

RĀJATARANGINĪ

OF

KALHANA

Edited,

Critically, and annotated with text-comparative
data from original manuscripts and
other available materials

By

VISHVA BANDHU

In collaboration with

BHIMA DEV, K. S. RAMASWAMI SASTRI
and

S. BHASKARAN NAIR

PART II
(Taranga VIII)

H O S H I A R P U R

Vishveshvaranand Vedic Research Institute

सर्वेऽधिकाराः सुरक्षिता

प्रथम सस्करणम्, २०२२ वि०

प्रकाशकृत्—विश्वेश्वरानन्द-वैदिकशोध-सस्थानम्
साधु-आश्रम (प. गृ), होश्यारपुरम् (प., भारतम्) ।

All Rights Reserved

FIRST EDITION, 1965

Publishers

Vishveshvaranand Vedic Research Institute,
Sadhu Ashram (P.O), Hoshuarpur (Pb , India)

भारतप्रशासनीय-शिक्षामन्त्रालयकृतेन
व्ययार्द्धपरिमित-वित्तानुदानेन प्रकाशनम् अकारि ।

**Published with 50 percent Financial Assistance
received from the Ministry of Education,
Government of India**

भारते होश्यारपुरे वि. वै. शो. स. मुद्रायुहे ।

शास्त्रिणा देवदत्तेन मुद्राप्येद प्रकाश्यते ॥

Printed and Published by DEV DATTA SHASTRI
at the V V. R. I. Press, Hoshuarpur, (Pb., India)

The Late Rai Bahadur Lala
Ishwar Das Sawhney
(1882-1956)

RĀJATARANGINĪ

Being

A Chronicle of the Kings of Kashmir

By

Kalhana, Jonarāja, Śrīvara and Suka

(c 2448 B.C.—1586 A.D.)

**Rai Bahadur Lala
Ishwar Das Sawhney
Memorial Edition**

**Vishveshvaranand Vedic Research Institute
HOSHARPUR**

अथ
कल्हणकृतायां
राजतरङ्गिण्याम्
अष्टमतरङ्गात्मको
द्वितीयो भागः

CONTENTS

	Pages
अष्टमस्तरङ्गः ..	४६६-६६७
Appendices — ...	1-180
(I) Chart of Editorial Divergences ...	1
(II) Comparative List of Lacunae ...	65
(III) Index of <i>Pratikas</i> ...	68
Corrigenda and Addenda ...	181

अथ

श्रीकल्हणाकृतायां राजतरङ्गिरायाम्

अष्टमस्तरङ्गः

प्रौढाः कञ्चुकिनो जरद्वरवृषः कुब्जस्तुषारद्युति-
नित्याप्तोऽपि बहिष्कृतः परिकरः सोऽयं समस्तोऽप्यहो ।
अर्धाद् यद्वसतीकृताद् भगवता चारित्रचर्याविदा
सा भिद्याद् दुरितं चराचरगुरोन्तःपुरं पार्वती ॥ १ ॥

छन्नकोपप्रसादोऽभूत् कंचित् कालं नवो नृपः ।
प्राङ्मन्थादिव पाथोधिरव्यञ्जितविषामृतः ॥ २ ॥

सोदरो डामरौघश्च तस्याऽभूतां भृशोन्मदौ ।
मेघस्येव पुरो वातावग्रहौ स्फूर्तिहारिणौ ॥ ३ ॥

यत्किंचनविधाय्यासीद् भ्राता यद्यौवनोन्मदः ।
राज्ञो दुष्प्रक्रिया दौस्स्थिकरी वात्सल्यशालिनः ॥ ४ ॥

सोऽनिशं हि गजारूढो विकोशासिः परिभ्रमन् ।
आत्तसारां मही पीतरसां रविरिवाऽकरोत् ॥ ५ ॥

एकीभूतानमून सर्वान् डामरान् निर्दहाऽग्निना ।
इत्युक्तं तेन नोर्वीभृत् सत्त्वैकाग्रो वचोऽग्रहीत् ॥ ६ ॥

St C begin with ओं नमो विघ्नहर्त्रे, P₁ ओ नमो भगवते वासुदेवाय; P₂
ओ नम शिवाभ्याम् .

1. a) C जरद्वर°; S' जरगव° (for जरद्वर°) —c) I₃ अद्य° (for अर्धाद्य°),
—d) D C I₃ P_{1,3} S' SA₂ भिन्धा° (for भिद्या°).
2. b) I₃ P₁₋₃ SA किंचित् (for कंचित्).
5. b) SA₁ om. काशासिः with a space. I₃ विशोकाशि° (for विकोशासि°).

दस्यवो मन्त्रिसामन्ता द्वैराज्येच्छुः सहोदरः ।
भूर्निष्कोशेत्यभूत् किं न भूपतेस्तस्य संकटम् ॥ ७ ॥

अधिराज्याभिषेकेण सत्कृत्य भ्रातरं ततः ।
पातुं लोहरसंबद्धं प्राहिणोन्मण्डलान्तरम् ॥ ८ ॥

द्विरदायुधपत्न्यश्वकोशामात्यादि स व्रजन् ।
निनाय सर्वं वात्सल्यादनिषिद्धोऽग्रजन्मना ॥ ९ ॥

आशङ्क्य कोट्टभृत्येभ्यः प्रवेशे प्रत्यवस्थितिम् ।
उत्कर्षजं प्रतापाख्यं सह निन्येऽब्रवीच्च तान् ॥ १० ॥

कुर्याममुं नृपमहं प्रातिहार्यं समाचरन् ।
नम्राः स्वभृत्यवत्तस्थुर्भूभुजो भूम्यनन्तराः ॥ ११ ॥

दिनानि सप्त संरुद्धे मार्गे तदनुयायिनाम् ।
गायनः कनको लब्धान्तरो देशान्तरं ययौ ॥ १२ ॥

वाराणस्या विजहता निर्वेदात् तेन जीवितम् ।
हर्षभूर्भर्तृभृत्येषु व्यक्तं निन्ये कृतज्ञता ॥ १३ ॥

ऊर्ध्वाधिरोहं दाक्षिण्याद् दस्यूनामुच्चल पुनः ।
सेवास्मृत्या सुधीः सेहे चन्दनो भोगिनामिव ॥ १४ ॥

तथा जनकचन्द्रेण दर्पाद् व्यवहृतं तदा ।
राजाऽन्ये डामराश्चाऽऽसन् यथा नष्टप्रभा इव ॥ १५ ॥

अभयस्योरशाभर्तुस्तनयायामजीजनत् ।
राज्ञ्यां विभवमत्या यं भोजो हर्षनृपात्मजः ॥ १६ ॥

8 °) St I₃ P_{2,3} °बन्ध (for °बद्ध)

10. °) C S' I₃ तत्क° (for उत्क°).

12. a) S' °मरुद्धे [sic], P₃ सरुद्ध° (for सरुद्धे) —^b) P₃ om. मार्गे.

13. d) C S' °ज्ञता (for °ज्ञता)

15. d) S' C पथा (for यथा).

16. a) C S' °स्योरसा°, P₃ °स्योरचाहतुं° (for °स्योरशाभर्तुं°)

जातं मृतद्वित्रपुत्रानन्तरं गुरुभिः शिशुम् ।
आयुष्कामैस्तमाबद्धाभव्यभिक्षाचराभिधम् ॥ १७ ॥

द्वयब्दमप्यरिसंतानतन्तुत्वेनाऽप्रियोचितम् ।
ररक्ष तद्विरा राजा राह्याश्चाऽङ्के समार्पयत् ॥ १८ ॥

तमादाय स्वयं वाऽसौ यावद् राज्येऽकरोन्मनः ।
तावद् वभारेङ्गितज्ञो नीतिकौटिल्यमुच्चल ॥ १९ ॥

तुल्योत्साहासहिष्णुत्वादस्मै कुप्यन्तु डामराः ।
एष एवाऽतिसत्काराद् यद्वाऽस्तु विशदाशयः ॥ २० ॥

इति संचिन्त्य स द्वारदित्सां तस्योदघोषयत् ।
यथा विकारं प्रययुर्भीमादेवादयोऽखिलाः ॥ २१ ॥

तेषां तस्य च मात्सर्यं यदा पर्याप्तिमाययौ ।
तदाऽन्योन्याश्रिता भृत्याः पणं चक्रुर्युत्सवः ॥ २२ ॥

दिदृशुः क्षमापतिस्तेषां सेतुपृष्ठे रणं मिथः ।
वार्यमाणोऽपि सचिवैरारुरोह चतुष्किकाम् ॥ २३ ॥

द्वन्द्वयुद्धे प्रवृत्ते तु डामरैरुभयाश्रितैः ।
अथ प्रारभ्यताऽकस्मात् संरब्धैर्दारुणो रणः ॥ २४ ॥

सेतुद्वयाध्वना युद्धे लभ्ने राह्नि सरित्तटात् ।
योधा जनकचन्द्रस्य शरवर्षमवाकिरन् ॥ २५ ॥

17. a) SA मृत (for मृत°). St S' C I₃ P_{2,3} °द्वित्रि° (for °द्वित्र°)

18. d) I₃ P_{2,3} SA समर्पयत् (for समार्पयत्). After this v तिलकम् .

21. d) P₁ °भीम° (for °भीमा°)

24. e) C P₃ S' प्रारभ्यता° (for प्रारभ्यता°) —d) C S' °दारुणे (for °दारुणो).

25. a) C S' सेत्वत्° (for सेतुद्व°)

यान्तः शराः ससीत्कारास्ते स्पृष्टनृपविग्रहाः ।
 मग्नाः स्तम्भेष्वदृश्यन्त कोपेनेव प्रकम्पिनः ॥ २६ ॥
 आकृष्य दोर्भ्यां भूपालं बलादिव ततोऽनुगाः ।
 प्रविष्टा मण्डपद्वारं चक्रिरे निहितागलम् ॥ २७ ॥
 शस्त्रं जनकचन्द्राद्या भीमादेवादयोऽपि ते ।
 चतुष्किकायां चकृषुस्ततोऽन्योन्यं जिघांसवः ॥ २८ ॥
 तुमुले तत्र शस्त्र्याऽङ्गं भीमादेवानुगोऽभिनत् ।
 तीक्ष्णो जनकचन्द्रस्य कालपाशात्मजोऽर्जुनः ॥ २९ ॥
 स वीक्ष्य स्वं क्षतं द्रोहं प्रयुक्तं भूभुजा विदन् ।
 पादप्रहारान् विदधे क्रोधाद् द्वारि नृपौकसः ॥ ३० ॥
 अभग्रे तत्र संत्रासात् स्नानद्रोण्यन्तरं गतम् ।
 अधावत् कृष्टशस्त्रीको भीमादेवो जिघांसया ॥ ३१ ॥
 स्तम्भच्छन्नस्तद्विलोक्य तद्ग्रेहगणनापतिः ।
 मध्यं जनकचन्द्रस्य कृपाणेन द्विधा व्यधात् ॥ ३२ ॥
 तस्मिन् हते तदनुजौ गगसद्भौ प्रधावितौ ।
 स एव करवालेनाऽलक्षितोऽकृत विक्षतौ ॥ ३३ ॥
 अवभज्य तरुं वज्रः सुचिरं नाऽवतिष्ठते ।
 उदग्रकर्मा च पुमान् निहत्याऽत्युन्नतं रिपुम् ॥ ३४ ॥
 स हि द्विभाद्रे तत्राऽब्दे हर्षान्ताहादनन्तरम् ।
 अन्यूनानतिरिक्तैर्यत्त्रिभिः पक्षैरहन्यत ॥ ३५ ॥

26. a) St I₃ P_{1,2} वान्त (for यान्त) —b) SA₁ om स्पृ in स्पृष्ट with a space. D [अ] स्पृष्ट°, P_{1,2} I₃ स्पृष्टा°, P₃ पृष्ट° (for स्पृष्ट°)
 27. c) C S' °विष्ट, P_{1,3} °विष्ट° (for °विष्टा) —d) S' C P₃ SA निहता° (for निहिता°)
 29. a) C S' शस्त्रा° (for शस्त्र्या°). —b) P₁ भीम° (for भीमा°)
 30. c) C S' °प्रहारान् (for °प्रहारान्)
 34. a) P₂ गुरु (for तरु).
 35. b) C S' हर्षान्ता° (for हर्षान्ता°). —c) C S' °त्रिभि (for °त्रिभि).

यद्वोपकर्तुरप्येष द्रोहं यत्स्वामिनो व्यधात् ।
 औत्कट्यात् पाप्मनस्तस्य क्षिप्रमेव क्षयं ययौ ॥ ३६ ॥
 सान्तस्तोषे कोपशोकावाविष्कुर्वति कृत्रिमौ ।
 भीमादेव पलायिष्ट गगस्तु व्यश्वसीन्नृपे ॥ ३७ ॥
 प्रहिते लहरं गगे स्वमुल्लाघयितुं क्षतम् ।
 त्रस्तास्तेन व्यसृज्यन्त खोर्वीरन्येऽपि डामराः ॥ ३८ ॥
 उपायापकृतैः प्राप्य राज्यं दस्युभिरुज्झितम् ।
 एवं शनैरवष्टम्भं भेजे भूपतिरुच्चल ॥ ३९ ॥
 तेनाऽथ लब्धस्थैर्येण दिनैरेव जिगीषुणा ।
 त्याजिताः कमराज्यान्तर्हयसैन्यादि डामराः ॥ ४० ॥
 ततो मडवराज्यं स प्रस्थितो विप्रियप्रियान् ।
 डामरान् कालियमुखान् बद्ध्वा शूले व्यपादयत् ॥ ४१ ॥
 इहाराजोऽपि बलवांस्तेन क्रान्तक्षितिः क्रमात् ।
 बलैर्नगर एवोत्रैरवस्कन्देन घातितः ॥ ४२ ॥
 प्राग्जन्मप्रेमसंस्कारादन्तरङ्गतयाऽथवा ।
 तस्य पुत्र इव प्रीतिर्गग एव व्यवर्धत ॥ ४३ ॥
 न सेहे नाममात्रं यः कण्टकानां प्रियप्रजः ।
 नृपो गगगाय चुक्रोध सापराधाय न क्वचित् ॥ ४४ ॥
 राज्यारम्भेऽनुयुक्तेन भीमादेवेन धीमता ।
 उक्ते शुभावहे शिक्षे द्वे स मन्त्रवदस्मरत् ॥ ४५ ॥

36. °) C S' औत्कट्या° (for औत्कट्या°).

38. °) All Mss. read लोहर (for लहरं suggested with St. Tr. c.f. vv. v. 51; vii. 1361, 1374, viii. 437).

39. P₃ om vv. 39—40. —^a) All Mss. read प्राप्त° (for प्राप्य suggested with St).

41. ^d) P₃ शूलै (for शूले) —^d) C S' °दयन् (for °दयत्).

42. °) C S' इला° (इल्ला°).

44. ^b) C S' °प्रजाः (for °प्रजः). —^d) SA °राध (for °राधाय). C S' P₃ कुत्र°, I₃ P₁ कृत्र° [sic] (for क°).

एकया लोकवार्तार्थं प्राह्णात् प्रभृति निर्गतः ।
बहिरुद्दिश्य बाह्यालीरचारीदादिनक्षयम् ॥ ४६ ॥

अन्ययोत्थानशीलेन श्रुत्वा नामाऽपि वैरिणः ।
अर्धरात्रेऽपि यात्रामिस्तेनाऽच्छिद्यत विष्टुवः ॥ ४७ ॥

तस्यैवाऽलुप्तधैर्यस्य राज्ञां मध्ये मनस्विनः ।
कार्पण्योपहतं वृत्तं नाऽप्यभूदमलीमसम् ॥ ४८ ॥

अद्योच्चलसदाचारजाह्नवीजलमज्जनात् ।
कुनृपोदीरणोद्भूतो गिरः पाप्माऽपनेष्यते ॥ ४९ ॥

तेनाऽनुपचिताङ्गेन प्रायशो विनिवारिताः ।
अनूरुणेव सद्दृष्टिध्वंसिनो ध्वान्तसंचयाः ॥ ५० ॥

प्रायोपविष्टप्रमये देहत्यागप्रतिज्ञया ।
निबद्धया प्रत्यवेक्षां धर्माध्यक्षानकारयत् ॥ ५१ ॥

निशम्य कृपणस्याऽऽर्तं क्रन्दितं तदनिष्टकृत् ।
बभूव तस्य स्वात्माऽपि नाऽनिग्राह्यो महात्मनः ॥ ५२ ॥

कार्यिणो यस्य वा दोषादार्ताक्रन्दितमुद्ययौ ।
तस्य स्वबान्धवाक्रन्दैस्तस्मिन् क्रुद्धे शशाम तत् ॥ ५३ ॥

अवलानुग्रहव्यग्रे तस्मिन् राजनि सर्वतः ।
वास्तव्या बलिनस्तस्थुरबलास्त्वधिकारिणः ॥ ५४ ॥

47 a) SA₁ sec. manu. S' C P_{2,3} I₃ अन्यायो° (for अन्ययो°)

48. ab) SA₁ om upto मध्ये with a space —^c) SA₁ P₂ कर्मणा°; S' C कर्मण्यो° (for कार्पण्यो°). —^d) P₂ SA₁ नाप्राभूद°, S' C न प्रान्भूद° (for नाऽप्यभूद°)

51 c) C निबद्धया, S' निबद्धया, I₃ P₂ निबधया (for निबद्धया)

52 a) S' C P₂ I₃ °स्यान्त (for °स्याऽऽर्तं)

53 ab) S' दोषोद्गता, I₃ P_{1,2} C दोषाद्गता, SA दोषादार्ता° (for दोषादार्ता°).

सोऽश्वेनैकश्चरन् राजेत्यज्ञात्वा कथितं जनैः ।
यं यं स्वदोषमश्रौषीत् तं तं त्वरितमत्यजत् ॥ ५५ ॥

येन केनाऽपि संप्राप्तः प्राप्त्युपायेन पार्थिवः ।
अमोघदर्शनः सोऽभूत् कल्पवृक्ष इवाऽर्थिनाम् ॥ ५६ ॥

सुधावर्षी प्रियालापप्रीतिदायैर्जनप्रियः ।
नाऽशकत् सेवकांस्त्यक्तुं विस्रम्भभवनेष्वपि ॥ ५७ ॥

श्लाघ्यश्रमैः प्रतिकलं तस्य सेवाविधायिभिः ।
प्राप्तं त्रिचतुरान् वारान् क्षणदास्वपि दर्शनम् ॥ ५८ ॥

सेव्यमानः सदाक्षिण्यः क्षणेनैव फलप्रदः ।
कस्यैन्द्रजालिकैरुतः शाखीव न बभूव सः ॥ ५९ ॥

वास्तव्यानां निशम्याऽर्तिं तेन दैन्यनिवारणम् ।
चक्रे पित्रेव पुत्राणां संत्यक्तेतरकर्मणा ॥ ६० ॥

स्वसंचितानि सोऽन्नानि विक्रीणानोऽल्पवेतनैः ।
दुर्भिक्षमुद्रतावेव जघान जनवत्सलः ॥ ६१ ॥

निवार्य चौर्याचरणात् कृपार्द्रस्तस्करानपि ।
कोशाध्यक्षान् स विदधच्चकाराऽगर्ह्यजीविकान् ॥ ६२ ॥

कः संविभाग्यश्छेत्तव्या विपदः कस्य मण्डले ।
इत्यन्विष्यन् सदैकैकं चारैश्चिन्तापरोऽभवत् ॥ ६३ ॥

तस्यैकोऽप्यर्थनैस्पृह्यं नाम कोऽपि महान् गुणः ।
अनुषक्तो गुणैस्तैस्तै राह्वः पल्लवितोऽभवत् ॥ ६४ ॥

57 a) S' C स्वधा° (for सुधा°). —b) S' C °यज° (for °यैज°). —d) St
विश्रम्भ° (for विस्रम्भ°)

58. a) S' C श्लाघ्य (for श्लाघ्य°).

61. a) S' C स्वर्णानि (for सोऽन्नानि)

63. a) S' C P_{2,3} °भाग्य च्छे° (for °भाग्यच्छे°) —c) S' C रतो° (for
इत्य°).

64 a) S' C तस्य का° (for तस्यैको°).

स स्थित्यै दण्डयन् दण्डयानघाश्लेषभयाद् धनम् ।
 तेषां नाऽऽदत्त सत्कर्म शुद्धये तांस्त्वकारयत् ॥ ६५ ॥
 प्रस्तुतस्याऽर्थिने दातुं वस्तु तस्यैकसंख्यया ।
 सहस्रसंख्यया दानश्रद्धाऽगात् पूर्णतां यदि ॥ ६६ ॥
 श्रूयतेऽर्था यथा मह्य देहि देहीति गां वदन् ।
 तथाऽस्मै देहि देहीति वदन् दाता स शुश्रुवे ॥ ६७ ॥
 अनुदात्तं क्षिप्तकालं क्षीणसंख्यमसत्कृतम् ।
 नेतृदूतादिनीतार्थं न तद्दत्तमदृश्यत ॥ ६८ ॥
 उत्सवे दैन्यविज्ञप्तौ रञ्जने कार्यसाधने ।
 आलेख्यलीनशाखीव न सोऽलभ्यफलोऽभवत् ॥ ६९ ॥
 उत्सवे शिवरात्र्यादौ जनतां सोऽसिचद् धनैः ।
 ग्रहयोगे पयःपूरैर्महेन्द्र इव मेदिनीम् ॥ ७० ॥
 ताम्बूलदानव्यसनं परार्थ्योत्सवता तथा ।
 नाऽभूद्धर्षनृपस्याऽपि तादृक् तस्याऽऽस्त यादृशी ॥ ७१ ॥
 लोष्टमात्रावशेषेऽपि लब्धे नृपपदे व्यधात् ।
 स दानविभ्रमांस्तान् ये धनदेनाऽपि दुष्कराः ॥ ७२ ॥
 निर्माणलोठनैर्धाम्नामजस्रं वाजिनां क्रयैः ।
 काश्मीरकोऽपि चक्रे स न मृत्तस्करसाद् धनम् ॥ ७३ ॥
 अध्वन्यध्वनि योगेन प्राणविन्यासनैस्तथा ।
 बभूव सर्वकृत्यज्ञः सोऽन्तरात्मेव देहिनाम् ॥ ७४ ॥

65. °) S' C °त्कर्मा° (for °त्कर्म°).

68. °) S C I₃ P_{1,2} °दात्तु (for °दात्त). —b) S' C °सख्य न (for °सख्यम°). —c) S' C I₃ P₁₋₃ नेत्य° (for नेतृ°).

69. °) S' C I₃ नासौ° (for न सो°)

71. °) P₂ SA₃ °स्यास्तु (for °स्याऽऽस्त).

72. °) SA I₃ P₂ °भ्रमास्ता° (for °भ्रमास्ता°).

73. °) St °रिक्कोपि (for °रिक्कोऽपि)

भोगान् राजोचितान् विप्रा भैषज्यं व्याधिपीडिताः ।
 वेतनं वृत्तिहीनाश्च तस्मात् समुपलेभिरे ॥ ७५ ॥
 पित्र्योपरागकेत्वादिदुर्निमित्तोपशान्तिषु ।
 गोसहस्राश्वहेमादिसंभवैः सोऽभजद् द्विजान् ॥ ७६ ॥
 नन्दिक्षेत्रे पुरं कृत्स्नं दग्धमुत्पातवह्निना ।
 पूर्वाधिकगुणं तेन नवं राज्ये व्यधीयत ॥ ७७ ॥
 श्रीचक्रधरयोगेशस्वयंभूस्थानयोजनम् ।
 जीर्णोद्धृतिव्यसनिना कृतं तेन सुकर्मणा ॥ ७८ ॥
 हर्षदेवेन यो निन्ये श्रीपरीहासकेशवः ।
 परिहासपुरे तं स नवं नरपतिर्व्यधात् ॥ ७९ ॥
 प्राग्वर्णितशुकावल्या भूषितो हर्षनीतया ।
 तेन त्रिभुवनस्वामी निर्लोभेन महीभुजा ॥ ८० ॥
 जयापीडाहृतं हर्षोत्पाटने पुष्टमग्निना ।
 सिंहासनं नवं चक्रे स राज्यककुदं नृपः ॥ ८१ ॥
 लब्ध्वा तदर्धाध्यारोहं भर्तुः प्रेम्णाऽतिदुर्लभम् ।
 सामान्ययाऽपि देवीत्वं जयमत्या न दूषितम् ॥ ८२ ॥
 सा ह्यानृशंस्यमाधुर्यत्यागसत्प्रियतानयैः ।
 अस्तम्भार्तपरित्राणमुख्यैर्भव्याऽभवद् गुणैः ॥ ८३ ॥
 लब्धभूपालवाल्लभ्या नार्यः क्रोधात् प्रजासु यत् ।
 राक्षस्य इव भङ्गाय लावण्यललिता अपि ॥ ८४ ॥

76. b) All Mss read °मित्तोपमार्ति°, D suggests °मित्तामयार्ति° (for °मित्तोपशान्ति° suggested with St). —d) St Tr. suggests °सभारै° (for °सभवै°).

78. b) S' C °स्थानु° (for °स्थान°) —d) I₃ P₂ स्वकर्म° (for सुकर्म°).

80. d) C °लोभो न (for °लोभेन).

82. a) C तदर्ध्वा° (for तदर्धा°)

83. b) P₃ om नयै. —c) S' C I₃ P_{1,2} अस्तम्भा तु° (for अस्तम्भार्त°).

84. b) C S' प्रजास्वय (for प्रजासु यत्).

प्रियप्रजस्याऽयमन्यो गुणः सर्वगुणाग्रणीः ।
 उच्चलक्ष्मापतेरासीदर्थनैस्पृह्यशालिनः ॥ ८५ ॥
 जिघांसवः पापकामाः परस्वादायिनश्शठाः ।
 रक्षांस्यधिकृता नाम तेभ्यो रक्षेदिमाः प्रजाः ॥ ८६ ॥
 तेनेतिहासिनी नीतिं श्रद्धधानेन सर्वदा ।
 येन संपठता श्लोकं कायस्थोन्मूलनं कृतम् ॥ ८७ ॥
 यत्ते विषूचिकाशूलसंन्यासेभ्यः किलेतरे ।
 घ्नन्त्याशुकारिणो विश्वं प्रजारोगा नियोगिनः ॥ ८८ ॥
 पितरं कर्कटो हन्ति मातरं हन्ति पुत्तिका ।
 हन्ति सर्वं तु कायस्थः कृतघ्नः प्रातसंभवः ॥ ८९ ॥
 गुणान् समर्प्य स्फुरता येनैवोत्थाप्यते शठः ।
 वेताल इव कायस्थस्तमेवाऽऽहन्ति हेलय्या ॥ ९० ॥
 विषवृक्षो नियोगी च यदेवाऽऽश्रित्य वर्धते ।
 चित्रं करोति तस्यैव स्थानस्याऽनभिगम्यताम् ॥ ९१ ॥
 तेन ते क्षमाभुजा मानक्षतिकार्यनिवारणैः ।
 काराप्रवेशैश्च खलाः शम नीताः पदे पदे ॥ ९२ ॥
 कार्यान्निवार्य बहुशः सहेलाद्यान् महत्तमान् ।
 भङ्गासूत्रमयं वासः कारायां पर्यधापयत् ॥ ९३ ॥

86. b) All Mss. read °दायिनश्च ता (for °दायिनश्शठा suggested with D, cf. *Manu* vii 123 and St Tr).

87. a) S' C °द्वर्जन (for °न्मूलन).

89. b) S' C I₃ पुत्तिका (for पुत्तिका)

90. b) S' C °वोत्पाद्य° (for °वोत्थाप्य°)

91. a) S' C °नति° (for [अ]नभि°).

93. b) C S' °लस्याप्याहेतु° (for °लाद्यान् महत्त°).

स कार्यवेषं हास्याय सभार्यं चारणोचितम् ।
अकारयद् भूतभिश्च धावनं डोम्बयोधवत् ॥ ९४ ॥

स प्रांशुर्वेष्टितश्मश्रुरुष्णीषेणोत्फलन् पुनः ।
शूलहस्तः सजानूरुः केषामासीन्न हास्यकृत् ॥ ९५ ॥

स शीर्षदर्शनं साम्यवादवेद्याविटान्वितम् ।
प्रियवेश्यं कंचिदग्रे नृत्तवाद्यमकारयत् ॥ ९६ ॥

बद्ध्वाऽन्यं शकटे नग्नं क्षुरलूनार्धमस्तकम् ।
अकारयत् सटान्यस्तचीनपिष्टच्छटाङ्कितम् ॥ ९७ ॥

ते कुम्भवादनैर्मुण्डमण्डनैश्चाऽङ्किताभिधाः ।
नियोगिनो भग्नमानाः सर्वतः ख्यातिमाययुः ॥ ९८ ॥

कार्यभ्रष्टा मलक्लिन्नक्षीणवस्त्रावगुण्ठनाः ।
सर्वार्थिनो व्यभाव्यन्त केऽप्यटन्तः प्रतिक्षपम् ॥ ९९ ॥

वृथावृद्धाः सुखप्राप्यं पाण्डित्यं भूर्जवत् परे ।
मत्वा बाला इवाऽऽचार्यगृहे प्रारेभिरे श्रुतम् ॥ १०० ॥

केऽप्युच्चैरट्टभिक्षाकाः सादरं स्तोत्रपाठिनः ।
कृतानुपाठाः स्वापत्यैः प्राह्वे लोकमहासयन् ॥ १०१ ॥

माता स्वसा सुता भार्या स्वापि कैरप्यकार्यत ।
सामन्तसेवनं कार्यप्राप्त्यै सुरतसेवया ॥ १०२ ॥

94. a) D सकार्यं° (for स कार्यं°) —b) C S' सभाया वरणो° (for सभार्यं चारणो°) —c) All Mss read °भिश्चधा° (for °भिश्च धा° suggested with St) —d) All Mss. read डोम्भ° (for डोम्ब° suggested with St).
- 96 a) D C S' °दर्शन (for °दर्शन) —b) St. Tr. suggestes साम्यवादि° (for साम्यवाद°). —d) C S' [अ]नृत्तवद्य°, I₃ P₂ नृत्तवाद्य° (for नृत्तवाद्य°).
98. c) P₂ °मना° (for °माना)
99. a) C S' अन्न° (for मल°) —d) C S' °क्षय (for °क्षप).
- 102 d) C S °प्राप्तै (for °प्राप्त्यै)

जातकस्वप्नशकुनस्वलक्षणनिरीक्षणम् ।
कारयद्भिः शठैरन्यैर्गणकाः परिखेदिताः ॥ १०३ ॥

पिशाचा इव शुष्कास्या रूक्षश्मश्रुकचाः कृशाः ।
बद्धाः परैर्व्यभाव्यन्त शृङ्खलामुखराङ्घ्रयः ॥ १०४ ॥

नृपेण कार्यिणां दर्पलिङ्गनाशे विपाटिते ।
अक्ष्णोर्ज्ञातिपरिज्ञानक्षमत्वं समजायत ॥ १०५ ॥

भारतस्तवराजादिस्तोत्रपाठमशिश्चियन् ।
ते दुर्गोत्तारिणीविद्याजपं चोदस्रुलोचनाः ॥ १०६ ॥

इत्थं दौस्स्थ्योदये दीर्घे मज्जन्तो नित्यदुर्जनाः ।
तस्मिन् राजनि कायस्था व्यलोक्यन्त पदे पदे ॥ १०७ ॥

भिन्नसन्धानभूर्यर्थदानभोज्यादिद्वौकनैः ।
न हि मोहयितुं शक्ताः प्राज्ञं तं तेऽन्यराजवत् ॥ १०८ ॥

तान् प्रजाकण्टकान् दुष्टान् कृतधीरकृताऽनिशम् ।
तैस्तैः शुचिभिरध्यक्षैः स विशामीश्वरो वशान् ॥ १०९ ॥

भूतेशस्य यथा पुरी हुतवहप्लुष्टा त्वदाज्ञाबलाद्
भूयः स्वां श्रियमाससाद् सहसा तद्वत्समस्तामिमाम् ।
त्वं कायस्थकुटुम्बिक्लृप्तिसचिवप्रायाख्यपञ्चानली-
लीढामुच्चलदेव निर्वृत्तिसुखस्थित्या पुरी स्वां क्रियाः ॥ ११० ॥

103. a) C S' °शक्ते° (for °शकु°) —b) St °सुल° (for °सुल°). —c) C S' शुभै°, P₂ शुभै°, I₃ शठै° (for शठै°).

105. c) C °ज्योति°, S' °ज्योति° (for °ज्ञाति°)

106. b) C S' °शिश्चियन् (for °शिश्चियन्) —d) C S' °जपश्चो° (for °जप चो°).

108. d) C S' तेन° (for तेऽन्य°).

109. a) C पुष्टा° (for दुष्टा°). —d) C S' [अ] वशान् (for वशान्)

110. a) C S' तदाज्ञा° (for त्वदाज्ञा°). —c) D °प्राय, P_{2,3} I₃ °प्राय; P₁ °प्रायि, C S' °प्रायाञ्च (for °प्रायाख्य° suggested). D St SA₁ P₁₋₃ I₃ indicate a *lacuna* of one syllable before पञ्चा°).

शिवरात्र्युत्सवे श्लोकममुं शिवरथाभिधः ।
 विद्वान् पठंस्तेन हठात् सर्वाध्यक्षो व्यधीयत ॥ १११ ॥
 व्यवहारानभिज्ञोऽपि कंचित्कालमदीदृशत् ।
 शुचित्वादार्यभाजः स क्रामन् कृतयुगस्थितिम् ॥ ११२ ॥
 शीघ्रदण्डत्वमुच्चण्डतेजसस्तस्य भूपतेः ।
 क्रूरानुद्दिश्य कायस्थान् धीमद्भिर्वह्मन्यत ॥ ११३ ॥
 नहि क्षुद्राश्वकायस्थपिशाचाविष्टवैरिणाम् ।
 शंसन्त्यन्तरितं दण्डं दण्डनीतिविशारदाः ॥ ११४ ॥
 चिरेण दण्डिता ह्येते कुर्युर्दण्डभयाद् ध्रुवम् ।
 लब्धान्तराः प्राणहरं कृच्छ्रं किञ्चित् प्रशासितुः ॥ ११५ ॥
 दण्ड्यानां दण्ड्यमानानां पुत्रस्त्रीमित्रबान्धवाः ।
 राज्ञा विचारशीलेन न तेनोपद्रुताः क्वचित् ॥ ११६ ॥
 कर्णेजपाँल्लोष्टधरप्रमुखांस्तेन दुःखदैः ।
 कर्मभिः क्लिश्नताऽध्वाऽपि पैशुन्यस्य खिलीकृतः ॥ ११७ ॥
 विस्मृतिं लब्धराज्यानां पूर्वसंकल्पवासनाः ।
 प्रयान्ति प्राप्तजनुषां गर्भवासस्पृहा इव ॥ ११८ ॥
 प्राग्राज्याधिगमात् किञ्चित् सदसद्यद् व्यचिन्तयत् ।
 राज्ये तन्न विसस्मार जातिस्मर इवोच्चल ॥ ११९ ॥
 ददर्श शत्रोरद्रोहान् यान् द्रोग्धन् वा पुरानुगान् ।
 कर्तव्यानुगुणं तेषां प्रतिपत्तिमदर्शयत् ॥ १२० ॥
 स्मरेन्नोपपतिः पूर्वपतिद्रोहं कुयोषितः ।
 पूर्वस्वाम्यरितां चाऽद्य कुभृत्यस्येश्वरो जडः ॥ १२१ ॥

111. a) P_{1,2} SA लोक° (for श्लोक°).

112. b) C S' °दीद° (for °दीदृ°) —d) C S' क्रमन् (for क्रामन्).

115 b) C S' °धराद् (for °भयाद्).

116. c) C S' राज्ञा (for राज्ञा).

117. c) C S' क्लिश्नताया° (for क्लिश्नताऽध्वा°).

119. c) C S' P₁ तत्र (for तन्न)

121. d) C S' °स्रोद्धरो (for °स्येश्वरो).

शेषाहिदेहान्मेदिन्या समं प्रज्ञाऽपि राश्यभूत् ।
तस्मिन् परिणता नूनं कृत्याकृत्यविवेकरि ॥१२२॥

तथाह्येकस्य वणिजो व्यवहर्तुश्च सोऽभवत् ।
विवादे संशयं छिन्दन्नेवं स्थेयाद्यगोचरे ॥१२३॥

सौहृदारूढसद्भावे व्यापदौपयिकं धनी ।
न्यासीचकार दीन्नारलक्षं कोऽपि वणिग्गृहे ॥१२४॥

तेनोपयुज्यमाना च व्ययेषु वणिजः करात् ।
क्रियत्यपि गृहीताऽभूदर्थमात्राऽन्तरान्तरा ॥१२५॥

त्रिंशद्विंशसु यातासु समासु न्यासधारिणम् ।
गृहीतशेषं दातुं स धनं प्रार्थयताऽथ तम् ॥१२६॥

वणिक् तु कुकृती तस्य न्यासग्रासाय सोद्यमः ।
कालापहारमकरोत् तैस्तैः कलुषधीर्मिषैः ॥१२७॥

स्रोतोभिर्व्यस्तमम्भोधौ लभ्यं मेघमुखैः पयः ।
प्राप्तिर्भूयस्तु नाऽस्त्येव वणिङ्न्यस्तस्य वस्तुनः ॥१२८॥

तैलस्निग्धमुखः स्वल्पालापो मृद्वाकृतिर्भवन् ।
न्यासग्रासविवादोत्रो वणिग् व्याघ्राद् विशिष्यते ॥१२९॥

विवादे श्रेष्ठिना शाठ्यं स्मितैः प्राक्सख्यदर्शनैः ।
मुक्तं मुक्तं ज्ञायमानं प्राणान्तेऽपि न मुच्यते ॥१३०॥

122 b) C S' राश्यभूत् (for राश्यभूत्)

124. a) St I₃ P_{1,2} °गूढ° (for °रूढ°) —b) C S' °यिके (°यिक)

125 d) SA °दत्तमात्रा°, S' C °ऽनुमात्रा°, SL I₃ P₃ °दन्तमात्रा°, St °दात्तमात्रा°, D P_{1,2} °दत्तमात्रा° (for °दर्थमात्रा° suggested with St Tr)

126 a) S' C °द्विंशत्सु या°, P₃ °द्विंशत्प्रया°, SA °द्विंशत्त्वा° (for °द्विंशत्सु या° suggested with St) D P_{1,2} I₃ indicate a lacuna of one syllable after °द्विंशत् Here the word त्रिंशद्विंश - means thirty or twenty and not fifty, cf v v 210.

130 e) S' C सुस्थ सुस्थ (for मुक्त मुक्त). —d) C S' मुख्यते [s1c] (for मुच्यते)

निसर्गवञ्चका वेद्याः कायस्थो दिविरो वणिक् ।
 गुरूपदेशोपस्कारैर्विंशिष्टाः सविषादिषोः ॥१३१॥

चन्दनाङ्गालिके श्वेतांशुके धूपाधिवासिनि ।
 विश्वस्तः स्यात् किराटे यो विप्रकृष्टेऽस्य नाऽऽपदः ॥१३२॥

ललाटदृक्पुटश्रोत्रद्वन्द्वहन्यस्तचन्दनः ।
 षड्विन्दुर्वृश्चिक इव क्षणात् प्राणान्तकृद्वणिक् ॥१३३॥

पाण्डुर्यामोऽग्निधूमार्द्रः सूच्यास्यो गहनोदरः ।
 तुम्बीफलोपमः श्रेष्ठी रक्तं मांसं च कर्षति ॥१३४॥

सोऽथ निश्शेषितमिषः कुद्धो निर्वन्धकारिणः ।
 गणनापत्रिकां तस्य सभ्रूमङ्गमदर्शयत् ॥१३५॥

यदादौ श्रेयस इति न्यस्तमश्रेयसे पदम् ।
 आतरेष्वत्यये सेतोर्गृहीता षट्शती त्वया ॥१३६॥

छिन्नोपानत्कषाबन्धे शतं चर्मकृतेऽर्पितम् ।
 विपादिकाकृते दास्या नीतं पञ्चाशतो घृतम् ॥१३७॥

स्फोटने भाण्डभारस्य क्रन्दन्त्याः कृपयाऽर्पितम् ।
 कुलाल्या बहुशः पश्य भूर्जे लग्नं शतत्रयम् ॥१३८॥

शिशुभ्योऽस्य विडालस्य क्रीताः पोषाय मूषिकाः ।
 त्वया शतेन वात्सल्याद्धृद्गान्मत्स्यरसस्तथा ॥१३९॥

131. b) C S' [अ]पि वरो; P₁₋₃ शिविरो (for दिविरो) —d) D S' C P₁₋₃ °षाशिषो (for °षादिषो).

132. c) St suggests किराते (for किराटे found in all Mss.) किराट- means a shopkeeper, cf *Yogavāsista* iv 83 16 and W. Panjābī किराड, also cf MW —d) C S' °ष्ट्वना° (for °ष्टस्य ना°)

133. a) C °क्षत्र°; P₁ °कपुत्र°, I₃ °क्षुट° (for °पुट°)

135. c) C तस्या (for तस्य)

136. d) C S' °सुधी (for °शती).

139. d) C S' °त्पट्टान् (for °द्वट्टान्)

चरणोद्धर्तनं सर्पिः शालिचूर्णं च सप्तभिः ।
 क्रीतं शतैः श्राद्धपक्षस्नाने च घृतमाक्षिकम् ॥१४०॥
 नीतं क्षौद्रार्द्रकं कासायासायादर्भकेण ते ।
 सोऽव्यक्तजिह्वः किं वेत्ति वक्तुं लज्जं शतं ततः ॥१४१॥
 वृषणोत्पाटको भिक्षाचरस्ते हठयाचकः ।
 यो वारितो युद्धपटुस्तस्मै दत्तं शतत्रयम् ॥१४२॥
 आनीते भट्टपादानां मध्यं सर्वव्यथोपरि ।
 शतं शतद्वयं धूपशन्दामूलपलाण्डुषु ॥१४३॥
 इत्याद्यचिन्तितायुक्तापरिहार्यव्ययानसौ ।
 तस्यैकीकृत्य गणनां लाभेऽपि शनकैर्व्यधात् ॥१४४॥
 वर्षमासग्रहतिथिप्रत्यावृत्तिः पुनः पुनः ।
 संसारस्येव तस्याऽन्तं न ययौ नर्तिताङ्गुलेः ॥१४५॥
 स मूलग्रहणं पिण्डीकृत्याऽथ सकलान्तरम् ।
 प्रसारितौष्ठस्तन्नेत्रे मीलयन्नभ्यधान्मृदु ॥१४६॥
 शल्यमुद्धर निक्षेपं नयोञ्जामधनं त्विदम् ।
 विस्रम्भदत्तं निर्दम्भं दीयतां सकलान्तरम् ॥१४७॥
 तत् स धर्म्यं वचो जानन् क्षणमुच्छ्वसितोऽभवत् ।
 क्षुरं क्षौद्रोपलितं तु ध्यात्वा पश्चादतप्यत ॥१४८॥

140. P₁ om *ab*.

142. a) C S' मृष° (for वृष°) —b) C S' इव (for हठ°)

144. a) St °द्यचिन्त्यतायुक्तान्परि°, D (before suggestion) C S' P₁₋₃
 °द्यचिन्ततायुक्तापरि°, I₃ °दि चितता° (for °द्यचिन्ततायुक्ता° suggested
 with D)

145. c) C S' °मेव (for °स्येव). C S' °स्यान्ते (for °स्याऽन्त).

146. c) St P₁ °तोष्ठ°, P₂ I₃ °तोष्ट° (for °तौष्ठ°).

147. b) S' C °योज्ञास°, P₁ °यज्ञास°; D St SA P_{2,3} °योञ्जास° (for
 °योञ्जाम° found in SL). —c) St विश्रम्भ° (for विस्रम्भ°)

युक्त्याऽपहुतसर्वस्वं क्रौर्यानार्यमथाऽर्थकः ।
विवादे नाऽशकज्जेतुं नाऽपि स्थेया विचारकाः ॥१४९॥

स्थेयैरनिश्चितन्यायं पुरो न्यस्तं ततो नृपः ।
तदित्थमिति निश्चित्य वणिजं तमभापत ॥१५०॥

अद्याऽपि न्यासदीनाराः सन्ति चेत् तत् प्रदर्श्यताम् ।
अंशः कियानपि ततस्ततो वच्मि यथोचितम् ॥१५१॥

तथा कृते तेन वीक्ष्य दीनारान् मन्त्रिणोऽब्रवीत् ।
राजभिर्भाविनां राज्ञां नाम्ना टङ्कः क्रियेत किम् ॥१५२॥

न चेत् कलशभूपालकाले न्यासीकृतेष्वमी ।
दीनारेषु कुतष्टङ्का मन्नामाङ्का अपि स्थिताः ॥१५३॥

निक्षिप्तेनैष लक्षणे वणिक् तस्माद् व्यवाहरत् ।
वणिजो द्रविणेनाऽयमप्यात्तेनाऽतरान्तरा ॥१५४॥

तस्माद् यदा यदेतेन गृहीतं दीयतां ततः ।
तदाप्रभृत्यद्य यावल्लाभोऽस्मै वणिजोऽर्थिनः ॥१५५॥

न्यसनानेहसश्रैष प्रभृत्यस्मै प्रयच्छतु ।
लक्षादखण्डिताल्लभं किं वाच्यं मौलिके घने ॥१५६॥

अवधारयितुं शक्यं मादृशैः सघृणैरियत् ।
श्रीयशस्करवद् रौक्ष्यमीदृक्षेषु तु युज्यते ॥१५७॥

149. a) St S' C I₃ P_{1,2} युक्ताप° (for युक्त्याऽप°). —b) S' SA क्रौर्यानर्थ° (for क्रौर्यानार्य°).

155. c) St C तदा प्रभृ° (for तदाप्रभृ°). St D C °त्यद्यया° (for °त्यद्य या°).
—d) St Tr. suggestes वणिजोऽर्थिना (for वणिजोऽर्थिन° found in all Mss.).

156. d) C S' लौलिके (for मौलिके).

विवादे संदिहानस्य युक्तं क्षान्त्याऽनुशासनम् ।
भाव्यं दण्डधराचारैः प्रयुक्तकुसृतेः पुनः ॥१५८॥

अनिर्हार्येषु शल्येषु महामर्मगतेष्विव ।
सविवादेषु चोपेक्षां कालापेक्षी व्यधान्तुपः ॥१५९॥

पप्रथे पार्थिवस्येत्यं निश्चोद्यं तस्य पालनम् ।
प्रजासु जागरूकस्य मनोरिव मनस्विनः ॥१६०॥

सख्यं कारणनिर्व्यपेक्षमिनताऽहंकारहीना सती-
भावो वीतजनापवाद उचितोक्तित्वं समस्तप्रियम् ।
विद्वत्ता विभवान्विता तरुणिमा पारिप्लवत्वोज्झितो
राजत्वं विकलङ्कमत्र चरमे काले किलेत्यन्यथा ॥१६१॥

स तादृशोऽपि राजेन्द्रचन्द्रमाः सन् किलाऽभवत् ।
मात्सर्याविष्टवैवश्याद् दोषोल्कावर्षभीषणः ॥१६२॥

औदार्यशौर्यधीधैर्यगुणतारुण्यमत्सरः ।
बभूव संख्यातीतानां मानप्राणहरो नृणाम् ॥१६३॥

मानोन्नतैश्च भूयोऽपि वाक्पारुष्यरुषाऽऽहतैः ।
लाघवं प्रत्युपालम्भैः पार्थिवोऽप्यनुभावितः ॥१६४॥

प्रसुप्तानां फणीन्द्राणामिव कोपोद्भवं विना ।
तेजोविस्फूर्जितं ज्ञेयं नहि नाम शरीरिणाम् ॥१६५॥

विविधे भूतसर्गेऽस्मिन् न च कश्चित् स विद्यते ।
वपुर्वशाचरित्रादि यस्य दोषैर्न दूषितम् ॥१६६॥

158. b) C S' क्षान्त्य° (for क्षान्त्या°). —c) C S' °परा° (for °धरा°).
—d) C S' प्रयुक्त (for प्रयुक्त°)
159. a) D P₁ अतिहार्येषु (for अनिर्हार्येषु).
160. c) C S' प्रजासु° (for प्रजासु).
161. b) C S' °तोरित्व (for °तोक्तित्व).
162. a) D suggests यत् (for स). —b) D S' C P₁₋₃ I₃ SA स (for सन् suggested with St) —c) D suggests °वेश° (for °विष्ट°).
—d) C S' °ल्कावर्षयो° (for °ल्कावर्षभी°)
164. b) D हतै. (for [आ]हतै)

जातिः पङ्कुरुहाद् वपुः कपिलताक्रान्तं शिरःखण्डन-
प्रभ्रश्यच्छुचिशीलतादिविगुणाचारप्रदुष्टं यशः ।
विश्वस्त्रष्टुरिति प्रभूतविषयव्याप्तिस्पृशो दुस्सहा
दोषा यत्र पुरोऽस्तु तत्र कतमो निर्दोषतोत्सेकभूः ॥१६७॥

अविचार्येति भूपालः स चकाराऽनुजीविनाम् ।
वंशचारित्रदेहादिदोषोद्धोषणमन्वहम् ॥१६८॥

अन्योन्यद्वेषमुत्पाद्य संख्यातीता महाभटाः ।
युद्धश्रद्धालुना तेन द्रन्द्वयुद्धेषु घातिताः ॥१६९॥

मासार्धदिनमाहेन्द्रमहाद्यवसरेषु सः ।
निनाय योधान् संनद्धानन्योन्यप्रधनैर्धनम् ॥१७०॥

स नाऽभूदुत्सवः कश्चित् तदा यत्र नृपाङ्गने ।
भूमिर्न सिक्का रक्तेन हाहाकारो न चोद्ययौ ॥१७१॥

नृत्यन्त इव निर्याता गृहेभ्यो वंशशोभिः ।
बान्धवैर्नियरे योधा लूनाङ्गाः पार्थिवाङ्गनात् ॥१७२॥

स्निग्धश्यामकचांश्चारुश्मश्रूनाकल्पशोभिः ।
हतान् वीक्ष्य भटान् राजा मुमुदे न तु विव्यथे ॥१७३॥

नार्यो राजगृहं गत्वा प्रत्यायातेषु भर्तृषु ।
मेनिरे दिवसं लब्धमनास्था नित्यमन्यथा ॥१७४॥

भवेत् तद् यदहं कुर्यामित्यहंक्रियया वदन् ।
साचिव्यमव्याहतवाक् तैस्तैर्भृत्यैरजिग्रहत् ॥१७५॥

167. a) C S' ज्ञात (for °क्रान्त). D S' C °खण्डन (for °खण्डन°). —d) C S' पुरस्तु (for पुरोऽस्तु).

169. a) C S' °दोष° (for °द्वेष°). —c) D I₃ P₁₋₃ °दालुता (for °दालुना)

170. a) C S' मासार्द्ध° (for मासार्ध°) —d) C S' °न्योन्य (for °न्योन्य°). P₃ °नै क्षय (for °नैर्धन).

173 d) C S' च (for तु)

175 d) St P₁₋₃ I₃ यै° (for तै°)

प्रवर्धमानांस्तानेव विद्वेषकलुषाशयः ।
 हृताधिकारान् विदधे बहुशश्च विमानितान् ॥१७६॥
 दञ्छक कम्पनाधीशः प्रवृद्धौ तत्र सकृधि ।
 विद्रुतो विषलाटाया निपत्य निहतः खशौ ॥१७७॥
 तेन स्ववर्धितो द्वाराधीश्वरो रक्काभिधः ।
 हृताधिकारो विदधे विभूर्तिं वीक्ष्य भूयसीम् ॥१७८॥
 माणिक्यसैन्यपतिना द्वारेऽकस्मान्निवारिते ।
 खिन्नेन विजयक्षेत्रे चक्रे व्रतपरिग्रहः ॥१७९॥
 कम्पनाद्यधिकारस्थाः प्रवीरास्तिलकादयः ।
 काकवंशा मार्दवेन तत्कोपं नाऽनुभाविताः ॥१८०॥
 भोगसेनो निरनुगः क्षीणवासा भवन् कृतः ।
 तेनाऽतिसेवाप्रीतेन राजस्थानाधिकारभाक् ॥१८१॥
 यस्येन्द्रद्वादशीयुद्धे सान्द्रसैन्योऽपि विद्रुतः ।
 क्षुद्रवद् गगन्चन्द्रोऽपि रौद्रमालोक्य विक्रमम् ॥१८२॥
 येऽपि सङ्घाभिधानस्य पुत्राः सामान्यशस्त्रिणः ।
 तान् रङ्गुच्छुङ्ख्यङ्गान् स मन्त्रिणः समपादयत् ॥१८३॥
 पुत्रौ विजयसिंहस्य तत्सेवात्यक्तदुर्दशौ ।
 तिलको जनकश्चाऽऽस्ताममात्यश्रेणिमध्यगौ ॥१८४॥

176. b) S' C विद्रुष (for विद्वेष°).

177. a) C S' दशक (for दञ्छक). —b) C S' प्रवृद्धे (for प्रवृद्धौ).

179. d) C S' वृत° (व्रत°).

180. C S' subst. काकवशादिमन्त्रित्वे न तत्कोपेन भाविता for cd.

181. b) C S' °वासोऽभवत्कृतः; D (before suggestion) P₁₋₃ I₃ °वासा भवत्कृतः; D suggests °वासा कृतोभवत् (for °वासा भवन् कृत°).

184. c) SA I₃ P₂ °श्वास्त° (for °श्वाऽऽस्ता°).

यमैलाभयबाणादिमुख्या द्वारादिनायकाः ।
 कस्तान् समर्थः संख्यातुं तडित्तरलसंपदः ॥१८५॥
 द्वित्राः प्रशस्तकलशादयः पूर्वे तदन्तरे ।
 प्रापुर्बालद्रुमान्तस्स्थजीर्णानोकहविभ्रमम् ॥१८६॥
 कंदर्पः क्षमाभुजा द्रुतैः समानीतोऽपि नाऽऽदे ।
 तस्याऽसहनतां वीक्ष्य प्रार्थितोऽप्यधिकारिताम् ॥१८७॥
 आस्थानाचारसंलापव्यवहारादि मण्डले ।
 नवमेवाऽभवत् सर्वं तस्मिन्नभिनवे नृपे ॥१८८॥
 लक्ष्मीः कार्मणचूर्णाङ्गा वेश्येव वशवर्तिनः ।
 धीरानपि विधायेयं करोत्युन्मार्गवर्तिनः ॥१८९॥
 सपिण्डानामपि व्यक्तशीलवीक्षणतत्परा ।
 प्रेततेव नरेन्द्रश्रीर्जातिस्नेहापकारिणी ॥१९०॥
 समस्तसंपत्पूर्णोऽपि यस्मात् सुस्सलभूपतिः ।
 दध्यौ भ्रातुरवस्कन्दं राज्यापहरणोद्यतः ॥१९१॥
 अकस्मादश्रृणोच्छयेनमिव तं शीघ्रपातिनम् ।
 स्थानं वराहवाताख्यमुल्लङ्घ्याऽऽयातमग्रजः ॥१९२॥
 क्षिप्रकारी विनिर्गत्य तमप्राप्तपदं ततः ।
 निपत्य सैन्यैर्बहुलैः सोऽपकारमकारयत् ॥१९३॥

185 a) D C S' P_{1,3} °भाय° (for °भय°);

186. d) I₃ P_{1,2} SA °नौकह° (for °नोकह°)

189. ab) C S' °ङ्कवेश्यायावे, P₂ °ङ्कावेशेव व° (for °ङ्कावेशेव व°).

190. b) C S' I₃ St P₂ °शूल° (for °शील°).

विद्रुतस्याऽऽस्पदे तस्य नानोपकरणैश्च्युतैः ।
ताम्बूलवल्लीकूटैश्च सामग्री समभाव्यत ॥१९४॥

कृतकार्यः परावृत्त्याऽसावरूढोऽपि पार्थिवः ।
प्रत्यावृत्तं तमशृणोदन्येद्युः क्रूरविक्रमम् ॥१९५॥

गग्गचन्द्रस्तदादेशाद् गत्वा बहलसैनिकः ।
चक्रे सुस्सलभूपालबलनिर्दलनं ततः ॥१९६॥

असंख्यैः सोस्सलैर्योधैराहवायासनिस्सहैः ।
क्लान्तिर्विमानोद्यानेषु द्युनारीणाममुच्यत ॥१९७॥

भर्तृप्रसादस्याऽऽनृण्यं प्राणैर्युधि समर्पितैः ।
राजपुत्रौ गतौ तत्र सहदेवयुधिष्ठिरौ ॥१९८॥

वराश्वान् सुस्सलानीकाद् गग्गस्तान् प्राप विद्रुतान् ।
चक्रे भूरितुरङ्गस्य यैर्भूपस्याऽपि कौतुकम् ॥१९९॥

निविष्टकटकं तं स श्रुत्वा सेत्यपुराध्वना ।
क्रमराज्योन्मुखं यान्तं द्रुतमन्वसरन्नुपः ॥२००॥

अन्विष्यमाणसरणिः प्रयत्नाद्ग्रजन्मना ।
प्रविवेश दरद्देशं परिमेयपरिच्छदः ॥२०१॥

दत्तमार्गं तस्य राजा डामरं लोष्टकाभिधम् ।
स सेत्यपुरजं हत्वा नगरं प्राविशत् ततः ॥२०२॥

तस्मिन् दूरं गते वैरकलुषोऽपि स नाऽऽददे ।
भ्रातृस्नेहेन संरम्भं ग्रहीतुं लोहरं गिरिम् ॥२०३॥

194. c) All Mss read °वेला° (for °वल्ली° suggested with St).

195. a) D St I₃ P₁₋₃ °कार्य° (for °कार्य°)

197. b) C S' °याम° (for °यास°)

199. a) All Mss read °नीकान् (for °नीकाद् suggested with St D).

203. c) D C S' P_{1,3} भ्रातृस्नेहैर° (for भ्रातृस्नेहेन)

कल्ह कालिञ्जराधीशो दौहित्री पुत्रवद्गृहे ।
यामवर्धयत स्नेहादपुत्रः पितृवर्जिताम् ॥२०४॥

राज्ञो विजयपालस्य सुतां सुस्सलभूपतिः ।
उपयेमे स तां श्रीमाननघां मेघमञ्जरीम् ॥२०५॥

तस्य प्रभावाधिष्ठानाच्छिशोरपि न लोहरे ।
शक्तिरासीद् विरुद्धानामपि वाधाय वैरिणाम् ॥२०६॥

धीरः सुस्सलदेवोऽपि मार्गैर्निर्गत्य दुर्गमैः ।
आसदद् भूरिभिर्मासैः स्वोर्वी दुर्गिरिवर्त्मना ॥२०७॥

प्रशान्ते व्यसने तस्मिन् धीरस्योच्चलभूपतेः ।
अन्येऽपि व्यसनाभासा उत्पन्नध्वंसिनोऽभवन् ॥२०८॥

भीमादेव समादाय भोजं कलशदेवजम् ।
साहायकार्यमानिन्ये दरद्राजं जगद्दलम् ॥२०९॥

सहो हर्षमहीभर्तुरवरुद्धात्मजोऽभवत् ।
भ्राता दर्शनपलस्य सञ्जपालस्तु तद्दलम् ॥२१०॥

नीतिज्ञेन ततो राज्ञा सास्त्रैव दरदीश्वरः ।
आक्षेपाद् वारितः प्रायात् प्रत्यावृत्त्य निजां भुवम् ॥२११॥

सहस्तमन्वगाच्छन्नं भोजोऽविक्षत् स्वमण्डलम् ।
भेजे सुस्सलदेवस्य सञ्जपालोऽनुजीविताम् ॥२१२॥

गृहीतार्थेन भृत्येन निजेनैव प्रदर्शितः ।
भोज क्षिप्रं नृपात् प्राप निग्रहं तस्करोचितम् ॥२१३॥

204 a) All Mss read कालिन्दरा° (for कालिञ्जरा° suggested with St. cf vv vii 1257; viii 618) —b) C S' P₂ °द्यूही [sic] (for द्यूहे°).

206 b) C S' °च्छिशरेऽपि (for °च्छिशोरपि)

209 a) C S' °मुत्याय (for °मादाय)

212 a) C S' °पाल° (for °पालो°).

देवेश्वरात्मजः पितृकोऽपि द्वैराज्यलालसः ।
 डामरानाश्रिते राज्ञि निर्याते व्यद्रवद् दिशः ॥२१४॥
 विचारपरिहारेण धावन्तः सर्वतो जडाः ।
 तिर्यञ्च इव हास्याय प्रसिद्धिशरणा जनाः ॥२१५॥
 मल्लस्य रामलाख्योऽहं सूनुरासं दिगन्तरे ।
 अट्टसूदः कश्चिदेवं चक्रिकाचतुरो वदन् ॥२१६॥
 निन्ये प्रवृद्धिं व्यामूढैर्बहुभिर्विप्लवप्रियैः ।
 धनमानादिदानेन भूमिपैर्भूम्यनन्तरैः ॥२१७॥
 ग्रीष्मे प्रविष्टः काश्मीरानेकाकी धर्मपीडितः ।
 व्यधीयत च्छिन्ननासः परिज्ञाय नृपानुगैः ॥२१८॥
 कटके पर्यटन् राज्ञः स एव ददृशे पुनः ।
 स्वजात्युचितभक्ष्यादिविक्रयी सस्मितं जनैः ॥२१९॥
 मिथ्यैव नीतिकौटिल्यैः क्रियतेऽभ्युदयश्रमः ।
 शक्यतेऽपरथा कर्तुं न दैवस्य मनीषितम् ॥२२०॥
 शान्ताऽपि ज्वलति काऽपि क्वचिद्दीप्ताऽपि शाम्यति ।
 दैववातवशाच्छक्तिः पुंसः कक्षाग्निसंनिभा ॥२२१॥
 पलायनैर्नाऽपयाति निश्चला भवितव्यता ।
 देहिनः पुच्छसंलीना वह्निज्वालेव पक्षिणः ॥२२२॥

214. d) I₃ P_{1,2} SA वद्रव° (for व्यद्रव°)

216 a) SA₁ (before corr) मल्लरामाला° (for मल्लस्य रामला°) —°) C S*
अट्ट° (for अट्ट°)

217. d) C S' °नन्तर (for °नन्तरै) After this √ युग्मम्

218 e) St छिन्न° (for च्छिन्न°).

222 a) C S' पलायने नाप° (for पलायनैर्नाऽप°).

नाऽच्छिन्नवह्निविषशस्त्रशरप्रयोगै-
 न श्वभ्रपातरभसेन न चाऽभिचारैः ।
 शक्या निहन्तुमसवो विधुरैरकाण्डे
 भोक्तव्यभोगनियतोच्छ्वसितस्य जन्तोः ॥२२३॥

भिक्षाचरः समादिष्टवधो जयमतीगृहात् ।
 नक्तं वध्यभुवं निन्ये वधकैः पार्थिवाज्ञया ॥२२४॥

ग्राष्णि प्रस्फोटय निक्षिप्तो वितस्ताया समीरणैः ।
 क्षिप्तस्तटं क्षणं स्पन्दमानवक्षाः कृपालुना ॥२२५॥

द्विजेनैकेन संप्राप्तश्चिरादुद्गतचेतनः ।
 आसमत्यभिधानाया ज्ञातिर्दिदिति गौरवात् ॥२२६॥

शाहिपुत्रीभिरुक्ता या दत्तश्चतुरया तथा ।
 नीतो देशान्तरं गूढं ववृधे दक्षिणापथे ॥२२७॥

स वृत्तप्रत्यभिज्ञोऽथ पुत्रवचरवर्मणा ।
 मालवेन्द्रेण शस्त्रास्त्रविद्याभ्यासमकार्यत ॥२२८॥

अन्यदीयं घातयित्वा तत्तुल्यवयसं शिशुम् ।
 रक्षितो जयमत्यैव स किलेत्यपरेऽब्रुवन् ॥२२९॥

देशान्तरागताद् दूतात् तां वार्तामुपलब्धवान् ।
 अत एवाऽभवत् तस्या भूभृद् विरलितादरः ॥२३०॥

223. °) C S' शक्ता (for शक्या)

225. °) C S' °स्तान्तरे (for °स्तट क्षण). —d) C S' °वृक्षे (for °वक्षाः).

226. b) C S' °श्रिया दुर्गे (for °श्रिरादुद्ग°).

227. °) P₂ °शान्तरे रू° (for °शान्तर गू°). —d) P₂ °पथ (for °पथे).
 After this v तिलकम् .

228. a) C S' कृत° (for वृत्त°). —°) S' C शास्त्रा° (for शस्त्रा°).

230. ab) C S' °तात्तद्वार्ता°, I₃ P₁ °तात्तावत्ता°; SA °तात्तावत्त° (for °तात् तां
 वार्ता°).

बहिरप्रतिभिन्दंस्तत् स धीरो मार्गवर्तिभिः ।
चक्रे तदप्रवेशाय संबन्धं पार्थिवैः समम् ॥२३१॥

ईर्ष्यामगोपयन् नार्याः शङ्कामच्छादयन् रिपोः ।
स्वयमन्याभिगम्यत्वं करोति हि जडो जनः ॥२३२॥

भिक्षाचरे हते वालं कंचिदादाय तत्समम् ।
तन्नाम्ना ख्यातिमनयद् दिद्वैत्यपरेऽब्रुवन् ॥२३३॥

तथ्येन सोऽस्तु मिथ्या वा प्रतिष्ठां तां तथाऽऽप्तवान् ।
यथा लघुत्वमानेतुं न दैवेनाऽप्यशक्यत ॥२३४॥

स्वप्नेन्द्रजालमायानामपि निर्विषया इमाः ।
कर्मवैचित्र्यजनिताः काश्चिदाश्चर्यविपुषः ॥२३५॥

स राजबीजी नाशाय विशां गूढं व्यवर्धत ।
पुरग्रामादिदाहाय कक्षान्तरिव पावकः ॥२३६॥

रोह्यन्तिकसीमनि प्रतिविषावीरुद् विषक्षमारुहः
काले प्रावृद्धुपद्रुताच्छसलिले मूर्च्छत्यगस्त्योदयः ।
सर्गच्छेदविधिक्षमानुदयतो दृष्ट्वा किलोपद्रवान्
संधत्ते प्रतिकारकल्पनमहो दीर्घावलोकी विधिः ॥२३७॥

अजायत विपन्मज्जजगदुद्धरणक्षमः ।
तस्मिन्नेव क्षणे यस्मात् सुस्सलक्ष्मापतेः सुतः ॥२३८॥

तज्जन्मकालादारभ्य सर्वतो जयमर्जयन् ।
नामाऽन्वर्थं नृपस्तस्य जयसिद्ध इति व्यधात् ॥२३९॥

232. a) P₃ जने जड* (for जडो जन).

234. a) C S' तथैवैषोस्तु (for तथ्येन सोऽस्तु) —^c) S' C यथा (for यथा).
—^d) I₃ SA °शङ्कत, P₂ °शक्यत (for °शक्यत).

236. b) P₃ गूढमव° (for गूढ व्यव°)

237. a) SA₂ gloss प्रतिविषा वीरुत् यस्या उपविषेत्यादिनामान्तर कोशे यथा विश्वाविषा प्रतिविषातिविषोपविषारुणा शृङ्गीमहौषध चेति (for प्रतिविषा-वीरुद्.)

शास्तुः सर्वार्थसिद्धाख्या यथा सर्वार्थसिद्धिभिः ।
 तथा तस्याऽभिधाऽन्वर्था नाऽत्यजद् रुढिशब्दताम् ॥२४०॥

मुद्रां सकुङ्कुमस्याऽङ्घ्रेस्तदीयस्याऽभ्युपागताम् ।
 विलोक्योच्चलदेवोऽभूद् विमन्युर्भ्रातरं प्रति ॥२४१॥

बालस्यैवाऽङ्घ्रिमुद्राऽस्य वैरं पितृपितृव्ययोः ।
 निवारयन्ती विदधे सुस्थितं मण्डलद्वयम् ॥२४२॥

स स्वर्गिणः पितुर्नाम्ना ततः सुकृतसिद्धये ।
 चकारोच्चलभूपालः पैतृके स्थण्डिले मठम् ॥२४३॥

गोभूमिहेमवस्त्रान्नदाता तस्मिन् महोत्सवे ।
 आश्चर्यकल्पवृक्षत्वं त्यागी सर्वार्थिनामगात् ॥२४४॥

प्रसादैः प्रहितैस्तेन महार्थैः श्लाघ्यसंपदा ।
 महान्तोऽपि दिगन्तेषु पार्थिवा विस्मयं ययुः ॥२४५॥

भर्तृप्रसादाधिगतां श्रियं नेतुं परार्ध्यताम् ।
 विहारं समठं देवी जयमत्यपि निर्ममे ॥२४६॥

केषांचित् पूर्वपुण्यानां विरहेण महीभुजः ।
 हताभीष्टाभिधानोऽभून्मठो नवमठाख्यया ॥२४७॥

सुल्ला स्वसारमुद्दिश्य परस्मिन् स्थण्डिले पितुः ।
 विहारोऽपि कृतस्तेन नोचितां ख्यातिमाययौ ॥२४८॥

240. *) C S' P_{1,3} °सिद्धाख्या (for °सिद्धाख्या).

241 a) St स कु°, C S' ता कु° (for सकु°).

242. d) P_{1,2} स्वस्थि° (for सुस्थि°).

247 e) C S' सुताभी° (for हताभी°) —d) C S' I₃ P_{1,2} SA °न्मठे (for °न्मठो).

248 a) C S' स्वला, P₁ सुल्ला (for सुल्ला)

मृत्योर्मस्तकपातित्वं तस्याऽऽकलयतः किल ।
 न निष्ठां स्वप्रतिष्ठासु संप्रपेदे व्ययस्थितिः ॥२४९॥
 कदाचित् कमराज्यस्थो द्रष्टुमाग्निं स्वयंभुवम् ।
 ययौ बर्हठचक्राख्यं गिरिग्रामं स भूपतिः ॥२५०॥
 तं कम्बलेदवरग्रामाध्वना यान्तमवेष्टयन् ।
 अकस्मादेत्य तत्रत्याश्चौराश्चण्डालशस्त्रिणः ॥२५१॥
 प्रजिहीर्षुभिरप्याशु तस्मिन्नत्यल्पसैनिके ।
 न तैः प्रहृतमुत्तेजोऽवष्टम्भस्तस्मितायुधैः ॥२५२॥
 अथ हारितमार्गः स गहने गिरिगह्वरे ।
 भ्रमन्नल्पानुयाय्येकां क्षणदामत्यवाहयत् ॥२५३॥
 उच्चचार क्षणे तस्मिन् स्कन्धावारेषु दुस्सहा ।
 नाऽस्ति राजेति दुर्वार्ता सर्वतः क्षोभकारिणी ॥२५४॥
 कटकान्निस्सृताऽत्यल्पा वात्येव गिरिगह्वरात् ।
 सा दुष्प्रवृत्तिर्दीर्घत्वं पुरेऽरण्य इवाऽऽसदत् ॥२५५॥
 नगराधिकृतस्तस्मिन् क्षणे बुद्धाभिधोऽभवत् ।
 शस्त्रिणः कामदेवस्य कुल्यो रङ्गादिसोदरः ॥२५६॥
 कृत्वा पुरक्षोभशान्तिं शस्त्रौकः स नृपास्पदे ।
 प्रविश्य भ्रातृभिः सार्धं कार्यशेषमचिन्तयत् ॥२५७॥

249. a) C S' मृत्योर्हं° (for मृत्योर्मं°). —°) P₁₋₃ सुप्रति° (for स्वप्रति°).

250. c) D C S' P₁₋₃ बर्हण°, St Tr बर्हट° (for बर्हठ°)

252. c) S' C °महो°, D SA I₃ P₁₋₃ °मुद्रो° (for °मुत्ते° suggested with St).

254. b) St (before corr.) SA I₃ P₁₋₃ C स्कन्दा° (for स्कन्धा°)

257. b) C S' शस्त्रौधै (for शस्त्रौक).

नृपं कं कुर्म इत्येवं तान् विचिन्तयतोऽब्रवीत् ।
 सहाभिधोऽपि कायस्थः कुटुम्बिकुटिलाशयः ॥२५८॥
 यूयमेव सुहृद्वन्धुभृत्यबाहुल्यदुर्जयाः ।
 राज्यं कुरुत संप्राप्य राष्ट्रमेवमकण्टकम् ॥२५९॥
 तेनैवमुक्तास्ते पापा जातराज्यस्पृहास्ततः ।
 सिंहासनाधिरोहाय क्षिप्रमासन् समुद्यताः ॥२६०॥
 श्रीयशस्करदेवस्य वंश्या एत इति श्रुतिः ।
 तदन्वयेऽभूत् सर्वेषां राज्यौत्सुक्यप्रदायिनी ॥२६१॥
 अत एवाऽभजत् क्रोधं तेषां कुसुहृदुक्तिभिः ।
 सा वासनाऽन्तस्संलीना सदाचारानपेक्षिणाम् ॥२६२॥
 कथं न प्रतिभात्वेषा सङ्ख्याऽपि कुपद्धतिः ।
 भारिकस्य कुले जातो लवटस्य हि सोऽधमः ॥२६३॥
 क्षेमदेवाभिधानस्य पुत्रोऽप्यल्पनियोगिनः ।
 क्रूराशयत्वमभजन्महासाहसिकोचितम् ॥२६४॥
 चौथेण स्वर्णभृङ्गारं हृतवान् भूपतेर्गृहात् ।
 संभावितोऽपि गाम्भीर्यान्नाऽज्ञायि स किलेङ्गितैः ॥२६५॥
 सासिधेनुर्निरुष्णीषो विहसन्नखिलान् स्मयात् ।
 राजपुत्र इवाऽत्यल्पं स त्रैलोक्यममन्यत ॥२६६॥
 तस्य चिन्ता काचिदासीत् सदा दोलायतोऽङ्गुलीः ।
 या राज्यहेतुः क्रूरेण फलेन समभाव्यत ॥२६७॥

261 b) C S' I₃ °यत (for एत)

263. a) C S' व (for न). C S' °भात्वेषा (for °भात्वेषा).

266 a) C S' सामि° (for सासि°). C S' °रुष्णीषे (for °रुष्णीषो). —b) C S' स्मयन् (for स्मयात्).

तद्विरा निजसंकल्पादपि ते राज्यलालसाः ।
 नृपं जीवन्तमाकर्ण्य ततोऽभूवन् हतस्पृहाः ॥२६८॥
 न स्फुरन् न च संमीलन् न वा सुप्त इवाऽनिशम् ।
 तेषां चेतसि संकल्पस्तदाप्रभृति सोऽभवत् ॥२६९॥
 असुस्थिरादरेणाऽथ शनकैः पृथिवीभुजा ।
 निन्यिरे मध्यमां वृत्तिं राजस्थानान्निवार्य ते ॥२७०॥
 प्रकृत्या रूक्षवाग् राजा सर्वेषामेव सर्वदा ।
 तेषामप्यकरोदत्राऽन्तरे मर्मस्पृशः कथाः ॥२७१॥
 ते राज्ये हर्षभूमर्तुः पितरि प्रमयं गते ।
 मातुस्तारुण्यमत्ताया विधवाया गृहेऽवसन् ॥२७२॥
 तैर्मय्यामत्तको नाम शस्त्रभृत् प्रातिवेशिकः ।
 सुहृद्गतोऽथ विश्वस्तो जननीजारशङ्कया ॥२७३॥
 असतीमपि किं नैते न्यगृह्णन्निति भूपतिः ।
 विचार्य कोपात् तन्मातुर्नासाच्छेदमकारयत् ॥२७४॥
 तां कथां स नृपस्तेषां परोक्षमुदघोषयत् ।
 क पुत्रादिछिन्ननासाया वदन्नित्यन्वियेष च ॥२७५॥
 बृहद्भ्रादिगञ्जेशं कृत्वा कार्यान्न्यवारयत् ।
 स क्रयस्थकृतान्तत्वं भजन् सङ्गमपि प्रभुः ॥२७६॥
 पीडितस्तेन रौद्रेण निजोऽथ गणनापतिः ।
 कोशोत्पत्त्यपहर्तारं तं नृपाय न्यवेदयत् ॥२७७॥

269. १) St °स्तदा प्रभृ° (for °स्तदाप्रभृ°).

273. २) D C S' °मद्यासत्तको (for °मय्यामत्तको).

274. १) C S' °नामि°; I₃ P₃ °नामा° (for °नांसा°).

275. ०) SA P₂ °याच्छि°, C °न्याच्छि° (for °त्रादिच्छि°)

276. ०) C S' °यस्थ कृ° (for °यस्थकृ°)

प्रवेशभागिकपदे हृते राज्ञा रुषा ततः ।
 स क्रूरो रङ्गच्छुद्धादीन् प्रैरयत् पूर्वचिन्तिते ॥२७८॥
 जिघांसवस्ते नृपतिं प्रसङ्गापेक्षिणः परैः ।
 समगंसत दुष्प्रज्ञैरथ हंसरथादिभिः ॥२७९॥
 प्रजिहीर्षुभिर्हृषीं पीतकोशैः समेत्य तैः ।
 चतुष्पञ्चानि वर्षाणि नाऽवाप्यवसरः क्वचित् ॥२८०॥
 बहुभिर्बहुधा भिन्नैर्बहुकालं विचिन्तितः ।
 न भेदमगमन्मन्त्रः स चित्रं लोकदुष्कृतैः ॥२८१॥
 तवैतां कुरुते शश्वन्नृपो मर्मस्पृशं कथाम् ।
 इति प्रत्येकमुक्त्वा ते विरागं पार्थिवेऽभजन् ॥२८२॥
 तैरुरःपार्श्वपृष्ठादि गूढैर्वर्मभिरायसैः ।
 प्रच्छाद्य पार्थिवोऽजस्रमनुसस्त्रे जिघांसुभिः ॥२८३॥
 असहो विरहं सोढुं यां प्रसादयितुं न काम् ।
 राजाऽपि संदधे चेष्टां प्राक् प्राकृतभुजंगवत् ॥२८४॥
 स्वभाववैपरीत्येन नाशचिह्नेन स स्थिराम् ।
 जयमत्या सहाऽप्रीतिं तदाऽऽदाद् वत्सरद्वयम् ॥२८५॥
 रक्षां भिक्षाचरस्याऽऽहुर्निमित्तं तत्र केचन ।
 केचित् तु विद्युत्सदृशी प्रेम्णां तरलवृत्तिताम् ॥२८६॥

279. b) C S' °सङ्गप्रेक्षि° (for °सङ्गापेक्षि°).

282. b) P₂ °स्पृशा (for °स्पृश).

283. c) I₃ P₁₋₃ SA C पार्थिवे° (for पार्थिवो°)

285. c) S' C I₃ P_{1,3} SA महा° (for सहा°)

286. c) SA P₁₋₃ °विद्युत्स° (for °विद्युत्स°).

अथ वर्तुलभूर्भर्तुरात्मजा विज्जलाभिधा ।
कृतपाणिग्रहाऽस्याऽगाद् चाल्लभ्य वसुधाभुजः ॥२८७॥

सग्रामपाले नृपतौ तस्मिन्नवसरे मृते ।
तत्सूनुः सोमपालाख्यः पित्र्यं राज्यं समादधे ॥२८८॥

राज्यार्हमग्रजं बद्ध्वा सोऽभ्यषिच्यत चाक्रिकैः ।
इति कोपान्नरेन्द्रोऽभूत् कुध्यन् राजपुरी प्रति ॥२८९॥

लक्ष्मीस्थैर्यप्रतिभुवः पुत्र्याः पाणिमजिग्रहत् ।
तं प्रेष्टुं सर्वलोकानां श्रेष्टुं सर्वक्षमाभुजाम् ॥२९०॥

अर्थिचिन्तामणेस्तस्य प्रीणतो निखिलाः प्रजाः ।
नानाव्ययोजितो रेजे पश्चिमः स महोत्सवः ॥२९१॥

याते जामातरि क्षमाभृच्चक्रे निखिलतन्त्रिणः ।
निवृत्तान् किमपि कुध्यन् दुधुक्षुंस्तु व्यसर्जयत् ॥२९२॥

भोगसेनोऽपि भूपेन काले तस्मिन् समन्युना ।
निवारितो द्वारकार्यात् सवैरः समपद्यत ॥२९३॥

विक्रान्तः स हि कार्यस्थो निर्जिताखिलडामरः ।
मुस्सलक्षमापतिं जेतुं प्रतस्थे लोहर पुरा ॥२९४॥

वात्सल्यमिश्रवैरेण वारितोऽथ महीभुजा ।
तत्परीवादमकरोच्चुक्रोधाऽवेत्य तच्च सः ॥२९५॥

287. °) St I₃ P₁₋₃ °ग्रहस्या° (for °ग्रहाऽस्या°).

288. °) C S' पितृरा° (for पित्र्य रा°).

290. D St SA P₁₋₃ I₃ om °cd.

292 °) SL निवृत्ती, D I₃ P₁₋₃ SA निवृत्ती; C S' St निवृत्तीन् (for निवृत्तान् suggested) —°) SA I₃ P_{1,2} दुद्रु° (for दुधु°).

294 °) C S' °त खिल° [sic] (for °ताखिल°).

295. °) I₃ P₁₋₃ D SA °मिश्र वै° (for °मिश्रवै°).

प्रावेशयद् रङ्गुङ्गुमुखान् स समयान्तरम् ।
 तमादिसुहृदं वीर तदा राज्ञा विमानितम् ॥२९६॥
 विमानिता विशालेच्छाः संहता हतवृत्तयः ।
 न ते बहिष्कृतास्तेन यमराष्ट्रं जिगीषता ॥२९७॥
 तान् भोगसेनविन्यस्तसद्भावान् कुटिलाशयः ।
 सङ्घो निनिन्द वीरत्वात् तं जानन् सरलान्तरम् ॥२९८॥
 ऊचे चाऽद्यैव हित्वाऽपि प्राणान् व्यापाद्यतां नृपः ।
 भोगसेनोऽन्यथा भेदं कुर्यादगहनाशयः ॥२९९॥
 अन्यथाऽभून्न सङ्घोक्तं भोगसेनो यदब्रवीत् ।
 किञ्चिद् रहोऽस्मि वक्तेति नृपतिं भेदलालसः ॥३००॥
 स तु किं वक्षि न द्वारं तव दद्यामिति ब्रुवन् ।
 दुष्टुक्षुपक्षप्रणयं निन्ये तमवमानयन् ॥३०१॥
 प्रबोधाधायिनो द्वेष्टि नियतिप्रणयीभवन् ।
 तपात्ययाहनिद्रान्त इव जन्तुर्गतस्मृतिः ॥३०२॥
 तन्त्रिणो यामिका भूत्वा स्वस्मिन् वारे ततोऽविशन् ।
 ते राजधानी संनद्धैः स्वसैन्यैः सह संहताः ॥३०३॥
 यामिन्यां यं वयं हन्मस्तं हतेत्यभिधाय च ।
 प्रावेशयन्न्यस्तचिह्नांश्चण्डालान् मण्डपान्तरम् ॥३०४॥

296. a) St I₃ P₁ प्रावेशयन्, D P_{2,3} प्रावेशयन् (for प्रावेशयद्) —b) C S' समया तत. (for समयान्तरम्).

300 b) C S' °सेने (for °सेनो). —c) C S' द्रोहेऽस्मि (for रहोऽस्मि).

301 a) C S' दक्षिण° (for वक्षि न) —c) P₁₋₃ SA दुष्टु° (for दुष्टु°).

302 c) D °द्रार्तं (for °द्रान्त).

304 b) S' हते° (for हते°)

भुक्तोत्तरं स्थिते राज्ञि ते बाह्ये मण्डपे स्थिताः ।
 सरोषो नृप इत्युक्त्वा सेवकोत्सारणं व्यधुः ॥३०५॥
 राजा च विजलावेश्म यियासुर्मण्डपान्तरात् ।
 दीपिकाभिः कृतालोको निर्ययौ मदनालसः ॥३०६॥
 मध्यमं मण्डपं तस्मिन् प्राप्ते स्वल्पैः सहानुगैः ।
 तत्त्यक्तं मण्डपं सङ्घे रुद्ध्वाऽन्यानरुणज्जनान् ॥३०७॥
 अन्यैरप्यग्रिमे द्वारे निरुद्धे सर्व एव ते ।
 जिघांसवः समुत्थाय नृपतिं पर्यवारयन् ॥३०८॥
 विज्ञप्तिदम्भादेकेन रुद्धमग्रे निषेदुषा ।
 तं द्विजो दिन्नजस्तेज शस्त्र्या कृष्टकचोऽभिनत् ॥३०९॥
 ततः काञ्चनगौराणि तस्याङ्गान्यसिधेनवः ।
 बह्वथः सुमेरुशृङ्गाणि महोरग्य इवाऽऽविशन् ॥३१०॥
 स द्रोहो द्रोह इत्युक्त्वा केशान् कृष्टान् विमोचयन् ।
 क्रीडाशस्त्र्याः कषां रुद्धमुष्टिं दन्तैर्व्यपाटयत् ॥३११॥
 सुजनाकरनामा हि भृत्यः कट्टारकं वहन् ।
 तस्याऽन्तिकात् पलायिष्ट प्रहरत्सु विरोधिषु ॥३१२॥
 अतो बालोचितां लघ्वी क्षुरिकां स चकर्ष ताम् ।
 मुष्टावर्गलिता कोशात् सा कृच्छ्रेण विनिर्ययौ ॥३१३॥

305. °) C S' सरोष° (for सरोषो)

307. °) C P₃ मध्यम, P₂ मध्यमे (for तत्त्यक्त)

309 °) SA₁ (before corr) दिन्नजस्तेज्ज, S' दीर्घसतेजा, C दीर्घसत्तेजा, I₃ दिन्नजस्तेज (for दिन्नजस्तेज)

310 °) St [sic] महोरग्य (for महोरग्य).

311. °) C S' °पाटयत् (for °पाटयत्).

313. °) C S' P_{1,3} क्रीला°; I₃ क्रीना° (for क्रीला°).

निर्यातान्त्रः शत्रुभिस्तैस्त्यक्तकेशो बबन्ध तम् ।
धम्मिल्लमथ तां शस्त्री जानुद्वन्द्वान्तरर्पयन् ॥३१४॥
नदित्वा प्रहरंस्तेज तादृग्वीर्योऽपि सोऽभवत् ।
येन क्षितौ निपतितः सर्वमर्मस्त्रिवाऽऽहतः ॥३१५॥
अभिनच्च ततो रडु प्रहरन्तं च पृष्ठतः ।
नदन् सिंह इव व्यडुं परिवृत्य व्यदारयत् ॥३१६॥
अन्यं च शस्त्रिणं कंचित् सवर्माणमपातयत् ।
विवेष्टमनो यः प्राणैरन्विरेण व्ययुज्यत ॥३१७॥
लब्धान्तरे प्रवासाय तस्मिन् धावति मण्डपः ।
रक्षिभिर्भूमिपालोऽयमित्यबुद्ध्वा कवाटितः ॥३१८॥
द्वारमन्यत् प्रसर्पन् स क प्रयासीति जल्पता ।
लुङ्घन रुद्धमार्गेण खड्गपातैरहन्यत ॥३१९॥
भोगसेन ततोऽपश्यद् द्वारस्याऽन्ते समुत्थितम् ।
दारुतूलिकया भित्तिमालिखन्तं पराङ्मुखम् ॥३२०॥
भोगसेनेक्षसे कस्मादभुं त्वमिति वादिनम् ।
सोऽव्यक्तं किमपि ह्रीतः प्रधावन्तं जगाद तम् ॥३२१॥
रय्यावद्वाभिधो दीपधरस्तिष्ठन् निरायुधः ।
अयोदीपिकयाऽऽरब्धयुद्धस्तैर्विक्षतोऽपतत् ॥३२२॥

314 d) P₃ °रुद्धानु° (for °द्वन्द्वान्त°)

315. a) C S' न हित्वा, P₁ नशित्वा (for नदित्वा) C S' °स्तेजस्ता°, D °स्तेजस्ता° (for °स्तेज ता°).

316. d) C °व्यड्य (for °वृत्य)

318. b) P₃ मण्डपात् (for मण्डप) —d) C S' कपा° (for कवा°)

321 a) C S' I₃ P₂ क्षमे (for °क्षसे).

चाम्पेय सोमपालाख्यराजपुत्रः क्षताहितः ।
 प्रहारैः प्रातवैक्लव्यो न गह्याचारतामगात् ॥३२३॥
 पौत्रः श्रीशूरपालस्य राजकापत्यमज्जक ।
 विदद्रौ श्वेव संछाद्य शस्त्री पुच्छच्छटोपमाम् ॥३२४॥
 ततः प्रधावन् प्रग्रीवमारुरुक्षुः क्षितीश्वरः ।
 निकृत्तजानुश्चण्डालैरालिलिङ्ग वसुंधराम् ॥३२५॥
 तत्पृष्ठे खं क्षिपन् देहं प्रहारैर्जर्जरीकृतः ।
 शृङ्गारनामा कायस्थो निर्द्रोहो वारितोऽरिभिः ॥३२६॥
 पुनरुत्थातुकामस्य सर्वे शस्त्रावलीर्द्विषः ।
 न्यपातर्यस्तस्य काल्या नीलाब्जवरणस्रजम् ॥३२७॥
 तिष्ठेत् कदाचिद् धूर्तोऽयमविपन्नो विपन्नवत् ।
 कंधरामधमः सङ्गस्तस्येति स्वयमच्छिनत् ॥३२८॥
 कृतं पदापहरणं यस्य सोऽहमिति ब्रुवन् ।
 छित्त्वाऽङ्गुलीश्चकर्षाऽपि रत्नाङ्कामूर्मिकावलीम् ॥३२९॥
 एकपादस्थितोपानत्स्त्रस्तमाल्यैः शिरोरुहैः ।
 छन्नवक्त्रः स ददृशे सुतो दीर्घभुजः क्षितौ ॥३३०॥
 पर्याप्तयाऽस्य पर्यन्ते वीरवृत्त्या महौजसः ।
 निर्दोषतामीषदगान्निर्लिशत्वं जनान् प्रति ॥३३१॥
 सेवकः शूरटो नाम पूत्कुर्वन् द्रोहमुच्चकैः ।
 निर्गत्य भोगसेनेन बहिः क्रोधान्निपातितः ॥३३२॥

323. १) C ग्राह्या° (for गह्या°).

332. २) C S' शूरजो° (for शूरटो)

प्रस्थितो दयितावासं स दिङ्मोहवशादिव ।
पन्थानं पृथिवीनाथः काल्या जग्राह वेश्मनि ॥३३३॥

राज्योद्याने नृपतिमधुपा भोगकिञ्चलकलोला-
श्रेतो नानावसनकुसुमश्रेणिभिः प्रीणयन्तः ।
हा धिग्दैवानिलतरलया पात्यमाना नियत्या
वल्ल्येवैते किमपि सहसा दृष्टनष्टा भवन्ति ॥३३४॥

तिर्यग्भ्यस्त्रिजगज्जयी परिभवं लङ्केश्वरो लब्धवान्
प्रापाऽशेषनृपोत्तमः कुरुपतिः पादाहतिं मूर्धनि ।
इत्यन्ते बहुमानहृत्परिभवः सर्वस्य सामान्यवत्
तत्को नाम भवेन्महानहमिति ध्यायन् धृताहंक्रियः ॥३३५॥

परासुमहितैस्त्यक्तं तमनाथमिव प्रभुम् ।
नग्नं हुताशसात्कर्तुं स्वच्छत्रग्राहिणोऽनयन् ॥३३६॥

भुजौ कण्ठे गृहीत्वैकः कराभ्यां चरणौ परः ।
तं भुग्नग्रीवमालोलकुन्तलं रुधिरोक्षितम् ॥३३७॥

सशूत्कारव्रणं नग्नमनाथमिव पार्थिवम् ।
राजधान्या विनिष्कृष्टं न्यधत्तां पितृकानने ॥३३८॥

महासरिद्वितस्ताम्भस्संभेदद्वीपभूतले ।
अह्नाय वह्निसंस्कारं ते भीतास्तस्य चक्रिरे ॥३३९॥

न हतो नाऽपि निर्दग्धः स केनाऽपि व्यलोक्यत ।
उड्डीयेव गतस्त्वाशु नेत्रनिर्विषयोऽभवत् ॥३४०॥

334. b) P₂ °कुसुद° (for °कुसुम°).

336 a) I₃ P₂ पुरा° (for परा°). S' C °स्त्यक्तु (for °स्त्यक्त).

338. a) C सशूत्कार°, S' सपूत्कार° (for सशूत्कार°). After this v. D P₃
add युग्मम्

339 d) C S' भूता° (for भीता°).

व्यतीतेन स वर्षैकचत्वारिंशतमायुषा ।
 सप्ताशीत्यब्दपौषस्य शुक्लषष्ठ्यां व्ययुज्यत ॥३४१॥
 चक्रेऽथ सासिकवचो रडः शोणितमण्डितः ।
 श्मशानाश्मनि वेताल इव सिंहासने पदम् ॥३४२॥
 . . . . . |
 सकक्षबद्धमूलानामाद्यानां तन्न दिद्युते ॥३४३॥
 तस्याऽवरोहतः सिंहासनाद् योद्धुं पुरो युधि ।
 विक्रामन्तो बन्धुभृत्या युद्धभूमिमभूषयन् ॥३४४॥
 तन्निष्णौ वटपट्टाख्यौ युद्ध्वा तद्वान्धवौ चिरम् ।
 योधाश्च कट्सूर्याद्याः सिंहद्वारेऽपतन् हताः ॥३४५॥
 रणरङ्गनटो नृत्यन्निव राजगृहाङ्गने ।
 सखद्गखेटको रडः खण्डयन्नहितान् बभौ ॥३४६॥
 दिशन् विजयसंदेहमहितानां क्षणे क्षणे ।
 प्रहारैः सुबहून् भिन्त्वा स चिरेणाऽपतद् रणे ॥३४७॥
 राजद्रोहोचितं तस्य निहतस्याऽपि निग्रहम् ।
 वैशसत्यक्तमर्यादो गर्गः कोपादकारयत् ॥३४८॥
 दिद्वामठान्तिके व्यड् पौरैर्भस्माश्मवर्षिभिः ।
 अवस्करप्रणालान्तर्मग्नवक्त्रो न्यपात्यत ॥३४९॥

343. C S' om. this v. St D SA P₁₋₃ I₃ om. upto सकक्ष in c. SL om. ab. —^d P_{1,2} °त्याना (for °बानां). SA I₃ P_{1,2} तन्निदि° (for तन्न दि°)

345. °) P₁ कण्ठ° (for कट्ट°).

348. ^d) SA₁ (before corr.) P_{2,3} गग्ग° (for गर्ग°)

349. ^a) C S' °ठान्तिको (for °ठान्तिके).

ते गुल्फदामभिः कृष्टाः स्थाने स्थाने प्रभुद्रुहः ।
तत्क्षणं लोकथूत्कारपूजां कृत्योचितां दधुः ॥३५०॥

पलाय्य प्रययुः काऽपि सङ्घं हंसरथादयः ।
मरणाभ्यधिकां कंचित् कालं सोढुं विपद्ब्यथाम् ॥३५१॥

दृप्यन् पराजितं गर्गं नष्टे तदनुजे विदन् ।
भोगसेनोऽथ तां वार्तामशृणोत् प्रलयोपमाम् ॥३५२॥

व्यावृत्य प्रत्यवस्थातुकामः पश्यन् पलायिनः ।
योधान्स्वैः सहितः कैश्चित् ततः काऽपि भयादगात् ॥३५३॥

इत्थं निहतविध्वस्तनायका द्रोग्धूसंहतिः ।
खदोर्मात्रसहायेन गर्गचन्द्रेण सा कृता ॥३५४॥

सत्त्वं साहससिद्धिं च नेतिहासेष्वपि क्वचित् ।
अश्रौषं तादृशं यादृक् तस्याऽऽस्ते स्म प्रतापिनः ॥३५५॥

निशां प्रहरमद्गश्च राज्यं कृत्वा स लब्धवान् ।
द्रोहकृच्छद्वखराजाख्यां गतिं कुकृतिनामगात् ॥३५६॥

यशस्करकुले जन्म द्रोग्धुभिस्तैः प्रमाणितम् ।
क्षणभङ्गयभजद् राज्यं यस्माद् वर्णदेववत् ॥३५७॥

दावोद्दीपनकूटयन्त्रघटनैः सिंहादिसंहारिणो
यान्त्याकस्मिकगण्डशैलपतनैरन्तं किराता वने ।
एकेनैव ननु प्रधावति जनः सर्वोऽपि मृत्योः पथा
हन्ताऽहं निहतोऽयमेष तु मितं कालं विभेदग्रहः ॥३५८॥

351. b) C S' सङ्घहस° (for सङ्घ हस°) —°) P₃ काचित् (for कंचित्).

352. a) C S' दृप्त परा° (for दृप्यन् परा°). SA₁ (before corr.) P_{2,3} गग (for गर्ग).

356. P₁ om. ab. —°) C S' °कृच्छ ख° (for °कृच्छद्वख°).

357. °) SL St.Tr. °भजन् (for °भजद्).

358. °) C S' subst. हन्ता हन्ति इतोऽयमेष तु वृथा कालस्य भेदग्रहः (for d).
SA₁ gloss अह हन्ता (for हन्ताऽह).

स्वोद्वाहे ललनौघमङ्गलरवो यैर्हर्षुलैः श्रूयते
 दीनैस्तैर्दयिताविलाप उदयन्नाकर्ण्यतेऽन्तक्षणे ।
 योऽपि घ्नन्नहितं प्रहृष्यति परः खं घ्नन्तमन्ते मुदोद्-
 वृत्तं सोऽप्यवलोकयत्यहह धिङ्मोहोऽयमान्ध्यावहः ॥३५९॥

सायं विचिन्तितो रात्रौ फलितोऽन्यत्र वासरे ।
 दुर्विपाकप्रदाताऽभूद् द्रोग्धृणां साहसद्रुमः ॥३६०॥

अथ सिंहासनस्याऽन्तः कार्यान्ते त्यक्त्वाविग्रहः ।
 गर्गः प्रक्षालितामर्षश्चक्रन्द स्वामिनं चिरम् ॥३६१॥

तस्मिन् खदति सर्वोऽपि पौरलोको भयोञ्जितः ।
 संप्राप्तावसरो भूपं व्यलापील्लोकवत्सलम् ॥३६२॥

कारुण्योत्पत्तये दत्त्वा कोशं जीवितकामया ।
 जयमत्या तदावादि गर्गः कपटशीलया ॥३६३॥

कुरु मे संविदं भ्रातरिति सत्त्वमयस्तु सः ।
 तत्प्रक्रियावचो ज्ञात्वा चितिं तस्या अकल्पयत् ॥३६४॥

चिकुरनिचये यत् कौटिल्यं विलोचनयोश्च या
 तरलतरता यत् काठिन्यं तथा कुचकुम्भयोः ।
 वसति हृदि तद् यासां पिण्डीभवन्ननु ता इमा
 गहनहृदया विज्ञायन्ते न कैश्चन योषितः ॥३६५॥

359 b) C S' P_{1,2} °ते तु क्षणे, P₃ तेन्ते क्षणे (for °तेऽन्तक्षणे). —e) D
 (before suggestion) St P₁₋₃ I₃ ह्योपि (for योऽपि).

362. b) P₃ पयो° (for भयो°)

364. b) C °भय° (for °मय°) —d) C चिन्तितस्याप्य° (for चिति
 तस्या अ°)

दौश्लील्यमप्याचरन्त्यो घातयन्त्योऽपि वल्लभान् ।
हेलया प्रविशन्त्याग्निं न स्त्रीषु प्रत्ययः क्वचित् ॥३६६॥

युग्याधिरूढा सा यान्ती यावन्मार्गे व्यलम्बत ।
अग्रतो बिज्जला तावन्निर्गत्य प्राविशच्चिताम् ॥३६७॥

अथ तस्याश्चितारोहं कुर्वत्या भूषणार्थिभिः ।
लुण्ठकैर्लुण्ठ्यमानाया व्यथा गात्रेषु पप्रथे ॥३६८॥

सच्छत्रचामरे राश्यौ दह्यमाने विलोकयन् ।
लोकः सर्वोऽपि साक्रन्दो दग्धदृष्टिरिवाऽभवत् ॥३६९॥

औचित्यं तेन च तदा निन्येऽत्यन्तपवित्रताम् ।
सर्वैर्यदर्थ्यमानोऽपि नोपाविक्षन्नुपासने ॥३७०॥

सुतसुच्चलदेवस्य बालमङ्के निधित्सता ।
राज्येऽभिषेक्तुं ते केचित् तेनाऽन्वैष्यन्त यत्नतः ॥३७१॥

लोको येष्वद्य केषांचित् तत्त्वमालोक्य सस्मितः ।
भिक्षामप्यटितुं जाने नैष जानाति योग्यताम् ॥३७२॥

राश्यां श्वेताभिधानायां मल्लराजस्य ये सुताः ।
सल्हणाद्याह्वयोऽभूवन्मध्यमे प्राक्क्षयं गते ॥३७३॥

हन्तुं ज्येष्ठकनिष्ठौ द्वौ शेषौ सल्हणलोठनौ ।
अन्विष्टौ शङ्कराजेन भयान्नवमठं गतौ ॥३७४॥

367. a) P_{1,2} मा (for सा).

368. b) St C S' I₃ P₁₋₃ कुर्वन्त्या (for कुर्वत्या) —d) P₃ पप्रथे (for पप्रथे).

369. a) C P₁₋₃ S' SA राज्ञो (for राश्यौ).

371. d) I₃ P₁₋₃ SA °न्वैष्यन्त (for °न्वैष्यन्त).

372. a) I₃ लोके (for लोको) —b) P₁ समित ; P₃ विस्मित (for सस्मितः).

—d) St I₃ P₁₋₃ नैव (for नैष).

373 b) I₃ P₁ SA₁ य (for ये).

निर्लज्जैर्निहतान् द्रोग्धृन् विहाय मिलितैः पुनः ।
तन्व्यश्वरोहसचिवैरानीतः कृतचाक्रिकैः ॥३७५॥

दृष्ट्वा राज्याहमप्राप्य कंचिज्ज्यायांस्तयोस्तदा ।
गर्गेण राज्ये संरम्भादभ्यषिच्यत सल्हणः ॥३७६॥

हा धिक् चतुर्णां यामानामन्तरे नृपतित्रयी ।
अहस्त्रियामे तत्राऽऽसीद् दृश्या या पुरुषायुषैः ॥३७७॥

ये सायमुच्चलनृपं प्राह्वे रङ्गं सिषेविरे ।
मध्याह्ने सल्हणं प्रापुर्दृष्टास्ते राजसेवकाः ॥३७८॥

अथ लोहरकोटस्थः सार्धेऽहि गलिते नृपः ।
सुस्सलो भ्रातृमरणं श्रुत्वा तूद्भ्रान्तमानसः ॥३७९॥

गर्गेण प्रहितो दूतः स क्रन्दन् स्वं क्षिपन् क्षितौ ।
ततस्तं वीतसन्देहं चकाराऽऽर्तप्रलापिनम् ॥३८०॥

आद्यात् सल्हणवृत्तान्तपर्यन्तां नाऽश्रुणोत् कथाम् ।
गर्गदूताद् भ्रातृवधं स्वस्याऽऽह्वानं च केवलम् ॥३८१॥

अश्रद्धानस्तं शीघ्रमरिच्छेदं सुदुष्करम् ।
तदाह्वानाय गर्गो यं प्राहिणोत् तं चलन् गृहात् ॥३८२॥

आक्रन्दमुखरो भूत्वा तां रात्रिमरुणोदये ।
कस्मीराभिमुखो यात्रामसंभृतबलोऽप्यदात् ॥३८३॥

376. १) C S' मप्राप्य (for मप्राप्य).

379. १) D suggests श्रुत्वाभू° (for श्रुत्वा तू°).

383. १) C S' भात् (for दात्).

अन्योऽथ गर्गदूतस्तं पथि संघटितोऽभ्यधात् ।
कृस्त्रमावेद्य वृत्तान्तं नाऽऽगन्तव्यमिति ध्रुवम् ॥३८४॥

क्षिप्रं हतेषु द्रोहेषु त्वय्यसंनिहितेऽनुजः ।
कृतस्तु सलहणो राजा कृत्यमागमनेन किम् ॥३८५॥

श्रुत्वेति गर्गसंदेशं कोपादसहनो नृपः ।
अप्रयाणैषिणो भृत्यान् विहस्यैवं वचोऽब्रवीत् ॥३८६॥

नाऽस्माकं पैतृकं राज्यं यदि रिक्थहरोऽनुजः ।
मज्ज्यायसा मया चैतद् भुजाभ्यामर्जितं पुनः ॥३८७॥

राज्यं स्वीकुर्वतोरन्यो न दाताऽभूत् तदावयोः ।
येनाऽऽहृतमिदं पूर्वं स क्रमः क्व गतोऽधुना ॥३८८॥

इत्युक्त्वाऽविरतैरेव वहन्नासीत् प्रयाणकैः ।
दूतांश्च पार्श्वे गर्गस्य स्वीकृत्यै प्राहिणोद् बहून् ॥३८९॥

स काष्ठवाटं संप्राप सलहणस्य हितैषिणा ।
निर्गत्य गर्गचन्द्रेण चक्रे हुष्कपुरे पदम् ॥३९०॥

प्रवृत्तायां विभावर्या दूतैः कृतगतागतैः ।
तस्याऽङ्गीकृतसामाऽपि गर्गो द्रोग्धा व्यधीयत ॥३९१॥

कार्यमध्यगतो राजा तथाऽपि प्राहिणोत् तदा ।
धात्रेयं भ्रातरं गर्गाभ्यर्णं हितहिताभिधम् ॥३९२॥

384. b) C S' सगदि° (for सघटि°).

387. b) C S' रिक्त°; P_{1,3} रिक्तु° (for रिक्थ°).

388. d) C S' P₃ °ध्वना (for °धुना).

389. c) C पार्श्वे; St I₃ P₁₋₃ पार्श्वे (for पार्श्वे°).

391. d) C St P₃ द्रोग्धाभ्य° (for द्रोग्धा व्य°).

भोगसेन क्षणे तस्मिन्नाययौ दैवमोहितः ।
 खाशकान् बित्त्ववनजान् मध्येकृत्य नृपान्तिकम् ॥३९३॥

सोऽभ्यर्णं कर्णभूत्याख्यमश्वारोहं महीपतेः ।
 विसृज्य गर्गं जेष्यामीत्युक्त्वाऽभूलोभनोद्यतः ॥३९४॥

कालापेक्षामपि त्यक्त्वा हन्तुं भ्रातृद्रुहं स तम् ।
 योग्यं प्रसङ्गमन्विष्यञ्जज्ञे लोकैरसज्जनः ॥३९५॥

यस्य भ्रातृद्रुहः पार्श्वे स त्वमाश्रीयसे कथम् ।
 गर्गोऽपि तमुपालेभे दूतैरित्यादि संदिशन् ॥३९६॥

स तु मार्गात् पलाय्याऽयं तमसीति विलम्बकृत् ।
 दत्तास्कन्दः क्षपापाये तं सानुगमघातयत् ॥३९७॥

पतन् रणं कर्णभूतिर्वीरवृत्त्या व्यरोचत ।
 तस्य द्वैमातुरो भ्राता तेजस्सेनोऽप्यनूनया ॥३९८॥

तेजस्सेनस्तु शूलाग्रे नृपादेशान्यवेक्ष्यत ।
 मरिचो लवराजस्य तनूजोऽश्वपतेरपि ॥३९९॥

अवष्टम्भेन भूपोऽभून्निग्रहानुग्रहक्षमः ।
 नयेनाऽसितुमस्वस्थं तावदासीत् तु तद्वलम् ॥४००॥

पुरोगोऽपि कृतः पश्चाद् योऽतीतेऽह्नि महीभुजा ।
 स सज्जपालस्तत्पार्श्वमथाऽऽदायाऽऽययौ हयान् ॥४०१॥

396. d) SA I₃ P₂ सदिशत् (for सदिशन्)

400. b) St SL I₃ P_{1,2} C S' °वग्र° (for °नुग्र°). —^o) St न येना°
 (for नयेना°) St D I₃ P₁₋₃ °मप्यास्था (for °मस्वस्थ). —^d) D
 न (for तु). D suggests तद्वले (for तद्वलम्).

401. e) D सज्जपा° (for सज्जपा°). —^d) D (before suggestion) P₁₋₃
 °दाय ययौ (for °दायाऽऽययौ)

तेष्वायातेष्ववष्टम्भं यातं किञ्चिच्च तद्वलम् ।
 प्रातश्च गर्गसेनानीः सूर्याख्योऽनल्पसैनिकः ॥४०२॥

दुधुक्षून् वीक्ष्य तानातैर्नृपोऽश्वमधिरोपितः ।
 उत्सेकशठधीर्वर्म कृच्छ्राच्च परिधापितः ॥४०३॥

गगनं शलभच्छन्नमिव कुर्वन्नथाऽपतत् ।
 शरासारो रिपुबलात् सर्वतोऽच्छिन्नसंततिः ॥४०४॥

ओंकारं शरशूत्कारैः कृत्वा द्रोहस्य दुस्सहाः ।
 प्राहरन् राजकटके सर्वान् सर्वायुधैर्द्विषः ॥४०५॥

हतविक्षतविध्वस्तसैन्यः साहसिको नृपः ।
 वेगादपससारैको मध्यान्निर्गत्य वैरिणाम् ॥४०६॥

गर्जत्सिन्धुरथाऽश्रान्तनत्युन्नतिरलङ्घयत ।
 सवाजिना तेन सेतुर्दुर्लङ्घ्यः पत्रिणामपि ॥४०७॥

सञ्जपालादयो द्वित्राः शेकुस्तमनुवर्तितुम् ।
 पृष्ठलग्ना निरुन्धन्तः स्थाने स्थाने विरोधिनः ॥४०८॥

वीरानकाभिधं वीरः स खशाना निवेशनम् ।
 त्रिंशद्विंशैः समं भृत्यैः प्रविष्टस्तत्यजेऽरिभिः ॥४०९॥

निरम्बरैर्निराहारैस्तिष्ठन् कतिपयैः समम् ।
 स तत्र चित्रमाक्रम्य निर्भयोऽदण्डयत् खशान् ॥४१०॥

402. d) C S' P₁ सुवाष्पो°; D स्याश्वो°; I₃ P₂ सुयाध्वो° (for सूर्याख्यो°)

403 a) C S' दुधुक्षून् वी°; St P₁₋₃ I₃ दुधूक्षुवी° (for दुधुक्षून् वी°)

404. c) C रिपोर्वलान्, S' रिपोर्वलान् (for रिपुबलात्).

407 a) C S' °रथाश्रान्त° (for °रथाऽश्रान्त°) —d) C S' °नोँलङ्घ्यः (for °दुर्लङ्घ्य)

408. a) S' D सञ्जपा° (for सञ्जपा°). —d) C S' °नेऽवरो° (for °ने विरो°).

410. d) St C P₁ °दण्डयन् (for °दण्डयत्).

ऋमेण च हिमापातदुर्लङ्घ्याध्वनि संकटे ।
अविपन्नो भाग्ययोगात् प्रययौ लोहरं पुनः ॥४११॥

पदे पदे प्राप्तमृत्युरायुश्शेषेण रक्षितः ।
तथाऽप्यासीत् स कश्मीरप्राप्तिमेव विचिन्तयन् ॥४१२॥

वराकं द्वारसेत्वग्राद् गर्गो हितहित कुधा ।
विरुद्धधीर्वितस्ताया बद्धपाण्यङ्घ्रिमक्षिपत् ॥४१३॥

तस्मिन् प्रक्षिप्यमाणेऽप्सु क्षेमाख्यः स्वं क्षिपन् पुरः ।
दासोऽस्योच्चैः पदारोहमधःपातेऽपि लब्धवान् ॥४१४॥

राज्यप्रदः क्षतारिश्च गर्गः प्राप्तोऽन्तिकं ततः ।
प्राप सल्लहणराजस्य सविशेषमधीशताम् ॥४१५॥

स भृशमन्त्रिविक्रान्तिहीनो राज्यमवाप्तवान् ।
चक्रभ्रममिवाऽपश्यत् सर्वतो भ्रान्तमानसः ॥४१६॥

न मन्त्रो न च विक्रान्तिर्न कौटिल्यं न चाऽऽर्जवम् ।
न दातृता न लुब्धत्वं तस्योद्रिक्तं किमप्यभूत् ॥४१७॥

तद्राज्ये राजधान्यन्तर्मध्याह्नेऽपि मलिम्लुचः ।
लोकं मुमुषुरन्याध्वसंचारस्य कथैव का ॥४१८॥

पङ्गुरप्यङ्गनाकालं क्रान्त्या यत्राऽत्यवाहयत् ।
पुमानप्यभवत् तत्र साध्वसाध्वस्तधीरसौ ॥४१९॥

यामद्य सल्लहणोऽन्येद्युर्भेजे तां लोठनः श्रियम् ।
साधारण्यं गतो राज्यभोग इत्यभवत् तयोः ॥४२०॥

419. ^{d)} D suggests साध्वसध्वस्तधी° (साध्वसाध्वस्तधी°).

420. ^{b)} SA SL St. Tr. P₂ लोठनः (for लोठन, cf. St. Tr. fn.). All Mss. except D (after corr.) C read श्रियम् (for श्रियम्).

पुरुषान्तरविज्ञानविहीनस्य प्रमाद्यतः ।
सर्वोऽपि तस्य तन्त्रज्ञैर्व्यवहारो व्यहस्यत ॥४२१॥

श्वशुरो लोठनस्योजसूहस्तेन व्यधीयत ।
द्वारे तापसगोष्ठीषु योग्यो विक्रमनिष्ठुरे ॥४२२॥

यः सुस्सलभयोच्छेदमङ्गीकुर्वंस्तदागमे ।
स्वमन्त्रलक्षजापेन सिद्धिं मन्त्रक्षणेऽभ्यधात् ॥४२३॥

जिह्वो गर्गाज्ञया राजा तदप्रियमपातयत् ।
बद्धाश्मानं वितस्ताया बिम्बं नीलाश्वडामरम् ॥४२४॥

राजानुग्राहको गर्गस्तांस्तान् व्यापादयन् रिपून् ।
हालाहाण्डामरान् भूरीन् दत्तभोज्यानघातयत् ॥४२५॥

राश्यकिंचित्करे गर्गायत्तजीवितमृत्यवः ।
बाह्याश्चाऽऽभ्यन्तरे चाऽऽसन्नल्पे वा पृथवोऽपि वा ॥४२६॥

कदाचिल्लहराद् गर्गे प्रविष्टेऽथ नृपान्तिकम् ।
चुक्षोभ नगरे लोकः सर्व एव भयाकुलः ॥४२७॥

तदा ह्युदचरद् वार्ता शूलान्यारोप्य नौषु यत् ।
क्रुध्यन् गर्गोऽयमायातो हन्तुं सर्वान् नृपाश्रितान् ॥४२८॥

गर्भिणीगर्भपातिन्या तादृश्या भयवार्तया ।
द्वित्राण्यहान्यन्वभावि जनैर्ज्वर इवाऽखिलैः ॥४२९॥

422. ab) SA °स्योजसूह°, C S' I₃ P₁ °स्योजसूर्य°; P₂ °स्योजःसूह°
(for °स्योजसूह°)

426. c) D C S' P₃ बहिदृचा° (for बाह्यादृचा°)

427. a) C S' °चिल्लोह° (for °चिल्लह°).

429. b) C S' तादृशा (for तादृश्या).

ततस्तिलकसिहाद्यैरुद्रेकाद् द्रागदीयत ।
अनवेक्ष्य नृपादेशमास्कन्दो गर्गमन्दिरे ॥४३०॥

देशश्चाऽत्युल्बणः कृत्स्नो धावति स्म धृतायुधः ।
प्रत्यग्रहीत् तानखिलान् गर्गचन्द्रस्त्वविह्वलः ॥४३१॥

निलेजा दिल्हभद्वारलक्काद्यास्तुरंगमैः ।
भ्राम्यन्तस्तत्राऽदृश्यन्त गर्गवसथवीथिषु ॥४३२॥

निषिषेध न तान् राजा प्रत्युतास्कन्ददायिनाम् ।
लोठनं कुण्ठशक्तीनां तेषां स्फूर्त्यै व्यसर्जयत् ॥४३३॥

तेनाऽपि योधैर्गर्गस्य रुद्धमार्गेण मन्दिरम् ।
न रुद्धं नाऽपि निर्दग्धुं पारितं दत्तवह्निना ॥४३४॥

धानुष्कः केशवो नाम मठेशो लोटिकामठे ।
अबाधतैव नाराचैस्तद्योधान् घातयन् परम् ॥४३५॥

प्रकाशेन समं राजलोके विरलतां गते ।
सायं सानुचरो गर्गो हयारूढो विनिर्ययौ ॥४३६॥

समरैरप्रतिहतो निनाय लहरं व्रजन् ।
बद्धवोजसूह्रमस्वस्थमासीनं त्रिपुरेश्वरे ॥४३७॥

तापसेन किमेतेनेत्युक्त्वाऽन्येद्युर्मुमोच तम् ।
तं सुस्सलेऽपि विधुरे नृपतिं नोदपाटयत् ॥४३८॥

क्षणे क्षणेऽभवद् देशस्ततः प्रभृति सर्वतः ।
गर्गागमनसंत्रस्तपौरार्गलितमन्दिरः ॥४३९॥

431. a) C S' °चन्द्रस्तु (for °चन्द्रस्त्व°)

433. a) C स्फूर्त्यै (for स्फूर्त्यै°).

435. a) C S' P₁ °नुष्ककै° (for °नुष्क के°)

437. b) C S' लोहर (for लहर) —°) C बद्धवौज सूर्य°, S' बद्धवौज सूर्य°,
P₃ बद्धवौजसूह्र° (for बद्धवौजसूह्र°).

अथाऽऽर्त्तस्य महीभर्तुर्गर्गसंधानमिच्छतः ।
 महत्तमः सहेलोऽभूच्छहरे दूत्यमाचरन् ॥४४०॥
 तेनाऽङ्गीकारितो गर्ग कथंचित् कन्यकार्पणम् ।
 भृत्यास्तु तेन संबन्धं नैच्छन् भूतस्य भूपतेः ॥४४१॥
 ततः सुसलदेवेन सह संधिं निबद्धवान् ।
 पश्चात् संप्रार्थ्यमानोऽपि संबन्धं न व्यधत्त सः ॥४४२॥
 मण्डले विशरारुत्वमेवं याते नृपोऽवधीत् ।
 सङ्घं हंसरथं नोनरथं चाऽऽसादितांश्चरैः ॥४४३॥
 तानग्निक्वणसूच्यादिप्रवेशैरिहदुर्जनः ।
 अत्यक्तानसुभिर्घोरामवस्थामन्वबीभवत् ॥४४४॥
 भोगसेनाङ्गनां मल्लामनुमेने स यन्नृपः ।
 अनुमर्तुं पतिं छन्नं वसन्ती साधु तद्व्यधात् ॥४४५॥
 तादृग् दृष्ट्वाऽपि वैक्लव्यं शङ्कितेन तदन्तरे ।
 प्रमिस्ये दिल्लीद्वारो रसदानेन भूभुजा ॥४४६॥
 न राजबीजी नोच्चण्डविक्रमो वा बभूव सः ।
 शमितो गूढदण्डेन यत् तथा तेन पापिना ॥४४७॥
 तं या निनिन्दाऽनिष्पन्नपौरुषं तत्स्वसुस्तदा ।
 तस्या वह्निप्रवेशेन सिद्धं मानवतीव्रतम् ॥४४८॥

440 a) P₂ °थाऽऽर्त्त° (for °थाऽऽर्त्त°) —^{cd}) C [अ]भूहोह° (for [अ]भूह°).

441. c) S' सवन्धे (for सम्बन्ध).

443. a) P_{1,3} मण्डल (for मण्डले). —^b) All Mss read [अ]वधीत् (for [अ]वधीत् suggested with St D)

444. b) SA₁ without indicating a *lacuna*, St D St Tr. P₁₋₃ I₃ with a space om रिहदु. —^d) I₃ P₁₋₃ SA °मीभवत् (for °बीभवत्).

445. b) C S' P₂ स्वय नृप (for स यन्नृप). —^c) All Mss. except SL read अनुसर्तुं (for अनुमर्तुं) —^d) SA *prima manu* P₁₋₃ S' वसन्ती (for वसन्ती also found in SL).

सोऽल्पोऽपि राज्यकालोऽभूदेवमातङ्कदुस्सहः ।
दीर्घक्षपादश्यमानदीर्घदुस्स्वप्रसंनिभः ॥४४९॥

कालवित् सुस्सलो गगाद् बद्धसंधिरपि त्रसन् ।
न्ययुङ्क्ताऽग्रे सज्जपालं काश्मीरौन्मुख्यभाक् ततः ॥४५०॥

द्वारेण सह दत्तार्थो लक्कः सल्हभूभुजा ।
वराहमूलं संप्राप कथंचित् प्रस्थितिं भजन् ॥४५१॥

गर्गः स्मरन्नवस्कन्दं पश्चादभ्येत्य नाशयन् ।
वराहमूलेन समं तस्य सैन्यमलुण्ठयत् ॥४५२॥

विदद्रौ स तु तद्योधैर्हतैश्च परिष्वजे ।
अदिव्यैर्मेदिनी दिव्यैर्देहैस्त्वप्सरसां गणः ॥४५३॥

नायके गलिते शुद्धवृत्तैः सद्रंशजैर्मही ।
पतितैरुपलुङ्गाद्यैर्भूषिता मौक्तिकैरिव ॥४५४॥

आगच्छता छिन्नभीतिः सज्जपालेन लक्कः ।
निराश्रयः संप्रपेदे पार्श्वं सुस्सलभूपतेः ॥४५५॥

सोऽथ भूभृत् सज्जपाले दूरं क्रान्तरिपौ गते ।
आजगामाऽन्तिकं प्रातैः प्रेरितः पौरडामरैः ॥४५६॥

संधिं तव विधास्यामि सार्धं सुस्सलभूभुजा ।
इत्युक्त्वा सल्हणं प्रायात् तदभ्यर्णं सहेलकः ॥४५७॥

काङ्क्षिताभ्युदयं पौरैश्चातकैरिव वारिदम् ।
अशिश्रियन् राजवर्जं सर्वं एवोच्चलानुजम् ॥४५८॥

गर्गस्य गृहिणी लुङ्गाभिधानाऽथ तदन्तिकम् ।
कन्यकाद्रथमादाय परिणेतुमुपाययौ ॥४५९॥

449. a) P_{1,2} SA राज° (for राज्य°).

450. b) C S' I₃ अमन् (for त्रसन्) —°) P₁ D सज्जपा° (for सज्जपा°).

452. c) St SA वाराह° (for वराह°).

454. a) C S' °कैर्गलितै (for °के गलिते).

उपयेमे स्वयं राजा राजलक्ष्म्यभिधां तयोः ।
गुणलेखा स्नुषात्वेन स्वीचक्रे तद्यवीयसीम् ॥४६०॥

सल्हणे सानुजेऽभ्येत्य सज्जपालेन वेष्टिते ।
राजाऽपि राजसदसः सिंहद्वारं समासदत् ॥४६१॥

साक्षाद् विरोधिभृत्येन द्वारमेकेन पातितम् ।
अभून्मोघं तमप्राप्य सार्धं वैरिभनोरथैः ॥४६२॥

ससैन्येऽर्गलितद्वारराजवेश्मस्थिते रिपौ ।
गर्गास्कन्दविशङ्कयासीच्चकितं सौस्सलं बलम् ॥४६३॥

गर्गे वितीर्णकन्येऽपि राजसैन्यमविश्वसत् ।
तस्यौ स्थातव्यमित्येव तृणस्पन्देऽपि शङ्कितम् ॥४६४॥

अस्ताभिलाषिणि दिने तादृक्त्रासहते बले ।
स्नेहाददहति क्षमापे दुर्भेदौकःस्थितान् रिपून् ॥४६५॥

प्रविश्य ग्रावनिर्भुङ्गकवाटेन तमोरिणा ।
द्वारं विवृत्त्याऽङ्गनस्थैः सज्जपालोऽग्रहीद् रणम् ॥४६६॥

तस्य निश्चित्य पातंगी वृत्तिं भूयस्परिव्रजे ।
अनुप्रवेशं विदधे पदातिर्लङ्काभिधः ॥४६७॥

दरदानयने काष्ठवाटसंकटविक्रमे ।
यस्तस्य सदृशो योधः प्रतिबिम्ब इवाऽभवत् ॥४६८॥

स केशवश्च स मठाधीशस्तमनुसन्नतुः ।
शैनेयमारुती पार्थमिव प्रार्थितसैन्धवम् ॥४६९॥

460. b) D तत (for तयो)

462. a) P_{1,2} I₃ SA साधा°, P₃ सौधा° (for साक्षा°).

465. c) P₂ I₃ स्नेहादाद° (for स्नेहादद°)

466 a) All Mss. read ग्राम° (for ग्राव° suggested with St) After this v. D P₃ add युग्मम्

निर्गत्य मण्डपालुग्रप्रहारैस्तैः कथंचन ।
विवृते प्राङ्गनद्वारे धीरो राजाऽविशत् स्वयम् ॥४७०॥

निर्विभागे वर्तमाने संगरे सैन्ययोर्द्वयोः ।
प्राङ्गने प्रमथं प्रापुर्भूयांसस्तत्र शस्त्रिणः ॥४७१॥

सचिवः सल्हराजस्य पतंगग्रामजो द्विजः ।
आजौ प्रापाऽजको नाम स्वःस्त्रीसंभोगभागिताम् ॥४७२॥

कायस्थेनाऽपि रुद्रेण लब्ध्वा गङ्गाधिकारिताम् ।
स्वामिप्रसादः साफल्यं निन्ये त्यक्त्वा तनुं रणे ॥४७३॥

सायं वनस्पतिर्लीनैः खगैर्वाचालितो यथा ।
ग्राष्णि प्रविष्टे प्रोङ्घीननिशब्दविहगोऽभवत् ॥४७४॥

आयोधनोर्वी वाचाला चक्रे चित्रार्पितेव सा ।
तथा सुस्सलभूपेन तुरंगस्थेन तर्जिता ॥४७५॥

अनारूढेऽङ्गनान्तस्थे तस्मिन् सिंहासनं ध्वनिः ।
सुस्सलो जयतीत्येवं दक्कावाद्यं च शुश्रुवे ॥४७६॥

महाराजगृहे तादृङ्नाऽन्यस्याऽप्युदपद्यत ।
अगातां तत्र वैक्लव्यं यादृक् सल्हणलोठनौ ॥४७७॥

आबद्धकवचावश्वारूढावालङ्गय सुस्सलः ।
बालौ युवामिति वदन् धूर्तोऽत्याजयदायुधम् ॥४७८॥

आदिश्य मण्डपेऽन्यस्मिन् बद्धयोश्च स्थितिं तयोः ।
प्रातराज्यस्ततो राजा विवेशाऽऽस्थानमण्डपम् ॥४७९॥

ज्यहोनांश्चतुरो मासान् भुक्तराज्यं बबन्ध तम् ।
सितस्य सोऽष्टाशीतेऽब्दे राधस्य त्रितयेऽहनि ॥४८०॥

473. ^{b)} P₁ I₃ D °कारताम् (for °कारिताम्)

474. ^{d)} D suggests भवेत् (for [अ]भवत् found in all Mss.).

476. ^{d)} I₃ °वाच्य (for °वाद्य)

तेन सिंहासने क्रान्ते भास्वतेव नभस्तले ।
क्षणदेवाऽखिलो लोकः क्षोभमन्धिरिवाऽत्यजत् ॥४८१॥

विकोशशस्त्रः सन् द्रोहावेक्षणक्षोभतः सदा ।
व्याधलोके व्यात्तवक्त्रो मृगराज इवाऽभवत् ॥४८२॥

भ्रातृदुहां कुलच्छेदमन्विष्याऽन्विष्य कुर्वता ।
न तेन नीतिनिष्ठेन शिशवोऽप्यवशेषिताः ॥४८३॥

जनस्य वीक्ष्य दौर्जन्यमधृष्टाकारतां वहन् ।
स कार्यापेक्षयाऽप्यासीन्न काऽप्याहितमार्दवः ॥४८४॥

वस्तुतस्त्वाद्रहृदयः कूरं दमयितुं जनम् ।
अवास्तवं तद्गीमत्वं भित्तिव्याल इवाऽऽदधे ॥४८५॥

कालवित् समयत्यागी प्रगल्भः प्रतिभानवान् ।
इङ्गितज्ञो दीर्घदृष्टिः स एवाऽन्यो न कोऽप्यभूत् ॥४८६॥

अधिकः कोऽपि कोऽप्यूनः कोऽपि तस्य समो गुणः ।
दोषोऽथ वा पूर्वजस्य स्वभावैक्येऽप्यदृश्यत ॥४८७॥

अन्वकारि समानेऽपि कोपे तत्पूर्वजन्मनः ।
कोपेन विषमालर्के तदीयेन तु सारधम् ॥४८८॥

न बभूव स वेषादौ सासूयोऽनुचितं पुनः ।
स्थितिभेदभयात् सेहे नोत्सेकमनुजीविनाम् ॥४८९॥

482. b) P₂ °क्षणे (for °क्षण°).

483. a) C S' °द्रुह (for °द्रुहा) —d) C S' रिपवो° (for शिशवो°)

485. °) All Mss read °तद्गीमत्वात् (for तद्गीमत्व suggested with D).
—d) C S' भित्ति (for भित्ति°).

486. a) C S' स मल° (for समय°).

488. b) C कोऽपि, S' (with diplography) कोऽपि कोऽपि (for कोपे).
—d) C S' सारधम् (for सारधम्)

489. a) St (before suggestion in corrigenda) SA P₂ वेशा°; C I₃
वेदा°, S' वदो°[sic] (for वेषा°).

नैच्छत् स द्वन्द्वयुद्धादिसंधानैर्मानिनां वधम् ।
तस्मिन् प्रमादाग्निर्व्यूढे त्वदीयत कृपाकुलः ॥४९०॥

वाक्पाह्व्यं नृपस्याऽऽसीदाद्यस्याऽऽतङ्कदुस्सहम् ।
तस्य तु प्रणयप्रायं हिंसाद्याबाधवर्जितम् ॥४९१॥

तस्याऽर्थगृध्नोरुत्पादो भूयानास्ते स्र संपदाम् ।
त्यागो विषयकालादिनैयत्यात् तु मितोऽभवत् ॥४९२॥

नवकर्माश्वबाहुल्यप्रिये तस्मिन् दरिद्रताम् ।
तत्यजुः कारवो वाजिविक्रेतारश्च दैशिकाः ॥४९३॥

दुस्सहज्यसनोत्पत्तौ जिगीषोः प्रशमैषिणः ।
तस्याऽऽसीदपरित्याज्यं न किञ्चिद् वसुवर्षिणः ॥४९४॥

तस्येन्द्रद्वादशी भूरिपराध्यांशुकदायिनः ।
यथा नृपस्य शुशुभे तथा नाऽन्यस्य कस्यचित् ॥४९५॥

यथा प्रागुच्चलो राजा सुप्रापः प्रियसेवकः ।
स तथा सेवकैरासीद् भूम्ना दुर्लभदर्शनः ॥४९६॥

नोच्चलादपरस्याऽऽसीद् व्यसनं ह्यवाहने ।
नाऽन्यस्य सुस्सल्लनृपाद् दाक्ष्यं तत्र च पप्रथे ॥४९७॥

शममुत्पन्नमुत्पन्नं निन्ये दुर्भिक्षसुचलः ।
राज्ये सुस्सल्लदेवस्य न तत् स्वप्नेऽप्यदृश्यत ॥४९८॥

किमन्यदखिलैः सोऽभूदग्रजादधिको गुणैः ।
त्यक्त्वा त्यागार्थनैस्पृह्यसुप्रापत्वानि केवलम् ॥४९९॥

490. a) C S' °निर्व्यूढे (for °निर्व्यूढे).

492. a) C S' °गृध्नो°, P₂ °धृध्नो° (for °गृध्नो°). —d) D P₁₋₃ I₃ SA °नैयत्या तु, C S' °नैयत्यानु° (for °नैयत्यात् तु suggested with St).

494. a) S' कश्चिद् (for किञ्चिद्).

495. b) C °राद्धां° (for °राध्यां°).

497. a) C S' राज्य (for दाक्ष्य).

498. a) SA om, प्य in स्वप्नेऽप्य without indicating a lacuna.

औचलेः पालको गगो यं राज्ये कर्तुमैहत ।
 सहस्रमङ्गलस्तेन निरवास्यत स क्रुधा ॥५००॥
 तस्मिन् भद्रावकाशस्थे प्रासनामा तदात्मजः ।
 काञ्चनोत्कोचदश्चक्रे डामरैः सह चाक्रिकम् ॥५०१॥
 असंत्यजन्नुच्चलजं पितृव्येणाऽर्थितं शिशुम् ।
 प्रसङ्गे तत्र गगोऽपि प्रातिकूल्यमदर्शयत् ॥५०२॥
 प्रहितानां नरेन्द्रेण तृणानामिव शस्त्रिणाम् ।
 गर्गदावाग्निदग्धानां निस्संख्यानामभूत् क्षयः ॥५०३॥
 गर्गस्यालोऽपि विजय स देवसरसोद्भवः ।
 प्रातिलोभ्येन नृपतिसैन्यानां कदनं व्यधात् ॥५०४॥
 राज्यप्राप्तेर्मासमात्रे दिनैरभ्यधिके गते ।
 तेनोत्पिञ्जेन राज्ञोऽभून्न धीरस्याऽऽकुलं मनः ॥५०५॥
 सुरेश्वर्यमरेशोर्वीवितस्तासिन्धुसंगमाः ।
 गगोण राजसैन्यानां कृताः कदनकाङ्क्षिणः ॥५०६॥
 संग्रामे तुमुलेऽमात्यौ शृङ्गारकपिलौ हतौ ।
 कर्णशूद्रकनामानौ तन्त्रिणौ च सहोदरौ ॥५०७॥
 निहतानन्तसुभटसमूहान्तरलक्षितान् ।
 तादृशानपि निष्कण्ठुं नाऽऽसीत् कस्याऽपि पाटवम् ॥५०८॥
 हर्षमित्र कम्पनेशो भूमर्तुर्मातुलात्मजः ।
 विजयेन हतानीको विदधे विजयेश्वरे ॥५०९॥

500. a) C S' निरा° (for निर°).

501. a) St I₃ चाक्रिकाम् (for चाक्रिकम्).

502. b) P₁₋₃ °व्येना° [sic] (for °व्येणा°).

505. cd) C S' °भूदधी° (for °भून्न धी°).

506. c) SA राज्य° (for राज°).

507. c) C S' कर्ण° (for कर्ण°).

508. a) C S' °सुतट° (for °सुभट°)

509. a) D suggests °मित्रं (for °मित्र). —° C S' °तानेको (for °तानीको).

पुत्रो मङ्गलराजस्य तित्त्हो राजन्यवंशजः ।
तत्र त्रिब्बाकरमुखास्तन्त्रिणश्च प्रमिभ्यरे ॥५१०॥

राजानीके सञ्जपालः प्रवीरप्रवरोऽभवत् ।
भूरिसैन्येन गर्गेण नाऽल्पसैन्योऽपि यो जितः ॥५११॥

संस्तम्भ्य विजयक्षेत्रे लङ्ककाद्यैर्विसर्जितैः ।
धीरो राजा बलं भयं स्वयं गगोन्मुखं ययौ ॥५१२॥

सोऽन्विष्य गर्गेण हतान् योधान् राशीकृतान् बहून् ।
निरदाहयदन्येऽनुरसंख्येयैश्चिताग्निभिः ॥५१३॥

बलिना भूभुजा गर्गः पीड्यमानः शनैः शनैः ।
ततः स्वचसतीर्दग्ध्वा हलाहाभिमुखोऽभवत् ॥५१४॥

स तत्र रत्नवर्षाख्यं गिरिदुर्गं समाश्रितः ।
हताश्वोऽनुचरैस्स्यक्तो नृपेणाऽऽरादवेष्टयत ॥५१५॥

अन्वारूढेन तत्राऽपि सञ्जपालेन वेष्टितः ।
चरणौ शरणीचक्रे राज्ञो दत्त्वोच्चलात्मजम् ॥५१६॥

अन्तिकस्थं नृपे कर्णकोष्ठजं मल्लकोष्ठकम् ।
विरुद्धं रुद्धवत्याशु गर्गो विश्वासमाययौ ॥५१७॥

गृहीतप्रणतिस्तस्य नष्टेषु विजयादिषु ।
शमितोपप्लवो राजा विवेश नगरं शनैः ॥५१८॥

510. b) St P_{1,2} I₃ राजान्य° (for राजन्य° also found in SL).
—^c) D P_{1,3} तिब्बाकर°, P₂ I₃ त्रिब्बाकर°; C S' तिब्बाकर° (for त्रिब्बाकर°). —^{cd}) P_{1,2} I₃ मुखांस्त° (for मुखास्त°).
514. d) D C S' P₁₋₃ I₃ SA SL फलाहा° (for हलाहा° suggested with St, cf v. VIII. 425).
517. a) C S' °कस्थे (for °कस्थ). —^b) D S' I₃ °कोष्ठज (for °कोष्ठज). SA (with diplography) °कोष्ठकोष्ठकम्; D °कोष्ठकम् (for °कोष्ठकम्).
- 518 b) C S' P₁ नेष्टेषु (for नष्टेषु).

गत्वाऽथ लोहरे न्यस्य बद्ध्वा सल्हणलोठनौ ।
स कल्हसोमपालाद्यै रेमे संसेचितो नृपैः ॥५१९॥

भूयः प्रविष्टः कस्मीरान् सेव्यः सर्वातिशायिभिः ।
गर्गं प्रसादैरनयत् प्रवृद्धिमधिकाधिकैः ॥५२०॥

ग्रीष्मार्कप्रतिमे तस्मिन् ह्यादिनावनुचक्रतुः ।
महादेवी कुमारश्च दुमच्छायावनानिलौ ॥५२१॥

डामरौ देवसरसोद्भवौ विजयगोत्रिणौ ।
बृहद्विक्रस्तथा सूक्ष्मटिको वेलं प्रचक्रतुः ॥५२२॥

सानाथ्यकाङ्क्षिणौ पार्थिवस्य प्रविशतः पुरः ।
लोकपुण्ये तस्थतुस्तौ क्रन्दद्भिः स्वानुगैः समम् ॥५२३॥

विजये गर्गसंबन्धात् सदाक्षिण्यो महीपतिः ।
सदाचारं परित्यज्य वेत्रिभिस्तावताडयत् ॥५२४॥

तौ मानिनश्च तद्भृत्याः कृष्टशस्त्रास्ततो व्यधुः ।
साहसं सुमहत्सैन्ये प्रहरन्तो महीपतेः ॥५२५॥

श्वपाको भोगदेवाख्यः कृपाण्या प्राहरन्नृपम् ।
धीरो गज्जकनामा च करवालेन पृष्ठतः ॥५२६॥

सावशेषतया भूपस्याऽऽयुषो मोघतां ययुः ।
द्विषत्प्रहृतयो वाहतुरगी तु व्यपद्यत ॥५२७॥

519. a) D P₁ I₃ नृप (for नृपैः)

521. S' om 521cd—522.

523 b) C S' °वेऽस्य (for °वस्य)

525. c) C S' °हत्सैन्य (for °हत्सैन्ये)

526 a) C S' °पाके (for °पाको)

नृपस्याऽन्तरयन्वैरिप्रहृतिं   बाणवंशजः ।
 निहतस्तत्र   शृङ्गारसौह   सादीशसस्यकः ॥५२८॥
 सैनिकैस्तैर्वृहट्टिकाभोगदेवादयो   हताः ।
 सूक्ष्मटिक्कस्तु   निस्तीर्णो   हेतुर्भाविनि   विप्लवे ॥५२९॥
 शूले   व्यापादिता   गजकादयो   द्रोहसंश्रिताः ।
 संदेहितासुरित्यासीद्   राजा   गर्गानुकूल्यभाक् ॥५३०॥
 न   भवेत्   पविपातेऽपि   प्रमयः   समयं   विना ।
 प्रसूनमप्यसून्   हन्ति   जन्तोः   प्राप्तावधेः   पुनः ॥५३१॥
 ज्वालाभिरौर्वदहनस्य   पयोधिमध्ये
           न   म्लानतामपि   हि   यानि   मुहुः   स्पृशन्ति ।
 तान्येव   यान्ति   विलयं   किल   मौक्तिकानि
           कान्ताकुचेषु   युवभावभुवोष्मणाऽपि ॥५३२॥
 प्राक्सेवामपि   विस्मृत्य   परोत्सेकासहिष्णुना ।
 मण्डलात्   सन्नपालाद्या   निरवास्यन्त   भूभुजा ॥५३३॥
 संबन्धी   काकवंश्यानां   यशोराजाभिधस्ततः ।
 सहस्रमङ्गलाभ्यर्णो   राज्ञा   निर्वासितो   ययौ ॥५३४॥
 तमन्यांश्च   विनिर्यातान्   देशाद्   गृह्णन्   समृद्धिमान् ।
 पेच्छल्लब्धप्रतिष्ठः   स   राज्ञः   प्रत्यभियोगिताम् ॥५३५॥
 तत्पुत्रः   कान्दमार्गेण   विविक्षुः   क्षमापसैनिकैः ।
 यशोराजे   क्षते   प्राप्त   प्रत्यावृत्य   ययौ   भयात् ॥५३६॥

528 a) C °यद्वैरि° (for °यन्वैरि°). —b) P₁₋₃ °कृति (for °हृति) —d) C S' °दी सश°, D °दी शस° (for °दीशस°). For the word सस्यक cf. *Pān* v. 2 68

531 a) C S' परि° (for पवि°)

534. d) SA P_{2,3} I₃ राजा (for राज्ञा).

अथाऽन्येष्वपि भृत्येषु राज्ञा निर्वासितेषु सः ।
मिलितेषु प्रथां यावद् यथावदुपलब्धवान् ॥५३७॥

उपरागे नवे सज्जे पार्वतीयास्त्रयो नृपाः ।
चाम्पेयो जासटो वज्रधरो बब्बापुराधिपः ॥५३८॥

राजा सहजपालश्च वर्तुलानामधीश्वरः ।
युवराजौ त्रिगतोर्वीविलापुरनरेन्द्रयोः ॥५३९॥

बल्ह आनन्दराजश्च पञ्च संघटिताः क्वचित् ।
प्रस्थानार्थं कृतपणाः कुरुक्षेत्रमुपागताः ॥५४०॥

आसमत्याहृतं तावदभ्येत्य नरवर्मणः ।
प्रापुर्भिक्षाचरं तेन दत्तपाथेयकाञ्चनम् ॥५४१॥

स जासटेन संबन्धिस्रोहाद् विहितसत्कृतिः ।
नीतोऽन्यैश्च प्रथां भूपैर्विलापुरमथाऽऽययौ ॥५४२॥

देशाद् विनिर्गतैर्विम्बप्रमुखैर्वर्धितप्रथे ।
तस्मिन् प्राप्ते सहस्रस्य प्रतिष्ठा लघुतामगात् ॥५४३॥

पौत्रोऽयं हर्षदेवस्य क एते राज्य इत्यथ ।
उक्त्वा त्यक्त्वा सहस्रादींस्तमेवाऽशिश्त्रियञ्जनाः ॥५४४॥

कृतज्ञभावमुत्सृज्य संबन्धिस्रोहमोहितः ।
दर्यको राजपुत्रस्तं राज्ञा निर्वासितोऽप्यगात् ॥५४५॥

538 ^d) D C I₃ वल्ला°, S' वल्ल°, P_{2,3} वभा° (for बब्बा°)

539 ^e) P₁ I₃ °राजो त्रि°, P₃ °राजस्त्रि° (for °राजौ त्रि°)

541 ^e) P_{1,3} °चरे (for °चर). After this v कुलकम्

544. ^a) C S' आज्ञेय (for पौत्रोऽय). —^d) S' °यञ्जना (for °यञ्जना°).

545 ^e) C S' दर्यको (for दर्यको)

पुत्रः कुमारपालस्य तत्पितुर्मातुलस्य सः ।
वृद्धिं सुस्सलदेवेन पुरा निन्ये हि पुत्रवत् ॥५४६॥

प्रेरितो युवराजेन जासटेन च कन्यकाम् ।
बलापुरेशः प्रददौ भिक्षवेऽथ स पद्मकः ॥५४७॥

तद्देशठक्कुरो भूपान् संघटय्याऽखिलांस्ततः ।
तमैच्छद् गयपालाख्यः कर्तुं पैतामहे पदे ॥५४८॥

तां वार्तां श्रुतवान् राजा यावदासीत् समाकुलः ।
गयपालो हतस्तावद् गोत्रजैश्छद्मना बली ॥५४९॥

पद्मके तान् प्रतिगते योद्धुं प्रधानमध्यगः ।
भिक्षाचरचमूधुर्यो दर्यकोऽपि व्यपद्यत ॥५५०॥

तेन प्रधाननाशेन ततो भिक्षाचरो ययौ ।
अकिञ्चित्करतां मेघ इवाऽवग्रहवारितः ॥५५१॥

आसमत्या प्रयातायां क्षीणे पाथेयकाञ्चने ।
श्वशुरोऽपि ययौ तस्य शनैर्मन्दोपचारिताम् ॥५५२॥

चतुष्पञ्चानि वर्षाणि तिष्ठञ्जामटमन्दिरे ।
ग्रासाच्छादनमात्रं स ततः क्लेशात् समासदत् ॥५५३॥

ठक्कुरो देङ्गपालोऽथ चन्द्रभागातटाश्रयः ।
दत्त्वा सुतां बप्पिकाख्यां तं निनाय निजान्तिकम् ॥५५४॥

550. ^a) C S' P_{1,3} I₃ SA प्रतिगतो (for प्रतिगतं)

551. ^a) C P₂ प्रधान° (for प्रधान°).

552. ^b) C S' P_{1,3} I₃ SA क्षणे (for क्षीणे). —^d) St P_{1,3} I₃ °चारिताम्
(for °चारिताम्).

554. ^e) C धम्मिका°, S' धस्मिका° (for बप्पिका°).

प्राप्तसौख्यो वसंस्तत्र कंचित् कालं भयोज्झितः ।
स राजबीजी दैन्येन शैशवेन च तत्यजे ॥५५५॥

तदन्तरे साहसिकः प्रास साहसिरुन्मदः ।
गतागतानि कुर्वाणः संरम्भमनयन्नुपम् ॥५५६॥

स सिद्धपथमार्गेण विविधुर्विप्लवोन्मुखः ।
स्वैरेव भृत्यैर्भूभर्तुर्बद्ध्वा पापैः समर्पितः ॥५५७॥

तत्रोत्पिञ्जे परं सत्त्वं सञ्जपालस्य पप्रथे ।
खिन्नोऽपि द्रोहविमुखो यत् स देशान्तरं ययौ ॥५५८॥

तस्मिञ्शूरे कुलीने च किं वाच्यं स दिगन्तरे ।
शौर्यैणैव यशोराज पप्रथे यत् तदद्भुतम् ॥५५९॥

अथ राजा निवार्याऽऽद्यान् सहेलादीन् महत्तमान् ।
सर्वाधिकारे विदधे कायस्थं गौरकाभिधम् ॥५६०॥

स तापसस्य संबन्धी कस्यचिद् विजयेश्वरे ।
सेवया लोहरस्थस्य तस्य वाल्लभ्यमाययौ ॥५६१॥

शमिते पूर्वकायस्थवर्गे तेन ततः क्रमात् ।
नीतः सर्वाधिकारित्वं सोऽन्यामेव स्थितिं व्यधात् ॥५६२॥

अशेषकर्मस्थानेभ्यो वृत्तिं राजोपजीविनाम् ।
निवार्य कोशे भरणं तेनाऽकार्यनिशं प्रभोः ॥५६३॥

556 b) D P₃ साहसि° (for साहसि°)

557. °) C S' त्रेत्र, I₃ द्वैरेव (for स्वैरेव) —d) C °वद्धा (for °बद्ध्वा).

558 b) D S' P₃ सञ्जपालस्य (for सञ्जपालस्य).

559 °) C S' शौर्येण च (for शौर्यैणैव)

560 a) C S' निवास्या° (for निवार्या°). —b) C S' सहेला° (for सहेला°).

561 b) C S' कथाञ्च° (for कस्यचि°).

563 °) D (before suggestion) C P₁₋₃ I₃ S' निर्वाद°, SA निवार्य
(for निवार्य suggested with St D). D °कोश° (for कोशे).

घ्रदिस्त्रा पाप्मिनस्तस्य नाऽज्ञायि कूरता जनैः ।
मधुरिम्णा विषस्येव शक्तिः प्राणापहारिणी ॥५६४॥

न्यधात् कृपणचित्तं स पूर्वसंचितनाशकृत् ।
विशुद्धे नृपतेः कोशे हिमे हिममिवाऽम्बुदः ॥५६५॥

कोशः कृपणचित्तेन प्रविष्टेन हि दूषितः ।
भुज्यते भूमिपालानां तस्कैरथवाऽरिभिः ॥५६६॥

लोभाभ्यासेन भूपोऽपि संचिन्वन् कोशमन्वहम् ।
आस्ते स्म लोहरगिरौ प्रहिण्वन् सर्वसंपदः ॥५६७॥

गौरकाश्रयिभिर्वट्टपञ्जकाद्यैर्नियोगिभिः ।
विधीयते स्म निस्सारा महोत्पातैरिव क्षितिः ॥५६८॥

उच्चलक्ष्मापतौ शान्ते मूर्धारूढशिलोपमे ।
अबाधन्त पुनर्लोकं व्याधा इव नियोगिनः ॥५६९॥

प्रशस्तकलशस्याऽन्ते तद्भ्रातृतनयः परम् ।
कायस्थः कनको नाम श्लाघ्यामकृत संपदम् ॥५७०॥

नानादिगन्तरायातो दुर्भिक्षपतितो जनः ।
येनाऽविच्छिन्नसत्रेण शान्तव्यापद् व्यधीयत ॥५७१॥

संजातमुच्चलस्याऽन्ते येषां तत्त्वपरीक्षणम् ।
त एव चक्रिरे राज्ञा प्रमत्तेनाऽधिकारिणः ॥५७२॥

564. a) C S' पापिन° (for पाप्मिन°) —°) C S' °रिम्णो (for °रिम्णा).

565. °) C S' नृपति° (for नृपते)

566. d) St °रथ वारि° (for °रथवाऽरि°)

567. a) D St भूयो° (for भूपो°, cf St Tr) —b) C S' सचित (for संचिन्वन्)

569. b) C S' °पदे (for °पमे). —°) C S' अभावस्त (for अबाधन्त).

570. °) C S' कायस्थ° (for कायस्थ.).

571. °) C S' °सत्रेण (for °सत्रेण).

द्वारे तिलकसिंहः स तादृक् तेन व्यधीयत ।
राजस्थाने च जनक काणस्तस्य सहोदरः ॥५७३॥

प्रतापैर्नृपतेस्तीक्ष्णैः करमाक्रान्तमण्डलः ।
जिताद् द्वाराधिपः सोऽपि स्त्रीचकारोरशाधिपात् ॥५७४॥

काकवंश्यस्तु तिलक क्षमाभुजा दत्तकम्पनः ।
निन्ये प्रकम्पमहितान् प्रकम्पन इव द्रुमान् ॥५७५॥

ग्राम्यशस्त्रभृता शेडराजस्थानाधिकारिणा ।
नृपप्रतापैरहिताः सज्जकेनाऽपि निर्जिताः ॥५७६॥

काकवंशाश्रयात् प्राप्तराजद्वारेण धीमता ।
अट्टमेलकभृत्येनाऽप्यवापीष्टेन मन्त्रिता ॥५७७॥

एवं स्वाहंक्रियां त्यक्त्वा गुणापेक्षेण मन्त्रिणः ।
कुर्वतोच्चावचांस्तेन कश्चित् कालोऽत्यवाह्यत ॥५७८॥

वितस्तापुलिने सोऽथ कर्तुं प्रारभतोन्नतम् ।
स्वस्य श्वश्रवाश्च पत्न्याश्च नाम्ना सुरगृहत्रयम् ॥५७९॥

उत्पातवह्निना दग्धो निस्संख्यधनदायिना ।
तेन दिद्वाविहारोऽपि नूतनत्वमनीयत ॥५८०॥

पुरीमट्टलिका जातु स प्रयातोऽन्तिकस्थितैः ।
आप्तैः प्रैर्यत कल्हाद्यैर्गोच्छेदाय भूपतिः ॥५८१॥

573 a) C S' °सिंहस्य (for °सिंह). —d) C S' I₃ कण° (for काण°).

575. e) P₁₋₃ I₃ SA प्रकम्प सहि° (for प्रकम्पमहि°)

576. e) C S' नृपा (for नृप°).

577. a) SA °श्रयान् (for °श्रयात्).

578 a) St D P₁₋₃ I₃ °क्रियात्यक्त° (for °क्रिया त्यक्त्वा)

579 P₃ om cd.

581 a) All Mss. except P₃ read °मट्टलिका ;St. Tr.suggests °मट्टालिका (for °मट्टलिका, cf vv. VIII 764, 831, 1819 etc) —b) C S' °स्थिते (for °स्थितैः) —c) C S' कल्पाद्यै° (for कल्हाद्यै°).

गार्गिः कल्याणचन्द्राख्यस्तानतिक्रम्य हि स्फुरन् ।
भृगयादिक्षणे तेषामसूयामुदपादयत् ॥५८२॥

सर्वाभ्यधिकसामर्थ्यं तं निग्राह्यं निवेद्य ते ।
नित्योपजपनैर्गर्गे विक्रियामनयन्नुपम् ॥५८३॥

बद्ध्वा त्वां लोहरे भूभृदिच्छति क्षेप्तुमित्यथ ।
गर्गः शशङ्के भृत्येन राज्ञा चैकेन बोधितः ॥५८४॥

ततः स ससुतस्तत्र पलाय्य स्वभुवं ययौ ।
दिनैर्भूपोऽपि संप्रातः प्रविवेश स्वमण्डलम् ॥५८५॥

अन्योन्यशङ्कया भेदं यातयो राजगर्गयो ।
चाक्रिकैः कृतसंचारैर्वैरं प्रौढिमनीयत ॥५८६॥

स्यालं गर्गस्य विजयं स्नेहशेषवशंवदः ।
समीपात् संत्यजन् राजा पश्चात्तापेन पस्पृशे ॥५८७॥

कारायां गर्गशत्रुर्यस्तेन पूर्वं न्यधीयत ।
स मलकोष्ठकस्तस्मिन् कालेऽमुच्यत बन्धनात् ॥५८८॥

निबद्धयौनसंबन्धं डामरैरपरैः समम् ।
तं कारयित्वा सामर्थो निनाय वलितां नृपः ॥५८९॥

शनैर्युद्धाय निर्याते राजसैन्येऽथ पूर्ववत् ।
गर्गेण कदनं चक्रे योधानाममरेश्वरे ॥५९०॥

587. °) St D P₁₋₃ I₃ स त्यजन् (for सत्यजन्).

588. °) St P₂ व्यधीयत (for न्यधीयत). —°) D C S' °कोष्ठ° (for °कोष्ठ°):

589. °) C S' निबन्धे येन सोऽवद्ध (for निबद्धयौनसंबन्ध). —°) P_{2,3} ते (for त).

590. °) C S' °युद्धेषु (for °युद्धाय).

तत्र सर्वातिशायिन्या वीरवृत्त्या नृपाश्रितः ।
 शमालाङ्गामरः प्राप* प्रथां पृथ्वीहरः परम् ॥५९१॥

रणे द्वारपतेर्गर्गनिर्जितस्य पलायने ।
 शौर्यं तिलकसिंहस्य प्राप सर्वोपहास्यताम् ॥५९२॥

हतशेषाः क्षताः शस्त्रवस्त्रादि त्याजिता भटाः ।
 तदीया गर्गचन्द्रेण कारुण्यात् केऽपि रक्षिताः ॥५९३॥

वह्निसात्क्रियमाणेषु वीरदेहेषु सर्वतः ।
 राजसैन्ये चिताग्नीनां गणना काऽपि नाऽभवत् ॥५९४॥

कृष्टसैन्येन राज्ञाऽथ गगो निर्दग्धमन्दिरः ।
 संत्यज्य लहर प्रायाद् गिरिं धुडावनाभिधम् ॥५९५॥

गिरिमूलोपविष्टस्य भूपतेः सैनिकैः समम् ।
 तेषु तेष्वकरोन्नित्यं गिरिमार्गेषु संगरम् ॥५९६॥

कूटयुद्धैर्नृपानीकं प्रतिरात्र्युपतापयन् ।
 रणे त्रैलोक्यराजादिप्रमुखांस्तत्रिणोऽवधीत् ॥५९७॥

फाल्गुने हिमसंभारभीमे परिमितानुगः ।
 स धीरो राश्यपि रिपौ न धैर्येण व्ययुज्यत ॥५९८॥

धैर्यवान् काकवंश्यस्तु तिलकः कम्पनापतिः ।
 परं शिखरिशृङ्गस्थं शक्तोऽभूत् तं प्रधावितुम् ॥५९९॥

591. b) P_{2,3} °श्रिता* (for °श्रित*). —c) C S' °मालो (for °मालो°).

—d) C S' पराम् (for परम्).

595 c) C S' लोह° (for लह°). —d) C S' गिरिचूडा°, P₃ गिरिं धुड° (for गिरिं धुडा°).

598 *) C S' I₃ P₁₋₃ SA फाल्गुणे (for फाल्गुने).

पीडितस्तेन संप्रेष्य स्वभार्यातनयेऽन्तिकम् ।
निन्येऽनुकूलतां भूपं प्रसादाच्छादितकुधम् ॥६००॥

गूढमन्युर्नृपः संधिं बद्ध्वा प्रचलितस्ततः ।
तं मल्लकोष्ठक वृद्धिं निनाय न पुनः शमम् ॥६०१॥

सेहेऽथ लहरे द्वित्रान् मासानविशदे नृपे ।
स मल्लकोष्ठकासह्यस्पर्धा नीचविमाननाम् ॥६०२॥

तन्मध्ये नृपतिर्गूढं विभेदं तद्वलं नयन् ।
तदीयानकरोद् भृत्यान् कर्णादीन् स्वहितावहान् ॥६०३॥

स खिन्नो नीचदायादसमशीर्षिकयाऽथ तैः ।
प्रेरितः पार्थिवाभ्यर्णं सदारतनयोऽविशत् ॥६०४॥

स्नातुं प्रवृत्तः पार्श्वस्थं स्नानद्रोण्युपरिस्थितः ।
अथैकदा तमाक्षितं शस्त्रमत्याजयन्नृपः ॥६०५॥

कुर्यादास्थामवष्टम्भे कोऽन्यः पौरुषगर्वितः ।
आक्षेपसमये सोऽपि यत् क्लैब्यं भीरुवद् ययौ ॥६०६॥

उत्खातरोपितनृपः क्व नु सोऽभिमानः
कार्पण्यभागितरलोकसमा क्व वृत्तिः ।
यद्वा वशं नटयति प्रकटं विधातु-
रिच्छैव यन्त्रगुणपङ्क्तिरिवाऽत्र जन्तुम् ॥६०७॥

600. b) D C S' °भार्या तनया° (for भार्यातनये°). —d) P₁₋₃ I₃ St °सादच्छा° (for °सादाच्छा°).

601. P₁ om. bc. —c) All Mss. except St read °कोष्ट° (for °कोष्ठ°).

602. a) C S' लोहरे (for लहर). —c) D P₁₋₃ I₃ °कोष्ट°, C S' °कोट° (for °कोष्ठ°).

603. d) C S' कर्णाशीन् (for कर्णादीन्).

604. c) P₁₋₃ I₃ SA पार्थिवा° (for पार्थिवा°)

605. a) C S' स्नानप्र° (for स्नातु प्र°). —cd) D (before suggestion) SA C S' P₁₋₃ I₃ °क्षिप्तशस्त्र°; D sec. suggests °क्षिप्य शस्त्र° (for °क्षिप्त शस्त्र° suggested with St D).

अशकन् युधि ये द्रष्टुमपि तं नाऽस्य ते शठाः ।
केऽपि राजप्रिया बाहू ग्रन्थिवद्भौ तदा व्यधुः ॥६०८॥

श्रीसंग्राममठाभ्यर्णमन्दिरस्था नृपे स्वयम् ।
संक्रान्ते प्राङ्गनं युद्धात् कत्याणाद्या व्यरंसिषुः ॥६०९॥

जीवन्तं पितरं श्रुत्वा विदेहो गर्गनन्दनः ।
सान्त्वयमानः स्वयं राज्ञा कृच्छ्राच्छस्त्रं समर्पयत् ॥६१०॥

गर्गं सदारतनयो राजौकस्येव भूभुजा ।
उपाचर्यत दाक्षिण्याद् बद्धो भोगैर्निजोचितैः ॥६११॥

गार्गीं पलाय्य यातोऽपि चतुष्को निजमन्दिरात् ।
अवर्णभाजा कर्णेन दृष्ट्वा राज्ञः समर्पितः ॥६१२॥

रूढच्छन्नप्रकोपस्य प्रसादस्य महीभुजः ।
अन्तश्शुद्धिविहीनस्य व्रणस्येव न निश्चयः ॥६१३॥

दरद्राजे मणिधरे दिदृक्षावागते नृपः ।
तत्संगमायं निर्यातो गर्गं भृत्यैरघातयत् ॥६१४॥

द्वित्रान् मासान् सोऽनुभूतकारागारस्थितिर्निशि ।
सत्रा त्रिभिः सुतैः कण्ठबद्धरज्जुर्न्यपात्यत ॥६१५॥

निष्ठां बिम्बमुखान्निन्ये यथैव स नृपानुगैः ।
तथैव कण्ठबद्धाश्मा सपुत्रोऽक्षिप्यताऽम्भसि ॥६१६॥

608 d) St C S' P_{1,2} तथा (for तदा)

609. e) D (before suggestion) P₁₋₃ SA संग्रामे प्राङ्गनं, C S' संग्रामोपस्थिते;
D suggests संग्रामे प्राङ्गण (for संक्रान्ते प्राङ्गनं suggested with St).

610 e) C S' P_{1,2} I₃ St सान्त्व° (for सान्त्वय°) —d) C S' P₁ °च्छत्र
(for °च्छस्त्र). P_{2,3} I₃ S' SA समर्पयत् (for समार्पयत्)

612. b) C S' D चतुष्क (for चतुष्को)

613. e) C S' अत° (for अन्त°). —d) C S' हीन° (for व्रण°).

614. a) C S' दरिद्राज्ये (for दरद्राजे) —e) C S' उत्त° (for तत्स°).

615. e) C S' सत्त्वानि° (for सत्रा त्रि°).

616. a) C S' °मुखानि° (for °मुखान्नि°)

तं चतुर्नवते वर्षे हत्वा भाद्रपदे नृपः ।
सुखेच्छुः प्रत्युत प्राप दुःखमुद्भूतविप्लवः ॥६१७॥

कहे कालिञ्जराधीशे महादेव्याश्च मातरि ।
महाभिधायां शान्तायां स ततोऽभूत् सुदुःखितः ॥६१८॥

तन्मध्ये नागपालाख्यः सोमपालस्य सोदरः ।
तेन प्रतापपालाख्ये हते द्वैमातुरेऽग्रजे ॥६१९॥

शङ्कितस्तन्निहन्तारं हत्वाऽमात्यं पलायितः ।
त्यक्तस्वदेशः शरणं ययौ मुस्सलभूभुजम् ॥६२०॥

कुद्धः स कारणात् तस्मात् प्रणयं वशवर्तिनः ।
अगृह्णन् सोमपालस्य निश्चिकायाऽभिषेणन्म् ॥६२१॥

निश्चित्य सर्वोपायानामसाध्यं विधुरं नृपम् ।
स भिक्षाचरमानिन्ये तस्य वल्लापुराद् रिपुम् ॥६२२॥

निशम्याऽऽनीतदायादं तं प्रकोपाकुलो नृपः ।
दत्तास्कन्दोऽविशत् तीव्रतेजा राजपुरी ततः ॥६२३॥

दत्त्वा राज्ये नागपालं सोमपाले पलायिते ।
सप्त मासान् स तत्राऽऽसीत् तांस्तान्संत्रासयन् रिपून् ॥६२४॥

राज्ञां वज्रधरादीनां राजा वज्रधरोपमः ।
सेवावसरदानेन प्रसादविवशोऽभवत् ॥६२५॥

620. After this v. D P₃ add युग्मम्.

624. ^d) P₁₋₃ रिपु (for रिपून्).

भ्रमतां चन्द्रभागादिसरितीरेषु सर्वतः ।
तत्सैन्यानां मुखमपि द्रष्टुं शेकुर्न वैरिणः ॥६२६॥

अग्रगाम्यभवत् तस्य तिलक कम्पनापतिः ।
पृथ्वीहरो डामरश्च मार्गरक्षणदीक्षितः ॥६२७॥

धार्मिको नृपतिर्ब्रह्मपुरी देवगृहांश्च सः ।
मण्डले द्विषतो रक्षन् प्रपेदे मौलिकं फलम् ॥६२८॥

तस्येन्द्रविभवस्याऽन्यत् सामग्र्यं वर्ष्यते कियत् ।
आययावश्वघासोऽपि सैन्ये यस्य स्वमण्डलात् ॥६२९॥

तत्र प्रसङ्गे तत्राऽऽस्तीभवन् सुजनवर्धन ।
दूरस्थस्याऽनयद् रूढिं गौरकस्योपरि क्रुधम् ॥६३०॥

राष्ट्रगुप्त्यै स्वयं राज्ञा स्थापितः स स्वमण्डले ।
अज्ञायि पैशुनाशुद्धयुद्धिना निखिलार्थहृत् ॥६३१॥

तत्संबन्धेन जनकं स निन्दन् नगराधिपम् ।
मनस्तिलकसिंहस्य तद्भ्रातुरुद्वेजयत् ॥६३२॥

हृत्वाऽधिकारं त्वस्याऽथ क्रुद्धः पर्णोत्ससंभवम् ।
अनन्तात्मजमानन्दाभिधं द्वाराधिपं व्यधात् ॥६३३॥

सोमपालादयः श्लाघ्यास्तदा प्रकृतयोऽभवन् ।
राज्ञस्तथा स्थितस्याऽपि न याः सविधमाययुः ॥६३४॥

626. P₂ om *cd* —^e) C S' P₁ SA तान्सैन्या° (for तत्सैन्या°)

627 d) P₁ I₃ °मोक्षित (for °दोक्षित).

628 e) All Mss read मण्डल (for मण्डले suggested with D)

629 a) C S' °न्यमस्य (for °न्ये यस्य).

630. a) D suggests तस्या° (for तत्रा° found in all Mss). —^b) P₂ °वत्सुज°, C S' I₃ °वत्स्वज° (for °वन् सुज°).

631. b) P₁₋₃ I₃ SA स्थापिता (for स्थापित°)

632 a) C S' तिलक (for जनक)

633. e) D C S' P₁₋₃ I₃ SA अनन्ताधिप° (for अनन्तात्मज° suggested with St, cf. vv viii 713, 1005, 1042)

634. a) P₂ या सवि° (for या' सवि°).

स पञ्चनवते वर्षे वैशाखेऽथ स्वमण्डलम् ।
प्राविशन्नागपालोऽपि राज्यभ्रष्टस्तमन्वगात् ॥६३५॥

दुस्सहातङ्कदूतेन लोभेन क्षोभितस्ततः ।
अदण्डयच्च वास्तव्याननयच्चाऽल्पतां व्ययम् ॥६३६॥

निवार्य गौरक कार्यात् कार्थिणस्तत्समाश्रितान् ।
तस्य दण्डयतः सर्वे विरागं मन्त्रिणो ययुः ॥६३७॥

अकाण्डे व्यवहारेषु स विपर्यासितेष्वभूत् ।
अवसन्नधनो गाढमप्रौढ्यान्नवमन्त्रिणाम् ॥६३८॥

सौवर्णीरिष्टिकाः कृत्वा प्राहिणोल्लोहरान्तरे ।
काञ्चनाद्रिप्रतीकाशान् स्वर्णराशीनदौकयत् ॥६३९॥

अथ दण्डयितुं गर्गभृत्यान् दण्डाधिकारिणम् ।
लहरेऽकृत गर्गस्य मन्त्रिणं गजकाभिधम् ॥६४०॥

तं दण्डभीतैर्गर्गस्य सेवकैराश्रितस्ततः ।
विश्वस्तमवधीत् क्रुध्यंश्छन्नना मलकोष्ठक ॥६४१॥

लहरे विप्लुते राजा द्वैमानुरमथाऽग्रजम् ।
मलकोष्ठस्याऽर्जुनाख्यं बबन्ध सविधस्थितम् ॥६४२॥

हस्तं च सङ्घचन्द्रस्य पुत्रं गोत्रिणमप्यसौ ।
बद्ध्वा व्यधाद् बिद्काख्यं तस्य तद्भ्रातरं हितम् ॥६४३॥

635 °) D suggests प्रविशन्ना° (for प्राविशन्ना°).

636. °) All Mss read क्षोभत° (for क्षोभित° suggested with St D).

640 °) D (before suggestion) P₁₋₃ I₃ SA °कारिणाम् (for °कारिणम्)

641. °) D °ध्यञ्छ° (for °ध्यदृष्ट°). All Mss. except St here and elsewhere read °कोष्ठ° (for °कोष्ठ°)

पूर्ववैरं स्मरन् सूर्यं सपुत्रं तं परांस्तथा ।
बबन्धाऽऽनन्दचन्द्रादीन् नीत्युल्लङ्घनमाचरन् ॥६४४॥

निर्गते लहरं मल्लकोष्ठके विद्रुते ततः ।
आरोप्याऽऽर्जुनकोष्ठं तं शूले कोपाद् व्यपादयत् ॥६४५॥

निवेश्य सैन्यं तत्राऽथ प्रविष्टस्य पुरं ययुः ।
डामरा निखिलास्तस्य वैरं विश्वस्तघातिनः ॥६४६॥

क्रुध्यन् पृथ्वीहरायाऽपि कृतसेवाय मन्त्रिभिः ।
आदिष्टैः कम्पनेशाद्यैरवस्कन्दमदापयत् ॥६४७॥

कथंचित् स तु निस्तीर्णो जयन्तीविषयौकसः ।
बन्धोः क्षीराभिधानस्य प्रविवेशोपवेशनम् ॥६४८॥

दिनेऽवन्तिपुरादीनां पुराणामन्तरेण तम् ।
व्रजन्तं विधुरं केचिन्नाऽशकन् बाधितुं द्विषः ॥६४९॥

तद्वैधुर्यविधानं तत्प्रजासंहारकार्यभूत् ।
प्रमादाद् भूपतेः क्रुद्धवेतालोत्थापनोपमम् ॥६५०॥

क्षीरोऽथ तीक्ष्णधीर्चुद्धः सह पृथ्वीहरेण सः ।
अद्वौक्यच्छमाङ्गासान्तरेऽष्टादश डामरान् ॥६५१॥

अभेद्यसंघांस्ताञ्जेतुं निर्यातो विजयेश्वरम् ।
न्ययुङ्क्त भूभृत् संभ्रान्तस्तिलकं कम्पनापतिम् ॥६५२॥

644. b) I₃ P₂ SA परस्त° (for परास्त°).

645. a) St. Tr suggests निर्गत्य (for निर्गते).

650. ab) P_{2,3} तु प्र° (for तत्प्र°). —c) I₃ SA om दा in प्रमादाद्
without indicating a lacuna

संग्रामैः खण्डशः कुर्वन् स तानतुलविक्रमः ।
 विद्रावयामास रयैः पुरोवायुरिवाऽम्बुदान् ॥६५३॥
 संमानावसरे तस्य जित्वाऽऽयातस्य डामरान् ।
 प्रवेशं प्रत्युत नृपो न प्रादादवमानकृत् ॥६५४॥
 स भग्नमानो नगरं प्रविष्टे नृपतौ ततः ।
 खिन्नः स्ववेश्मन्यवसत् स्वामिकार्ये निरुद्यमः ॥६५५॥
 संग्रामाः समशीर्षिकां विसदृशैस्तुल्यैर्निरुद्धोदया
 वैरे विद्विषतां कृता धुरि पदं संधौ बहिः स्थापिताः ।
 कार्यान्तेऽद्भुतकर्मकौशलकृतावज्ञा विरागस्पृशः
 सर्पाकीर्णमिवाऽऽशु वेश्म गृहिणो भृत्यास्त्यजन्ति प्रभुम् ॥६५६॥
 त्यक्तकार्यानुसंधाने तस्मिन् सर्वत्र डामराः ।
 संभृतिं विक्रियां निन्युः कृषिं क्षयधना इव ॥६५७॥
 आतङ्कोद्वेजितैर्विप्रेः कृतप्रायैः पुरे पुरे ।
 वह्नौ हुतात्मभिर्घोरा कुकीर्तिरुदपद्यत ॥६५८॥
 उपसर्गेण तुरगाः करभाश्च क्षयं गताः ।
 न्यवेदयन्मण्डलस्य प्रत्यासन्नमहाभयम् ॥६५९॥
 प्रत्यासन्नाशुभा कम्पं भयेन जनता दधे ।
 आसन्नवज्रपतना वातेनेव द्रुमावलिः ॥६६०॥
 अथ षण्णवताब्दस्य प्रारम्भे डामरावलिः ।
 ऊष्मस्पृष्टा हिमानीव बभूवाऽऽपतनोन्मुखी ॥६६१॥

656 ^{b)} SA₁ (after corr.) St पर (for पद)

657. ^{d)} St. Tr. D क्षयधना (for क्षयधना also found in SL, cf St. Tr fn).

658. ^{c)} All Mss. read हुताग्निभि (for हुतात्मभि suggested with D).
 —^{d)} P₂ °रुपप° (for °रुदप°).

.661. P₁ om. ab.

प्रथमं देवसरसाद् विप्लवप्रसरस्ततः ।
 मुख्यं व्यथावहो गण्ड इव पाकं व्यदर्शयत् ॥६६२॥
 एककार्यत्वमानीय टिकादीन् गोत्रजान् बली ।
 स्थामस्थं विजयोऽभ्येत्य राजानीकमवेष्टयत् ॥६६३॥
 तत्र कायस्थपुत्रोऽपि स्थामस्थानीकनायकः ।
 संरम्भं नागवद्वाख्यः सेहे तस्य चिरं युधि ॥६६४॥
 कथंचिदथ भूपेन प्रार्थितः कम्पनापतिः ।
 निर्ययौ स्वामिदौरात्म्यसंस्मृतिश्लथसौष्टवः ॥६६५॥
 विजयेन समं तस्य बद्धमूलेन संयुगे ।
 संदेहं प्राणवृत्तिश्च जयश्रीश्चाऽसकृद् ययौ ॥६६६॥
 प्रवृद्धिं मल्लकोष्ठेऽपि प्रयाते लहरान्तरे ।
 वैशाखे निर्ययौ राजा ग्रामं थल्योरकाभिधम् ॥६६७॥
 सैनिकाः शत्रुभिस्तस्य भ्रामितास्तत्र रात्रिषु ।
 अरतिं निन्यिरे घोरैः स्वप्नैरिव मुमूर्षवः ॥६६८॥
 बाहुमात्रसहायेन सर्वशक्तिमतां वरः ।
 येन हर्षनरेन्द्रोऽपि विधुरेणोदपाट्यत ॥६६९॥
 भूरीन् वाराञ्जितवतो विक्रमेण महीमिमाम् ।
 साहसानां न संख्याऽस्ति जामदग्न्यस्य यस्य वा ॥६७०॥

662 °) St P_{2,3} I₃ मुख (for मुख्य)

663. °) स्थामस्थ means encamped, cf St. Tr. fn v. vii. 1542. P_{2,3} भृत्ये (for °भ्येत्य).

665. °d) SA D P₁₋₃ P₃ °रात्म्यास°; C S' °बल्यात्स° (for °रात्म्यस° suggested with St).

668. °b) C S' राशि° (for रात्रि°). —°) C S' अरा° (for अर°).

669. °a) All St Mss except SA₃ om. मात्र.

670 °) C S' भूरीर्षया जित° (for भूरीन् वाराञ्जित°)

स सकुचितप्रिकान्तिः कालस्य बलवत्तया ।
 तत्र भग्नबलोऽकस्माद् व्ययुज्यत जयश्रिया ॥६७१॥
 ततः पलायिते तस्मिन्नकस्मादेत्य सज्जकम् ।
 हाडिग्रामस्थितो वीरं भङ्गं पृथ्वीहरोऽनयत् ॥६७२॥
 पलायितस्याऽनुसरंस्तस्य पृष्ठं स निष्ठुरः ।
 प्रतापी नगराभ्यर्णे दग्ध्वा नागमठं ययौ ॥६७३॥
 स चाऽन्ये च ततः क्रूरा डामराः सर्वतोऽनयन् ।
 राज्ञो राजाश्रितानां च चरकेभ्यस्तुरंगमान् ॥६७४॥
 निस्त्रिंशतां तीव्रकोपस्ततो भूपः समाश्रयन् ।
 अभाग्यभागिनां योग्यामाललम्बे कुपद्भतिम् ॥६७५॥
 नीर्वि पृथ्वीहरस्याऽथ हत्वा डामरमन्तिकम् ।
 पृष्ठन्यस्तविसं भोज्यमिव रात्रौ व्यसर्जयत् ॥६७६॥
 विसृज्य भ्रातरं हम्बं विदकस्य तथैव सः ।
 अन्येषां प्राहिणोत् पार्श्वं भ्रातृन् पुत्रांश्च विप्लुतः ॥६७७॥
 मातरं जय्यकाख्यस्य सिफिन्नाग्रामवासिनः ।
 विच्छिन्नकर्णघ्राणां च कृत्वाऽभ्यर्णं व्यसर्जयत् ॥६७८॥

671. After this v. P₃ adds तिलकम् .

672. °) C S' हामि° (for हाडि°).

673. °) P_{1,2} °तापे नग; P₃ °तापनग° (for °तापी नग°).

674. °) St चार° (for चर°).

675. °) P_{2,3} °भाग्यो भा° (for °भाग्यभा°)

676. °) D C S' नीर्वि (for नीर्वि). —°) D P_{1,2} I₃ °न्यस्तर्धि सः; C S' °न्यस्तविष (for °न्यस्तविस, cf. St. Tr. fn.).

677. °) St (before corr in corrigenda) हम्ब (for हम्ब). —°) C S' I₃ P_{1,2} SA तथैव (for तथैव).

678. °) D C S' P₁₋₃ जयका° (for जय्यका°).

सपुत्रं सूर्यकं शूलेऽधिरोप्य नगरे परान् ।
भूरीन् वध्यानवध्यांश्च क्रोधाक्रान्तो न्यपातयत् ॥६७९॥

कालस्येवोल्बणस्याऽथ तस्य सर्वेऽपि शङ्किताः ।
आभ्यन्तराश्च बाह्याश्च विरागं प्रतिपेदिरे ॥६८०॥

येनैवाऽनीतिमार्गेण हारितं हर्षभूभुजा ।
निन्दन्नप्यादधे तं स राज्ये व्यवहरन् स्वयम् ॥६८१॥

प्रविष्टानां युद्धे गहनकविकर्मप्रणयिनां
प्रसक्तानां द्यूते नरपतिधुरायां विहरताम् ।
तदस्थत्वे वक्तुं स्खलितमसकृत् सोऽर्हति परं
प्रयोगे वैकल्यं स्वयमविकलो यो न भजते ॥६८२॥

तीव्रप्रयत्नो नृपतिस्तत्राऽपि विहितोद्यमः ।
निनाय मल्लकोष्ठादीन् किञ्चिन्मन्दप्रतापताम् ॥६८३॥

अथाऽऽनिनाय विजयो विषलाटाध्वना शनैः ।
नसारं हर्षदेवस्य तं भिक्षाचरमन्तिकम् ॥६८४॥

विविक्षन् देवसरसं कम्पनापतिना ततः ।
विद्राव्यमाणः श्वभ्रात्रात् प्रधावन्सोऽपतत् क्षितौ ॥६८५॥

परिज्ञाय हतस्याऽथ स तस्य विजयी शिरः ।
विससर्जाऽन्तिकं राक्षः फलं जयतरोरिव ॥६८६॥

तदप्यत्यद्भुतं कर्म भजन् भूभृत् कृतघ्नताम् ।
न तस्य तुष्टस्तुष्टाव न चकार च सत्क्रियाम् ॥६८७॥

अवजानञ्जघानाऽमुं श्वभ्राख्यः कम्पनापतिः ।
तत्र कस्मात् तवोत्सेक इति तं संदिदेश च ॥६८८॥

679. b) D [अ] परान् (for परान्)

684. b) C S' °लाण्टा° (for °लाटा°).

686. a) S' हत° (for हत°).

688. b) D शुभ्रा° (for श्वभ्रा°).

सर्वप्रकारं तिलकं कृतघ्नं नृपतिं विदन् ।
अथ जातविरागः स द्रोहौन्मुख्यं समादधे ॥६८९॥

सतां स्यादनुपालभ्यो भजेद् वैमुख्यमेव चेत् ।
द्रोहेच्छया स तु तथा ययावग्राह्यनामताम् ॥६९०॥

नेयाशयत्वमथवोचितकृत्यकृत्वं

नीतिप्रियाः प्रतिपदं समुदाहरन्तु ।

मानोन्नतास्तु विहितस्तुतयः कृतज्ञै-

स्त्यक्त्वाऽप्यसून् परहितं घटयन्ति सन्तः ॥६९१॥

पटं - वह्निस्पर्शज्वलितमहिदृष्टां त्वचमरेः

श्रुतिं यातं मन्त्रं पतननिरतां जीर्णवसतिम् ।

असेवाङ्गं भूपं व्यसनविमुखं स्निग्धमजह

न्न धीरोऽप्युत्थानोपहतमहिमा शर्म लभते ॥६९२॥

इत्युपायं परित्यज्य न्याय्यं ये प्रभवे कुधि ।

द्रोग्धारः कथितास्तेभ्यः केऽन्ये पापीयसां धुरि ॥६९३॥

जन्मन्येकोपकारित्वं पित्रोः सर्वत्र च प्रभोः ।

अधिकाः पितृघातिभ्यः पापिनः स्वप्नभुद्रुहः ॥६९४॥

निहते विजये शाम्यत्प्रभावेष्वापरेष्वपि ।

नाऽज्ञायि कस्यचित्स्वास्थ्यं तत्त्वज्ञेनाऽन्तरात्मना ॥६९५॥

689. d) C S' द्रोहो° (for द्रोहौ°)

690. c) C S' निर्याय (for तु तथा).

691. a) D St C P₁ S' I₃ नेयाशयि° (for नेयाशय°).

694. a) D suggests °न्येकोपका° (for °न्येकोपका° found in all Mss.).

—d) St P_{1,2} I₃ स्तत्प्रसु° (for स्वप्नसु°)

695. ab) D C S' शान्तप्र°, SL *Varia lectio* P₃ शास्यप्र°; St P_{1,2} I₃

शाम्यप्र° (for शाम्यत्प्र° suggested) —d) D (before suggestion)

St P₁₋₃ I₃ °रात्मन (for °रात्मना)

कंचित्क्षणं सोऽपसृतः प्रत्युतोग्रोपतापकृत् ।
विप्लवप्रसरो ज्ञातः सर्वैर्हुड इवोन्मदः ॥६९६॥

आनिनीषुस्ततो मल्लवोष्ठो भिक्षाचरं पुनः ।
विषलाटा तस्य पार्श्वं निजं सैन्यं व्यसर्जयत् ॥६९७॥

कम्पनेशस्तमायान्तं द्रोग्धाऽप्यावेदयंस्ततः ।
राज्ञा न्यषेधि तद्रोषादेवं च समदिश्यत ॥६९८॥

एनं वर्त्मन्यनुद्धाते त्यज हन्यामहं ततः ।
पुरोगतं मृगव्यान्तः सृगालमिव वाजिभिः ॥६९९॥

द्वैराज्यकार्यमर्मज्ञभावेऽपि विधिचोदितः ।
कर्तव्ये तत्र शाठ्यं स नृपतिः प्रत्यपद्यत ॥७००॥

मर्म राजमुखादेवं लब्ध्वा द्रोग्धाऽथ डामरान् ।
तिलकोऽकारयच्छैलमागौर्भिक्षाचरागमम् ॥७०१॥

स्थाने स्थाने ततः प्राप ततः कर्णोपकर्णिका ।
जनानां या ख्यातिहेतुर्भिक्षो राजस्तु भीतिदा ॥७०२॥

नाऽसंस्कृतं वक्ति शिला भिनत्त्यकेषुणा दश ।
अश्रान्तो योजनशतं यात्यायाति च संचरन् ॥७०३॥

इत्यादि तादृङ्माहात्म्यभिक्षुस्तुत्याऽनयज्जनः ।
निखिलान् पलितश्वेतलम्बकूर्चोऽपि कौतुकम् ॥७०४॥

697. b) D (before suggestion) C S' P₁₋₃ I₃ °कोष्ट; SA °कोष्ठ; D suggests °कोष्टो (for °कोष्ठो suggested with St). —c) SA P₁₋₃ I₃ °लाट, C S' °लाण्ट (for °लाटा).

698 b) P_{2,3} °वेश° (for °वेद°). —d) P_{2,3} °दिव्यत (for °दिश्यत).

699. a) I₃ एव (for एन) —b) I₃ त्यज्य (for त्यज).

701 a) St D C मर्मराज° (for मर्म राज°). C S' °नेव (for °देव). —d) D C S' °चरानुगान्; P₁₋₃ I₃ SA °चरागम् (for °चरागमम् also found in SL).

704 a) C S' माहात्म्य (for °माहात्म्य°). After this v. युग्मम् .

भविष्यन्निव साम्राज्यस्यैक एकोऽर्धभागभाक् ।
 वार्तामव्यवहर्ताऽपि भिक्षोरूचेऽन्वियेष च ॥७०५॥
 सरित्त्वानगृहे खान्तो वृद्धाः क्षीणनियोगिनः ।
 राजवेश्मन्यगणिता नाममात्रं नृपात्मजाः ॥७०६॥
 स्वभावदुर्जनाः केचिद् योधाश्चोच्चाश्वकाङ्घ्रिणः ।
 कारयन्तोऽप्युपाध्यायाः शिष्यान् स्फिक्रषणं नखैः ॥७०७॥
 वृद्धाः सुरौकोनर्तक्यो देवप्रासादपालकाः ।
 वणिजो भुक्तनिक्षेपाः पुस्तकश्रुतितत्पराः ॥७०८॥
 प्रायोपवेशकुशलाः पारिषद्यद्विजातयः ।
 शस्त्रिणः कार्षकप्राया नगरोपान्तडामराः ॥७०९॥
 सुखयन्तः स्वमन्यांश्च किमप्युत्पिञ्जवार्तया ।
 एते प्रायेण देशेऽस्मिन् पार्थिवोपप्लवप्रियाः ॥७१०॥
 प्रवर्धमानया भिक्षाचरागमनवार्तया ।
 वेपमानोऽभवल्लोको ययौ चिन्तां च भूपतिः ॥७११॥
 पृथ्वीहरस्तरुच्छन्ने गिरिकच्छे वसन्नथ ।
 राजानीकं बभञ्जाऽऽजौ निर्गत्याऽतुलविक्रमः ॥७१२॥
 अनन्तकाकयोर्विश्यावानन्दौ द्वारनायकौ ।
 चक्रे तिलकसिंहं च मन्त्रिणस्त्रीन् पलायिनः ॥७१३॥

705. b) C S' °कोऽर्थभार° (for °कोऽर्धभाग°).

706. d) St P₃ °मात्र° (for °मात्र).

707. e) C S' °प्युपाख्या° (for °प्युपाध्या°) —d) SA₁ (before corr.)
 °ध्याक्स्फिक्र°, P₃ °ध्यान्स्फिक्र° (for °ध्यान् स्फिक्र°).

708. a) C S' सुराको (for सुरौको°).

709. e) C S' कार्षुक°, P₃ कार्षिक° (for कार्षक°)

710. After this v कुलकम् .

711. e) P_{2,3} °ल्लोके (for °ल्लोको)

712. e) P₂ °जानीके (for °जानीक).

713. b) All Mss read °वानन्दद्वार° (for °वानन्दौ द्वार° suggested, cf. St Tr. fn.).

निहते विजये ज्येष्ठे शुक्लषष्ठ्यां पराभवम् ।
तमाषाढस्य नृपतिः प्राप्याऽभूद् विवशः पुनः ॥७१४॥

उट्टीकितैर्गवां वृक्षमूर्धारोहेण भोगिनाम् ।
पिपीलककुलस्याऽण्डोपसंक्रान्त्येव वर्षणम् ॥७१५॥

प्रत्यासन्नं स राजाऽथ दुर्निमित्तैरुपद्रवम् ।
विचिन्त्याऽऽयातमुचितं कर्तव्यं प्रत्यपद्यत ॥७१६॥

तृतीयेऽह्नि शुचेः शुक्ले ततः प्रास्थापयत् सुतम् ।
देवीमन्यत्कुट्टुम्बं च स कोट लोहर पट्टः ॥७१७॥

ताननुव्रजतस्तस्य सेतुभङ्गात् परिच्युताः ।
लोष्ठद्विजातयो विप्रा वितस्ताया विपेदिरे ॥७१८॥

स तेन दुर्निमित्तेन खिन्नो हुष्कपुरान्तिकम् ।
अनुगम्याऽथ तान् द्वित्रैर्दिनैर्भूयोऽविशत् पुरम् ॥७१९॥

विना पुत्रेण देव्या च स ततः प्रत्यपद्यत ।
प्रतापेन च लक्ष्म्या च परित्यक्त इवाऽन्यताम् ॥७२०॥

स मन्त्रो व्यापदि शुभः प्रत्यभात् तस्य तद्वशात् ।
अभ्यन्तरप्रकोपेऽपि सर्वाभ्युदयभागभूत् ॥७२१॥

स्वयमुत्थापितानर्थः सोऽपि हर्षनरेन्द्रवत् ।
अद्याऽपि सान्वयो नीत्या तया साम्राज्यभोगभाक् ॥७२२॥

714. a) St P₂ I₃ ज्येष्ठे (for ज्येष्ठे). —b) D P_{1,3} S' I₃ °कुषष्ठ्या; P₂ °छाष्टम्या (for °कुषष्ठ्या).

715. a) C S' तट्टीकिते ग° (for उट्टीकितैर्ग°). —d) C S' St P₂ I₃ °सक्रान्त्यैव (for °सक्रान्त्येव) C S' वर्षणम् (for वर्षणम्).

716. c) C S' विचिन्त्य (for विचिन्त्या°). After this v. युगम् .

717. c) C °मन्यकु° (for °मन्यत्कु°) —d) C S' लहर (for लोहर).

718. c) D (before suggestion) P_{1,2} I₃ °द्विजानयो; St. Tr. suggests °द्विजादयो (for °द्विजातयो). —d) C S' I₃ प्रपे° (for विपे°).

721. c) C S' °प्रकम्पोऽपि (for °प्रकोपेऽपि)

722. S' om this v

श्रावणे लाहैर्योधैरानीय बलशालिनाम् ।
 भिक्षुर्मंडवराज्याना डामराणामथाऽऽप्यत ॥७२३॥
 तेऽपि जन्या इव वरं श्वशुरालयसंनिभम् ।
 प्रावेशयंस्तं लहरमनुयान्तः ससैनिकाः ॥७२४॥
 सभाजयित्वा तान् मल्लकोष्ठमुख्या निजां भुवम् ।
 व्यसर्जयन् कम्पनेशप्रमाथाय पृथुश्रियः ॥७२५॥
 सर्वतः परचक्रेऽथ पर्यापतति पार्थिवः ।
 संग्रहीतुं प्रववृते पदातीनतुलव्ययः ॥७२६॥
 तस्मिन् दुर्व्यसने रास्त्रि वसुवर्षिणि सर्वतः ।
 अकारि शस्त्रग्रहणं शिल्पिशाकटिकैरपि ॥७२७॥
 नगरे सैन्यपतयः प्रतिमार्गमकारयन् ।
 तुरगान् न्यस्तसंनाहान् व्यायामं समरोन्मुखः ॥७२८॥
 मयग्रामस्थिते भिक्षावमरेश्वरवासिभिः ।
 राजसैन्यैः समं युद्धमगृह्णन्ते लहराः ॥७२९॥
 तैर्हिरण्यपुरोपान्ते प्रबन्धारब्धसंगरैः ।
 श्रीविनायकदेवाद्या राजसेनाधिपा हताः ॥७३०॥
 आद्य एव रणे यातां राजानीकाद् विरोधिनः ।
 लब्ध्वा वराश्वामायाताममन्यन्त नृपश्रियम् ॥७३१॥

724 a) P_{2,3} वरे (for वर)

725. c) P_{1,2} °यत् (for °यन्). —^{cd}) SA₁ om. य in व्यसर्जय, माथाय with a space —^d) C S' °थायायुषे श्रिय (for °थाय पृथुश्रियः).

726 c) P₃ C S' SA सगृहीतु (for संग्रहीतु)

728 d) All Mss read व्यायामस° (for व्यायाम स° suggested with D).

729 a) P₂ मया° (for मय°)

राजधान्यन्तिके क्षितिकाख्यायाः सरितस्तटे ।
पृथ्वीहरश्चकाराऽऽजावशेषसुभटक्षयम् ॥७३२॥

तिलके विजयेशस्थेऽप्यगृह्णेत्य डामराः ।
महासरित्ते युद्धं खड्गवीहोलडौकसः ॥७३३॥

ते रुद्धनगरा दाहं काऽपि काऽपि च लुण्ठनम् ।
वास्तव्यानां विदधिरे विनदन्तो दिवानिशम् ॥७३४॥

निर्यत्सतूर्यपृतनाः प्रविशच्छस्त्रविक्षताः ।
क्रन्दद्धतार्तनिवहाः प्रधावद्भग्नसैनिकाः ॥७३५॥

प्रसरत्प्रेक्षिनिवहा वहदाशुगभारिकाः ।
संचार्यमाणसंनाहाः कृष्यमाणतुरंगमाः ॥७३६॥

आसन्नशान्तसंमर्दप्रसरत्पांसवोऽनिशम् ।
दिने दिने राजपथा उपप्लवविष्टङ्गलाः ॥७३७॥

प्रतिप्रत्यूषमायात्सु सर्वारम्भेण वैरिषु ।
अद्य ध्रुवं जितो राजेत्यज्ञायि प्रतिवासरम् ॥७३८॥

धीरः कः सुस्सलादन्यो न यः प्रत्यभियोगिनाम् ।
कृच्छ्रेणाऽपि खराष्ट्रेण क्रष्टुं धैर्यादपार्यत ॥७३९॥

व्रणपट्टाञ्चनं शल्योद्धारं पथ्यधनार्पणम् ।
शस्त्रक्षतानां सततं कारयन् स व्यलोक्यत ॥७४०॥

733. a) P_{1,3} तिलक (for तिलके) —b) P_{2,3} प्रगृह्ण°, S' °थ गृह्ण° (for °प्यगृह्ण°) —c) C S' D महत्सरि°, P_{1,3} महिसरि° (for महासरि°). —d) D P₁ I₃ खड्गवी°; C स्वङ्गाची°; P_{2,3} खड्गावी°, S' स्वङ्गची° (for खड्गवी°). SA °होलडौ°, P₃ °हौलडौ° (for °होलडा°)

735 c) C S' °द्धतात्म°, St °द्धताप्त°; P₁₋₃ °द्धतान्त° (for °द्धतार्त°).

736. a) C S' °त्पक्षि° (for °त्प्रेक्षि°). —b) SA व्यहृद° (for वहदा°). C S' °तारि° (for °भारि°).

737 a) C S' °शत°, P_{2,3} °मान्त° (for °शान्त°) After this v तिलकम् ।

738 b) P_{1,3} I₃ °म्भेन (for °म्भेण). —c) P₃ क्षिति° (for जितो)

739 c) P_{1,3} सुरा° (for स्वरा°) —d) C दर्पाडु° (for धैर्याद°).

740 a) C S' °पथ्यञ्च° (for °पट्टाञ्च°). —b) C S' यद्वा (for पथ्य°)

प्रवासवेतनप्रीतिदायभैषज्यदत्तिभिः ।
 शस्त्रिलोके नरपतेर्निस्संख्योऽभूद् धनव्ययः ॥७४१॥
 युद्ध एव विपन्नानां क्षतानां च स्वदेशमसु ।
 नित्यं नरतुरंगाणां सहस्राणि क्षयं ययुः ॥७४२॥
 तुरंगबहलैर्हन्यमाना नृपबलैस्ततः ।
 लाह्रा मल्लकोष्ठाद्या मन्दोद्रेकत्वमाययुः ॥७४३॥
 भिन्नैराभ्यन्तरैरेव दत्तमन्त्राः सुरेश्वरीम् ।
 ते निन्युर्भिक्षुमल्पेन तन्मार्गेण युयुत्सवः ॥७४४॥
 सेतुना स्वल्पपार्श्वेन धन्विप्रायैः सरोऽन्तरे ।
 अवापि तैर्जयोऽमोचि वाजिभ्यश्च भयं रणे ॥७४५॥
 द्रोग्धाऽथ कम्पनेशः स निवसन् विजयेश्वरे ।
 बलितां डामरान्निन्ये मन्दोद्रेकं स्फुरन् रणे ॥७४६॥
 लवन्यलोको मा ज्ञासीदशक्तिं मेऽथ गच्छतः ।
 पृष्ठे निपत्य मा कार्षीद् व्यथां चेति विचिन्तयन् ॥७४७॥
 स प्रभावं दर्शयितुं प्राप्तस्य विजयेश्वरम् ।
 अजराजस्य सेनायां व्यावृत्य प्रस्थितोऽभवत् ॥७४८॥
 सार्धां शतद्वयीं तस्य योधानां हतवानपि ।
 संत्यज्य विजयक्षेत्रं द्रोहकृन्नगरं ययौ ॥७४९॥

741. e) C S' शश्वल्लो° (for शस्त्रिलो°)

742 e) All Mss except D P₃ read °गानां (for °गाणा)

745 ed) C S' °योऽमीभिर्वा°, St (before corr) °यो मोचिवा° (for °योऽमोचि वा°).

746 a) SA₁ (before corr) कम्पनेशस्य (for कम्पनेश. स)

747 d) C S' वृथा (for व्यथा).

748. e) C S' अज° (for अज्ज°).

749. a) C S' सार्द्धं शतद्वय (for सार्धां शतद्वयीं)

पथि नाऽन्वसरन् भीत्या भयात् तं डामराः क्वचित् ।
नदन्तोऽद्रिशिरोरूढा मार्गान् सर्वोश्च तत्यजुः ॥७५०॥

त्यक्त्वा मडवराज्य स प्रविष्टो व्यसनानुरम् ।
पूर्वचेष्टां स्सरन् भूपं जहास कृतसत्क्रियम् ॥७५१॥

इतरामात्यवत्स्थामस्थितोऽथ न निजोचितम् ।
रणे प्रादर्शयत् किञ्चित् साक्षिभूत इव स्थितः ॥७५२॥

ततो मडवराज्यात् ते समस्ता एव डामराः ।
अभ्येत्य प्रत्यपद्यन्त तां महासरितस्तटीम् ॥७५३॥

उपायाः सामभेदाद्या रिपुचक्रे प्रयोजिताः ।
राज्ञो विफलतां जग्मुर्बहिरासैः प्रकाशिताः ॥७५४॥

क्रान्ततत्तन्महीपालमण्डलस्याऽपि भूपतेः ।
फलं दोर्विक्रमस्याऽध्यमासीन्नगररक्षणम् ॥७५५॥

अमरेशे द्वारपतिः सार्धं तस्थौ नृपात्मजैः ।
राजानवाटिकोपान्ते राजस्थानीयमन्त्रिणः ॥७५६॥

दूरद्वीपान्तरगता इव स्वीचक्रिरे नृपात् ।
ते प्रवासधनं भूरि न चाऽयुध्यन्त कुत्रचित् ॥७५७॥

कटका विद्विषां सर्वे पर्यायेण जयाजयौ ।
लेभिरे विजयादन्यन्न तु पृथ्वीहरः क्वचित् ॥७५८॥

750. b) P₂ I₃ °यात् (for °यात् त).

751. b) C S' P_{2,3} °नान्तरम् (for °नानुरम्). —^c) C S' °चेष्ट (for °चेष्टां).

752. b) C S' °थाजो नि° (for °थ न नि°)

753. a) C S' I₃ °राज्य (for °राज्यात्), —^c) SA₁ (before corr)
°पद्यत (for °पद्यन्त).

756. ^c) P_{2,3} °नुवादि° (for °नवादि°). After this v. P₁ I₃ SA₁ add
युग्मम्.

757. ^e) C S' °प्रपासद° (for °प्रवासध°).

मधुमत्तेन तेनाऽऽजौ वेतालेनेव वल्गता ।
प्रायो वरा वराः सर्वे अस्ता नृपचमूमटाः ॥७५९॥

उदयस्येच्छटिकुलोद्भूतस्यैकस्य पप्रथे ।
युवदेश्यस्याऽपि शौर्यमेकस्मिंस्तु तदाहवे ॥७६०॥

पृथ्वीहरस्याऽपजह्ने द्वन्द्वयुद्धाभिमानिना ।
प्रहृत्य कृष्टकूर्चेन कराद्येनाऽसिवल्लरी ॥७६१॥

युद्धे पुरोपकण्ठेषु वर्तमाने शराहताः ।
स्त्रीबालाद्या अपि वधं प्रमादात् प्रतिपेदिरे ॥७६२॥

एवं जनक्षये घोरे वर्धमाने किमप्यभूत् ।
अनुत्साहान्नुपो गेहादपि निर्गन्तुमक्षमः ॥७६३॥

तस्मिन्निरुद्धसंचारे सोमपालस्तदन्तरे ।
अलुण्ठयञ्चाऽट्टलिका लब्धरन्ध्रो ददाह च ॥७६४॥

सिंहे गजाहवव्यग्रे तद्गुहाग्रपरिग्रहे ।
समयो ग्रामगोमायोः पौरुषस्याऽपरोऽस्तु कः ॥७६५॥

राष्ट्रद्वयोपमर्देन राजा निस्सदृशेन सः ।
तेन त्रपाविधेयोऽभूत् स्वमपि द्रष्टुमक्षमः ॥७६६॥

सर्वानौचित्यबहलः सर्वव्यसनदुस्सहः ।
सर्वदुःखमयः कालस्तस्याऽवर्तत कोऽपि सः ॥७६७॥

759 b) I₃ P_{1,3} S' C D °नैव (for °नेव) C बल्युना (for वल्गता) —°) D C S' वरावरा (for वरा वरा).

763. e) C S' व्यूहा° (for गेहा°)

764. °) All Mss except St read °चार्दाल° (for °त्राऽट्टलि°, cf. vv. viii. 581, 831, 1945)

765. d) C S' पुरोऽस्तु, P₂ परोस्तु (for [अ]परोऽस्तु)

तथाऽप्यस्खलिते तस्मिन् हितव्याजाद्धितापहः ।
राजानवाटिकाविप्रैः प्रायश्चक्रे विरागिभिः ॥७६८॥

प्रार्थयन्ते स्म ते युद्धे तटस्थास्तव मन्त्रिणः ।
गृहीत्वा नीविरेतेभ्यो लोहराद्रौ विसृज्यताम् ॥७६९॥

न चेद् व्याप्य इवैतस्मिन् व्यसने स्थायितां गते ।
को दद्यान्नः परैर्नीतं प्रत्यासन्नं शरत्फलम् ॥७७०॥

न प्रत्यभैत्सीत् ताटस्थं यत्कालापेक्षया नृपः ।
तस्मिंस्तैर्दर्शिते शङ्कां निखिला मन्त्रिणो दधुः ॥७७१॥

शक्तिस्तृणं कुब्जयितुं न यस्य स तदाऽर्थिभिः ।
विसूत्रव्यवहारत्वं निन्द्ये राजा शठद्विजैः ॥७७२॥

कर्मस्थानोपजीव्युग्रपारिषद्यादिसंकुला ।
तत्पार्श्वात् प्रययौ वृद्धिमन्या सेनेव वैरिणाम् ॥७७३॥

तत्सान्त्वनक्षणे तैस्तैः प्रमादैरुत्थितैरगात् ।
देशो व्याकुलतां कृच्छ्रं लुण्ठिञ्चाऽघटतोत्कटा ॥७७४॥

अदृष्टपार्थिवास्थानैः शठैरव्यवहारिभिः ।
ऊचे तैः सान्त्वयन् राजा दुस्स्थितस्तत्तदप्रियम् ॥७७५॥

लवन्यविप्लवाद् राज्ञः सोऽधिको विप्लवोऽभवत् ।
गलरोगः पादरोगादिव तीव्रव्यथावहः ॥७७६॥

769. b) P₁₋₃ तदस्था° (for तटस्था°).

770. a) D suggests चेचा° (for चेद् व्या°). —^c) D (before suggestion) St P₁₋₃ I₃ C S' का दद्यान्न, SL कोप्यदात्र (for को दद्यान्न suggested with D)

772. b) D suggests येषा (for यस्य).

773. a) P_{2,3} °स्थाने° (for °स्थानो°).

774. d) P₁₋₃ I₃ SA °घटितो° (for °घटतो°)

776. a) C S' राज्ञा (for राज्ञः)

काञ्चनोत्कोचदानेन तन्मध्येऽधिकचक्रिकाम् ।
काञ्चित् स्वीकृत्य स प्रायं कथञ्चिद् विन्यवीवरत् ॥७७७॥

विजयो वर्णसोमादिशस्त्रिवंश्यो हठात् पुरम् ।
प्रविशन् भिक्षुसेनानीरश्वारोहैरहन्यत ॥७७८॥

तेनाऽतिरभसात् स्थानं भित्त्वा प्रविशता पुरम् ।
प्रायशः कृत एवाऽभूत् तदा राज्यविपर्ययः ॥७७९॥

ईषन्मन्दप्रतापेन लवन्येष्वपि भूपतेः ।
पृथ्वीहरेण संधित्सा भेदेच्छोः संप्रकाशिता ॥७८०॥

तस्मिन् धुर्ये जिगीषूणां संधित्सौ भूभुजा समम् ।
द्वयेऽपि सैनिकाः शान्तं तममन्यन्त विप्लवम् ॥७८१॥

राज्ञा नागमठोपान्तमानेतुं प्रहितास्ततः ।
त्रीनमात्यान् स विश्वस्तानागच्छंश्छद्मनाऽवधीत् ॥७८२॥

धात्रेयो मम्मको गुङ्गो द्विजो रामश्च वारिकः ।
तेषां तिलकसिंहस्य पार्श्वे भृत्यास्त्रयो हताः ॥७८३॥

नीविर्दत्तो गौरकस्तु हतो भूतपतिं स्मरन् ।
इष्टे त्वाक्रन्दिनि परैः प्रहृतं करुणोज्झितैः ॥७८४॥

तद्वैशसं श्रुतवतो देशः सर्वो विरागकृत् ।
राजधान्यन्तरे राज्ञो दुरुक्तिमुखरोऽभवत् ॥७८५॥

777. °) All Mss. except St काचित् (for काञ्चित्). —d) SA₁ Prima manu °वीवृत्तत् (for °वीवरत्).

780. b) D (before suggestion) P₁₋₃ I₃ नवन्ये°, SA न वन्ये°; C S' नचान्ये° (for लवन्ये° suggested with St D)

781. b) C S' समास् (for समम्) —°) S' °योऽपि (for °यसपि) C S' P₁₋₃ I₃ °काश्चान्त (for °का शान्त)

782 °) St I₃ सुवि°, C P_{2,3} स्ववि° (for स वि°) —d) D C S' I₃ P₁ °च्छच्छ°, P_{2,3} °च्छच्छ° (for °च्छश्छ°)

783. b) For वारिक cf vv vi. 345; vii. 781; viii. 861.

784. a) C S' नीविन्दत्ते, P₂ नीविमत्तो (for नीविर्दत्तो).

इषे शुक्लचतुर्दश्यां तद्विपर्यस्तमण्डलम् ।
अतिवाहयितुं कष्टं दिनमासीन्महीपतेः ॥७८६॥

अथ संजातवैक्लव्यो नेदमस्तीति चिन्तयन् ।
किं कृत्यमित्यसदृशानपि पप्रच्छ भूपतिः ॥७८७॥

विषमे वर्तमानस्य तस्य कश्चित् स नाऽभवत् ।
अन्तर्जहास यो नाऽन्तर्बहिर्यो न तुतोष वा ॥७८८॥

तमपि व्यसनापातं तस्य सोढवतस्ततः ।
अभजन्त क्रमाद् भृत्याः प्रतिपक्षसमाश्रयम् ॥७८९॥

कम्पनेशस्य बिम्बाख्यो भ्राता द्वैमातुरोऽहितान् ।
समाश्रयद् द्वारकार्यं तद्वत्तं प्रत्यपद्यत ॥७९०॥

गूढं जनकसिंहेन दूतान् प्रेषयताऽनिशम् ।
भिक्षवे भ्रातृतनया वाग्दत्ता निरवर्त्यत ॥७९१॥

असिवाजितनुत्रादि हृत्वा भिक्षाचरान्तिकम् ।
अश्ववारा व्यभाव्यन्त प्रयान्तः प्रतिवासरम् ॥७९२॥

किमन्यद् व्यक्तमेवाऽह्नि येऽवसन् पार्थिवान्तिके ।
अलक्ष्यन्ताऽग्रतो भिक्षोस्ते निशायां गतत्रपाः ॥७९३॥

इतो याति ततश्चैति लोको व्यक्तमतन्त्रितः ।
इति राजनि कुण्ठाज्ञे कोऽप्यजृम्भत विप्लवः ॥७९४॥

788 S' om. *b-d* —^o) I₃ SA °हासो, P₂ °हासे (for °हास) —^d) All Mss except C om बहिर्यो

789 S' om *a* —^a) C °मतिव्य (for °मपि व्य°) —^b) C S' °स्यासोढ° (for °स्य सोढ°)

790 ^b) D C द्वैमातुरो हि तान् (for द्वैमातुरोऽहितान्).

791. ^d) C S' °वर्त्तत (for °वर्त्यत).

792. ^b) P₂ कृत्वा, S' हता (for हत्वा). —^d) S' °षान्त (for °यान्त).

793. ^a) C S' व्यर्थ° (for व्यक्त°)

794. ^a) C S' यतो (for इतो) S' P₁₋₃ I₃ °तश्चेति (for °तश्चैति). —^b) SA₁ (before corr. in marg) °तन्त्रित° (for °तन्त्रित). —^d) S' कोऽप्य; I₃ कोपि (for कोऽप्य°).

डामरैः शरदुत्पत्तौ नीतायां सर्वतस्ततः ।
 कान्दिशीकोऽभवल्लोकः कृत्स्नो धनजनोज्जितः ॥७९५॥
 प्रयाते मुस्सलनृपे स्वर्णपूर्णामिमां महीम् ।
 भिक्षुः कुर्यादिति मृषा लोकस्याऽऽसीद् विनिश्चयः ॥७९६॥
 क्व दृष्टा त्यागिता भिक्षो कुतो वा तस्य संपदः ।
 पराममर्शं नैवेति गतानुगतिको जनः ॥७९७॥
 संदृश्यते परिवृता चिरमम्बरेण
 रेखा स्वयं न खलु या शशिनो नवस्य ।
 तस्यां जनः प्रकुरुते नतिमम्बरार्थी
 धिग् लुब्धतामपसरत्सदसद्विचाराम् ॥७९८॥
 विजये राजवर्ग्याणां भुग्नग्रीव इवाऽभवत् ।
 भिक्षुपक्षजये लोको हृष्यन्नासीद् विशृङ्खलः ॥७९९॥
 द्विजकौलेयकन्यायो राजडामरसंघयोः ।
 ततोऽन्योन्यभयभ्रश्यद्वैरयो रुदजृम्भत ॥८००॥
 राजाभ्यन्तरभेदेन राज्ञः स्वैर्येण चाऽरयः ।
 पेच्छन् पलायितुं भीता अज्ञातान्योन्यनिश्चयाः ॥८०१॥
 बान्धवानपि दुधुक्षूनविश्वस्तो विदन् नृपः ।
 स्थितौ पलायने वाऽपि श्रद्धे न स्वजीवितम् ॥८०२॥
 तं महाव्यसने वासस्वर्णरत्नादिवर्षिणम् ।
 नाऽभ्यनन्दन् गृहीतार्था निनिन्दुः शस्त्रिणः परम् ॥८०३॥

797. °) C S' °मर्षणामेति, D I₃ P₁₋₃ SA °मर्षं नैवेति (for °मर्शं नैवेति suggested with St).

801. °) S' चारयो (for चाऽरय)

802. °) P₁₋₃ I₃ SA दुद्दु°, C दुधू°; S' दुदु° (for दुधु°). —°) S' °न चा° (for °ने वा°).

803. °) St P₁₋₂ °वर्ष° (for °वर्षि°).

नष्टोऽयं नैष भवितेत्यभीतेर्जल्पतो जनात् ।
वचो रोगी भिषक्त्यक्त इव शृण्वन् स विव्यथे ॥८०४॥

अप्यग्रोपस्थितं किञ्चित् तदादेशेन ढौक्यन् ।
सविलासं सगर्वं च तमैक्षिष्टाऽनुगव्रजः ॥८०५॥

सोऽन्य एवाऽभवत् तस्मिन् क्षणे साहसिकोऽप्यहो ।
स्वगृहादपि निर्गन्तुं नाऽशकद् यद्भयाकुलः ॥८०६॥

यावदैच्छन् संघभेदाच्चलितुं डामरव्रजाः ।
स्वैरेव शस्त्रिभिस्तावन्निन्ये भूभृद् विसूत्रताम् ॥८०७॥

ते कृष्टशस्त्रा द्वाराणि रुन्धन्तो नृपमन्दिरे ।
प्रवासवित्ते लब्धव्ये प्रायं चक्रुः पदे पदे ॥८०८॥

ददद्धनं धनेशश्रीर्देयादप्यधिकं नृपः ।
तेषामभिमतो नाऽभूदवमानाभिलाषिणाम् ॥८०९॥

मर्तुं चिचलिषुस्तीर्थमृणिकैरिव सामयः ।
स रुद्ध्वा निखिलैर्देयं दापितोऽथ गतत्रपैः ॥८१०॥

स्थानपालैरपि प्रायकृद्भिराक्रम्य दापितः ।
धनं सुवर्णभाण्डादि चूर्णीकृत्य विशृङ्खलैः ॥८११॥

सवृद्धबालं नगरं ततः ध्रुभ्यत्क्षणे क्षणे ।
सोऽभूदन्धिमिवोद्वृत्तं न संस्थापयितुं क्षमः ॥८१२॥

805. °) C S' सर्वग (for सगर्वं).

806. °) C S' सैन्य° (for सोऽन्य°).

807. °) C सङ्ग° (for सघ°) —°) C °भिः सर्वैर्नि°, S' भि सर्वैर्नि° (for °भिस्तावन्नि°)

808. °) C S' रुन्धतो; P₂ रुद्धन्तो (for रुन्धन्तो).

810. °) P₁₋₃ I₃ S' SA विचलि° (for चिचलि°). —ab) C °र्थं सृणिकैः; S' P_{2,3} °र्थंसृणिकै° (for °र्थंसृणिकै°).

812. °) P₂ °बाले (for °बाल).

एकदा प्रातरेवाऽन्यै रुद्धद्वारः स्वशस्त्रिभिः ।
सर्वतः क्षोभमागच्छन्नगरं स व्यलोकयत् ॥८१३॥

ततः क्षोभं शमयितुं जनकं नगराधिपम् ।
पुरभ्रमार्थमादिश्य चलितुं क्षणमैक्षत ॥८१४॥

कथंचिद् दानमानाभ्यां तानावज्याऽपि शस्त्रिणः ।
सावरोधः स संनद्धो राजधान्या विनिर्ययौ ॥८१५॥

अङ्गनात् तुरगारूढो बहिर्यावन्न निर्ययौ ।
राजधान्यन्तरे लुण्ठितावत् प्रारम्भि तस्करीः ॥८१६॥

अरुदन् केऽपि केऽप्युच्चैरनदन् केऽप्यलुण्ठयन् ।
तद्भृत्यान् राज्यमुत्सृज्य तस्मिन् व्रजति शस्त्रिणः ॥८१७॥

विश्रुङ्खलस्त्रपाकोपशङ्काभिः शस्त्रिणां नृपः ।
सहस्रैः पञ्चषैरासीद् व्रजन्ननुगतोऽध्वनि ॥८१८॥

वर्षे षण्णवते कृष्णषष्ठ्यां मार्गे विनिर्गतः ।
याममात्रावशेषेऽहि सभृत्यो द्रोहचिह्नलः ॥८१९॥

निजैर्हरद्भिरश्वादि त्यज्यमानः पदे पदे ।
स प्रतापपुर प्राप क्षपायामल्पसैनिकः ॥८२०॥

तिलकस्य पुरो गत्वा प्राप्तस्याऽग्रं च विश्वसन् ।
तत्र बन्धोरिवाऽसूणि चिरं दुःखोल्बणोऽमुचत् ॥८२१॥

813 b) All Mss read स शस्त्रिभि (for स्वशस्त्रिभि. suggested with St).

816. a) P₂ I₃ SA आङ्ग° (for अङ्ग°).

817 a) C S' °दद° (for °रुद°).

819. a) SA षण्णन°; P₁₋₃ D षण्ण°, C S' षण्ण°, I₃ षण्ण° (for षण्ण°).

—b) C P₁₋₃ I₃ °षष्ठ्यां (for °षष्ठ्यां).

821. b) P₂ °स्वाम्रे (for °स्वाऽग्र)

द्रोहं न कुर्यादेवं मे चिन्तयित्वेति सत्वरम् ।
 वेद्म हृष्कपुरेऽन्येद्युस्तस्य च प्राविशत् स्वयम् ॥८२२॥
 तद्गौरवेण स्नानादि कृत्वैच्छत् सैन्यसंग्रहम् ।
 प्रविश्य क्रमराज्यं स कर्तुं भूयो जयोत्सुकः ॥८२३॥
 गूढं युयुत्सून् कल्याणवाडादीनथ डामरान् ।
 आनीय स पुरस्तस्य धैर्यभ्रंशमकारयत् ॥८२४॥
 गृहात् तेन तथा युक्त्या निष्कृष्टः स ततो ययौ ।
 स्वीकुर्वन् स्वर्णदानेन दस्यून् मार्गविरोधिनः ॥८२५॥
 प्रयान्तं तत एवौज्जीत् तिलकस्तत्सहोदरः ।
 प्रयाणमेकमानन्दो दाक्षिण्यादन्वगात् तु तम् ॥८२६॥
 भृत्यत्यक्तः स दानेन विक्रमेण च तस्करान् ।
 अगान्मार्गेण शमयन्नायुश्शेषेण रक्षितः ॥८२७॥
 त्राणं सिंहनखा द्रुमाद्रिगहनस्याऽऽरादरण्यस्य ये
 तेषां बालगलाश्रयादपि भवेत् कालातिवाहः क्रमात् ।
 ये दन्ताः करिणां रणप्रहरणं तेऽप्याप्नुयुर्दीव्यतां
 क्रीडायां करताडनानि न दृढा शौर्यस्य रूढिः क्वचित् ॥८२८॥
 जन्तूनां विक्रमत्यागयशःप्रज्ञादयो गुणाः ।
 भवे चित्रस्वभावेऽस्मिन् न भवेयुरभङ्गुराः ॥८२९॥
 भास्वानप्यौग्र्यमृदुतां भिन्नावस्थां दिने दिने ।
 तां तामायाति जन्तूनां कः प्रभावेषु निश्चयः ॥८३०॥

823. c) C S' प्राविशत् (for प्रविश्य) —d) All Mss read भूयो जनो°; D suggests भूयोर्जनो° (for भूयो जयो° suggested with St)
824. a) C S' गूढ युयुत्सु° (for गूढ युयुत्सून्). —b) SA °वाळा°, S' °बचा°, C P₂ °वाड्या° (for °वाडा°).
826. d) C S' ताम् (for तम्).
828. a) D द्रमा° (for द्रुमा°) S' °दिग° (for °द्रिग°). —c) S' °करणे (for °हरण). C S' तेऽथा° (for तेऽप्या°).
830. a) P₃ I₃ °मृडता (for मृदुता). —b) D (before suggestion) SA P₁₋₃ I₃ भिन्नोवस्थां (for भिन्नावस्था)

अशक्नुवन्नद्वलिकामरिप्लुष्टां निरीक्षितुम्
मन्युनिशब्दसैन्योऽद्रिमारुरोह स लोहरम् ॥८३१॥

खं कलत्रमपि द्रष्टुं तत्राऽतित्रपयाऽक्षमः ।
शयनीयविमुक्ताङ्गस्तप्यते स दिवानिशम् ॥८३२॥

दत्तदीपादनिर्गच्छन्नन्तर्गेहाद् दिनेष्वपि ।
दाक्षिण्याद् दर्शनं प्रादाद् भृत्यानां भोजनक्षणे ॥८३३॥

विलेपनानि नाऽस्प्राक्षीन्मारुरोह तुरंगमान् ।
गीतनृत्तादि नैक्षिष्ट सुखगोष्ठीर्न चाऽऽदधे ॥८३४॥

ताम्यंस्ताटस्थ्यमौखर्यतैक्ष्ण्यद्रोहादि दर्शितम् ।
एकेनैकेन च स्मृत्वा स्मृत्वा देव्यै न्यवेदयत् ॥८३५॥

अन्वगात् स्वां भुवं त्यक्त्वा मामेतेऽन्वगुरित्यपि ।
निन्ये वृद्धि परार्ध्यश्रीः स दाक्षिण्याद्धनार्पणैः ॥८३६॥

कस्मीरेषु गते तस्मिस्तदैवाऽखिलमन्त्रिणः ।
पुराणराजधान्यग्रे ससैन्याः समगंसत ॥८३७॥

मन्यश्वारोहसामन्ततन्त्रिपौरादिसंमतः ।
तेषां जनकसिंहोऽभूद्ग्रीर्णग्राधिपः ॥८३८॥

स भिक्षोर्मलकोष्ठाद्यैरासैः कृतगतागतैः ।
विश्वासाय सुतभ्रातृसुतौ नीर्विं प्रदापितः ॥८३९॥

833. °) C °क्षिण्याद्° (for °क्षिण्याद् द°).

834. °) C S' °नृत्यादि (for °नृत्तादि).

836. °) St. Tr suggests अनुगान् (for अन्वगात् also found in SL).

837. °) D (before suggestion) C P₁₋₃ I₃ SA पुराणि; S' पुराणे (for पुराण° suggested with St D),

839. °) C °दावि°; I₃ °दाप° (for °दापि°).

प्रावर्तत भयभ्रश्यत्स्त्रीवालाघावृते पुरे ।
अराजकाऽथ रजनी सर्वभूतभयावहा ॥८४०॥

निहताः केऽपि मुषिताः केऽपि केऽप्यरिभिः पुरे ।
दग्धागारा व्यधीयन्त दुर्बला राजवर्जिते ॥८४१॥

सैन्यैरन्येद्युरुन्नादैर्निरुद्धाखिलदिकपथः ।
सिन्दूरारुणपुण्ड्राश्वसादिमण्डलमध्यगः ॥८४२॥

विकोशशस्त्रकदलीषण्डदुर्लक्ष्यविग्रहः ।
मृगेन्द्र इव लोकस्य भयकौतूहलावहः ॥८४३॥

वीरपट्टाञ्जलश्लिष्टैर्यौवनोद्रेचितैः कचैः ।
अबद्धैः शोभितः पृष्टे जयश्रीबन्धशृङ्खलैः ॥८४४॥

कुण्डलघोतिना स्निग्धधवलायतदृष्टिना ।
प्रत्यग्रश्मश्रुणा चारुचन्दनोल्लेखशोभिना ॥८४५॥

ताम्राधरेण वक्त्रेण श्रीसांनिध्याधिकत्विषा ।
पक्षपाति विपक्षाणामपि संपादयन्मनः ॥८४६॥

असेर्विकोशस्याऽन्तस्स्थां श्रियमश्वेन वलाता ।
केसरच्छटया चाऽपि चामरेणेव वीजयन् ॥८४७॥

पदे पदे निवृत्ताश्वः सामन्तैरुपपादिताम् ।
स्वीकुर्वन्नर्हणां भिक्षुः प्राविशन्नगरं ततः ॥८४८॥

840. a) C S' °अन्य° (for °भ्रश्य°) S' om. *cd*

841. S' om *ab*. —^c) C S' दग्धगेहा (for दग्धागारा).

843. a) I₃ विशोक°, P₃ निकोश° (for विकोश°).

844. a) C °ञ्जल° (for °ञ्जल°).

845. ^{od}) D C चारु च° (for चारुच°).

847 ^c) SA (without indicating a *lacuna*) D P₁₋₈ I₃ om. चाऽपि.

848. ^d) After this *v* कुलकम्.

तस्याऽर्भकस्य धात्रीव पृष्ठस्थो मल्लकोष्ठकः ।
प्रययावप्रगल्भस्य सर्वकार्योपदेश्टृताम् ॥८४९॥

अयं पितुः प्रियस्तेऽभूत् त्वमस्याऽङ्के विवर्धितः ।
राज्यस्याऽयं मूलमिति प्रत्येकं समदर्शयत् ॥८५०॥

शुहं जनकसिंहस्य प्राक्कन्यावातयेऽविशत् ।
राजलक्ष्मीं स संप्राप्तुं राजधानीं ततः परम् ॥८५१॥

दूरनष्टे कुले तेन पुनरुद्रेचिते ययौ ।
बद्धास्थो गर्भगेऽपत्ये स्त्रीजनोऽनवहास्यताम् ॥८५२॥

दृष्टेन तादृशा भिक्षोरितिवृत्तेन शत्रुषु ।
चित्रस्थेष्वपि साशङ्का नोपहास्या जिगीषवः ॥८५३॥

प्रावर्तन्त घनाधीशश्रियः सुस्सलभूपतेः ।
कोशेन नीतशेषेण विलासा नवभूपतेः ॥८५४॥

वाजिवर्मासिभूयिष्ठां राजलक्ष्मीं विभेजिरे ।
राजडामरलुण्ठाकमन्त्रिणो यन्त्रणोज्झिताः ॥८५५॥

पुरे स्वर्गं इवाऽऽस्वादं भोगानामुपलेभिरे ।
दस्यवो ग्रामभोगार्हाः पिशाचा इव गह्वराः ॥८५६॥

आस्थाने न बभौ भूभृद् ग्रामीणैः सर्वतो वसन् ।
प्रलम्बकम्बलप्रायविलासावरणैः समम् ॥८५७॥

850 b) C S' °द्वित (for °धित) —°) P_{1,3} राज° (for राज्य°)

852 c) C S' °भंके° (for °भंगे°).

853 b) St C °रिति वृत्ते° (for °रितिवृत्ते°). —°) S' विव° (for चित्र°).

854. c) All Mss. except St P₃ कोषेण (for कोशेन).

855. d) P_{2,3} यन्त्रि (for यन्त्र°).

856. d) C S' गत्वरा° (for गह्वरा°)

भिक्षाचरस्याऽसंभाव्यप्रादुर्भावतया प्रथाम् ।
 डामरा अवतारोऽयमित्यन्यां निन्यिरे प्रथाम् ॥८५८॥
 राज्यस्याऽनन्यदृष्टस्य कर्तव्येषु मुमोह सः ।
 अदृष्टकर्मैव भिषग् भैषज्यस्य पदे पदे ॥८५९॥
 शनैर्जनकसिंहेन कृतभ्रातृसुतार्पणम् ।
 कम्पनाधिपतिर्दत्तकन्योऽपि तमशिश्नियत् ॥८६०॥
 जुङ्गो राजपुरीयस्य राज्ञः कटकवारिकः ।
 पादाग्राधिकृतोऽद्राक्षीत् स्वार्थमर्थं न तु प्रभोः ॥८६१॥
 सर्वाधिकारिणं राजलक्ष्मीबिम्बमशिश्नियत् ।
 राजशब्दस्यैव पात्रमभूद् भिक्षाचरः परम् ॥८६२॥
 वेद्यायत्तीकृतैश्वर्यः प्राकृताचारभागपि ।
 अन्तरङ्गः सदसतां किञ्चिद् विम्बस्तदाऽभवत् ॥८६३॥
 द्वैमातुरो दर्यक्स्य भ्राता साश्चर्यशौर्यभूः ।
 नृपान्तरङ्गज्येष्ठत्वं ज्येष्ठपालोऽप्यशिश्नियत् ॥८६४॥
 मन्त्रिणो भूतभिश्चाद्यास्तस्य पैतामहा अपि ।
 लक्ष्मीसरोजिनीभृङ्गा बहवोऽन्ये जजृम्भिरे ॥८६५॥
 मुग्धे राज्ञि प्रमत्तेषु मन्त्रिषूग्रेषु दस्युषु ।
 उत्थानोपहतं राज्यं नवत्वेऽपि बभूव तत् ॥८६६॥

861. a) C S' जङ्गो (for जुङ्गो) —d) C S' प्रसु (for प्रभो)

862. a) P₁₋₃ I₃ SA राजा (for राज°). —b) SA लक्ष्मीबिम्बमशिश्न°, P₂ लक्ष्मीबिम्ब°, I₃ लक्ष्मीविवममिश्र° (for °लक्ष्मीबिम्बमशिश्न°).

863. c) All Mss read अन्तरङ्ग (for अन्तरङ्ग suggested with D)

864 a) P₂ °तुरे (for °तुरो).

865. a) SA भूतविश्वा°; C S' भूतविश्वा°, D P₁₋₃ I₃ भूतविश्वा° (for भूतभिश्वा° cf vv. VII. 1696, VIII 94).

स्त्रीभिर्नवनवाभिश्च भोज्यैः प्राज्यैश्च रक्षितः ।
 भिङ्गुनैक्षिष्ट कर्तव्यं सुखानुभवमोहितः ॥८६७॥
 स सुखानुभवप्रावृष्णिद्रान्धो विजयोद्यमे ।
 स्वैः प्रेरितः सभामध्ये स्वप्तुमैच्छन्मदालसः ॥८६८॥
 दर्पेण सचिवे वाचं कथयत्यनुकम्पिकाम् ।
 न स चुक्रोध मुग्धस्तु पितरीवाऽन्वरज्यत ॥८६९॥
 निष्प्रतिष्ठैः सेव्यमानो वेद्योच्छिष्टैरशिष्टवत् ।
 अट्टचेटोचिताश्चेष्टा विटैः प्रैर्यत सेवितुम् ॥८७०॥
 पानीयरेखाप्रतिमस्यैर्यस्याऽखिलवस्तुषु ।
 तस्याऽप्रमाणवचसः सेवां प्रणयिनो जहुः ॥८७१॥
 यदूचुः सचिवास्तत् तानन्ववोचन्न भूभृतः ।
 वचः सुषिरगर्भस्य तस्य किञ्चित् समुद्ययौ ॥८७२॥
 सचिवैः स्वगृहान्नीत्वा दत्तभोज्यः स मुग्धधीः ।
 धनी विपन्नपितृक इव प्रमुषितो विटैः ॥८७३॥
 आहारमुष्टिं बिम्बस्य गृहे बिम्बनितम्बनी ।
 तस्याऽश्वस्येव वडवा रागिणोऽग्रगताऽऽहरत् ॥८७४॥
 वञ्चयित्वा दृशौ पत्युर्दर्शितैः स्मेरया तथा ।
 कुचकक्षकटाक्षैः स लुप्तधैर्यो व्यधीयत ॥८७५॥

868. ab) St P_{2,3} I₃ °वृद्धनि°, C °वृष्णि° (for °वृष्णि°)

870 b) P_{1,3} SA वेद्यै°; P₃ वर्यै° (for वेद्यो°). —°) C S' अद्वा (for अट्ट°).

871. d) P₁ om प्रणयिनो जहु

872. ab) P₁ om upto तानन्व —b) C °चत, S' °वत्त (for °चन्न).

874. a) St °ष्टोवि°, SA P_{1,3} I₃ °ष्टिर्वि° (for °ष्टि वि°) —°) SA P_{1,2} I₃ °श्वव (for °श्वस्येव)

875 c) P₂ I₃ °कक्ष्य° (for °कक्ष°).

पृथ्वीहरो मल्लकोष्ठश्चाऽन्योन्योद्भूतमत्सरौ ।
 क्षोभं व्यधत्तां संरब्धौ राजधान्याः क्षणे क्षणे ॥८७६॥
 स्वयं राज्ञा सुतोद्वाहं गृहान् गत्वाऽपि कारितौ ।
 तावन्योन्यमुपैक्षेतां न मन्युं विक्रमोन्मदौ ॥८७७॥
 अथ पृथ्वीहरगृहात् कृतोद्वाहः स्वयं नृपः ।
 जातामर्षेण सुस्पष्टं मल्लकोष्ठेन तत्यजे ॥८७८॥
 ब्रह्मजनककाणोऽपि संबन्धापेक्षयोऽज्झितः ।
 विरागमोजानन्दादीन् निन्ये ब्राह्मणमन्त्रिणः ॥८७९॥
 तटस्थो द्रोग्धृदुर्बुद्धिप्रायभृत्यविधेयधीः ।
 विसूत्रव्यवहारत्वं निन्द्यत्वं च ययौ नृपः ॥८८०॥
 डामरस्वामिके लोके प्राभवत् को न विप्लवः ।
 ब्राह्मण्यो धर्षणं यत्र श्वपाकेभ्योऽपि लेभिरे ॥८८१॥
 अराजकेऽथवा भूरिराजके मण्डले तदा ।
 समस्तव्यवहाराणां स्फुटं तुत्रोट पद्धतिः ॥८८२॥
 दीन्नारा भैक्षवे राज्ये निष्प्रचाराः पुरातनाः ।
 तच्छतेन तु नव्यानामशीतेरभवत् क्रयः ॥८८३॥
 राजपुर्यध्वना विम्बं ससैन्यमथ पार्थिवः ।
 लोहरं प्राहिणोत् कर्तुं सुस्सलास्कन्दमुन्मदः ॥८८४॥
 तुरुष्कसैन्यमानिन्ये सोमपालेन सोऽन्वितः ।
 साहायकाय सल्लारे विस्मये मित्रतां गते ॥८८५॥

877. °) All Mss. read °मुपैक्षेता (for °मुपैक्षेता suggested with St).

879. °) C S' °योऽज्झित' (for °योऽज्झित.).

881. °) C S' प्रभवेत् ; P₂ प्राभवेत् (for प्राभवत्).

संदर्श्य पाशमेतेन बद्ध्वा क्रक्ष्यामि सुस्सलम् ।
इत्येक एकोऽश्वारोहस्तुरुष्कै समकथ्यत ॥८८६॥

काश्मीरकखशम्लेच्छयोधव्यतिकरोऽभवत् ।
न केषां नाम संभाव्यो विश्वोत्पाटनपाटवः ॥८८७॥

भिक्षाचरः प्रयाते तु बिम्बे विगलिताङ्कुशः ।
न कासामव्यवस्थानां मूढः स्थानमजायत ॥८८८॥

स निमन्त्र्य निजं नीतो गृहं बिम्बावरुद्धया ।
भोगसंभोगदानेन धर्षण्या पर्यतोष्यत ॥८८९॥

कार्यापेक्षाऽपि तस्याऽऽसीन्न मन्त्रिस्त्रीसमागमे ।
कौलीनभीतेरासन्ननिपातस्य कथैव का ॥८९०॥

आद्यूनानुगुणं भोज्यं कुम्भकांस्यादिवादनम् ।
तत्र प्राकृतकामीव न स जिह्वाय शीलयन् ॥८९१॥

शनैः शनैस्ततो नष्टावष्टम्भस्य महीपतेः ।
काले भोज्यमपि प्राप्यं नाऽऽसीद् गलितसंपदः ॥८९२॥

तादृक्प्रलोभकौर्यादिक्रान्तो यः प्रागगर्ह्यत ।
स सुस्सलोऽथ लोकानामभिनन्द्यत्वमाययौ ॥८९३॥

886. b) D (before corr) P₁₋₃ °द्ध्वा द्रक्ष्यामि, S' °द्ध्वा क्रक्ष्यामि; D suggests °द्ध्वाक्रक्ष्यामि (for °द्ध्वा क्रक्ष्यामि) —c) इत्येवमेको° is suggested (for इत्येक एको°). —d) St °ष्काणामकथ्यत, P₁ °ष्का समकथ्यत, P₂ °ष्काणामकथ्यत, P₃ °ष्कस्सकथ्यत, I₃ °ष्कामचकथ्यत; SA °ष्कामकथ्यत (for °ष्कै समकथ्यत)

887. a) St (before corr in corrigenda) काश्मीरि°, C S' P₂ कश्मीर° (for काश्मीर°). —d) St (before corr) °पाटव (for °पाटव).

890. c) S' °भीतो° (for °भीते°).

891. a) P₁₋₃ I₃ SA °गुणो (for °गुण) —c) C S' °कमेव (for °कामीव)

893. c) C S' °लो हि, P_{1,3} °लो वा (for °लोऽथ).

धनमानादिनाशं या विरक्तास्तस्य चक्रिरे ।
काङ्क्षन्ति स्म घनोत्कण्ठास्ता एवाऽऽगमनं प्रजाः ॥८९४॥

प्रत्यक्षदर्शिनोऽद्याऽपि साश्चर्या वयमस्य यत् ।
ताः प्रजाः कोपिताः केन केन भूयः प्रसादिताः ॥८९५॥

क्षणाद्रैमुख्यमायान्ति सांमुख्यं यान्ति च क्षणात् ।
न हेतुं कंचिदीक्षन्ते पशुप्रायाः पृथग्जनाः ॥८९६॥

ते मल्लकोष्ठजनकादयो दूतैर्विसर्जितैः ।
त्यकराज्यं पुनर्भूषं जयोद्यममजिग्रहन् ॥८९७॥

अक्षोसुवाग्रहारेऽथ लोकैष्टिकस्य लुण्ठिते ।
तत्रत्या ब्राह्मणाः प्रायं नृपमुद्दिश्य चक्रिरे ॥८९८॥

तैश्चाऽन्यैश्चाऽग्रहारैश्च संश्रितैर्विजयेश्वरे ।
राजानवटिकाप्रायो नगरेऽपि न्यविक्षत ॥८९९॥

ओजानन्दादिभिर्मुख्यद्विजैरुत्तेजितास्ततः ।
गोकुलेऽपि व्यधुः प्रायं त्रिदशालयपर्षदः ॥९००॥

युग्यार्पितैः सितच्छत्रवस्त्रचामरशोभिभिः ।
विवुधप्रतिमावृन्दैः सर्वतश्छादिताङ्गनः ॥९०१॥

काहलाकांस्यतालादिवाद्यक्षोभितदिङ्मुखः ।
अदृष्टपूर्वो ददृशे पारिषद्यसमागमः ॥९०२॥

894. c) C S' च सोत्क° (for घनोत्क°)

895. b) P₃ तत् (for यत्)

896. c) P₃ केचि° (for कचि°).

897. d) P₂ °ग्रहत् (for °ग्रहन्)

898. b) St. Tr तिलकस्य (for टिकस्य)

899. b) P₃ °श्रिते° (for °श्रितै°). —c) C S' °प्राणे (for °प्रायो).

900. a) D P₁₋₃ I₃ ओज° (for ओजा°). —d) C S' °पर्षद. (for °पर्षदः).

901. d) P₁ °क्षादिता°, P_{2,3} I₃ °च्छादिता° (for °श्छादिता°).

902. a) St (before corr) °तालादी° (for °तालादि°)

ते सान्त्वयमाना भूमर्तुर्द्वैरुत्सेकवादिनः ।
न विना लम्बकूर्चं नो गतिरित्यब्रुवन् वचः ॥९०३॥

ते हेलया लम्बकूर्चाख्यया सुस्सलभूपतिम् ।
तं निर्दिशन्तोऽमन्यन्त क्रीडापुत्रकसंनिभम् ॥९०४॥

प्रायं प्रेक्षितुमायातैः पौरैः सह दिने दिने ।
अमन्त्रयत कां कां न व्यवस्थां पर्षदां गणः ॥९०५॥

नृपापातभयात् क्षोभं मुहुर्मुहुरुपागतैः ।
पारिषद्यैश्च पौरैश्च योद्धुमास्थीयतोद्धतम् ॥९०६॥

वश्यं जनकसिंहस्य नगरं तन्मतेन तत् ।
सज्जं सुस्सलदेवस्य कृत्स्नमानयनेऽभवत् ॥९०७॥

प्रायाद् चारयितुं पूर्वमग्रहारद्विजान् नृपः ।
प्रययौ विजयक्षेत्रं तत्राऽऽसीच्च हतोद्यमः ॥९०८॥

तन्मध्ये निखिलांस्तत्र डामरांस्तिलकोऽब्रवीत् ।
व्यापादयेति तं तच्च सत्त्वैकाग्रो न सोऽग्रहीत् ॥९०९॥

राज्ञ एव मुखाद् बुद्ध्वा लवन्यास्तद्विशश्वसुः ।
तस्मिन् पृथ्वीहरमुखास्तत्रसुस्तिलकात् पुनः ॥९१०॥

भागिनेयं प्रयागस्य क्षत्तारं लक्ष्मकाभिधम् ।
बन्धुमैच्छन्नृपोऽस्निग्धं प्रययौ स तु सुस्सलम् ॥९११॥

903. a) St C S' P_{2,3} I₃ सान्त्व° (for सान्त्वय°). —°) D लाम्ब° (for लम्ब°).

905. d) C पार्षदा, S' पाषदा (for पर्षदा)

906. d) C S' °तौद्ध° (for °तौद्ध°).

907. a) C S' ततो (for वश्य)

910. a) C S' P₁₋₃ I₃ SA बद्ध्वा (for बुद्ध्वा)

911. b) C S' लक्षका°, P₃ लक्षमणा° (for लक्षमका°)

ततः प्रविश्य नगरं संनिपात्याऽखिलं जनम् ।
 अकारणविरक्तानां पौराणां प्रददौ सभाम् ॥९१२॥

युक्तमप्युक्तवांस्तत्र हतोक्तिः शठबुद्धिभिः ।
 पौरैः स चक्रे नास्त्येव भेषजं विप्लवस्पृशाम् ॥९१३॥

अत्रान्तरे सोमपालबिम्बाद्या लोहरे स्थितम् ।
 योद्धुं सुसलभूपं ते सर्वे पर्णोत्समाययुः ॥९१४॥

तं च पद्मरथो नाम राजा कालिञ्जेश्वरः ।
 मैत्री संस्मृत्य कल्हाद्यैराययौ तत्कुलोद्भवः ॥९१५॥

सोऽथ शुक्लत्रयोदश्यां वैशाखे बलिभिः समम् ।
 तैर्मानि सुसलो राजा संग्रामं प्रत्यपद्यत ॥९१६॥

प्रेक्षकैर्वर्ण्यतेऽद्याऽपि स पर्णोत्सान्तिके रणः ।
 तस्याऽद्भुतोऽवमानाग्निक्षालनप्रथमक्षणः ॥९१७॥

कुतोऽप्येत्य निजस्फारस्ततः प्रभृति भूपतिम् ।
 तमशून्यं पुनश्चक्रे मृगेन्द्र इव काननम् ॥९१८॥

भयस्वलितपाशानां कालपाशैः समागमम् ।
 स चकार तुष्काणा क्षणात् पुष्कलविक्रमः ॥९१९॥

मातुलं सोमपालस्य निन्ये कवलतां बली ।
 रणे तत्कोपवेतालो वितोलासरितस्तटे ॥९२०॥

११२. b) D (before suggestion) St P₁₋₃ S' सनिपत्या°, C I₃ स निपत्या°
 (for सनिपात्या° suggested with D).

११३. d) P₁₋₃ I₃ भेषज (for भेषज).

११४. b) All Mss. read लहरे (for लोहरे suggested with St, cf. v.
 viii. 831). D C S' P₃ स्थिता (for स्थितम्). —d) P₃ पर्णो°
 (for पर्णो°).

११९. c) P_{1,3} I₃ °काणा [sic] (for °काणा).

१२०. e) S' रण (for रणे).

किमन्यदल्पसैन्यः सन् बहूनपि स तान् व्यधात् ।
हतविद्रुतविध्वस्तान् यथाऽऽत्मपरिपन्थिनः ॥९२१॥

काश्मीरकाणामौचित्यं किं नाऽभूत् स्वामिनो ददुः ।
एकस्य ये रणं नष्टाः कुकीर्तिमपरस्य च ॥९२२॥

तुरुष्कै सह यातेऽथ सोमपाले गतत्रपाः ।
बिम्बं काश्मीरकास्त्यक्त्वा राजान्तिकमशिश्चियन् ॥९२३॥

ह्यो धनूषि शिरांस्यद्य नमयन्तोऽद्भुताशयाः ।
कुलप्रभोः पुरः स्पष्टं न ते घृष्टा ललज्जिरे ॥९२४॥

आगच्छद्भिस्ततः पौरैर्दामरैश्च समं नृपः ।
प्रतस्थे दिवसैर्द्वित्रैः कश्मीराभिमुखः पुनः ॥९२५॥

राजपुत्रः साहदेवि कर्हणो विशतः प्रभोः ।
डामरान् क्रमराज्यस्थान् संगृह्णाऽग्नेसरोऽभवत् ॥९२६॥

य एव प्रथमं राजसैन्याद् मिश्रमशिश्चियत् ।
स एव बिम्बो राजानं तमुत्सृज्य समाययौ ॥९२७॥

अन्ये जनकसिंहस्य संमता मन्त्रितन्त्रिणः ।
प्रत्युद्यन्तो व्यलोक्यन्त नृपतिं निरपत्रपाः ॥९२८॥

काण्डिलेत्राभिधग्रामजन्मा शस्त्री सुलक्षणः ।
भाङ्गिले कश्चिदभवच्छून्ये क्रान्तोपवेशनः ॥९२९॥

921. *) D St C S' P_{1,2} I₃ स, P₃ सु (for सन् suggested). —^c) D' C S' SA P_{1,2} I₃ °ध्वस्तय°; P₃ °ध्वस्ताय° (for °ध्वस्तान् क° suggested with St).

922. *) C S' कश्मीर, St (before corr.) P₃ काश्मीरि° (for काश्मीर°). —^c) P_{1,3} नष्टः (for नष्टा°).

923. ^c) St (before corr.) P₃ काश्मीरि° (for काश्मीर°)

927. ^b) P_{2,3} °श्रयत् (for °श्रियत्).

928. ^c) D °द्यान्तो, C S' P₁ °च्यन्तो (for °द्यन्तो).

929. ^d) P₂ I₃ SA °वेदन, S' °वेशिन (for °वेशन).

भिष्णुर्वितीर्णमार्गं तं सुस्सलान्तिकगामिनः ।
लोकस्याऽत्रान्तरे जेतुं सहपृथ्वीहरो ययौ ॥९३०॥

जितवांस्तं बबन्धेच्छां निहन्तुं सुस्सलोन्मुखम् ।
क्रोधाजनकसिंहं च वार्तां तां संविवेद सः ॥९३१॥

नगरस्थेन तेनाऽथ पौराश्वारोहतन्त्रिणः ।
संघटय्याऽखिलान् भिक्षो प्रातिपक्ष्यमगृह्यत् ॥९३२॥

जानंस्तेनाऽऽवृत्तं राज्यं ततो भिक्षाचरो नृपः ।
पृथ्वीहरेणाऽनुयातो नगरं सहसाऽविशत् ॥९३३॥

सेतौ सदाशिवाग्रस्थे तत्सैन्यैः सह संगरम् ।
दृष्यन्नकसिहोऽथ सान्त्वयमानोऽपि सोऽग्रहीत् ॥९३४॥

दृष्टं जनकसिहस्य योधानां वल्गतां मदात् ।
अविशङ्क्य पराभूर्तिं मुहूर्तिं सुभटायितम् ॥९३५॥

अलकेन समं पृथ्वीहरस्तद्भ्रातृसूनुना ।
अन्येन सेतुना तीर्त्वा तस्य सैन्यमनाशयत् ॥९३६॥

तन्व्यश्वारोहपौरेषु विद्रुतेषु सबान्धवः ।
नक्तं जनकसिहोऽथ पलाय्य लहरं ययौ ॥९३७॥

भिष्णुपृथ्वीहरौ प्रातस्तत्पृष्ठग्रहणोद्यतौ ।
तत्पश्चात्तेऽश्ववाराद्या धृष्टा भूयोऽप्यशिश्त्रियन् ॥९३८॥

930. ४) D सह पृ° (for सहपृ°).

931. ४) St C S' P₃ च विवे°, SA P₂ स विवे° (for सविवे°).

934. ४) St P₂ I₃ सान्त्व° (for सान्त्वय°). P₃ °माने सो° [om सपि] (for °मानोऽपि सो°).

935. ५) C S' द्रष्टु (for दृष्ट) —४) C S' °त समजायत (for °र्ति सुभटायितम्).

937. ५) P_{1,2} I₃ SA तन्व्यारोह° (for तन्व्यश्वारोह°).

938 ४) D C S' P₁₋₃ पृष्टा (for धृष्टा).

क्षिप्त्वा क्षिप्रं स्वकक्षान्तर्विबुधप्रतिमा भयात् ।
 ते पारिषद्यविप्राद्याः प्रायमुत्सृज्य विद्रुताः ॥९३९॥
 शून्यानि सुरयुग्यानि रक्षन्तः केऽपि मिश्रुणा ।
 प्रायान्निवृत्ता वयमित्युक्तवन्तो न बाधिताः ॥९४०॥
 ह्यो जानके भैक्षवेऽद्य वल्गुत्तुङ्गतुरङ्गमान् ।
 दृष्टवन्तो वयं सैन्ये सादिनोऽद्याऽपि साद्भुताः ॥९४१॥
 मिश्रुराजप्रदीपेन द्योतितः क्षणभङ्गिना ।
 पैतृव्येणाऽधिकारेण स्यालस्तिलकसिंहजः ॥९४२॥
 गते जनकसिंहेऽथ प्रतिपक्षानुसारिणाम् ।
 विधातुं वेश्मभङ्गादि लब्धं मिश्रुमहीभुजा ॥९४३॥
 अत्रान्तरे हुष्कपुरे नीतेषु तिलकादिषु ।
 भङ्गं सुहृणसिम्बाद्यैः समेतानन्तसैनिकैः ॥९४४॥
 अग्रायातैर्मल्लकोष्ठजनकाद्यैः ससैनिकैः ।
 अपरैरपि सामन्तैर्बलबाहुल्यशालिभिः ॥९४५॥
 अन्वीयमानो दिवसैर्द्वित्रैराक्रान्तमण्डलः ।
 विशंलहरमार्गेण विपक्षालक्षितोऽपतत् ॥९४६॥
 नगरापणवीथ्यन्तर्हयारोहमुखान् पुरः ।
 द्रोहयोधानुपायातांस्तदैवोज्जितसाध्वसः ॥९४७॥

939. a) D (before suggestion) St P₁₋₃ S' I₃ स्वकक्ष्या° (for स्वकक्षा°).
 —d) D P₁ °सृत्सृज्य (for °मुत्सृज्य).
 941. b) S' P₁ वल्ग°, P₂ वल्ल° (for वल्ग°). —c) C S' सैन्यै° (for सैन्ये°).
 942. c) C S' पितृव्येणाधि°, SA P₃ पितृव्येणाधि°, D P_{1,2} I₃ पितृव्येणाधि°
 (for पैतृव्येणाऽधि° suggested with St).
 946. d) C S' °पक्षापेक्षि° (for पक्षालक्षि°).
 947. b) C S' °हया° (for °ह्रिया°) C S' P₁₋₃ I₃ SA °खात् (for °खान्).
 —d) C S' °स्तान् वीक्ष्यो° (for °स्तदैवो°).

वेष्टितालम्बकूर्चैर्न वक्त्रेण भुक्कुटीभृता ।
कोपकम्पिततारेण फुलनासापुटस्पृशा ॥९४८॥

कांश्चित् संतर्जयन्निन्दन्नन्यान् भग्नांस्तथाऽपरान् ।
तीव्रातपश्यामवपुस्ताम्यन् काल इवोल्बणः ॥९४९॥

आशीर्घोषकृतां पुष्पवर्षिणां पुरवासिनाम् ।
पूर्वापकारिणां श्रेणीष्ववज्ञान्यस्तलोचनः ॥९५०॥

स्कन्धमात्रोपरिन्यस्तं कवचं हेलया दधत् ।
केशानन्तशिरस्त्रान्तनिस्सृतान् धूलिधूसरान् ॥९५१॥

पक्षममालां च विभ्राणः सकोशासिस्तरंगिणाम् ।
आकृष्टखङ्गमालानामन्तर्वलात्तुरंगमः ॥९५२॥

ससिंहनादैरुद्दामैर्भेरीभांकारनिर्भरैः ।
बलैर्भरितदिक्कोशः सुस्सल प्राविशत् पुरम् ॥९५३॥

षड्भिः सद्वादशदिनैर्मासैर्ज्यैष्ठे सितेऽहनि ।
स सप्तनवताब्दस्य तृतीये पुनराययौ ॥९५४॥

राजधानीमप्रविष्टो भिच्छुं पूर्वपलायितम् ।
अन्विष्यन् क्षितिकातीरे सलवन्यं व्यलोकयत् ॥९५५॥

सरित्पारं रिपौ प्राप्ते स सपृथ्वीहरो गतः ।
मार्गे लवन्यैर्मिलितैरन्यैः साकं न्यवर्तत ॥९५६॥

948. a) C S' चेष्टितो (for वेष्टिता°) — b) SA P₁₋₃ I₃ वस्त्रेण (for वक्त्रेण).

949. a) C S' भिन्द° (for निन्द°). — b) D °मग्ना° (for °भग्ना°).
— d) D C S' P₂ °स्ताम्यत्काल° (for °स्ताम्यन् काल°).

950 a) C S' °दोष° (for °घोष°). — c) C श्रेणि° (for श्रेणी°).

951 a) St न्यस्त (for °न्यस्त)

953. a) C स सिंह (for ससिंह). — c) P₂ °दिक्कोशैः (for °दिक्कोशः) After this v. कुलकम्.

955. d) All Mss. read सलवन्यो (for सलवन्य suggested with St)

956. a) P₂ °पारे (for °पार).

तं विद्राव्य रणे राजा बद्ध्वा प्रहृतिविक्षतम् ।
सिंह पृथ्वीहरज्ञार्ति राजधानीमथाऽविशत् ॥९५७॥

उपभोगैः सपत्नस्य तत्कालनिस्सृतस्य सा ।
अङ्किता मानिनस्तस्य वेश्येवोद्वेगदाऽभवत् ॥९५८॥

भिक्षु संत्यज्य कश्मीरान् सह पृथ्वीहरादिभिः ।
ग्रामं पुष्याणनाडाख्यं सोमपालाश्रयं ययौ ॥९५९॥

प्रस्थिते डामरान् सर्वान् राज्ञा स्वीकृत्य तु व्यधात् ।
खेयां वद्वत्मजं मल्ल हर्षमित्रं च कम्पने ॥९६०॥

पूर्वापकारं स्मरतो देशकालानपेक्षिणः ।
पूर्वविद्वेषिणस्तस्य न कृपां प्रतिपेदिरे ॥९६१॥

भिक्षुसंपर्कजं गन्धमपि सोढुमशक्नुवन् ।
भृत्येभ्यः खण्डशः कृत्वा द्वेषात् सिंहासनं ददौ ॥९६२॥

अनयोपार्जितां त्यक्तुमनीशा डामराः श्रियम् ।
समन्योश्च नृपाद् भीता नाऽत्यजन् विप्लवोद्यमम् ॥९६३॥

भिक्षुस्तु राज्यविभ्रष्टः सुहृदो विषये वसन् ।
उत्साहं सोमपालस्य दानमानैः पुनर्ययौ ॥९६४॥

बिम्ब. साहायकप्रार्थी विस्मयस्याऽन्तिकं गतः ।
तस्मिन् विरोधिभिर्बद्धे रणे धीरस्तनुं जहौ ॥९६५॥

958. P₁ om bc S' om c

959. °) D C S' I₃ P₁₋₃ पुष्या° (for पुष्या°)

960. °) St (after suggestion) C S' प्रस्थितो (for प्रस्थिते).

961. SA (without indicating the lacuna) St P₁₋₃ I₃ SL om. cd.

965. °) D (before suggestion) P₁₋₃ I₃ SA °बद्धे, D (after suggestion) C S' °बद्धो (for °बद्धे suggested with St)

भिक्षाचरो विम्बशून्यो भजन् दुर्नयपात्रताम् ।
अनैषीदवसृद्धात्वं तत्प्रियां तां गतत्रपः ॥९६६॥

निपत्य स्वल्पसैन्योऽपि ततः शूरपुरे बली ।
जित्वा पृथ्वीहरो वद्वात्मजं व्यद्रावयद् रणात् ॥९६७॥

तस्मिन् पलायिते भिक्षुं पुनरानीय सोऽविशत् ।
भुवं मडवराज्याना दस्यूनां स्वचिकीर्षया ॥९६८॥

तत्रत्यैर्मङ्गजय्याघैर्डाभरैः स्वीकृतैः समम् ।
जगाम विजयक्षेत्रं विजेतुं कम्पनापतिम् ॥९६९॥

जितस्तेनाऽऽहवे हर्षमित्रो निहतसैनिकः ।
विजयेश्वरमुत्सृज्य भीतोऽवन्तिपुरे ययौ ॥९७०॥

विजयक्षेत्रजास्तत्तपुरग्रामोद्भवा अपि ।
जना भयेन प्राविक्षन्नथ चक्रधरान्तिकम् ॥९७१॥

योषिच्छिशुपशुव्रीहिधनोपेतैरपूर्यत ।
स्थानं तत्तैश्च राक्षश्च योधैः सायुधवाजिभिः ॥९७२॥

अन्वारूढैरथ स्पष्टं लोकोल्लुण्ठनलालसैः ।
ते भैक्षवैरवेष्टयन्त कटकैर्व्याप्तदिकटैः ॥९७३॥

तान् दारुमयवप्रौघद्वारगुप्ते सुरौकसः ।
अङ्गने तिष्ठतो हन्तुं बन्धुं वा नाऽशकन् द्विषः ॥९७४॥

966. a) P_{1,2} I₃ SA °चरे (for °चरो) —b) C S' सुन°, I₃ सुन्न° (for दुर्न°) —°) C S' °रुद्धा यत्, P₁ I₃ °रुद्धाध (for °रुद्धात्वं)

967. d) P_{2,3} SA विद्रा° (for व्यद्रा°)

969. a) C °यज्या°, S' °यय्या° (for °जय्या°). —b) S' स्वकृ° (for स्वीकृ°).

970. b) C S' विहत°, P₁ निहित° (for निहत°). —d) P₃ °पुर (for °पुरे).

973. a) C S' स्पष्ट (for स्पष्टम्) —°) D (before suggestion) C S' P₁₋₃ I₃ SA तैभै° (for ते भै° suggested with St D). C S' P₂ °ष्टन्त (for °ष्टयन्त)

974. a) P₃ द्वार° (for दारु°). —°) P_{1,2} I₃ SA आङ्गने (for अङ्गने).

तदन्तरस्थितं दग्धुं कर्पूराख्यं स्ववैरिणम् ।
कश्चित् कतिस्थलीग्रामजन्मा निर्गुण्डामरः ॥९७५॥

पापो जनकराजाख्यस्तत्राऽग्निमुददीदिपत् ।
मूढस्तादृगपर्यन्तजन्तुसंहारनिवृणः ॥९७६॥

तमापतन्तं ज्वलितं ज्वलनं वीक्ष्य सर्वतः ।
भूतग्रामस्य सुमहान् हाहाकारः समुद्ययौ ॥९७७॥

विशत्कृतान्तवाहारिभियेव छिन्नबन्धनैः ।
अश्वैरसूचीसंचारा भ्रमद्भिर्जग्निरे जनाः ॥९७८॥

प्राच्छाद्यत चलज्वालाकरालैर्धूमराशिभिः ।
व्योम पिङ्गकचश्मश्रुजालैर्नक्तंचरैरिव ॥९७९॥

निर्धूमस्य विसारिण्यो ज्वाला हव्यभुजो दधुः ।
संतापद्रुतहेमाभ्रसुवर्णलहरीभ्रमम् ॥९८०॥

संतापविद्रुतव्योमचारिमौलिपरिच्युताः ।
रक्तोष्णीषा इव भ्रेमुर्ज्वालाभङ्गा नभोऽङ्गने ॥९८१॥

दीर्घदारुग्रन्थिभङ्गजन्मा चटचटारवः ।
तापप्रकाश्यमानाभ्रगङ्गाघोष इवोद्ययौ ॥९८२॥

स्फुलिङ्गैः प्लोषवित्रस्तजन्तुजीवितसंनिभैः ।
अग्राहि गहनव्योममार्गभ्रमणसंभ्रमः ॥९८३॥

975. d) C S' निर्गुण्ड°, St (suggests in Ed. but rejects in Tr.) निर्गुण*
(for निर्गुण्ड°).

976. After this v. P₃ adds युग्मम्

979. a) C S' °ज्वालै. (for °ज्वाला°). —d) D C S' °ज्वाले° (for
जालै°).

980. c) S' °हसा° (for °हेमा°)

981. e) C S' °श्रीषा [sic] (for °ष्णीषा)

शकुनैः शावसंचारशोकादाक्रन्दिभिर्नभः ।
मानुषैर्दह्यमानैश्च भूमिर्मुखरिताऽभवत् ॥९८४॥

भ्रातृन् भर्तृन्पितृन्पुत्रानालिङ्ग्याऽऽक्रन्दनिर्भराः ।
भीमीलितदृशो नार्यो निरदह्यन्त वह्निना ॥९८५॥

तदन्तरात् साहसिका ये केचिन्निरयासिषुः ।
बहिस्ते निहताः क्रूरैर्दामरैर्मृत्युचोदितैः ॥९८६॥

तावन्तो जन्तवस्तत्र व्यपद्यन्त तदा क्षणात् ।
स्विन्ना एव न ये दग्धास्तावताऽपि कृशानुना ॥९८७॥

अन्तश्शान्तेषु सर्वेषु बहिश्शान्तेषु हन्तृषु ।
क्षणादेव प्रदेशः स निश्शब्दः समजायत ॥९८८॥

वह्नेः कहकहाशब्दो ह्रस्वीभूतार्चिषः परम् ।
स्विद्यतश्च शवौघस्य श्रुतः सिमसिमाध्वनिः ॥९८९॥

विलीनासृग्वसामेदोनिष्पन्दाः सरणीशतैः ।
प्रसञ्चुर्विस्मगन्धश्च योजनानि बहून्यगात् ॥९९०॥

एकः सुश्रवसः कोपाद् द्वितीयो दस्युविप्लवात् ।
इंद्रग्युतवहाबाधो घोरश्चक्रधरेऽभवत् ॥९९१॥

भूतग्रामस्य संहारः संवर्त इव वह्निना ।
तादृक् त्रिपुरदाहे वा खाण्डवे तत्र वाऽभवत् ॥९९२॥

984. b) C S' P₃ °कोशा°, P₂ °शौका° (for °शोका°). —°) P₂ मानुष्यै°
(for मानुषै°)

988. b) C P_{1,2} I₃ हर्तृषु (for हन्तृषु).

989. a) S' °कहो°, P₃ °कका° (for °कहा°). —°) S' शत्रो°, P₃ शिवौ°
(for शवौ°)

990. b) C °नि स्पन्दा (for °निष्पन्दा)

991. a) cf vv. 1. 224-270 (for सुश्रवस) —°) P₁₋₃ I₃ SA इंद्रग्यु° (for
इंद्रग्यु°) —^d) D भवत् [sic] (for [अ]भवत्).

992. a) I₃ om मस्य in °ग्रामस्य. SA °ग्रामसंहार°, C S' °ग्रामादिसंहार°;
P_{1,2} °ग्रामससंहार (for °ग्रामस्य संहार). —^d) I₃ खण्डवे (for खाण्डवे),

पुण्येऽहि शुक्लद्रादश्यां नभसः कुकृतं महत् ।
तद्विभुः कृतवान् राज्यलक्ष्म्या भाग्यैश्च तत्यजे ॥९९३॥

सकुट्टम्बेषु दग्धेषु तदानी गृहमेधिषु ।
पुरग्रामसहस्रेषु गृहाः शून्यत्वमाययुः ॥९९४॥

मह्वाख्यो डामरश्चिन्वञ्शवान् नौनगरोद्भवः ।
प्रीतिं प्राप्तैस्तदीयार्थैः कापालिक इवाऽऽययौ ॥९९५॥

अवरूढोऽथ विजयक्षेत्र भिक्षाचरस्ततः ।
लब्ध्वा नागेश्वरं पापं यातनाभिरमीमरत् ॥९९६॥

गर्ही पैतामहे देशे किं नाऽऽसीत् तस्य चेष्टितम् ।
पितृद्रुहः स तु वधः सर्वप्रीतिकरोऽभवत् ॥९९७॥

गृहिणी हर्षमित्रस्य पत्यौ त्यक्त्वा पलायिते ।
पृथ्वीहरेण संप्राप्ता विजयेशान्नान्तरात् ॥९९८॥

निमित्तभूतमेतादृक्प्रजासंहारवैशसम् ।
स्वं निन्दन् सुस्सलो राजा ततो योद्धुं विनिर्ययौ ॥९९९॥

संवेगात् पाप्मनः शीघ्रं निरयक्लेशभुक्तये ।
प्राप्तो जनकराजेन वधोऽवन्तिपुरान्तिके ॥१०००॥

यत्कृते क्रियते कर्म लोकान्तरसुखान्तकम् ।
स मूढैः सुलभापायः कायश्चित्रं न गण्यते ॥१००१॥

993 a) P₂ शुक्ले (for शुक्ल°).

995. b) P₃ सख्या° (for मञ्जा°). D P_{2,3} °नौना°, C °न्नन्ना°, P₁ °न्नौन्ना°, SA °न्नौग°, S' °न्नगन्ना°, (for °न् नौन° suggested with St, cf. v. vii. 358). —°) C S' प्राप्त (for प्राप्ते).

996. a) C S' °रोद्धा° (for °रूढो°). —°) P₂ °श्वरे (for °श्वर).

999. b) D suggests °वैशसे (for °वेशसम्).

1000. d) P₃ °पुरान्तरे (for °पुरान्तिक)

कम्पनाधिपतिं सिम्ब कृत्वा डामरमण्डलम् ।
चकर्ष विजयक्षेत्रादन्यतोऽपि ततो नृपः ॥१००२॥

शमाला प्रययौ पृथ्वीहरो मडवराज्यतः ।
विजित्य मल्लकोष्ठेन त्याजितो निजमण्डलम् ॥१००३॥

क्षिप्ताः केचिद् वितस्ताया केचिच्चक्रवराङ्गने ।
अक्रियन्ताऽग्निसात्क्रष्टुमशक्या बहवः शवाः ॥१००४॥

क्रमराज्येऽथ कत्याणवाडादीन् रल्हणोऽजयत् ।
आनन्दोऽनन्तजस्तत्र ततो द्वाराधिपोऽभवत् ॥१००५॥

शूले प्रमापितं सिंहं नयन् पृथ्वीहरो बली ।
सार्धं जनकसिहाद्यैरयुध्यत् क्षितिकातटे ॥१००६॥

तीर्थं प्रस्थाप्यमानेषु विपन्नास्थिष्विहाऽस्त्यहः ।
भाद्रे मास्येकमबलाक्रन्दिताक्रान्तदिक्पथम् ॥१००७॥

हतवीराबलाक्रन्दमुखरे नगरान्तरे ।
पृथ्वीहराहवे सर्वैर्दिवसैरन्वकारि तत् ॥१००८॥

अथाऽऽयातो यशोरजस्यालः शूरो दिगन्तरात् ।
श्रीवको विदधे राज्ञा खरीकार्याधिकारभाक् ॥१००९॥

1002. a) P₂ विव (for सिम्ब)

1003. c) SA (without indicating a *lacuna*) I₃ om कोष्ठे.

1004 d) C °शक्त्या (for °शक्या)

1005 b) D °वाड्या°; C S' P₁ °वारा°, SA °वाळा°, P₃ °वाऽधा° (for °वाडा°, cf. v VIII. 824). C S' St रिह° (for रल्ह°)

1006 a) P₃ शूलप्र° (for शूले प्र°)

1008 a) D (before suggestion) C S' P₁₋₃ I₃ SA °क्रान्त°, St (before corr in corrigenda) °क्रान्द° (for °क्रन्द° suggested with D). After this v. युग्मम्.

1009 a) All Mss read अथ यातो (for अथाऽऽयातो suggested with St D). —b) D C S' °श्याल (for °स्याल).

अप्रियं स लवन्याना तेऽपि वा तस्य नाऽऽचरन् ।
कालं तु गूढसौहार्दैरन्योन्यस्याऽत्यवीचहन् ॥१०१०॥

पुनराश्वयुजे राजा शमाला निर्गतस्ततः ।
परैर्मनीमुषग्रामे युधि भङ्गमनीयत ॥१०११॥

नित्याभ्यासेन युद्धानां लब्धोत्कर्षो न्यदर्शयत् ।
सर्ववीराग्रणीभिश्चस्तपूर्वं तत्र विक्रमम् ॥१०१२॥

तुक्द्विजादयो मुख्या भिक्षुपृथ्वीहरादिभिः ।
आसारापातविवशा निहताः सौस्सले बले ॥१०१३॥

प्रधानवीरभूयिष्ठे सैन्यद्वन्द्वे न कोऽप्यभूत् ।
स वीरश्चरतः संख्ये भिक्षोरैक्षिष्ट यो मुखम् ॥१०१४॥

पृथ्वीहरस्य भिक्षोश्च संग्रामे भूरिवार्षिके ।
कादम्बरीपताकाख्ये द्वे अश्वे पीतपाण्डुरे ॥१०१५॥

आस्तामत्यद्भुते याभ्यामनेकतुरगक्षये ।
न विपन्नं प्रहृतिभिर्नाऽन्वभाव्यथवा क्लमः ॥१०१६॥

सैन्यानां संकटे त्राणमश्रान्तिरविकत्थनः ।
अभूत् क्लेशसहो वीरो नाऽन्यो भिक्षाचरात् क्वचित् ॥१०१७॥

योधानां सौस्सले सैन्ये विद्रवेषु न कश्चन ।
त्राणं बभूव तेनैते बहवो बहुधा हताः ॥१०१८॥

नवेषु डामरानीकाः केचिद् भङ्गेषु सैनिकाः ।
भिक्षाचारगजेन्द्रेण कलभा इव पालिताः ॥१०१९॥

1010. a) D C S' °स्य न्यवी°, P₁₋₃ I₃ °स्थान्यवी° (for °स्याऽत्यवी°).

1011. b) C °मालानि (for °मालां नि°)

1014. a) S' P_{1,2} I₃ °यिष्ठे (for °यिष्ठे). —d) C S' °रक्षिप्रियोन्मुखः (for °रैक्षिष्ट यो मुखम्).

1017. c) I₃ °महो (for °सहो).

1019. a) D suggests °नीकात् (for °नीकाः found in all Mss.).

नाऽन्यस्योत्थानशीलत्वं दृष्टं पृथ्वीहरात् तदा ।
स्वयं यो भैक्षवे द्वारे जजागार प्रतिक्षपम् ॥१०२०॥

ततः प्रभृत्यभूद् गोप्ता पुरः पश्चाच्च सर्वदा ।
विश्वेदेवा इव श्राद्धे युद्धे भिष्ठर्महाभटः ॥१०२१॥

आहवे साहसं कुर्वन् सर्वतः सोऽभ्यघान्निजान् ।
एवमस्खलितस्थैर्यमुपपत्तिमसंत्यजन् ॥१०२२॥

न मे राज्याय यत्नोऽयं पर्याप्तं दुर्यशः पुनः ।
कृत्ये प्रसक्तं पूर्वेषां व्यवसायो व्यपोहितुम् ॥१०२३॥

अनाथा इव ते नाथा विशां व्यापादनक्षणे ।
ज्ञात्वा नष्टं कुलं नाथवद्भयो नूनं स्पृहां दधुः ॥१०२४॥

इति मत्वा सोढकष्टश्चेष्टे सुदृढनिश्चयः ।
दूयमानोऽस्मि दायाददुःखदायी दिने दिने ॥१०२५॥

नास्त्येवाऽप्राप्तकालस्य विपत्तिरिति जानतः ।
कस्य साहसवैमुख्यमुत्पद्येत यशोऽर्थिनः ॥१०२६॥

किं कार्यगतिकौटिल्यैरुक्तैस्तान्यथवा कथम् ।
न वदामः प्रतिज्ञाय स्वयमार्षेऽध्वनि स्थितिम् ॥१०२७॥

सोत्कर्षपौरुषाद् भिक्षोरशङ्कित डामराः ।
ततो दायादविच्छेदं नाऽस्याऽकृषत जातुचित् ॥१०२८॥

1020. a) S' °दीनत्व (for °शीलत्व) —d) S' °क्षय° (for °क्षप°).

1021. °) D St P_{1,3} °देव इव (for °देवा इव) P₃ श्रान्ते (for श्राद्धे).
—d) P₂ I₃ °भटा' (for °भट).

1022. °) P₂ °स्खलित (for °स्खलित°)

1023. °) I₃ St SA प्रसक्त (for प्रसक्त also found in SL). —d) All
Mss. read व्यवसाय (for व्यवसायो suggested with St. Tr.).

1025. a) SA₁ gloss स्वय (for सोढकष्टश्चेष्टे).

1026. a) P₁₋₃ I₃ SA °वप्राप्त° (for °वाऽप्राप्त°).

1027. b) C °रुत्थै° (for °रुक्तै°).

1028. d) St जातु चित् (for जातुचित्).

प्राग्राज्याधिगमाद् राज्ञामन्येषां राजबीजिनः ।
चिन्तयन्तो व्यवहृति व्युत्पद्यन्ते शनैः शनैः ॥१०२९॥

पितुः पितामहस्याऽथ न दृष्टं तेन किंचन ।
अत एवाऽभजनमोहं राज्यं संप्राप्तवान् पुरा ॥१०३०॥

तत् स भूयोऽपि चेदाप्स्यत् कैव वार्ता विपाटने ।
साक्षेपं वीक्षितुं जाने न दैवेनाऽप्यशक्यत ॥१०३१॥

जानंलवन्यकौटिल्यं प्रमादात् स हतेऽहिते ।
प्राप्नुयां राज्यमित्याशां बद्ध्वाऽहान्यत्यवाहयत् ॥१०३२॥

दस्यूनां सुस्सलो राजा मेने तत्स्वहितं मतम् ।
जिगीषुर्नीतिविक्रान्त्योः प्रयुक्तौ लिप्सुरन्तरम् ॥१०३३॥

युद्धे स्वान्स स्मरन्वैरं नाऽपासीत् तेन तेऽभजन् ।
नाऽस्मिन् विश्वासमेतस्माद्धेतोर्नाऽस्याऽभवज्जयः ॥१०३४॥

इत्थ नानामतैः पक्षप्रतिपक्षैरुपेक्षितम् ।
राष्ट्रं निखिलमेवाऽगात् सर्वतः शोचनीयताम् ॥१०३५॥

यत्संबन्धाद् विटपिनिवहैर्निग्रहव्यग्रवन्य-
व्याधप्रत्तानलपरिभवः कोऽपि नन्वन्वभावि ।
हा धिग् दन्ती विघटनपरः सोऽपि माद्यन्नमीषां
लभ्यं श्रेयो विधिविधुरितैर्नाऽन्यतो न स्वतोऽपि ॥१०३६॥

1031. a) D C S' °दीक्षेत्, P_{1,2} °दाक्षेत्, I₃ SA °दाप्स्येत् (for °दाप्स्यत्).
—c) All Mss. except SL read सापेक्ष (for साक्षेप). After
this v चक्कलकम् .

1032. b) C S' हितेऽहितम् (for हतेऽहिते).

1033. c) All Mss. read जिगीषो° (for जिगीषु° suggested with St).
—d) D SA P_{1,2} I₃ प्रयुक्तो लिप्तरन्तरम् ; C प्रयत्नो लिप्यनन्तरः;
S' प्रयत्नो लिप्तरन्तरम्, P₃ प्रयुक्तौ लिप्सुरन्तरम् (for प्रयुक्तौ लिप्सुरन्तरम्
suggested with St).

1035. a) C S' पक्षै (for पक्ष°).

1036. c) C S' धात्रा (for दन्ती). —d) D C श्रेयोवि° (for श्रेयो वि°).

द्वैराज्ये प्रभवत्येवमकाण्डपतितैर्हिमैः ।
 विवशं सुस्सल्क्ष्माभृदजयद् भैक्षवं बलम् ॥१०३७॥
 पुष्याणनाड भूयोऽपि भिक्षुपृथ्वीहरौ गतौ ।
 अन्यैर्लवन्यैर्भूर्भर्तुर्नतिर्दत्तकरैः कृता ॥१०३८॥
 सिम्बोऽपि कम्पनाधीशो व्यधाद् विजितडामरः ।
 सर्वा मडवराज्योर्वी वीरः शमितविप्लवाम् ॥१०३९॥
 तावत्याऽपि विपक्षाणां शान्त्या शीतलतां गतः ।
 पूर्ववैरं स्वपक्षाणां प्रादुश्चक्रे स भूपतिः ॥१०४०॥
 जिघांसौ कथिते राजन्युत्हणेन पलायितः ।
 मल्लकोष्ठ सोऽपि कोपाद् राज्ञा राष्ट्रात् प्रवासितः ॥१०४१॥
 अनन्तात्मजमानन्दं बद्ध्वा द्वाराधिकारिणम् ।
 व्यधत्त सैन्धवं प्रज्जिनामानं राजबीजिनम् ॥१०४२॥
 गतोऽथ विजयक्षेत्रं सिम्बेन सहितोऽविशत् ।
 नगरं तं च विश्वस्तं बद्ध्वा कारागृहेऽक्षिपत् ॥१०४३॥
 अनुस्मृतिमहावात्याप्रेरितोऽमर्षपावकः ।
 आचचाम क्षमावारि तस्य भृत्यान् दिधत्ततः ॥१०४४॥
 सिंहथक्कनसिंहाभ्यामनुजाभ्यां सहाऽवधीत् ।
 शूलेऽधिरोप्य सिम्बं स रोषावेशविलुप्तधीः ॥१०४५॥

1037. b) D C S' °मकाण्डाप°, I₃ °सकाण्डप° (for °मकाण्डप°).

1038. a) P₁₋₃ I₃ SA पुष्यान°, D C S' पुष्पाण° (for पुष्याण°).

1040. c) S' पूर्वापर (for पूर्ववैर). St P₁ I₃ °पक्ष्याणा (for °पक्षाणां).

—d) St P_{2,3} I₃ °क्रेथ (for °क्रे स)

1041 a) C S' जिघांसु° (for जिघासौ).

कम्पने श्रीवक्र चक्रे सुजि प्रजे सहोदरम् ।
 बद्ध्वा जनकसिंहं च राजस्थाने न्ययोजयत् ॥१०४६॥
 आत्ताश्च मन्त्रिणश्चाऽऽसंस्तस्य वैदेशिकास्ततः ।
 स्वदेशजस्तु सोऽभूद् यो लोहरस्थं तमन्वगात् ॥१०४७॥
 अथ सर्वेऽपि साशङ्कास्तं त्यक्त्वाऽशिश्चियन्निपून् ।
 शतैकीय कश्चिदासीद् राजधान्यां नृपाश्रितः ॥१०४८॥
 तेनाऽप्रतिसमाधेयो भूयः शान्तेऽप्युपद्रवे ।
 इत्थमुत्थापितोऽनर्थो न पुनर्यः शमं ययौ ॥१०४९॥
 एकाक्षेपे परेऽपि स्युर्यत्र भृत्या विशङ्किताः ।
 तत्राऽपराधे प्राज्ञस्य राज्ञोऽवज्ञैव शस्यते ॥१०५०॥
 माघेऽथ मल्लकोष्ठाच्चैराहूताः पुनराययुः ।
 ते शूरपुरमार्गेण भिक्षुपृथ्वीहरादयः ॥१०५१॥
 वितस्तापरिखाक्षिता भूरगम्या द्विषामियम् ।
 इति प्रायान्नवमठं त्यक्त्वा राजगृहं नृपः ॥१०५२॥
 वर्षेऽष्टानवते चैत्रे डामरेषु युयुत्सुषु ।
 अभ्येत्य मल्लकोष्ठेन प्रागेवाऽग्राहि संगरः ॥१०५३॥
 सोऽश्ववारैः सह रणं चकार नगरान्तरे ।
 नृपावरोधैः सौघाग्रादालोकितमथाऽऽकुलैः ॥१०५४॥

1048. ^{b)} St त्यक्त्वाध्यश्र°; P₁₋₃ I₃ त्यक्त्वाधिश्र°; SA त्यक्त्वाधिश्र° (for त्यक्त्वाऽशिश्चि°).

1049. ^{b)} C S' P_{1,2} I₃ भूयश्चा° (for भूय शा°).

1050. ^{a)} D °क्षेपेप° (for °क्षेपे प°).

1051. ^{ab)} SA P₂ °कोष्ठाद्ये आहू°; C °कोष्ठाद्या आहू°, P₁ I₃ कोष्ठाद्यै आहू° (for °कोष्ठाच्चैराहू°). —^{c)} C S' शूरा पु° (for शूरपु°).

1053. ^{b)} C S' रुरु° (for युयु°)

भिक्षुणा क्षितिकातीरे स्कन्धावारो न्यवध्यत ।
रामेण वानरी सेना यथा पाथोनिधेस्तटे ॥१०५५॥

नृपोद्यानाद् द्रुमान् निन्युरिन्धनाय महानसे ।
दूर्वाङ्कुरान्मन्दुराभ्यो वाहभोज्याय डामराः ॥१०५६॥

पृथ्वीहरस्तु संगृह्णन् दस्यून् मडवराज्यजान् ।
चकार विजयक्षेत्रे यावत् कटकसंग्रहम् ॥१०५७॥

तावत् प्रज्जिमुखान्मल्लकोष्ठयुद्धाय भूपतिः ।
आदिश्याऽदादवस्कन्दं वैशाखे साहसोन्मुखः ॥१०५८॥

अकस्मात् पतिते तस्मिन् हतावष्टम्भविक्षताः ।
प्रययुः सेतुमुल्लङ्घ्य जीवाश्वस्ताः कथंचन ॥१०५९॥

नगरं मल्लकोष्ठाजिव्यग्रे प्रज्जावथाऽविशत् ।
पृथ्वीहरानुजः सुज्जि निर्जित्य मनुजेश्वरः ॥१०६०॥

परं पारं वितस्तायाः सेतुच्छेदादनाप्नुवन् ।
अर्वाचि तीरे स गृहान् दग्ध्वाऽगात् क्षितिका ततः ॥१०६१॥

ल्वन्यैर्नगरं प्राप्तं मत्वा सुस्सलभूपतिः ।
आययौ विजयक्षेत्रात् सैन्यमुत्थाप्य विह्वलः ॥१०६२॥

1055. b) St (before corr. in corrigenda) P₁₋₃ I₃ SA स्कन्धावारः; St (after suggestion) स्कन्धावारः; S' स्कन्धवार (for स्कन्धावारो). SA (without indicating a lacuna) D St P₁₋₃ I₃ om. cd.

1056. c) I₃ om न्मन्दु.

1058. c) SA P_{1,3} I₃ C S' °दावव°; P₂ °दवव° (for °दादव°)

1059. b) P_{1,2} I₃ SA °विक्षतः (for °विक्षता). —d) D C S' जीव° (for जीवा°).

1060 b) P₂ I₃ प्रज्ञा°; S' प्रजा°, P₃ प्राज्ज° (for प्रज्ञा°).

1061 a) St P₁₋₃ I₃ °स्तायां (for °स्ताया). —d) P_{1,2} I₃ SA दग्ध्वाग्ना° (for दग्ध्वागा°).

अहंपूर्विकयाऽरातिशङ्कातैश्च निजैर्बलैः ।
पीडितस्तस्य गम्भीरासिन्धुसेतुरभज्यत ॥१०६३॥

स कृष्णषष्ठ्यां ज्यैष्ठस्य तस्याऽसंख्यश्चमूचयः ।
यथाऽग्निना चक्रधरे तथा तत्राऽम्भसा मृतः ॥१०६४॥

भुजमुद्यम्य शमयन् सैन्यानां संभ्रमं नृपः ।
त्रस्तैर्भ्रष्टैस्तथा पृष्ठे पतितः सरिदन्तरे ॥१०६५॥

अनभ्यस्ताम्बुतरणैराश्लिष्य ऋडितोऽसकृत् ।
तरदायुधविद्वाङ्गः स निस्तीर्णः कथंचन ॥१०६६॥

अनुत्तीर्णं बलं त्यक्त्वा पारे सामन्तसंकुलम् ।
सहस्रांशेन सैन्यस्य तीर्णेनाऽनुगतो ययौ ॥१०६७॥

संत्यक्तानन्तसैन्योऽपि सोऽवष्टम्भमयो नृपः ।
प्रविश्य नगरं मलकोष्ठमुख्यान् रणेऽग्रहीत् ॥१०६८॥

विजयस्याऽथ जननी सिद्धाख्या स्वामिनोज्झितम् ।
निनाय देवसरसं सैन्यं तद् विजयेश्वरात् ॥१०६९॥

साऽथ पृथ्वीहरेणैत्य हता तत्रोपवेशने ।
टिक्श्च दत्तो भूपालसैन्यं विद्रावितं च तत् ॥१०७०॥

परं व्यायामविद्याविद् विद्रुते निखिले बले ।
द्विजः कल्याणराजाख्यः समरेऽभिमुखो हतः ॥१०७१॥

मन्त्रिण्डामरसामन्तसंकुलात् सौस्सलाद् बलात् ।
पृथ्वीहरेणाऽगृह्यन्त वद्ध्वा वृन्दानि शस्त्रिणाम् ॥१०७२॥

1063. ^{b)} C S' °सक्रान्तै°, P₂ I₃ °शकाते° (for °शङ्कातै°), —^{d)} C S' गम्भीर (for गम्भीरा°)

1065. ^{a)} C S' सुजाडु°; P₁ सुवासु° (for सुजसु°). —^{c)} P₃ °अष्ट (for °अष्टै°) S' P₁ I₃ पृष्ठे (for पृष्ठे)

1066 ^{c)} C S' तरसायुद्ध° (for तरदायुध°).

1068. S' om *ab*. —^{b)} D C ययौ (for नृप)

1069. ^{b)} C S' मिद्धा° (for सिद्धा°). C S' °नोर्जिज° (for °नोर्जिञ्ज°).

अन्वगात् स वितस्तान्तं यावत्तान्विद्रुतान् बलात् ।
ओजानन्दद्विजादीश्च वद्ध्वा शूले व्यपादयत् ॥१०७३॥

मन्त्रिणो जनकश्रीवकाद्या राजात्मजास्तथा ।
तीर्त्वाऽद्रि विप्रलाटाया शरणं प्रययुः खशान् ॥१०७४॥

इत्थं पृथ्वीहरो लब्धजयः संगृह्य डामरान् ।
जिगीषुभिर्क्षुणा साकं नगरोपान्तमाययौ ॥१०७५॥

भूयोऽपि मानुषाश्वौघसंहर्ता सर्वतस्ततः ।
रणः प्रववृते प्राग्वत् पुरे रुद्धस्य भूपतेः ॥१०७६॥

निर्निरोधः पथाऽनेन नृपावसथ इत्यभूत् ।
सैन्ये मडवराज्याना स्वयं पृथ्वीहरोऽग्रणीः ॥१०७७॥

तत्तत्सामन्तकुलजैर्वैः काश्मीरकैर्मटैः ।
समेत डामरकुलं दुर्जयं सर्वतोऽभवत् ॥१०७८॥

काश्मीरका शोभकाद्याः काकवंश्याः सहस्रशः ।
प्रख्याता भैक्षवे पक्षे रत्नाद्याश्चाऽपरेऽस्फुरन् ॥१०७९॥

नदतः स्वबलाद् वाद्यं तुमुलं शृण्वतोन्मिषत् ।
पृथ्वीहरेणाऽगण्यन्त वाद्यभाण्डानि कौतुकात् ॥१०८०॥

हित्वा भूर्यथ तूर्यादि परिच्छेत्तुं स कौतुकी ।
श्वपाकदुन्दुभीभाण्डशतानि द्वादशाऽशकत् ॥१०८१॥

1073 ab) C S' °स्तान्तर्यां°, P₃ °स्तान्तया° (for °स्तान्त या°)

1074 d) C S' स्वशान् (for खशान्).

1078. d) C S' सर्वता° (for सर्वतो°)

1079. a) P₃ काश्मीरि° (for काश्मीर°)

1080 a) D P₂ वाद्य° (for वाद्य). —b) C S' °ता मिषात् (for °तोन्मिषत्).

1081 c) P₃ °द्वन्द्व° (for °दुन्दु°)

तथा विनष्टसैन्योऽपि त्रिंशद्विंशैर्नृपात्मजैः ।
 मितैः स्वदेशजैश्चाऽरीन् प्रतिजग्राह सुसलः ॥१०८२॥
 राजन्याविच्छटिकुलोद्भूतावुदयधन्यकौ ।
 चम्पावल्लापुराधीशावुदयव्रह्मजज्जलौ ॥१०८३॥
 ओजो मल्हणहंसानां धुर्यो हरिहडौकसः ।
 क्षत्रिकाभिञ्जिकास्थानसव्यराजादयस्तथा ॥१०८४॥
 विडालपुत्रा नीलाद्या भावुकान्वयसंभवाः ।
 रामपाल सहजिको युवा तस्य च नन्दनः ॥१०८५॥
 नानावंश्याः परेऽप्युग्रसंग्रामव्यग्रताजुषः ।
 पुरोपरोधसंनद्धानरुन्धन् सर्वतो रिपून् ॥१०८६॥
 तनूजनिर्विशेषेण रिल्हणेन महीभुजः ।
 रणाग्रसरताऽग्राहि विजयाद्यैश्च सादिभिः ॥१०८७॥
 स्वयमुद्यमिना राज्ञा वर्मणेव निजौ भुजौ ।
 सुज्जिप्रज्जी पाल्यमानावभूतां रणकर्मठौ ॥१०८८॥
 ताभ्यां साधारणीकुर्वन् राज्योत्पत्तिं महीपतिः ।
 स महाव्यसने तस्मिन् सम्यगूढधुरोऽभवत् ॥१०८९॥
 तत्पक्षा भागिकशरद्भासिमुम्मुनिसङ्गटा ।
 कलशाद्याश्च कुशला विपक्षक्षोभणेऽभवन् ॥१०९०॥

1083. b) C °धान्यकौ, S' °दान्यकौ (for °धन्यकौ).

1084. a) SA₁ D तेजोमल्ह°; C S' तेज सल्ह°; I₃ P₁₋₃ ओजोसल्ह° (for आजो मल्ह° also found in SA₁ in marg SL) —° St (after corr. in corrigenda) क्षत्रिकाभिञ्जिका°; SL क्षत्रियभिञ्जिका°; S' क्षत्रिभिञ्जिका°, P₂ क्षत्रिकाभिञ्जिका°, P₃ क्षत्रिकाभिञ्जिका° (for क्षत्रिकाभिञ्जिका°).

1085. °) P₃ साह° (for सह°)

1086. °) P₃ °सर° (for °सन°) After this v P₃ adds चक्कलकम्.

1090. b) St (before suggestion) D C S' P₁₋₃ I₃ °मुद्गदा; St suggests °मुद्गजा; SL °सुगदा (for °सगदा suggested with St. Tr cf vv. vii 589, viii. 2178, 2183).

भूर्भर्तुष्टकविषये लवराजस्य नन्दनः ।
आसीत् कमलियश्चाऽस्य संग्रामाग्रेसरः प्रभोः ॥१०९१॥

प्रहारं बलिनस्तस्य चामरध्वजशोभिनः ।
प्रभिन्नस्येव नागस्य हयारोहा न सेहिरे ॥१०९२॥

अनुजः सङ्गिक पृथ्वीपालो भ्रातुः सुतोऽस्य च ।
पाञ्चालाः फाल्गुनस्येव पार्श्वरक्षित्वमायगुः ॥१०९३॥

एतावद्भिर्भृत्यरत्नै राष्ट्रैऽपि कुपितेऽजयत् ।
भूरिस्वर्णार्पणोपात्तैर्वाजिभिश्च महीपतिः ॥१०९४॥

तत्र तत्राऽऽहवे सोऽपि बभ्रामाऽसंभ्रमो नृपः ।
उत्सवे गृहमेधीव मण्डपे मण्डपे स्वयम् ॥१०९५॥

तस्य हि व्यसनं त्रासहेतुः प्राभूदुपक्रमे ।
प्रवृद्धिं प्राप्तमभवद् धैर्यादाय्यथ धीमतः ॥१०९६॥

क्लैब्यकृद्भयमापाते मध्यपाते न तादृशम् ।
करक्षितं यथा शीतं मज्जने न तथा पयः ॥१०९७॥

वैरिसैन्यतमो यत्र यत्र ज्योत्स्नेव निर्ययौ ।
सितासिता च भूर्भर्तुस्तत्र तत्राऽस्य वाहिनी ॥१०९८॥

एकदा कृतसंकेतास्तुल्यमाहवमेलके ।
महासरितमुत्तीर्य डामरा नगरेऽपतन् ॥१०९९॥

1091. °) C S' कमल° (for कमलि°)

1093 °) D C S' P_{1,3} SA पाञ्चालो, I₃ P₂ पाञ्चालो (for पाञ्चालोः suggested with St) St SA फल्गु° (for फाल्गु°)

1094. °) P₁ I₃ °पातै° (for °पात्तै°).

1096. °) C प्रवृद्धि° (for प्रवृद्धि).

1097. b) C °पातेन (for °पाते न) —^d) C मज्जनेन (for मज्जने न).

असीमनगरस्थानविभक्तकटको नृपः ।
परिमेयाश्ववारस्तान् विशतः स्वयमाद्रवत् ॥११००॥

नाऽभजडुामरानीकस्तेन विद्रावितो धृतिम् ।
हेमन्तमरुता कीर्णपर्णराशिरिवेरितः ॥११०१॥

श्रानन्दः काककुलजो लोष्टशाङ्गनलादयः ।
अन्ये च डामरानाके ख्याता भृशुद्भ्रैर्हताः ॥११०२॥

लग्नाभिघातानानीतान् राक्षः क्रूरस्य दृक्पथम् ।
बहून् निजञ्चुश्चण्डाला इव राजोपजीविनः ॥११०३॥

भयाद् गोपाद्रिमारूढाश्चाऽपरे भैक्षवास्ततः ।
आसन्नमृत्यवोऽभूवन् कटकैर्वैष्टिता द्विषाम् ॥११०४॥

यो मार्गो दुर्गमः पत्रिणोऽपि त्रातुं ततः स तान् ।
तत्र व्यापारयामास भिक्षुर्मानी तुरंगमान् ॥११०५॥

कथंचित् पत्रिणा विद्धग्रीवस्तस्याऽग्रहीन्मुहुः ।
पार्श्वे पृथ्वीहरो रूढिं द्वित्राश्चाऽन्ये महाभटाः ॥११०६॥

वेलाद्रिभिरिवोद्वृत्तैः सिन्धौ तैर्द्विषतां बले ।
रुद्धे गोपाचल त्यक्त्वा तेऽन्यानारुरुहुर्गिरीन् ॥११०७॥

अथोदतिष्ठद् वामेन राजानीकस्य वाहिनी ।
मल्लकोष्ठस्य पत्न्यश्वक्षोभिताशेषदिक्तटा ॥११०८॥

1102. a) D C S' I₃ P_{1,2} आनन्द (for श्रानन्द) —b) C °शाख्य° (for °शाख्य°) C S' °हय, P₁ I₃ °हय (for °दय).
- 1103 a) C S' लग्नाभिघातानानीतान् (for लग्नाभिघातानानीतान्) —c) C S' °श्चण्डाला (for °श्चण्डाला).
- 1104 b) St P₁₋₃ अपरे (for °श्चाऽपरे). —d) C S' P₁₋₃ SA₁ दिशाम् (for द्विषाम्)
1108. a) C S' °तिष्ठत् सुस्तेन; D (before suggestion) SA °तिष्ठ मेन; P₁₋₃ I₃ °तिष्ठ सेन (for °तिष्ठद् वामेन suggested with St D).

अरिपृष्ठग्रहव्यग्रैस्तिष्ठन् स्वैर्वर्जितो बलैः ।
 तदाऽज्ञायस्त्रिलैरेष हतो राजेत्यसंशयम् ॥११०९॥
 आपातं सुस्सलो राजा यावत् तस्याऽविसोढवान् ।
 तावत् सावरजः प्रज्जिराजगाम रणाङ्गनम् ॥१११०॥
 आषाढबहुलाष्टम्यां स हयारोहमेलकः ।
 निजशस्त्रध्वनिप्रत्तसाधुवादो महानभूत् ॥११११॥
 ताभ्यां स शमितो युद्धे ससूनुः ससमीरणः ।
 दावो नभोनभस्याभ्यामिव प्राप्ताम्बुवृष्टिभिः ॥१११२॥
 संग्रामवहले काले तादृगन्यो न कोऽप्यभूत् ।
 यादृक् स दिवसो वीर्यशौटीर्यनिकषोपलः ॥१११३॥
 अनीकिनी लाहरी सा विलम्बेनाऽऽययाविति ।
 तेषामुत्पादनेच्छूनां नाऽभवद्धस्तमेलकः ॥१११४॥
 अन्योन्यस्य परिज्ञाता दिवसे तत्र संकटे ।
 भिक्षोर्भूमिभृता शक्तिर्भूमिभर्तुश्च भिक्षुणा ॥१११५॥
 ततो मडवाराज्यास्तान् योद्धुं तत्रैव निर्दिशन् ।
 क्षितिकारोधसा युद्धमेत्य पृथ्वीहरोऽग्रहीत् ॥१११६॥
 दिगन्तरादथाऽऽयातो यशोराजो महीभुजा ।
 मण्डलेश्वरतां निन्ये रिपून् प्रतिजिहीर्षुणा ॥१११७॥

1110 b) D तस्या (for तस्या°) —c) C S' °वरज° (for °वरज°). P₁ I₃ SA प्राज्जि° (for प्रज्जि°).

1111 °) P₁ I₃ °शस्त्रा° (for °शस्त्र°)

1112. a) St P₁₋₃ I₃ SA SL शमिते, St. Tr. suggests शमिता (for शमितो) —°) D °नमस्या° (for °नभस्या°) —d) All Mss. read प्रापाद् (for प्राप्ताम्बु° suggested).

1113 a) S' सग्रामे (for सग्राम°) C S' °हुले (for °हले). —b) P₂ °गन्ये (for °गन्यो).

1114 b) P₁ I₃ SA विलम्बे° (for विलम्बे°).

1117. d) D C प्रति जि° (for प्रतिजि°). D suggests °जिगीषुणा (for °जिहीर्षुणा)

खेरीकार्ये पुरा तस्य लवन्या दृष्टविक्रमाः ।
रणेषु मुखमालोक्य शतशः प्रचकम्पिरे ॥१११८॥

कुङ्कुमालेपनच्छत्रहयादिप्रतिपत्तिदः ।
सर्वेषामभिनन्द्यत्वं तं राजा स्वमिवाऽनयत् ॥१११९॥

दीर्घोपप्लवयाप्येन दुस्स्थितः स्वास्थ्यलिप्सया ।
जनो बबन्ध तत्राऽऽस्थां नववैद्य इवाऽऽतुरः ॥११२०॥

ज्यायांसं पञ्चचन्द्राख्यं शेषाणां गर्गजन्मनाम् ।
नृपतिर्मल्लकोष्ठस्य प्रातिपक्ष्ये न्ययोजयत् ॥११२१॥

शिशुःश्लुङ्गाख्यया मात्रा पालितः स शनैः शनैः ।
आश्रीयमाणोऽनुचरैः पित्र्यैः किञ्चित् प्रथां ययौ ॥११२२॥

यशोराजानुयातेन राज्ञा जन्येषु निर्जिताः ।
केचित् तत्पक्षमभजन् भग्नाः केचिच्च डामराः ॥११२३॥

सभिधुः प्रययौ पृथ्वीहरः स्वमुपवेशनम् ।
मल्लकोष्ठोन्मुखो राजा निर्जगामाऽमरेश्वरम् ॥११२४॥

अत्रान्तरे मल्लकोष्ठो विसृज्य निशि तस्करान् ।
सदाशिवान्तिके शून्यां राजधानीमदाहयत् ॥११२५॥

पृथ्वीहरेण भूयोऽपि योद्धुमागच्छताऽसकृत् ।
प्रज्जिमुज्जिमुखा युद्धमकुर्वन् क्षितिकातटे ॥११२६॥

1120. a) C S' °प्येष (for °प्येन)

1121. d) P₂ SA प्रातिपक्षे (for प्रातिपक्ष्ये)

1122 a) St °श्लुङ्गा° (for °श्लुङ्गा").

1123. P₂ om. *cd.* —°) P₁ I₃ SA तान्पक्ष° (for तत्पक्ष°)

1124. P₂ om *ab.* —a) D स भिधु (for सभिधु)

वारं वारं लवन्य स नगरे निर्दहन् गृहान् ।
प्रायः शून्यत्वमनयद् वितस्तातीरमुत्तमम् ॥११२७॥

तत्र तत्र रणान् कुर्वन् प्राणसंदेहदायिनः ।
आचक्रामाऽथ नृपतिर्लहर बहलैर्बलैः ॥११२८॥

सिन्धुं तरन्तो निस्सेतुं वृतिभङ्गाद् ययुर्जले ।
मन्दिरं कन्दराजाद्यास्तदीयाः समवर्तिनः ॥११२९॥

दरदेशं ययौ मल्लकोष्ठो राज्ञा निराकृतः ।
सपुत्राऽप्यभजच्छुद्धा प्रारोहं लहरान्तरे ॥११३०॥

आनिन्धरे जग्र्यकेन लवन्येन नृपान्तिकम् ।
विषलाटान्तरात् तेऽथ जनकश्रीवकादयः ॥११३१॥

लहरारब्ध्यतिक्रान्तनिदाघः शरदागमे ।
शमाला निर्ययौ राजा यशोराजान्वितस्ततः ॥११३२॥

भङ्गं पृथ्वीहरत्रासात् सैन्यं रक्षन् मनीमुषे ।
आजौ सज्जात्मजो डोम्बनामा राजसुतो हतः ॥११३३॥

युद्धं सुवर्णसानूरग्रामशरपुरादिषु ।
कुर्वन्शश्वन्नृपः प्राप पर्यायेण जयाजयौ ॥११३४॥

श्रीकल्याणपुराद् भङ्गं नीते पृथ्वीहरादिभिः ।
श्रीवके नागवद्याद्या युधि प्रापुः प्रमापणम् ॥११३५॥

1127. °) P₂ °नयन् (for °नयद्).

1128. °) P₂ रणात् (for रणान्). —^d) P₂ °हरे (for °हर). C S' °हल ब° (for °हलैर्ब°).

1129. °) St P₁₋₃ I₃ निःसेतु तरतः सिन्धुं (for सिन्धु तरन्तो निस्सेतु). —^b) C S' °दयु° (for °द् ययु°)

1130. °) P₂ °देशे (for °देश). —^d) P_{1,2} प्रारोहे (for प्रारोह).

1133. °) C S' मुनी° (for मनी°). —^c) C S' डम्भ° (for डोम्भ°). —^d) S' हत° (for हत°).

पौषे सुवर्णसान्नाहन्तुं मातुरन्तिकम् ।

टिक्क स देवसरस व्यसृजद् गर्गवल्लभाम् ॥११३६॥

स्वेन राज्ञश्च सैन्येन सहिता सा जिताहिता ।

अकस्मात् तत्र टिक्केन निपत्य निहता युधि ॥११३७॥

स स्त्रीवधं व्यधात् पापी द्वितीयमपि निवृणः ।

विशेषः कोऽथवा तिर्यङ्मलेच्छतस्कररक्षसाम् ॥११३८॥

अबलां स्वामिनीं हन्यमानां त्यक्त्वा पलायिताः ।

चित्रं पशूपमाः शस्त्रं स्वीचकुर्लाहराः पुनः ॥११३९॥

ईषत् प्रागागतं शय्यां भूय एवोल्बणं नृपः ।

ज्ञात्वा मडवराज्यं स प्रययौ विजयंश्वरम् ॥११४०॥

मल्लराजतनूजानां निजा जिह्वैव दुर्जना ।

बभूव प्रभविष्णुत्वे व्यापदापातदूतिका ॥११४१॥

प्रायश्चाऽद्यतने काले भृत्यास्तितउवृत्तयः ।

दर्शयन्ति समुत्सार्य सारं दोषतुषग्रहम् ॥११४२॥

आबाल्यात् संस्तुताश्लीलबचःपरुषभाषितैः ।

निगौरवैर्यशोराजो राज्ञि तस्मिन् व्यरज्यत ॥११४३॥

स दुर्जातिर्महासैन्ययुतोऽवन्तिपुरस्थितः ।

अभजत् तत उत्थाय प्रतिपक्षसमाश्रयम् ॥११४४॥

1136. b) St °रन्तिकम् (for °रन्तिकम्, cf St. Tr. fn.).

1138. b) P₁₋₃ I₃ SA द्वितीयामपि (for द्वितीयमपि).

1139. b) P₁ I₃ SA °यितः (for °यिता°).

1140. a) P₂ °गता (for °गत). —°) C मडर° (for मडव°).

1143. a) C °त. शील° (for °ताश्लील°).

चैरिपक्षगते तस्मिन् बलैः सर्वोत्तमैः समम् ।
विह्वलो विजयक्षेत्रात् पलायिष्ट महीपतिः ॥११४५॥

धिग्राज्यं यत्कृते सोऽपि सेहे प्राणान् रिरक्षिषुः ।
मुष्णद्भिश्चौरचण्डालप्रायैः परिभवं पथि ॥११४६॥

माघे पलाय्य नगरं प्रविष्टः स वथाभिधे ।
भृत्ये द्रोग्धर्यशङ्किष्ट स्वेषामपि तनूरुहाम् ॥११४७॥

काश्मीरिके जनेऽशेषे निराशो नितरां ततः ।
अङ्कन्यस्तोत्तमाङ्गोऽभूत् प्रज्जिपक्षे क्षमापतिः ॥११४८॥

मुद्रिता रुद्रपालादिपूर्वराजात्मजप्रथा ।
प्रज्जिना विक्रमत्यागनयाद्रोहादिभिर्गुणैः ॥११४९॥

तेनैव वर्धिताऽमुत्र देशे विशदकीर्तिना ।
कालदौरात्म्यलुठिता प्रतिष्ठा शस्त्रशास्त्रयोः ॥११५०॥

अमन्त्रयत संगम्य यशोराजस्तु भिक्षुणा ।
नेच्छन्ति डामरा राज्यं तव विक्रमशङ्किताः ॥११५१॥

उत्पाद्य पुनरुत्पिञ्जं साधिष्ठानबला वयम् ।
राज्यं स्वयं ग्रहीष्यामो यास्यामो वा दिगन्तरम् ॥११५२॥

इति तैर्मन्त्रिते लुङ्गां हतां श्रुत्वा दरतपुरात् ।
आगत्य मल्लकोष्ठोऽपि प्राविशत् स्वोपवेशनम् ॥११५३॥

1146 a) C S' यद्गतः (for यत्कृते).

1147. b) P₂ सर्वथा (for स वथा°).

1148. a) St (before corr. in corrigenda) काश्मीरिके (for काश्मीरिके).-

—b) All Mss. read निराशे (for निराशो suggested with St).

1153. a) P₂ I₃ SA °तैच्छुङ्गां°; C S' °ते च्छुङ्गा, P₃ °तै श्रुत्वा (for °ते लुङ्गां).

—b) P₃ च्छुङ्गां हता (for हता श्रुत्वा).

वर्षोऽथ दुस्तरः ख्यात एकात्रशतसंख्यया ।
सर्वभूतान्तकृल्लोके प्रावर्तत सुदारुणः ॥११५४॥

वसन्ते डामराः सर्वे प्राग्बन्मार्गैर्निजैर्निजैः ।
आगत्य भूयो भूपालं नगरस्थमवेष्टयन् ॥११५५॥

धीरः सुसल्लदेवोऽपि पुनरासीद् दिवानिशम् ।
निस्सीमसमरस्तोमारम्भसंरम्भभाजनम् ॥११५६॥

दाहलुण्ठनसंग्रामकर्मशौण्डैः स डामरैः ।
प्राग्विप्लवेभ्योऽप्यधिको विप्लवः पर्यवर्धत ॥११५७॥

महासरित्पथे निर्निरोधे तस्थुर्विविश्ववः ।
नगरं ते यशोराजभिक्षुपृथ्वीहरादयः ॥११५८॥

ततः कतिषुचिद् युद्धाहेषु यातेषु संगरे ।
निजेनैव यशोराजः परकीयभ्रमाद्धतः ॥११५९॥

कप्यात्मजेन हि समं विजयाख्येन सादिना ।
सौस्सलेन तु संग्रामे परावृत्तीः प्रदर्शयन् ॥११६०॥

विप्रलब्धैः सवर्णाश्वकवचावेक्षणास्त्रिजैः ।
शूलायुधिभिरुद्दामैः शूलाघातैरहन्यत ॥११६१॥

भिक्षो राज्यं समर्थोऽयं दातुं हतुं ततश्च नः ।
भीत्या तैर्दामरैरेव स घातित इति श्रुतिः ॥११६२॥

यथैव तेन विश्वस्तः स्वामी द्रोहेण वञ्चितः ।
तथैव प्राप विश्वस्तः क्षिप्रमेव वधं मृधे ॥११६३॥

1154. b) P₂ एको° (for एका°).

1157. d) SA₁ (before corr.) .....भूत् (for पर्यवर्धत).

1160. c) D °ले न (for °लेन).

1161. P₂ om. ab —^a) C S' सुवर्णा°; D स वर्णा° (for सवर्णा°).

1162. b) St C S' P₂ हन्तुं (for हतुं).

1163. b) C स्वामि° (for स्वामी)

पृथ्वीहरस्तत्र तत्र योधयित्वाऽथ डामरान् ।
क्षितिकारोधसा भूयोऽभ्येत्य संग्राममग्रहीत् ॥११६४॥

तत्राऽधिष्ठानयोधानां भिक्षुपक्षोपजीविनाम् ।
पौरुषं स्वपरोत्कर्षपरिभावि व्यभाव्यत ॥११६५॥

वह्निदानमहायोधसंहाराद्यैरुपद्रवैः ।
एकमेकमहस्तत्राऽनेहस्यासीद् भयावहम् ॥११६६॥

अतपत् तरणिस्तीक्ष्णमभीक्ष्णं भूरकम्पत ।
ववुर्दुर्मादीन् भञ्जन्तो महोत्पातप्रभञ्जनाः ॥११६७॥

पवनोत्थापितैः पांसुकूटैर्दध्ने महोद्धतैः ।
व्योम्नि प्रोत्तम्भनस्तम्भभङ्गिर्निर्घातदारिते ॥११६८॥

ज्येष्ठस्य शुक्लैकादश्यां प्रवृत्तेऽथ महारणे ।
काष्ठीले डामरा वह्निमेकस्मिन् प्रदुर्गृहे ॥११६९॥

सोऽग्निर्वा मारुतोद्धूतः प्रसरन् वैद्युतोऽथ वा ।
ज्ज्वालैकपदे कृत्स्नं नगरं निरवग्रहः ॥११७०॥

दृष्टस्तदानीमेतावद् गजव्यूह इवाऽपतन् ।
माक्षिकस्वामिनो धूमो बृहत्सेतौ यदुत्थितः ॥११७१॥

अथेन्द्रदेवीभवनविहार सहसाऽगमत् ।
ततो नगरमुज्ज्वालं क्षणात् सर्वमदृश्यत ॥११७२॥

1165 °) St. Tr SL सुपरो° (for स्वपरो°). C S' °रोत्कर्ष (for °रोत्कर्ष°).

1168. b) C S' मुदोद्धतैः, St SA SL मदोद्धतैः. (for महोद्धतैः also found in SL).

1169. a) St C S' P_{2,8} ज्यैष्ठस्य (for ज्येष्ठस्य).

1170. a) St C S' SA SL P_{2,8} मारुतोद्धूत (for मारुतोद्धूत)

1171. b) SA₁ (before corr) D C S' P_{1,8} I₃ °वापतत् (for °वाऽपतन्).

1172. a) C °देवो (for °देवी°).

न भूमिर्न दिशो न द्यौर्धूमध्वान्ते व्यभाव्यत ।
हुडुक्कामुखचर्माभो दृश्यादृश्योऽभवद् रविः ॥११७३॥

धूमान्धकारसंच्छन्नास्तत प्रज्वलताऽग्निना ।
अपुनर्दर्शनायेव मुहुराविष्कृता गृहाः ॥११७४॥

वितस्ताऽदृश्यतो ज्वालावेश्माश्लिष्टतटद्वया ।
रक्ताक्तोभयधारेव कृतान्तस्याऽसिवल्लरी ॥११७५॥

ब्रह्माण्डोर्ध्वकवाटान्तसंस्पर्शात् पतितोन्नतैः ।
ज्वालाकलापैः संवृद्धैर्हेमच्छत्रवनायितम् ॥११७६॥

उच्चावचैर्युतो ज्वालाशृङ्गैर्हेमाद्रिसंनिभः ।
वह्निर्धूमच्छलान्मूर्ध्नि बभाराऽम्बुधरावलिम् ॥११७७॥

आविर्भवन्तो ज्वालाभ्यो गृहाश्चकुमुहुमुहुः ।
अदग्धा एत इत्याशां विमुग्धगृहमेधिनाम् ॥११७८॥

ज्वलितैस्तापितजला वितस्ता पतितैर्गृहैः ।
और्वोष्मवेदनाक्लेशं विवेद सरितां प्रभोः ॥११७९॥

दीप्तपक्षैः खगैः साकं ज्वलिता बालपल्लवाः ।
उद्यानद्रुमषण्डानां व्योमोडुयनमादधुः ॥११८०॥

सुधासिताः सुरगृहा ज्वालासंवलिता व्यधुः ।
क्षयसंध्याम्बुदाश्लिष्टहिमाद्रिशिखरध्रमम् ॥११८१॥

1174. b) C S' P₃ °लित्ता° (for °लता°) —c) C S' °वैव (for °वेव)

1175 P₂ om bc

1177. a) C S' °र्यतो, P₂ °हेतो (for °युतो).

1178. a) P₁₋₃ I₃ SA °भवन्त्यो (for °भवन्तो). —c) St (before suggestion) D C S' P_{1,2} I₃ SA °यत (for एत found in P₃).

1180. d) C S' °माययु (for °मादधु).

1181. e) C S' °समाश्लिष्ट° (for °म्बुदाश्लिष्ट°).

मज्जनावासनौसेतुकदम्बैः प्लोषशङ्कया ।
अपास्तैर्नगरस्याऽन्तर्ययुर्नद्योऽपि शून्यताम् ॥११८२॥

किमन्यन्मठदेवौकोगृहाट्टादिविवर्जितम् ।
नगरं क्षणमात्रेण दग्धारण्यमजायत ॥११८३॥

लोष्ट्रावशेषे नगरे धूमइयामो निरास्पदः ।
उच्चैरेको बृहद्बुद्धो दृष्टो दग्धद्रुमोपमः ॥११८४॥

सैन्येषु ज्वलितावासत्राणाय चलितेष्वथ ।
शतमात्रेण योधानां युतो भूभृदजायत ॥११८५॥

पारं गन्तुं वितस्तायाश्छिन्नसेतुं तमक्षमम् ।
लब्धरन्ध्रा द्विषोऽनन्ता निहन्तुं पर्यचारयन् ॥११८६॥

पुरं दग्धं स्वमुत्सन्नं प्रजा नष्टाश्च चिन्तयन् ।
आसन्नं मरणं राजा निर्विण्णो बह्वमन्यत ॥११८७॥

प्रस्थास्नुमथ तं प्रत्यङ्मुखमाशङ्कथ विद्रुतम् ।
संक्षितोऽन्यैः कमलिय क देवेत्यब्रवीद् वचः ॥११८८॥

संरम्भस्मितविद्योति चन्दनोल्लेखमाननम् ।
परिवर्त्य निरुद्धाश्वो धीरः स तमभाषत ॥११८९॥

तदद्य करवै भूमेः हृते हम्मीरसंगरे ।
चकार राजा भिज्जो यत् सोऽभिमानी पितामहः ॥११९०॥

1185. d) P₂ यतो (for युतो)

1187. a) D P₂ समुत्पन्न, P_{1,3} I₃ SA स्वमुत्पन्न, C S' स्वमत्यन्त (for स्वमुत्सन्न suggested with St)

1188. e) C S' °मल° (for °मलि°). —d) C S' द्रवे° (for देवे°).

1189. e) P₃ रुद्धाश्वो (for रुद्धाश्वो).

1190. a) C S' तदन्य (for तदद्य) —e) C S' भिज्जो (for भिज्जो).

कुतस्त्योऽप्येष दायादो यद्भाताऽस्माकमस्मि वा ।
स हर्षदेवोऽपश्यन्नः कार्यशेषं पलायितः ॥११९१॥

को नाम मानिनां पङ्क्तौ प्रविष्टोऽन्ते निजां भुवम् ।
असिक्तां स्वाङ्गरक्तेन व्याघ्रः कृत्तिमिवोज्जति ॥११९२॥

इत्युक्त्वोदञ्चयन् वल्गामुत्क्षिप्ताग्रमुखं हयम् ।
संस्पण्डुमिच्छुः पाणिभ्यां कृपाणमुदनामयत् ॥११९३॥

ततो निगृह्य वल्गायां वाजिनं लवराजजः ।
ऊचे भृत्येषु सत्स्वप्ने प्रवेशार्हा न भूभुजः ॥११९४॥

प्रहारविक्लवस्तिष्ठन् गृहादेकोऽभ्युपाययौ ।
संकटे तत्र भूर्भर्तुः पृथ्वीपालोऽन्तिकं परम् ॥११९५॥

कौलपुत्र्यं स्तुवंस्तस्य वात्सल्यादेश भूपतिः ।
स्वस्याऽऽत्तनिष्क्रियां मेने सेवाविष्कृत्युपक्रियाम् ॥११९६॥

अथ स्थितास्त्रिभिर्व्यूहेरहितास्तेऽकिरञ्शरान् ।
हन्तुं वामेन ते योधाः सर्वे वाहनदुर्मदाः ॥११९७॥

स प्रेरयंश्च तुरगं देवात् तस्य च तादृशः ।
सहस्राण्यपि भूरीणि व्यधीयन्त विरोधिनाम् ॥११९८॥

अल्पसैन्यो द्विषत्खड्गमण्डलप्रतिबिम्बितः ।
नृपः साहायकायातविश्वरूप इवाऽऽबभौ ॥११९९॥

1191. a) P₂ I₃ SA कुतस्त्वेष्येष (for कुतस्त्योऽप्येष).

1192. c) D P₃ °रक्ता ; P₁ SA °रक्ता, C S' St °रक्ताक्ता, SL °रक्ता वा, P₂ °रक्ता च, I₃ °रक्तागः (for °रक्तेन suggested with St. Tr). —d) C S' ब्याल (for व्याघ्र)

1193. c) All Mss. read सप्रण्डु° (for सप्रण्डु° suggested with St)

1194 a) D P₁₋₃ I₃ SA निगृह्य (for निगृह्य)

1196. a) C S' °पुत्र (for °पुत्र्य). —c) SA °स्यात्तन्नि° (for °स्याऽऽत्तनि°).

1197 ab) D °व्यूहै राहि° (for °व्यूहैराहि°)

कलविङ्कानिव श्येनः कुरङ्गानिव केसरी ।
एको व्यद्रावयद् भूरीनरीन् सुरसलभूपतिः ॥१२००॥

निपत्य पत्नीन् रुन्धानान् खुराग्राण्यपि वाजिनाम् ।
प्राहरंस्ते हयारोहा व्यूहव्याहतरंहसः ॥१२०१॥

विम्बितज्वलनज्वालाः सर्व एव महाभटाः ।
हन्तव्याश्च हताश्चाऽऽसन्नस्रस्रोतोरुणा इव ॥१२०२॥

स द्विषां कदनं कृत्वा दिनस्याऽन्ते न्यवर्तत ।
बाष्पायमाणस्तोकाशं हव्याशेनोज्झितं पुरम् ॥१२०३॥

तादृशेऽप्यजिते तस्मिञ्जयाशागौरवं द्विषः ।
स चौज्झीद् रमणीयस्य विनाशाज्जीवितादरम् ॥१२०४॥

जाग्रन् स्वपंश्चलंस्तिष्ठन् स्नानश्चन्नथ सोऽरिभिः ।
निर्गच्छन्नित्यमाहूतो न कैरुद्वाष्पमीक्षितः ॥१२०५॥

वह्निनिर्दग्धसर्वान्नसंभारे मण्डलेऽखिले ।
दुस्सहः सहसैवाऽथ घोरो दुर्भिक्ष आययौ ॥१२०६॥

दीर्घविप्लवसंक्षीणसंचया डामरैर्बहिः ।
उत्तब्धोत्पत्तयो रुद्धसंचारा दग्धमन्दिराः ॥१२०७॥

अनाप्नुवन्तो विधुरे राञ्चि राजकुलाद् धनम् ।
दुर्भिक्षे तत्र सामन्ता अपि क्षिप्रं विपेदिरे ॥१२०८॥

1203. °) D C S' P₂ °माणस्तोकाश, P_{1,3} I₃ °मानोस्तकाश, St SA °माणोस्तकाश (for °माणस्तोकाश suggested) —^d) C S' °नोजित (for °नोज्झित).

1205. *) D C S' P₁₋₃ जाग्रत् (for जाग्रन्) —^b) St P₁₋₃ I₃ C S' स्नन्न° (for स्नान°) —^{cd}) C S' °तोऽनैकै° (for °तो न कै°).

1206. ^d) C घोर (for घोरो) C दुर्भिक्षम् (for दुर्भिक्ष)

1207. °) C तत्तुच्छे°; S' तत्तोद्धे°, P₁ I₃ तत्तब्धो° (for उत्तब्धो°).

1208. ^d) All Mss read प्रपेदिरे (for विपेदिरे suggested with St).

बह्निनिष्ठयूतशेषाणि वेश्मान्यन्नाभिलाषिभिः ।
बुभुक्षार्तैर्जनैर्दत्तो ददाहाऽग्निर्दिने दिने ॥१२०९॥

सरितां सेतवो वारिसंसेकोच्छूनविग्रहैः ।
दुर्गन्धाः कुणपै रुद्धघ्राणैस्तीर्णास्तदा जनैः ॥१२१०॥

निर्मासनरकङ्कालकपालशकलाकुला ।
उवाह सर्वतः श्वेता क्षितिः कापालिकव्रतम् ॥१२११॥

कृच्छ्रसंचारिणोऽर्कांशुश्यामन्नामोच्चविग्रहाः ।
व्यभाव्यन्त बुभुक्षार्ता दग्धस्थाणुनिभा जनाः ॥१२१२॥

अथ प्रबन्धयुद्धेन दिनैः कापीषुणा क्षतः ।
पृथ्वीहरो मृत इति श्रुतिर्मिथ्यैव पप्रथे ॥१२१३॥

गाढप्रहारविवशे तस्मिन् प्रच्छादिते जनैः ।
तां वार्ता श्रुतवान् राजा ननन्दाऽयुद्ध चोद्धतम् ॥१२१४॥

धीरेव पुंश्चली व्याजौत्सुक्यसंदर्शनेन तम् ।
जयश्रीलौभयन्त्यासीन्न तु भजे समुत्सुकम् ॥१२१५॥

एकान्तवामहृदयो विधिरानुकूल्यं
मिथ्या प्रदर्श्य विशिनष्ट्यनुबन्धि दुःखम् ।
अन्धीकरोति भृशमभ्रमगं ज्वलन्तं
भास्वन्महौषधिभिदे प्रकटय्य वज्रम् ॥१२१६॥

दीर्घदुःखानुभूत्यन्ते यदीयागमनोत्सवम् ।
तपःफलमिव क्षमाभृत् काङ्क्षन्नासीन्मनोरथैः ॥१२१७॥

1209. *) C °निष्ठूत° (for °निष्ठ्यूत°) P_{1,3} °शेषेण (for °शेषाणि)

1211. b) P_{2,3} I₃ SA °कुला (for °कुला).

1212. c) P_{1,3} I₃ °क्षान्ता (for °क्षार्ता).

वात्सल्येनाऽन्वित प्रेम गौरवेण प्रियं वचः ।
औचित्येन च दाक्षिण्यं साऽपत्यमिव या दधे ॥१२१८॥

तस्योपकरणीभूतविभूतिगृहिणी प्रिया ।
तस्मिन् काले महादेवी विपेदे मेघमञ्जरी ॥१२१९॥

विनोदशून्यनिर्विण्णलोकयात्रं जगद्विदन् ।
प्राणै राज्येन वा कृत्यं न स किञ्चिन्निरैक्षत ॥१२२०॥

सा भर्तुर्व्यसनोदन्तैः कृशा काश्मीरसंमुखी ।
औत्सुक्याद् दत्तयात्राऽऽसीच्छान्ता फुल्लपुरान्तिके ॥१२२१॥

पूर्वं तद्दर्शनाशाया दुर्वार्तायास्ततोऽतिथिः ।
भवन्नतोऽधिकं राजा दुःखावेगेन पस्पृशे ॥१२२२॥

राज्ञीमज्ञातपारुष्यतयाऽदूषितभक्तयः ।
अनुससृञ्चतन्नस्ताः परिवारवरस्त्रियः ॥१२२३॥

अप्रत्यक्षे क्षयेऽप्यस्या भक्तयुद्रिक्तत्वमत्यजन् ।
तेजो नामाऽभवत् सूदो वन्द्यो भृत्यान्तरेऽधिकम् ॥१२२४॥

स ह्यसंनिहितोऽन्यस्मिन्नहयायातो निजं शिरः ।
तच्चितोपान्तरूढेन भङ्क्त्वा ग्रावणाऽविशन्नदीम् ॥१२२५॥

आहवाह्वानसंरम्भैः शोकविस्मृतिकारिणः ।
राज्ञो द्विषः कार्यवशादुपकारित्वमाययुः ॥१२२६॥

1219. After this v. तिलकम्

1220 a) A₁ om. °ण्ण in निर्विण्ण.

1221. b) P₃ कश्मीर° (for काश्मीर°) —d) SA SL St C S' P₁₋₃ °च्छान्ता
(for °च्छान्ता) C S' फल° (for फुल्ल°)

1225. d) C S' P₁ भक्तया (for भङ्क्त्वा)

स राज्यमथ निक्षेप्तुकामो निर्विण्णमानसः ।
 व्युत्क्रान्तशैशवं पुत्रमानिन्ये लोहराचलात् ॥१२२७॥
 मण्डलेश्वरतां प्रज्जेभ्रातृव्यं भागिकाभिधम् ।
 नीत्वा च गुप्तिमकरोल्लोहरे कोषदेशयोः ॥१२२८॥
 वराहमूलं संप्राप्तमग्रायातः प्रियं सुतम् ।
 आश्लिष्य विषयो राजा बभूवाऽऽनन्दशोकयोः ॥१२२९॥
 राजसूनुस्त्रिभिर्वर्षैः प्रत्यायातः स्वमण्डलम् ।
 स पश्यन् पितरं चाऽन्तरसुस्थितमतप्यत ॥१२३०॥
 खेदनम्राननो लोष्ट्रावशेषं सोऽविशत् पुरम् ।
 अम्बुलम्बोऽम्बुदो दावनिर्दग्धमिव काननम् ॥१२३१॥
 राज्येऽभ्यषिञ्चदाषाढस्याऽऽद्येऽह्नि जनकोऽथ तम् ।
 अवादीद् राज्यतन्त्रं स कृत्स्नमुक्त्वास्त्रुगद्गदः ॥१२३२॥
 श्रान्ताः पितृपितृव्यास्ते न यां वोढुमशक्नुवन् ।
 धुरमुद्रह तां वीर त्वयि भारोऽयमर्पितः ॥१२३३॥
 साम्राज्यप्रक्रियामात्रपात्रं पुत्रं नृपो व्यधात् ।
 न त्वार्पिपदधीकारं तस्मिन् दैवविमोहितः ॥१२३४॥
 अभिषेकविधावेव राजसूनोः शमं ययुः ।
 पुरोपरोधावग्राहव्याधौगद्युपद्रवाः ॥१२३५॥
 संपन्नसस्या च तथा देवी संववृते मही ।
 दुर्भिक्षं श्रावणे मासि यथावत् प्रशमं ययौ ॥१२३६॥

1228 d) St P_{2,3} कोश° (for कोष°)

1232. d) C °मुक्ता° (for °मुक्त्वा°) P₃ °गद्गदम् (for °गद्गद.)

1234. e) C नत्वा° (for न त्वा°)

1236. a) C S' °शस्या; P₃ °मस्या (for °सस्या).

अत्राऽन्तरे सिहदेवो रणे कुर्वन्नरिक्षयम् ।
कर्णेजपैर्जनयितुर्द्रोग्धाऽयमिति सूचितः ॥१२३७॥

कोपाद्विमृशंस्तत्त्वं स बन्धुं तं व्यसर्जयत् ।
कथ्यात्मजं राजसूनुस्तत्तु प्रागेव बुद्धवान् ॥१२३८॥

कोपस्मितोत्कटस्याऽग्रे स तस्याऽप्रतिभोऽभवत् ।
निनाय रक्षामात्रेण पार्थिवाज्ञाममोघताम् ॥१२३९॥

अभुक्तवान् मनस्तापात् प्रत्ययोत्पत्तये पितुः ।
साकं तेन सुतोऽन्येद्युर्गन्तुं प्रावर्तताऽन्तिकम् ॥१२४०॥

आक्षेप्तुं शङ्कितोऽशक्य इति मत्वा स मन्त्रिभिः ।
मार्गान्मवर्तयत तं पिता मिथ्या प्रसादयन् ॥१२४१॥

अन्तस्तु निश्चिकायेति प्रविश्याऽतर्कितागमः ।
बद्ध्वैनं स्थापयिष्यामि कारायामिति सोऽनिशम् ॥१२४२॥

धिग् राज्यं यत्कृते पुत्राः पितरश्चेतरेतरम् ।
शङ्कमाना न कुत्राऽपि सुखं रात्रिषु शेरते ॥१२४३॥

पुत्रपत्नीसुहृद्भृत्या येषां शङ्कानिकेतनम् ।
विस्त्रम्भभूर्भूपतीनां कस्तेषामिति वेत्ति कः ॥१२४४॥

साह्याभिधानप्रख्यातकुग्रामोपान्तवासिनः ।
खलपालस्य तनयः स्थानकाख्यस्य कस्यचित् ॥१२४५॥

शैशवे पाशुपाल्येन वर्धितो डामरोद्भवैः ।
गृहीतशस्त्रस्तन्नित्यं क्रमाद्विक्रस्य लब्धवान् ॥१२४६॥

1238. *) All Mss. read °विमृष° (for °विमृश° suggested with St).
—d) C °स्तत (for °स्तत्तु).

1242. b) C S' प्रविश्य° (for प्रविश्या°).

1243. P₁ om. cd.

1246. e) D C S' °शस्त्र तन्नित्य, °स्सान्निध्य or °स्साहित्य is suggested
(for °स्तन्नित्य)

प्रथमाब्दात् प्रभृत्यात्तदूत्यो भूभर्तुरात्तताम् ।
प्रययावुत्पलो नाम वैरिविच्छेदमिच्छतः ॥१२४७॥

स हि भिक्षाचरं टिकमथ व्यापादयेत्यमुम् ।
जगादाऽङ्गीकृतैश्वर्यदानष्टिकोपवेशने ॥१२४८॥

कृतप्रतिश्रवं तस्मिन्नर्थे तं च महर्द्धिभिः ।
दानैरुपाचरद् गङ्गपतिनाम्नाऽप्ययोजयत् ॥१२४९॥

भोगलोभप्रभुद्रोहचिन्तादोलायमानधीः ।
स कार्यं परिहार्यं वा न कृत्यं निश्चिकाय तत् ॥१२५०॥

प्रासोष्टाऽपत्यमत्रान्तस्तद्रधूः कार्यतो नृपः ।
ततश्च प्राहिणोत् तस्यै पितेव प्रसवोचितम् ॥१२५१॥

सा तस्याऽत्युपचारस्य कारणं परिशङ्किता ।
पतिं पप्रच्छ निर्वन्धात् सोऽपि तस्यै व्यवर्णयत् ॥१२५२॥

न कार्यः स्वामिनो द्रोहः कृते वाऽस्मिन् स सुसल ।
त्वामेव शनकैर्हन्याद् द्रोघायमिति चिन्तयन् ॥१२५३॥

वरं स एव विश्वास्य व्यापाद्यस्तत्र चेद्रधः ।
भवेत् ते स्वामिपुत्रादिकुटुम्बं स्याद् विभूतिभाक् ॥१२५४॥

भार्ययेति प्रेर्यमाणः स निश्चयविपर्यये ।
टिकं विदितवृत्तान्तं कृत्वा बद्धोद्यमः कृतः ॥१२५५॥

1247. After this v. P₃ adds तिलकम् .

1249. b) I₃ °हर्षि° (for °हर्द्धि°).

1251. c) St तत्तच्च (for ततश्च) P_{1,2} SA प्राहिणो° (for प्राहिणो°)

1254 b) C S' चेद्वुध ; D I₃ चेदध (for चेद्रध).

1255 c) D C S' विहित° (for विदित°).

गतागतानि कुर्वाणे दुधुक्षावथ पार्थिवः ।
स पुत्र इव विश्वासं ययौ दैवविमोहितः ॥१२५६॥

विपर्यस्ता मतिः पुत्रे विश्वासो वैरिसंश्रिते ।
जायते क्षीणभाग्यानां को नाम न विपर्ययः ॥१२५७॥

वैधेयैः स्वार्थलोभान्धैर्यद्रानर्थसमागमः ।
सरघोपद्रवः क्षौद्रलुब्धैरिव न चिन्त्यते ॥१२५८॥

तं पीडितं प्रजिना च राज्ञा चाऽवनर्ति ततः ।
उत्पलोऽकारयद्विक्रं नीर्विं चाऽदापयत् सुतम् ॥१२५९॥

राजाऽथ देवसरसं जितं संत्यज्य कार्तिके ।
वाष्ट्रकाख्यमगाद् ग्रामं खेरीविषयवर्तिनम् ॥१२६०॥

स कल्याणपुराभ्यर्णे रणैस्तैस्तैर्विलक्षताम् ।
मिक्षुकोष्ठेश्वरमुखानपि निन्ये महाभटान् ॥१२६१॥

मध्याद् भिक्षाचरादीनां सुज्जिः काककुलोद्भवम् ।
जीवग्राहं महावीरं युधि जग्राह शोभकम् ॥१२६२॥

भवकीयस्य कृत्वाऽऽदौ विजयस्य पराभवम् ।
भूभुजा तद्गृहा दग्धाः कल्याणपुरवर्तिनः ॥१२६३॥

दग्धे वडोसके भिक्षाचरो नष्टाश्रयो व्यधात् ।
त्यक्त्वा तां क्षमां शमालाया ग्रामे काकरुहे स्थितिम् ॥१२६४॥

1258. °) SA₂ gloss सरघा मधुमक्षिका (for सरघो°).

1259. b) C S' °वनत (for °वनति), —^d) D C S' P_{1,3} नीर्वि (for नीर्विं)

1260. °) C S' वाष्ट्र°; I₃ राष्ट्र° (for वाष्ट्र°).

1262 b) All Mss read सुज्जि (for सुज्जि, suggested with St D)

1263 a) C S' कृत्या° (for कृत्वा°).

1264. a) D C P_{1,2} वडोसके, SA वळोसके, P₃ S' वडोसके, St suggests वडोत्सके cf. VIII. 1306 (for वडोसके). —^d) P_{1,2} I₃ SA स्थितम् (for स्थितिम्)

नरः पौरुषनैष्ठुर्यशठत्वेन करोति किम् ।
विधातृवृत्तिवैचित्र्यपराधीनासु सिद्धिषु ॥१२७४॥

पुरोभूतं कंचित् परिहरति राशिं तम इव
व्यतीते कस्मिंश्चिद्धरिखिव विवृत्याऽऽस्यति दृशम् ।
समुल्लङ्घ्याऽऽसन्नं कचन नृपतिं दर्दुर इव
क्रमेत् स्रष्टुर्दृष्टः स्फुटमिति गतीनामनियमः ॥१२७५॥

विश्वासनिहतान् निन्दन्नुचलादीन् पुराऽवसत् ।
नित्यं विकोशशस्त्रो यः पुराविद्भयो निशम्य च ॥१२७६॥

विदूरथादिवृत्तान्तं नादात् केलिक्षणे ब्रुवन् ।
स्त्रीषु संभुज्यमानासु विश्वासविशदां दृशम् ॥१२७७॥

स बन्धाविव निर्वन्धाद् विश्वास यदुत्पले ।
तत्र संभाव्यते केन दैवादन्यो विमोहकृत् ॥१२७८॥

टिक्कादयो भूमिपतेः सुज्जेर्वाऽन्यतरे हते ।
त्वां तुल्यकार्यकर्तारं विद्म इत्युचुरल्पलम् ॥१२७९॥

सुज्जिर्न व्यश्वसीत् तस्मिन् स जिघांसुस्तु भूभुजम् ।
तत्र तत्राऽभवत् सज्जः प्रसङ्गं नाऽऽसदत् पुनः ॥१२८०॥

प्रतिश्रुतविलम्बेन समन्योरथ भूपतेः ।
प्रत्ययोत्पत्तये देवसरसानीविमात्मजम् ॥१२८१॥

1274. °) SA °वैचित्य° (for °वैचित्र्य°).

1275. °) P₂ I₃ St SA स्वसु° (for समु°).

1276. °) C S' °शस्त्रौष (for शस्त्रो ष).

1277. °) P₂ SA विद्भूर° (for विदूर°). —°) C °मान स; SA °मानास्व°
(for °मानासु suggested with St D)

1278. °) C सवन्धा° (for स बन्धा°) After this v P₃ adds तिलकम् .

1279. °) C टिक्का° (for टिक्का°). —°) All Mss. read °न्यतमे (for °न्यतरे
suggested with St D)

व्याघ्रप्रशस्तराजार्दींस्तीक्ष्णांश्चाऽऽत्मसमान् परान् ।
आदाय कार्यमेतैर्मे सिध्येदित्युक्तवान् नृपम् ॥१२८२॥

उच्चित्योच्चित्य सेनाभ्यो गृहीतैः साहसक्षमैः ।
शतैः समं त्रिचतुरैः पत्नीनामेकदाऽऽययौ ॥१२८३॥

समयान्वेषिणो हन्तुस्तस्याऽऽसन्नस्य सर्वदा ।
प्रियाहारादिदानेन हन्तान्तःप्रभितिकार्यभूत् ॥१२८४॥

तुरंगं मन्दुराचक्रवर्त्याख्यं नगरस्थितम् ।
अस्वस्थमुल्लाघयितुं तुरगव्यसनी नृपः ॥१२८५॥

स लक्ष्मकप्रतीहारकन्यात्मजमुखान् निजान् ।
पाश्वाद् विसृष्टवानासीत् क्षणे तस्मिन् मितानुगः ॥१२८६॥

शृङ्गारो लक्ष्मकापत्यं निशम्याऽऽप्तैर्निवेदितम् ।
व्यधाच्छ्रुतिपथे राज्ञस्तदुत्पलचिकीर्षितम् ॥१२८७॥

विरुद्धे बन्धुधीर्दृष्टर्हिसारम्भेऽपि संभवेत् ।
आसन्नजीवितान्तस्य जन्तोः सूनापशोरिव ॥१२८८॥

स शापो गान्धार्यास्तदपि सरुषो भाषितमृषे-
स्त उत्पाताश्चक्षुः स्वमपि तदभौमं प्रकटयत् ।
कुलान्तं तत्त्राणाक्षममकृत वैकुण्ठमपि त-
द्विदन्नप्यन्यत्वं क इव भवितव्यस्य कुरुताम् ॥१२८९॥

1282 b) All Mss read °सरान्परान् (for °समान् परान् suggested with St)

1283. c) C स मात्रि° (for सम त्रि°) —d) St C ययौ (for [आ]ययौ).
After this v तिलकम्.

1284. d) C °त प्रति° (for °न्त प्रीति°)

1285. d) C S' °सने (for °सनी)

1286 a) SA₂ पदमक° (for लक्ष्मक°) —c) SA₁ om वा in विसृष्टवान्

1288 a) D C S' P_{1,3} °धीदृष्ट°, P₂ °धीर्दृष्ट° (for °धीदृष्ट°)

1289 a) C S' सन्धा° (for गन्धा°) —b) C S' °स्तदु° (for °स्त उ°).
D C P₁₋₃ I₃ SA प्रकटयन् (for प्रकटयत्) —c) D P₂ I₃ कुलान्ते
(for कुलान्त)

मिथ्यैतदित्यधिक्षिप्य क्षितिपालः प्रदर्शयन् ।
 तमङ्गुल्योत्पलादींस्तानग्रस्थानेवमब्रवीत् ॥१२९०॥

द्रोग्धुः सुतोऽभवद्योगादनिच्छन् स्वास्थ्यमेष मे ।
 त्वां दुष्टमुत्पलाऽऽचष्टे स्वेनाऽन्यैर्वाऽथ चोदितः ॥१२९१॥

ते छादयन्तः स्मेरास्या धाष्ट्येन भयवैकृतम् ।
 वक्ति देवो यदस्माभिर्वाच्यमित्येवमूचिरे ॥१२९२॥

निर्यातेष्वथ तेष्वीषत्साशङ्क इव निश्चलान् ।
 द्वास्थेनाऽकारयद् द्वित्रानन्तिके मुख्यशस्त्रिणः ॥१२९३॥

उन्मनाश्च किमप्यासीद् विनिश्चयस्य स चिन्तयन् ।
 सास्रुश्च न रतिं लेभे नृत्तगीतादिदर्शने ॥१२९४॥

मेने वैदेशिकप्रायानाप्तानपि धृतभ्रमः ।
 पुण्यक्षये पिपतिषुर्वैमानिक इवाऽम्बरात् ॥१२९५॥

राजान्तरङ्गाः साशङ्काः प्रभौ शाठ्येन मोहिते ।
 पूत्कारमैच्छन् दातारमन्यं कंचिदचेतनाः ॥१२९६॥

अयमेव स कालस्य बलात् कवलनग्रहः ।
 विदन्तोऽपि यदाऽऽयान्ति जन्तवः कृत्यमूढताम् ॥१२९७॥

सर्वान्तरक्षणेष्वस्तचक्षुषो दिवसद्वयम् ।
 उत्पलाद्याश्च साशङ्काः कथमप्यत्यवाहयन् ॥१२९८॥

1291 a) St. Tr. suggests सुतो भव° (for सुतोऽभव°) —c) C S' तां
 (for त्वा)

1293 d) C S' P₁ °नन्तिको (for °नन्तिके).

1294 d) C S' नृत्य° (for नृत्त°)

1295 e) C S' °क्षयेऽपि (for °क्षये पि°)

1296 d) All Mss. read केचि° (for कचि° found in SL)

रहःक्षणप्रार्थिनस्तांस्तृतीयेऽह्यब्रवीन्नृपः ।
 स्नात्वा प्रत्यूषे तद्यूयं भोक्तुं यात मुहुर्गृहम् ॥१२९९॥
 देवतार्चनपर्यन्तमवसायाह्निकं विधिम् ।
 आजुहावोत्पल दूतैर्मध्याह्नेऽथ रहस्स्थितः ॥१३००॥
 कार्यसिद्धिं श्रद्धधानो वैजन्याद् राजसन्ननः ।
 राज्ञोऽभ्यर्णं स साशङ्कं द्वास्त्थरुद्धानुगोऽविशत् ॥१३०१॥
 प्रावेशयद् द्वारि रुद्धं व्याघ्रं तदनुजं नृपः ।
 शेषाणामपि भृत्यानामादिदेश बहिस्स्थितिम् ॥१३०२॥
 विलम्बमानष्वातेषु केषुचित् सरुषो वचः ।
 सत्यं तस्योद्ययावास्तां सोऽत्र द्रोग्धा य इत्यपि ॥१३०३॥
 ताम्बूलदायकः प्रौढवयास्तेनाऽवशेषितः ।
 सांघिविग्रहिको विद्वान् राहिलश्चाऽन्तिके परम् ॥१३०४॥
 दूतौ टिक्कस्याऽर्धदेवतिष्यवैश्याभिधावुभौ ।
 तत्र प्रसङ्गादासातामज्ञातोत्पलसंविदौ ॥१३०५॥
 वाडौत्सः सुखराजाख्यो डामरो मिष्ठुसंमतः ।
 प्रयास्यति प्रभोर्दृष्ट्वा पादौ तत्कार्यसिद्धये ॥१३०६॥
 इत्युक्तवांस्तेष्वहस्सु तं नृपं नातिदूरगम् ।
 ससैन्यं डामरं चके स्वस्य त्राणार्थमुत्पलः ॥१३०७॥

1299 *) St रह क्षण° (for रह क्षण°).

1301. °) D C S' P₁ °शङ्क°, P₃ °शङ्कां (for °शङ्क). —^d) All Mss. read^d द्वास्थ° (for द्वास्थ° suggested with St).

1303. °) C S' °स्योत्प्रथावास्त (for °स्योद्ययावास्ता).

1304 *) C °यिक° (for °यक) —^d) D S' °लाक्षा° (for लक्षा°).

1305. ^{ab}) D P_{1,2} I₃ °धदेवतिष्ठवैश्या°, C S' °स्याधदेवनिष्ठवैश्या°, SA St (before suggestion) °स्याधदेवतिष्ठवैश्या° (for °धदेवतिष्यवैश्या° found in P₃, also cf. v VIII 1543).

1306. *) C वाडौत्स, SA वाळौत्स, S' वाडवौत्स (for वाडौत्स) P₃ दुःख°: SA सु ख° (for सुख°)

1307 °) SA I₃ डामर, C S' डामर (for डामर)

तथा चैनं तस्थिवांसं कृत्यमस्त्यमुनेति च ।
 उक्त्वा प्रशस्तराजं तं पार्श्वं प्रावेशयद् द्रुतम् ॥१३०८॥
 प्रविष्टो निर्जनं बाह्यमाकलय्य स मण्डपम् ।
 अलक्ष्यमाणव्यापारो द्वारमर्गलितं व्यधात् ॥१३०९॥
 स्नानार्द्रकेशं शीतालुतया प्रावारवेष्टितम् ।
 कृत्वा कृत्स्नं वपुः कृष्टशस्त्रीकं विष्टरोपरि ॥१३१०॥
 आसीनं वीक्ष्य नृपतिं प्रसङ्गो नेदृशो भवेत् ।
 विज्ञप्तिं कुरु भूभर्तुरित्यूचे व्याघ्र उत्पलम् ॥१३११॥
 स तथा संज्ञया व्यग्रः पादप्रणतिकैतवात् ।
 राज्ञोऽग्रमेत्य तच्छस्त्री विष्टरस्थामपाहरत् ॥१३१२॥
 विकोशां चाऽकरोत् पश्यंस्तां तथोद्भ्रान्तलोचनः ।
 प्राह स हा धिक् किं द्रोह इति यावद् वचो नृपः ॥१३१३॥
 प्राहरत् प्रथमं तावत् सव्ये पार्श्वे तथैव सः ।
 तस्य प्रशस्तराजेन मूर्धनि प्रहृतं ततः ॥१३१४॥
 व्याघ्रिणाऽथ क्षतं वक्षस्ताभ्यामेवाऽसकृत् तदा ।
 प्रहृतं तत्र स पुनः प्राहरन्न द्विरुत्पल ॥१३१५॥
 पूर्वयैव प्रहृत्या हि छिन्नपार्श्वस्थिमालया ।
 मेने कृष्टान्त्रतन्त्रीकं स तं प्रोषितजीवितम् ॥१३१६॥

1309 b) C S' °लव्यास्य (for °लव्य स)

1312. a) C S' व्याघ्र (for व्यग्र)

1313 a) P_{2,3} SA विकोश, I₃ विशोक (for विकोशा).

1314 After this v. युग्मम् .

गत्वा तमोरिं पूत्कर्तुमिच्छन् व्याघ्रेण राहिल ।
 पृष्टे कृताहतिर्द्वित्रा नालिका नोज्झितोऽसुभिः ॥१३१७॥
 ताम्बूलदायकस्त्यक्त्वा कङ्कोलाद्यज्जको व्रजन ।
 दीनो निजेभ्यः कारुण्यादुत्पलेनैव रक्षितः ॥१३१८॥
 अन्तः समुत्थिते क्षोभे बाह्यमण्डपवर्तिभिः ।
 टिककाद्यैः कृता लुण्ठिद्रोहगृह्यैरुदायुधैः ॥१३१९॥
 उत्पलो निहतो राक्षेत्यवेत्य कटकस्थितैः ।
 बहिस्स्थान् हन्यमानान् खान् समाश्वसयितुं ततः ॥१३२०॥
 रक्ताद्रिशस्त्रं संदर्श्य तमोरेवंपुरुत्पलः ।
 ऊचे मया हतो राजा न त्याज्या तच्चमूरिति ॥१३२१॥
 तच्छ्रुत्वा दुःश्रवं राजभृत्याः काऽपि भयाद् ययुः ।
 द्रोहानुगास्त्वङ्गनान्तर्लब्धोल्लासा व्यधुः स्थितिम् ॥१३२२॥
 निर्यान्तो मण्डपात् तीक्ष्णा निजघ्नुर्नागकाभिधम् ।
 द्वारात् प्रविष्टं निष्कृष्टकृपाणीकं नृपानुगम् ॥१३२३॥
 भूपालशय्यापालस्य त्रैलोक्याख्यस्य सेवकः ।
 निन्दन् द्रोहं टिककाद्यैर्द्रास्त्रैश्चैको विपादितः ॥१३२४॥
 उत्कृष्टं नष्टसत्त्वानां मध्ये राजानुजीविनाम् ।
 सखेटकार्त्सि धावन्त भालुकान्वयभूषणम् ॥१३२५॥

1317 a) C S' °रिपुक्र° (for °रि पूत्क°).

1318. a) C S' °दायि° (for °दाय°). —b) All Mss read कङ्काला°; D suggests करङ्का° (for कङ्काला° suggested with St).

1321. a) C रक्ताग्र° (for रक्ताद्रि°) —b) C S' P₃ तोम° (for तमो°). —d) D C S' P_{1,2} I₃ °तश्च° (for तच्च°)

1323. a) P_{2,3} निर्यातो (for निर्यान्तो). —b) C °तीक्ष्णान्नि° (for तीक्ष्णा नि°)

1324. a) D SA P₁₋₃ I₃ °शक्यापालस्य, C S' °शाक्यपालस्य (for °शय्यापालस्य suggested with St) —d) P₁₋₃ I₃ D SA °द्रास्त्रि° C S' °द्रास्त्रे° (for °द्रास्त्र° suggested with St). D C S' P₁ SA व्यपादित (for विपादित)

दृष्ट्वा सहजपालाख्यं पार्श्वद्वारेण निर्ययुः ।
 तीक्ष्णाः स त्वपतद् भूमौ तद्भृत्यप्रहृतिक्षतः ॥१३२६॥

जाते कुकीर्तिकालुप्यपात्रे राजात्मजव्रजे ।
 वैलक्ष्यक्षालनं सिद्धं तस्य स्वक्षतजैः परम् ॥१३२७॥

हतो दैशिकसंवादिदेहो राजात्मजभ्रमात् ।
 विद्वान् द्विजन्मा नोनाख्यस्तीक्ष्णपक्षैः पुरो गतः ॥१३२८॥

अक्षतान् व्रजतो वीक्ष्य तीक्ष्णान् ग्रामान्तरोन्मुखान् ।
 चित्रार्पिता इव क्रोधान्नाऽधावन् केऽपि शस्त्रिणः ॥१३२९॥

राजवंश्या महीपालप्रीतिपात्रमथाऽऽययुः ।
 स्थगयन्तोऽङ्गनं स्थूलकाया जनविवर्जितम् ॥१३३०॥

तांस्तान् कापुरुषान् हर्षदेवोदन्तात् प्रभृत्यलम् ।
 स्मृत्वा च कीर्तयित्वा च कृतभारग्रहा इव ॥१३३१॥

जातदुष्कृतसंस्पर्शाः खेदात् कर्तुं न शक्नुमः ।
 पापात् पापीयसां येषां नामग्रहणसाहसम् ॥१३३२॥

अङ्गनान्मण्डपारूढिं मन्वानाः पौरुषं महत् ।
 यापिनः केऽपि तन्मुख्या ददृशुः स्वामिनं हतम् ॥१३३३॥

अधरेणाऽस्त्रसंस्कारलेशावेशप्रकम्पिना ।
 वदन्तं दन्तदष्टेन स्वान्तस्याऽन्तेऽनुत्तप्तताम् ॥१३३४॥

1326 °) C तीक्ष्ण (for तीक्ष्णा).

1328. °) D (before suggestion) C P₁₋₃ I₃ SA हतदैशि°, S' हतदैशि° (for हतो दैशि° suggested with St D). —b) St (before corr) °जात्मव्रज° (for °जात्मजभ्र°)

1330 b) C °प्रथा ययुः, D P₂ °पथा ययुः; S' P_{1,3} I₃ °प्रथा ययुः (for °मथाऽऽययुः).

1331. d) P₃ I₃ च (for इव).

1332. °) St P_{1,2} I₃ जाता (for जात°). C S' St P_{2,3} I₃ °स्पर्शात् (for °स्पर्शाः).

1333. b) P₂ I₃ सधाना (for मन्वाना). —d) S' हत (for हतम्).

1334 b) C S' °लेश (for °लेशा°). - °) D P₃ I₃ °दष्टेन (for °दष्टेन).

वञ्चितः कथमेषोऽहमिति नामेति चिन्तया ।
निस्स्पन्दे जीवितान्तेऽपि तथैव दधतं दृशौ ॥१३३५॥

श्यामायमानं वाष्पेण व्रणवक्त्रैरुदञ्चता ।
अन्तःप्रशान्तामर्षाशिशेषधूमलतात्विषा ॥१३३६॥

आननस्याऽस्फुटीभूतचन्दनोल्लेखकुङ्कुमम् ।
सक्तया लिखितस्येव घनक्षतजलाक्षया ॥१३३७॥

आश्यानास्त्रजटीभूतकेशं नग्नं भुवि च्युतम् ।
पर्यस्तपाणिचरणं स्कन्धाग्रालम्बिकंधरम् ॥१३३८॥

तं वीक्ष्य नोचितं किञ्चिदाचेरुस्ते नराधमाः ।
वैजन्यस्य फलं भुङ्क्ष्वेत्यावेगादधिचिक्षिपुः ॥१३३९॥

बद्ध्वा तुरङ्गे युग्ये वा न तैर्नीतश्चिताग्निसात् ।
कर्तुं न वा पारितः स प्राणत्राणाय धावितैः ॥१३४०॥

आस्तां विलम्बसाध्यं वा कर्मैतद् भ्राष्ट्रदारुसात् ।
सज्जाग्निश्चाऽग्निसाद्देहमपि कश्चन नाऽकरोत् ॥१३४१॥

राजवाजिनमेकैकं तेऽध्यारुह्य पलायिताः ।
निर्लुण्ठितस्तु कटको व्रजन् ग्रामेषु डामरैः ॥१३४२॥

न पुत्रः पितरं पुत्रं पिता वा प्रत्यपालयत् ।
मृतं हतं लुण्ठितं वा प्रचलन् सहिमेऽध्वनि ॥१३४३॥

1335. ^a) C S' वचिना (for वञ्चितः) — ^c) C S' St P₂ निस्स्पन्दे (for नि स्पन्दे). — ^d) C S' ददत (for दधत).

1337 ^a) C S' आननस्य (for आननस्या°).

1338 ^d) C S' P_{1,3} SA °कधरम् (for °कधरम्). After this v. P_{2,3} add कुलकम् .

1340 ^a) C बद्धा (for बद्ध्वा)

1341. ^c) All Mss. read सज्जाग्नि चा° (for सज्जाग्निश्चा° suggested). D St P₁₋₃ I₃ °साद्देह° (for °साद्देह°). — ^d) P_{1,3} कश्चिच्च; St I₃ SA SL कश्चिन्न; P₂ कश्चन्न (for कश्चन).

1343. ^d) C स (for स°).

न कोऽपि शस्त्रभृत्सोऽभूत् स्मृत्वा मानोऽतिं पयि ।
परैराक्षिप्यमाणो यः शस्त्रं वस्त्रं च नाऽत्यजत् ॥१३४६॥

लवराजयशोराजद्विजौ व्यायामवेदिनौ ।
कान्दश्च राजा निहता वीरवृत्त्या त्रयः परम् ॥१३४५॥

अदूरादुत्पलाद्यास्तु कटकं वीक्ष्य विद्रुतम् ।
प्रविष्टा वाष्टुकं छित्त्वा शिरो निन्युर्महीपतेः ॥१३४६॥

गतेषु देवसरसं तेषु छिन्नशिरा नृपः ।
हतश्चौर इव प्राप ग्राम्याणां प्रेक्षणीयताम् ॥१३४७॥

एवं द्रोहैस्तृतीयाब्दामावास्यायां स फाल्गुने ।
पञ्चपञ्चाशतं वर्षानायुषोऽतीतवान् हतः ॥१३४८॥

विलासशयनस्थस्य सिंहदेवस्य सा श्रुतौ ।
प्रेमाख्येनैत्य दुर्वार्ता धात्रेयेण व्यधीयत ॥१३४९॥

संभाव्यते योऽनुभावः सशस्त्रस्याऽप्रियश्रुतौ ।
हृतशस्त्रोऽपि तं प्राप स तदा पितृवत्सलः ॥१३५०॥

मोहलुप्तस्मृतिः स्मृत्वा चिरादुद्गतचेतनः ।
तत्तद्दुःखाहतधृतिर्विललाप स्फुटास्फुटम् ॥१३५१॥

मदर्थं कुर्वता राज्यं प्रयत्नादपकण्टकम् ।
अधमे किं महाराज त्वयाऽऽत्मा परिभाषितः ॥१३५२॥

1346. c) C S' °वाष्टुकां, D St P₁₋₃ I₃ °वाष्टुव (for वाष्टुक found in SL, cf. v. VIII. 1459).

1348. b) C S' P₁ I₃ फाल्गुने, P₂ हाल्गुने (for फाल्गुने).

1349. e) C S' °नैव (for °नैत्य). —d) S' SA धात्रीयेन; D C P₁₋₃ I₃ धात्रीयेण (for धात्रेयेण suggested with St).

1350. a) SA₁ om. नुभाव with a space

अहेतेः पश्यतः शत्रूनन्ते वैरविशुद्धये ।
अपि तेऽमानिनोऽगच्छंस्तात संभावनाभुवम् ॥१३५३॥

त्वया निषेधिते वैरे पिता भ्राता च ते दिवि ।
निर्मन्युः संप्रति त्वं तु वर्तसे मन्युदुस्स्थितः ॥१३५४॥

अनरण्यकूपद्रोणजमदग्न्यादिषु स्पृहाम् ।
कुल्यक्षालितवैरेषु मा कार्षीः कांचन क्षणम् ॥१३५५॥

शोच्यस्त्वदाश्रयो मन्युरहं शोधयिता नृप ।
दूये न तत्र यातं यत् त्रैलोक्यमभियोज्यताम् ॥१३५६॥

वातसल्योत्पुलकस्मेरं स्निग्धोक्तिमधुरं मुखम् ।
मदर्शने यदासीत् ते तन्मे पुर इवाऽधुना ॥१३५७॥

इति चाऽन्यच्च विलपन् गाम्भीर्यालक्ष्यवैकृतः ।
हीशोकभयमूकान् स ददर्शाऽऽतान् पितुः पुरः ॥१३५८॥

अशिक्षयत यन्मन्युर्दाक्षिण्यं निरुोध तत् ।
तथाऽप्येवं स तानूचे किंचिदाक्षेपकर्कशम् ॥१३५९॥

कोशैः सद्रंशतां वीक्ष्य कुर्वतः सत्क्रियां गताः ।
धिग् भवन्तश्च शस्त्रं च तातस्याऽन्ते विपर्ययम् ॥१३६०॥

यन्मत्पितृव्ये निहते कृतमुच्छिष्टजीविभिः ।
मान्यानां भवतां सिद्धं हा धिक् तदपि नाऽधुना ॥१३६१॥

1353. *) SL अहेत , P₂ अहतै. (for अहेतेः)

1355. b) All Mss read °जामदग्न्या° (for °जमदग्न्या° suggested with St. Tr)

1358. *) P₁₋₃ चान्यश्च (for चाऽन्यच्च).

1360. b) D P₁₋₃ I₃ SA कुरुत , C S' कुरुता (for कुर्वत. suggested with St).

1361. *) P₁₋₃ I₃ SA न हते (for निहतं).

इत्युपालम्भमानस्तान् द्वित्रैरन्तिकमागतैः ।
स्वकैरमात्यैः कर्तव्यश्रुतयेऽवहितः कृतः ॥१३६२॥

प्रस्थानं लोहरे केचिदृचुः संत्यज्य मण्डलम् ।
त्वरां च तत्र राज्यन्ते वदन्तो भैक्षवं भयम् ॥१३६३॥

गर्गात्मजं पञ्चचन्द्रमालम्ब्य लहरस्थितम् ।
द्वैराज्याचरणायान्ये धीरप्राया बभाषिरे ॥१३६४॥

नहि स्वगृहवद् भिक्षोर्विभिक्षोर्नगरान्तरम् ।
अज्ञायि प्रत्यवस्थानं केनाऽप्यसति सुसले ॥१३६५॥

आत्मन्यसंभावनया तादृशां मन्त्रिणां नृपः ।
सान्तःखेदं श्वो विधेयं द्रक्ष्यथेत्यब्रवीद् वचः ॥१३६६॥

कालापेक्षापरिव्यक्तपितृव्यापत्तिदुस्स्थितः ।
स कोशादिष्वथाऽदिक्षद् रक्षिणस्त्राणदीक्षितान् ॥१३६७॥

इतश्चेतश्च बम्भ्रम्यमाणैः प्रोद्यत्प्लुतस्वरम् ।
अन्योन्याख्यायिभिर्लोकैः पुरं मुखरतामगात् ॥१३६८॥

मत्तवेतालमालेव कालरात्र्याकुलेव च ।
बभूव सा यामवती सर्वभूतभयावहा ॥१३६९॥

दीपैर्निर्वातनिष्कम्पैश्चिन्तास्पन्दैश्च मन्त्रिभिः ।
तिष्ठन् परिवृतो राजा त्वन्तरेवमचिन्तयत् ॥१३७०॥

1362. °) C S' P_{1,2} I₃ St द्वित्रै° (for स्वकै°). C S' कर्तव्ये (for कर्तव्य°).-

—^a) C S' एव हित (for °येऽवहितः).

1364. ^b) C S' P₂ I₃ SA °लम्ब्य (for °लम्ब्य). —^c) P₁ वैराज्या° (for द्वैराज्या°).

1366. ^b) SA₁ om. तादृशा with a space.

1367. ^a) D °त्यक्त°, P₃ °व्यक्त (for °व्यक्त°).

1368. ^b) P₁₋₃ I₃ °मानै (for °माणै.), C S' पाशूत्प्लुताम्बरम् ; P₁ प्रोद्यत्प्लुताम्बरम् (for प्रोद्यत्प्लुतस्वरम्)

निर्द्वारे सतमस्युग्रमारुते शून्यवेशमनि ।
 तातोऽपि निहतः शून्ये मयि जीवत्यनाथवत् ॥१३७१॥
 कष्टमेतादृशासह्यवेशसक्षालनावधि ।
 कथं गोष्ठीषु शक्ष्यामि द्रष्टुं मानवतां मुखम् ॥१३७२॥
 विरोधिवशवर्तिभ्यो देशेभ्यः सैन्यनायकाः ।
 सहिमैरेव दुर्लङ्घ्यैः कथमेष्यन्ति वर्त्माभिः ॥१३७३॥
 इत्थं विमृशतस्तस्य तत्तत्तीव्राभिषङ्गिणः ।
 ययौ भीतिमतो भीमा कथंचित् सा निशीथिनी ॥१३७४॥
 प्रातश्चतुष्किकां पौरसमाश्वसाय निर्गतः ।
 नष्टं कटकमन्वेष्टुं सोऽश्वारूढान् व्यसर्जयत् ॥१३७५॥
 मार्गानसूचीसंचारैस्तुषारैर्विवरोज्झितान् ।
 आश्लिष्टवसुधामेघाः कर्तुं प्रारेभिरे ततः ॥१३७६॥
 नामाऽप्यलब्ध्वा सैन्यस्य मोघसैन्येषु दूरतः ।
 निवृत्तेषु नियुक्तेषु विमृश्य नृपतिः क्षणम् ॥१३७७॥
 यद्यद्येनाऽऽहृतं तत्तत्परित्यक्तं मयाऽधुना ।
 दत्तं चाऽरीञ्छ्रितवतामभयं सागसामपि ॥१३७८॥
 इत्याह्नां भ्रमयामास पटहोद्धौषणैः पुरे ।
 साशीर्षोपास्ततः पौरास्तत्राऽरज्यन्त सर्वतः ॥१३७९॥

1371. a) C स (for स°)

1373. b) D C S' P_{1,2} I₃ SA °नायक (for °नायका). —d) D S' °ष्यति (for °ष्वन्ति).

1374. a) All Mss read विमृषत° (for विमृशत° suggested with St). —b) C S' St P_{1,2} I₃ °षङ्गिन (for °षङ्गिण). —d) P_{1,2} I₃ SA निशीथिनी; P₃ निधीथिनी (for निशीथिनी)

1376. c) St °धा मेघा (for धामेघा).

1377. b) मोघसैन्येषु is suggested with St (for मोघसैन्येषु found in all Mss. cf. St. Tr fn) —d) SA D P₁₋₃ S' विमृष्य नृ°; C विमृश्यन्तृ° (for विमृश्य नृ°).

1379. After this v तिलकम्

अनन्तरनृपाचारवैधर्म्यौकारकल्पया ।
तथा सोऽनघया वृत्त्या फलं सद्योऽनुभावितः ॥१३८०॥

शतादप्यूनसंख्यैर्यः स्थितवाननुगैः समम् ।
अनुरागहृतैर्लोकैस्तत्कालं पर्यवार्यत ॥१३८१॥

प्रियोक्त्यावेदनं प्रीतिदायोपायं प्रभोः पुरः ।
भजंल्लोकस्याऽऽभ्यमन्त्रिपदवी लक्ष्मकोऽग्रहीत् ॥१३८२॥

राज्यं शय्यां नयत्येवं प्राञ्चे रात्रि नयक्रमैः ।
याति मध्यन्दिने भिक्षुर्विचिक्षुः पुरमाययौ ॥१३८३॥

तस्य डामरपौराश्ववारलुण्ठाकसंकुलः ।
अदृष्टपूर्वो ददृशे सैन्यव्यतिकरस्तदा ॥१३८४॥

हतं श्रुत्वा रिपुं राज्योत्सुकः स नगरं व्रजन् ।
राजा काकात्मजेनेति तिलकेनाऽभ्यधीयत ॥१३८५॥

हतः समस्तविद्वेष्यः स दैवाद् यदि सुस्तलः ।
कथं प्रकृतयो जह्युर्गुणवन्तं तदात्मजम् ॥१३८६॥

पुरप्रवेशे का राजस्तस्मादेकमहस्त्वरा ।
एहि पद्मपुरं यामो मार्गं रोद्धुं विरोधिनाम् ॥१३८७॥

आगच्छन्तो नष्टसैन्याः सुज्जिमुख्या महाभटाः ।
निहता यदि वा रुद्धास्तत्र सायुधवाहनाः ॥१३८८॥

1380. b) C S' 'वैधर्म्यौ' (for 'वैधर्म्यौ').

1382. b) All Mss read 'योपाय' (for 'योपाय suggested')

1383. a) C नयत्येव (for नयत्येव). —^c) St मध्य दिने (for मध्यन्दिने).

1387. a) C 'प्रवेशका' (for 'प्रवेशे का').

1388. a) P_{2,3} 'सैन्य'. (for 'सैन्या').

प्रविष्टोऽसि ततो न्यस्तशस्त्रो द्वित्रैर्दिनैर्ध्रुवम् ।
नगरं नगरौकोभिः स्वयमभ्यर्थितागमः ॥१३८९॥

अलमेतैर्जरन्मन्त्रैर्वदन्त इति चक्रिरे ।
स च कोष्ठेश्वराद्याश्च सेरास्तस्याऽवधीरणाम् ॥१३९०॥

राज्यं विदद्भिः संप्राप्तं तांस्ताञ्शासनपट्टकान् ।
द्रुतमर्थयमानैश्च विलम्बं कारितो निजैः ॥१३९१॥

अतो बहुहिमापातविवशाशेषसैनिकः ।
आसद्भ्रगरोपान्तं समयेन स तावता ॥१३९२॥

एतस्मिन्नन्तरे लब्धे निस्सैन्यस्य ससैनिकः ।
गर्गात्मजः पञ्चचन्द्रो नृपतेः पार्श्वमाययौ ॥१३९३॥

हतस्वामिपरित्यागमन्युक्षालनकाङ्क्षिभिः ।
राजपुत्रैः समं सोऽथ वीरो योद्धुं विनिर्ययौ ॥१३९४॥

असंभावितसंग्रामान् वीक्ष्य तान् मिश्रसैनिकाः ।
यावत् प्रारेभिरे योद्धुं तावत् किमपि सर्वतः ॥१३९५॥

क्षणैव ययुर्भङ्गं तांस्तान् वीक्ष्य हतान् निजान् ।
न संस्तम्भयितुं शकुः स्वचमूश्च पलायिनीः ॥१३९६॥

सेनानाथाश्च ये मुख्या मिश्रपृथ्वीहरादयः ।
अदृष्टपूर्वं संत्रासं तेऽप्यशस्त्रिवदाययुः ॥१३९७॥

1389 After this v D adds युग्मम् .

1391. a) P₁ I₃ विदद्भिः (for विदद्भिः) —^{ab}) D (before suggestion)
C S' P₁₋₃ I₃ SA सप्राप्तास्ता° (for सप्राप्त ता° suggested with St D).

1395. a) All Mss read असभावन° (for असभावित° suggested)

1396. P₃ om b-d.

1397. P₃ om a and adds युग्मम् after this v —^d) C तेऽपि श° (for तेऽप्यश°).

विद्रवन्तोऽनुयाताः स्युस्ते चेद् दूरं नृपानुगैः ।
तन्नूनमवशिष्येत क्षणादेव न किञ्चन ॥१३९८॥

वैमुख्यं तेषु यातेषु चिरात् सांमुख्यमाययौ ।
नवभूभृत्प्रभावेण नगरे विधुरे विधिः ॥१३९९॥

अन्यथा कलितो लोकैरन्यथा दैवयोगतः ।
इत्थं राज्ञोर्द्वयोरासीद् विजयावजयक्रमः ॥१४००॥

कंचिन्निपातयति बद्धपदं क्षणेन
कंचित् परं पिपतिषु नयति प्ररूढिम् ।
संकल्पनिर्विषयचित्रतरानुभाव
ओघोऽम्भसामिव तटं पुरुषं विधाता ॥१४०१॥

अथ तत्तद्भयस्थानशान्तः बुज्जिर्दिनात्यये ।
दावव्याताद्रिनिष्क्रान्तो निस्सहोऽहिरिवाऽऽययौ ॥१४०२॥

मेधाचक्रपुरग्रामस्थितः श्रुत्वा हतं नृपम् ।
स हि संमन्य राज्यन्तर्नात्तस्थाववसत् परम् ॥१४०३॥

रिल्हणादीन् स्थिताञ्छरपुरादौ सैन्यनायकान् ।
प्रतीक्षमाणस्तैः साकं निर्बाधं नगरेऽविशत् ॥१४०४॥

तमिन्नायां प्रत्यभिज्ञाकृते तेषामनश्वरान् ।
स्वावासपृष्ठे ज्वलतो दीपानास्थापयत् ततः ॥१४०५॥

वैमत्यात् ते तु पत्नीनां विद्रुतानां पृथक् पृथक् ।
निशि काऽपि परिभ्रष्टा न तत्कटकमाययुः ॥१४०६॥

1398 °) P₁₋₃ SA तान्नु° (for तन्नू°).

1399 °) P₁₋₃ °वेन (for °वेण)

1402. °) C S' °द्धटस्था° (for °द्भयस्था°)

1403. °) C S' I₃ SA मेधाचक्र पुर° (for मेधाचक्रपुर°).

[1404. °) C °तीक्ष्य° (for °तीक्ष°).

प्रत्यूषे प्रचलंस्तैस्तैः पृष्ठलङ्घैः स डामरैः ।
न मुहूर्तमपि त्यक्तः प्रहरद्भिरितस्ततः ॥१४०७॥

वृद्धस्त्रीवालभूयिष्ठान् सहप्रस्थायिनो जनान् ।
ययौ रक्षन् पुरः कृत्वा पशुपालः पशूनिव ॥१४०८॥

पञ्चशत्या हयारोहैः सह व्यावृत्य तिष्ठता ।
कंचित् क्षणं तेन रक्षा तेषां कर्तुमशक्यत ॥१४०९॥

द्राक्षाषण्डद्रुमव्यूहसंबाधेऽध्वन्यसाध्वसैः ।
बाध्यमानोऽरिभिर्लोकं सोऽत्याक्षीत् तु पदे पदे ॥१४१०॥

हतस्य स्वामिनः स्वामिसूनोश्च व्यसनस्थितेः ।
आनृण्यकाङ्क्षिणा तेन तत्र ह्यात्मैव रक्षितः ॥१४११॥

येषां प्राणपरित्यागे निश्चयं बध्नतामपि ।
न योग्यकालापेक्षाऽस्ति किं तौर्हिस्त्रपशूपमैः ॥१४१२॥

हन्तुं तं नष्टमायान्तं रुद्ध्वा पद्मपुरान्तिकम् ।
अवसण्डामराः क्रूराः खड्गवीचिषयौकसः ॥१४१३॥

खेरीतलावशाग्रामादुत्थाय पृथुसैनिकः ।
व्रजंस्तेनाऽऽययौ तत्र प्रसङ्गे श्रीवक् पथा ॥१४१४॥

तमनष्टानुगं सुज्जिरसाविति विशङ्किताः ।
निपत्य ते विदधिरे हतलुण्ठितसैनिकम् ॥१४१५॥

1408 c) C S' पुरस्कृत्य (for पुर कृत्वा)

1409. a) St P₂ I₃ पञ्चाशत्या (for पञ्चशत्या)

1411. c) St °नृण्या°; P₃ °नृण्य (for °नृण्य°).

1413 d) C S' P₃ खण्डूवी° (for खड्गवी°)

1414 e) C S' व्रजन्नन्वा° (for व्रजस्तेना°)

1415. a) C S' °नुष्ठा° (for °नष्टा°)

मेरुश्च सज्जनश्चाऽश्ववारौ तत्राऽऽहवे हतौ ।
क्षतो वद्धात्मजो मल्लो दिवसैर्यो व्यपद्यत ॥१४१६॥

उदीपविहितश्वभ्रवहत्सलिलसंकटम् ।
उदीपपूरवालाख्यं स्थानं तत्र क्षणेऽभवत् ॥१४१७॥

युद्धवा युद्धवा प्रचलतस्तत्र पद्मपुराद् वहिः ।
रुद्धसैन्यस्य विशिखः श्रीवक्त्रस्याऽविशाद् गलम् ॥१४१८॥

प्रहारविवशो नाऽसौ सुज्जिह्वात्वेति डामरैः ।
स निर्लुण्ठ्य परित्यक्तः पूर्वमैत्र्यनुरोधतः ॥१४१९॥

लुण्ठितश्रीवकानीककोशभारग्रहानतैः ।
तैः कैश्चिच्चलितैरासीत् सुज्जैर्मागोऽनुपद्रवः ॥१४२०॥

प्रस्थिते पथिकेऽकस्माद् यन्त्रेषूत्सादयन् वने ।
आयुश्शेषो मृगेन्द्रस्य विदध्यादध्वशोधनम् ॥१४२१॥

निश्शब्दसैन्यो निर्यातः सुज्जि पद्मपुरान्तरे ।
उदीपश्वभ्रसविधं संप्राप्तोऽज्ञायि डामरैः ॥१४२२॥

पदातिकोशशस्त्रादि मुष्णतः सोऽनवेक्ष्य तान् ।
तीर्त्वा श्वभ्रं वाजिगम्यां साश्ववारो भुवं ययौ ॥१४२३॥

ततः पुरं प्रशान्तरिभयं दूराद् विरोधिनः ।
भ्रूमङ्गतर्जनीकम्परुक्षालापैरतर्जयत् ॥१४२४॥

1417. *) D C S' I₃ °विहत° (for °विहित°) —°) C S' °पुर°, P₁ °मूर°
(for °पूर°).

1419 °) C S' निर्लुण्ठि (for निर्लुण्ठ्य).

1420 *) P_{2,3} I₃ SA लुण्ठित श्री° (for लुण्ठितश्री°) C °वको° (for °वका°).
—b) C S' °शोक° (for °कोश°).

1423. *) P₂ I₃ SA °कोष° (for °कोश°) —b) P₁ I₃ SA सोनवीक्ष्य;
P₂ सोनवीक्षि [sic] (for सोऽनवेक्ष्य)

1424 *) St P₂ तत पर (for तत पुर)

संत्रस्तैश्छत्रमात्रं तैस्त्यक्तमादाय च द्रुतम् ।
प्रविश्य नगरं साम्बुर्नृपतेः पार्श्वमाययौ ॥१४२५॥

ज्यायसि भ्रातरिवाऽग्रं तस्मिन् प्राप्ते जहौ नृपः ।
दुःखोष्णैरसुभिः सार्धं वैरिव्यापातसाध्वसम् ॥१४२६॥

महत्तमोऽनन्तसूनुरानन्दस्तत्र वासरे ।
लोचनोद्धारकग्रामे डामरैः प्रचलन् हतः ॥१४२७॥

तत्तन्मङ्गल्यदण्डादिदुस्सहायासकारणात् ।
स विपत्पतितो नाऽभूत् कस्याऽपि करुणावहः ॥१४२८॥

भासाभिधः सुज्जिभृत्यो लोकपुण्यात् पलायितः ।
श्रान्तोऽवन्तिपुरेऽविक्षद्वन्तिस्वामिनोऽङ्गनम् ॥१४२९॥

कम्पनोद्ग्राहकः क्षेमानन्दः स च तदन्तरे ।
अमर्षणैरवेष्टयेतां डामरैर्होल्लोड्भवैः ॥१४३०॥

इन्दुराजोऽपि सेनानीः कुरराजकुलोद्भवः ।
टिक्कं तद्वेष्टितो ध्यानोद्दारे व्याजादशिश्चियत् ॥१४३१॥

पिञ्चदेवादयोऽन्येऽपि बहवः सैन्यनायकाः ।
अतिष्ठन् कमराज्यान्तर्डामरैः कृतवेष्टनाः ॥१४३२॥

पाते वनस्पतेः शावा इव तन्नीडविच्युताः ।
इत्थं हताः क्षताश्चासंस्तत्र तत्र नृपानुगाः ॥१४३३॥

1428. a) C S' तत्तु म° (for तत्तन्म°).

1430. a) C S' °द्वोद्ग्राहक, P₁ SA °द्वोद्ग्राहकः (for °द्वोद्ग्राहक'). —^c) St (before suggestion) SA D P_{1,2} °वेष्टयेत, C वेष्टयेतां; P₃ °वेष्टयेता; I₃ °वेष्टयेता (for °वेष्टयेता found in S').

1431. ^{ad}) All Mss read °नोद्दारे (for °नोद्दारे suggested with St).

1432. ^c) D C S' अत्यजन्; P₁ I₃ अतिष्ठत् (for अतिष्ठन्). —^{ad}) C °राज्य तद्भा° (for °राज्यान्तर्भा°).

1433. a) S' P₂ दावा. (for शावा). —^c) SA (with diplography) °श्वाश्वा° (for °श्वा°).

निष्पादत्रा हिमप्लुष्टचरणा नग्नविग्रहाः ।
श्रुत्क्षामा बहवोऽभूवन् मार्गेषु गलितासवः ॥१४३४॥

न व्यलोक्यत मार्गेषु तदा नगरगामिषु ।
पलालच्छन्नदेहेभ्यो मानुषेभ्यः परः क्वचित् ॥१४३५॥

घ्रासं विलासवासस्त्वं तेऽपि चित्ररथादयः ।
निन्युर्यैरचिरेणैव महामात्यैर्भविष्यते ॥१४३६॥

द्वितीयेऽपि दिने रुद्धसंचाराः पत्रिणामपि ।
तुषारवर्षिणो मेघा न मुहूर्ते व्यरंसिषुः ॥१४३७॥

वनपूर्वाभिधग्रामस्थितस्य कटकान् निजान् ।
भिक्षोर्निक्षिप्य धन्योऽथ सिंहदेवमशिश्रियत् ॥१४३८॥

निशम्य कृतसत्कारं नृपं तदनुयायिनाम् ।
सर्वेऽपि भैक्षवास्तस्थुः सैनिका नगरोन्मुखाः ॥१४३९॥

मन्दप्रतापे दायादे संप्राप्तावसरास्ततः ।
राश्यश्चतस्रो राजानमनुमर्तुं विनियर्युः ॥१४४०॥

परापातभयाच्छीतापाताच्च विवशैर्जनैः ।
न ता नेतुमशक्यन्त दूरस्थं पितृकाननम् ॥१४४१॥

चक्रिरे स्कन्दभवनोपान्ते देहांश्चिताग्निसात् ।
ते सत्वरं ततस्तासामदूरे राजसन्नतः ॥१४४२॥

1435 P₁ om. from मार्गेषु to देहेभ्यो.

1436 a) D P₃ °वासत्व, P_{1,2} °वासात्व, C °वासार्थ; S' °वासार्थे (for °वासस्त्व).

1438. b) St I₃ °काद् भटान्; P₂ °कान् भटान् (for °कान् निजान्).
—d) P₂ SA °श्रयत् (for °श्रियत्).

1439. b) D C S' P₂ °यायिनम् (for °यायिनाम्).

1441. a) C S' °भयाच्छिन्ना° (for °भयाच्छीता°) —b) C S' °याताश्च; P₁ °पाताश्च; P₃ °पातश्च (for °पाताच्च). —d) SA₁ (after correction) तान्नेतु°; I₃ ..ग्नेतु (for ता नेतु°).

राज्ञी चम्पोद्भवा देवलेखा तरललेखया ।
स्वस्त्रा सहाऽविशद् वह्निं रूपोल्लेखावधिर्विधेः ॥१४४३॥

गुणोज्ज्वला जज्जला सा मृता वल्लापुरोद्भवा ।
गग्गात्मजा राजलक्ष्मीरपि वह्नौ व्यलीयत ॥१४४४॥

मत्वा हिमव्यपायान्तं राज्यरोधं निजप्रभोः ।
डामरा नवभूर्भर्तुर्हिमराजाभिधां व्यधुः ॥१४४५॥

ददर्श सौस्सलं मुण्डमथ मिष्ठरुपागतम् ।
गाढामर्षाग्निंसंदीतैर्दृक्पातैर्निर्दहन्निव ॥१४४६॥

कोष्ठेश्वरज्येष्ठपालादयस्तत्सत्क्रियोद्यताः ।
अमहासन्नतां वैराद् भजता तेन वारिताः ॥१४४७॥

नगरं हिमवृष्ट्यन्ते स यियासुर्युयुत्सया ।
ताटस्थेनाऽहिताकृग्रान्भृत्याञ्ज्वात्वाऽब्रवीद् वचः ॥१४४८॥

प्रसह्य प्राप्नुयां राज्यमिति पृथ्वीहरे सति ।
हते तु तस्मिन् दायदे विपन्ने स्यां पतिर्भुवः ॥१४४९॥

इत्यचिन्तयमेतत्तु दैवात् संजातमन्यथा ।
राज्यस्याऽऽशाऽपि विरता हते प्रत्युत यद्रिपौ ॥१४५०॥

किं राज्येनाऽथ वा कृत्यं भोगमात्रोपयोगिना ।
जिगीषोरुचितं कस्य ममेवाऽन्यस्य सेत्स्यति ॥१४५१॥

1444. a) St SA om. सा —e) C गग्गा° (for गग्गा°).

1445. b) C S' राज्यं तस्य (for राज्यरोध) St (before corr in corrigenda) °प्रभा (for प्रभो).

1447. °) All Mss. except SL read असहासन्नता (for अमहासन्नता found in SL)

1449. °d) St °विपन्न, SA D P_{1,2} I₃ विपन्ना; C S' P₃ विपन्न (for विपन्ने suggested with St Tr.) —d) C S' स्यात् (for स्या).

1450. a) C S' इति (for इत्य°)

1451. d) C S' मम वा° (for ममेवा°).

मुण्डं न्यपातयद् भूमौ यः पूर्वेषां पुरा मम ।
सिंहद्वारे मदीयेऽद्य तन्मुण्डं वर्तते लुठत् ॥१४५२॥

दशमासान्मदाद्यानां सुखच्छेदं व्यधत्त यः ।
तत्तद्दुःखं स तु मया दशाब्दाननुभावितः ॥१४५३॥

एवं निर्व्यूढकर्तव्यतया नेष्याम्यवन्ध्यताम् ।
उपशान्तमनस्तापः सुस्थित्या शेषमायुषः ॥१४५४॥

इत्याद्युक्त्वा गतष्टिकाभ्यर्णं तं प्रणतं व्यधात् ।
प्रीत्या स हेमघटिकश्वेतच्छत्रादिभाजनम् ॥१४५५॥

तद्विस्त्रम्भेण राज्याशापिशाच्योदितया पुनः ।
गृहीतोऽभ्येत्य शीतार्तस्तस्थावन्तर्विचिन्तयन् ॥१४५६॥

अत्यन्तानुचितं चाऽन्यल्लवन्यै संविधित्सुभिः ।
रक्षितं रक्षिणो न्यस्य हतक्षमाभृत्कलेवरम् ॥१४५७॥

विपक्षाश्रयणेऽप्यस्मिन् स्वामिनोऽन्ते किमीदृशी ।
दशा शरीरस्येत्यन्तः कृतज्ञत्वेन चिन्तयन् ॥१४५८॥

दिदक्षाव्याजतः सज्जकारुयो नगरशास्त्रभृत् ।
आयातो वाष्टुकं गोप्तृन्युद्धैर्जित्वाऽग्निसाद् व्यधात् ॥१४५९॥

स चतुर्नवताद् वर्षादारभ्याऽऽसादितच्छलैः ।
भूतैरधिष्ठितस्तिष्ठन् प्रजासंहारकार्यकृत् ॥१४६०॥

1453. b) P_{2,3} सुख° (for सुख°) —d) P₂ °जान्वित (for °भावित).

1454. d) C S' सुस्थित, P₂ स्वस्थित्या (for सुस्थित्या)

1455. S' om. ab. —c) D C सहेम° (for स हेम°). C S' घटिका° (for घटिक°)

1456. c) SA शीतार्तं [sic]; P₁ शीतार्तु° [sic] (for शीतार्त°).

1457 c) C S' रक्षिणा (for रक्षिणो).

1458 a) P₃ °श्रयिणो° (for °श्रयणे°)

1459 c). C S' D P_{1,2} I₃ वाष्टुका (for वाष्टुक) After this v. तिलकम् .

1460. d) St C S' I₃ P₂ °कार्यभृत् (for °कार्यकृत्).

देवताधिष्ठिताविष्टदेहिवाक्यादिति श्रुतिः ।
भाषितद्वधसंवाद्जनितप्रत्ययोद्ययौ ॥१४६१॥

तदीयानन्यथात्वेन छेत्ता भ्रामयिता च यः ।
तन्मुण्डस्याऽस्य स पुमांल्लब्धः सुतो मृतस्तथा ॥१४६२॥

भिष्ठुः कापुरुषाचारहतौचित्यो व्यसर्जयत् ।
प्राचण्ड्याख्यातये मुण्डमथ राजपुरीं रिपोः ॥१४६३॥

उच्चलात्मजया तत्र देव्या सौभाग्यलेखया ।
नेतृन् पितृव्यमुण्डस्य जिघांसन्त्या निजानुगैः ॥१४६४॥

राजपुर्यामाकुलत्वं नीतायामाससाद् तत् ।
तद्भर्तुः सोमपालस्य दूरस्थस्याऽन्तिकं चिरात् ॥१४६५॥

अधीनस्य मधुक्षैव्यग्राभ्यधर्मादिकर्मसु ।
तिरश्च इव शोच्यस्य नेयबुद्धेः खशप्रभोः ॥१४६६॥

सभ्यैरुश्चावचं तत्र कर्तव्यं परिचिन्तितम् ।
सोचितं व्यञ्जितौचित्यानौचित्यं निरवग्रहैः ॥१४६७॥

नागपालस्तु सौभ्रात्रं लब्ध्वा भ्रातुः स्थितोऽन्तिके ।
सेहे मुण्डावशेषस्य नोपकर्तुर्विमाननाम् ॥१४६८॥

सुदीर्घदर्शिनोऽप्यन्ते कश्मीरेभ्यः पराभवम् ।
विशङ्कयोचुः सर्वथेदं सत्कार्यं वः शिरः प्रभोः ॥१४६९॥

1461. b) P_{2,3} °देह° (for °देहि°). —d) C S' °यो ययौ (for °योषयौ).

1462. b) C P₂ St भ्रमयिता (for भ्रामयिता). After this v. तिलकम् .

1463. c) St प्राचण्ड्य°, S' प्राचण्डा° (for प्राचण्ड्या°).

1465. c) P₂ मद्भर्तुः (for तद्भर्तुः) After this v. मुग्मम् .

1466. a) All Mss. read आदीनास्य; St suggests आदीनस्य (for अधीनस्य suggested).

1469. a) S' °र्थं ते° (for °प्यन्ते). —b) C कश्मी° (for कश्मी°). —d) I_g न° (for वः).

क्रियते येन नियतेरन्यथात्वं सनाथताम् ।
विनिहस्य हरेर्दृष्टाः कुर्वन्तो यत्र जम्बुकाः ॥१४७०॥

तद्गोपालपुरे कालागुरुचन्दनदारुभिः ।
काष्ठैर्निष्ठां शिरो निन्ये वीतिहोत्रेऽथ शत्रुभिः ॥१४७१॥

यथा प्राप्तभ्रंशा धरणिपतिभावस्य विविधा
यथा हासोल्लासा अपि समरसीमासु बहुशः ।
यथा तत्तद्दीर्घव्यसनविनिपातानुभवन्
तथा दृष्टस्तस्य प्रमयसमयोऽप्यद्भुततरः ॥१४७२॥

कस्याऽपरस्य तस्येव लेभिरे वह्निसत्क्रियाम् ।
एकत्रेतरगात्राणि मुण्डमन्यत्र मण्डले ॥१४७३॥

टिक्कादयोऽथ नगरं यान्तोऽवन्तिपुराध्वना ।
तत्र हन्तुं व्यलम्बन्त भासादीन् पूर्ववेष्टितान् ॥१४७४॥

युद्धाग्न्युद्दीपनग्रावप्रहारच्छेदकारिभिः ।
न ते ज्ञेतुमशक्यन्त तैः प्रयत्नपरैरपि ॥१४७५॥

स्थितैर्महाश्मप्रकारगुप्ते सुरगृहाङ्गने ।
तैर्हन्यमानास्ते स्थातुं गन्तुं वा नाऽभवन् क्षमाः ॥१४७६॥

एवं प्राप्तविलम्बेषु तेषु लब्धान्तरः सुधीः ।
स्वीचकार प्रदानेन खड्गवीडामरान्मृपः ॥१४७७॥

गृहीतनीविना तेषां सुज्जिः प्रायोजि सत्वरम् ।
तेन भासादिमोक्षाय पञ्चचन्द्रादिभिः समम् ॥१४७८॥

1470. *) D P_{1,3} ये तु, P₂ यो, SA ये; SL योन्य° (for येन). '—°) निहतस्य
or निवहस्य is suggested (for विनिहस्य found in all Mss.).
The whole verse does not give any clear sense.

1472. °) P₂ °भवने (for °भवन्).

1473. °) I₃ SA om. र in एकत्रेतर without indicating a lacuna.

1475. °) C S' °यत्नै (for °यत्न°).

प्रापाऽवन्तिपुरं यावन्न स तावत् तदग्रगान् ।
कव्यात्मजादीनालोक्य भङ्गं टिकादयो ययुः ॥१४७९॥

देवागाराद् विनिर्याता भासाद्यास्ते च विद्विषाम् ।
भग्नानामनुगान् हत्वा सुज्जरन्तिकमाययुः ॥१४८०॥

लब्धप्रतापे नगरं प्रविष्टे कम्पनापेतौ ।
आययाविन्दुराजोऽपि टिकं संत्यज्य सानुगः ॥१४८१॥

चक्रे चित्ररथश्रीवभासादीनपि भूपतिः ।
पादाग्रद्वारखेर्यादिकर्मस्थानाधिकारिणः ॥१४८२॥

यथापूर्वमधीकारानजहत् सुज्जरप्यभूत् ।
प्रतीहारमुखप्रेक्षी का कथेतरमन्त्रिणाम् ॥१४८३॥

प्रतीहारोऽपि निस्सीमडामरग्रामसंमतः ।
तद्भेदचक्रिकां कुर्वन्नगाद् राज्ञः प्रतीक्ष्यताम् ॥१४८४॥

स नासीदसुहृद्रथूहे कोऽपि तत्प्रेरणेन यः ।
नाऽशिश्चियन्नृपं नो वा बभूवाऽऽश्रयणोन्मुखः ॥१४८५॥

निहुतेशित्वसदृशस्फूर्तिर्धूर्तो महीपतिः ।
आहारमप्यनासाद्य तन्मतं न न्यषेवत ॥१४८६॥

इत्थं नगरमात्रान्तर्लब्धपादप्रसारिकः ।
सोऽवर्तिष्ट समासन्नफलं कन्दलयन्नयम् ॥१४८७॥

1482. d) C S' °कार्यं (for °कर्म°)

1483. ab) C S' °रान् न ज° (for °रानज°).

1485. °) SA °भय° (for °श्रय°).

संघटय्याऽखिलान् भिक्षुर्दामरान् विजयेश्वरे ।
अथाऽतिष्ठदधिष्ठानं जिघृक्षुः शिशिरात्यये ॥१४८८॥

अदृष्टपूर्वं स्वचमूचकैक्यं वीक्ष्य डामराः ।
भिक्षोर्हस्तगतं राज्यं मत्वाऽशङ्किषताऽथ ते ॥१४८९॥

एकैकस्यैष धीशौर्यमित्रामित्रादि दृष्टवान् ।
नोत्तिष्ठेत् प्राप्तराज्यः किमास्कन्देषु गृहान्तरात् ॥१४९०॥

इति संमन्त्र्य ते राज्यं सोमपालाय दित्सवः ।
दूतान्निगूढं प्राहिण्वन् सोऽपि दूतं व्यसर्जयत् ॥१४९१॥

आकाराचारवैक्लव्यैः पशुतुल्यस्य तस्य तैः ।
राज्यभोगा अभङ्गा नो भविष्यन्तीत्यचिन्त्यत ॥१४९२॥

भोगलोभोज्झितौचित्यदस्युसंघचिकीर्षितम् ।
देशेऽत्र पापात् पापीयो दैवान्न समपादि तत् ॥१४९३॥

दास्येऽप्ययोग्यो यो राज्ये स इत्यास्तां त्रपान्यतः ।
शक्येत पातुं देशोऽयं किमीषदपि तादृशा ॥१४९४॥

शालीन् पलालपुरुषोऽवति यः कृशानु-
दग्धाननश्चटकपेटकभीतिदानैः ।
त्रातुं स काननतरुन् विहितो विदध्यात्
किं तत्र भञ्जनकृतां वनकुञ्जराणाम् ॥१४९५॥

1488. ab) SA C S' P_{1,2} I₃ भिक्षुन्डा° (for भिक्षुर्दा°). —c) P_{1,2} SA I₃ अथाधिष्ठ°, St अथाध्यष्ठा° (for अथाऽतिष्ठ°)

1490. a) C S' P₁₋₃ I₃ SA °कस्यैषधी°, D कस्येषधी° (for °कस्यैषधी° suggested with St)

1492. a) D C S' P₁ I₃ °कारचा° (for °काराचा°) —b) P₃ तस्य (for तस्य) —c) C S' °भोगाश्च (for °भोगा अ°)

1493. a) D P₁ °भोजि°, C S' °भोजि° (for °भोज्झि°) —c) All Mss. read पापीये (for पापीयो suggested with St)

1494 b) C S' सदभ्यासे त्रपान्वित (for स इत्यास्ता त्रपान्यत).

1495. c) C S' निहितो (for विहितो)

भिक्षोर्नेदिष्टतां दिष्टवृद्धिव्याजात् ततो भजन् ।
तद्द्रुतो डामरान् गूढं नीविदानोद्यतान् व्यधात् ॥१४९६॥

वैशाखेऽथ कृतारम्भस्तदा संभावितत्वरः ।
निर्गत्य नगरात् सुजिर्गम्भीरातीरमाययौ ॥१४९७॥

तस्याऽभियोगः श्लाघ्योऽभूद् योद्धुं यत्समवायिनः ।
एकाकी तावतो वीरानूरीकृत्य स निर्ययौ ॥१४९८॥

अन्तःपाते साहसानां नाऽद्भुतं तद्विधेर्वशात् ।
जीयते लक्षमेकेन लक्षेणैकोऽथवा युधि ॥१४९९॥

पारं तरीतुं निस्सेतोः सरितोऽपारयन्नसौ ।
पारे परस्मिन्नहितानपश्यच्छरवर्षिणः ॥१५००॥

द्वित्रा निशाः स ते चाऽऽसंस्तस्याः सिन्धोस्तटद्वये ।
रुद्धाः संनाहिनोऽन्योन्यरन्ध्रावेक्षणदीक्षिताः ॥१५०१॥

अथाऽवन्तिपुराच्चौभिरानीताभिरबन्धयत् ।
सेतुं साश्वोऽतरत् सुजिरारुह्य तरणीं स्वयम् ॥१५०२॥

तरन्तमेव तं दृष्ट्वा योधैः कतिपयैः समम् ।
द्विषच्चमूर्मरुल्लोला दुमालीवाऽभवच्चला ॥१५०३॥

दृष्टं मुहुर्तदितावदारूढः स च यत्तटम् ।
बद्धश्च सेतुस्तीर्णाश्च योधा भग्नाश्च विद्विषः ॥१५०४॥

1496 a) C S' °नानिष्टता, P₁ °नौसिष्टता, P₃ I₃ °नौमिष्टतां (for °नेदिष्टतां).

1498 a) C S' °स्यापि योग. (for °स्याऽभियोग). —^b) C S' बोद्धु [sic] (for योद्धुम्)

1501. d) P_{1,3} I₃ SA °वौक्षण° (for °वेक्षण°)

1503. e) P_{1,2} I₃ द्विषश्चमूर्° (for द्विषच्चमूर्°)

न खड्गी न हयारोहो नाऽपि श्ली न चापभृत् ।
व्यावृत्य प्रेक्षितुं कश्चिदशकद् विदुताद् बलात् ॥१५०५॥

निबद्धवध्रशैथिल्याल्लोलपल्ययने ह्ये ।
कोष्ठेश्वरस्याऽश्ववारा व्यलम्बन्ताऽन्तरे क्षणम् ॥१५०६॥

निर्यन्त्य तेऽपि पर्याणं सुजौ पश्चात् प्रधाविते ।
वातोद्धृतं रजश्चक्रमिव क्षिप्रं तिरोदधुः ॥१५०७॥

हतलुण्ठितविध्वस्तध्वजिनीका विरोधिनः ।
ध्यानोद्गारादिषु ग्रामेष्वमिलन्खण्डशो गताः ॥१५०८॥

विजयेशाग्रं तीर्त्वा वितस्तासेतुमागतः ।
भासोऽपि दस्यून् विदधे पलायनपरायणान् ॥१५०९॥

उषित्वा विजयक्षेत्रे तदाऽन्येद्युरुपागते ।
कम्पनेशे ययुस्त्यक्त्वा ध्यानोद्गरं विरोधिनः ॥१५१०॥

तत्र स्थित्वा दिनैः कैश्चित् स देवसरसोन्मुखः ।
शिथ्रिये भेदनिर्यातैरेत्य टिकस्य गोत्रिभिः ॥१५११॥

जयराजयशोराजौ तन्मुख्यौ भोजकात्मजौ ।
प्रविश्य देवसरसं व्यधाद्विक्रोपवेशने ॥१५१२॥

ययुर्विनष्टसंघातास्तस्मिन् पश्चात् प्रधाविते ।
भिक्षादयः शूरपुरं स्वोर्वी कोष्ठेश्वरादयः ॥१५१३॥

1505. °) P₁ प्रेक्षितः, I₃ SA प्रेक्षितुः (for प्रेक्षितु)

1507. °) P_{1,2}, I₃ SA निर्यन्त्य; C S' निर्यत्य (for निर्यन्त्य). —°) St P₂ I₃ वात्यो° (for वातो°).

1508. S' om this v.

1509. °) SA₁ (after corr) C S' St P_{1,3} °मग्र, SA₁ (before corr.) °मग्रतः (for °मागत), —°) P₃ transposes दस्यून् विदधे.

1510 °) C S' I₃ P_{1,3} SA कम्पनेश (for कम्पनेशे).

गर्हा महाभये सोमपालदूतः पलायितः ।
दास्याः सुतेन प्रहितः कुत्राऽस्मीति प्रभोर्व्यधात् ॥१५१४॥

स हि तादृङ्महारम्भक्षोभसाध्योन्नतीच्छ्रुताम् ।
तस्य सिंहीस्पृहाक्रान्तगोमायुवदमन्यत ॥१५१५॥

प्रमादात् स्वामिनो राज्यं चिरं नष्टं मितैर्दिनैः ।
सुजि. प्रसाध्य प्रदावेवं स स्वामिसूनवे ॥१५१६॥

शमालादीनपि व्यूढान् दानोपायेन डामरान् ।
पौरांश्च भिक्षाश्रयिणो राजा भेत्तुं प्रचक्रमे ॥१५१७॥

राज्ञः परीक्ष्य सामर्थ्यमथ कुर्मो यथोचितम् ।
इति सर्वाभिसारेण ते संमन्व्य रणं ददुः ॥१५१८॥

रजोवनि कालक्षयभटौघनटताण्डवः ।
दामोदरेऽभूत् संग्रामः स वीरग्रामघस्परः ॥१५१९॥

कोष्ठेश्वरवशं यातं रक्षता पितरं क्षतम् ।
लब्धाः सहजपालेन श्लाघाः प्रकृतिभिः समम् ॥१५२०॥

श्रमस्तत्राऽविशेषोऽभूद् राज्ञो भिक्षाचरस्य च ।
भिधुस्त्वहन्यसंवेद्यं विवेदाऽऽत्मपराजयम् ॥१५२१॥

ततः प्रभृति यः प्रातः स न सायमदृश्यत ।
योऽद्य वा न परेद्युः स सैनिको भैक्षवे बले ॥१५२२॥

1516. a) C S' P₁₋₃ प्रसादात् (for प्रमादात्) —^c) St C P₁₋₃ I₃ प्रसाद्य,
S' प्रसादा (for प्रसाध्य)

1517. d) C S' P₃ I₃ °भ्येत्तु, P₁ °व्येत्तु, St °भ्येत्तु (for भेत्तु)

1518. d) St C S' SA P₁₋₃ I₃ त (for ते). C S' St P_{1,2} I₃ ददु, P₃ व्यद्युः
(for ददु).

1519. a) P₁₋₃ I₃ SA °जवनिका (for °जवनिका°).

1521. c) D P₁ I₃ °स्वनन्य°, P₃ °स्तदन्य°, P₂ °स्वदन्य° (for °स्वहन्य°).

एवं त्यक्त्वा परान् पौरडामरेषु नृपान्तिकम् ।
प्रयात्सु लाभसत्कारानुचितान् प्राप्नुवत्सु च ॥१५२३॥

काप्यहंपूर्विकोत्तस्थौ मनुजेश्वरकोष्ठयो ।
प्रयातुं पार्थिवाभ्यर्णं लाभसौख्याभिलाषिणोः ॥१५२४॥

ज्ञात्वाऽथ तत् काकरुहाद् गृहीतस्वपरिच्छदः ।
देशान्तरोन्मुखो भिक्षुराषाढे मास्यवाचलत् ॥१५२५॥

अनुयाद्भिः स दाक्षिण्यशेषाद् विहितसान्त्वनैः ।
तदाद्यैर्दामरैः क्रुध्यन् न निरोद्धुमपार्थत ॥१५२६॥

अकरोत् स्वैरिणीसूनुतया शीलबहिष्कृतः ।
अतिरूपेषु दारेषु तस्य कोष्ठेश्वरः स्पृहाम् ॥१५२७॥

सटां हरेः फणारत्नमहेज्वालां हविर्भुजः ।
बालां च तस्य संस्प्रष्टुं कोऽप्रशान्तस्य शक्नुयात् ॥१५२८॥

समं सौस्सलिना बद्धसंधिराश्रयकाङ्क्षिणः ।
सोमपालः स्वविषये नाऽदात् तस्य प्रतिश्रयम् ॥१५२९॥

उद्वेजितः प्राणहरैः प्रयत्नैस्तस्य सर्वतः ।
तद्देशदुर्गममहीसीमान्तं सुत्हरी ययौ ॥१५३०॥

त्रिगतेषु दया शीलं चम्पाया मद्रमण्डले ।
त्यागो दार्वामिसारेषु मैत्री नाऽमर्त्यधर्मिणाम् ॥१५३१॥

1524 a) S' P₂ °षिणौ, P₃ I₃ °षिणै (for °षिणो).

1525 a) For काकरुह cf v VIII. 1264. —b) C S' °तस्य° (for °तस्व°).

1527. c) I₃ हारेषु (for दारेषु)

1528 a) P₃ सता (for सटा) —c) P₁₋₃ I₃ SA सम्प्रष्टु (for सस्प्रष्टु)

1530 a) D उद्विजेत, C S' तद्विजेत, I₃ तत्वेजित (for उद्वेजित) —c) P₁ I₃ SA तद्देश° (for तद्देश°). —d) P₁ सुत्हरी, P₃ मुत्हरी, I₃ स्वत्हरी (for सुत्हरी).

1531 b) P₂ °मद्रम°, I₃ मश्रम° (for मद्रम°) —c) I₃ दार्वामि° (for दार्वामि°).

पीडयेत् त्यक्तभीर्भूभृद् दूरस्थे त्वयि डामरान् ।
त्वामेवाऽभ्यर्थ्य राजानं ततः कुर्युः क्रमेण ते ॥१५३२॥

क्ष्मां तद्ब्रजामोऽर्थयितुं साम्प्रतं नरवर्मण ।
मन्त्रिभिर्युक्तमित्युक्तमपि मन्त्रं न चाऽग्रहीत् ॥१५३३॥

वसाल्पपरिवारोऽस्मद्गृह इत्यथ गृह्यतः ।
श्वशुरप्रार्थनां तस्य भृत्याः पार्श्वाद्वाचलन् ॥१५३४॥

प्रावर्तताऽथ नगरे विशद्भिर्विभवोज्ज्वलैः ।
सुलग्नसुलभे काले वरयात्रेव डामरैः ॥१५३५॥

वीक्ष्याऽश्वच्छत्रतुरगैरेकैकं पार्थिवाधिकम् ।
सुस्सलक्ष्मापतेर्धैर्यनैष्ठुर्यं तुष्टुवुर्जनाः ॥१५३६॥

औदार्याकारतारुण्यवेषसौन्दर्यमन्दिरम् ।
कोष्ठेश्वरोऽधिकं स्त्रीणां प्रययौ प्रेक्षणीयताम् ॥१५३७॥

प्रशान्तविष्टवे देशे ययावुत्सववाद्यताम् ।
विशद्भूरिलवन्यौघतूर्यघोषो दिवानिशम् ॥१५३८॥

क्षीराद्या लक्ष्मकेणाऽपि सर्वे मडवराज्यतः ।
आनीताः पार्थिवाभ्यर्णं सैन्यार्णवभयंकराः ॥१५३९॥

1533. a) C S' I₃ तत्प्रजा सोऽर्थ° (for तद्ब्रजामोऽर्थ°).

1534. a) C S' वात्सल्य° (for वसाल्प°). —b) D P₁ इत्यथ°, S' इत्यर्थ° (for इत्यथ).

1536. b) C S' P₁₋₃ I₃ °कैकपा° (for °कैक पा°) —cd) St C P_{2,3} I₃ °धैर्यं नै° (for °धैर्यं नै°).

1537. b) C S' P₃ °वेश° (for °वेष°)

1538. a) SG °प्लवो देशो; (for °प्लवे देशे) —b) C S' P₃ °वश्यताम्; P₂ °वाच्यताम् (for °वाद्यताम्) —d) C S' P₁₋₃ SG °घोषा°, SA °घोषा (for °घोषो) C S' °दिकोऽनि° (for दिवानि°)

1539. e) P₁ अनीता (for आनीता).

अपि भूपालवाङ्मयादभूद् राजोपजीविनाम् ।
प्रतीहारगृहद्वारप्रवेशो बहुमानकृत् ॥१५४०॥

लवन्यलुण्ठितग्रामतया दुर्भिक्षदुस्सहः ।
व्ययोत्तरङ्गः कालोऽभूत् स राज्ञो धनदश्रियः ॥१५४१॥

डामरेभ्यो नृपः पारात् संगृह्णन् कृतचेतनः ।
निनायाऽभ्यन्तरं वृद्धिं बाह्यं चाऽपचयं जनम् ॥१५४२॥

तिष्यवैश्यार्धदेवाद्या ज्ञातयो जनकदुहाम् ।
राजद्रोहोचितां राज्ञा विपत्तिमनुभाविताः ॥१५४३॥

मासैश्चतुर्भिः स पितृप्रमयाहादनन्तरम् ।
अनन्यशासनं राष्ट्रं स्वमेव समपादयत् ॥१५४४॥

निर्धाम नगरं पौराः सर्वसामर्थ्यवर्जिताः ।
अनन्तै राष्ट्रमाकीर्णं डामरैः पार्थिवोपमैः ॥१५४५॥

बद्धमूलो नातिदूरे सर्वभारसहो रिपुः ।
सबाह्याभ्यन्तरा मन्त्रिसामन्ता वैरिसंश्रिताः ॥१५४६॥

मन्त्रोपदेशो वृद्धस्य नैकस्याऽपि नृपास्पदे ।
अधर्मबहुलाः सर्वे भृत्या द्रोहैकवृत्तयः ॥१५४७॥

1542. *) C S' पौरान् , St. Tr suggests सारान् (for पारात्).

1543. *) For तिष्यवैश्यार्धदेवा cf v VIII. 1305 —*) P_{1,3} I₃ °होचिता (for °होचिता).

1545 *) D C S' P₁₋₃ I₃ SR निवासन° (for निर्धाम न° found in SA₁).

1547 *) D सत्तो°, C S' P_{1,3} I₃ SA मत्तो° (for मन्त्रो°). All Mss. read °देश° (for °देशो suggested with St) —*) St P_{1,3} I₃ °बहुल (for °बहुला).

राज्यारम्भे बभूवेयं या सामग्र्यस्य भूपतेः ।
सा स्मर्तव्याऽन्तरा ज्ञातुं प्रत्युदन्तं विवेकृभिः ॥१५४८॥

प्राप्तप्रसङ्गात् तदिदं गुणग्रामोपवर्णनम् ।
वक्ष्यमाणं सुबहुशोऽप्यत्र लेशात् प्रदर्श्यते ॥१५४९॥

पूर्वापरानुसंधानवन्ध्यैर्दृष्टान्तवत्कथाः ।
नाऽबुद्ध्वाऽतिगभीराणां शक्या रसयितुं गुणाः ॥१५५०॥

प्रत्यक्षस्य गुणान् राज्ञो विचिन्वन्तो यथास्थितान् ।
अनीर्ष्यस्य भविष्यामो विवेकस्याऽनृणा वयम् ॥१५५१॥

स्थितस्य तत्त्वविज्ञाने नाऽन्यस्य हि पटुर्जनः ।
अमानुष्यानुभावस्य राज्ञः किं पुनरीदृशः ॥१५५२॥

हितानां दाराणां सदृशसुखदुःखस्य सुहृदः
कवेः सोल्लेखस्य प्रियसकललोकस्य नृपतेः ।
स्थितानां कोऽप्यत्र व्यवहितविवेकः स्वकुट्टतै-
रसामान्यं ज्ञातुं सुभगमनुभावं न कुशलः ॥१५५३॥

भवेत् प्राप्तप्रसरणा परिणामेऽथवा मतिः ।
कथं सर्वस्याऽद्भुतायां निष्ठायां गुणदोषयोः ॥१५५४॥

सन्त्येवाऽस्याऽपि विषमाः स्वभावा दोषतां जनः ।
येषां विपाकभव्यत्वमजानन् गणयत्ययम् ॥१५५५॥

1548. °) St C °न्तराज्ञातु (for °न्तरा ज्ञातु). —d) C °दन्तविवे° (for °दन्त विवे°)

1550 b) C °बन्धै°, D °बन्ध्यै° (for °बन्ध्यै°) SA₁ om. दृष्टान्त with a space. —c) C °बुद्ध्वा°, I₃ °बुध्या° (for °बुद्ध्वा°)

1552. b) P₂ °जना (for °जन) —c) St P₁₋₃ I₃ °नुषा° (for °नुष्या°).

1553. °) S' सुहृद (for सुहृद) —d) P₁ स्वभ° (for सुभ°)

1554. °) C S' °वस्य भूता° (for °वस्याऽद्भुता°)

1555. b) P₃ दोषता (for दोषता) —c) P₃ °जन्यत्व° (for °भव्यत्व°).

विकासः केषांचिन्नयनविषमैर्विद्युदुदयैः
परेषामुद्भूतिः श्रवणकटुभिर्दीर्घरसितैः ।
न चेष्टा काऽप्यन्योपकृतिपरिहीना जलसुचो
जडो वर्षादन्यं गणयति गुणं नाऽस्य तु जनः ॥१५५६॥

गुणांल्लोकोत्तराऽश्रुण्वन्नस्याऽनुभवगोचरान् ।
भविता पूर्वभूपालकृत्ये सप्रत्ययो जनः ॥१५५७॥

अनुच्चलन्नपि स्थानाद् भ्रूमङ्गेन चकार सः ।
विलोलांल्लोमकम्पेन दिङ्नाग इव भूधरान् ॥१५५८॥

विरुद्द्राहिनीवृन्दा गूढं यद्भयसंभवम् ।
वहन्ति तापं भूपाला और्वाग्निमिव सिन्धवः ॥१५५९॥

भूमिभृद्भास्वतस्तस्य तेजसाऽऽप्यायितो गतः ।
पूर्वराजयशश्चन्द्रो भुवनेष्वप्रकाशताम् ॥१५६०॥

यो यस्तं पश्यति स्वात्मसंमुखं स स सर्वतः ।
जानात्यक्त्रोल्लिखितं देवबिम्बमिवेश्वरम् ॥१५६१॥

स्थिरप्रसादो दत्ते यत् तदादत्ते न स क्वचित् ।
भयं पुनः प्रणमतां दत्तं हरति विद्विषाम् ॥१५६२॥

कृष्टासेः प्रतिबिम्बं स्वं हित्वा नाऽन्योऽस्य संमुखः ।
नाऽपरः प्रतिशब्दाच्च गर्जतः प्रतिगर्जति ॥१५६३॥

1556. a) P₁ विकास (for विकास) P₁ °विशसै°; P₂ °विषदै°; I₃ °विषशे°
(for °विषमै°) S' P₃ °दय° (for °दयै°) —b) P_{1,3} °द्भूति (for
°द्भूति). —c) S' °हीना (for °हीना)

1557. a) C S' °कृत्ये (for °कृत्ये)

1558 b) SA भ्रूमङ्गेन; P₂ भ्रूमङ्गेन (for भ्रूमङ्गेन).

1559. a) C S' °रुध° (for °रुध°)

1560. a) D भुवनेषु (for भुवनेष्व°).

1561. c) C S' जानाति वक्त्रो° (for जानात्यक्त्रो°).

1562 b) I₃ कश्चित् (for कश्चित्).

1563. c) C S' P₁ °शब्दश्च, P_{2,3} I₃ °शब्दाश्च (for °शब्दाच्च).

तस्य नाऽतिशितं कोपे प्रसादे निशितं पुनः ।
धत्ते तीक्ष्णैकधारस्य तरवारेस्तुलां वचः ॥१५६४॥

तस्याऽकुजन्मनो नित्याम्लानलक्ष्मीविकासिनः ।
प्रभवन्त्याश्रिताः कल्पशाखिनः पल्लवा इव ॥१५६५॥

राज्ञि गाम्भीर्यदुर्लक्ष्यमाहात्म्यप्रभविष्णुताम् ।
विवेद मन्त्रिणां लोकः सिषेवे तांश्च सर्वतः ॥१५६६॥

प्ररूढस्तु प्रतीहारो न विषेहेऽन्यमन्त्रिणाम् ।
पार्श्वदुमाणामेषाख्यौषधिस्तम्भ इवोद्गतिम् ॥१५६७॥

तस्योत्पाटयतः सर्वास्तृणानीवाऽवहेलया ।
स्फूर्जजनकसिंहोऽभूदशक्योन्मूलनः परम् ॥१५६८॥

आबाल्यात् संस्तुतो राज्ञः स कृत्स्नव्यवहारवित् ।
अधृष्यस्तरुणीभूततनयो ह्यास्त सर्वतः ॥१५६९॥

अद्वैधं यौनसंबन्धादिच्छतस्तत्सुतो मदात् ।
बुधभिधस्तस्य ततः कृतावज्ञोऽतनोत् भ्रपाम् ॥१५७०॥

रन्ध्रान्वेषी स तद्रोषादुपजापैः क्षणे क्षणे ।
ससूनौ जनके यत्नानृपं द्वेषमजिग्रहत् ॥१५७१॥

राज्ञस्तुल्यवयस्स्थौ हि जननीगाढसंस्तवात् ।
राज्यकाले हि सोत्सेकावास्तां तदवकाशदौ ॥१५७२॥

1564. °) I₃ दत्ते (for धत्ते). —^d) C S' °वाले° (for °वारे°)

1566. °) I₃ विवेश (for विवेद)

1567. b) C S' नो (for न) —^c) P₁ °ख्यौषधि° (for °ख्यौषधि°).

1569. °) C S' °स्तरणी° (for °स्तरुणी°). —^d) C S' °हस्त° (for °ह्यास्त°).

1571. d) D SA C S' I₃ P_{2,3} °न्तृपो, P₁ °न्तृप (for °न्तृप suggested with St).

1572 °) P₁ राज्ञां तु° (for राज्ञस्तु°)

नुरङ्गयुग्योपस्कारस्नानाहारादि राजवत् ।
अकालज्ञावकुस्तांराजधान्यन्तरेव तौ ॥१५७३॥

सह स्ववृद्धैः समशीर्षिका प्रभो-
र्न युज्यते प्राप्तसमुन्नतेः क्वचित् ।
श्रितोघतेर्दुर्दुरवृन्दलङ्घनं
सरोजषण्डस्य महाविडम्बना ॥१५७४॥

तद्भित्तिभसंरूढपैशुनालेख्यकल्पनाः ।
तद्गर्गेऽप्यखिले चक्रुस्तद्विषः कलुषं नृपम् ॥१५७५॥

अथ राजा विजयिनं सत्कर्तुं कम्पनापतिम् ।
कृतज्ञः श्रावणे मासि जगाम विजयेश्वरम् ॥१५७६॥

अत्राऽन्तरे पिञ्चवेवाद्रागच्छन् गिरिगह्वरे ।
प्राप शूरपुरद्रङ्गाधीश्वरादुत्पलो वधम् ॥१५७७॥

पुष्याणनाडादुत्पिञ्जकृतये पुनरागतः ।
द्रङ्गाधिपेन गुटिकान्वेषिणा स ह्यवाप्यत ॥१५७८॥

क्षितौ निपतितः पार्श्वप्राप्तमेकं द्विषद्भटम् ।
मुमूर्षुर्विशिखाविद्धजानुमर्मापि सोऽवधीत् ॥१५७९॥

प्रत्यावृत्तस्य सत्कृत्य कम्पनेशं महीपतेः ।
द्वार्यवन्तिपुरस्थस्य द्रङ्गेशोऽरिशिरो व्यधात् ॥१५८०॥

1573. *) All Mss. read °योग्यो° (for °युग्यो° suggested with St Tr.).

1575. b) P₂ C S' °कम्पना° (for °कल्पना°). —d) C °स्तद्वि° (for °स्तद्वि°).

1577 c) St पिञ्ज°, S' पञ्च°, P₂ पिञ्च° (for पिञ्ज°).

1578. *) C S' D P_{1,2} I₃ पुष्याण° (for पुष्याण°). —e) C S' °नायुदि°;
D °नायुदि°, P₂ I₃ नातदि° (for °न गुटि°).

1580 e) SA °पुरस्थस्य (for °पुरस्थस्य) —d) C S' °शूर° (for °शोरि°).

स दृढद्राढिकामुष्टिरसुहृन्मुण्डमुद्गरः ।
 चक्रे तस्य दृढामर्षशोकशङ्कुविपाटनम् ॥१५८१॥
 आद्यायामेव यात्रायां जातारातिक्षयो जनैः ।
 स निःशेषयिताशेषकण्टकानामगण्यत ॥१५८२॥
 तस्मिन् प्रविष्टे नगरं विद्रुताः केऽपि सागसः ।
 प्रापुर्जनकसिहाद्याः केऽपि कारागृहस्थितिम् ॥१५८३॥
 कैश्चित् पालायितैः शङ्कां ग्राहिताः पृथिवीपतेः ।
 ततः कोष्टेश्वरमुखाः प्रातिलोभ्यं प्रपेदिरे ॥१५८४॥
 शमाला निर्गतः श्रीमान् कार्तिकेऽथ कृती नृपः ।
 तत्र तत्राऽसुहृद्ग्रामं संग्रामोग्रमबाधत ॥१५८५॥
 यत्र सुस्सलभूपाद्याः प्रापुर्भ्रमप्रतापताम् ।
 तं हाडिप्राममदहत् मुञ्जिरूर्जितविक्रमः ॥१५८६॥
 महीभुजा पीड्यमानैराहूतः कोष्ठकादिभिः ।
 अथ भिक्षाचरो राज्यगृध्नुर्भूयोऽप्युपाययौ ॥१५८७॥
 एकेनाऽह्ना योजनानि प्रोल्लङ्घ्य दश पञ्च च ।
 शिलिकाकोट्टनामानं गिरिग्राममवाप सः ॥१५८८॥
 ध्रुत्पिपासाक्लमारातिभीतिमार्गभ्रमोद्भवम् ।
 क्लेशं नाऽजीगणन्मानी धावितः स जिगीषया ॥१५८९॥

1581. ६) C S' P₁₋₃ I₃ SA °पाद° (for °पाट°)

1582. ६) C S' P₁₋₃ I₃ °कण्ठ° (for °कण्ट°).

1584. ६) P₁ SA कैचित् [sic]; P₂ I₃ कैचित् (for कैश्चित्).

1588. ६) D C S' P_{1,3} °कोष्ट° (for °कोट्ट°).

कार्यमायाति वैमुख्यं जिगीषोर्विधुरे विधौ ।
प्रस्थितस्य पुरोवाते रथस्येव ध्वजांशुकम् ॥१५९०॥

आरम्भमात्रमपि कस्यचिदेव सिद्धयै
कश्चित् प्रयत्नपरमोऽप्यफलप्रयासः ।
मन्थाद्रिणाऽमृतमवाप्युदधेर्मुहूर्तात्
सर्किं चिराद् विदधता न हिमाद्रिजेन ॥१५९१॥

भ्रष्टा सरित्स्ववसतेर्जलधिप्रवेशे
बेलोर्मिवेल्लनवशेन विवर्तमाना ।
मिथ्यैव यच्छति धियं पुनरुद्गतेति
नोत्थानमस्ति तु विधिव्यपरोपितानाम् ॥१५९२॥

तस्य तावन्महायत्नकठोरस्योदयक्षणे ।
सिद्धेर्विबन्धो विधिना विधुरेण व्यधीयत ॥१५९३॥

आयातं तमबुद्ध्वा तु तस्मिन्नेव क्षणेऽश्रयत् ।
पृथ्वीहरानुजः प्राप्तभङ्गः कृत्ताङ्गुलिर्नृपम् ॥१५९४॥

कोष्ठेश्वरः स चाऽवेत्य संप्राप्तं तमतिष्ठताम् ।
कृत्याक्षमौ ततः सर्पाविव मन्त्रनियन्त्रितौ ॥१५९५॥

ताभ्यां स्थानेऽथ सोऽन्यस्मिंस्त्याजितोऽध्वपरिश्रमम् ।
कार्कोटद्रङ्गमार्गेण निर्गतः सुल्हरी ययौ ॥१५९६॥

आसीच्च तत्र प्रोच्चण्डदर्पकण्डूलदोर्दुमः ।
ऊष्मायमाणः कश्मीराक्रान्तिसंततचिन्तया ॥१५९७॥

1591. °) D P₁ °मुहूर्ता° (for °मुहूर्तात्).

1593 °) P_{2,3} I₃ °बद्धो, C S' °बुद्धो (for °बन्धो)

1594. b) SA om. तु

1595 °) D P₁₋₃ हत , C S' हतौ, I₃ हित (for तन°).

आयत्यां च तदात्वे च हितकृत्यं विचारयन् ।
राज्ञः श्रीगुणलेखाया जातमेकं सुतं शिशुम् ॥१६०७॥

पञ्चाब्ददेश्यं पर्माण्डं सुजिर्भूमिपतिं तदा ।
चिकीर्षुर्मन्त्रायामास मातुलेनाऽस्य गार्गिणा ॥१६०८॥

इत्थं भूतस्य दुधुश्रुः सस्रुः सुजिरद्य ते ।
पञ्चचन्द्रादिभिः सार्धं युक्त्या मन्त्रयतेऽनिशम् ॥१६०९॥

लब्धरन्ध्रः प्रतीहारो धन्याद्याश्च तदीरिताः ।
इत्यवोचंस्ततो भूपं स तथेत्यग्रहीञ्च तत् ॥१६१०॥

पूर्वप्रजासृज इवाऽद्भुतवस्तुतत्त्वं-
व्यावर्णनेन कुतुकं जनयन्ति तज्ज्ञाः ।
बाला इवाऽल्पमतिहार्यधियश्च सन्ति
प्रायो नृपा नियमशून्यमनोऽनुभावाः ॥१६११॥

शौचस्थाने कृतवसतिभिः स्त्रीव्यवायालये वा
निशस्त्रो यश्छलनकुशलैर्मानसं संप्रविश्य ।
नीतो भूतैरिव विवशतां निर्भरं गर्भचेष्टै-
र्भद्रं भूपात् कथमिव ततः स्यादवष्टब्धचेष्टात् ॥१६१२॥

निर्हेतु प्रहसन् विटः प्रविशति क्षोणीपतेरन्तिकं
प्रीत्युफुल्लदृगेष किं किमिति तं पृच्छत्यनच्छाशयम् ।
ब्रूते किञ्चिदसौ कचानथ कषन्सर्वकषं मानिनां
मानप्राणगुणेषु यत्सरभसं दम्भोलिपातायते ॥१६१३॥

1607. °) S' P₁ राज्ञा, C राज्या (for राज्ञ). —^d) St P₂ I₃ °मेक° (for °मेक).

1608 d) C S' SA गार्गिणा (for गार्गिणा)

1610 b) P_{1,2} धान्या° (for धन्या°) C S' P_{1,2} उदीरिता (for तदीरिता).

1611. °) D C S' P_{1,2} I₃ SA °सृज (for °सृज). P₁₋₃ I₃ SA °तत्त्वं (for °तत्त्वं)

1612 °) C S' शौच° (for शौच°). —^b) D C S' P₁₋₃ I₃ यच्छ° (for यश्छ°) —^d) C S' °मितरत् (for °मिव तत)

1613. °) C कदाप्यथ, S' कदापथ, P₁ कदानथ (for कचानथ).

सविभ्रमगतागतः किमपि भाषमाणः श्रुतौ
 प्रभोर्वलितलोचनं जगदवज्ञयाऽऽलोकयन् ।
 निजस्य मुखविक्रयाप्रणयताडनाद्यैर्विद-
 न्ननुग्रहमिवाऽहितं नृपतिवल्लभो दुस्सहः ॥१६१४॥

अपि जातु स दृश्येत निस्संक्षोभमतिर्नृपः ।
 यो यन्त्रपुत्रक इव व्यक्तं धूर्तैर्न नर्त्यते ॥१६१५॥

यतो भृत्यान्तराज्ञानाज्जातः सर्वस्वसंक्षयः ।
 तत् प्रजादुष्कृतै राज्ञां हा धिङ्नाऽद्याऽपि शाम्यति ॥१६१६॥

सुजिरारोग्यमन्वेष्टुमागच्छन् पूर्ववत्प्रभोः ।
 विन्यस्तरक्षिणः पश्यन्नविश्वासमखिद्यत ॥१६१७॥

दाक्षिण्यं वामतां यातमाशये प्रतिविम्बितम् ।
 दर्पणस्येव राज्ञः स विभाव्याऽभूत् पराङ्मुखः ॥१६१८॥

तस्मिन् राजगृहे खेदान्मन्दीकृतगतागते ।
 नृपतेस्तद्रतां प्रीतिं निश्शेषां जह्निरे खलाः ॥१६१९॥

भृत्यः सुजेश्वित्ररथोऽप्यास्थानद्विजभूः शठः ।
 प्रातिलोभ्यावहैर्भर्तुर्मन्त्रैरासीच्छ्रियोऽन्तकृत् ॥१६२०॥

नीरोगे राज्ञि दृष्टः स दिष्टवृद्ध्यै नृपास्पदे ।
 वसुवर्षी विनिर्याय प्रार्थनार्थी गृहान् ययौ ॥१६२१॥

1619. ^a) C S' जह्निरेऽखिला., P_{2,3} I₃ SA जह्निरेखिला (for जह्निरे खला*).

1621. ^b) C S' P_{1,3} शिष्ट° (for दिष्ट°)

न तं प्रासादयद् राजा विशालबलवाहनः ।
आक्रम्योऽसौ कथं नः स्यादित्युपायं त्वचिन्तयत् ॥१६२२॥

त्यज्येत हृतकार्योऽसौ निराशैरनुजीविभिः ।
मत्वेति तदधीकारानन्येभ्यस्तूर्णमार्पयत् ॥१६२३॥

राजस्थानात् स्रजं धन्यमुदयं कम्पनादपि ।
अजिग्रहन्नरपतिः खेरीकार्यं च रिल्हणम् ॥१६२४॥

हृताधिकारे प्रव्यक्तवैकृते नृपतौ ततः ।
अल्पावशेषानुचरः सुजिरासीद् विशङ्कितः ॥१६२५॥

विमानितः पुराद् गङ्गायात्रामुद्दिश्य मानवान् ।
सोऽथ सुसलभूर्भर्तुरस्थीन्यादाय निर्ययौ ॥१६२६॥

औत्सुक्यात् प्रार्थनाकाङ्क्षी राजधान्यन्तिके न सः ।
निर्गच्छन् राजपुरुषैर्न राज्ञा वाऽन्वरुध्यत ॥१६२७॥

तन्निर्वासनगर्वस्य स्थापनायाऽनुयात्रिके ।
प्रतीहारस्तस्य गुप्त्यै कोशादेः स्वात्मजं व्यधात् ॥१६२८॥

निग्रहानुग्रहावस्मदायत्ताविति रक्षिणाम् ।
पुत्रं प्रादाल्लक्ष्मको म इति ध्यायन् स विव्यथे ॥१६२९॥

निवृत्तो लक्ष्मको द्वारात् पर्णोत्सं शनकैर्गतः ।
अवारोपयद्द्रोहो भागिकं लेहराचलात् ॥१६३०॥

1622. °) D C S' P₁₋₃ I₃ SA आक्रम्यासौ (for आक्रम्योऽसौ suggested with St). SA (before corr) S' न (for न) —^d) C P₃ विचिन्तयन्, S' विचिन्तयत् (for त्वचिन्तयत्).

1624. °) P_{1,2} I₃ S' SA धान्य° (for धन्य°).

1625. °) C S' P_{1,2} I₃ SA हिता° (for हृता° suggested with St).

1628. °d) P₁ om after प्रतीहा

1629. °) P₁ om निग्राहनुग्र —^c) C S' SR °कोथ, D P₁₋₃ I₃ SA °कोष (for °को म suggested with St)

1630. °) St. Tr suggests लक्ष्मको (for लक्ष्मको).

प्रतीहारविस्त्राय धात्रेयाय महीभुजः ।
प्रेमाभिधाय तत्कोट्टाधीकारं च समार्पयत् ॥१६३१॥

उत्खाय लोहरत्यागाच्छङ्काशङ्कुं महीपतेः ।
स त्रीष्मविषमं कालं राजपुर्यामलङ्घयत् ॥१६३२॥

अमात्यकन्दुकव्रातपातनोत्पातनक्षमः ।
आयत्तडामरः प्राप प्रथां कामपि लक्ष्मक ॥१६३३॥

द्वारेऽथाऽकारयत् सुजिप्रतिमल्लविधित्सया ।
कृष्यमाणो राजवंशपौरुषं राजमङ्गलम् ॥१६३४॥

अनन्यदेशजः सुजे शूरो मत्कोशपोषितः ।
कीर्तिमेष हरेद्दध्यावितीर्ष्याकलुषो हि सः ॥१६३५॥

खड्गग्राहिसहायः स ध्रुण्णः पर्यटितुं पथि ।
निस्सुखश्चोपहास्यश्च तेन कार्यार्पणात् कृतः ॥१६३६॥

कर्तुं पदव्यां योग्यानामयोग्यान् प्रभवेन्न कः ।
तेषां गुणैस्तान् संयोक्तुं न शक्यं कारणैरपि ॥१६३७॥

पदे श्रीखण्डस्याऽनुचितमुचिते वर्ष्मणि निजे
वृषाङ्कः प्रक्षेप्तुं प्रभवति चिताभस्म रभसात् ।
न तत्स्वेच्छायत्तत्रिजगदुदयापायघटनोऽ-
प्यसौ तद्गन्धेन स्फुटमिह पट्टः सङ्घटयितुम् ॥१६३८॥

1631. ^b) C S' धात्री° (for धात्रे°) —^d) P_{2,3} SA सम° (for समा°).

1632. ^d) C राजा (for राज°).

1633. ^b) P₃ I₃ SA₂ °नोत्थापन°; P₁ °नोर्थापन° (for °नोत्पातन°).

1635. ^a) D C S' P_{1,3} I₃ SA₃ सुजि (for सुजे). —^b) SA₁ मत्कोश° (for मत्कोश°). —^{cd}) SA₁ स्पधामेष वहे वित्ती° (for कीर्तिमेष हरेद्दध्याविती°)

1637. ^b) C S' P_{2,3} I₃ °ग्यात् (°ग्यान्)

1638. ^d) SA₁ om पट्ट with a space.

तस्मिन् सुजिप्रतिस्पर्धामप्रौढे वोढुमक्षमे ।
दूतानसृजदानेतुं सञ्जपालं दिगन्तरात् ॥१६३९॥

निर्वीरे मण्डले द्वेष्योऽप्यवापत्कार्यगौरवात् ।
कोष्ठेश्वरो नरपतेर्नितरामन्तरङ्गताम् ॥१६४०॥

प्रीतिदायैस्तोष्यमाणस्तैस्तैस्तुष्टेन भूभुजा ।
विस्रब्धो नगरे तस्थौ सोऽपि लूतामयातुरः ॥१६४१॥

एवं दमकदम्बैक्यं राक्षि कुर्वति कार्यतः ।
चालकैः सोमपालाद्यैः सुजिर्निन्येऽथ वैकृतम् ॥१६४२॥

प्रतिज्ञाय लतामात्रसाध्यं कश्मीरनिर्जयम् ।
सोमपालाय तद्राज्यं सोऽङ्गीचक्रेऽवमानितः ॥१६४३॥

प्रतिशुश्राव तस्मै च भागिनेयीं स कन्यकाम् ।
धीमानत्राऽन्तरे सामदाने प्रयुयुजे नृपः ॥१६४४॥

द्वौ तावल्पाशयौ राजकन्ययोः स्वीक्रियां तदा ।
रभसाद् यावकुर्वाणावदत्तामन्तर द्विषाम् ॥१६४५॥

उपायैर्जयसिंहस्य शकुनैश्च निरीक्षितैः ।
प्रेरित सोमपालोऽथ सुज्जेर्मन्दादरोऽभवत् ॥१६४६॥

स्वयमेत्य प्रतीहारस्तत्र राजपुरीपतिम् ।
सीमान्तर्भुवमानिन्ये कन्यकोद्गाहसिद्धये ॥१६४७॥

जातां कल्हनिकाख्यायां महादेव्यां महीपतेः ।
उपयेमे नृपसुतां सोमोऽम्बापुत्रिकाभिधाम् ॥१६४८॥

1639 b) C S' °प्रौढा (for °प्रौढे)

1642. °) I₃ °पालाद्य ; P₃ °पालान्यै (for °पालाद्यै.).

1643. °a) P₁ om. after सोमपालाय.

1644. °) P₁ om. प्रतिशुश्राव

1647. °) D C S' P₁₋₃ I₃ °न्तुसुव° (for °न्तर्भुव°).

1648. °) C S' P₁ I₃ कल्प° (for कल्ह°)

याते तस्मिन् कृतोद्वाहे नागलेखाभिघां सुधीः ।
तत्स्वस्त्रेयीं प्रतीहारो भूभुजे प्रत्यपादयत् ॥१६४९॥

इत्थं राष्ट्रद्वये बद्धसन्धौ निरवकाशताम् ।
प्राप्तः प्रतस्थे हेमन्ते सुजिखिपथगोन्मुखः ॥१६५०॥

जालन्धरे संघटितो ज्येष्ठपालो निनाय तम् ।
गाढावमाननिर्नष्टसौष्टवं मिश्रपक्षताम् ॥१६५१॥

त्वयि भिक्षाचरे चैकसैन्यनायकतां गते ।
नोपेन्द्रो वा महेन्द्रो वा समर्थौ प्रत्यवस्थितौ ॥१६५२॥

राज्यप्रदस्य ते यश्च चक्रे राजा विमाननाम् ।
तस्थुषो यश्च विषये प्रतिकुर्मस्तयोर्द्वयोः ॥१६५३॥

इति संप्रेरितस्तेन देङ्गपालान्तिकस्थितेः ।
यियासुः सोऽन्तिकं भिक्षोर्भागिकेन न्यषिध्यत ॥१६५४॥

अनिक्षिप्तवतोऽस्थीनि स्वामिनो जाढवीजले ।
न युक्तमेतत् ते कृत्यमित्यावेगादशासि च ॥१६५५॥

स्नात्वा द्युनद्यामेष्यामि पार्श्वं व इति निश्चयम् ।
स पीतकोशः कृत्वाऽस्य ययौ प्रस्तुतसिद्धये ॥१६५६॥

प्रतीहारकरन्यस्तसर्वभारस्तु भूपतिः ।
मन्दाक्रान्तितया राज्यमसुस्थितममन्यत ॥१६५७॥

1649. *) C S' जाते (for याते) —e) I₃ SA °स्त्रेयी (for °स्त्रेयीं).

1655. *) D P₁₋₃ I₃ SA °शाधि (for °शासि).

यो यो हि व्यग्रहीत् तं तं संधाय सविधस्थितः ।
तमन्वहं प्रतीहारः सानुग्रहमिवैक्षत् ॥१६५८॥

प्रगल्भमाने शास्त्येवमुदयः कम्पनापतिः ।
अवधीच्छन्नना दृप्तं प्रकटं कालियात्मजम् ॥१६५९॥

अविश्वासोल्बणान् सर्वलावन्यानथ लक्ष्मकः ।
निर्मर्यादान् कम्पनेशमीषत्सान्त्वमजिग्रहत् ॥१६६०॥

स्नात्वाऽभ्येभ्यति गङ्गाया यावत् सुज्जिर्विसूत्रताम् ।
यावत् कथं मया नेयाः कश्मीरा इति चिन्तयन् ॥१६६१॥

तावन्मात्रान्तरव्याप्त्या राज्ञो विज्ञाय डामरान् ।
भिन्नान् भिक्षाचरोऽविक्षद् विषलाटा हिमागमे ॥१६६२॥

मण्डलस्याऽन्तरे तस्य विविक्षो रुद्धडामरः ।
प्रतीहारो हिमर्तुश्च निषेद्धा समपद्यत् ॥१६६३॥

स टिकेन पितृद्रोहादेकान्तद्वेषिणा रिपोः ।
आनीतः संमतेर्दत्ताप्यायः सर्वैश्च डामरैः ॥१६६४॥

प्रतीक्षमाणो राज्याप्तिहेतुं सुजिसमागमम् ।
निर्भयष्टिक्रजामातुर्भागिकस्य खशप्रभोः ॥१६६५॥

बाणशालामिधे दुर्गे वसन्नल्पोच्छ्रितावपि ।
दूतैर्विभेदमनयत् सर्वडामरमण्डलम् ॥१६६६॥

प्रमोदं सुहृदां त्रासं द्विषां च विसृजन् पुरः ।
व्यावर्तताऽथ गङ्गाया. सुजिर्विहितमज्जनः ॥१६६७॥

1659. *) St suggests शास्त्यैव* (for शास्त्येव° found in all Mss.).

1661. °) S' P₁₋₃ यावत् (for तावत्). —^d) C S' काश्मीर; P₁ कश्मीर (for कश्मीरा) C S' °येत् (for °यन्)

1663 °) C S' P₁ I₃ हि मन्तु° (for हिमर्तु°)

पूर्वविप्रकृते भिक्षावस्मिंश्चाऽभेदमागते ।
यथाऽमुष्य महीभर्तुस्तथाऽस्माकं भयं भवेत् ॥१६६८॥

ध्यात्वेति सिंहदेवेन प्रार्थितो व्याजमाददे ।
सुजिस्वीकरणोद्योगे सोमपालो भयाकुलः ॥१६६९॥

सुजिर्जाल्न्धर प्राप्तः प्रातर्भिक्षाचरान्तिकम् ।
यावद्यास्यति तं सायं तद्दूतस्तावदासदत् ॥१६७०॥

प्रेरितो ज्येष्ठपालेन निषिद्धो भागिकेन च ।
विरराम स तस्योक्त्या विपक्षाश्रयणग्रहात् ॥१६७१॥

ऋणं देशान्तरोपात्तं तव भूपोऽपनेष्यति ।
स्वं च दास्यत्यधीकारं मन्मुखप्रहितार्थनः ॥१६७२॥

इति दूतमुखेनोक्तः सोमपालेन चाऽन्वहम् ।
विपक्षौत्सुक्यमुत्सार्य तद्देशाभिमुखो ययौ ॥१६७३॥

उदयः कम्पनाधीशो वैशाखे तीर्णसंकटः ।
खशान्वितेन संग्रामं प्रत्यपद्यत मिश्रुणा ॥१६७४॥

प्राक्तस्थुष्यल्पपृतने जाते पृथुबले ततः ।
तस्मिन् कोट्टान्तरं मिश्रु प्राविशत् प्राप्तवेष्टनः ॥१६७५॥

राजाऽथ विजयक्षेत्रं निर्यातः प्रत्यपूरयत् ।
कम्पनेशस्य कटकं तास्ताः संप्रेषयंश्चमूः ॥१६७६॥

यन्त्रोपलशरासारविविधायुधवर्षिणी ।
दुर्गस्थितैर्नृपचमूः प्रत्ययोध्यश्मवर्षिभिः ॥१६७७॥

1669. b) St C S' P₂ I₃ °दधे (for °ददे).

1676. a) C S' P₂ SA संप्रेषयच्चमू; P_{1,3} I₃ संप्रेषयच्चमू (for संप्रेषयश्चमू).

1677. a) C S' प्रतिवो° (for प्रत्ययो°).

पतत्स्वश्मसु भिक्षोश्च नामलक्ष्मसु पत्रिषु ।
अहीतुं दुर्गान् राजसेना दीर्घाऽपि नाऽशक्त ॥१६७८॥

दिनैरभ्यधिके मासमात्रे यातेऽग्रहीत् ततः ।
विदार्य मूलं दुर्गस्य धन्य खाताम्बु संभृतम् ॥१६७९॥

दुर्गभाजो बलासाध्या राङ्गुपायपरे धियम् ।
जाततद्वैरिबाधेच्छा धनलुब्धामदर्शयन् ॥१६८०॥

विससर्ज प्रतीहारमथ तद्वस्तुसिद्धये ।
राजा डामरसामन्तमन्त्रिराजात्मजैः समम् ॥१६८१॥

कोष्ठेश्वरत्रिलकाद्याः कृच्छ्रस्थस्य विमोक्षणम् ।
करिष्यामो वयं भिक्षोरिति बुद्ध्या तमन्वयुः ॥१६८२॥

पश्यन् संकटशैलाग्रादधः कोट्टं मितोन्नति ।
जितं मेने प्रतीहारो वीक्ष्याऽनन्ताः स्ववाहिनीः ॥१६८३॥

पूर्वस्थितैः प्रतीहारानुगैश्चाऽन्यत्र वासरे ।
अयोधि सर्वसैन्यस्य बलात् कोट्टं जिघृक्षुभिः ॥१६८४॥

ते तावन्तोऽप्यश्मवृष्ट्या तथा तैः प्रतिचक्रिरे ।
नास्तीदं विक्रमेणेति यथाऽगृह्णन् विनिश्चयम् ॥१६८५॥

1678. b) C पात्ति° (for पत्रि°) —c) All Mss read दुर्गजान् (for दुर्गान् suggested).

1679. e) C विहार्य [sic] (for विदार्य). —d) C S' धान्य°, SA धान्य.; SL धा °; P_{1,3} धान्या, P₂ धान्या°, D suggests धान्यं (for धन्यः suggested with St, cf. VIII. 1624).

1680. a) C S' P₁ °बलासख्या (for बलासाध्या). —c) C °वेच्छा (for °धेच्छा).

1681 e) C S' P_{1,2} I₃ SA राज्ञा (for राजा).

1682 b) SA₁ कृच्छ्रात्तस्य; P_{2,3} कृच्छ्रास्थस्य (for कृच्छ्रस्थस्य).

वीरदेहद्रुमाग्रेभ्यो न्यपतन्नइमभिर्हताः ।
 निर्यदक्षौघसरघाः शीर्षभ्रमरगोलकाः ॥१६८६॥

कोष्ठेश्वरस्य मूढत्वं निर्व्यूढं तत्र किंचन ।
 स्वस्य भिक्षोर्लवन्यानामन्येषां च विनाशकृत् ॥१६८७॥

नास्त्यत्र मत्समो वीर इत्येतावत्प्रसिद्धये ।
 स ह्ययुद्धोद्धतं भिक्षोर्यत्प्राणक्षयकार्यभूत् ॥१६८८॥

दुधुक्षूणां खशाना स संकटे धैर्यमादधे ।
 कोष्ठेश्वरोऽस्मि चाऽभिन्नौ तद्वश्या डामराः परे ॥१६८९॥

यदेतद् दृश्यते भूरि सैन्यमस्मद्धिताय तत् ।
 पर्यवस्येदिति वदन् समभाव्यन्यथा च तत् ॥१६९०॥

विस्मम्भभूरमुष्यारिर्यत्र कोष्ठेश्वरोऽप्यसौ ।
 अन्येषु तत्र कैवास्थेत्यथ ते निश्चयं दधुः ॥१६९१॥

भूभृत् पितृद्रुहः कार्यवशेन स्वोपवेशने ।
 अङ्गीकृताधिकारस्तु धीमाष्टिकस्य लक्ष्मक ॥१६९२॥

खशाधीशं महाग्रामस्वर्णादित्यागसंश्रयात् ।
 स्वीकृत्य मिश्रुदुधुक्षाबद्धकक्ष्यमकारयत् ॥१६९३॥

आनन्दाख्यः खशाधीशस्यालः कृतगतागतः ।
 नीत्वा टिकं प्रतीहाराभ्यर्णं भूयोऽप्यरोपयत् ॥१६९४॥

1686. b) P₃ °इमसन्निभा (for °इमभिर्हता).

1688. c) C °द्धते (for °द्धत).

1689. a) D च (for स). —°) C °भिन्न (for °भिन्नौ).

1693 a) C यशा° (for खशा°). —°) D (before suggestion) C S'
 P₁₋₃I₃SA °दुधुक्षु° (for °दुधुक्षा° suggested with St D).

प्रतीहारस्य विक्रेण सहैक्यं वीक्ष्य डामरैः ।
निस्संशयं हतोऽज्ञायि भिक्षु कोष्ठेश्वरादिभिः ॥१६९५॥

संरब्धास्तद्विमोक्षाय प्राहिण्वंस्ते खशान्तिकम् ।
दूतानूरीकृतस्वर्णदाना भूरिधनैः समम् ॥१६९६॥

खशस्तु दध्याबुत्कोचं गृहीत्वाऽस्माभिरुज्झितः ।
जानाति रक्षितान् प्राणान् भिक्षु कोष्ठेश्वरादिभिः ॥१६९७॥

समन्युः प्राप्तराज्योऽथ देहपालोऽथ दूरगः ।
हन्यान्मां जयसिंहस्तद्रक्ष्यः पक्ष्यः प्रयत्नतः ॥१६९८॥

मत्वेति तेन प्रत्युक्ता भिक्षुं शौचस्थितं गृहात् ।
विपाठ्याऽन्तः फलहकं निर्गच्छेत्यूचिरेऽपि ते ॥१६९९॥

स त्वमेधोपलित्ताङ्गः इवेवाऽवस्करवर्त्मना ।
यात इत्ययशो लोके ध्यायन्मानी न निर्ययौ ॥१७००॥

कोष्ठेश्वरोऽव्यक्तकृत्यः सैन्यक्षोभेच्छया क्षिपन् ।
रूक्षं कालविदा प्राह्ये प्रतीहारेण सान्त्वितः ॥१७०१॥

नीवौ खशाद्यैर्दत्तायामाप्रत्यूषादगृह्यत ।
व्यवसायः प्रतीहारमुख्यैर्भिक्षुप्रमाणे ॥१७०२॥

1695. °) C हतो° (for हतो°)

1697. °) C I₃ SA दद्यादु° (for दध्याबु°).

1698. °) D C S' P₁ पक्ष (for पक्ष्य)

1699. °) C P_{2,3} SA भिक्षुशौ° (for भिक्षु शौ°) —°) St C S' P₁₋₃ I₃
विपाठ्यात (for विपाठ्याऽन्त)

1701 °) St °च्छयाक्षिपन् (for °च्छया क्षिपन्). —°) C S' I₃ प्राङ्गोत् (for प्राङ्गणे).

गच्छद्भिरानयद्भिश्च राजा दूतैः प्रतिक्षणम् ।
अन्विष्यन् विजयक्षेत्रे वार्ता पर्याकुलोऽभवत् ॥१७०३॥

तावद्भिराहवैस्तैस्तैः साहसे दश वत्सरान् ।
कृतयत्नस्य साध्योऽभून्न यो वृद्धमहीभुजः ॥१७०४॥

डिम्बो राजानुगा डिम्बास्तस्य भिक्षो प्रमापणम् ।
साध्यमेते हि मन्यन्ते हन्त किं केन संगतम् ॥१७०५॥

विहस्य नीयते वित्तं खशैरेत्य क्षणादमी ।
भग्ना नूनं प्रयास्यन्ति मुषिताश्चाऽखिलाः परैः ॥१७०६॥

पृथग्भूतः कोष्ठकोऽयं त्रिल्लकोऽस्यैव बान्धवः ।
पते भिन्नाचरोच्छिष्टपुष्टा आभ्यन्तरा अपि ॥१७०७॥

को नूतनोऽत्र संप्राप्तो यो रात्रः साधयेद्वितम् ।
सामग्री नूनमायाता सेयमस्यैव सिद्धये ॥१७०८॥

इत्यूचुः शिबिरे यावज्जनास्तावदवेष्टयत ।
कटकैर्मन्त्रिणां दुर्गं विकोशायुधवाहिभिः ॥१७०९॥

एकाकी चिरसंक्लिष्टो हन्तव्यस्तत्कृतोऽखिलैः ।
हा धिक् परिकरो बद्धो निर्लज्जैः सर्वशस्त्रिभिः ॥१७१०॥

त एवेत्यूचुरासीच्च कचच्छस्त्रोर्मिनिर्मलः ।
स्फुरद्योधाक्षिशफरो निःशब्दः सैन्यसागरः ॥१७११॥

1703. a) All Mss read °रागच्छद्भि° (for °रानयद्भि° suggested)

1704. e) C S' P₁₋₃ I₃ SA °यन्नस्य (for °यत्नस्य)

1707. b) D C S' P₁₋₃ त्रिल्लकस्यैव (for त्रिल्लकोऽस्यैव) P₂ बाधवा (for बान्धव)

1710. a) P₁ °लिष्टो (for °क्लिष्टो). —c) P_{1,2} परिकरे (for परिकरो).

व्योम्नोङ्घ्रियेत वा सैन्यं लङ्घयेद् वा मृगप्लुतैः ।
दुष्टाभ्रवृष्टिरिव वा निखिलांस्ताडयेत् समम् ॥१७१२॥

साश्चर्यशौर्यः पर्यन्ते स्वीकुर्वन् भिक्षुरायुधुम् ।
संभ्रान्तश्चकितश्चाऽऽसीदित्यन्तश्चिन्तयञ्जनः ॥१७१३॥

एतावन्मन्त्रिणां सिद्धमथ प्रत्यूहसंभवः ।
तच्छान्तिः कार्यसिद्धिश्च प्रतापैर्नृपतेरभूत् ॥१७१४॥

सैन्ये भिक्षाचरापातं पश्यन्त्यूर्ध्वार्पितेक्षणे ।
कोट्टाग्निष्कृष्टशस्त्रीकः पुमानेको विनिर्ययौ ॥१७१५॥

रुदतीभिः परीतस्य नारीभिस्तस्य चिक्षिपुः ।
पृष्ठे केऽपि वपुर्लोकौसुम्भाघरवाससः ॥१७१६॥

बद्धः पलायमानोऽत्र सोऽयं भिक्षुरिति ब्रुवन् ।
उन्मुखः स जनोऽश्रौषीद्विक्रं तमथ निर्गतम् ॥१७१७॥

स हि भिक्षो कृतद्रोहः तुमुले प्रस्तुते वधम् ।
तस्माद् राजानुगेभ्यो वा स्वस्याऽऽशङ्क्य विनिर्ययौ ॥१७१८॥

अद्रोहोऽस्मीति लोकस्य प्रत्ययाय चकर्ष च ।
कृपाणीमुदरं हन्तुं रक्ष्यमाणो निजानुगैः ॥१७१९॥

सानुगस्त्यक्तमार्गां स विलङ्घ्य नृपवाहिनीम् ।
अद्रिप्रस्रवणोपान्ते नातिदूरेऽभ्युपाविशत् ॥१७२०॥

1712. b) St P₁₋₃ I₃ °प्लुतेः, C S' °प्लुते (for °प्लुते).

1715. a) C S' °रायात् (for °रापात्).

1717. c) C S' तन्मुखात् (for उन्मुख).

1718. a) C S' P₂ I₃ SA सह (for स हि) All Mss. read °द्रोह°
(for °द्रोह suggested with St). —b) All Mss. read प्रस्तुते
(for प्रस्तुते suggested with St)

उच्छ्वसंश्चिरसंप्राप्तैरम्भोभिर्दुर्गनिर्गतः ।
मायां प्रयोक्तुं प्रारेभे प्रेरितः सोऽन्यडामरैः ॥१७२१॥

संजातं लम्बमानार्कमहस्तद्रक्ष्यतां क्षणम् ।
भिष्णुः क्षपायामास्कन्दमपनेष्यन्ति डामराः ॥१७२२॥

इति तद्वाचिकात् तीक्ष्णान्नीविभिर्मन्त्रिणां समम् ।
खडौस्त्यजद्भिर्दृषदो न्यरुध्यन्तारुरुक्षवः ॥१७२३॥

ततः किलकिलारावमुखरैः करतालिकाः ।
योधैर्ददद्भिः सचिवा व्यगृह्यन्ताऽऽकुलाशयाः ॥१७२४॥

मुक्ताः स्वामिद्रुहः कृच्छ्रगता राज्यं प्रसाधितुम् ।
द्विषतेमन्त्रिभिः स्वार्थो दत्त्वाऽर्थान् को नु साधितः ॥१७२५॥

राजकार्ये च भानौ च लम्बमानेऽथ लक्ष्मकः ।
किमेतदिति तं नीर्वि खशस्यालमभाषत ॥१७२६॥

सोऽभ्यधात् कुम्भदास्याऽपि रोद्धुं शक्यं चिकीर्षितम् ।
खशाना प्रत्यवस्थाता कथं तत्राऽस्म्यसंनिधिः ॥१७२७॥

स हन्तुं वैपरीत्यं तं खशाना त्वं ब्रजेत्यथ ।
उक्त्वा व्यसृजदानन्दं जहसे चाऽन्यमन्त्रिभिः ॥१७२८॥

सुदूरदर्शिना राज्ञा विषलाटाध्वपाततः ।
देङ्गपालगृहाद्दस्मादारम्भः समभाव्यत ॥१७२९॥

1721 d) C सैन्य°, P₃ पौर° (for सोऽन्य°).

1723 ab) St I₃ तीक्ष्णा नी° (for तीक्ष्णान्नी°) —d) SA P_{2,3} I₃ न्यरुध्यन्ता° (for न्यरुध्यन्ता°).

1725. c) C S' P₁₋₃ I₃ SA स्वार्था° (for स्वार्थो°).

1727 d) D C S' P₁ तत्रास्य° (for तत्राऽस्म्य°).

1728. a) SL हर्तुं (for हन्तुं).

1729. c) D St P₁₋₃ I₃ SA₁ om, St suggests °भ्यर्णा° (for °दस्मा° found in C S')

अतः प्रधानकोट्टेशस्यालः स समगृह्यत ।
प्रागेवाऽर्थैरेतदर्थं प्रश्रुता दीर्घवागुराम् ॥१७३०॥

संक्षोभावसरे क्षत्ता ततो निस्संभ्रमोऽभवत् ।
शिक्षितं पक्षिणमिव त्यक्तं प्राप्यं विवेद तम् ॥१७३१॥

स तानूचे न हास्यं मे नष्टे कार्येऽत्र साहसम् ।
सर्वनाशे हतेऽमुष्मिन् खशस्यालेऽपि किं भवेत् ॥१७३२॥

अकुण्ठया भाग्यशक्त्या राज्ञः स्यालः खशस्य सः ।
सर्वान् नियन्त्र्य दुर्गाग्रात् तीक्ष्णादीनाजुहाव तान् ॥१७३३॥

दस्यूनामसवः कण्ठे संदेहं मन्त्रिणां धियः ।
स्वःस्त्रीणां प्रीतयः काष्ठां तीक्ष्णाश्चाऽऽरुरुहुर्गिरिम् ॥१७३४॥

स चर्मकौपीनपटीबन्धस्तत्स्वाभिधाङ्कितैः ।
इषुभिः स्वामिवत्स्वस्य ख्यापनं सर्वतो युधि ॥१७३५॥

स ताम्बूलाधरः सक्तिः सा केशश्मश्रुयोजने ।
याऽभूदनुमुमूर्षूणां भिक्षुराजोपजीविनाम् ॥१७३६॥

निश्चितान्ते ततस्तस्मिन् स तेषामन्ववर्तत ।
कोष्ठेश्वरादिशिविरं तूर्णं शरणमीयुषाम् ॥१७३७॥

एकैकशो लक्ष्मकेण युक्त्या स्वैः प्रेरितैर्भटैः ।
टिक्कं स्वं वीक्ष्य वलितं निचकर्ताङ्गुलिं भयात् ॥१७३८॥

1730 b) St P₁₋₃ I₃ समम° (for स सम°)

1733 c) C S' °ग्रात् (for °ग्रात्).

1734. b) P₃ सन्देहे (for सदेह). —°) D C S' P₁₋₃ I₃ स्वस्त्री° (for स्वःस्त्री°).

1735 b) D (before suggestion) °बद्ध° (for °बन्ध°).

1736. a) D °लादर (for °लाधर). —d) P₂ I₃ SA °राज्ञोप° (for °राजोप°)

1737. b) St सन्य°, P₂ I₃ SA सन्य° (for °मन्व°). After this v. तिलकम्.

खशैरस्मिन्नवसरे स पलायनशङ्किभिः ।
रक्ष्यमाणस्तेष्वहस्सु मनस्तापादभुक्तवान् ॥१७३९॥

वीरस्ताम्यन्विलम्बेन तीक्ष्णानामाहवोत्सुकः ।
तस्थौ भिक्षाचर स्वान्तमक्षवत्या विनोदयन् ॥१७४०॥

हर्म्यप्राङ्गनमायाते तीक्ष्णलोके युयुत्सया ।
उत्तिष्ठता तेन दायः स्तोक्शेषः समाप्यत ॥१७४१॥

दीव्यतः कान्तया साकं कामिनः सुहृदागमे ।
प्रत्युत्थास्नोरिव क्षोभो नाऽन्तस्तस्य व्यजृम्भत ॥१७४२॥

किमद्यापि वधेन स्याद् बहूनामिति चिन्तयन् ।
स विहाय शरावापं सासिधेनुर्विनिर्ययौ ॥१७४३॥

सुदीर्घचिन्तागलितायामश्यामलिभिः कचैः ।
चञ्चच्चित्रपताकाङ्कमिव वीरपटाञ्चलैः ॥१७४४॥

गण्डताण्डविताच्छिद्रशङ्कताडङ्करोचिषा ।
चन्दनोल्लेखकान्त्या च द्योतिताहंक्रियास्मितम् ॥१७४५॥

वितीर्णं चित्रचार्यन्ते विपर्यस्ताङ्घ्रिताडनम् ।
द्योतयन्तमिवालातैः स्वःस्त्रीनेत्राघरांशुकैः ॥१७४६॥

कौसुम्भाधरवासोऽग्रबद्धधौताधराञ्चलैः ।
लोलैर्वीरहरिं बद्धसटाटोपमिवांसयोः ॥१७४७॥

1742. a) P₁₋₃ I₃ SA दाव्यन्त (for दीव्यतः).

1743. c) C S' शर चाप (for शरावाप).

1744. a) C S' P₂ स्वदी° (for सुदी°)

1746. d) D St P₁₋₃ I₃ शस्त्री°, C S' स्वस्त्री° (for स्व स्त्री°).

1747. b) C S' °म्बरा° (for °धरा°).

दृङ्मनःपाणिपादैक्यचारुप्रचुरचारिभिः ।
चरन्तं मण्डलैश्चित्रैर्लघुचित्रस्थिरक्रमैः ॥१७४८॥

औचित्यस्योचितां चर्यामलंकारमहंकृतैः ।
अभिमानविभूतीनां नित्योत्सेकमनत्ययम् ॥१७४९॥

अलक्षितक्षिप्रपातं स सर्वोऽप्युन्मुखो जनः ।
विचरन्तं तमैक्षिष्ट भिक्षुमग्रे विरोधिनाम् ॥१७५०॥

राजबीजी मधोर्नसा तं प्रवीरः कुमारियः ।
भ्राताऽपि ज्येष्ठपालस्य निर्यातो रक्तिकोऽन्वगात् ॥१७५१॥

हर्म्यैर्निम्नोन्नतैस्तैर्विंशतः परिपन्थिनः ।
रुरोधैकः शरासारैर्गार्गिको भिक्षुसंश्रितः ॥१७५२॥

ते धावन्तो व्यभाव्यन्त शरैस्तच्चापनिर्गतैः ।
वर्षोपलैः पुरोवातप्रेरितैरिव दन्तिनः ॥१७५३॥

स रोद्धा प्रतियोधानां पापैः क्षिताश्मभिः खशैः ।
क्षताङ्गो भग्नचापश्च चिरेण विमुखीकृतः ॥१७५४॥

तस्मिन् प्रचलिते मार्गैः प्रविश्योच्चावचैर्भटाः ।
ते च भिक्षाचरादीनां सर्वे गोचरमाययुः ॥१७५५॥

भिक्षोरेकं क्षणालक्ष्यधैर्यं पार्श्वधृतायुधम् ।
अधावत् तूर्णमादाय शूलमेको बृहद्भटः ॥१७५६॥

1748 b) C S' P_{2,3} °वारिभि (for °चारिभि)

1750 a) C °यात् (for °पात्)

1753 a) C S' P_{1,2} I₃ SA न्यभा° (for व्यभा°).

तस्य प्रहरतः शूलं भिक्षुराश्रितवत्सलः ।
क्षिप्त्वाऽपहस्तेनाऽऽवेगात् केशाञ्जग्राह धावितः ॥१७५७॥

प्रजहार कृपाण्या च निर्यत्प्राणे पतिष्यति ।
तस्मिन् प्राहरतां भूयस्तौ कुमारियरक्तिकौ ॥१७५८॥

निर्विभागैर्हेते तस्मिन् विविधायुधवाहिभिः ।
विरोधियोधैः संन्नद्धैस्त्रयो युयुधिरेऽथ ते ॥१७५९॥

अजायन्त विविक्ताश्च शस्त्रसंत्रासिताहिताः ।
कोटराजगरापास्तसरघौघा इव दुमाः ॥१७६०॥

अशुक्नुवन्तस्तान् हन्तुं खड्गशूलादिभिर्द्विषः ।
अपसृत्य शरासारैस्ततो दूरादवाकिरन् ॥१७६१॥

भिक्षाचरमृगेन्द्रस्य भञ्जतः शरपञ्जरान् ।
ततो हर्म्यात् खशैर्मुक्ताः पुष्टाः पाषाणवृष्टयः ॥१७६२॥

धावतस्तस्य घोराश्मवृष्टिकुण्ठितवर्ष्मणः ।
निममज्ज यकृत्पिण्डं भञ्जन् पार्श्वे शिलीमुखः ॥१७६३॥

क्रान्त्वा त्रीणि पदान्याशु स पपात दिशन् क्षितेः ।
ततश्चिरप्ररूढं तु कम्पं विद्विषतां हरन् ॥१७६४॥

कुमारियोऽपि बाणेन विद्धवङ्क्षणवर्त्मना ।
व्रणितोऽप्यपतद् भर्तुः पादोपान्तेऽपजीवितः ॥१७६५॥

1757. °) C S' क्षिप्रा° (for क्षिप्त्वा°)

1758. °) D प्रहरतो, C S' P₁₋₃ I₃ SA प्रहरता (for प्राहरता suggested with St).

1760. °a) P₁ om.

1763. °b) St C P_{1,2} I₃ °कुट्टिता° (for °कुण्ठित°).

1765. °d) All Mss. read °पान्तो° (for °पान्ते° suggested with St).

रक्तिकस्तु शरणैव विद्धो मर्मणि विह्वलः ।
 सजीवितोऽपि निर्जीव इव भूमावुपाविशत् ॥१७६६॥
 महाकुलीनैः सहितो हतो भिक्षुरशोभत ।
 वज्रावभुग्नः शिखरी पुष्पितैरिव पादपैः ॥१७६७॥
 इयतो राजचक्रस्य मध्ये हर्षनृपात्परम् ।
 नाऽवमानस्य मानस्य त्वभूद् भिक्षोः परं पदम् ॥१७६८॥
 विधाता नित्यविधुरस्तेनान्तेऽप्यपमानितः ।
 अकुण्ठेन ध्रुवं चक्रे गृहीतात्मपराजयः ॥१७६९॥
 को वराको महर्द्धीनां सोऽग्रे पूर्वमहीभृताम् ।
 उदात्तेन तु कृत्येन ते त्वस्याऽग्रे न किञ्चन ॥१७७०॥
 आहोपुरुषिकाग्रस्तैरारोहद्भिर्द्विषद्भटैः ।
 तदवस्थस्तदारतोऽपि शस्त्र्यायुद्धं कुमारियः ॥१७७१॥
 स्फुरन् योद्धव्यमित्येव स प्रहारावशस्तथा ।
 विज्ञाततत्त्वैररिभिर्वितत्य बहुशो हतः ॥१७७२॥
 विपन्नेऽस्मिन्नलं मूढाः प्रहारैरतिनिन्दिताः ।
 खशैः प्रजद्बुर्बहुशो हते भिक्षौ द्विषद्भटाः ॥१७७३॥
 अविधेयायुधस्तीव्रव्रणवेदनयाऽधमैः ।
 कैश्चिन्निर्जीवितप्रायो रक्तिकः शस्त्रिभिर्हतः ॥१७७४॥

1766 * P₁ I₃ SA भक्ति° (for रक्ति°).

1768 ^b) C °त्मज, D (before suggestion) St S' P₁₋₃ I₃ SA °त्मनः;
 D suggests °पात्परः (for °पात्परम् suggested) —^d) St fn.
 suggests भिक्षु (for भिक्षो)

1769. ^b) D C S' °स्तेजोधैर्याभिमा° (for °स्तेनान्तेऽप्यपमा°).

1770. ^a) C S' वर. (for वरा°). —^c) D (before suggestion) SR
 C S' P₁₋₃ °नात्त°; St SA °नान्त° (for °न तु found in I₃)

1771. ^a) St P₂ अहो° (for आहो°). —^c) D C S' P₁₋₃ I₃ °स्तदात्तो°
 (for °स्तदात्तो°).

1773. ^b) All Mss read °रिति नि° (for °रतिनि° suggested with D)

वयसस्त्रिंशतिं वर्षान्निव मासांश्च भुक्तवान्
 स पष्टाब्दासितज्यैष्ठ्यदशम्यां नृपतिर्हतः ॥१७७५॥
 निदानं विप्लवे दीर्घे सर्वनाशेऽपि कारणम् ।
 येषां बभूव तेऽप्येवं तुष्टुवुः सत्त्वविस्मिताः ॥१७७६॥
 नेत्रस्पन्दं भ्रुवोः कम्पं स्मेरास्यत्वं च नाऽमुचत् ।
 सजीवमिव तन्मुण्डं क्रियतीरपि नालिकाः ॥१७७७॥
 एकं व्योम्यविशच्चित्रभानुं भूमौ पुनः परम् ।
 तद्देहमप्सरस्सङ्गं धराम्बु च विदज्जडम् ॥१७७८॥
 सचिवा विजयक्षेत्रस्थितस्याऽग्रे महीपतेः ।
 तेषां त्रयाणां मुण्डानि ततोऽन्येद्युरुपाहरन् ॥१७७९॥
 श्रीसुधारत्नदन्त्यश्वशशाङ्कादिप्रकाशने ।
 दृष्टचित्रस्वभावोऽब्धिर्यथाऽयं पार्थिवस्तथा ॥१७८०॥
 तत्र तत्राऽद्भुतं भावं दर्शयन् भुवनाद्भुतम् ।
 परिच्छेद्याऽनुभावत्वं न केषामपि गच्छति ॥१७८१॥
 नादृष्यन्निहतोऽसाध्यः पितुर्मे योऽप्यभूदिति ।
 न जहर्ष विनष्टोऽयं राजकण्ठक इत्यपि ॥१७८२॥
 नाऽकुप्यन्मत्पितुर्मुण्डमेष भ्रमितवानिति ।
 वीक्ष्य भिक्षोः शिरोव्याजभावादार्थस्त्वचिन्तयत् ॥१७८३॥

1775 c) P₁₋₃ I₃ °ज्येष्ठ° (for °ज्येष्ठ°)

1776 d) SA P₁ I₃ °विस्मितः (for °विस्मिता).

1778 d) All Mss. read धराम्बु (for धराम्बु suggested with St).
C S' चिरा° (for विद°).

1781. a) After this v युग्मम् .

1783. a) SA₁ (before corr.) D I₃ नाकुप्यत्स पितु°, SA₁ (after corr.)
नाकुप्यत्सपितु°; C S' नाक्रुध्यत्स पितु° (for नाऽकुप्यन्मत्पितु°).
—d) D SR SG C S' P₁₋₃ °भावादायस्त्व°; SA₁ I₃ °भावो ; स्त्वचि°;
SA₁ in marg. °भावादायस्त्व°; St (after suggestion)
°भावौदार्यस्त्व° cf III. 308, VIII. 2217 (for °भावादायस्त्व°
suggested) After this v युग्मम् .

आकारस्याऽस्य संभाव्यं सत्त्वं न द्वेषवैकृतम् ।
वैशद्यं स्फटिकस्येव नाऽर्काऽऽलोकोपतप्तता ॥१७८४॥

उत्कर्षात् प्रभृति व्यक्तममुं यावन्महीभुजम् ।
हा धिक् सुमृत्युना दृष्टं नेह देहविसर्जनम् ॥१७८५॥

प्रसादवित्ता येऽप्यासन् पूर्वमस्योर्वराभुजः ।
तटस्था इव वीक्षन्ते तेऽद्य मुण्डावशेषताम् ॥१७८६॥

इति क्षितीशोऽसामान्यसौजन्योऽन्तर्विचारयन् ।
आदिदेश रिपोः शीघ्रं तादृशस्यान्तसत्क्रियाम् ॥१७८७॥

निद्राच्छेदे च निशि स ध्यायंस्तस्योदयात्ययौ ।
भवस्वभाववैचित्र्यं मुहुर्मुहुरचिन्तयत् ॥१७८८॥

अपि वर्षसहस्रेण देशे दायाददुस्स्थितिः ।
नूनं न भविता भूय इति लोकोऽप्यमन्यत ॥१७८९॥

दग्ध्वा तृणं तनु घनं प्रतनोति शष्पं
वृष्टिं सृजत्युपचितोष्म दिनं प्रदर्श्य ।
वैचित्र्यसंस्पृशि विधेर्नियमेन कृत्ये
न प्रत्ययः क्वचन चञ्चलनिश्चयस्य ॥१७९०॥

1784 d) All Mss. read °तप्तताम् (for °तप्तता suggested with St)

1785. e) St P_{2,3} स्वमृत्युना, C S' च मृत्युना (for सुमृत्युना).

1786 e) C S' वीक्षन्ते (for वीक्षन्ते).

1787. b) C S' °न्यान्त° (for °न्योन्त°).

1788 a) SA D P₁₋₃ I₃ om स St C S' च (for स suggested).

—b) P_{2,3} SA °धान्ययौ (for °यात्ययौ).

1790 a) C S' शस्य (for शष्प). —b) SA₁ (before corr.) चिर (for दिन). —c) C तेन (for कृत्ये) —d) C S' क (for न).

कृत्यं निर्वर्त्य विश्रान्त्यै धीरस्याऽवध्नतो मनः ।
विधिर्विधत्ते दीर्घान्यकार्यभारसमर्पणम् ॥१७९१॥

आरोढुः प्रथमस्य दीर्घदमनप्रचक्लमस्याऽङ्घ्रिणा
नो संत्यज्यत एव पादकटको यावद् द्वितीयोऽखिलः ।
वाहस्याऽऽसनरक्षणः कलयतो भारावतारात् सुखा-
न्यारोहेण परेण तावदसहाऽधिष्ठीयते पृष्ठभूः ॥१७९२॥

एवमेव क्षपामात्रं राज्ये निशशत्रुतां गते ।
शोकमूको नृपस्याऽग्रं प्राविशलेखहारकः ॥१७९३॥

पृष्ठः सभ्यैः स संभ्रान्तर्यस्मिन्नेवाऽहि भूपतेः ।
यातो भिक्षाचर शान्तिमरातिर्दत्तदुःस्थितिः ॥१७९४॥

भ्रातरौ लोहरगिरौ बद्धौ द्वैमातुरौ पुरा ।
न्यस्तौ सुसलभूपेन यौ तौ सल्हणलोठनौ ॥१७९५॥

ज्येष्ठे मृते कोट्टभृत्यैः कनिष्ठं लोठनं हठात् ।
तमिहाऽद्य त्रियामायामभिषिक्तमभाषत ॥१७९६॥

सुतभ्रातृसुतैर्दप्तै राज्याहैः सह पञ्चभिः ।
निर्यातं बन्धनादूचे कोशेषु स तमीश्वरम् ॥१७९७॥

दूयेत मुह्येदाक्रन्देत् प्रसारितभुजः पतेत् ।
स्वप्याद् विसूत्रो निस्स्पन्ददृक्त्वं गच्छेदथ ध्रुवम् ॥१७९८॥

1792. a) All Mss. read आरोढु (for आरोढु suggested with D).

All Mss read °मदन° (for °दमन° suggested with St D)

—d) C S' I₃ °त्वारो° (for °न्यारो°).

1795 d) S A P₂ सुल्ह° (for सल्ह°).

दीर्घदौःस्थ्यशमक्षिप्रमृदूकृतमना नृपः ।
असौ तत्कालनिपतद्दुर्वार्तावज्रचूर्णितः ॥१७९९॥

इति संभाव्य दिक्पालैरपि साकूतमीक्षितः ।
नाऽऽकाराचारचेष्टाभि प्रागवस्थां जहौ नृपः ॥१८००॥

नह्यनन्याभिभूतेन सर्वतोऽसह्यवर्तिना ।
तादृशा वैशसेनान्यः सृष्टपूर्वो हि भूपतिः ॥१८०१॥

पित्राऽस्य यद्वलान्नष्टं राज्यं भूयः प्रसाधितम् ।
अनेनाऽपि हताराति विहितं पैतृकं पदम् ॥१८०२॥

हारितौ दुर्गकोशौ तौ नष्टनामापि दारकः ।
दायादशेषो यत्रैको निर्धनो वीतबान्धवः ॥१८०३॥

धनमानान्तरुद् भूरिवर्षान् व्यसनमादधे ।
उपप्लवप्रिये देशे तत्रैकस्मिन् हतेऽहिते ॥१८०४॥

मित्रदुर्गार्थसंपन्नाः प्रोद्भूताः षड्विरोधिनः ।
भिन्नप्रकृतिकं कोशशून्यमेतच्च मण्डलम् ॥१८०५॥

तादृङ्निर्कषनिस्तीर्णमाहात्म्यस्य महीपतेः ।
धैर्येण स्पर्धितुं जाने राघवोऽपि सलाघवः ॥१८०६॥

प्राक्पोषितं हि साम्राज्यदाने निर्वासने च तम् ।
तुल्यानुभावमस्मार्षीत् पितैवं गणयन् गुणान् ॥१८०७॥

1803. *) SA °कोषौ; P₃ °कोशा (for °कोशौ).

1804 °) C S' P_{1,3} °प्लवा° (for °प्लव°). —d) C S' हिते (for [अ]हिते)---

1805. d) P₁₋₃ I₃ SA °मेत च (for °मेतच्च).

1807 °d) P₁ om.

आहूतस्याऽभिषेकाय विसृष्टस्य वनाय वा ।
 न मया लक्षितस्तस्य स्वल्पोऽप्याकारविप्लवः ॥१८०८॥
 कान्तेषु काननान्तेषु सकान्तं सानुजं च तम् ।
 भूयः श्रियं प्रतिश्रुत्य स्थातुं सावधि सोऽभ्यधात् ॥१८०९॥

एकक्षणानुभूतेऽस्मिन् संघट्टे सुखदुःखयोः ।
 ईदृक्तदशाभेदादनयोरन्तरं महत् ॥१८१०॥

नियतं निरुपादानां शक्तिं दर्शयितुं जने ।
 नानोपकरणग्रामं संनद्धोऽस्याऽच्छिन्नद् विधिः ॥१८११॥

अत्यद्भुतानि कृत्यानि वक्ष्यमाणानि भूपतेः ।
 कोऽमुष्य बहु मन्येत सामग्र्ये सति संपदाम् ॥१८१२॥

धैर्याब्धिना कार्यशेषं ज्ञातुं राज्ञा सविस्तरम् ।
 पृष्टोऽथ कोट्टवृत्तान्तमाचख्यौ लेखहारकः ॥१८१३॥

उत्सृज्य भागिके कोट्टं प्रयाते मण्डलेश्वरः ।
 लुप्तोद्योगोऽभवद् गुप्तौ प्रेमा संपत्प्रमत्तधीः ॥१८१४॥

मण्डनाभ्यवहारस्त्रीभोगैकाग्रो मदीग्रया ।
 स वृत्त्या भृत्यवैमुख्याधाज्याभव्यं व्यवहरत् ॥१८१५॥

कुल्यानुकम्पिना दृष्ट्युत्पाटनादेः स वारितः ।
 देवेन नाऽऽदाद् बद्धानां कांचिद् रक्षाक्षमां क्रियाम् ॥१८१६॥

1808. P₁ om.

1809. ab) P₁ om

1813. °) SA I₃ कोट° (for कोट्ट°)

1815. °) D C मय° (for भृत्य°). —^d) C भव्य (for °भव्य)

1816. °) C S' देवेन (for देवेन).

मायाव्युदयनो नाम कायस्थः स्थूलवाञ्छितः ।
 माजिकश्च प्रतीहारो बद्धमूलस्य मन्त्रिणः ॥१८१७॥
 पुत्रो भीमाकरस्येन्द्राकरश्चाऽत्रान्तरे समम् ।
 दुधुक्षवस्तत्र तत्र वधं प्रेम्णो व्यचिन्तयन् ॥१८१८॥
 अलब्धो हन्तुमप्राप्तावसरैस्तैः कदाचन ।
 कोट्टाददालिका कार्यवशादवरोह सः ॥१८१९॥
 करमीरेभ्यो नृपेणाऽल्पावशेषप्राणवृत्तिना ।
 प्रैषि शासनमेतादृगिति प्रत्ययसिद्धये ॥१८२०॥
 कोट्टौकसामशेषाणां गूढलेखान् विधाय ते ।
 निबद्धसंविदः पूर्वमभिषेच्यस्य भार्यया ॥१८२१॥
 दृष्ट्वा दुर्गान्निर्निगडं कृत्वा च निशि लोठनम् ।
 सिहराजस्वामिविष्णुप्रासादाग्रेऽभ्यषेचयन् ॥१८२२॥
 शारदाख्या वधूरेका कापि सुसलभूपतेः ।
 तत्र स्थिताऽभवत् क्षुद्रा तेषामनुमतप्रदा ॥१८२३॥
 तदर्पितैरयोयन्त्रभञ्जनैर्गलानि ते ।
 कोशान्निवार्य पर्याप्तं कोशरत्नादि जह्विरे ॥१८२४॥
 सभृत्यैः सप्तभिस्तत् तत् साहसं सुमहत् कृतम् ।
 दानेन त्याजिताऽऽयासा चण्डालैः प्रतिकूलता ॥१८२५॥

1817. *) C S' मायाभ्यु (for मायाव्यु°).

1818. a) St I₃ °स्येन्द्रा° (for °स्येन्द्रा°). —d) SA P₂ °न्तयत्; I₃ °न्तयेत् [sic] (for °न्तयन्)

1819. ab) P₁ om.

1822 d) SA C S' P₁₋₃ I₃ °यत् (for °यन्) after this v. तिलकम्

1824 b) C S' तै (for ते)

1825 a) C S' °स्तद्वत् (for °स्तत्तत्). —e) St त्याजिता या सा, All other Mss read त्याजितायामा (for त्याजिताऽऽयासा emended).

भेरीतूर्यादिनिर्घोषैर्निर्निद्राः कोट्टवासिनः ।
कृतराजोचिताकल्पमपश्यन्नथ लोठनम् ॥१८२६॥

अदृष्टपूर्वतादृक्षोदात्तवेषः स विस्मयम् ।
निन्ये जनान्नुपामात्ययोगो दीपैः प्रकाशितः ॥१८२७॥

प्रेम्ण पार्श्वस्थितस्ताभ्यामानयेद् दारकोऽन्तिकम् ।
ससैन्यौ स्वभुवश्चर्मपासिकाख्यौ च ठक्कुरौ ॥१८२८॥

तदास्थयाऽहितास्कन्दभङ्गस्तोषामशेषतः ।
रात्रिशेषश्च चन्द्रांशुस्पर्शपाण्डुरशीर्यत ॥१८२९॥

प्रातः प्रेमाऽथ दुर्वार्ताश्रवणेनोष्णदारुणः ।
संताप्यमानश्चोष्णांशुकरै रोद्धुमुपाययौ ॥१८३०॥

तं प्रतोलीतलप्राप्तं निर्यातैर्वैरिसैनिकैः ।
पराङ्मुखीकृतं वीक्ष्य चलितोऽस्म्यन्तिकं प्रभोः ॥१८३१॥

श्रुत्वेति भूभृत् त्वरया लुब्धं लोहरमन्त्रिणम् ।
विससर्जोदय द्वारपतिमानन्दवर्धनम् ॥१८३२॥

भूमिज्ञौ तौ हि कोट्टस्य विवेदाऽनन्यदेशजौ ।
सोऽल्पान्मत्वादिरन्म्राणां लक्षणाद् ग्रहणक्षमौ ॥१८३३॥

प्रविष्टश्च पुरं दृष्ट्वा प्रीतिदायार्थिभिः शिरः ।
आस्यमाणं भट्टैर्मिक्षोराक्षिप्यैतानदाहयत् ॥१८३४॥

1826 c) S' St P_{1,2} I₃ कृता रा° (for कृतरा°).

1828. b) C S' द्वारको° (for दारको°).

1830. d) D suggests योद्धु° (for रोद्धु°)

1832. e) All Mss. read °दयद्वार° (for °दय द्वा° suggested). —d) St. Tr. suggests °वर्धनिम् (for °वर्धनम्).

राजादेशादसंरुद्धैः स्त्रीभूयिष्ठैरसौ जनैः ।
 नप्ता पैतामहे देशे दह्यमानोऽन्वशोच्यत ॥१८३५॥
 काले ग्रीष्मोदयोद्रिक्तभानौ स्वविषये नृपः ।
 सिद्धिमश्रद्धानोऽपि प्रहिणोति स्म रिल्हणम् ॥१८३६॥
 स शौर्यस्वामिभक्त्यर्थनैस्पृह्यादिगुणोज्ज्वलः ।
 तेन ह्यमोघप्रारम्भः समभावि जिगीषुणा ॥१८३७॥
 भवितव्यतया दत्तव्यामोहः प्रेरितोऽथवा ।
 शठामाल्यैरभूद् भूभृत् स व्यक्तायुक्तमन्त्रितः ॥१८३८॥
 हीनोऽर्थदुर्गामात्यैर्यन्निर्वैक्लव्यस्य वैरिणः ।
 अनुमेने कृतारब्धीन् भृत्यान् ग्रीष्मोल्बणे क्षणे ॥१८३९॥
 उदयः कम्पनाधीशो राज्ञोऽग्रे पर्यशिष्यत ।
 सर्वामात्याः प्रतीहारमन्वगच्छन् पुनः परे ॥१८४०॥
 राजात्मजहयारोहडामरामात्यमिश्रया ।
 दैर्घ्यं तत्सेनयाऽवापि सर्वसामग्र्युदग्रया ॥१८४१॥
 संवेष्टयन्नट्टालिकानिविष्टकटको दिशः ।
 संग्रहीतुं प्रववृते सर्वोपायैर्विरोधिनः ॥१८४२॥
 लुलादयः फुल्लपुरे कोट्टोपान्ताश्रये स्थिताः ।
 भयभेदाहव्यग्रान् प्रकम्पमनयन् रिपून् ॥१८४३॥

1836. b) St P_{2,3} सुविषमे, P₁ I₃ स्वविषमे (for स्वविषये)

1837. a) P_{2,3} I₃ SA चौर्य° (for शौर्य°).

1840. c) C S' °मात्य° (for °मात्या) —d) C S' पर (for परे).

1841. d) P₁₋₃ SA सर्वे (for सर्वे°).

1842. a) All Mss. read °ट्टालिका° (for °ट्टालिका° suggested, cf. v. viii 1945 fn.). —d) All Mss read °पाचवि° (for °पायैवि° suggested with St)

1843. a) C S' लुला° (for लुला°).

मुस्सलक्ष्मापतिर्बद्धे लोठने तत्सुतामदात् ।
यस्मै प्राक् पद्मलेखाख्यां बहुस्थलधराभुजे ॥१८४४॥

साहायकाय प्राप्तस्य तस्य सैन्यैर्द्विषच्चमूः ।
क्षराभिधस्य युद्धेषु प्रत्यग्राहि प्रतिक्षणम् ॥१८४५॥

तेषूपरुद्धराष्ट्रेषु भयदोलायमानधीः ।
अङ्गीचक्रे नरपतेर्नितिं दण्डं च लोठन ॥१८४६॥

एतावत्सिद्धमफलारब्धीनामत्र दुस्सहे ।
काले व्यावृत्तिरस्माकमुचिताऽस्मिन्नलाघवा ॥१८४७॥

शारदारम्भसुभगे क्रमात् काले बलोज्जिताः ।
अथाऽऽरब्धिं विधास्यामः सर्वारम्भेण शोभनाम् ॥१८४८॥

इत्यन्वहं लक्ष्मकेण प्रहितं नादधे नृपः ।
अन्ये च मन्त्रिणो मन्त्रं शाठ्यादभ्यर्णवर्तिनः ॥१८४९॥

सर्वाधिकार्युदयन. प्रतिश्रुत्य धनं बहु ।
साहायकार्थमानिन्ये सोमपालमपि प्रभोः ॥१८५०॥

अपाङ्क्त्येः स संबन्धबद्धोऽपि धनलुब्धधीः ।
द्रुह्यति स्म महाव्यापन्निमग्नय महीभुजे ॥१८५१॥

बह्वर्थदो लोठनश्चेत् किं मे सम्बन्ध्यपेक्षया ।
अन्यथा भवतामस्मीत्यन्यान् वक्ष्यामि कैतवात् ॥१८५२॥

1844. a) C S' P₁₋₃ I₃ °बद्धो (for °बद्धे)

1847. d) D C S' P₁₋₃ I₃ °लाघव, SA °लाघव (for °लाघवा suggested with St).

1849. a) All Mss. read प्रत्य° (for इत्य° suggested with St D).
After this v. तिलकम्.

1851. c) C S' द्रुह्यते (for द्रुह्यति).

दम्भमित्यभिसंधाय सोमपालोऽभ्युपाययौ ।
समर्थने हेतुरासीत् सुज्जेव्याजे कियानपि ॥१८५३॥

स हि भिक्षाचरौन्मुख्यान् निवार्यानायितो यदा ।
सोमपालमुखेनोर्वीभुजा राजविसर्जितः ॥१८५४॥

दूतः प्रार्थयमानस्य तस्याऽर्थान् प्राक्प्रतिश्रुतान् ।
ऋणिकस्योत्तमर्णेभ्यः प्रदातुमनुबध्नतः ॥१८५५॥

तदा भिक्षाचरं जानन् हतकल्पमनेन नः ।
व्यसनप्रशमे कोऽर्थ इत्यवज्ञां प्रकाशयन् ॥१८५६॥

मदेन न ददौ किञ्चित् सोऽथ भिक्षाचरं हतम् ।
श्रुत्वा निरूपयोगं स्वं राज्ञो ज्ञात्वा सशोक्ताम् ॥१८५७॥

यावदेकाहमभजल्लोहरव्यसने भयम् ।
तावन्निशम्य संप्राप्तोत्सेको भूयोऽपि मन्युभाक् ॥१८५८॥

लोठनं बद्धसंधि वः करिष्यामीति भूभुजः ।
उक्त्वा दूतं लोठनेन दापयिष्यामि काञ्चनम् ॥१८५९॥

युष्मभ्यं कथयित्वेति सोमपालं चिकीर्षितुम् ।
बलितामबलत्वं च सर्वेषां स्वार्थसिद्धये ॥१८६०॥

समं सोमेन तत्सैन्यमध्ये प्रस्थित्यलक्षितैः ।
मितैरनुगतो भृत्यैर्घोरमूलकमासदत् ॥१८६१॥

1853. a) St. Tr suggests सुज्जिव्याजे or सुज्जेव्याजो (for सुज्जेव्याजे found in all Mss.). After this v युगम् .

1855. ab) D SA P_{1,3} °नस्या र्थान्; I₃ °नस्य र्थान्; C S' °नस्य तानर्थान् (for °नस्य तस्याऽर्थान् found in P₂).

1861. b) All Mss read °मन्य°, St °मध्य° (for °मध्ये suggested). P₃ S' °स्थिति° (for °स्थित्य°). After this v. कुलकम् .

यद्वाऽनौचित्यदुष्पांसुवर्षदूषितकीर्तिना ।
भोगलुब्धतया तेन हता विततसत्त्वता ॥१८६२॥

तुषारशर्कराशुक्लजलपानाददुर्जरम् ।
त्यक्तुं भोज्यं मृदु स्निग्धं काश्मीरं न शशाक सः ॥१८६३॥

सतुषं शुष्कसक्तवादि बहिर्भोक्तुमपारयन् ।
यैस्तैरुपायैः कश्मीरान् प्रविबिश्चुरतोऽभवत् ॥१८६४॥

काश्मीरकाः कार्यशेषमदृष्ट्वा ग्रीष्मशोषिताः ।
आकर्ष्य च तदापातमाकुलत्वमशिश्नियन् ॥१८६५॥

भुञ्जानैर्भृष्टमांसानि पिबद्भिः पुष्पगन्धि च ।
प्रतीहाराग्रतो हारि माद्रीकं लघु शीतलम् ॥१८६६॥

आनेष्यामो जवात् सुज्जिमाकृष्य श्मश्रु संयुगे ।
इत्थं विकत्यनैस्तैस्तैराहोपुरुषिकाः कृताः ॥१८६७॥

काश्मीरकैर्मितैर्युक्तं खशै सैन्धवकैरपि ।
अभिषेणयितुं शेकुर्न तेऽत्युद्यमिनोऽपि तम् ॥१८६८॥

भ्रातृव्याय च मुख्याय भूभुजां च करार्पणम् ।
विदध्यां जयसिंहाय वरमित्यभिमानीना ॥१८६९॥

बह्वर्थमर्थ्यमानेन लोठनेन तिरस्कृतः ।
सोमपाल. प्रियं किञ्चिद् राजपक्षे न्यदर्शयत् ॥१८७०॥

1862. a) C S' °ष्पाशु°, P₂ °ष्पांसु° (for °ष्पासु°).

1865. c) C S' °यात° (for °पात°). —d) P₂ SA °शिश्नियन् (for °शिश्नियन्).

1868. d) All Mss read तेऽप्यु° (for तेऽत्यु° suggested with St).

1869. d) All Mss. except D read °मानिनाम् (for °मानिना).

मयि श्वशुरसैन्यानां व्यग्राणां वैरिविग्रहे ।
सज्जे हिताय त्वं रन्ध्रमन्विष्यसि किमाश्रितः ॥१८७१॥

इति निर्भर्त्सितस्तेन सुज्जिः स्वाहंक्रियोचितः ।
सर्वानुल्लङ्घ्य सन्नद्धो राजसैन्यग्रहेऽभवत् ॥१८७२॥

जरठाषाढसंजातशीतज्वरमहाभयः ।
चरुथिनीमथोत्थाप्य विदद्रौ निशि लक्ष्मक. ॥१८७३॥

विसृष्टदूताः कटकं नष्टं वक्तुं प्रभोर्द्रुतम् ।
केचिदन्वसरन् सुज्जि सैनिकास्ते जिघांसवः ॥१८७४॥

पारेणैकेन भूपालसैन्यमन्येन वैरिणः ।
चतर्मनः श्वभ्रदुर्गस्य तुल्यमेव प्रतस्थिरे ॥१८७५॥

शारम्बरपथं वैरिवश्यं त्यक्त्वा यियासवः ।
स्वोर्वी कालेनकाख्येन संकटेन तदन्तिके ॥१८७६॥

तस्मिन्नहन्यस्खलिता वनिकावासनामनि ।
ग्रामे सैन्या न्यविक्षन्त लोकैरुच्चावचैः समम् ॥१८७७॥

अनुप्रस्थायिनोऽभ्यर्णग्रामकेष्वपि बुधुडुः ।
भुक्त्वा पीत्वाऽथ ते निन्युर्निशार्धमकुतोभयाः ॥१८७८॥

1871. °) D C S' P₁ सुज्जेहि°; P₂ I₃ सुज्जे हि° (for सज्जे हि°)

1873 a) D C SA P₁₋₃ I₃ जरढा°; S' जरदा° (for जरढा° suggested with St).

1876. °) D C S' P₁₋₃ I₃ °लेनाख्येन, I₃ °लेनाख्याने, SA₁ °ले...ख्येन (for °लेनकाख्येन found in SA₃)

1877 °) P_{2,3} I₃ SA °विक्षन्त; C S' °वैक्षन्त (for °विक्षन्त). After this v शुभम्.

1878 b) D C S' डुडुडु, P₁ डुधुडु; P_{2,3} डुधुडु (for डुधुडु).

अथाऽऽपातं विद्विषद्भ्यः स्वस्य श्रावयितुं द्रुतम् ।
 क्षोभभृत् सुजिरभ्येत्य तूर्यघोषमकारयत् ॥१८७९॥
 क्षणदाशेष एवाऽऽशु पलायां चकिरे ततः ।
 तैस्तैः शैलपथैः सेना निरवष्टम्भनायकाः ॥१८८०॥
 चित्राम्बराणि मुष्णद्भिः प्राह्वेऽत्यज्यन्त मन्त्रिणः ।
 भूप्रकम्पैर्गण्डशैला नानाधातुद्रवैरिव ॥१८८१॥
 लुण्ठ्यमानाश्चमूस्त्रातुं नाददे कश्चिदायुधम् ।
 तदा तु येन वा तेन स्वात्मा नान्यस्तु रक्षितः ॥१८८२॥
 उत्प्लुत्य लङ्घयन्तोऽद्रीन् केऽपि शोणाधरांशुकाः ।
 रक्तस्फिजो गतौ प्रापुर्मर्कटा इव पाटवम् ॥१८८३॥
 केऽप्यम्बरपरित्यागविकचद्गौरविग्रहाः ।
 हरितालशिलाखण्डा इव वातेरिता ययुः ॥१८८४॥
 शूलवेषुवनाकीर्णैः शैलैरकशविग्रहाः ।
 केऽपि श्वासोत्थपूत्काराः करिपोता इवाऽब्रजन् ॥१८८५॥
 किं नामोदीरणैर्मन्त्री स नासीत् तत्र कश्चन ।
 तिरश्चेव विपर्यस्तघैर्यैर्न पलायितम् ॥१८८६॥
 भृत्यस्कन्धाधिरूढोऽथ गच्छन्मूढः प्रधावितुम् ।
 प्रतीहारो द्विषद्योघैर्दूरात् कैश्चिद् व्यलोक्यत ॥१८८७॥

1879. *) All Mss. read विद्विषद्भिः. (for विद्विषद्भ्यः suggested with St. Tr.).

1881. ^a) SA नानाधातु^० (for नानाधातु^०).

1882. ^b) St P₁₋₃ S' I₃ नादधे (for नाददे). —^c) D C S' P₁ तदान्वयेन (for तदा तु येन) —^d) All Mss. [SA स्वत्म^०] read स्वात्म^० (for स्वात्मा suggested with St)

1886 ^e) P₂ I₃ SA तिरश्चेर्यं (for तिरश्चेव)

1887. ^a) P₂ I₃ SA ^०स्कन्दा^० (for ^०स्कन्धा^०)

निरंशुकः स सूर्याशुकचत्केयूरकुण्डलः ।
प्रतिन्नायाऽनुसस्त्रे तैः सर्वप्राणप्रधावितैः ॥१८८८॥

अश्माहतेन भृत्येन त्यक्तः स्कन्धाद् दृषत्क्षतः ।
स निस्पन्दवपुस्तिष्ठंस्तैरग्राहि महाजवैः ॥१८८९॥

नवबन्धनशोकार्तशारिकाकृशविग्रहः ।
स वल्युलिरिव व्यञ्जद्विषः संकुचितेक्षणः ॥१८९०॥

बद्धस्य मे मानधनप्रहर्तुर्वैशसान्तरम् ।
इतोऽधिकं ध्रुवं सुजिर्विदध्यादिति चिन्तयन् ॥१८९१॥

स्कन्धेऽधिरोप्य निश्शेषीकृतप्रावारभूषणः ।
नदद्भिः सोपहासं तैः सुजेरग्रं व्यनीयत ॥१८९२॥

प्रच्छाद्य सत्त्ववान् वक्त्रं सोऽशुकैर्नैष नोऽर्चितः ।
बृहद्राज इवेत्युक्त्वा तस्मै स्वान्यंशुकान्यदात् ॥१८९३॥

प्रावारिताम्बरं कृत्वा हयारूढं च तं पुनः ।
धैर्येणाऽयोजयत् क्षिगधैर्वचोभिः परिसान्त्वयन् ॥१८९४॥

निर्लुण्ठिततुरंगासिकोशैः परिवृतः खशैः ।
ततो गृहीत्वा तं श्रीमान् सोमपालान्तिकं ययौ ॥१८९५॥

इमा व्योमाङ्गनाक्रीडत्तडित्तरलविभ्रमाः ।
भाग्यमेघानुयायिन्यः स्थायिन्यः कस्य संपदः ॥१८९६॥

1889. b) P_{2,3} स्कन्दा° (for स्कन्धा°)

1890. b) P₂ I₃ SA °कृष° (for °कृश°). —^c) D P₁₋₃ गगालि°; St ° लालि°; SA लालि°, C S' गल्लालि°; St (after suggestion in fn) P₂ I₃ गलालि° (for वल्युलि° suggested with St. Tr.) —^{cd}) St व्यञ्जद्वि°, SA व्यञ्जन्मि°, P₃ व्यञ्जन्दि° (for व्यञ्जदि°)

1892. a) C S' निश्शेषी° (for निश्शेषी°) After this v तिलकम्.

1893 d) P₃ om

1894 a) P₃ om

आराधनधिया स्वैरं यस्याऽग्रेऽभोजि भृत्यवत् ।
गात्राणि कुङ्कुमालेपैरुपाचर्यन्त च स्वयम् ॥१८९७॥

सोमपालादिभिः प्रह्वैः स मासैरेव पञ्चषैः ।
तेषामग्रे तथाभूतस्तिष्ठंल्लोकैर्व्यर्भाव्यत ॥१८९८॥

लुब्धोऽपि पलितश्वेतोपान्तश्यामाननः परैः ।
वनौका इव बद्धोऽभूच्छोकमूको वनान्तरे ॥१८९९॥

अर्पितं सुज्जिना सोमपालः स्वीकृत्य लक्ष्मकम् ।
जानन् गृहीतान् कश्मीरान् निजराष्ट्रं न्यवर्तत ॥१९००॥

लोठनस्याऽन्तिकादेत्य स शूरैर्भजिकादिभिः ।
प्रतिश्रुतप्रभूतार्थैः प्रतीहारमयाच्यत ॥१९०१॥

कश्मीरा हि प्रतीहारशिक्षापक्षानुयायिभिः ।
तदा न कैरमन्यन्त संप्राप्या डामराण्डजैः ॥१९०२॥

लुब्धेनाऽपि प्रतीहारायत्तं राष्ट्रं जिघृक्षुणा ।
भूरि चादित्सुना वित्तं राज्ञोऽकारि न तेन तत् ॥१९०३॥

भग्नमानेष्वमात्येषु प्राप्तेषु नगरं नृपः ।
हारिते च प्रतीहारे न धैर्यात् पर्यहीयत ॥१९०४॥

यैः सैन्यसारैर्द्वैराज्यं पुरा भिक्षाचरोऽकरोत् ।
यैश्चाऽप्युत्कृषिते राष्ट्रे वृत्त्याऽवर्तिष्ट सुसल ॥१९०५॥

1897. d) P₁₋₃ I₃ SA °पच° (for °पाच°).

1901. b) C S' P₂ °जिका° (for °जिका°) —e) St P_{2,3} I₃ C S'
प्रतिश्रुत्य (for प्रतिश्रुत°), C S' P_{1,3} °ताक्षै° (for °तार्थै°)

1903. a) C S' SA P_{2,3} I₃ लब्धे° (for लुब्धे°)

भूमृता संगृहीतानां शीतज्वररुजा ततः ।
तेषां दश सहस्राणि योधानां निधनं ययुः ॥१९०६॥

विरराम तदा देशे न मुहूर्तमपि क्वचित् ।
बान्धवाक्रन्दतुमुलं प्रेतवाद्यमहर्निशम् ॥१९०७॥

घोरघर्मघृणिश्रान्ताशेषव्यवहृतिस्थितिः ।
सोऽनुत्साहहतः कालो नष्टराज्य इवाऽभवत् ॥१९०८॥

नानादिगन्तरायातैः प्राप्तैः काश्मीरकैरपि ।
लोहरेऽथ प्रवृद्धिं राजद्वारमजायत ॥१९०९॥

काकतालीयसंप्राप्तलोकोत्तरनृपश्रियः ।
अकुण्ठा लोठनस्याऽऽसीत् स्फूर्तिर्विचपतेरिव ॥१९१०॥

तस्याऽऽकारपरिक्लेशवैशसाभिन्नवृत्तयः ।
भोगेष्वबाह्या भातृव्यभृत्यपुत्रादयोऽभवन् ॥१९११॥

नास्थानवर्षी स्थाने वा बद्धसुष्टिर्विभूतिमान् ।
स वयःपाकनिष्कर्मव्यवहारो व्यभाव्यत ॥१९१२॥

छायानिरङ्कुशगतिः स्वयमातपस्तु
छायान्वितः शतश एव निजप्रसङ्गम् ।

दुःखं सुखेन पृथगेवमनन्तदुःख-
पीडानुवेधविधुरा तु सुखस्य वृत्तिः ॥१९१३॥

तादृगभ्युदयावाप्तैर्मासे न्यूनेऽधिके गते ।
एकसूनोः सुतो दिव्हो लोठनस्य व्यपद्यत ॥१९१४॥

तमेकपुत्रा शोचन्ती शोकशङ्कुहताशया ।
ततः प्रपेदे प्रलयं मल्ला लोठनवल्लभा ॥१९१५॥

1909 b) P₃ °रिक्के° (for °रकै°).

1912. d) P₃ °परिवारो (for °व्यवहारो)

1913. d) D C S' °बोध° (for °वेध°).

पत्न्यामभिन्नभावायां गुणज्येष्ठे तथाऽऽत्मजे ।
विपन्ने स तथा लक्ष्म्या न कृत्यं किञ्चिदैक्षत ॥१९१६॥

निस्स्नेहत्वस्य भूपालसुलभस्य विजृम्भितम् ।
मोहनी वा श्रियः शक्तिर्यदज्ञासीत् पुनः सुखम् ॥१९१७॥

अकारयन्निर्धनोऽपि तथा वृद्धस्य कालवित् ।
लक्षैः षट्त्रिंशता मोक्षं लक्ष्मकस्य क्षमापतिः ॥१९१८॥

दिष्टवृद्धिपरिक्षितपुष्पवृष्टौ जनैः पथि ।
तस्मिन् प्राप्ते न कोऽज्ञासीद् राज्ञा प्रत्याहृतां श्रियम् ॥१९१९॥

स लक्ष्मीमहिमक्षिप्रविस्मृताभिभवप्रथः ।
प्रभवन् पुनरेवाऽऽसीन्निग्रहानुग्रहक्षमः ॥१९२०॥

धनप्रलोभनिर्नष्टसर्वावष्टम्भपाटवः ।
सुजिः साचिव्यमव्याजं भेजे लोठनभूपतेः ॥१९२१॥

दत्तवान् भागिकसुतामविश्वासमपाहरत् ।
स तस्याऽऽद्यप्रियापायदुस्स्थितिव्यथया समम् ॥१९२२॥

अभ्यर्थ्य पार्थिवं पद्मरथं चाऽऽनीतवान् कृती ।
तस्य सोमलदेव्याख्यामुद्राहाय तदात्मजाम् ॥१९२३॥

एवं प्रधानसंबन्धैर्बद्धमूलं विधाय तम् ।
सोऽव्याहृतस्य साचिव्यग्रहस्याऽऽनृण्यमाययौ ॥१९२४॥

अचिन्तयञ्च कश्मीरप्रवेशं डामरादिभिः ।
बहुशः प्रार्थ्यमानेन प्रेरितो नवभूभुजा ॥१९२५॥

1921. b) SA °सर्वाष्ट° (for °सर्वावष्ट°)

1923. c) P₂ I₃ °देवा° (for °देव्या°)

इत्थंभूतं कृतैक्यं च समं सीमान्तभूमिपैः ।
अथ छलयितुं शत्रुं नीतिं प्रायुङ्क्त सौस्सलिः ॥१९२६॥

तत्रोदयद्वारपतिस्तस्याऽऽरम्भे गभीरधीः ।
अलुप्तसत्त्वः स्तुत्यत्वं सारेतरविदामगात् ॥१९२७॥

तत्रत्यः स हि निर्नष्टसर्वस्वोऽप्यर्थितोऽहितैः ।
दानमानादिभिः स्वामिकृत्ये नित्योद्यतोऽभवत् ॥१९२८॥

वनप्रस्थाभिधे स्थाने लोहरादूरगे स्थितः ।
अखिलोऽच्छिन्नसंग्रामैर्भेदं निन्ये द्विषद्वलम् ॥१९२९॥

कटाक्षिताभिप्रायेऽस्मिन् मिथ्या तथ्येन वा दधुः ।
भयं लोठनभूपालान्मालिकेन्दाकरादयः ॥१९३०॥

हन्तव्यांश्चाक्रिकानस्मान् सुजौ न्यस्ताशयो नृपः ।
वेत्ति तत्प्रेरणेनाऽसौ तदाशङ्किषतेति ते ॥१९३१॥

संजातं सहजाख्यायां राज्यां सुरसलभूपतेः ।
कुर्मो मल्लार्जुनं भूपं लोहरेऽस्मिन् हिताय वः ॥१९३२॥

तत्प्रेमाणमिवाऽकस्मादभिसंघत्त लोठनम् ।
संदिदेशाऽथ तान् धीमाज्जयसिहो महीपतिः ॥१९३३॥

व्याजेन राज्ञा संदिष्टं तत्कोटं स्वीचिकीर्षुणा ।
प्रतिश्रुतमविश्वस्तैस्तासिंस्तैश्च तथैव तत् ॥१९३४॥

1928. ^d) All Mss. read °दितो° (for °द्यतो° suggested with St fn).

1930 ^d) D C S' P₁₋₃ I₃ °केदारका°, SA₁ (before corr.) °केन्दाका°; SA₁ (after corr) St SL °केन्दारका° (for °केन्दाकरा° suggested with St. Tr, cf. vv. VIII, 1818, 2019).

1933 ^b) P₁ SA °सधात्त; P_{2,3} I₃ °सधात्तु (for °सधत्त).

मल्लार्जुनं लोठनोऽथ ज्ञात्वा प्रारब्धचाक्रिकम् ।
तदाद्यान् भ्रातृसूनुंस्तांश्चाक्रिकानप्यबन्धयत् ॥१९३५॥

अवरुद्धातनूजेन शङ्कां सौस्सलिना भजन् ।
परं विप्रहराजेन प्रातिहार्यमजिग्रहत् ॥१९३६॥

राजा व्याजात् पितृव्येण बद्धसंधिरुपायवित् ।
तत्वरे हारितं राज्यं यैस्तैः स्वीकर्तुमुद्यमैः ॥१९३७॥

विसृज्य शरं निष्कम्पराज्यः सुजेः परिश्रमात् ।
मासान् कांश्चिदसंक्षोभो वृत्त्याऽवर्तिष्ठ लोठनः ॥१९३८॥

सुजिः पद्मरथापत्यं प्राक्कन्यामानिनाय याम् ।
अनूढाया विवाहाय तस्या मातरमागताम् ॥१९३९॥

आकर्ष्य तेजलादीना प्रसङ्गेऽस्मिन् सगौरवाम् ।
सामात्यो दपितपुरं कृतप्रत्युद्गमो ययौ ॥१९४०॥

माविकाद्यैरथ प्राप्तैर्न्धैर्निर्गत्य बन्धनात् ।
मल्लार्जुनः कोट्टराज्ये संहतैरभ्यषिच्यत ॥१९४१॥

ठक्कुरैः प्राग्वदानीतैः प्रतोलीतलमागतान् ।
भृत्यांस्ते सिंहभूर्भर्तुः प्रविविक्षुन् न्यवारयन् ॥१९४२॥

1936. a) All Mss. read °रुद्ध° (for °रुद्धा° suggested with St).

1937. d) St C S' P_{2,3} I₃ तैस्तैः (for यैस्तैः.).

1939. d) P_{2,3} I₃ SA तस्य (for तस्या).

1940. a) C S' °र्ष्यत जला° (for °र्ष्य तेजला°) —c) C S' SA P_{2,3} I₃ सामान्यो (for सामात्यो). —d) St D C P₁₋₃ I₃ °त्युद्गतौ; S' °त्युद्गतौ (for °त्युद्गमो suggested).

1941. c) P_{1,2} I₃ C S' SA कोष्ठ° (for कोट्ट°).

1942. d) C S' P₁₋₃ I₃ SA °वारयन् (for °वारयन्).

षष्ठेऽब्दे लोठन शुक्लत्रयोदश्यां स फाल्गुने ।
 यथाऽयुज्यत राज्येन तथैवाऽऽशु व्ययुज्यत ॥१९४३॥
 अनूढां कन्यकां मूढः संपदं चाऽव्ययीकृताम् ।
 प्राप्तां परस्य भोग्यत्वं भाग्यहीनः शुशोच सः ॥१९४४॥
 अटित्वाऽट्टालिकादिभ्यो देशेभ्यो नष्टशक्तिना ।
 तेन सुजिबलात् कोशशेषः कश्चिदवाप्यत ॥१९४५॥
 पुर्वाहूतान् सिंहभूभृद् भृत्यान् न्यक्कृत्य माजिकः ।
 निनायाऽप्रतिमल्लत्वं मल्लार्जुनमहीभुजम् ॥१९४६॥
 तेनाऽतिव्ययिना नव्यवयसा भूभुजा कृतम् ।
 मौक्तिकैः पूगविच्छेदे ताम्बूलार्पणमेकदा ॥१९४७॥
 वर्षतो विषयौत्सुक्याद्घाटकं कुट्टनादिषु ।
 त्यागित्वं तस्य तत्त्वज्ञैः सदोषमुदघोष्यत ॥१९४८॥
 प्रजोपतापोपचितः कोशः सुस्सलभूपतेः ।
 तेनाऽतिव्ययिना स्वैरमनुरूपव्ययः कृतः ॥१९४९॥
 गणिकाचारणद्रोग्धृविटचेटादिपेटकम् ।
 साधून् विधूय सोऽपुष्णाद् दर्पोष्णः कुमतिर्यतः ॥१९५०॥
 सपत्नसादहितसाद्यदि वा वहिसाद्भवेत् ।
 द्विषिणं क्षोणिपालानां जनतोपद्रवार्जितम् ॥१९५१॥

1943. b) P_{1,2} I₃ S' SA फाल्गुणे (for फाल्गुने).

1945. a) D C S' P_{1,3} SA₂ °दिक्षिका° (for °ट्टालिका° found in SA₁ P₂, cf vv. VIII 1842, 1991, 1994).

1946. b) C S' I₃ माजिक (for माजिक). —^c) P_{1,3} प्रति° (for [अ] प्रति°).

1950. a) C S' गणका° (for गणिका°). —^{cd}) D C S' °ष्णाद्धर्मो°; SA₁ °ष्णाद्धर्मो°; P₂ °ष्णाद्धर्मो°, P₃ °ष्णाद्धर्मो° (for °ष्णाद्धर्मो°). SA₁ (before corr.) कुपति° (for कुमति°).

प्रजापीडनज वित्तं जयापीडमहीभुजः ।
दास्याः पुत्रैरुपलाद्यैर्विलुप्तं नप्तुरन्तकैः ॥१९५२॥

लोकसङ्केशनोद्भूतः कोशः शंकरवर्मणः ।
प्रभाकरादिभिः स्वैरं जायाजारैरभुज्यत ॥१९५३॥

अनङ्गवशागाः पङ्गोरङ्गना वृजिनाऽर्जितम् ।
ददुः सुगन्धादित्याय धनं संभोगभागिने ॥१९५४॥

राज्ञो यशस्करस्याऽर्थान् व्ययीचक्रेऽतिसंचितान् ।
अङ्गनाऽनङ्गवैवश्यादालिङ्गितजनंगमा ॥१९५५॥

पूर्वराजार्जितं पार्वगुप्तिः प्राप्य धनं मृतः ।
दाता जायौपपत्येन तुङ्गादीनामजायत ॥१९५६॥

संग्रामराजः श्रीलिखामुखाब्जमधुपैर्धनी ।
मुषितो व्यङ्गसूहाद्यैर्निविडोपार्जनस्पृहः ॥१९५७॥

अप्रत्यवेक्षाक्षपितप्रजस्य जगदूर्जिता ।
अन्तेऽनन्तमहीभर्तुर्विभूतिर्भस्मसादभूत् ॥१९५८॥

पुत्रेणाऽपात्रसान्नाथीं जारसान्तरसा कृतः ।
कुकलाकौशलोद्भूतः कोशः कलशभूपतेः ॥१९५९॥

सह गेहैः समं स्त्रीभिः सत्रा पुत्रैरभूद्धनम् ।
अश्रान्तार्जनतर्षस्य हर्षदेवस्य वह्निसात् ॥१९६०॥

1952. ^{a)} SA₂ in marg (before being struck out) नप्तुरन्तकैः; SA₁ नप्तुरन्तकै (for नप्तुरन्तकैः).

1953. ^{b)} C S' शोकः (for कोश)

1954. ^{a)} C S' 'नङ्ग' (for 'नङ्ग°').

1959. ^{a)} C S' SA कोषः (for कोश').

चन्द्रापीडोच्चलावन्तिवर्माद्यैर्धर्मनिष्ठुरैः ।
निष्ठा न्याय्यस्य क्रोशस्य नाऽवाप्यनुचिता क्वचित् ॥१९६१॥

चौरचाक्रिकसीमान्तभूभृद्वेश्याविटादयः ।
लुण्ठिष्ठ प्रारेभिरे पुष्टां नवे मल्लार्जुनोदये ॥१९६२॥

वञ्चयित्वाऽप्यरीन् भूभृत्ताम्यन्विघटितेप्सितः ।
अथ चित्ररथं तूर्णमास्कन्दाय व्यसर्जयत् ॥१९६३॥

द्वारपादाग्रयोस्तुल्याधीकारेण प्रवर्धितः ।
सोऽनन्तसामन्तयुतः पदं फुल्लपुरे व्यधात् ॥१९६४॥

उत्सेहिरे न वितता अपि दुर्गसमाश्रयात् ।
मल्लार्जुनचमूर्जन्ये जेतुं तदनुजीविनः ॥१९६५॥

भेदाय कोट्टमारूढस्तद्भृत्यो राजसंमतः ।
मल्लार्जुनानुगौ रात्रौ हतः संवर्धनाभिधः ॥१९६६॥

युद्धासाध्येऽपि तिष्ठन्तः कोट्टे भयविधेयताम् ।
कोट्टेश्वरेऽन्वगायाते तत्राऽमित्राः प्रपेदिरे ॥१९६७॥

प्रतिश्रुतकरो बद्धसंधिः स व्यसृजत् ततः ।
सभाजनाय जननीं तेषां मल्लार्जुनोऽन्तिकम् ॥१९६८॥

सा वैधव्यविविक्तेन वेषेणैश्वर्यशोभिना ।
कोट्टेश्वरादीन् सोत्कण्ठांश्चक्रे चपलचेतसः ॥१९६९॥

1961 ^a) C S' नवाप्या° (for नाऽवाप्य°).

1966. P₁ om *vr.* 1966 *c* to 1968 *b*.

1969 ^a) C S' P_{1,2} I₃ SA वैधव्यत्व° (for वैधव्यवि°) —^b) C S' P₁₋₃ I₃ SA वेषेणै° (for वेषेणै°).

तस्यां गृहीतविस्मम्भ व्यावृत्तायां तदन्तिकात् ।
द्वारेशाय ददावूरीकृतं मल्लार्जुनः करम् ॥१९७०॥

आकृष्टो राजजननीचक्षुरागेण कोष्ठक ।
दिदक्षाकपटात् कोट्टमारुरोह मितानुगः ॥१९७१॥

अवरूढेन सहितस्तेन चित्ररथस्ततः ।
संभृतप्राभृतो भूमिभर्तुः सविधमाययौ ॥१९७२॥

राजा तु संमन्य ततः प्रायुङ्क्ताऽऽहृतिशालिना ।
उदयद्वारपतिना नीर्ति जेतुमरीन् पुनः ॥१९७३॥

वीतास्कन्दो लोठनेऽपि गते पद्मरथान्तिकम् ।
लेभेऽभिनवभूपालः किञ्चित्पादप्रसारिकाम् ॥१९७४॥

उदूढवान् सोमलाख्यां तां पद्मरथकन्यकाम् ।
उपयेमे धृतायामो नागपालात्मजामपि ॥१९७५॥

तस्मादहंक्रियामूढाल्लेभिरे गूढकैतवाः ।
भूभुजः सोमपालाद्या भृत्यभावेन वेतनम् ॥१९७६॥

कविगायनंजल्पाकयोधचारणचेष्टितैः ।
बहवो मुमुषुर्धूर्तास्तेऽपि तं राजबीजिनः ॥१९७७॥

स बाल्यान्निष्परीपाकप्रज्ञो दृष्टो रटन् बहु ।
जज्ञे वाक्प्रौढिमात्रेण बालिशैः कुशलाशयः ॥१९७८॥

1972. a) All Mss. read अर्धरू° (for अवरू° suggested with St.)

—c) All Mss. read सभृत° (for संभृत° suggested with D).

1973. b) St. Tr. suggests [आ]दृति° (for [आ]हृति°).

केतोरिवाऽभद्रहेतोः प्रदीप्तं वदनं विना ।
अनिष्टुराकृतेर्दृष्टं तस्याऽन्यत्र न सौष्टवम् ॥१९७९॥

अत्रान्तरे नृपः सुजि संजग्राहोऽप्रविक्रमम् ।
मा भून्महार्जुनेनाऽपि श्रितोऽसाविति चिन्तयन् ॥१९८०॥

निर्वासने प्रवेशे च प्रभुः सुजेस्ततोऽधिकम् ।
तात्कालिकीं प्रतीहारः शक्तिं काञ्चिददर्शयत् १९८१॥

स कम्पनाद्यधीकारस्त्रजं राजविसर्जिताम् ।
वितरन् सुज्ये राजस्थानकार्यस्त्रजं विना ॥१९८२॥

निस्तोषाय गृहायातसोमपालानुरोधतः ।
प्रसीदन् वामहस्तेन निजजूटस्त्रजं मदात् ॥१९८३॥

आकृष्य प्रददौ तस्य तत्प्राप्तिपरितोषिणः ।
आप्यायं सान्द्रया दृष्ट्या यत्संपद् वीरुधो व्यधात् ॥१९८४॥

भर्त्रे हिताय सौहार्दं विधूयोदयधन्ययो ।
अभजद् रिल्हण सुजे प्रवेशेऽप्रतिलोमताम् ॥१९८५॥

प्रत्युद्गमेन संमान्य सुजिज्जि प्रावेशयन्नृपः ।
देशान्निरास्थद् धन्यादीन्मानसान्नु तु तद्विरा ॥१९८६॥

कृतागाः क्षमापतौ लब्धक्षणे तीक्ष्णैर्जिघांसति ।
कोष्ठेऽवरः पलायिष्ट ज्ञातोदन्तस्तदन्तिकान् ॥१९८७॥

1984. °) D P₃ °यमार्द्रं, St C S' I₃ SA SL °यसान्द्रं, P₁ °यसाद्रयं, P₂ °यसार्द्रं (for °य सान्द्रं suggested with St. Tr). After this v. D suggests तिलकम् (for चक्कलकम्).

1985 °) All Mss. read प्रवेशे प्रति° (for प्रवेशेऽप्रति° suggested with St. Tr.).

1986 °) C S' °रास्थाद् (for °रास्वद्)

आस्कन्दायाऽऽगते रात्रि गृहीतमनुजेश्वरे ।
स्वपक्षभेदोपहतः सोऽथ देशान्तरं ययौ ॥१९८८॥

लोठनस्तु निजग्राह कांश्चिदालम्ब्य ठक्कुरान् ।
बप्पनीलाभिधे स्थाने वसन् मल्लार्जुनं बलात् ॥१९८९॥

तत्र दृष्टमसंभाव्यमेवाऽस्य खलु पौरुषम् ।
परिभ्रष्टोऽपि यद्वद्भपदं तमजयत् सदा ॥१९९०॥

जहार तुरगांल्लुण्ठि चकाराऽद्वालिकापणे ।
मार्गद्रङ्गादिभङ्गं च तदा सर्वत्र सोऽकरोत् ॥१९९१॥

राजराजाभिधानेन डामरेणाऽर्थितस्ततः ।
कश्मीरराज्यसंप्राप्त्यै कमराज्यमगाहत् ॥१९९२॥

तदवेत्य समीपस्थे हते चित्ररथेन सः ।
तस्मिंल्लवन्धे प्रययौ बप्पनीलभुवं पुनः ॥१९९३॥

तस्मिन्नास्कन्दमसकृद् ददत्यद्वालिकामपि ।
अवरोद्धुमशक्तोऽभूत् कोट्टे मल्लार्जुनो वसन् ॥१९९४॥

भ्रातृव्येण पितृव्यस्य दापयित्वा धनं बहु ।
ततः कोष्ठेश्वरो यात्रासज्जः संधिं न्यबन्धयत् ॥१९९५॥

लोहरे विहितस्थैर्यो गृहीत्वा लोठनं ततः ।
कश्मीरोर्वर्यो पपाताऽसौ विजिघृक्षुः क्षमाभुजा ॥१९९६॥

1991. ^{b)} D St P_{1,2} I₃ °द्विलिका°; P₃ °द्विलिका° (for °द्वालिका°).
—^{d)} D St P₁₋₃ I₃ SA₁ om. तदा with a lacuna.

1994. ^{b)} D P₂ °त्यद्विलिका°; St SA P_{1,3} I₃ °त्यद्विलिका° (for °त्यद्वालिका°).
—^{a)} S' P₁₋₃ I₃ SA °वसत् (for वसन्).

1995. ^{a)} P₁₋₃ I₃ भ्रातृव्येन (for भ्रातृव्येण).

1996. ^{a)} All Mss. read °स्थैर्ये° (for °स्थैर्यो° suggested with St).
—^{d)} P_{2,3} SA °गृह्य (for °वृह्य).

गिरीनुल्लङ्घ्य कार्कोटद्रङ्गे विहितवान् पदम् ।
निपत्य मार्गेऽनुद्धाते यावदन्यैश्च डामरैः ॥१९९७॥

नाऽवाप योगं निर्गत्य क्षिप्रकारी क्षमापतिः ।
सर्वोद्योगेन तं तावदुत्थानोपहतं व्यधात् ॥१९९८॥

अत्रान्तरे प्रतीहारः प्रापाऽस्तमपपीडया ।
न संपत्स्वल्पपुण्यानामनपायित्वमायुषः ॥१९९९॥

उत्सारणप्रियतया परिरुद्धसर्व-
द्वारे गृहे निरजरोधतया वसन्तः ।
संपल्लघूकृतधियोऽप्रतिघप्रवृत्ते-
धिगजानते न रभसान्नियतेर्निपातम् ॥२०००॥

कुर्वाणोत्सारणं तस्य गृहजा सततं नृणाम् ।
नाऽह्नासीत् सुखसुप्तस्य पृष्ठे पतितमन्तकम् ॥२००१॥

ज्वरितः स हि निष्ठ्यूतज्वरः स्वपिति विज्वरः ।
विदित्वेति न विज्ञातः स्वपन्नेव मृतस्तदा ॥२००२॥

सलोठे कोष्ठकेऽथ प्रयाते नृपतिः पुनः ।
न स मल्लार्जुनो नापि कोष्ठको न स लोठनः ॥२००३॥

छन्ननोदयनं पार्श्वस्थितं मल्लार्जुनोऽवधीत् ।
तस्मै चुक्रोध माध्यस्थे स्थापितस्तेन कोष्ठकः ॥२००४॥

1998. d) C S' °हत (for °हत).

1999. ab) P₂ °रप्राप्ता°; SA °रप्रापा° (for °रः प्रापा°). D S' P₁₋₃ I₃ SA °मय° (for °मप°).

2000. b) St P₁₋₃ I₃ °द्वारं (for °द्वारे)

2003. ab) P₁ om.

2004. c) C S' P₃ माध्यस्थे; P₁ मध्यस्थे (for माध्यस्थे).

अनुनिन्द्ये न तं खिन्नं स संभृतबलस्ततः ।
अभिषेणयितुं क्रोधादधावत् सहलोठनम् ॥२००५॥

कोष्ठको मल्लकोष्ठाद्यैर्मितैर्युक्तोऽपि सादिभिः ।
तीर्त्वा परोष्णी तत्सेनां निर्ममाथाऽप्रमाथिनीम् ॥२००६॥

हतेषु तेषु संग्रामे खशसैन्धवकादिषु ।
वधं प्राप्तः सिंहभूभृद् द्वेषान्न स नृपो हतः ॥२००७॥

आरूढः कोट्टमूर्धानं मानमूर्ध्नः परिच्युतः ।
भग्नप्रतापो भूयोऽपि समधत्त स कोष्ठकम् ॥२००८॥

विसृज्य लोठनं तिष्ठन्निर्वैरमगमत् पुनः ।
अनिर्वाहितदेयेन तेन द्वैधं स डामरः ॥२००९॥

वद्भवाऽधिकारिणः शुल्कं गृह्णताऽकारि राजवत् ।
तेन स्वनाम्ना भाण्डेषु द्रङ्गे सिन्दूरमुद्रणम् ॥२०१०॥

जतुसंहतयोः काचकलशीदलयोरिव ।
क्षणे क्षणे संधिभङ्गस्तयोः समुदपद्यत ॥२०११॥

निर्व्यूढिशून्यैर्वाग्रौक्ष्यैर्विरागं लोहरेस्वरः ।
निन्द्ये ल्वन्यं सोऽप्येनं स्पर्धाबन्धैरनङ्कुशैः ॥२०१२॥

डामरेण ततो दत्त्वाऽऽस्कन्दं तत्कटकान्तरम् ।
परार्ध्यायुधधुर्याश्वहरणात् सुतरं कृतम् ॥२०१३॥

2008. a) C S' P_{1,2} I₃ कोष्ठ°, SA कोष्ठ° (for कोट्ट°).

2010. d) P₁ SA °णाम्; C S' P_{2,3} °णा (for °णम्)

2013 d) D St P₁₋₃ I₃ SA सु' र, C S' सुस्थिर (for सुतर suggested)

दत्त्वाऽनुकूलैरायत्यां विषमैर्हठपौरुषैः ।
 एवं तं कोष्ठको मूढः सुखोच्छेदं व्यधाद् द्विषाम् ॥२०१४॥

तनयादानसंबन्धाच्छ्रवशुरं मुख्यमन्त्रिणम् ।
 अत्राऽन्तरे नृपो हन्तुं मायिकं स व्यचिन्तयत् ॥२०१५॥

आसीत् कठोरतारुण्यतरङ्गितमनोभवः ।
 सुव्यक्तं स हि तन्मातुरौपपत्येन संमतः ॥२०१६॥

आहारावसरे तीक्ष्णाः कृतसंज्ञाः क्षमाभुजा ।
 दत्तप्रहरणाः प्राणैर्भुञ्जानं तं व्ययोजयन् ॥२०१७॥

धुन्वन्नसिपटं बद्धवीरपट्टो रटन् बहु ।
 निर्लुण्ठयन् स तत्सेनां तां तामारभटीं व्यधात् ॥२०१८॥

अवाशिष्यत न द्रोहमध्यादिन्दाकरोऽप्यहो ।
 राज्ञा विशमितस्तेन रसदानेन स स्वयम् ॥२०१९॥

दैवेनोत्सारितारातिस्ततः सिंहमहीपतिः ।
 सन्दधे कोष्ठकं सुज्जि प्राहिणोद् विजयाय च ॥२०२०॥

मार्गस्य याममात्रेण गम्यस्याऽन्तिकमाप सः ।
 यावत् तुरंगहरणात् कोष्ठकेनाऽऽकुलीकृतः ॥२०२१॥

अन्तर्भेदाकुलस्तावत् प्रत्यवस्थातुमक्षमः ।
 गृहीतकोशः संत्यज्य कोट्टं मञ्जुर्जुनो ययौ ॥२०२२॥

2014. a) D P₂ I₃ SA₁ °त्वा त्व ° रा°, St °त्वा द्व°°°रा°; C S' °त्वा भय तैरा°; P₁ °त्वानु रा°; P₃ °त्वान्व रा° (for °त्वाऽनुकूलैरा° or °त्वानुरूपैरा° suggested). —^b) P₃ om.

2015. b) St P₂ °णाम्, P₁ यत्, P₃ °णा (for °णम्).

2019. b) C S' °दिद्वारको°, D °दिन्दारको°; P_{1,3} °दिद्वारको° (for °दिन्दाकरो° cf. vv. viii. 1818. 1930). —^c) St C S' P₂ विषमि° (for विशमि°)

2020 a) St P_{1,2} I₃ देवतो°; P₃ देवता° [sic] (for दैवेनो°). —^c) C S' सन्ददे (for सन्दधे).

2022 a) C S' SA P₁₋₃ कोट्टे (for कोट्ट)

राज्यभ्रष्टः स निर्लुण्ठ्यमानो मार्गेषु तस्करीः ।
 अघनाहोन्मुखो रक्षन् कोशशेषं कथंचन ॥२०२३॥
 भ्रष्टमष्टादशशरद्वैश्येनऽष्टमवत्सरे ।
 राज्यात्तेन द्वितीयस्यां वैशाखस्याऽसितेऽहनि ॥२०२४॥
 दत्त्वा शिवोऽमृतरुचेरमृतं विलुब्ध-
 कार्पण्यकृत्समिति लूनशिराः कृतश्च ।
 ईशेन यत्र तदकार्युपकर्तुरस्तु
 तत्राऽपरः क इव संनिहितद्विजिह्वः ॥२०२५॥
 मुक्ता इमा इति जलं नल्लिनेषु लीनं
 ज्ञातृत्वमेतदिति जाड्यमिनेषु लग्नम् ।
 यज्ज्ञायते किमपि हन्त विमोहिनी सा
 शक्तिः श्रियः स्फुरति काऽपि तदाश्रयायाः ॥२०२६॥
 घ्नन्त्यद्भुतप्रहरणा विपिनेषु केऽपि
 घ्राणेन केचन दशाऽथ रसज्ञयाऽन्ये ।
 ते केऽपि सन्ति तु नरेन्द्रगृहेषु हिंसा
 वाचैव ये विरचयन्ति किलोपघातम् ॥२०२७॥
 ज्योती रसाश्मन इवाऽऽश्रितमीश्वरस्य
 निर्दग्धुमिन्धनमिवाऽग्रगतं न शक्ताः ।
 पश्चाद्भवेद् यदि स तत्प्रसृतावकाशाः
 कुर्युः खला रविकरा इव भस्मशेषम् ॥२०२८॥

2024. ^{b)} All Mss. read °श्यश्चाष्ट°; St fn. suggests °श्यस्याष्ट° (for °श्येनाऽष्ट° suggested with D) —^{d)} SA₁ (before corr.) °हितेहनि; C S' °न्वितेहनि, P₃ °मितेहनि; (for °सितेऽहनि).
 2025. ^{a)} All Mss read दाता शिखाऽमृत° (for दत्त्वा शिवोऽमृत° suggested) —^{ab)} St SA₁ °लुब्ध ण्यकृ°; P₂ I₃ °लुब्ध***ण्य° कृ°; St fn suggests °लुब्धकारण्यकृ° (for °लुब्धकार्पण्यकृ°).
 2026. ^{c)} St D C S' P₂ I₃ °हनी; P₃ °हिती (for °हिनी found in P₁).
 2028. ^{a)} St (before corr. in corrigenda) D C S' P₁₋₃ I₃ ज्योतीर° (for ज्योती र°).

कापिलं हर्षटं कोट्टं नीतवान् मण्डलेशिताम् ।
उदयै कोट्टभृत्यानां संग्रहं कम्पनाधिपः ॥२०२९॥

कुर्वञ्शय्यां पुनर्नेतुं मण्डलं तद्व्यलम्बत ।
दिनानि कतिचित् तत्र यावत्प्रकृतिदुर्जनैः ॥२०३०॥

विटैरसूयाविषमैः प्रसादावसरो नृपः ।
तावत्कलुषतां तस्मिन्नुपजापैरनीयत ॥२०३१॥

राजा भवन् परः कोऽस्तु स्वविचारदृढक्रियः ।
एषोऽपि शिशुवद् भूभृद् यत्र धूर्तैः प्रनर्त्यते ॥२०३२॥

शैशवे बालिशप्रायैः संस्तुतैर्जाड्यमर्षितम् ।
प्रौढावपि न वा यायाद् राज्ञः काण्ड्यं मणेरिव ॥२०३३॥

भृत्यान्तरापरिज्ञानमात्रेण जगतीभुजाम् ।
निरागसो वज्रपातः कष्टं राष्ट्रस्य जायते ॥२०३४॥

कृत्ये व्यवसितेऽसाध्ये हास्यः स्यालक्ष्मकादिवत् ।
सुजिः प्रायोजि राजातैर्निर्जेतुमिति लोहरम् ॥२०३५॥

निर्व्यूढाद्भुतकार्येऽथ तस्मिन् ब्रह्मास्त्रतुल्यया ।
अमोघया प्रजहुस्ते पापाः पैशुन्यविद्यया ॥२०३६॥

2031 After this v SA₁ D P₃ add चक्कलकम् (for तिलकम्).

2032 b) C S' D सुविचार° (for स्वविचार°). —d) C S' प्रवर्त्य° (for प्रनर्त्य°)

2033. a) SA P₁₋₃ I₃ बालि° (for बालि°) —d) SA₁ (before corr) कार्श्यं (for काण्ड्यं).

2034. d) C S' काष्ठ (for कष्ट)

2036. a) P₁ °वेष, P₃ °वैव (for °वैऽथ). —d) St P_{2,3} I₃ पैशुन° (for पैशुन्य°).

गाम्भीर्यालक्ष्यविकृतेः प्रीत्यालापैर्महीपतेः ।
प्रत्यायातः कलुषतां नाऽज्ञासीत् कम्पनापतिः ॥२०३७॥

प्रकृत्या तस्य निर्दोहतया शङ्काऽस्य तादृशम् ।
प्रियं कृतवतश्च स्यादविश्वासोऽथवा कथम् ॥२०३८॥

प्रीतिरासीन्न नृपतेस्तत्कृत्यैरुचितैरपि ।
अप्रियप्रमदालापैर्विरक्तस्येव कामिनः ॥२०३९॥

जित्वा राष्ट्रद्वयं प्रादां हारितं नृपतेरिति ।
बहुमानेन दर्पाच्च स्वच्छन्दं स व्यवाहरत् ॥२०४०॥

पौरानगारहरणाद्यपकारैर्निरङ्कुशाः ।
तद्वन्धवो बाधमाना विरागमनयञ्जनम् ॥२०४१॥

निजागः स्मरणात् कोष्ठेऽवरो न व्यश्वसीन्नृपे ।
न पितृव्येऽपि भूपालकोपाविष्कृतविक्रिये ॥२०४२॥

कोशं प्रजोपतापेन संचिन्वन् सुज्जिना समम् ।
संबन्धकृच्चित्रथो नाऽभूदभिमतः प्रभोः ॥२०४३॥

धन्योदयौ नृपः सुज्जिदाक्षिण्यालक्ष्यसौहृदः ।
अपुष्णाद् द्रविणैर्गूढं राजपुर्या कृतस्थिति ॥२०४४॥

तौ चाऽवालगतां शीतज्वरनष्टपरिच्छदौ ।
मल्लार्जुनस्य साम्राज्यभ्रंशेऽपि विपुलश्रियः ॥२०४५॥

2037 *) D (before suggestion) St C S' P_{1,3} I₃ °कृतै. (for °कृते: found in P₂).

2044. *) C S' P₂ SA °दयो (for °दयौ). —d) C S' P₁ SA राज्य° (for राज°).

2045. *) D C S' P₁₋₃ I₃ SA चावालगतौ, SG चारालगतौ (for चाऽवालगतां suggested).

सुजिद्वेषात् पुरा दूतैराहूतो लक्ष्मकेण यः ।
आगच्छन् सञ्जपालः स प्राप राजपुरी तदा ॥२०४६॥

सुजिच्चित्रथाभ्यां तं रुद्धचेष्टेन भूभुजा ।
अविस्मृष्टप्रवेशाङ्गं दूतैर्मल्लार्जुनोऽभजत् ॥२०४७॥

तन्निमित्तं स केनाऽपि सामन्तेन सहाऽध्वनि ।
संजाते कलहे शस्त्रक्षतो लक्ष्म्या व्ययुज्यत ॥२०४८॥

तथाभूतमपि स्वर्णं भूर्युरीकृत्य नाऽशक्त ।
यत्तं मल्लार्जुनो नेतुं कार्यज्ञैस्तदपूज्यत ॥२०४९॥

सोऽस्वतन्त्रेण राज्ञा सौजन्याद् रिक्त्वेण च ।
दूतैः प्रच्छन्नमाहूतो रभसादाययौ ततः ॥२०५०॥

न न्यघ्नन्नत्र चेद्धन्युर्मांममुत्रेति चिन्तयन् ।
अमित्रविषमे मार्गे पुरं साहसिकोऽविशत् ॥२०५१॥

स कन्यकुब्जगौडादिमण्डलेषु महीभुजाम् ।
स्पर्धया लब्धसत्कारो भूपतेर्मन्त्रियन्त्रिताम् ॥२०५२॥

अनवाप्य निजे देशे सत्क्रियां दुःखितोऽभवत् ।
राजधान्यन्तिकैः पौरैः प्रसृतास्तु व्यलोक्यत ॥२०५३॥

भूपालोऽगणयित्वाऽथ मन्त्रिणो दत्तदर्शनः ।
भेजे स्वहस्तताम्बूलदानप्रक्रिययैव तम् ॥२०५४॥

2046 °) C S' St D P₁ आगच्छत्° (for आगच्छन् स°)

2048. °) All Mss read सञ्जातकलहे (for सञ्जाते कलहे suggested).

2049. °) St C S' P_{2,3} I₃ यत्तन्म° (for यत्त म°)

2051 °) D P₁₋₃ I₃ SA न्यघ्न ' न्न (for न्यघ्नन्नत्र).

2052. d) C S' P₂ I₃ °र्धन्त्रिय° (for °र्मन्त्रिय°).

2053 °) All Mss read °न्तिकै (°न्तिके suggested with D).

—d) C S' प्रसृता सु, St P_{1,2} प्रसृतास्तु, I₃ प्रसृतास्त (for प्रसृतास्तु).
D suggests विलोकित (for व्यलोक्यत).

निष्किचनोऽपि सन् ख्यातिमात्रेणाऽनुगतो जनैः ।
यातायातं नृपगृहे कुर्वन्शत्रूनकम्पयत् ॥२०५५॥

व्याहारव्यवहारादि व्यालोक्याऽलौकिकाकृतेः ।
पुरुषान्तरवित् सुजिस्तस्य स्वैरमवेपत ॥२०५६॥

दध्यौ सोऽथ ध्रुवं राष्ट्रेऽखर्वसर्वकषक्रियम् ।
नैवमेवाऽद्भुतं भूतमेतादृक्शान्तिमेष्यति ॥२०५७॥

तांस्तान् देशान्तरे वीरानुत्सिक्तान्दृष्टवान् स च ।
तं पर्यालोच्य विश्रान्तिं सोत्सेकानाममन्यत ॥२०५८॥

भवितव्यतया दर्पेणाऽथ नीतः स्वतन्त्रताम् ।
परिवादावहं सुजिस्ततो यत्तद् व्यवाहरत् ॥२०५९॥

स्वानुगैर्लुण्ठितं रूक्षमाचक्षाणं रुषा द्विजम् ।
प्रासैर्मडवराज्यस्थः स सृगालमिवाऽवधीत् ॥२०६०॥

बाह्ये कुकर्मणा तेन विप्लाव्य जनमागतम् ।
तं प्रत्युग्रक्रियं लोको विरागं नगरेऽप्यगात् ॥२०६१॥

भवान्तरे बन्धुमेकं व्यधुः कमलियादयः ।
अगण्यप्रायमुत्सेकादुत्तमप्रक्रियास्पदम् ॥२०६२॥

मयि सत्यपरोऽपि स्यात् किमनुग्राहकः स्मयात् ।
अकारि चारणप्रायस्तादृक्कोऽपीति सुजिज्जा ॥२०६३॥

संजातयौनसंबन्धबन्धः कमलियादिभिः ।
अथाऽस्याऽक्षिगतोऽत्यर्थं सामर्थ्याद् रिह्णोऽप्यभूत् ॥२०६४॥

2055. a) D सत्° (for सन्). —°) I₃ यात यात (for यातायात)

2063. a) P₂ °परे° (for °परो°). —°) C S' P_{1,2} अकारि (for अकारि).

अल्पेन हेतुनोद्भूतं द्वैतं तेषां च तस्य च ।
खलपैशुनसैकैस्तत् प्रापाऽऽशु शतशाखताम् ॥२०६५॥

प्रकृत्योत्सिक्तमुत्सेकावहैः समुददीपिपत् ।
दुर्मन्त्रैर्विग्रहैश्चाऽग्रे साहदेविस्तमुल्हणः ॥२०६६॥

असमानां सहाऽस्माभिः क्षमते समशीर्षिकाम् ।
कृतघ्नोऽयमिति स्वैरं मन्युं राश्यपि सोऽग्रहीत् ॥२०६७॥

विभ्यत् तु भूपतिस्तस्माद् रिल्हणं बाह्यभृत्यवत् ।
मन्त्रस्वैरकथाद्येषु विश्वम्भेषु व्यवर्जयत् ॥२०६८॥

स तु धूर्तत्वदुर्लक्ष्यतादृक्षस्वामिवैकृतः ।
खेषां धैर्यं परेषां तु संत्रासं माययाऽतनोत् ॥२०६९॥

समग्रशक्तिराकाङ्क्ष्यसंस्तवः पक्षयोर्द्वयोः ।
तस्य तु प्रययौ सङ्गपालो दानेन मित्रताम् ॥२०७०॥

संनद्धयोः प्रविशतोरन्योन्यस्पर्धया तयोः ।
क्षणे क्षणे राजधानी ययौ संभ्रमलोलताम् ॥२०७१॥

सुज्जिः सभूपानाक्षेप्तुं प्रतिपक्षान् युयुत्सया ।
महीमानोत्सवास्थाने संक्षोभमुदपादयत् ॥२०७२॥

कृकाटिकान्यस्तहस्तो द्वास्स्थेनाऽऽवेदितो हि सः ।
तं निर्भर्त्स्य शिलाक्षेपं क्रोधरूक्षाक्षरोऽकरोत् ॥२०७३॥

लिखितैरिव तान् सर्वैः सोढुं रक्षणमीशितुः ।
मिथ्या तथ्यमिवोदीर्य संग्रहद्भिः समर्थताम् ॥२०७४॥

2066. b) St SA₃ °दिपत्, SA₁ °पित् (for °पिपत्) —^o) I₃ om. इचाग्रे.
St P_{1,2} °काग्रे (for °श्चाग्रे).

2067 a) SA आसम°, C P_{1,2} आसमा° (for असमा°).

2068. a) C S' P₁ विभ्यत् (for विभ्यत्)

उपावेशयद्भ्यर्णे भूपतिः परिसान्त्वय तम् ।
सत्यस्मिन्नास्ति नः किञ्चिदित्यन्तस्तु व्यचिन्तयत् ॥२०७५॥

चक्रे मडवराज्यस्थैरथ प्रायो द्विजातिभिः ।
न सुज्जे. कम्पनेशत्वमिच्छाम इति वादिभिः ॥२०७६॥

अन्विष्य विद्विषः शङ्कां मन्त्रविन्निशि रिल्हणः ।
संनद्धसैन्यमानिन्ये पञ्चचन्द्रं तदप्रियम् ॥२०७७॥

शशङ्के सञ्जपालाच्च तस्माच्च बहुसैनिकात् ।
सुज्जिरन्यानगणयन्नबुद्धाऽस्य च तद्रिपुः ॥२०७८॥

आस्कन्दभीत्या निर्गत्य हयारोहैः समं गृहात् ।
व्यूढानीको निरुद्धातो जजागाराऽथ सोऽध्वनि ॥२०७९॥

भूपतिप्रातिलोम्येन वर्तमानस्तदाऽभवत् ।
कोष्ठेश्वरोऽपि संनद्धः सुज्जिना बद्धसौहृदः ॥२०८०॥

स्थितमप्रातिलोम्येन सोऽवधीन्मनुजेश्वरम् ।
इति द्वेष्योऽपि नितरां द्वेष्यतां नृपतेरगात् ॥२०८१॥

तथास्थितं निशीथिन्यामाचख्युस्तस्य विद्विषः ।
दुधुक्षाहेतुतां राज्ञः स्वगुप्त्यै तेन या कृता ॥२०८२॥

अतथ्यं तथ्यवद् वस्तु तथ्यं वाऽतथ्यवन्नृपः ।
यः पश्येन्मूढवत्सोऽर्थैस्त्यक्तोऽनर्थैः कदर्थ्यते ॥२०८३॥

2079. °) C S' निरुद्धाश्वो (for निरुद्धातो)

2080. °) C S' भूपति (for भूपति°)

2082. °) All Mss read तथा स्थिते (for तथास्थित suggested with St Tr). —^b) SA I₃ °चाख्यु° (for °चख्यु°) —^c) C S' राज्ञा (for राज्ञ)

2083. °) C S' P₁ अतथ्ये (for अतथ्य).

रत्नज्योतिर्हुतवहधिया त्यज्यते दृष्टिपातः
 श्यावाक्षाणामितरविषयः स्वस्य संभाव्यते च ।
 वस्त्वेकैकं यदिह न मृषा तन्मृषा यन्मृषा तत्
 तथ्येनेत्थं किमिव न जनैर्दृश्यते तत्त्वशून्यैः ॥२०८४॥

राजाऽथ तद्ब्रधादन्यदजानन् दौस्थ्यभेषजम् ।
 न्ययुङ्क्त तस्य तीक्ष्णत्वे सज्जपाल महौजसः ॥२०८५॥

स कापुरुषवद्धीरः प्रहर्तुं छन्ननाऽक्षमः ।
 काङ्क्षन्नाक्षिप्य तं हन्तुं तत्र तत्रैक्षत क्षणम् ॥२०८६॥

मायाप्रयोगानन्योन्यमुद्दिश्य स्पृशतोर्द्वयोः ।
 क्षणे क्षणेऽभजद् राष्ट्रं त्रासोल्लासविलोलताम् ॥२०८७॥

प्रत्याशङ्क्योदयं रात्रौ सुज्जौ जाग्रति पूर्ववत् ।
 अव्यग्रयामिकग्रामं राजधामाऽप्यजायत ॥२०८८॥

राष्ट्रान्निर्वासने रिल्हणस्य सुज्जेरभीप्सिते ।
 पार्थिवोऽप्यनुमन्ताऽभूदनीशः प्रत्यवस्थितौ ॥२०८९॥

स निर्यियासुरामन्त्र्य तत्खेदात् क्षुभिताः प्रजाः ।
 संदर्श्य द्वारपतिना राज्ञो युक्त्या समर्थितः ॥२०९०॥

संमन्त्र्य नृपतिं मैत्रीप्रार्थिना सुज्जिना समम् ।
 पीत्वा कोशं सज्जपालः प्राप्तो रात्रौ व्यजिह्वपत् ॥२०९१॥

प्रेरणादुल्हणादीनां स्वोत्सेकाच्चैष वर्तते ।
 राजन् सुज्जेरभिप्रायः स्पर्धिनोऽन्याननिच्छतः ॥२०९२॥

2085 a) C S' यत्प्रधनाद° (for °थ तद्ब्रधाद°).

2090 a) SA P₂ निर्या° (for निर्यि°).

2092. °d) C S' P₃ SA °प्रायस्पर्धि° (for °प्राय स्पर्धि°)

निद्रोहस्योपकर्तुश्च मते स्याद्यदि मे नृपः ।
निर्वास्य रिल्हणं चित्ररथं बद्ध्वा महाधनम् ॥२०९३॥

लोहरारब्धिनिर्नष्टानश्वान् कोशं च भूपतेः ।
नयेयं संभृतो हन्यां दुर्वृत्तमपि कोष्ठकम् ॥२०९४॥

कार्योपरोधान्निर्बन्धः संबन्धेष्वेव नास्ति मे ।
दाक्षिण्यं स्वामिनः कृत्ये यस्य प्राणास्तृणोपमाः ॥२०९५॥

मय्येवं प्रतिराजादिनिर्जयस्वीकृतोद्यमे ।
युवा विश्रान्तचित्तोऽयं नृपश्रीभोगभाग् भवेत् ॥२०९६॥

साहायकाय द्वारेशमुल्हणं रिल्हणाश्रये ।
कार्यव्राते च मामीशमाकारयितुमिच्छति ॥२०९७॥

ब्रूते च मामुल्हणश्च त्वं चाऽहं चाऽविभेदिनः ।
मिलिता यत्र तत्राऽस्ति गण्यः को नु नृपास्पदे ॥२०९८॥

इहस्था नवदायादमेकमानीय कंचन ।
निदध्मोऽस्यपदे राज्ञो नाऽनुतिष्ठेदिदं यदि ॥२०९९॥

गुणान् प्रसरणत्रासाद् बन्धायेव गिरा सृजन् ।
द्विजांशुभङ्ग्या राजाऽथ विनिश्वस्याऽब्रवीद्वचः ॥२१००॥

यथाऽऽह स तथैवैतन्न द्रोहो नाऽसमर्थता ।
नौदासीन्यमथैतस्मिन् संभाव्यमभिमानीनि ॥२१०१॥

2093. ^{b)} C S' P_{1,3} सुते (for मते).

2096. ^{a)} All Mss. read मध्येथ, D suggests मय्येव, St Tr. suggests मय्यथ (for मय्येवं suggested). —^{c)} St युवावि° (for युवा वि°).

2098. ^{a)} C S' D °मुल्हण च (for °मुल्हणश्च).

2100 ^{b)} I₃ P₂ SA सजन् (for सृजन्).

2101. ^{ab)} C S' P₁₋₃ °तत्रा° (for °तन्न).

निष्प्रतिद्वन्द्वभावोऽस्य दुरुच्छेदो भवेदिति ।
 इयमप्यन्यतस्तावदस्त्वपायधियः कथा ॥२१०२॥

किं तु दूये यदाकोपप्राथम्यात् तथ्यतोऽपि वा ।
 निद्रोहस्य वधो ध्यातो योऽस्याऽसौ कार्य एव तत् ॥२१०३॥

अर्थोऽयमल्पसत्त्वानामग्रेऽस्माभिर्हि मन्त्रितः ।
 नूनं तेनोपलभ्येत तानावर्जयता धनैः ॥२१०४॥

पुण्यैरपरिहार्यैः स्वैर्जाड्यैर्वा माहशाममी ।
 जानतामपि जायन्ते निर्गुणा भोगभागिनः ॥२१०५॥

बालिशान् गृह्णतां प्रायश्चित्तमेतन्महीभुजाम् ।
 तन्मौर्ख्यस्य फलं मूढैरैतैर्यदनुभूयते ॥२१०६॥

दुर्गमो भूमिभृन्मार्गो विटैर्हृद्वृषैरिव ।
 क स नीतिज्ञविज्ञेयः क च ते खलवुद्भयः ॥२१०७॥

तन्वाना व्रतवैमुख्यं रसनालौल्यशालिनः ।
 परपिण्डोपहर्तारः खलाः कौलेयका अपि ॥२१०८॥

इत्थं खलोपतापेन प्रयुक्तं तद्गयात् पुनः ।
 असंहार्यं कुकर्मदं पश्चात्तापाय नो भवेत् ॥२१०९॥

इत्युदीर्य नृपः सुजे. सज्जो व्यापादसिद्धये ।
 तमजागरयच्छश्वज्जागरं चाऽग्रहीत् स्वयम् ॥२११०॥

बिभ्रन्मन्त्रमृतेः शङ्कां जिघांसुः सुज्जिरित्यपि ।
 तथ्यं भृत्यवचो जानंस्तस्थौ दौस्स्थेन पार्थिवः ॥२१११॥

2103 a) D P₁₋₃ I₃ C S' SA य आकोप°; SG Sec. Manu यतः कोप°
 (for यदाकोप° suggested with St).

2106 a) P₁₋₃ SA I₃ बालि° (for बालि°).

2107 ed) St D P₁₋₃ I₃ om. with a lacuna.

2110 c) St D P_{1,3} I₃ C S' °जागरय° (for °जागरय° found in P₂).

गत्वा स्वयं गृहान् यौनसम्बन्धं कुरुतं युवाम् ।
 इत्युक्त्वा रिल्हणेनाऽथ स सुज्जिं समयोजयत् ॥२११२॥
 विश्वास्याऽपि तथा हन्तुं तं प्रसङ्गमनाप्नुवन् ।
 उदताम्यद् दिवारात्रं तल्पोपर्यवशं लुठन् ॥२११३॥
 सञ्जपाले गृहाद् बन्धुनाशदुःखिन्यनागते ।
 आशङ्क्य साहसासिद्धिमधिकं पर्यतप्यत ॥२११४॥
 निपत्य वीरशयने सुस्लक्ष्मापसत्क्रियाम् ।
 भ्रातरो यस्य कल्याणराजाद्या व्यस्मरन् युधि ॥२११५॥
 सेनानीः कुलराज स ख्यातो व्यायामविद्यया ।
 प्राणैरानृण्यमिच्छंस्तमपृच्छच्छोककारणम् ॥२११६॥
 स संस्थापयितुं हन्तुं वाऽप्यशक्यं न्यवेदयत् ।
 तस्याऽप्रतिसमाधेयं कम्पनाधीश्वराद् भयम् ॥२११७॥
 कियदेतन्निजप्राणमात्रलभ्यं महीभुजम् ।
 इत्याभाष्य स जग्राह साहसाभ्यवसायताम् ॥२११८॥
 दिनद्वयमनायातो गृहेभ्यः कम्पनापतिः ।
 न प्रातिभाव्यमभजत् तस्य मृत्योः श्रियोऽथवा ॥२११९॥
 विस्रम्भभृत्यः शृङ्गारनामा चाऽप्यब्रवीत् प्रभोः ।
 तं दृष्ट्वांस्तृतीयेऽह्नि शयनेऽवगणं स्थितम् ॥२१२०॥
 शोभोपयोगिनो भर्तुर्नित्यं सततसेवकाः ।
 कर्तुं साहससाचिव्यं विदूरेण तु पार्यते ॥२१२१॥

2112. b) All Mss. read कुरुता (for कुरुत suggested with St)

2116 a) P₃ °राजारक (for °राज. सः) After this v युग्मम्.

2118. b) All Mss read °मुजाम् (for सुजाम् suggested with St. Tr.).

2121. a) C S' शोभेऽपि (for शोभोप°) —b) C S' °वक्र (for °वकाः).

—d) C S' विदा तेन न (for विदूरेण तु)

करे पिनाको मकराङ्कशत्रोः
 शोभाविशेषाय सदानुषक्तः ।
 पुराऽऽहवे कार्मुककर्म तस्य
 तत्कालमाप्तेन तु मन्दरेण ॥२१२२॥

ताम्बूलहारकव्याजात् ततो राजा व्यसर्जयत् ।
 कुलराजं तमव्याजधैर्यासंलक्ष्यविक्रियम् ॥२१२३॥

ध्रुवं मृत्युः पुनर्नाहमागन्ता तत्ततोऽस्य कः ।
 आनेतेति स निन्ये न ताम्बूलं स्वर्णभाजने ॥२१२४॥

व्यसनप्रशमं राज्ञः स्वदेहत्यागतोऽनुगाः ।
 एवं कर्तुं यतन्तेऽन्ये निर्व्यूढौ स्वलिताः पुनः ॥२१२५॥

सगणोऽवगणो वाऽस्तु निहतो नियतं मया ।
 जागर्त्वतः परं देव इत्युदीर्य विनिर्ययौ ॥२१२६॥

गतस्य साहसासिद्धौ शक्यं शङ्क्यं पलायनम् ।
 इति चिन्तयतस्तस्य मन आसीद् विशृङ्खलम् ॥२१२७॥

व्रजन् स्वामिहितं कर्तुं पुरः पश्चान्निनाय सः ।
 शस्त्रिणौ द्वौ मिषाच्छस्त्र्यौ बन्धस्थानेऽपरामुशन् ॥२१२८॥

2124. c) D I₃ SA P₂ आरेभेति, P₁ अभरेति; P₃ आरभैति, St C S' आरब्धेति (for आनेतेति suggested).

2125 b) C S' P_{1,2} I₃ SA °तोन्वगा° (for °तोऽनुगा°).

2126. c) D जानात्वत (for जागर्त्वत)

2127. cd) D St P₁₋₃ I₃ om with a lacuna.

2128. a) All Mss read कृत्वा (for कर्तुं suggested). —b) All Mss. read पुन (for पुर suggested with St Tr) —d) All Mss. read °स्थाने परा° (for °स्थानेऽपरा° suggested) All Mss read °मृष° (for °मृश° suggested with St)

स्वयं गृहीत्वा ताम्बूलं राज्ञा प्रहित इत्यथ ।
द्वास्स्थेनाऽऽवेदितः सुज्जेः पार्श्वं रुद्धानुगोऽविशत् ॥२१२९॥

ददर्शाञ्चावचैस्तं च मितैः परिजनैर्युतम् ।
यूथनाथमिवाऽत्यल्पैर्द्विपैररहितान्तिकम् ॥२१३०॥

गृहीतवन्दितस्वामिताम्बूलः सस्मितं स तम् ।
पृष्ट्वा कृत्यादि नृपतेः सत्कृत्य व्यसृजत् क्षणात् ॥२१३१॥

जनप्रवेशाशङ्की स त्वरमाणस्तमब्रवीत् ।
कृतागाः कोऽपि कैवर्तशस्त्रभृन्मत्समाश्रितः ॥२१३२॥

तस्याऽऽक्षेपपरान् भृत्यान् स्वान्निवार्याऽधुना तव ।
संमान्या वयमित्यग्रेऽलक्ष्यन् प्रकृतिक्षणम् ॥२१३३॥

सोत्सेकामिव तां वाचं स दर्पादवधीरयन् ।
तस्य रूक्षाक्षरं नाऽहं कुर्यामित्यब्रवीद् वचः ॥२१३४॥

स रोषादिव निर्गच्छन्मान्योऽसाविति वादिभिः ।
तं सान्त्वयित्वा तद्भृत्यै रुद्ध्वा व्यावर्तितः पुनः ॥२१३५॥

तेनाऽवादि ततः कर्तुं विवृणक्ति वस्तुनोऽमुतः ।
सज्जयोरदिश द्वारप्रवेशं भृत्ययोर्मम ॥२१३६॥

अवशनेव तेनाऽथ वीक्ष्य तौ संप्रवेशितौ ।
सहायलाभाद् दुष्टुक्षुः प्रजिहीषुरवर्तत ॥२१३७॥

2129 °) C S' SA द्वास्त्रे° (for द्वास्स्थे°). C S' P_{1,2} I₃ °वेशित' (for °वेदित)

2131 °) All Mss. read दृष्ट्वा (for पृष्ट्वा suggested with D St)

2132. °) C S' °वर्त्त. (for °वर्त°).

2136. b) P₁₋₃ I₃ °नोसुत, P₂ °नोमत (for °नोऽमुत) —°) P_{2,3} I₃ सज्जये° [sic] (for सज्जयो°) C °दिशद् (for °दिश).

याताऽद्य कुर्यां प्रातर्वीं विधेयमिति तान् वदन् ।
दत्तपृष्ठो निदिद्रासुस्तल्पे सुजिर्जहौ वपुः ॥२१३८॥

गत्वाऽथ किञ्चिद् व्यावृत्तो निष्कृष्टक्षुरिको जवात् ।
प्राहरत् कुलराजोऽस्य वामे पार्श्वे कृतत्वरः ॥२१३९॥

तस्य धिक्कुर्वतो द्रोहमधावत् क्षुरिकां प्रति ।
यावत्पाणिः प्रहरणं तावत्सर्वेऽपि ते व्यधुः ॥२१४०॥

विमर्शः पश्यतां यावदाशङ्क्ये तत्र नोद्ययौ ।
स तावदेव सुचिरापेतश्वास इवाऽभवत् ॥२१४१॥

भयत्यक्ताभिमानेषु विद्रुतेष्वनुजीविषु ।
चकर्ष शस्त्रं तत्रैकः पिब्वदेव परं तदा ॥२१४२॥

प्रहरंस्तैस्त्रिभिस्तुल्यप्रतिप्रहृतिभिः क्षतः ।
भ्राम्यन् स्रुतासृक्तस्मात् स मण्डपान्निरवास्यत ॥२१४३॥

स्थितान् दत्तार्गले धाम्नि रुद्धद्वारतमोरयः ।
जिघांसवः सुजिभृत्यास्ततस्तान् पर्यवारयन् ॥२१४४॥

तमोरौ प्रतिकुर्वाणा भज्यमानेऽरिभिर्व्यधुः ।
ते द्वारे तूलशय्यां तां प्रोत्सार्य शवमुद्धृतम् ॥२१४५॥

2138. °) D विशिश्वसु°, C S' विनिद्रासु°, P_{1,2} विशिश्रसु°, P₃ विशश्राम (for निदिद्रासु°).

2139 °) P₁ I₃ SA कुजरा° (for कुलरा°)

2141 a) D C S' P₁₋₃ I₃ SA विमर्ष° (for विमर्श°) —b) C S' °शङ्के (for °शङ्क्ये).

2142 d) D P₁ P₃ पब्वदेव (for पिब्वदेव)

2145 a) All Mss. read तमोरिप्रति° (for तमोरौ प्रति° suggested).

खड्गेषुशूलपरशुक्षुरिकाश्माभिवर्षिणः ।
 तान् समभ्रमयन् मार्गैरनेकैस्ते विविक्षवः ॥२१४६॥
 नैराश्यहेतोर्विशतां तेषां संकटवर्त्तिभिः ।
 पृष्ठाच्छित्वा शिरः सुज्जरङ्गनेऽक्षिप्यताऽथ तैः ॥२१४७॥
 अस्त्रनिस्सरणाभीक्षणशुक्लेक्षणपुटश्रुति ।
 उत्तरौष्ठकचच्छन्नसन्नघ्राणपुटद्वयम् ॥२१४८॥
 अक्ष्णोर्बम्भ्रम्यमाणस्य लोकस्य प्रतिबिम्बकैः ।
 संभाव्यमानसंस्पन्दस्तोकप्रव्यक्ततारकम् ॥२१४९॥
 स्थपुटस्याक्रमच्छेदाद् गलमांसस्य संधिषु ।
 हरिद्राद्रैरिवाऽश्यानमेदोग्रन्थिभिरुल्बणम् ॥२१५०॥
 धूलिध्वस्तकचश्मश्रु तदेतदिति निश्चयम् ।
 परं भालतलस्थेन ददत् कुङ्कुमबिन्दुना ॥२१५१॥
 तद्वीक्ष्य तिर्यकपतनव्यक्तसंध्यन्तरद्विजम् ।
 उच्चलत्तुमुलाक्रन्दा भृत्याः काऽपि विदुद्रुवुः ॥२१५२॥
 तीक्ष्णान् प्रयुज्य क्षमापस्तु तिष्ठन् व्याकुलधीस्तदा ।
 बहिर्वीक्ष्य जनक्षोभं साहसं निश्चिकाय तम् ॥२१५३॥
 सुज्जौ हते क्षते वाऽपि कार्यमेतदिति द्रुतम् ।
 संनह्य सैन्यस्याऽऽदिक्षत् स तन्मन्दिरवेष्टनम् ॥२१५४॥

2146. °) D C S' P_{1,2} I₃ SA तान्स सम्भ्रम° (for तान्समभ्रम°)

2148. °) C S' अश्रु°; P₂ I₃ अन्न° (for अन्न°).

2152. After this v. कुलकम्.

2154. °) C S' P_{1,2} श्रुत (for द्रुत)

मिथ्यैव सुज्जिर्निस्तीर्ण इति श्रुतवता जनात् ।
स्वयमग्राहि भूपेन ततः समरसंभ्रमः ॥२१५५॥

निस्संशयं हतं ज्ञात्वा सुजि राजोपजीविनः ।
तत्र स्थितं शिवरथ सर्वद्वेष्यमबन्धयन् ॥२१५६॥

हिलात्मजन्मनः सुजिभ्रातृस्यालस्य कौशलम् ।
कलशस्याऽद्य निर्वर्ण्य वाणीयं पुण्यभागिनी ॥२१५७॥

आक्षिप्यमाणैर्भिक्षाद्यैरन्ते वीरोचितं कृतम् ।
तेन त्वसंशयस्थेन सदाचाराच्च विच्युतम् ॥२१५८॥

राजौकस्यैव तां वार्तां श्रुत्वा स ह्यपलायितः ।
हतस्य स्वामिनोऽभ्यर्णं जिहासुर्जीवितं ययौ ॥२१५९॥

द्वारं पदप्रहृतिभिर्भञ्जन्तं राजसैनिकाः ।
अपसार्य कथंचित् तं तीक्ष्णाः कृच्छ्रादरक्षिषुः ॥२१६०॥

प्रविष्टेऽस्मिन्ननिर्व्यूढपीडिते मण्डपान्तरम् ।
लब्धप्राणा नृपाभ्यर्णं कुलराजादयो ययुः ॥२१६१॥

हठप्रविष्टो हतवान् स तत्रैकं महाभटम् ।
शरैरेव हतो दूरात् कथंचित् परिपन्थिभिः ॥२१६२॥

आयातं क्षुभिते देशे सञ्जपालं महीपतिः ।
रिल्हणं चोल्हणं हन्तुं प्राहिणोद् विहितत्वरः ॥२१६३॥

यातो मार्गात् पलाय्याऽयं परिशङ्क्येति रिल्हणः ।
क्षिप्तिकातटपर्यन्तमटित्वा यावदाययौ ॥२१६४॥

2157. °) D P_{1,3} कलहस्या°; SA कल स्या° (for कलशस्या°).

2159 °) St C S' P_{2,3} °कस्येव (for °कस्यैव).

पूर्वायातः सञ्जपालो गृहद्वाराद् विनिर्यतः ।
उल्हणस्य पथो रुन्धन् सुबहून् प्रहरन् रणे ॥२१६५॥

तावदेकस्य खड्गेन निकृत्ते दोष्णि दक्षिणे ।
त्वद्मात्रशेषे च्छिन्नास्त्रिन्नायुग्रन्थिरजायत ॥२१६६॥

अगण्यप्रायतां प्राप्ते वंशे यत्कौशलादसौ ।
दिगन्तरेषु स्वस्मिन् देशे प्राप प्रथां पुनः ॥२१६७॥

फलकाले समासन्ने शौर्यप्रतिभुवाऽभजत् ।
स तेन दोष्णा वैकल्यं धिगिच्छां विधुरां विधेः ॥२१६८॥

स प्राग्वदुदयावाप्तौ भवेदविकलो यदि ।
फलेन तस्य जानीयादिच्छां लोकोऽयमद्भुताम् ॥२१६९॥

पीतामृतस्य क्षतविग्रहत्वं
न प्राभविष्यद् यदि नाम राहोः ।
अज्ञास्यदिच्छां तदमुष्य लोकः
सामर्थ्यभाजः सुचिरप्ररूढाम् ॥२१७०॥

दृष्टः शीलाभिधो वृद्धः पितृव्यः साहदेविना ।
सस्पृहं निहतः संख्ये साधुर्जातव्रणार्तिना ॥२१७१॥

तस्यार्त्या विशतो वेश्म जज्जलाख्योऽग्रगो हतः ।
मान्योऽनुगो भटौ द्वौ च यामिकश्च जनंगमः ॥२१७२॥

2166. ab) P₁ om After this √ तिलकम् .

2171. cd) SA P_{1,2} I₃ ...साधुजात°; St साधु . जात°; C S' साधु सम्यग्जात°
(for सख्ये साधुर्जात° found in P₃ D).

बालं तनयमालोक्य निषण्णस्याऽङ्गनस्थितेः ।
तस्याऽनिर्गच्छतो गेहे रिह्णोऽग्निमदापयत् ॥२१७३॥

आनीयमानो धूमान्धो बद्ध्वा मुख्यैः स सैनिकैः ।
गृहद्वारे हतः कैश्चित् प्राकृतैर्व्रणचिक्लवः ॥२१७४॥

तस्य प्रधानप्रकृतिक्षयहेतोर्महीपतिः ।
मुण्डमप्यवलोक्याऽऽसीदशान्तक्रोधविक्रियः ॥२१७५॥

व्यापाद्यमानाः साकोपं भूपतिप्रेरितैर्भटैः ।
उच्चावचाः सुजिभृत्याः कृत्यं सत्त्वोचितं व्यधुः ॥२१७६॥

अनुजो लक्ष्मकः सुजेर्वद्ध्वा नीतः स विक्रियाम् ।
नृपं वीक्ष्याऽदयैः कैश्चिद् राजधान्यङ्गने हतः ॥२१७७॥

भ्राता पितृव्यजस्तस्य सङ्गटाख्यो नृपाङ्गने ।
अटन्नट इव प्राणानौचित्येनाऽमुचत् कृती ॥२१७८॥

प्रविष्टः शरणं बाणवंदयैः पापैः प्रमापितः ।
उन्मत्तो मुम्मुनिस्तस्य भ्राता कैश्चित् स्वमन्दिरे ॥२१७९॥

सुज्जिस्यालस्तु शृङ्गारवृत्त्या भङ्गुरया हतः ।
महाकुलीनो विचरन्नौचित्येन च चित्रियः ॥२१८०॥

सङ्गिकाख्यः प्रतीहारो व्रणितः शनकैर्हतः ।
अन्येऽपि संश्रिताः सुजेस्तत्र तत्र प्रमिष्यिरे ॥२१८१॥

जात्यवाजिजवप्राप्तप्राणाः कोष्ठेश्वरान्तिकम् ।
आसाद्य वीरपालाद्या द्वित्रा मृत्युभयं जहुः ॥२१८२॥

2178 °) D C S' P₁₋₃ सुटन्न° (for अटन्न°).

2182. °) C S' P_{2,3} जात्या (for जात्य°). —^b) P₁ om. कोष्ठेश्वरान्तिकम्.

ब्रजञ्शरदियो दुष्टोत्थानरुद्धतुरंगमः ।
प्रपेदे सङ्गटभ्राता बन्धनं सुभटामठे ॥२१८३॥

सूनुश्च सज्जलः सुजेः श्वेतिकश्चाऽग्रजात्मजः ।
उल्हणस्य तनूजश्च कारागारं प्रपेदिरे ॥२१८४॥

इत्थं राजन्यमात्ये च प्राप्ते पिशुनवश्यताम् ।
नवमेऽब्दे शुचेः शुक्लपञ्चम्यां विप्लवोऽभवत् ॥२१८५॥

कार्ये काऽप्यविपर्यस्तसत्त्वं संस्मृत्य मन्त्रिणम् ।
तमद्याऽपि नृपस्तादृग्भृत्योपेतोऽनुतप्यते ॥२१८६॥

वेतालोत्थापनाच्छ्वभ्रलङ्घनाद् विषचर्वणात् ।
व्यालाश्लेषाच्च विषमं सत्यं राजोपसेवनम् ॥२१८७॥

अनात्मायत्तनिस्तीर्णगुणानां चक्रवर्तिनाम् ।
शकटानामिवाऽग्रस्थो विश्वस्तः को न भज्यते ॥२१८८॥

अयुक्तं नृपतिः सुज्जिवधं मेने प्रजाः पुनः ।
युक्तं ज्ञात्वा तमुद्रिक्तशक्तितां विविदुः प्रभोः ॥२१८९॥

भेजे राजा सज्जपालं कम्पनाधिपतिं कृतम् ।
कुलराजे च नगराधीकारित्वं समर्पयत् ॥२१९०॥

त्यक्त्वा मल्लार्जुनं धन्योदयौ नगरमागतौ ।
प्राग्वत्पुनर्जज्जम्भाते प्रियौ विश्वंभराभुजः ॥२१९१॥

2183. a) D C S' P₁₋₃ I₃ °शरदि यो (for °शरदियो).

2185 a) P₂ SA °मान्ये (for °मात्ये).

2186 a) All Mss. read कापि विप° (for काऽप्यविप° suggested with D).

2189. d) D (before suggestion) C S' P₁₋₃ SA I₃ प्रजा. (for प्रभोः found in SG *sec manu*)

2190 b) All Mss. read ददत् (for कृतम् suggested). —d) P₁₋₃ I₃ SA समर्पयत् (for समर्पयत्).

2191 . a) C S' P₁₋₃ I₃ SA मल्लार्जुनो (for मल्लार्जुन)

इतराश्रयविच्छेदाद् वीतपारिप्लवस्थितिः ।
 श्रीः सर्वाकारमकरोत् स्थिरं चित्ररथे पद्मम् ॥२१९२॥
 अद्भुतैश्वर्यधुर्योऽपि राष्ट्रं दण्डेन पीडयन् ।
 शमं नेतुमशक्तोऽभूत् स भूपस्याऽप्यनङ्कुशः ॥२१९३॥
 गन्धर्वानाभिधे ग्रामे टिकं हत्वा व्यसर्जयत् ।
 पारेविशोक कोट्टेशस्तच्छिरः पार्थिवान्तिकम् ॥२१९४॥
 निसर्गद्वेषिणा प्राप्तप्रतापे नितरां नृपे ।
 तदानीं तप्यमानेन दूतेनाऽऽप्यायितोऽसकृत् ॥२१९५॥
 कोष्ठेश्वरेण रभसादल्पैः परिजनैर्युतः ।
 निशि लौठनदेवः स हाठिग्रामं ततोऽविशत् ॥२१९६॥
 महाकथितकन्थोऽन्यैः संरब्धे राज्ञि सर्वतः ।
 बद्धसंधिर्लवन्यस्तं विससर्ज यथागतम् ॥२१९७॥
 उच्चलादिवदादातुं राज्यं स रभसं भजन् ।
 निर्व्यूढिशून्यदाढ्योऽगान्मूढो लोकस्य हास्यताम् ॥२१९८॥
 तीक्ष्णप्रयुक्तिभिः सैन्यभेदैरन्यैश्च कोष्ठकम् ।
 उपायैर्नृपतिस्तैस्तैस्ततो हन्तुं व्यचिन्तयत् ॥२१९९॥
 प्रतिद्वन्द्वीव तीक्ष्णानां पाटिताक्षः क्षमाभुजम् ।
 न संप्रासादयत् क्रुद्धः प्रतियोद्भुं त्वचिन्तयत् ॥२२००॥

2192. a) All Mss. read °विच्छेदा (for °विच्छेदात् suggested with D).

2193. °) All Mss. read °मशक्यो° (for °मशक्तो° suggested).

2194. °) C S' P₁₋₃ I₃ पार वि° (for पारेवि°).

2200. b) All Mss. read °मुजाम् (for °मुजम् suggested with St).

—°) D (before suggestion) S' P₁₋₃ I₃ SA सप्रसादयत्; C सप्रसादयन् (for सप्रसादयत् suggested with St D).

स्वैः स्वैः प्रदेशैरादिश्य प्रवेष्टुं पृतनापतीन् ।
स्वयमुच्चावचैः सैन्यैरवचस्कन्द तं पुनः ॥२२०९॥

स भूपं रभसाऽऽयातं ज्ञात्वाऽल्पपृतनं बली ।
प्राप्तश्छलयितुं तस्थौ प्रतापैः परिहारितः ॥२२०२॥

लग्ने रणे चित्ररथः पृथुसैन्योऽपि दैवतः ।
तस्य सैन्यैकदेशेन निन्ये जयविपर्ययम् ॥२२०३॥

भङ्गेनाऽमङ्गलौकारकल्पेन किल तेन सः ।
ततः प्रभृत्यभूद् भ्रश्यदवष्टम्भो दिने दिने ॥२२०४॥

रिल्हणादीन् योधयित्वा व्यूढव्यस्ताखिलानुगः ।
लवन्यो न्यपतत् सायं कम्पनाधिपतेर्बले ॥२२०५॥

ऊनैः शतादपि भटैर्युतो विद्रुतसैनिकः ।
सेहे तत्सैन्यरोषं स गजक्षोभमिवाऽचलः ॥२२०६॥

किं वाच्यः स नरव्याघ्रः प्रवृद्धिं याति संगरे ।
निजवर्मतनुत्रादि यस्य मानि न वर्ष्मणि ॥२२०७॥

मन्दीकृतारिसंरम्भमवष्टम्भेन तादृशा ।
तं त्रिल्लकादयः प्रापुर्लवन्याः सैन्यशालिनः ॥२२०८॥

तैः सजातीयदाक्षिण्यात् तटस्थैरपि संकटे ।
तस्येषदुपयोगोऽभूत् स्ववीर्यापास्तविद्विषः ॥२२०९॥

2204. a) P₁₋₃ I₃ SA D भङ्गनामङ्गलौ°; C S' अङ्गनामङ्गलौ°; D suggests भङ्गनां मङ्गलो° (for भङ्गेनाऽमङ्गलौ°).

2205. d) All Mss read °बली (for °बले suggested with St).

2206. e) D (before suggestion) C S' P₁₋₃ I₃ SA सह (for सेहे suggested with D St).

2207. d) St.Tr. D P₃ माति (for मानि).

काले संनहनं रात्रिजागरः सामतो बलैः ।
 समये ग्रहणत्यागतत्तद्युक्तिविकल्पनम् ॥२२१०॥
 लब्धभूम्यपरित्यागो जिगीषोरीदृशैर्गुणैः ।
 चलेयुररयोऽप्यस्य का वैर्याक्रमणे स्तुतिः ॥२२११॥
 अविश्वसन् भिन्नभृत्यस्तादृक्संरम्भपीडितः ।
 पलायनोन्मुखः शैलात् कोष्ठकोऽथ व्यगाहत ॥२२१२॥
 मार्गेष्वकालप्रालेयपातरुद्धेषु वाजिनाम् ।
 गन्तुं तस्योद्यमं जघ्नुः पृष्ठलग्ना विरोधिनः ॥२२१३॥
 अवमानोपतप्तोऽथ परिमेयपरिच्छदः ।
 स ययौ जाह्नवीं स्नातुं राज्ञा राष्ट्रादपाकृतः ॥२२१४॥
 सोमपालोऽथ भूपालनाम्ना पुत्रेण खेदितः ।
 दीर्घद्वैराज्यदुःस्वार्तः शरणं नृपतिं ययौ ॥२२१५॥
 पुत्रौ दत्तवतो नीवीं नागपालस्य तस्य च ।
 अभयं प्रतिशुश्राव भूभृदाश्रितवत्सलः ॥२२१६॥
 बृहद्राजस्य जिह्वोऽयं दौःस्थ्यहेतुरभूदिति ।
 स तदापदि नाऽस्मर्षीद्व्याजौदार्यधुर्यधीः ॥२२१७॥
 साहायकाय स्वं सैन्यं दत्तवांस्तं महीपतिः ।
 भूयः प्रतिष्ठामनयद् दर्पप्रशमनाद् द्विषाम् ॥२२१८॥
 स्नात्वा चुनघां व्यावृत्तः कोष्ठकोऽत्रान्तरे पुनः ।
 मल्लार्जुनं गृहीत्वाऽभूद् द्वैराज्योत्थापनोद्यतः ॥२२१९॥

2211. a) C S' °भूत्वा परि° (for °भूम्यपरि°). —d) C S' वैर्यां° (for वैर्यां°).

2216. a) St P₂ C S' नीवीं (for नीवी).

2217. a) C S' °राज्यस्य (for °राजस्य). —b) St C S' P₃ दौःस्थ्य° (for दौःस्थ्य°).

अर्कोपरागे प्रातः स कुरुक्षेत्रमवाप तम् ।
लवन्य कार्यतस्त्यक्तपूर्ववैरो नृपात्मजः ॥२२२०॥

आहूतो लोठनः पूर्वमायातस्तेन डामरम् ।
निशम्य तं संघटितं खिन्नः प्रायाद् यथागतम् ॥२२२१॥

विजयेशाग्रतः पीतकोशोऽपि नृपतिद्विषः ।
प्रविविक्षूनुपैक्षिष्ट सोमपालो दुराशयः ॥२२२२॥

आराधनाय भूर्भर्तुस्तत्पुत्रः कोष्ठकं पुनः ।
प्राप्तं स्वविषये तैस्तैश्चक्रुरैर्निरलुण्ठयत् ॥२२२३॥

अत्रान्तरे चित्ररथं संवृद्धायासदुर्ग्रहम् ।
अनिच्छन्तोऽवन्तिपुरे प्रायं चक्रुर्द्विजातयः ॥२२२४॥

उपेक्ष्यमाणास्ते दर्पात् तेनाऽगणितभूभुजा ।
ज्वलिते ज्वलने देहान् बहवो जुहुवुः शुचा ॥२२२५॥

चरके धर्मधेनूनामुत्तब्धेऽपि तदाश्रितैः ।
वर्हिं गोपालकोऽप्येकः कारुण्यप्रवणोऽविशत् ॥२२२६॥

भद्रस्योद्धटवंशस्य पृथ्वीराजस्य नन्दनः ।
युवा विजयराजाख्यः सानुजो गाढदुर्गतः ॥२२२७॥

देशान्तरं जिगमिषुर्विषमं वीक्ष्य तत्र तत् ।
व्याजहाराऽनुजन्मानं कारुण्यास्त्रुकणान् किरन् ॥२२२८॥

2221. °) C S' P₃ SA सङ्घटितु (for सघटित).

2223. °) All Mss. read °विषयैस्तैस्तै° (for °विषये तैस्तै° suggested with D).

2224. °) SA P_{2,3} सवृद्धा° (for सवृद्धा°).

उपेक्ष्यमाणा दाक्षिण्यस्तम्भितेन महीभुजा ।
विशः सचिवपाशेन विवशाः पश्य नाशिताः ॥२२२९॥

छन्दानुवृत्त्याऽमात्यानां यत्र क्ष्माभृदुपेक्षते ।
कस्तत्राऽन्यस्तु दीनानामापच्छमयिता विशाम् ॥२२३०॥

यद्वा न्यायोऽयमन्योन्यस्पर्धया यदुपप्लुतम् ।
शमिता दण्डयेच्छाम्यं शमितारं परोऽथवा ॥२२३१॥

विश्रुद्धलं नयेच्छय्यां दाढ्यंसारं विघट्टनैः ।
कदाचिल्लोहमश्मानमश्मा लोहं कदाचन ॥२२३२॥

दोषेणैकेन न द्वेष्यो राजा सर्वगुणोज्ज्वलः ।
वधाच्चित्ररथस्याऽन्यद्विधेयं नाऽवभाति मे ॥२२३३॥

धर्मः सर्वोपकार्यैकक्षुद्रक्षपणमुच्यते ।
जघानाऽजगरं सोऽपि जन्तूनामन्तकं जिनः ॥२२३४॥

दुर्वृत्तदमनेऽस्माभिः कृते तेजस्विनो जनात् ।
भूयोऽप्यधिकृतो विभ्यन्न कश्चित् पीडयेत् प्रजाः ॥२२३५॥

कायस्याऽस्य परित्यागादनन्ता जन्तवो यदि ।
सुखिनः स्युरसौ भ्रातर्वणिज्या ज्यायसी न किम् ॥२२३६॥

संशुश्रुवांसं स तथेत्यथ तं कोशपीथिनम् ।
विधायाऽनुससारैत्य हन्तुं चित्ररथं तदा ॥२२३७॥

2230. a) P₂ I₃ SA °मान्याना (for °मात्याना)

2232. a) C S' °च्छाम्यं (for °च्छय्या).

2235. a) C S' P₁₋₃ °हसने° (for °दमने°).

2237. b) C S' क (for त)

कालेऽस्मिन् धर्मदौर्बल्यकलुषेऽपि कलेः किल ।
प्रभावो भूमिदेवानां द्योततेऽद्याऽप्यभङ्गुरः ॥२२३८॥

ब्राह्मणैरपरिक्षीणपूर्णपुण्यो न कश्चन ।
धैर्यमारभते अष्टदुष्टोत्पाटनपाटवैः ॥२२३९॥

द्विजानुद्वेजयन् सुजिद्विजादेवाऽऽसद् वधम् ।
विप्रेणैव हतश्चित्ररथो विप्रावमानकृत् ॥२२४०॥

द्विजोत्थापितया क्रान्तचित्तोऽसौ कृत्यया ध्रुवम् ।
दध्यौ तस्य वधं प्राणान् विना कारणमुत्सृजन् ॥२२४१॥

कृशानुसादकृषत विप्रा देहान् यदैव ते ।
तद्द्वेषस्तुल्यसंघर्षे तदैवाऽऽसीद्धतानुगः ॥२२४२॥

अनासादयतश्चित्ररथं पृथुबलान्वितम् ।
गणरात्रमभूद्धन्तुर्दिवारात्रं प्रजागरः ॥२२४३॥

स ह्यपर्यन्तसामन्तसीमन्तितपथो व्रजन् ।
अभूद्दृश्यो दृश्यश्च जनसंबाधमध्यगः ॥२२४४॥

तेन साश्चर्यनैश्चल्यनिष्ठुरेणैकदा जवात् ।
सोऽनुसस्त्रे व्यतिक्रान्तनिश्च्रेणिर्नृपवेश्मनि ॥२२४५॥

विलम्बितस्य स्तम्भाग्रे कृपाण्या मूर्ध्न्यथाऽस्य सः ।
सामन्तमध्यगस्यैव प्राहरत् तीव्रसाहसः ॥२२४६॥

मुमूर्षोरिव तत्राऽस्य वैह्वल्यगलितस्मृतेः ।
उङ्क्रान्तचक्षुषो वर्चश्च्यवनं समपद्यत ॥२२४७॥

2241. a) St °तयाक्रान्त° (for °तया क्रान्त°).

2246. a) C S' विलुण्ठितस्य (for विलम्बितस्य). D (before suggestion)
C S' P_{1,2} I₃ SA स्तम्भाग्रे; P₃ तस्याग्रे (for स्तम्भाग्रे suggested
with St D). —°) P₁₋₂ °गम्यैव (for °गस्यैव).

प्रमापितोऽयं राह्वेति ज्ञात्वा सत्त्वबहिष्कृताः ।
वित्रस्तास्तं तथाभूतमत्यजघ्ननुजीविनः ॥२२४८॥

तं वीतजीवितं ज्ञात्वा न तीक्ष्णः प्राहरत् पुनः ।
प्राप्तं द्वितीयनिश्च्रेण्या भ्रातरं निषिषेध च ॥२२४९॥

न पलायिष्ट निर्विघ्नसर्वमार्गोऽपि घातितः ।
राज्ञा चित्ररथः शश्वदित्युच्चैः प्रोच्चकार सः ॥२२५०॥

प्रनष्टं भृष्टमांसादिराज्यभोगपुरस्सरैः ।
सर्वैः कापुरुषैस्त्रासादथ चित्ररथानुगैः ॥२२५१॥

ज्यायँञ्छोठरथस्तस्य भ्राता भीत्या पलायितः ।
शरणं नर्तकीमेकां ययौ वक्त्रार्पितस्तनः ॥२२५२॥

तादृक्प्रवेशितश्चित्ररथोऽभ्यर्णं महीभुजा ।
माभैषीः प्राहरत् कस्त्वामित्युक्त्वाऽऽश्वासितः स्वयम् ॥२२५३॥

नृपाज्ञया को निहन्ता द्वारेशस्येति वादिभिः ।
तीक्ष्णोऽन्विष्टो भटैः सोऽहमित्युक्त्वा खं न्यदर्शयत् ॥२२५४॥

धीरो योधान् स्वधैर्यात्तलङ्घनश्लाघ्यविक्रमः ।
त्रिंशद्विंशान् स हत्वाऽथ प्रहृत्य च रणे हतः ॥२२५५॥

“परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम् ।
धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे ॥२२५६॥”

2255 a) All Mss. except St read °धैर्याक्त° (for °धैर्यात्त°) —b) D (before suggestion) C S' P₁₋₃ °लङ्घन, D suggests लङ्घयन् (for लङ्घन°). —d) St चरणे (for चरणे)

2256. This v. occurs in Bhagavadgītā (111 8).

लब्धा लिखिततत्कृत्यकारणा पत्रिका करात् ।
 तस्याऽन्तसमयाशंसा श्लोकेनाऽनेन पावनी ॥२२५७॥
 अरुच्युन्माददीनत्वयुतश्चित्ररथस्ततः ।
 रूढव्रणोऽपि लालाटसंधिवेधादजायत ॥२२५८॥
 स मासान् पञ्चषान्याप्य निराप्यायकृशाकृतिः ।
 विवेष्टमानोऽवर्तिष्ट शयनीयतलेऽन्वहम् ॥२२५९॥
 मल्लार्जुनं पुरस्कृत्य कोष्ठको विप्लवोन्मुखः ।
 तन्मध्ये तरुसंबाधं गिरिदुर्गमगाहत ॥२२६०॥
 स समभ्रमयत् भ्राम्यन् स्वयूध्यग्रहणोद्यमात् ।
 अविस्मृतापदं लोकं पुनर्द्वैराज्यशङ्किनम् ॥२२६१॥
 अकाण्डाम्बुदजाड्येन पीडिताङ्गं इवाऽभजत् ।
 परचक्रोदयेनाऽऽशु लोकः शिथिलशक्तिताम् ॥२२६२॥
 तरुदुर्गं तदकृशक्रोशव्याप्यथ सर्वतः ।
 व्याप्तोपान्तवनग्रामैः सचिवैः स न्यरोधयत् ॥२२६३॥
 सज्जपाले यवनकैः स्कन्धावारं निबध्नति ।
 अनुचक्रुर्द्विषोऽस्पन्दाग्निवातस्तिमितांस्तरून् ॥२२६४॥
 धन्योऽपि शिलिकाकोट्टपर्यस्तकटकोऽभवत् ।
 गन्धद्वेषी गजरिपुः सिन्धुरस्येव वैरिणः ॥२२६५॥

2257. ^b) D I₃ °कारणात् (for °कारणा).

2261. ^a) All Mss. read मा मामभ्रमय भ्रा° (for स समभ्रमयत् भ्रा° suggested with St, cf St. fn). —^b) All Mss read °ग्रसनो° (for °ग्रहणो° suggested with St.Tr.).

2263. ^b) P₁ SA °क्रोष° (for °क्रोश°).

2264. ^b) P₁₋₃ I₃ SA स्कन्दा° (for स्कन्धा°).

2265. ^d) P₂ SA सिन्धुर° (for सिन्धुर°)

आवासितबलो राज्ञा गोवासे रिद्धणोऽकरोत् ।
 अटवीं पर्यटन् घूकानिवाऽकों वृद्धितानरीन् ॥२२६६॥
 तीव्रशक्तेर्नृपस्यैवमारम्भैः स्तम्भितोऽभजत् ।
 कोष्ठेद्वरस्त्रिचतुरान् मासान् संचारशून्यताम् ॥२२६७॥
 क्लिष्टो देशान्तरे राष्ट्रानन्तरैर्न्यक्कृतो नृपैः ।
 भिन्नस्ववर्गो भूर्भर्तृभृत्यव्यर्थीकृतोद्यमः ॥२२६८॥
 बालिशत्वादकुशलो ज्ञातुं वृत्तिं महीभुजाम् ।
 स विस्मृतागाः संधातुमैच्छच्छिन्नपदो नृपम् ॥२२६९॥
 उज्जिहीषोः प्रभोर्मन्युं वाच्यं तद्वचनाद् विदन् ।
 भक्त्येकाग्रः सज्जपालस्तस्येच्छां तामपूरयत् ॥२२७०॥
 तथाऽऽत्तोऽपि रिपुं राज्ञः संधित्सुर्व्यग्रहीन्न सः ।
 पृथ्वीहरप्रसूतानां निर्द्रोहत्वं न कौतुकम् ॥२२७१॥
 तेन प्रहिण्वता राजवैरिणं स्वकराङ्गुलिम् ।
 छिन्दताऽपि महीभर्तुर्मन्युश्छेत्तुं न पारितः ॥२२७२॥
 कण्ठबद्धशिरश्शटः शीर्षेणोपानहं वहन् ।
 भुक्तवेलोऽपि भूपालं कर्तुं नाऽशकदकुधम् ॥२२७३॥
 अस्वीकृतद्वित्रभूमृष्टाञ्छनः स हि राजवत् ।
 तत्तत्प्रत्युक्तभूपाज्ञः सर्वं गर्वाद् व्यवाहरत् ॥२२७४॥

2266 d) C S' °कोक्कण्ठिता° (for °कों वृद्धिता°).

2267. ab) P₁ om. ab.

2269. a) C P₁₋₃ I₃ SA बालि° (for बालि°).

2270. b) All Mss except P₂ read तद्वचनाद् (for तद्वचनाद्).

2271. a) P₁ तथात्तोऽपि; P₂ तथातोऽपि (for तथाऽऽत्तोऽपि). —b) St C P₃ °त्सुर्व्यग्र°; P₂ °त्समत्यग्र° (for °त्सुर्व्यग्र°).

2272 d) C P₃ °न्युच्छेत्तु (for °न्युश्छेत्तुं).

2273. c) P₁ °वैलो° (for °वेलो°, cf *v* VII. 369, VIII. 522).

शुश्राव बद्धं तन्मध्ये यातं मल्लार्जुनं नृपः ।
अनुबध्नाति भव्यानामुदयेऽभ्युदयान्तरम् ॥२२७५॥

नीयमानः स हि स्कन्धमधिरोप्याऽनुजीविभिः ।
अजाङ्घिकतया मार्गोल्लङ्घनायासनिस्सहः ॥२२७६॥

ततस्ततो भयस्थानान्निस्तीर्णो लोहराश्रितम् ।
सावर्णिकाभिर्धं ग्रामं प्राप्तो विन्यस्तरक्षिणा ॥२२७७॥

निरुद्धो जग्गिकाख्येन ठक्कुरेण महीपतिः ।
प्रियंकर तं च भृत्यं शुश्रावाऽन्तिकमागतम् ॥२२७८॥

बद्धप्रायोऽरिणा दुर्गान्निर्गतः स कथंचन ।
बद्धस्तेन पुनः शक्तिः कस्य भाव्यर्थलङ्घने ॥२२७९॥

गङ्गा द्युमार्गलुठिता जठरात् कथंचि-
देकस्य संहृतवतो निस्तृता महर्षेः ।
ग्रस्ताऽपरेण कृतसागरगर्तपूर्तिः
शक्तो न कोऽपि भवितव्यविलङ्घनायाम् ॥२२८०॥

जग्गिके बद्धसंप्राप्तिपर्यन्तोपान्तरक्षिणि ।
राज्ञोदयद्वारपतिः प्रायोजि प्राज्यबुद्धिना ॥२२८१॥

तं विना धैर्यगाम्भीर्यशौर्यधुर्यं महाधियम् ।
संकटे न ह्यवष्टम्भो राज्ञाऽज्ञायन्यमन्त्रिणाम् ॥२२८२॥

2276. a) P₁₋₃ I₃ SA स्कन्द° (for स्कन्ध°). —d) All Mss read °नाय सा (for °नायास° suggested with St)

2278. a) P₁ जङ्गि°, P₂ जाङ्गि° (for जग्गि°).

2279 °) SA P₂ शक्ति (for शक्ति) —d) SA P₂ भावार्थ° (for भाव्यर्थ°).

2281 a) P₁ जग्गके, P₂ SA I₃ जग्गके, P₃ जङ्गिके (for जग्गिके).

स ह्यतिक्रम्य सावाधान्मार्गानुभयवेतनैः ।
तमोरिस्थितमद्राक्षीत् तं क्षमापतिविद्विषम् ॥२२८३॥

निष्ठाशून्येन धैर्येण शौर्यसंभावनावहः ।
स्तुवन् स तं बहिः प्राप्तं तत्तदुक्त्वाऽब्रवीत् पुनः ॥२२८४॥

सर्वतो ज्यायसीं भर्तृभक्तिं यो बहु मन्यते ।
भवान् धुर्यो मतिमतामाहृतो लोभनातुरैः ॥२२८५॥

कृता रक्षामणिसमं सहायं त्वाद्दशं विना ।
हानिर्मे दुर्नरेन्द्रस्य बाल्ये राज्ये बहुच्छलैः ॥२२८६॥

दुष्प्रेक्ष्याणां भवत्येव नियमाद् राजभास्वताम् ।
भाग्यान्तहेमन्तदिने जननेत्रविलङ्घ्यता ॥२२८७॥

शोभते रुधिराताम्रमण्डलाग्रो यथोदये ।
तथा योऽस्तमये भास्वानिव वन्द्यः स भूपतिः ॥२२८८॥

धन्योऽवतारो यस्याऽऽसीत् क्षुभ्यत्पौराङ्गनाजनः ।
उदयेऽस्तमयेऽप्युग्रे रागव्यग्राप्सरोद्यणः ॥२२८९॥

पदे प्रयोगं लब्ध्वाऽर्थं किञ्चित्कृत्वा कुलीनवत् ।
अहं कविरिवाऽप्रौढः प्राप्तो निर्व्यूढिमूढताम् ॥२२९०॥

सत्यंकारोऽधुना भूत्वा विधत्तां स्वान्तसुस्थितिम् ।
साध्यत्वानतिवृत्तेन वरेणैकेन मे भवान् ॥२२९१॥

2284. d) P_{1,2} I₃ पुरः (for पुन).

2285. d) D P₁₋₃ °भनान्तरै, C S' °डनान्तरै (for °भनातुरै).

2290. °) All Mss read °व प्रौढ (for °वाऽप्रौढः suggested with D).

2291. °) C S' P₂ I₃ °नभि° (for °नति°). —d) C S' P₂ सो (for मे).

इत्युक्त्वा प्रत्ययोत्पत्त्यै संस्पृष्टुं स्फाटिकं ततः ।
स पीठं पुरतो द्वारपतेर्लिङ्गमुपानयत् ॥२२९२॥

अच्छलाहवसंमर्दप्रासशूलेषुवर्षिणः ।
योधान् योद्धुं वरं सोऽयं मानवान् नूनमिच्छति ॥२२९३॥

इति संभाव्य संस्पृष्टशिवलिङ्गः स वाञ्छितम् ।
वरं तस्योररीचक्रे स च भूयो जगाद् तम् ॥२२९४॥

अकृष्टदृष्टिरहतः क्षमाभुजोऽन्तिकमक्षतः ।
यथेदगेव प्राप्नोमि तथा त्वामर्थयेऽधुना ॥२२९५॥

कार्पण्योपहतं तस्य वचः श्रुत्वा त्रपाजडाः ।
सर्वेऽप्युर्वीमुखास्तस्थुर्वृष्ट्यार्द्राः पल्लवा इव ॥२२९६॥

अन्त्यक्षणस्ततो भिक्षोः स्मर्यमाणः सचेतसाम् ।
विकासहेतुतां प्राप स्वस्थस्य मनसः पुनः ॥२२९७॥

मनुष्यवाह्यमारूढः पत्रं निन्द्ये स निखपः ।
तेन स्वपालिताँल्लोकानपि पश्यन्नविक्रियम् ॥२२९८॥

अहीनाहारनिद्रादिवैवश्यः पशुवत् पथि ।
कृष्यमाणः स केनाऽपि न विकल्पेन पस्पृशे ॥२२९९॥

2292. °) St सपी° (for स पी°).

2293. °) D C S' P₁₋₃ I₃ साय; SA माऽय; St P₂ माय (for सोऽयं suggested).

2295. °) St C S' P_{1,2} I₃ आकृष्ट° (for अकृष्ट°). —°) All Mss. read प्राप्नोमि (for प्राप्नोमि suggested with D).

2297. °) C S' अन्त्ये; St D P_{1,2} I₃ अन्त° (for अन्त्य° found in P₃).
—^b) P₁ om. सचेतसाम्. D C S' P_{2,3} I₃ स चेतसाम् (for सचेतसाम्).
^{ed}) P₁ om.

पश्यन्नानीयमानं तं गोप्तृभिस्तादृशं जनः ।
दयार्द्रहृदयश्चाऽऽसीन्नाऽभ्यनन्दच्च भूभुजम् ॥२३००॥

उवाच चाऽऽनुकम्प्येऽस्मिञ्जन्मज्येष्ठस्य भूपतेः ।
नैतावद् भाति नैर्घृण्यमनुजे पितृवर्जिते ॥२३०१॥

असेचनकमेतस्य मेचकाब्जदृशो वपुः ।
क्लेशगर्ह्यमनिस्त्रिंशचेताः कः कर्तुमर्हति ॥२३०२॥

पूर्वापरानुसंधानवन्ध्यस्तं दृष्ट्वांस्तदा ।
विस्मृतागा नृपं तत्तदित्युपालभताऽध्वनि ॥२३०३॥

गणना काऽथवा बालबालिशदौ विधीयते ।
न चित्तवृत्तैरेकाग्र्यं महतामपि सर्वदा ॥२३०४॥

श्रोतृणां द्यूतपाञ्चालीकेशकृष्टयादि शृण्वताम् ।
पाण्डवेभ्योऽधिकः क्रोधो धार्तराष्ट्रेषु जायते ॥२३०५॥

कुरूणां शतजापाने भग्नोरोर्मूर्धताडने ।
श्रुते पाण्डवविद्वेषस्तेषामेव च दृश्यते ॥२३०६॥

परावरङ्गः कार्याणां न कश्चिन्मध्यगं विना ।
तटस्थेऽनुभवाभेदस्तत्र तत्र कथं भवेत् ॥२३०७॥

स पौरान् रोदयन्नङ्के लिङ्गाङ्गुल्यङ्कमुद्रहन् ।
युग्याधिष्ठो मृत्पात्रं सायं नगरमासदत् ॥२३०८॥

2300. b) C S' P_{1,2} I₃ SA जना (for जन').

2302. a) D C S' P₁ आसे° (for असे°) असेचनक means charming.

2304. ab) P_{1,3} SA बालबालि°; P₂ I₃ बालबालि° (for बालबालि°).

2307. a) P_{2,3} °रज्ञा (for °रज्ञ). —b) All Mss read मध्यम (for मध्यग suggested). —c) C S' ततस्ते° (for तटस्थे°).

न्यधत्ताऽऽश्वयुजाशुक्लपञ्चदश्यां महीपतिः ।
एकादशोऽब्दे तं रक्षियुतं नवमठान्तरे ॥२३०९॥

त्यक्ताहारस्य च निशाः पञ्चषास्तस्य ताम्यतः ।
पार्श्वं जगाम कारुण्याच्चरणस्पर्शनार्थिनः ॥२३१०॥

अवादीदर्थितं तस्मै प्रतिशुश्रुवुषेऽभयम् ।
द्रोहावेकान्ततो वध्यौ स चित्ररथकोष्ठकौ ॥२३११॥

राजा निर्जग्मुषः स्वोर्वीं कोष्ठकस्याऽथ बन्धनम् ।
विधित्सुः पञ्चषानाप्तान् रिल्हणादीनचूचुदत् ॥२३१२॥

सर्वेषु गलितौजस्सु स्वयं राश्यद्यमस्पृशि ।
अथ तं रिल्हणो दोर्भ्यां झषं ग्राह इवाऽग्रहीत् ॥२३१३॥

द्वतशस्त्रः स बलिनस्तस्य दोष्पञ्जरान्तरे ।
तस्थावचेष्टो निद्रान्धो भूतेनेवाऽसमीकृतः ॥२३१४॥

भातृव्यो भि खराजाख्यः कुलराजस्य कोपनः ।
भ्रूभृद्भक्त्या कृपाण्याऽस्य निर्विभेद कृकाटिकाम् ॥२३१५॥

परश्वधेन मूर्ध्न्येनं पृथ्वीपालश्च ताडयन् ।
राजबीजी स च क्रोधान्न्यषिध्यत महीभुजा ॥२३१६॥

कृकाटिकास्थिसंजातमर्मवेधोपचेष्टितः ।
चिवेष्टमानोऽवर्तिष्ट क्षितौ स रुधिरिक्षितः ॥२३१७॥

2310. ०) P₁₋₃ I₃ °ण्याश्च° (for °ण्याच्च°).

2312. ०) St °चुरत् (for °चुदत्).

2314 ०) C S' °लसीकृतः; St P₁₋₃ I₃ °सनीकृतः (for °समीकृत).

2315. ०) SA भि × ख° (for भिःख°).

महाबलैः कमलियप्रमुखैस्तस्य सोदरः ।
 चतुष्क पातितोऽप्युर्व्यां गण्डशैल इव द्विपैः ॥२३१८॥
 विलोक्य वैकल्यहतौ बद्धौ तौ स्वामिनौ तथा ।
 कृष्टासिधेनुरुत्तस्थौ द्विजन्मा मल्लकाभिधः ॥२३१९॥
 उच्चावचेषु प्रहरन् स भूपालोपजीविषु ।
 अतर्क्यमाणस्तुमुलं राज्ञैवाऽलक्ष्यतापतन् ॥२३२०॥
 नृपान्तिकादापततस्तांस्तान् घ्नन्तं महाभटान् ।
 अधावत् सासिधेनुस्तं कुलराजो महौजसम् ॥२३२१॥
 प्रतिप्रहृतिषु क्षिप्रापतत्पाणिमपारयन् ।
 निहन्तुं संरुरोधेव भित्तौ व्यायामवित् स तम् ॥२३२२॥
 अपयातुमवस्थातुं प्रहर्तुं वाऽप्यशक्नुवन् ।
 तस्थौ च बहुसंधानः संस्तंभ्यैनमविक्षतम् ॥२३२३॥
 चरणास्फालनोत्फालदोशशब्दमुखरोऽन्तिकम् ।
 धाविते पद्मराजेऽथ मल्लकोऽक्षिपदीक्षणम् ॥२३२४॥
 प्राहरत् कुलराजोऽस्य लब्धरन्ध्रोऽथ वक्षसि ।
 प्रहृत्य गच्छतः पाणेः स तस्याऽङ्गुष्ठमक्षिणोत् ॥२३२५॥
 तौ विज्जराजे दर्पोष्णनिविडे प्रहरत्युभौ ।
 तस्मिन् प्रतिप्रहरति क्षिप्रं प्राहरतां ततः ॥२३२६॥

2319. b) S' SA स्वामिनो; P₃ स्वामिना (for स्वामिनौ). —^o) P₁₋₃ °कृत्° (for °रुत्°)

2323. d) St (before corr in corrigenda) D P_{1,3} C S' सत्त° (for सत्त°).

2326. a) All Mss. read °राजो (for °राजे suggested with St).

स त्रीनप्यभियोक्तृस्तांस्त्यक्त्वा हृक्पथमागतम् ।
 चतुष्किकाद्वारगतं राजानं समुपाद्रवत् ॥२३२७॥
 लक्ष्मीभूते नृपे शीघ्रमनुधावन् ससंभ्रमम् ।
 चकार कुलराजस्तं स्फिगस्थिक्षतिनिर्जवम् ॥२३२८॥
 ततः सर्वैर्वृतो योधैः क्लीबाक्लीवान् स सत्वरम् ।
 हत्वाऽभजद् वीरशय्यां रक्तस्यन्दोत्तरच्छदाम् ॥२३२९॥
 जीवद्वापद्रतस्वामिवीक्षितः श्लाघ्यविक्रमः ।
 स एव स्पृहणीयान्तक्षणो वीरेष्वगण्यत ॥२३३०॥
 बहिः कोष्ठकभृत्येषु विद्रुतेष्वदरिद्रताम् ।
 परं जनकचन्द्राख्यो धैर्येणोवाह डामरः ॥२३३१॥
 निरायुधो राजभृत्याद्भृत्वैकस्मात् परश्वधम् ।
 स ह्ययुद्धाऽग्रदूतत्वं नयन् भूरीन् यमान्तिके ॥२३३२॥
 यियासोस्तस्य चण्डांशुमण्डलं परशुः करे ।
 सुषुम्णाऽसंविभागार्थी शशिखण्ड इवाऽविशत् ॥२३३३॥
 नाऽद्राक्ष्म नाऽश्रौष्म वाऽपि बद्धे भर्त्तरि यत्तदा ।
 कोष्ठकस्य वधूरन्वतिष्ठन्मानवती सती ॥२३३४॥
 जीवन् भूयोऽपि लभ्येत त्वया स पतिरित्यसौ ।
 बन्धूनामवधीर्योक्तिं प्राविशद् यद्भुताशनम् ॥२३३५॥
 सप्तर्षियोषिदाश्लेषतर्षकिल्बिषदूषितः ।
 तस्याः सतीलोकगायाः पादाभ्यां पावितोऽनलः ॥२३३६॥

2328. a) St P₁ लक्ष्मी°; P₂ लक्ष्म्ये (for लक्ष्मी°).

2330. e) St C S' P₂ I₃ एवास्पृ° (for एव स्पृ°).

2331. b) P₃ om. विद्रुतेष्व

वसन्तस्य सुता धन्योदयभ्रातुः पुपोष सा ।
शुचिवंशाभिमानेन न डामरवधूव्रतम् ॥२३३७॥

लवन्यललनाः कुर्युर्वैधव्येऽपि धनेच्छया ।
ग्रामकार्यिकुटुम्ब्यादीन्नितम्बाभोगभागिनः ॥२३३८॥

मतिव्यामोहनिर्व्यूढवैक्लव्यस्याऽभिमानिनः ।
तयाऽनुगाभ्यां च कृतं कोष्ठकस्योच्चकैः शिरः ॥२३३९॥

रूढव्रणोऽपि क्रिमिसाद्भूतः कैरपि क्लिबिषैः ।
निष्प्राणो गणरात्रेण कारायां कोष्ठकोऽभवत् ॥२३४०॥

अथ चित्ररथ शोषकृशः कलुषितं नृपम् ।
श्रुत्वा महार्जुनेनाऽभूद् भयादत्यन्तदुःखितः ॥२३४१॥

पत्नी तस्यैकभार्यस्य प्रिया सूर्यमती सती ।
परलोकातिथिः पूर्वं विभवप्रतिभूरभूत् ॥२३४२॥

देहे याप्यहताप्याये गेहे गतपरिग्रहे ।
पत्यौ वैमत्यकलुषे नेषदप्येष पिप्रिये ॥२३४३॥

तीर्थस्थितस्य न स्यान्मे सागसोऽप्यप्रियं नृपात् ।
इति संचिन्त्य स प्रायान्मिषान्मर्तुं सुरेश्वरीम् ॥२३४४॥

अथ नानार्थभूयिष्ठां धनाधीशाधिकश्रियः ।
स्थानात् ततस्ततस्तस्य पार्थिवोऽपाहरच्छ्रयम् ॥२३४५॥

कनकांशुकसंनाहवाजिरत्नायुधादिभिः ।
स्वा स्वा प्रकाशिता लक्ष्मीः स्पर्धयैवाऽधिकाधिका ॥२३४६॥

2338. °) C S' °कादि°; P₁₋₃ °काहि° (for °कारि°).

2341. °) St C S' P₁₋₃ I₃ दु स्थितः (for दुःखित).

2344. °) For सुरेश्वरीम् cf. vv. V. 40, 41; VI. 147; VIII 506, 744, 2363, 2418 and St. Tr. fn. v. V. 37.

2345. °) C S' P_{1,2} °यिष्ठा (for °यिष्ठा).

लोहरद्रोहघर्मोष्मशोषितो राजपादपः
तल्लक्ष्मीशैलतटिनीसेकेनाऽऽप्यायितोऽभवत् ॥२३४७॥

विप्लवे चिरनष्टेऽपि श्रीकल्याणपुरं न यः ।
वनवासोचितत्रासः शाल्वः सौभमिवाऽत्यजत् ॥२३४८॥

श्वेतच्छत्रांशुपृकेव चिन्तापाण्डुरवर्तत ।
बन्दीकृता नरेन्द्रश्रीर्निर्निद्रा यस्य मन्दिरे ॥२३४९॥

राज्ञा प्रयुक्तं विज्ञाय विजयः स भवोद्भवः ।
तीक्ष्णमानन्दनामानमवधीत् तेन चाऽवधि ॥२३५०॥

इत्थं स पप्रथे तादृक्प्रजापालनशालिनः ।
सर्वोत्साहमयोऽनेहा जयसिंहमहीभुजः ॥२३५१॥

तीर्थस्थिते चित्ररथे पादाग्रग्रहणैषिणौ ।
शृङ्गारजनकावास्तां तद्भृत्यौ व्यक्तचक्रिकौ ॥२३५२॥

प्रचुरोत्कोचदानेन स्वीकृत्य नृपतिं ययौ ।
शृङ्गारो भग्नजनक स्वामिश्रीभोगभागिताम् ॥२३५३॥

चिरप्रचलितं द्वारमुदये निदधे पुनः ।
मेघकालः सरित्पूरं प्रतीर इव पार्थिवः ॥२३५४॥

अवश्यभोग्यदुष्कर्मदत्तमर्मव्यथश्चिरम् ।
कथाशेषोऽभवच्चित्ररथो मासैरथाऽष्टभिः ॥२३५५॥

2348 ^{a)} C S' साल्लोऽन्वुमि°, P₁ साल्लस्मो°मि; D (before suggestion)
P₂ SA साल्व सौ मि°; P₃ साल सौ°मि° (for शाल्वः सौभमि°
suggested with St D).

2350. ^{a)} After this v तिलकम् .

हास्यावहोऽप्यविकृतो विकृतोऽनपास्यो
 दुर्गन्धिरप्यतिजडोऽपि गृहीतवाक्यः ।
 पूर्वानुभावजयिनो भवति प्रभावाद्
 यस्य स्तुमस्तमतिस्तवमप्रतर्क्यम् ॥२३५६॥

निन्दैराद्यूनताद्यैर्यश्चेष्टितैः प्रागभीष्टताम् ।
 बाल्ये दुर्ललितस्याऽगाद् भूभर्तुश्चित्रचेतसः ॥२३५७॥

विसृज्यमानः संप्राप्तसाम्राज्येन दिवानिशम् ।
 क्लृप्तात् स्वीकृत्य ताम्बूलं तेन चित्रथान्तिकम् ॥२३५८॥

दूतैः कृत्यान्तरङ्गत्वं प्राप्तवानाप्यतां गतः ।
 तदन्ते घटयन् राज्ञस्तद्भृत्यान् कोशदर्शकान् ॥२३५९॥

तदा सर्वोन्नताशेषमन्त्रिशून्ये नृपास्पदे ।
 सज्जकस्याऽऽत्मजः प्राप शृङ्गारो मुख्यमन्त्रिताम् ॥२३६०॥

तस्य वैधेयताभ्यस्तकुट्टष्टेरपि दुष्कृतम् ।
 नाऽगुः पात्रार्पणात्तुच्छत्यागित्वेनाऽपि संपदः ॥२३६१॥

योषित्कशिपुभोग्येन धन्यमन्योऽपि सोऽभवत् ।
 धान्यदानवदान्यत्वं गुरूणामाजगाम यत् ॥२३६२॥

पीठं कृतवतो रूप्यं संयोज्य रजतैर्निजैः ।
 विद्यमानं सुरेश्वर्या सायुज्यं तस्य युज्यते ॥२३६३॥

2357. a) All Mss. read °द्यूनता° (for °द्यूनता° suggested with D).

2360. °) D C P₂ सज्जक° (for सज्जक°) After this v चक्कलकम् .

2361. b) All Mss read दुष्कृताम् (for दुष्कृतम् suggested with St).

—°) All Mss except SA read नात (for नाऽगु).

2362. °) D C P₁₋₃ I₃ SA °वदा° (for °वदा°).

2363. a) SA रूप्य (for रूप्य).

उर्वीशैरपि नाऽर्वाग्भिर्योऽनुगन्तुमशक्यत ।
आषाढ्यामाढ्यसंभारो निविडद्रविणव्ययः ॥२३६४॥

नन्दिक्षेत्रे स तत्राऽऽद्यैः प्रणीतश्चण्पकादिभिः ।
तेन कालानुसारेण पोषितः पञ्चषाः समाः ॥२३६५॥

नर्माङ्गतायां निस्सारो ज्ञातो यः सोऽधिकारभाक् ।
अचिन्त्यकृत्यकार्यासीत् स्वामिस्त्रेहप्रभावतः ॥२३६६॥

केलीसज्जैर्युवतिकरजैः कण्ठभूषादशायां
यस्याऽज्ञायि नुटनमसकृत्स्माधरेष्वासकृष्टौ ।
सोऽप्यादिष्टस्त्रिपुररिपुणा प्राप भङ्गं न भोगी
शक्त्याधायी कचन न परो भर्तुराज्ञापभावात् ॥२३६७॥

तं च रिलहणधन्यौ च समाश्रित्येतरेतरम् ।
कार्यं जनकशृङ्गारावुत्कोचेनाऽपजह्वतुः ॥२३६८॥

कदाचिज्जनकं बद्ध्वा सार्धं भूषणमौक्तिकैः ।
सपुत्रदारं शृङ्गारो बाष्पबिन्दूनमोचयत् ॥२३६९॥

स तं च जातु निर्विद्य मानहीनमकारयत् ।
रुक्षरक्ष्यर्पितोत्कोचधनाभ्यर्थितमैथुनः ॥२३७०॥

अङ्गुष्ठनखनिर्घर्षनर्तितानामिकोर्मिकः ।
वदन्वामोत्तरौघाग्रोदञ्चनैः कुञ्चितेक्षणः ॥२३७१॥

2365. b) C S' P_{2,3} I₃ °श्चण्पका° (for °श्चण्पका°).

2369. c) All Mss read शृङ्गार (for शृङ्गारो suggested with St).

2370. c) St P₁₋₃ °रक्ष्य°, I₃ C S' °रक्षा° (for °रक्ष्य°).

2371. d) D C S' P₁₋₃ I₃ कुरुते क्षणः; SA कु 'तेक्षणः' (for कुञ्चितेक्षणः suggested with St)

भ्रूभङ्गोद्वेल्लितवलीनिम्नोन्नतललाटभूः ।
पुनरेकस्तयोर्लब्धकार्यो लोकमहासयत् ॥२३७२॥

अव्यक्ताक्षरवाप्रौक्ष्यमीलिताक्षो रटन् बहु ।
हसन् सकरतालं च संपद्यन्वो व्यभाव्यत ॥२३७३॥

सोल्लेखप्रतिभोन्नीततत्त्वानां हास्यवस्तुनि ।
कथाशरीरं पर्याप्तं नेदृशां किमचेतसाम् ॥२३७४॥

सर्वस्मिन् वस्तुतोऽर्वाचि काले विगतयोग्यते ।
जाने तृणनृणां तुल्ये शृङ्गारोऽर्हत्यगर्ह्यताम् ॥२३७५॥

यः सर्वकषनिष्कम्पशेमुषीकः क्षमापतिः ।
धुर्यतां धर्मचर्याभिर्गतः सुकृतशालिनाम् ॥२३७६॥

लब्धबोधिरिवाऽरेर्यश्चक्रे व्यापद्युपक्रियाम् ।
दावप्रदस्य दग्धाङ्गोल्लाघत्वमिव चन्दनः ॥२३७७॥

गुरुसूरिद्विजानाथप्रभृत्युचितयाऽपि यः ।
प्रतिपत्त्या संविभेजे संविभाग्यकुटुम्बकम् ॥२३७८॥

प्रासादान् विजयेशादिदेवव्रातस्य शुद्धधीः ।
सुधादानेन निन्ये च धन्यः कैलासतुल्यताम् ॥२३७९॥

मठदेवगृहारामहृदकुल्यादियोजने ।
जीर्णोद्धृतिव्यसनिनस्तस्य चिन्ता निरन्तरा ॥२३८०॥

2372. a) St SA P₁₋₃ °द्वेल्लित° (for °द्वेळ्ळित°). After this v. तिलकम्.

2374 b) All Mss read °त्वरं (for °त्त्वाना suggested with St D).

—^d) All Mss read न दृशां (for नेदृशा suggested with St)

2375. a) All Mss read °तोवाचि (for °तोऽर्वाचि suggested with D).

2377 c) P_{1,3} °प्रशस्यो, P₂ I₃ °प्रदस्यो (for °प्रदस्य)

सकृद्दर्शितविद्वेषकार्यः स ब्रह्मचारिणाम् ।
 स क्रौर्यधाम पर्याप्तमीदृगप्युच्यते जडैः ॥२३८१॥

विश्वाप्यायनसप्तसिन्धुभरणब्रह्मादिसंप्रीणन-
 प्रायं कृत्यमुदात्तमेकसमयोपात्तेन दुष्कर्मणा ।
 स्वःसिन्धोर्लघुतां गतं सगरजश्रेणीचितास्पर्शना-
 ज्ञाता येन जनाः श्मशानमिव सा योग्या किलाऽस्थनां स्थितौ ॥

तदन्तरे शिवरथो द्विजः प्रचुरचाक्रिकः ।
 कायस्थपाशः पाशेन गलं बद्ध्वा व्यपद्यत ॥२३८३॥

इत्थं पृथ्वीपतिः कृत्वा तत्तत्कण्टकपाटनम् ।
 अपेतविघ्नं सौजन्यनिघ्नो व्यधित मण्डलम् ॥२३८४॥

विपक्षावरणापाये प्रायेण पृथिवीभुजः ।
 तैक्ष्ण्यमायान्ति जीमूतमुक्ता रविकरा इव ॥२३८५॥

परिणाममनोज्ञत्वं राजरत्नं त्वयं नृपः ।
 माधुर्याधिक्यमुत्पाको द्राक्षाद्रुम इवाऽऽययौ ॥२३८६॥

प्रावर्तयत सातत्यात् क्रतून् विततदक्षिणान् ।
 विवाहतीर्थयात्रादीन् महितांश्च महोत्सवान् ॥२३८७॥

संविभेजे स्वसंभारैः स क्रिया धर्मचारिणाम् ।
 तेजोभिः कुलशैलानामोषधीरिव चन्द्रमाः ॥२३८८॥

2381. b) All Mss read °कार्यसब्रह्मचारिणा (for °कार्यः सब्रह्मचारिणाम् suggested with St).

2382. a) D C S' P₃ सुरगज°, SA SL P_{1,2} I₃ सरगज° (for सगरज° suggested with St) —^{od}) D St P_{1,3} I₃ SA °स्पर्शना ता; St suggests °स्पर्शनात्पूता, St Tr emends °स्पर्शनाज्ज्ञाता (for °स्पर्शनाज्ज्ञाता) P₂ जना; St Tr emends जन (for जना, vocative case). P_{1,2} I₃ °स्था (for °स्थना).

2383. a) All Mss read तदन्तर (for तदन्तरे suggested with St). —^b) St P_{1,2} °चक्रि° (for °चाक्रि°).

2384. d) D C S' °विघ्नो (for °निघ्नो).

2385. a) All Mss except D read °पाय° (for °पाये).

प्रतिज्ञातं सुतोद्वाहप्रतिष्ठादौ पुरौकसाम् ।
तैनौपयिकसामग्रीदानमव्यग्रचेतसा ॥२३८९॥

दारूणामाकराः कोशवृद्धये ये धराभुजाम् ।
नवीचक्रे पुरं सर्वं स्वाधीनान् स विधाय तान् ॥२३९०॥

मज्जतो राजकार्येषु तत्त्वविद्धिर्हरार्चने ।
विस्मितैर्वीक्ष्यते तस्य निष्ठा काष्ठा मुनेरिव ॥२३९१॥

प्राह्लादारभ्य सायाहपर्यन्तं चाऽस्य दृश्यते ।
न तत्कृत्यं गता यत्र नाऽध्यक्षत्वं विचक्षणः ॥२३९२॥

अविचारान्धतमसे विद्या व्यद्योततान्तरा ।
जयापीडादिमेघश्रीसौदामिन्या विलोलया ॥२३९३॥

तेन श्रियं तु विश्राण्य स्थास्तुं रत्नप्रभामिव ।
गुणवैचित्र्यचित्रस्य प्रकाशोऽनश्वरः कृतः ॥२३९४॥

सूरयो येन संग्रामे विक्षतक्षेत्रसंपदाम् ।
ग्रामाणामाग्रहार्केन्दु सान्वयाः स्वामिनः कृताः ॥२३९५॥

विदुषां विततोत्सेधसौधास्तद्विहिता गृहाः ।
व्याप्ताः सप्तर्षिभिर्द्रष्टुमुत्कर्षमिव मूर्धसु ॥२३९६॥

प्रतिभाप्रभवे प्रज्ञोपज्ञे च पथि पान्थता ।
सार्थवाहं तमालम्ब्य निर्दोषा विदुषां स्थिता ॥२३९७॥

2390 a) SA P₂ I₃ कोष° (for कोश°)

2392. a) P_{2,3} I₃ SA सायाह° (for सायाह°),

2393 d) St D C S' P₁ I₃ °सौदामिन्या (for °सौदामिन्या).

2395. a) D St SA₁ I₃ P₁₋₃ om संग्रामे —°) D C S' P_{1,3} °ग्रहाः कर्म;
P₂ I₃ SA °ग्रहा कन्दु (for °ग्रहार्केन्दु found in SG *sec manu*).

आसीद् यथाऽऽर्यराजस्य शयानस्याऽप्यतिप्रियः ।
कामं लिङ्गाभिषेकाम्भःसंक्षोभप्रभवो ध्वनिः ॥२३९८॥

निद्राणस्य तथा वेणुवीणादिपरिहारिणः ।
दयितं तस्य निर्द्वेषविद्वज्जल्पविकल्पनम् ॥२३९९॥

काले श्रीललितादित्यावन्तिवर्मादिभूभुजाम् ।
सिद्धं न यत्प्रतिष्ठादि निष्ठां तदधुना गतम् ॥२४००॥

मठदेवगृहेष्वेवं स्वकालप्रभवेषु यत् ।
सर्वेष्वेव कृता तेन निर्व्यपाया व्यवस्थितिः ॥२४०१॥

रत्नादेव्या दृढारूढभर्तृवल्लभताभुवः ।
सर्वप्रतिष्ठाप्रष्टत्वं विहारः प्रथमं गतः ॥२४०२॥

रिहणोऽथ गुणिग्रामबान्धवो धर्मपद्धतौ ।
बभूव पूर्वपथिकः समस्तामात्यसंततेः ॥२४०३॥

तपोधनांल्लब्धवर्णान् धर्मवृद्धांश्च शुद्धधीः ।
विस्रम्भभवनस्थोऽपि शक्तस्त्यक्तुं न यः क्वचित् ॥२४०४॥

कृष्णाजिनोभयमुखीदानमुख्यैः सुकर्मभिः ।
धर्मकन्याविवाहैश्च यस्याऽशून्यत्वमायुषः ॥२४०५॥

सर्वेषामाहिताग्नीनां निःप्रत्यूहा महात्मना ।
सर्वयागोपकरणैर्येन विश्राणितैः क्रियाः ॥२४०६॥

2398. b) All Mss. read °श्रिय (for °प्रिय suggested with D St) Cf. p. II. 126.

2401. a) All Mss. read °ष्वेव (for °ष्वेव suggested). —d) St P_{1,3} व्यय° (for व्यव°).

2403 a) All Mss read गुण° (for गुणि° suggested with D).

2404. a) P₂ I₃ SA तपोधना° (for तपोधना°)

2405. a) C S' °मख° (for °मुखी°).

भोगान् वुभुजिरे भव्यान् सत्रे सूत्रितविस्मये ।
यस्य वर्णाश्चतुष्पष्टिः कुडष्टयस्पृष्टचेतसः ॥२४०७॥

अग्रहारगणोद्ग्रैर्विततैर्मठसेतुभिः ।
पुरे परिष्कृते येन द्वयोः प्रवरसेनयो ॥२४०८॥

आद्ये प्रवरभूर्भर्तुः पत्तने प्रत्तविस्मयः ।
प्राप्तः प्रतिष्ठाप्रष्ठत्वं यत्कृतो रिल्हणेश्वर ॥२४०९॥

लोकान्तरगतां कान्तां कृतिनोद्दिश्य सुस्सलाम् ।
भलेरकप्रपास्थाने विहारस्तेन कारितः ॥२४१०॥

मार्जार्यास्तिर्यगुचितस्त्रेहविस्मृत्यपोहतः ।
मृतामनुमृतायास्तन्नाम्ना यः ख्यातिमागतः ॥२४११॥

तद्भर्तुरीर्ष्याकालुष्ये तस्या दूराग्रगा पुरः ।
प्रदेशे मानुषीवाऽऽसीत् प्रिया क्रीडाबिडालिका ॥२४१२॥

तीर्थप्रस्थानदिवसादारभ्याऽस्या विराविणी ।
उत्सृजन्त्याहृतं भोज्यं सा शुचा जीवितं जहौ ॥२४१३॥

आरोहति परां काष्ठां प्रतिष्ठाविविधाध्वना ।
दिद्वा नृपतिपत्नीषु मन्त्रिस्त्रीषु तु सुस्सला ॥२४१४॥

श्रीचङ्कुणविहारं या यातं नामावशेषताम् ।
अश्मप्रासादवेद्ममादिकर्मणा निर्ममेऽधुना ॥२४१५॥

2408. ^a) C S' P₁ *गुणो* (for *गणो*).

2410. ^c) C S' भिक्षोरेक° (for भलेरक°, cf. v. VII. 1240).

2413 ^c) P_{1,2} I₃ SA उत्सृज° (for उत्सृज°).

2414. ^b) All Mss. read *धुना (for *ध्वना suggested with St D).

अरघट्टप्रबन्धान्धुच्छात्रशालादिकर्मभिः ।
तस्याः संपूर्णतां पुण्यप्रकारा निखिला गताः ॥२४१६॥

पूर्वराजकुलाखण्डस्थण्डिलव्यापिनाऽखिलम् ।
तद्विहारेण नगरं नीतं नेत्राभिरामताम् ॥२४१७॥

प्रापि प्रतिष्ठयैवाऽऽशु यक्षमक्षपितया तथा ।
विपत्तिः श्रीसुरेश्वर्या प्राज्यसायुज्यदूतिका ॥२४१८॥

मठाग्रहारा धन्येन वल्लभाभिधया कृताः ।
नाऽभीष्टं लेभिरे नाम ख्यातिः पुण्यैर्विना कुतः ॥२४१९॥

अग्रहारमठांस्तद्वदुदयः कम्पनापतिः ।
कृत्वाऽपि स्वाभिधामेव तत्संबद्धां सदाऽशृणोत् ॥२४२०॥

उदयद्वारपतिना सह ब्रह्मपुरीगणैः ।
कृते प्रष्टे मठे शोभां लेभे पद्मसरस्तटः ॥२४२१॥

शृङ्गारतन्त्रपतिना श्रीद्वारेऽप्यग्र्यजन्मना ।
प्रत्यष्टापि मठोद्यानदीर्घिकाद्यनघात्मना ॥२४२२॥

ज्ञानकोष्ठमठब्रह्मपुरीसेत्वादिकर्मणा ।
सोऽलं चकाराऽलंकारो बृहद्ब्रह्माधिपो धराम् ॥२४२३॥

बुधः सदौषधीशान्तिहेतोर्जातः कलावतः ।
यः कविर्दानवत्वं च ख्यातस्त्यागेन योऽजयत् ॥२४२४॥

2416. ^{d)} St (before corr. in Tr) SA SL P₁₋₃ I₃ °प्राकारा (for °प्रकारा).

2418. ^{a)} All Mss read °ष्ठये° (for °ष्ठयै° suggested with St. Tr).

2424. ^{b)} D P₂ °वत्वे (for °वत्त्व)

नृसिंहसेवी निर्हिसहिरण्यकशिपुप्रदः ।
वराहसमये दत्तगौश्र योऽपूर्ववैष्णवः ॥२४२५॥

भट्टारकमठाभ्यर्णे पूर्णवार्धाविव प्रहिः ।
मठः शृङ्गारभट्टस्य ख्यात्याऽनौचित्ययोञ्जितः ॥२४२६॥

सांधिविग्रहिको दार्वाभिसारोर्वीभुजोऽकरोत् ।
अष्टमूर्तेर्जडनामा प्रतिष्ठां पुण्यकर्मठः ॥२४२७॥

पुष्पाकरप्रणयभूः सुभगा विभूति-
रेकस्य हन्त करवीरतरोर्दुर्मेषु ।
पुष्पाणि यस्य सफलीकुरुते स्वयं तत्
प्रादुर्भवत् किमपि लिङ्गमनङ्गशत्रोः ॥२४२८॥

विभूत्या संविभक्तेषु भूभुजाऽखिलमन्त्रिषु ।
उत्कर्षकोटिं मुद्गाख्यः परं जल्हानुजोऽर्हति ॥२४२९॥

स्वयंभूः प्रकटीभूय पूजां स्वीकुरुते स्वयम् ।
ज्येष्ठरुद्रो वसिष्ठस्य यस्य वा बालकेश्वरः ॥२४३०॥

सविहारमठोदग्रवेश्मभिः कलुषोञ्जितम् ।
तेन तत्र कृतं मुद्गपुराख्यं पुटभेदनम् ॥२४३१॥

नगरेऽपि हरः प्रत्यष्टापि भुद्वेश्वराभिधः ।
सरश्च मडवप्रामे धर्मविभ्रमदर्पणः ॥२४३२॥

2425. b) D C S' P_{1,8} °पुच्छिद ; P₂ °पु' द , I₃ SA °पुद' (for °पुप्रद. suggested with St)

2429. c) D (before suggestion) C S' P₃ I₃ SA उत्कट्ट°; P₁ उत्कठ°, P₂ उत्कठा° (for उत्कर्ष° suggested with St D)

2431 b) All Mss read °ञ्जित (for °ञ्जितम् suggested with St D).

2432 c) St I₃ मडवा° (for मडव°).

नीत्वा प्रतिष्ठां वैकुण्ठमठादि स्वविहारभूः ।
रत्नादेव्या दृढं चक्रे स्वार्थग्रथनसुस्थिरा ॥२४३३॥

रत्नापुरे बहुद्वारमहार्ये निरघो मठः ।
धत्ते सुकृतहंसस्य स्फीतवीतंसविभ्रमम् ॥२४३४॥

मृत्युंजयो राजतेऽस्याः सुधाधौतान् भजनगृहान् ।
जनस्याऽनित्यतोच्छ्रित्यै श्वेतद्वीपं सृजन्निव ॥२४३५॥

गोकुलानां विधातारो गोकुले विहिते तथा ।
गणिताः शूरवर्माद्याः सत्तृणाभ्यचहारिणः ॥२४३६॥

गवामव्याहतस्वैरसंचारचरकाञ्चिते ।
तत्र वैतस्ततोयाढ्ये यदपोढामयं चपुः ॥२४३७॥

मुकुन्दस्तत्र साश्चर्यसौन्दर्यौदार्यमन्दिरम् ।
अश्वा गोवर्धनधरः सिद्धो ना विश्वकर्मणः ॥२४३८॥

मठप्रतिष्ठां कृत्वा सा नन्दिक्षेत्रेऽकरोत् स्थितिम् ।
मठान् जयवनाद्येषु स्थानेषु च मनोरमान् ॥२४३९॥

दावाभिसारेऽप्युर्वीशसौन्दर्यौदार्यमन्दिरम् ।
स्वनामाङ्कं पुरं चक्रे तथा शक्रपुरोपमम् ॥२४४०॥

2438. SL om. *cd.* —^e) D P₁₋₃ अश्वाविव°, I₃ अद्वानोव° (for अश्वा गोव°). —^d) C सिद्धौ (for सिद्धो) न is suggested with St. Tr. (for ना found in all Mss).

2439. SL om. *this v.* —^a) D St P₁₋₃ SA om. प्रतिष्ठा with a *lacuna.* —^b) D St P₁₋₃ I₃ °रोत् क्षितिम् (for रोत् स्थितिम्). —^c) D St P₁₋₃ I₃ SA °जय°, C S' विहारान् य° (for मठान् जय° suggested).

2440. ^a) SA दावाभिसारेऽप्युर्वी°; C S' दावांगारेऽप्युर्वी°; P₁ दावांगारेऽप्युर्वी°; P₂ दावांगारे च प्युर्वी°; P₃ दावाभिसारेऽप्युर्वी°; I₃ दावांगारेऽप्युर्वी° (for दावाभिसारेऽप्युर्वी°). —^b) S† C S' P_{1,2} I₃ °सुन्दरौ° (for °सौन्दर्यौ°).

उद्दिश्योपरतान् मान्यमहत्तरमुखानपि ।
प्रतिष्ठा विविधाश्चक्रे सा राश्याश्रितवत्सला ॥२४४१॥

एवं सर्वाङ्गमामुक्तालंकृतेरथ स क्षितेः ।
विशेषकामं भूभर्तृवृषा स्वमकरोन्मठम् ॥२४४२॥

अनुत्सिकेन यो दत्तभूरिग्रामो महीभुजा ।
तज्ज्ञैरारोपितः ख्यार्ति मुख्यः सिंहपुराख्यया ॥२४४३॥

व्यधात् कारपथेशस्य दौहित्रः सिन्धुजान् द्विजान् ।
निबिडान् द्रविडाश्चाऽत्र प्राक् सिद्धच्छत्रमध्यगान् ॥२४४४॥

किं वा मठादिनिर्माणस्तुत्या तस्य व्यधत्त यः ।
भूयः सग्रामनगरं कृत्स्नं कश्मीरमण्डलम् ॥२४४५॥

जीर्णारण्यसधर्माऽयं कालदौरात्म्यतो भवन् ।
देशो धनजनावासैस्तेन भूयोऽपि योजितः ॥२४४६॥

आरम्भात् प्रभृति क्षमापे दीक्षितेऽभीष्टदत्तिषु ।
शिल्पिप्रायैरपि प्रायो मठदेवगृहाः कृताः ॥२४४७॥

सत्कोशांशुकरत्नादौ निरसूयेन भूभुजा ।
साधारणीकृते पौरास्तांस्तांश्चकुर्महोत्सवान् ॥२४४८॥

अकाण्डतुहिनापातोदीपाद्यैरप्युपद्रवैः ।
नष्टेषु शालिषु क्षीणं सुभिक्षं तत्र न क्षणे ॥२४४९॥

2442. °) D C S' P₁ विशेषकाम (for विशेषकाम).

2445. °) P₁₋₃ SA C S' सग्राम° (for सग्राम°)

2448. °) C S' P₁ पौरा° (for पौरा°).

2449. °) D (before suggestion) SA₁ (after corr.) C S' P₃ °लिष्वक्षी°;
P_{1,2} I₃ °लिष्टक्षी° (for °लिषु क्षी° found in SA₁ *Prima manu*).

अद्भुतं चाऽभवद् वाचः श्रुता यन्निशि रक्षसाम् ।
केत्वाद्युत्पातजातं च दृष्टं नष्टाश्च न प्रजाः ॥२४५०॥

कोष्ठेश्वरानुजङ्गुनामा विहितविप्लवः ।
आहवैर्गूढदण्डैश्च राज्ञा निन्येऽन्तकान्तिकम् ॥२४५१॥

चक्रे विक्रमराजादीन् भूपानुन्मथ्य पार्थिवः ।
प्ररोहं गुह्यणादीनां राज्ञां वल्लपुरादिषु ॥२४५२॥

प्रजेशान् कान्यकुब्जादावजर्येण नृपार्यमा ।
स व्यधाद् भव्यभूभोगवैभवानभिमानिनः ॥२४५३॥

विद्योतमाने निश्चोद्यैर्मन्त्रैस्तत्रैवमेकदा ।
भेजे जीवितदारिद्र्यं दरद्राजो यशोधरः ॥२४५४॥

स भूम्यनन्तरोऽप्यन्तरज्ञो राज्ञोऽतिसेवया ।
विपत्तौ प्रकृतिक्रान्तसंतानश्चिन्यतामगात् ॥२४५५॥

निकृत्याऽस्य निजामाल्यौ विङ्गसीहाभिधो यतः ।
संभुज्य दयितां राज्यमप्रौढतनयेऽग्रहीत् ॥२४५६॥

वशीकृत्य शनैर्देशं नाममात्रनृपं शिशुम् ।
उच्छेत्तुमैच्छद् यावत्तं स जिघृक्षुः स्वयं क्षितिम् ॥२४५७॥

अन्योऽमात्यः पुरस्कृत्य यशोधरसुतं परम् ।
तावत्तेन समं भेजे पर्युकाख्यो विपर्ययम् ॥२४५८॥

2451. *) C S' कौन्धे° (for कोष्ठे°) —d) P₂ I₃ SA °न्तिका° (for °न्तका°).

2453. *) D (before suggestion) P_{1,3} I₃ प्रजेशा, C S' P₂ प्रजेशा;
SA प्रजेशा (for प्रजेशान् suggested with St D).

2456. b) C S' °सिंहा° (for °सीहा°).

2457. b) All Mss. read °शिशु नृपम् (for °नृप शिशुम् suggested with
St D).

2458. After this v. युग्मम् .

कस्मीरान् पृष्ठतः कृत्वा द्वैराज्यं तत्र कुर्वति ।
उत्सृज्य सञ्जपालादीन् सर्वकार्यभरक्षमान् ॥२४५९॥

हेवाकप्रतिपत्त्यन्याभिधमौग्ध्यनिरुद्धधीः ।
सर्वाधिकारादारोपान्मन्यमानोऽभिमानीताम् ॥२४६०॥

पर्युकाजर्यतः साज्जेरप्रौढमनुजं निजम् ।
प्रहिण्वानोऽनुमन्त्रित्वं मन्त्रज्ञोऽप्यभजन् नृपः ॥२४६१॥

अपूर्वमण्डलारब्धावाटोपाद्दामशालिनः ।
क सर्वकषनिष्कम्पप्रतिभाः कार्यवेदिनः ॥२४६२॥

क बालबालिशप्रायो नष्टव्यवहृतिर्जनः ।
धिकपरीपाकविषमं स्वाच्छन्दं मेदिनीभुजाम् ॥२४६३॥

कार्यापेक्षविपक्षैः स्वैरिच्छन्त्युद्रिक्तताच्छिदाम् ।
सैन्यक्षमादुर्गकोशादेर्न पश्यन्त्यन्तरज्ञताम् ॥२४६४॥

प्रक्रियामात्रतो मन्त्रं गृह्णन्ति क्षित्यनन्तराः ।
कृतसाहायकैरेव चिन्त्या मित्रमुखा द्विषः ॥२४६५॥

युक्तयारब्धविधौ तत्र वैरिसाहायकग्रहे ।
क वैधेया वकप्रायाः कार्यसंदर्भवेदिनः ॥२४६६॥

2460 a) All Mss. read °पत्या° (for °पत्य° suggested).

2461 ab) P₁ om D C S' P_{1,2,3} सुज्जे°; I₃ SA सज्जे° (for साज्जे° suggested with St) —c) St °ण्वतो°, P_{1,2} °स्वातो°, P₃ °ण्वतो°, S' °ण्वातो°, I₃ °न्वातो° (for °ण्वानो°) After this v. तिलकम् .

2463. After this v युग्मम् .

2464. a) D C S' °क्षैस्त्वैरि°, P₁₋₂ I₃ °क्षैस्त्वैरि° (for °क्षै स्वैरि°) —d) D (before suggestion) P_{1,3} I₃ °नं श्यन्त्यन्त°, P₂ °नं शक्न्त°, C S' °नं शसन्त्यन्त°, St SA °नं शन्त्यन्त°, St suggests °नं विशन्त्यन्त° (for °नं पश्यन्त्यन्त° suggested with D)

2465. d) C S' चित्राचि°, P_{1,2} I₃ चित्र्या मि°, P₂ शन्त्या मि° (for चिन्त्या मि°).

2466 e) All Mss. read वैधेयान्वकप्रायान् (for वैधेया वकप्रायाः suggested with St)

दरदराजद्रुमोऽन्योन्यभेदकूलक्षयाच्च्युतः ।
 ऋष्टुं नाशक्यताऽप्रौढैः स्रोतोभिरिव मध्यगः ॥२४६७॥
 पर्युक्तात् संकटे कार्ये तं तमुत्कोचमिच्छतः ।
 स दुग्धघातमादातुमप्यासीदलसक्रमः ॥२४६८॥
 पर्युक्तेण समं विद्वसीहः संधिं निबद्धवान् ।
 यथागतं गते साज्जौ कश्मीरेन्द्रेऽग्रहीदुषम् ॥२४६९॥
 सर्वाधिकारप्रवगाचिरसंचारभूरुहः ।
 प्रसङ्गे तत्र शृङ्गारो मृत्युसौहित्यकार्यभूत् ॥२४७०॥
 भालक्ष्मकान्तात् सर्वाधिकारोऽस्थादद्वितीयया ।
 वृत्त्या ततस्तु शतधा निर्झराम्भ इवाऽभवत् ॥२४७१॥
 अन्येऽप्यमात्याः सांमत्याद् भर्तुर्माहात्म्यभागिनः ।
 प्रमयं समये तस्मिन् दैवात् किमपि लेभिरे ॥२४७२॥
 प्रशंसामानुशंसस्य किं विदध्मो धराभुजः ।
 मृतामात्यार्भकापत्यं निधत्ते यः पितुः पदे ॥२४७३॥
 प्रवर्तिता त्वमात्यानां भृत्यैः पद्धतिरद्भुता ।
 निर्वैलक्ष्याः प्रभोर्लक्ष्मी जडुः स्वगृहिणीमिव ॥२४७४॥
 भूभर्तुः प्राभृतीकृत्य मृतस्य स्वामिनः श्रियम् ।
 संतानस्य विभूत्यर्थं कृत्वा कार्यं हि तेऽहरन् ॥२४७५॥

2467. ab) C S' P₂ I₃ SA °न्योन्य भे° (for °न्योन्यभे°).

2469. b) C S' °सिह, P₂ °मीह (for °सीह) —°) D C S' सुज्जौ, P₁₋₃ I₃ SA सज्जौ (for साज्जौ suggested with St).

2470. a) D P₃ °प्रवरा°, C S' °प्रवहा° (for °प्रवगा°).

2471. d) P₁₋₃ I₃ SA निर्भरा° (for निर्झरा°)

गङ्गाधिपे विश्वनाम्नि विपन्ने रक्षिता परम् ।
एकेन सहजाख्येन सहायानां महार्घता ॥२४७६॥

नाऽध्यारुरोहाऽधिकारं पार्थिवेनाऽर्थितोऽपि यः ।
स्वामिसूनोऽष्टिनाम्नो बुद्धयै साहायकं व्यधात् ॥२४७७॥

निष्ठायामप्रतिष्ठत्वं दृष्ट्वाऽपि प्रभविष्णुभिः ।
धिकपरम्परया भृत्याः प्रवर्धन्तेऽधिकाधिकम् ॥२४७८॥

आसीदाचमनोपयोगि कलशे स्रष्टुर्जगल्लङ्घन-
क्लान्ताङ्घ्रिक्लमहार्यथाऽसुररिपोऽस्त्रोत्सं यत्पयः ।
शंभुस्तन्निदधे स्वमूर्धनि जडेऽप्येकप्रयुक्तादृतौ
स्युः सर्वेऽप्यवशा गतानुगतया गाढादराः स्वामिनः ॥२४७९॥

सुज्जिनिर्वासनप्राप्तप्ररोहो दुर्नयद्रुमः ।
साज्जिजाड्यकृताप्यायः क्रमेणाऽऽसीत् फलोन्मुखः ॥२४८०॥

द्वित्राः समाः समन्युः स विड्वसीहस्ततोऽभवत् ।
अकुण्ठराज्याद्युत्कण्ठं दूतैरकृत लोठनम् ॥२४८१॥

दूरादखण्डितोत्थानः शरमाश्रित्य भूपतिम् ।
जीवन् कृषिवणिज्यादिकर्मणा स सबान्धवः ॥२४८२॥

दरदा मन्त्रिणां जातज्ञातेयैरभियोगभाक् ।
चक्रेऽलंकारचकाद्यैर्दार्ढ्यैः सह चक्रिकाम् ॥२४८३॥

2477. d) D (after suggestion) C S' वृद्धयै (for बुद्धयै).

2478. d) St P_{2,3} I₃ प्राव° (for प्रव°).

2480. a) P₂ I₃ SA सुज्जिनि° (for सुज्जिनि°) —^c) D suggests सौज्जि° (for साज्जि°).

2482 a) P₂ I₃ SA दूरादखण्डित°; D C S' P₁₋₃ दूरादाखण्डित° (for दूरादखण्डित°). —^c) C P₂ I₃ SA जीवत्क° (for जीवन् कु°).

2483. After this v P_{2,3} add तिलकम् (for युग्मम्)

सोऽप्यद्रिदुर्गस्वाम्यस्य प्रथमप्रस्थितौ सुहृत् ।
 क्षुद्रो जनकभद्राख्यः पार्श्वं लिप्सोर्व्यपद्यत ॥२४८४॥
 कर्णाढकादावभवत् स्थाने स्थाने विलोक्य तम् ।
 प्रस्थितं कस्यचिद् द्रोहे बुद्धिः कस्याऽपि साधुता ॥२४८५॥
 तं तथा विपुलारम्भमपि शाठ्यादसंभ्रमम् ।
 प्रविविक्षुमुपैक्षिष्ट कौसीद्यानुद्यमो नृपः ॥२४८६॥
 पोषिते प्रेषितश्रीकैरुत्पिञ्जे विम्लुवैषिभिः ।
 अथोदयद्वारपतिः प्रैषि विश्वंभराभुजा ॥२४८७॥
 संगृह्यता चमूस्तेन पुरे शंकरवर्मणः ।
 प्राप्तोऽलंकारचक्रस्य पार्श्वमश्रावि लोठनः ॥२४८८॥
 अपि विग्रहराजाख्यः सूनुः सुस्सलभूपतेः ।
 भोज सल्हणजन्मा च श्रुतौ तेन सहागतौ ॥२४८९॥
 अथोपहत्या उत्थान एव तेषां स सत्वरः ।
 मार्गं बहुदिनोलङ्घयमेकेनाऽह्ना व्यलङ्घयत् ॥२४९०॥
 सयूथ्यकन्थाग्रथनासिद्धेर्यातो विधेयताम् ।
 तदास्कन्दहतस्पन्दः स पलायिष्ठ डामरः ॥२४९१॥

2484. a) C S' P_{1,2} I₃ SA साम्यद्रि°; P₃ सौम्यद्रि° (for सोऽप्यद्रि°).
 2485 a) D C S' कर्णाढका°, St P_{1,2} I₃ कर्णाहका° (for कर्णाढका°
 cf v. VIII 2525—the modern *Karnāh* being the northern
 part of the Muzaffarabad district and the Krsnagangā
 valley).
 2486 ab) P₃ om.
 2488 a) All Mss. read च मूर्तेन (for चमूस्तेन suggested with St D).
 2489 c) All Mss read सुल्हण° (for सल्हण° suggested with St).
 —d) P₁ °गतः; P₂ I₃ SA °गता (for °गतौ).
 2490. a) D St P₁₋₃ I₃ °पह °त्थान, C S' °पचित उत्थान (for °पहत्या
 उत्थान suggested with St, cf. v. VIII. 2513).

सिन्धोर्मधुमतीमुक्ताश्रियोरन्तःस्थितं ततः ।
 शिरदिशलाभिधं कोट्टमथ तैरघिशिश्रिये ॥२४९२॥
 गहने वृद्धितः कोट्टे स्थितः किं वा स इत्यसौ ।
 न निश्चिकाय द्वारेशो भ्राम्यन् दीर्घासु भूमिषु ॥२४९३॥
 अथोपलब्धतद्दुर्गारोहणेऽस्मिन्नशङ्कयत ।
 दैवेनाऽपि न भूर्भतुः प्रभावो निष्पराभवः ॥२४९४॥
 उत्थानोन्मुखतां सर्वेऽप्युत्पिञ्जे तत्र दस्यवः ।
 पाल्वलास्तिमयो वर्षपृथक्कृत इवाऽभजन् ॥२४९५॥
 तैस्त्रिल्लकादिभिर्गूढवैकृतैरथ लोठनः ।
 पार्थ्वीहरिः पुनश्चक्रे मायाचतुरचाक्रिकः ॥२४९६॥
 पुरग्रामादिदग्धारमसाध्यमथ धावताम् ।
 पदे पदे कृच्छ्रगतं स्वपक्ष्यास्तमरक्षिषुः ॥२४९७॥
 दिक् चक्रे नियतेभ्राम्यन् दृश्यादृश्यः स सर्वतः ।
 कल्पात्ययोदयी ब्रह्मपुत्रः केतुरिवाऽभवत् ॥२४९८॥
 श्रान्तैरमात्यैर्निर्बन्धे संधौ कालानुरोधतः ।
 मेने मडवराज्योर्वी हारितेवाऽखिला जनैः ॥२४९९॥

2492 b) St °श्रिया अन्त °, D C S' P₃ °श्रियमन्त°; P_{1,2} I₃ SA SL °श्रियरन्त°, SG *sec manu* °श्रिय अन्ते (for °श्रियोरन्तः° suggested with St Tr).

2494. a) All Mss read °पालब्ध° (for °पलब्ध° suggested with St. Tr)

2495 c) C S' पाला°, P_{1,3} पाल्वा° (for पाल्व°). —d) All Mss. read °भवन् (for °भजन् suggested with St D)

2496. b) St. Tr. emends लोष्टक or its prakritized form लोठन (for लोठन°, cf. vv VIII. 2912, 2799 and St. Tr. fn. of this v). —c) D P₁₋₃ I₃ SA पा°°°हारिः; C S' पालहारिः (for पार्थ्वीहरि suggested with St, cf. vv. VIII. 2748, 2759, 2793, 2837) —d) All Mss read °चाक्रिकै (for °चाक्रिक. suggested with St).

2497. a) D C S' °दग्धार° (for °दग्धार°).

2499. a) All Mss read °निर्बन्धे (for °निर्बन्धे suggested with D).

असंवृत्तप्रतीकारतयाऽऽरोहत्सु वैरिषु ।
तदन्तरेऽथ संमन्थ्य धन्यं प्रास्थापयन्नुपः ॥२५००॥

तत्स्कन्धारोपिते कार्ये व्रीडां गच्छेत् तटस्थताम् ।
विपर्यासमथ द्वाधाधीश इत्यभ्यधाज्जनः ॥२५०१॥

भिष्कुर्मलार्जुनस्त्वासीदेक एव त्रयस्त्वमी ।
संहता हन्त दुस्साधा दध्युश्चेत्यखिलाः प्रजाः ॥२५०२॥

द्वाधाधिपस्त्वहेवाकव्यवहारो महीपतेः ।
सिद्धिं स्वस्याऽप्रसिद्ध्याऽपि वाञ्छन् हृद्योद्यमोऽभवत् ॥२५०३॥

एकाकी यः किल न भजते मूढतां भर्तृकार्ये
नौदासीन्यं श्रयति च रुषा बह्वधीने च तस्मिन् ।
निर्हेवाकव्यवहृतितया साध्यसिद्धिं किलेच्छं-
स्तादृङ्मन्त्री प्रभवति परं नाऽल्पपुण्यस्य राज्ञः ॥२५०४॥

पञ्चचन्द्रे मृते तस्याऽनुजं राजोपवेशने ।
न्यधाद् यं षष्ठचन्द्राख्यं सोऽप्यारब्ध्वै विनिर्ययौ ॥२५०५॥

द्विबाहुकादयो मुख्याश्चारणैः सह गायकैः ।
धन्यमेवाऽन्वयुर्बाह्याश्चाऽन्ये राजोपजीविनः ॥२५०६॥

धन्यादिषु तिलग्रामं कोटिसिन्धुतटाश्रयम् ।
श्रयत्स्वरुध्यद् द्वारेशो द्रङ्गस्थः पृष्ठपद्धतीः ॥२५०७॥

2501. a) P_{2,3} I₃ SA तत्स्कन्दा° (for तत्स्कन्धा°)

2506. b) D P₃ मुख्या ' , St मुख्य , P₂ SA मुख , I₃ मुख्य ' (for मुख्याश्चारण) —^c) P₁ धान्य° (for धन्य°)

2507 b) D C S' P₁ कोटि° (for कोट°). —^c) D P₁₋₃ I₃ SA श्रय'' द्वाहा°, C S श्रयत्स्वरुध्यद् द्वा°; St. Tr. suggests श्रयत्स्ववधानाद्द्वा° (for श्रयत्स्वरुध्यद् द्वा° suggested)

हृष्टप्रवेशायोग्याजिमुख्यहेवाकवर्जितः ।
 शोषयन् द्विपतो धैर्यगम्भीरं स व्यवहारत् ॥२५०८॥

कुठारिकादिभिः कारुवृन्दैर्मन्दिरपद्धतीः ।
 धन्यो मधुमतीतीरे नगरस्पर्धिनीर्व्यधात् ॥२५०९॥

निर्ध्वान्तं द्रुमसंवाधं सनिक्केता वनस्थलीः ।
 कटकं सर्वभोगाढ्यं शक्तः परिवृढोऽकरोत् ॥२५१०॥

देशे भूरितुषारोग्रहिमतौ भाग्यसंपदा ।
 भूर्भर्तुरभियोग्यैव भूरभूद् भानुभूषिता ॥२५११॥

भुवनाद्भुतसंभारप्रेषणं विजयैषिणः ।
 द्वैराज्यमीलिताङ्गेऽपि काले राज्ञो न खण्डितम् ॥२५१२॥

उत्थान एवोपहतिं भये यास्यत्यगात् परम् ।
 भारोढिपीडितग्राम्याक्रन्दः क्षान्तिचरूपमाम् ॥२५१३॥

दीर्घप्रवासनिर्वेदाच्चलितान् दर्शयन् रुषम् ।
 स्थास्नुंश्च तोषयन् दायैः स्वैर्यं निन्ये नृपश्चमूः ॥२५१४॥

इत्थं त्रिचतुरान् मासांस्तिष्ठद्भिरपि निष्ठुरैः ।
 नैवाऽऽदातुमशक्यन्त कटकैः कोट्टसंश्रयाः ॥२५१५॥

तेषां हि वीवधासारनिरोधादीनि दृष्यताम् ।
 अप्रियाणि न जातानि दैन्यदायीनि कानिचित् ॥२५१६॥

2508. S' om. this v.

2511. b) P_{1,2} °मलौ, I₃ °मन्तौ (for °मतौ).

2512. b) C S' दिग्ज° (for विज°).

2513. a) SA I₃ एवोपह...भये, D C S' P₁ एवोपहतभये, P₂ एवोपहतभये; P₃ एवोपह... भये (for एवोपहति भये suggested with St). —d) D SA I₃ क्रन्द क्षान्तिचरू°, C S' P₁₋₃ क्रन्द क्षान्तिचमू° (for क्रन्दः क्षान्तिचरू° suggested with St, cf v VII. 15).

2514. b) C S' P_{2,3} I₃ °श्चलितां, SA °चलिता; P₁ °चलिता, St suggests °चलिता (for °चलितान्). —c) St suggests स्थास्नुश्च (for स्थास्नुश्च).

2515. d) C S' P_{1,2} I₃ SA °सशया, P₃ °सश्रयै. (for °सश्रया°).

चिकीर्षवस्तुषारान्ते स्वविभूतिप्रकाशनम् ।
तस्थुरङ्कुरितोल्लासाः पर्वता इव डामराः ॥२५१७॥

कृषिं कृषीवलैर्वेदपाठमुत्सृज्य च द्विजैः ।
उत्पिञ्जसज्जैर्ग्रामेषु सर्वतः शस्त्रमादधे ॥२५१८॥

प्रतीक्षमाणाः प्रालेयप्रलयं मार्गभूभृताम् ।
दारदास्तुरगानीकैः सज्जैस्तस्थुर्जिगीषवः ॥२५१९॥

मिहिकासंहतेः कालतूलतल्पकृतेर्दधत् ।
पातभीतिं राजसेनाजनः शश्वद्वेषत ॥२५२०॥

इत्थं प्रत्यर्थिसामर्थ्यपरमार्थापरीक्षणात् ।
श्माभृन्मिथ्यैवमारेभे संदेहं च जयेऽभजत् ॥२५२१॥

वैदग्ध्यदिग्धमनसामयमेक एव
कोऽप्यस्ति वञ्चनविधेरुचितः प्रकारः ।
येनाऽऽत्मना किल विशङ्कितशक्तयस्ते
मुग्धेऽपि वैरिणि विचारहतोद्यमाः स्युः ॥२५२२॥

प्रवादमात्रसाराद्यस्त्रसेत् परिकरादरेः ।
स्वयैव तस्य विचन्येत सिद्धिश्चिन्तान्धया धिया ॥२५२३॥

विध्येदाशु शिलीमुखैः प्रवितरेत् पत्रैरवस्कन्दनं
बध्नीयात् तदिदं गुणैः परिकरैर्मिथ्या प्रसिद्धैरिति ।
स्याच्चेदम्बुरुहं द्विपस्य भयकृच्चिन्तासहैः साहसं
प्रत्यूहेत ततो निजैरपघनैरप्येतदुन्मूलने ॥२५२४॥

2518. *) C S' P₁ I₃ कृष (for कृषि). —^d) D I₃ °ददे (for °दधे).

2520. *) C S' D P₁₋₃ I₃ SA हिमिका° (for मिहिका° found in SG *sec. manu*) —^{cd}) All Mss. read जनो राजसेना (for राजसेनाजनः suggested).

लोठनाद्यैर्हि कर्णाहान्निस्तीर्णैस्तैः कथंचन ।
प्राप्तेऽलंकारचक्रेऽग्रे राज्यमज्ञायि निर्जितम् ॥२५२५॥

मिथ्यैव ग्रथिता कन्था स्वयूथ्यैः कथमन्यथा ।
तस्मिन्नमन्दमास्कन्दं धावन् द्वाराधिपो ददौ ॥२५२६॥

प्रत्यवस्थित्यसामर्थ्यात् ततः कोट्टं व्यसर्जयत् ।
स राजबीजिनस्तांश्च परेद्युः स्वघमन्वगात् ॥२५२७॥

कोट्टाद्रिः सलिलस्याऽन्तः कृशोधः पृष्टद्वैर्घ्यभाक् ।
स तैर्वैसारिणप्रासव्यग्रो बक इवैक्ष्यत ॥२५२८॥

निस्सामर्थ्यं तद्विलोक्य गजागारमिवाऽगजम् ।
तत्यजुर्विजयाशंसां भयं चोदवहन् हृदि ॥२५२९॥

ततः शरैर्दृषद्वर्षैर्बाध्याश्चेतो विरोधिनः ।
अर्णसो रक्षणमितो रक्ष्या यन्त्रोपला इतः ॥२५३०॥

इत्थं स तैरभिदधद् धैर्यमादाय डामरः ।
मेने स्वगुतिमात्रार्थी न युद्धे बद्धनिश्चयः ॥२५३१॥

ततः कन्दलितास्कन्दे तिलग्रामे द्विषद्वले ।
प्रतीकाराक्षमे दस्यौ ते चिन्ताक्षामतां दधुः ॥२५३२॥

विस्नुताविस्नुतप्रज्ञासौष्टवो लोठन पुनः ।
डामरं कृत्यसंपूर्णमगूढं तमगर्हत ॥२५३३॥

2525 a) For कर्णाह cf fn v VIII 2485.

2528. b) P₁₋₃ I₃ SA कृषाघं, C S' कृशौघं (for कृशोधं). —c) P₁₋₃ I₃ SA °सारणं (for °सारिणं).

2530. a) C S' P_{1,2} I₃ SA °द्विषं (for °दृषं)

2531. ab) D P_{1,3} I₃ °भिरुद्धैर्यां दां; C S' °भिरुद्धैर्यांविदां; SA °भिरुद्धैर्यांदां; P₂ °भिरुद्धैर्यादां; St suggests °भिरुद्धैर्यांदां (for °भिरुद्धैर्यांदां suggested) After this v. युग्मम्.

2532. b) D P₁ I₃ तिला° (for तिल°). —d) C S' °क्षमं (for °क्षामं).

2533 'a) D C S' P₁₋₃ विस्नावापि स्नुत°, I₃ विस्नुवापि स्नुत°, St विस्नुवाविस्नुत° (for विस्नुताविस्नुत° suggested).

भोजस्तूद्विजितं यन्नो द्रोहो रोहेदिति ब्रुवन् ।
 रुद्ध्वा पितृव्यं तं व्याजस्तुत्या नित्यमुपाचरत् ॥२५३४॥
 विमुखे लोठनेऽकुण्ठशास्त्र्यस्तस्य तु सान्त्वनैः ।
 मेने मन्त्रज्ञतां किञ्चिन् सोऽवर्तिष्ठ च संविदि ॥२५३५॥
 हन्यान्मां भूभृदित्येष यातेष्वेतेषु संत्यजेत् ।
 नाऽस्मानुक्त्वेत्यरौत्सीत् स पितृव्यं गमनार्थनात् ॥२५३६॥
 त्वय्यस्मासु च सर्वेषु वेष्टितेषूत्कटा द्विषः ।
 पृष्ठकोपमसंभाव्य कुतश्चिन्निश्चलोद्यमाः ॥२५३७॥
 यद्यद्विदध्युः सिध्येत् तत्तदेकं त्यज मामितः ।
 अन्याल्लवन्यानानीय दरदो वा जवेन चः ॥२५३८॥
 बन्धनं त्वपनेष्यामि युक्तमित्युक्तवांश्च तम् ।
 डामरं विदधे किञ्चिद्विन्न सांमत्यमाश्रितम् ॥२५३९॥
 विमोक्ष्यामि क्षपायां त्वामद्य श्वो वेति तं ब्रुवन् ।
 स त्वसंक्षीणदाक्षिण्यो विप्रलेभे प्रतिक्षणम् ॥२५४०॥
 अध्वरोधे सुदूरस्थैर्यथावदकृतेऽरिभिः ।
 बाह्यग्रामाहतैरन्नैस्ते त्वहान्यत्यवाहयन् ॥२५४१॥

2534. a) D C S' P₁ I₃ SA भोज तू°, P₂ भोजे तू°, P₃ भोज तू°; SR भोजो तू° (for भोजस्तू° suggested with St).
 2535 a) D C S' कुण्ठ° (for °[अ]कुण्ठ°) —b) D C S' P₁₋₃ I₃ सान्त्वने; SA सान्त्वने (for सान्त्वनैः suggested with St). —d) C S' °समवर्तिष्ठ, SA °सवर्तिष्ठ च; D P₁₋₃ I₃ सवर्तिष्ठ च (for °सोऽवर्तिष्ठ च suggested with St).
 2537 b) C S' °त्कटान् (for °त्कटा).
 2538 d) D C S' P₁₋₃ I₃ वा जवेन, SA वा***वेन (for वा जवेन found in SG sec. manu).
 2539 a) D व्यप° (for त्वप°).
 2540. b) P₁₋₃ I₃ SA ह्यो (for श्वो) —c) D P_{1,3} I₃ SA सत्व° (for स त्व°).
 2541. c) D C S' P_{1,2} S' °रत्नै° (for °रन्ने°)

दुरुदर्कमथाऽऽशङ्क्य समयं ते व्यजिज्ञपन् ।
धन्यादयो हि तैः संधिर्विधेय इति भूपतिम् ॥२५४२॥

तैस्तैर्निमित्तैः संधानमविधेयं विदन् नृपः ।
तानादिदेश कर्तव्यं कोट्टाट्टालकवेष्टनम् ॥२५४३॥

संदिदेश च दायादा वञ्चयेरन् ख्यातिमागताः ।
निजास्पदे ताञ्जहति दत्तोत्कोचेऽथ डामरे ॥२५४४॥

भूत्वा कठोरेऽप्यारम्भाऽनिष्ठा निस्सौष्टवा ध्रुवम् ।
क्रियातिपत्त्युपालम्भैर्यास्यामोऽनुशयं विशाम् ॥२५४५॥

नाऽत्यक्षदर्षदेवश्चेत् सताहान्युद्यमं ततः ।
दुग्धप्रवाहं प्राप्स्यत् स श्रुत्वेत्यन्योऽपि तप्यते ॥२५४६॥

प्रातव्यं प्रातवान् सर्वो निजैः कृत्यैः शुभाशुभैः ।
क्रियातिपत्तिर्लोकेन त्रैलोक्यं तु मुखेऽप्यते ॥२५४७॥

पादेषु पक्षेषु च सत्सु नोर्व्यां
न व्योम्नि वा पक्षपिपीलकस्य ।
पङ्गवन्धवच्चङ्क्रमणं तु गर्ते
किं संपदा स्यान्नियमे गतीनाम् ॥२५४८॥

2542 °) St °भोहितै (for °यो हि तै.).

2544 °) C S' St P_{2,3} I₃ वञ्चयेरन् (for वञ्चयेरन्)

2545. °) D P₂ I⁸ SA कठो प्यार°, C कठोराऽप्यार°, P₃ कठोर' र°, S' कठोराऽप्यार° (for कठोरेऽप्यार°). —^b) SA P₁₋₃ I₃ °ट्टान्नि° (for °ट्टानि°). —^d) D C S' P₁ °स्यामोऽनुशय, SA P₂ I₃ °स्यामो' शय; P₃ स्यामोविषय (for स्यामोऽनुशय suggested with St)

2546. °) D C S' SA प्राप्स्यन्स (for प्राप्स्यत् स)

2547 °) C S' P₂ °लोकैपि, St °लोकैत्र°, SA °लोकै °, P₁ °नाकै'° (for °लोकैन).

2548. °) D C S' P₁₋₃ I₃ SA गर्ते (for गर्त found in SG sec. manu).

सहस्रपादस्य गतेर्निमित्त-
 मनूरुभावेऽप्यरुणः प्रजातः ।
 तस्याऽभविष्यद् यदि पादयुग्मं
 ततोऽधिकं तत्किमिवाऽकरिष्यत् ॥२५४९॥

उपेक्ष्य साक्षितां तस्मात् कृत्स्नं कोट्टं विवेष्ट्यताम् ।
 प्रयातु तत्रैवाऽस्माकं तेषां च पुरुषायुषम् ॥२५५०॥

अविश्रान्तो वातो दहन इव शोषं जनयति
 प्रसक्तं सातत्याद् दलयति कुलाद्रीनपि जलम् ।
 असूते कृत्येषु व्यवसितिरनिर्व्यूढसुदृढा
 फलाबाप्तिं लोके प्रतिकलमसंभाव्यविभवाम् ॥२५५१॥

क्रूरां नरपतेराज्ञां श्रुत्वा धन्यादयस्ततः ।
 कोट्टप्रतोलीं कूलं तं त्यक्त्वाऽप्यारुरुहुर्जवात् ॥२५५२॥

कथं युद्धं विधास्यन्ति कथं स्थास्यन्ति वेति तान् ।
 शरान् किरन्तः कोट्टस्था यावत् प्रैक्षन्त कौतुकात् ॥२५५३॥

अधःस्थोऽप्यूर्ध्वगान् युद्धैर्निष्पीड्य निविडैर्व्यधात् ।
 धन्यः प्रदेशं तावत् तं निकेतैः पत्तनोपमम् ॥२५५४॥

अविश्रान्तैस्ततः संख्यैरसंख्येयश्चमूक्षयः ।
 प्रतिक्षणं प्रववृते सैन्ययोरुभयोरपि ॥२५५५॥

2551. a) C S' सयो°, P₂ सोथो, St D P_{1,3} I₃ सोय (for शोष suggested).

—b) All Mss read प्रसक्ति (for प्रसक्त suggested).

2553. a) All Mss. read प्रैक्षन्त (for प्रैक्षन्त suggested with St)

2554. a) All Mss read अधः सो° (for अधःस्थो° suggested with St)

After this y युग्मम् .

परेद्युः शारदा दृष्ट्वा संप्राप्तो गर्गनन्दनः ।
संकन्दनपुरीपौरवृद्धिं योधैर्हतैर्व्यधात् ॥२५५६॥

अलंकाराभिधो बाह्यराजस्थानाधिकारभाक् ।
अधृत्योऽमानुषैर्युद्धैर्विरुद्धान् बहुधाऽवधीत् ॥२५५७॥

क्व भूधरचरैः स्पर्धा वसुधातलचारिणाम् ।
तथाऽपि पृतनायन्त्रानन्त्यं चिन्त्यमचिन्त्यकृत् ॥२५५८॥

अल्पीयांसः कोट्टनिष्ठा भूयिष्ठाः कटकाश्रयाः ।
अतः पूर्वं बहून् घ्नन्तोऽप्यासन् कृत्याल्पया क्षताः ॥२५५९॥

श्लिष्टद्वाराररिपुटं द्वित्रैः पीडितमाहवैः ।
मीलिताक्षमिव त्रासात् ततो दुर्गमजायत ॥२५६०॥

गोप्तृभेदान्तरद्वैधमुखच्छिद्रानुसारिणः ।
धन्यादीन् वीक्ष्य विश्वासं कोट्टस्था नोपलेभिरे ॥२५६१॥

निद्राच्छेदार्थमन्योन्यं क्रोशन्तो नाऽस्वपन्निशि ।
स्वपन्तोऽह्नि तु निशब्दशून्यं कोट्टमदीदृशन् ॥२५६२॥

निशासु तत्तत्पृतना यामतूर्यरवैरपि ।
चटकाः कोटरगता मेघशब्दैरिवाऽत्रसन् ॥२५६३॥

अहर्निशं भ्रमन्तीभिर्नौभिः संरुद्धपाथसः ।
तान् समभ्रमयन् सर्वप्रकारं राजसैनिकाः ॥२५६४॥

2556 ⁶⁴) All Mss except SG *sec manu* read °पौरयौषैर्वृद्धि (for °पौरवृद्धि योधै°)

2558 ⁶⁾ P_{2,3} °यान्त्या° (for °यन्त्रा°).

2559 ⁶⁾ C S' °र्वैऽवरुन्धन्तो° (for °र्वै बहून् घ्नन्तो°)

2564 ⁶⁾ SA P₁₋₃ ससभ्र° (for समभ्र°)

ते रुद्धपाथसस्तर्षशोषं किञ्चिद् विषेहिरे ।
निस्संचारास्तु संक्षीणे भोक्तव्ये क्लैब्यमाययुः ॥२५६५॥

बुभुक्षवः क्षमापयोग्यान् भोगान् भाग्योर्जितांस्ततः ।
कदन्नैर्नृपदायादा अशनाशंसनं व्यधुः ॥२५६६॥

दूरे स्पर्धास्तु निस्तीर्णाः क्षुधितास्तेऽधिकं व्यधुः ।
भूर्भर्तुर्भोगभागिभ्यो भृत्येभ्योऽप्यन्वहं स्पृहाम् ॥२५६७॥

व्यूढेष्वस्मासु पर्याप्तमकार्यमिति भाषिणम् ।
भोज व्यधान्मध्यशृङ्गे दुर्गस्याऽथ स तं पृथक् ॥२५६८॥

एकस्य वार्धकाद् वेश्यापुत्रत्वादपरस्य च ।
जानन्नयोग्यतां मेने द्वैराज्याहं तमेव सः ॥२५६९॥

विनाऽमुं चाऽनयोः सम्यक्संरम्भेरन्न वैरिणः ।
इति मिथ्या प्रथां निन्ये तद्विनिस्सरणं बहिः ॥२५७०॥

कान्ताऽलंकारचक्रस्य काङ्क्षन्ती क्षयमित्वरी ।
चक्षुरोगात् षष्ठचन्द्रे सान्द्रस्त्रेहार्द्रतां गता ॥२५७१॥

बहिराभ्यन्तरं भेदं नयन्ती मन्त्रमाययौ ।
साल्हेण. कर्णसरणिं सर्वमन्विष्यतोऽन्वहम् ॥२५७२॥

रागध्वान्तान्वितधियः प्रतिभेदभयेन सः ।
तस्य प्रकाशयन्नेनां गन्तुं तु प्रार्थनां व्यधात् ॥२५७३॥

2565. b) C S' °दोष, SR P₂ °रोष (for °शोष) St C P_{1,3} I₃ कचि°, D P₂ केचि° (for किचि°)

2566. b) I₃ P₃ भोग्यान् (for भोगान्). —d) All Mss read °शसनैः (for °शसन suggested with St)

2568. *) All Mss except SL read व्यूहे° (for व्यूढे°)

2572. After this v. युग्मम् .

2573. °) SA P₂ प्राकाश° (for प्रकाश°) D P₁ °न्नैना (for °न्नेना)

क्षमावाञ्छिक्षितोपेक्षो मैत्रीस्थैर्यै मुदं भजन् ।
नागः सागस्यपि दधे बोधिसत्त्व इव क्रुधम् ॥२५७४॥

प्रियामन्युः सरागेण मृत्युहेतुर्महानपि ।
हृदि विस्मर्यते पृष्ठे शरभेणैव वारणः ॥२५७५॥

अथ प्रस्थापितो भोज. सुसारिशिविरान्तरात् ।
यातप्रायोऽप्यलंकारतनयेनाऽनुयायिना ॥२५७६॥

द्रोहेच्छया भयाद् वाऽपि ध्वस्तसत्त्वेन सत्वरम् ।
व्यावृत्त्याऽऽरोपितो भूयः कोट्टस्थस्याऽन्तिकं पितुः ॥२५७७॥

निर्भर्त्स्य पुत्रं गन्ताऽसि श्वो निशीत्यभिधाय तम् ।
छन्नमस्थापयत् सोऽहि यात इत्यखिलान् वदन् ॥२५७८॥

प्रोच्चलयानिश्चयादेकः प्रायाद् द्वौ श्वः प्रयास्यतः ।
बोधितैरथ धन्याद्यैरजागार्यखिलैर्निशि ॥२५७९॥

प्रस्थासुः स निशीथेऽथ कोट्टाट्टालाद् व्यलोकयत् ।
जाग्रतः कटके सर्वान् परितो दीपितानले ॥२५८०॥

प्रकाश्य वह्निना दुर्गे प्रतोलीनिर्गतो यथा ।
पिपीलकोऽप्यलक्ष्यत्वं नोन्मुखानां द्विषां व्रजेत् ॥२५८१॥

ज्वालाप्रकाशचाञ्चल्याद् विलोला इव रक्षिताः ।
न्यषेधन्मूर्धकम्पेन साल्हरिं साहसाद् गृहाः ॥२५८२॥

2576 ^b) C SA P₂ I₃ °शिविरा° (for °शिविरा°).

2577. Atter this v युग्मम् .

2578. ^a) SA निभर्त्स्य (for निर्भर्त्स्य). —^c) C S' च्छन्न°; P_{1,2} इछन्न° (for छन्न°).

2582 ^a) All Mss. [P₂ °प्रकाश्य चा°] read °प्रकाश चा° (for °प्रकाशचा° suggested with St D).

तद्गन्तुमक्षमं क्षिसं क्षपाप्राह्णे स डामरः ।
अधोऽवातीतरच्छ्वभ्रमालिङ्गितवटाकरम् ॥२५८३॥

क्षेमराजाभिधानेन डामरेशेन सोऽन्वितः ।
शिलां वितर्दिकातुल्यामध्यास्त श्वभ्रमध्यगाम् ॥२५८४॥

आरुह्याऽऽसनमात्रे तां पर्यासां पातभीतितः ।
निर्निद्रौ पञ्चरात्रीस्तावत्यवाहयतामुभौ ॥२५८५॥

निर्वर्तितप्राणयात्रौ करस्थैः सक्तुपिण्डकैः ।
तत एव व्यजहतां विष्टां नीडादिवाऽण्डजौ ॥२५८६॥

अव्यक्तव्याकृती चित्रासूत्रिताविव तौ स्थितौ ।
वीक्ष्याऽरिकटके लक्ष्मीं पृष्ठाद् विस्मयमीयतुः ॥२५८७॥

तयोराश्रीयत स्फीतशीतविस्मृतिकारिणा ।
जयसिहप्रतापाग्निसंतापेनोपकारिता ॥२५८८॥

षष्ठेऽह्नि तत्र निशेषीभूतभोक्तव्ययोरथ ।
क्षते क्षार इवाऽऽरम्भि तुषारं वर्षितुं घनैः ॥२५८९॥

अगृह्यतोचिते दन्तवीणावाद्योद्यमे तथा ।
शीतासादितसादेन पाणिपादेन सुसता ॥२५९०॥

तावचिन्तयतामद्य क्षुच्छीताभिहतौ ध्रुवम् ।
पतिष्यावोऽरिकटके पाशबद्धाविवाऽण्डजौ ॥२५९१॥

2583. a) All Mss. read °क्षम° (for °क्षम suggested with St)
—o) C S' P₂ °च्छभ्र°, P₁ I₃ °च्छुभ्र° (for °च्छ्वभ्र°).

2584. o) D (before suggestion) P₁₋₃ वैतर्दिका° (for वितर्दिका°)

2589. o) St D C S' P₂ क्षतक्षार°, I₃ क्षत क्षार° (for क्षते क्षार°).

2590. a) C S' दत्त° (for दन्त°) —d) SA P₁₋₃ I₃ पादि° (for पाणि°).

कं पूत्कुर्वः कस्य वावां विदितौ यो विनिर्हरेत् ।
इतः पङ्कान्तरामश्रौ यूथपः कलभाविव ॥२५९२॥

विषमस्थावथेत्यं तौ नक्तमभ्यर्थ्य डामरः ।
आरोप्य रज्ज्वाऽऽवसथे शून्ये स्थापयति स्म सः ॥२५९३॥

कृतशीतप्रतीकारौ पलालानलसेवनैः ।
दुःखं व्यस्तरतां तत्र निद्रया चिरलब्धया ॥२५९४॥

ततोऽप्यभ्यधिका व्यापद् भेजे लोठनविग्रहौ ।
अचक्षुष्यौ जनात् स्निग्धां गिरमप्यापतुर्न यौ ॥२५९५॥

यवकोद्रवपूपादि तयोः सतुषमश्रतोः ।
गात्रैर्वह्नैश्च वैवर्ष्यं शुद्धिवन्ध्यतया दधे ॥२५९६॥

धन्योऽलंकारचक्रस्य क्षीणभोज्यस्य सर्वतः ।
स्त्रीचकाराऽन्नदानेन तुल्यौ होलयशस्करो ॥२५९७॥

ततः स दूतैर्विक्रेतुमङ्गीचक्रे नृपद्विषः ।
बुभुक्षाक्षुभितो भृत्यभेदभीतश्च डामरः ॥२५९८॥

दुस्तरव्यापदुद्रेकदुतसत्त्वतयाऽत्यजत् ।
पापोपलितं तच्चित्तमधर्माकीर्तिसाध्वसम् ॥२५९९॥

भूपतेर्विद्विषच्छेषस्थापनात् स्वस्य रक्षणम् ।
ख्यातिशुद्धयै चिकीर्षुश्च कुशकाशावलम्बनम् ॥२६००॥

2592. °) All Mss read तत' (for इत' suggested with D).

2595. °) C S' P₃ जनान् स्निग्धौ; P₂ जनान्स्निग्धान्, SA जनान् स्निग्धां (for जनात् स्निग्धा).

2597. b) SA P₂ °भोजस्य (for °भोज्यस्य).

2599. °) All Mss read °लित्त' (for °लित्त त° suggested)

भृत्यस्योदयनाख्यस्य धिया प्रच्छादितं तथा ।
ररक्ष साल्हणि भोजं द्वौ तु दातुं स तत्त्वरे ॥२६०१॥

तं विना च तयोर्भूपाद् दण्डं जानन्नसांप्रतम् ।
अबाधं स्वस्य चाऽशेषकृत्यं युक्तममन्यत ॥२६०२॥

भोज्याभावकृतां तस्य व्यापदं तच्च मन्त्रितम् ।
तदा नाऽज्ञासिषुर्धन्यादयः संधिं विधित्सवः ॥२६०३॥

मिषाच्चिचलिषा तेषां कस्माच्चिदभवत् ततः ।
किं पुनस्तेन दायादद्वये दातुं प्रतिश्रुते ॥२६०४॥

देयविश्राणनानीकोत्थानादिपणसिद्धये ।
भ्रातृव्यमनयद् धन्य कल्याणमवकलयताम् ॥२६०५॥

प्रबन्धं निर्बध्नन्नरिमुपचरंश्छादितरुषं
महार्हिं संगृह्णन्नयकुटिलचेष्टं व्यवहरन् ।
स भूमिः सिद्धीनां दधदुचितकर्तव्यपरतां
भवेद्योनिर्व्यूढावपि सुदृढसंरम्भरभसः ॥२६०६॥

दुःखैर्दीर्घप्रवासोत्थैरपसारितसौष्टवाः ।
तदा संरम्भशैथिल्यं भूभृद्भृत्याः प्रपेदिरे ॥२६०७॥

स सत्यं सचिवोऽप्राप्यः संग्रहीतुं प्रगल्भते ।
कथाशरीरमिव यो निर्व्यूढौ कार्यमाकुलम् ॥२६०८॥

2601. ^a) C S' I₃ सन्वरे (for तत्त्वरे)

2603. ^a) C P_{1,2} SA भोज्यभा°, S' °भोजभा° (for भोज्याभा°).

2604. ^a) P₁₋₃ I₃ मिषाश्चि° (for मिषाच्चि°)

2605. ^a) D C S' P_{1,2} I₃ °कल्पताम् (for °कलयताम्).

2606. ^a) St °रच्छादि°; C S' P₃ °रच्छादि°, P_{1,2} °रच्छादि°; I₃ °रच्छामि°
(for °रच्छादि°).

संधिं निबद्धं विज्ञाय सैनिकाः स्वगृहोन्मुखाः ।
उपेक्ष्य स्वामिदाक्षिण्यं क्षणादेव प्रतस्थिरे ॥२६०९॥

तद्विक्रीतमवाप्याऽन्नं लवन्यः कार्यमन्थरः ।
वन्याद्याः स्वल्पसैन्यत्वादासन् कृच्छ्रगतासवः ॥२६१०॥

प्रतोलीकीलितदृशः प्रार्थितागमनाशया ।
तदहः सोऽभियोक्तृस्तानददत् तावतापयत् ॥२६११॥

रथाङ्गाक्रन्दिनी रात्रिस्तेषां कृच्छ्रेण साऽगमत् ।
विना जीवितसंन्यासमन्यत्कार्यमपश्यताम् ॥२६१२॥

प्रयत्नसंभृते कृत्ये नष्टे मन्दतया धियः ।
अस्मत्संभावनादूरीकृतवाक्यादरं प्रभुम् ॥२६१३॥

नष्टानुशोचनव्याजात् तत्तद्युक्त्युपहासिनः ।
सदयं नो ध्रुवं दुस्स्थीकरिष्यन्त्यन्यमन्त्रिणः ॥२६१४॥

सद्यो यात्रातारतम्यात् ताम्यन्तो नस्त्रपार्षणम् ।
कार्यनिष्ठामपश्यन्तः कुर्युर्वैत्यपरेऽब्रुवन् ॥२६१५॥

मायामेतां विहितवांस्तैः संमन्त्र्य नृपाहितैः ।
सिद्धसाध्योऽधुना दस्युर्हसन्नस्मान् ध्रुवं स्थितः ॥२६१६॥

अल्पेतरांस्तु संकल्पानेवं तेषां वितन्वताम् ।
दत्तानन्ततनुग्लानिः प्रभाता सा विभावरी ॥२६१७॥

2610. d) D C S' कृच्छ्रं, P₁ करच्छं (for कृच्छ्रं)

2611. a) All Mss read °केलित° (for °कीलित° found in SG *sec. manu*) —d) P₁₋₃ °पातयत् (for °तापयत्).

2615. e) P_{2,3} I₃ SA °पश्यन्त (for °पश्यन्त).

2617. e) All Mss read °ज्यानि (for °ग्लानि suggested). After this v कुलकम्.

प्राङ्हेऽथ राजस्थानीयोऽलंकारः साहसोत्सुकः ।
डामरं कोट्टमारुह्य निन्धे नयभयैर्वशम् ॥२६१८॥

एकाहं गमने सोढविलम्बस्तत्र वासरे ।
लोठनं क्षीणदाक्षिण्यः स गच्छेत्यब्रवीत् स्फुटम् ॥२६१९॥

उपन्यास्यंस्ततस्तस्य म्लानिप्रक्षालनक्षमम् ।
मानिनः केऽपि कर्तव्यं कीर्तिव्ययनिबर्हणम् ॥२६२०॥

कालः सोऽयं सकलजनतालोचनध्वान्तदायी
नित्यालोकप्रकटनपटुः किन्तु सत्क्षत्रियाणाम् ।
अभ्रश्यामाऽद्भुतमसिलता स्वर्वधूसंगताऽपि
व्यक्तं सक्तिं दिशति रभसान्मण्डलेनोष्णभानोः ॥२६२१॥

संप्राप्नुवन्ति ननु मण्डलमेकमेव
क्षमापा जये समरसीम्नि वपुस्तु हित्वा ।
चण्डांशुमण्डलमथाऽभिमतानि कामं
प्रेमार्द्रनिर्जरवधूकुचमण्डलानि ॥२६२२॥

नाऽस्मिन् संततवेष्टनोल्बणतलैस्तल्पैरुदेति व्यथा
ग्रन्थिभ्यश्चलितैर्न चालमसुभिर्मर्मव्यथा जन्यते ।
क्रन्दद्बन्धुजनार्तनादचकितस्वान्तं न वा स्थीयते
नन्वेतन्मरणं सुखस्य सुभगा काऽप्येव संप्राप्तिभूः ॥२६२३॥

2618. b) D °सोन्मुखः (for °सोत्सुकः) —d) I₃ °दैर्वदन् (for °दैर्वशम्).

2619. c) D C P₁₋₃ I₃ SA लोठने, P₂ S' लोठनो (for लोठन suggested with St).

2620. a) All Mss. read उपन्य° (for उपन्या° suggested with St).

2623. a) C S' P₁₋₃ I₃ व्यथां (for व्यथा) —d) C S' P₁₋₃ I₃ काम्बेव (for काऽप्येव).

मार्गैः खङ्गलताचितानगहनैर्यातः पिता ते दिवं
 भ्रातृभ्यामसिधेनुकण्टकवने भ्रान्त्वाऽर्जिता सद्गतिः ।
 वंशशुष्णमिमं निषेव्य रभसादध्वानमुन्नद्धया
 वृत्त्या व्योम्नि विशार्कमण्डलमिह स्वान्तं च तेजस्विनाम् ॥

साम्राज्यं विधिनोपनीतमसकृत्कैव्येन यद्धारितं
 तत्राऽपि प्रशमोचिते वयसि यत्संचेष्टितं बालवत् ।
 प्रायश्चित्तममुष्य लब्धमधुना तद्वेधसाऽऽपादितं
 मा भूद् राज्यमिवैतदप्यसुलभं कर्तव्यमूढस्य ते ॥२६२५॥

राज्यं प्रातमपि प्रनष्टमसमोच्छिष्टाशनैर्यापितः
 कालः सर्वजनक्षयस्य विषये याता स्थितिर्हेतुताम् ।
 इत्यासीत् किमिवोचितं प्रभवतो भिक्षाचरक्षमापते-
 निर्व्यूढं तु तदस्य देहविरतौ येनैष सर्वोन्नतः ॥२६२६॥

स तथोत्तेजितोऽप्योजो नाऽऽदे तेजसोज्जितः ।
 न ज्वलत्यग्निसङ्गेऽपि निर्वायं बाडवेन्धनम् ॥२६२७॥

शान्ताहन्तस्तु संवृत्तनिद्राभङ्ग इवाऽर्भकः ।
 पेच्छदुद्यद्भयोद्वेगो रोदितुं प्रसृताधरम् ॥२६२८॥

डामरेणाऽर्पितं नेतुं प्रवृत्तास्तं नृपाश्रिताः ।
 तादृशं वीक्ष्य कारुण्याद् धैर्याधानार्थमभ्यधुः ॥२६२९॥

मा विषीद् न देवस्य दयाचन्द्रोदयोज्ज्वले ।
 हृदि प्ररोहति स्वैरं विकारतिमिरान्धता ॥२६३०॥

2625. d) All Mss. read °मूकस्य (for °मूढस्य suggested with D),
 2627. d) D St P₁₋₃ I₃ वानरे°, C S' वा नवे° (for बाडवे° suggested).
 2628. a) SA₁ gloss शान्ता अहन्ता अहभावो यस्य (for शान्ताहन्त°).
 2629. d) C S' P_{1,3} °भ्ययु° (for °भ्यधु°).
 2630. a) C S' SA P₁₋₃ I₃ दैवस्य (for देवस्य)

स सौजन्यसुधासिन्धुः स स्थिरत्वसुराचलः ।
स प्रपन्नार्तिसंतापच्छेदचन्दनपादपः ॥२६३१॥

पुण्यां शुद्धां च संलक्ष्य शरदीव द्युवाहिनीम् ।
मूर्तिं तस्योल्बणं चेतः समाधास्यत एव ते ॥२६३२॥

निष्कलङ्कैर्वेशपूर्वैर्निर्विशेषं सभाजयन् ।
चारित्रं लाघवभुवो ह्रियस्त्वां सोऽपनेष्यति ॥२६३३॥

अपकर्तृन् विपन्मग्नान् दयमानः परानपि ।
क्षमापरीक्षाहेतुत्वात् स वेत्ति ह्युपकारिणः ॥२६३४॥

उक्त्वेति हृष्टस्तैर्लोलस्थूलकूर्चो गृहात् ततः ।
व्यालम्बकम्बलो गोष्ठाद् वृद्धोक्ष इव निर्ययौ ॥२६३५॥

निर्भूषणं म्लानजीर्णवस्त्रशस्त्रं निरीक्ष्य तम् ।
युग्याधिरूढमायान्तं धन्यो ह्रीनम्रतां दधे ॥२६३६॥

दीर्घास्पन्देक्षणं रूक्षघनकूर्चांसविग्रहम् ।
व्यलोकयदथोलूकमिव नष्टं गुहागृहात् ॥२६३७॥

रेजे शैलश्चलद्भिस्तैः शिविरोद्दीपितानलः ।
भूप्रतापस्वर्णस्य कषाश्मत्वमिवाऽऽगतः ॥२६३८॥

स्कन्धावारे गते वर्षचतुषारं प्रसभं नभः ।
अमर्त्यभावे भूभर्तृविशां चिच्छेद संशयम् ॥२६३९॥

2633. ^{a)} D C S' P₁₋₃ I₃ [अ] प्रिय° (for ह्रिय°).

2637. ^{b)} D SL SA P₁₋₃ I₃ °कूर्चं स°, C S' °कूर्चं स° (for °कूर्चांस° suggested with St)

2638. ^{b)} SA P_{1,2} I₃ शिवि° (for शिवि°)

2639. ^{a)} SA P₁₋₃ I₃ स्कन्दा° (for स्कन्धा°).

प्राक् चेत्पतेद्धिमं तावन्मियेरन् वृडिताः क्षणात् ।
पिष्टातकान्तर्गर्ताटाः प्रविष्टा इव सैनिकाः ॥२६४०॥

एवमेकान्नविशोऽब्दे दशम्यां शुक्लफाल्गुने ।
न्यूनाब्दपष्टिदेशीयो निबद्धो लोठनः पुनः ॥२६४१॥

दीर्घप्रवासादायातं सत्कर्तुं कटकं पुनः ।
निर्ममो हर्म्यमुत्तुङ्गमारुरोह महीपतिः ॥२६४२॥

यथोचितं दानमानसंभाषणविलोकनैः ।
संतोष्य विसृजन् सैन्यं धन्यादीन् प्रैक्षताऽऽगतान् ॥२६४३॥

तेषां पुनश्च दोर्द्धन्द्रमूले क्षितकरं भटैः ।
न्यस्तेनाऽऽनासिकं वासःप्रान्तेनाऽऽच्छादिताननम् ॥२६४४॥

निर्भूषणश्रोत्रपालिप्रविष्टैः इमश्चुलोमभिः ।
बलक्षरुद्धैः प्रव्यक्तकाश्यंक्लेशं कपोलयोः ॥२६४५॥

उच्चावचोक्तिमुखरे पौरलोकेऽन्तरान्तरा ।
व्यापारयन्तं नेत्रान्तौ दीनस्तिमिततारकौ ॥२६४६॥

कातर्यदैन्यभीकृान्तिक्षुदलक्ष्मीकटाक्षितम् ।
वेपमानविनिद्राङ्गं गां शीतेनाऽऽर्दितामिव ॥२६४७॥

2640. *) D (before suggestion) C S' P₁₋₃ I₃ प्राञ्च°, SA प्राञ्च° (for प्राक् चे° found in SG sec. manu) —b) P₁₋₃ I₃ °न्द्रिये° (for °न्मिये°).

2641. *) C °कोन° (for °कोन्न°) —b) C S' P₁₋₃ I₃ SA °फाल्गुने (for °फाल्गुने).

2643. °) St C S' P₁₋₃ I₃ व्यसृजत् (for विसृजन्).

2645. *) P_{2,3} I₃ °पाणि° (for °पालि°). —°) P₁₋₃ I₃ SA बल° (for बल°).

भ्रान्तामिव क्ष्मां पर्यस्तानिवाऽद्रीन् पतितामिव ।
विदन्तं च दिवं शोषबहुशुष्करदच्छदम् ॥२६४८॥

दैविको वाऽन्तरायोऽस्तु ध्वान्तं वोग्रं प्रवर्तताम् ।
राजौकोऽभ्यर्णतां यातं वाता वा जरयन्त्वदम् ॥२६४९॥

सर्वापकारकृद्राज्ञः स्थास्यामि पुरतः कथम् ।
पदानि संनिरुन्धानं निर्ध्यायेति पदे पदे ॥२६५०॥

बहुलोकावृततया स्तोकसंलक्ष्यमैक्षत ।
प्रतीहारैरथाऽऽवेद्यमानं लोठनमङ्गने ॥२६५१॥

भ्रूसंज्ञया चितीर्णाज्ञो' राज्ञा तामारुरोह सः ।
सर्भां पारिप्लवाम्भोजामिव प्रेक्षकलोचनैः ॥२६५२॥

दृष्ट्या निर्दिष्टपाश्वोर्वीस्थितिः पृथ्वीभुजस्ततः ।
अस्पाक्षीत् क्षितिनिक्षिप्तजानुर्मुग्धाऽङ्घ्रिपङ्कजे ॥२६५३॥

हस्ताम्बुजाभ्यामालम्ब्य ललाटतटमानतम् ।
सम्राट् संभ्रमनम्रस्य तस्योदनमयच्छिरः ॥२६५४॥

रत्नौषधीजुषोः स्पर्शः पाण्योस्तापं स चेतसः ।
दौर्भाग्यमहरद् देहाच्चाऽस्य श्रीखण्डशीतलः ॥२६५५॥

पुण्यानुभावात् कारुण्यभाजो भूमर्तुरञ्जसा ।
विस्मम्भसंभावनया स क्षणात् पस्पृशे हृदि ॥२६५६॥

2648. b) D SA P₁₋₃ I₃ °निव (for °मिव) —d) St D P₁₋₃ I₃ om.
बहुशुष्क.

2649. a) P₂ SA दैविको · न्तरा° (for दैविको वान्तरा°).

2650. After this v अन्तर्गुगलम् .

2651. After this v. कुलकम् .

2655. °d) D (before suggestion) C S' P₁₋₃ I₃ देहश्चा°, SA देहच्चा°
(for देहच्चा° suggested with St D).

मा भैषीरिति दृत्तोक्तिः सुखं संप्राप्स्यसीति वाक् ।
अगाम्भीर्येण भग्नेव मन्युर्न त्वयि सोऽधुना ॥२६५७॥

इत्युक्ते पूर्ववैराणां भवेदुद्धाटनं कृतम् ।
बान्धवो नस्त्वमित्यस्मिन् परीहास इव क्षणे ॥२६५८॥

ह्यिष्टोऽसीति स्वप्रतापप्रभावाभाषणं भवेत् ।
ध्यात्वेति भूभृद् दृष्ट्वाऽस्य नाऽऽप्यायं तु गिराऽकरोत् ॥२६५९॥

अभयार्थनया पादौ स्पष्टं नमयतः शिरः ।
संस्पर्शं मौलिषु पुनर्विग्रहस्याऽङ्घ्रिणाऽकरोत् ॥२६६०॥

का योग्यता सत्क्रियायां ममेति वदता बलात् ।
अजिग्रहत् पितृव्येण ताम्बूलं स्वकरार्पितम् ॥२६६१॥

नम्रं द्वारेशमूचेऽभूच्छ्रमो व इति सस्मितम् ।
धन्यं षष्ठं च पस्पर्शं प्रष्टुं सव्येन बाहुना ॥२६६२॥

दाक्ष्यदाक्षिण्यगाम्भीर्यविनयाद्यैर्विभाव्य तम् ।
भूभृद्गुणैः परीतं स्वं लोठनोऽमन्यताऽवरम् ॥२६६३॥

आदिश्य सान्त्वनं धन्यमुखेनाऽथ त्रपानतम् ।
पितृव्यं प्राहिणोद् वैश्रमं भ्राजिष्णु विनयाञ्जलिः ॥२६६४॥

अभियोगे य एवाऽस्य नीतौ विन्यस्यतो दशम् ।
मुखरागः स एवाऽभूत् फलावाप्तावविप्लुतः ॥२६६५॥

2657. ^{a)} All Mss except SG *sec. manu* read मन्युना त्वयि साधुना;
D suggests मन्युर्मे त्वयि साधुना (for मन्युर्न त्वयि सोऽधुना).

2659. After this *v* तिलकम् .

2664. ^{ab)} P_{2,3} I₃ SA धन्य मु° (for धन्यमु°)

नाऽऽयाति वाडवशिखिकथनेन तापं
 शैत्यं हिमाद्रिपयसा विशता न चाऽब्धिः ।
 कश्चिद् गभीरमनसां सततं विषाद्-
 काले प्रमोदसमये च समोऽनुभावः ॥२६६६॥

प्रीतिस्थैर्यैर्ज्ञातियोग्यैश्चोपचारैरकृत्रिमैः ।
 क्रमाद् राजाऽहरल्लज्जां पौरुषभ्रंशजीवयोः ॥२६६७॥

दायादोष्ठद्वयादेव राष्ट्रे कृष्टेऽपि मन्त्रवित् ।
 भोजेनोत्पिञ्जसर्पस्य दन्तं सोऽन्तरचिन्तयत् ॥२६६८॥

प्रवासायासभीत्या स्वैस्त्यक्तसंरम्भसंभ्रमैः ।
 जिगीषुर्विद्विषच्छेषान् चक्रे यन्निष्प्रजागरः ॥२६६९॥

साल्हणि स तु निस्तीर्णः श्वभ्राच्छून्यगृहे वसन् ।
 पितृव्यविग्रहोदन्तमुपलेभे न कंचन ॥२६७०॥

राजगृहं त्वलंकारं डामरान्तिकमागतम् ।
 पृष्ठाद् वीक्ष्याऽभवद् रोहद्द्रोहसंभावनस्तदा ॥२६७१॥

ददर्श च क्रमाद् दूरतया दुर्लभ्यविस्तृति ।
 स्कन्धावारं बद्धमालं मार्गं नगरगामिनि ॥२६७२॥

2667 b) All Mss read °कृत्रिम (for °कृत्रिमै suggested with St D).

2668. c) All Mss read भोजनो° (for भोजेनो° suggested with St D).

2669. c) All Mss. read °च्छेषै. (for °च्छेषान् suggested)

2670. a) All Mss. read सल्हण (for साल्हणि suggested with St).

। —ab) D विस्तीर्णच्छ्व°, C S' P_{1,2} I₃ SA विस्तीर्णः श्व°; P₃ विस्तीर्णाच्छ्व° (for निस्तीर्णं श्व° suggested with St) —cd) P₁ om.

2671. a) D राजा गृहीत्वलंकार°, C S' राजा गृहे त्वलंकार, P₁₋₃ I₃ SA SL राजा गृहे त्वलंकार° (for राजगृह्य त्वलंकार suggested with St, cf. vv. VIII. 2618, 2925)

2672. b) All Mss. read °विस्मृति (for °विस्मृति suggested with St D). —c) P_{2,3} I₃ SA स्कन्दा° (for स्कन्धा°).

अज्ञातेन विदूरत्वात् पितृव्येणाऽऽश्रितं ततः ।
युग्यं चाऽसौ धन्यषष्ठयुग्ययोरन्तरैक्षत ॥२६७३॥

अचिन्तयञ्च को हेतुः कटकप्रस्थितेरितः ।
युग्यारूढश्च कोऽथ स्यात् तृतीयो धन्यषष्ठयो ॥२६७४॥

पृष्टस्तेनाऽवदत् कश्चित् पामरोऽथ प्रमोदभाक् ।
संधिर्निबद्धो नगरं गतौ लोठनविग्रहौ ॥२६७५॥

सन्देहे जहति द्रोहभयमुन्मुखतां व्रजत् ।
ज्ञातिस्त्रेहेन तस्याऽऽसीन्मुहूर्तमपहस्तितम् ॥२६७६॥

सैन्ये गते शून्यतया मिलितैर्विहगैः सरित् ।
खड्गिस्तेन तौ नीतौ क्रन्दन्तीव व्यकल्प्यत ॥२६७७॥

लवन्य एव मां दध्याद्ध्यात्वेहस्थमवेत्य ते ।
पुनर्नयेयुर्धन्याद्याः क्रमाद् दध्यावथेति सः ॥२६७८॥

खं नेतुं पार्थिवचमूं प्रत्यावृत्तां निनादिनीम् ।
श्रुतेऽन्तरान्तरा घोषे निर्झराणामशङ्कत ॥२६७९॥

2674. ^b) C S' °न्वित (for °रित).

2675. ^a) C S' P₁₋₃ I₃ SA पृष्टस्तेना° (for पृष्टस्तेना°).

2676. ^a) C S' सन्देहोऽथहतद्रोहो; D P_{1,3} सन्देहोजहतद्रोहो; St I₃ संदेहोज-
हतोद्रोहो; St suggests सन्देह जहतो द्रोह°; P₂ सदेहे जहतद्रोहो (for
सन्देहे जहति द्रोह° suggested). —^b) SA₁ (after corr) St I₃-
भजेत्; C S' St. Tr भजत्; SA₁ (before corr) D P₁₋₃ व्रजेत्
(for व्रजत् suggested)

2677. ^a) D C S' P₁ क्रन्दतीव (for क्रन्दन्तीव). All Mss read अकल्पत
(for व्यकल्प्यत suggested with St).

2678 ^a) All Mss read मे (for मा suggested with St. Tr.).

अथाऽजायत जीमूतवितीर्णतिमिरं जगत् ।
वन्ध्यं मध्यंदिनेनेव निशीथव्यथितश्रिया ॥२६८०॥

राधमासावधि दधुस्ततः प्रभृति वारिदाः ।
दीक्षां क्षोण्यां तुषारौघसत्रासूत्रणकर्मणि ॥२६८१॥

विस्त्रब्धघात्यभव्योऽहं निर्ब्रह्मण्यो ह्वियोज्झितः ।
निन्दन् स्वमिति भोजाग्रे ततो दस्युरुपाविशत् ॥२६८२॥

समयापेक्षयाऽक्षोभो मन्युं संस्तभ्य साल्हणिः ।
सान्त्वयन्निव नास्त्यागस्तवाऽत्रेति जगाद तम् ॥२६८३॥

ऊचे च संश्रितापत्यज्ञात्याद्यापद्रतं त्वया ।
त्रातुमेतत्कृतं तत्र गहीं नाऽर्हसि कस्यचित् ॥२६८४॥

तव द्रोहस्पृहा स्याच्चेन्नाऽऽनृशंस्यं भवेन्मयि-
परवत्ताऽभवत् तस्मादियं कालानुरोधतः ॥२६८५॥

राज्ञश्च हर्षभूर्भर्तृवंश्या इव न वा वयम् ।
उच्छेद्याः किन्तु संयम्या राजधर्मानुरोधिनः ॥२६८६॥

स्वस्याऽख्यातिस्तयोर्बाधा राज्ञश्चाऽमार्गगामिता ।
शेषं मां रक्षता हन्त निषिद्धा धीमता त्वया ॥२६८७॥

इत्युक्तवन्तं तं त्यक्तलज्जाभार इवाऽवदत् ।
साक्षी त्वमेव सर्वत्र ममेति सततं स्तुवन् ॥२६८८॥

2680. e) D P₁ वन्ध्यमध्य°, C S' बद्ध मध्य° (for वन्ध्य मध्य°) — d) D C' S' °व्यथित° (for °व्यथित°)

2683. b) P₂ I₃ SA सस्तम्भ्य (for संस्तभ्य).

2685. e) D C S' P₁₋₃ परकृता° (for परवत्ता°)

2687 e) SA P_{1,3} शष मा; C S' स्वा सभा (for शेष मा).

2688. e) St त्वमेव, SA तमेव (for त्वमेव)

क्षणेन च प्रहिणु मामधुनेत्यभिधायिनम् ।
तमेव हिमवृष्टयन्ते कर्ताऽस्मीत्युक्तवान् ययौ ॥२६८९॥

चयि दुस्युर्विपर्यस्येन्मन्युं जानन्नभोजनम् ।
भोजस्तत्रेति केनाऽपि कथितो व्यधिताशनम् ॥२६९०॥

स्पृशंश्चाऽन्नं चिरात् प्राप्तमिदं विक्रीय ताविति ।
ध्यायञ्ज्ञात्योर्देहमांसं तयोर्भुक्तममन्यत ॥२६९१॥

दस्युस्तु हिमवृष्टयन्ते त्वां प्रहेष्यामि निश्चयात् ।
श्वो वाऽद्य वेति कथयन् द्वौ मासौ न मुमोच तम् ॥२६९२॥

मां ज्ञात्वेह स्थितं राज्ञः कृतारब्धेर्हिमात्यये ।
विक्रीणात्येष मत्वेति भोजोऽधाद् गमने त्वराम् ॥२६९३॥

मिषं यं यं समादाय गमनायोदपादयत् ।
दस्युस्तं तं समुच्छेद्य सापरार्धं व्यधत्त तम् ॥२६९४॥

तेजोनाम्नो बलहरात् संजातो भाद्रमानुरः ।
अभ्यधाद् बाल्यमाशास्य लम्बकम्बलकावृतः ॥२६९५॥

2690. *) C S' P₁₋₃ I₃ SA दस्यून्वि° (for दस्युर्वि°)

2691. b) All Mss. read विक्रीयतामिति (for विक्रीय ताविति suggested with St).

2692 °) P₂ I₃ SA देति (for वेति).

2693 *) All Mss. read राज्ञा (for राज्ञः suggested with St)

2694. *) All Mss read निषेधाय (for समादाय suggested).

2695. *) All Mss. read ओजो° (for तेजो° suggested with St, cf. v. VIII. 2862). —b) All Mss. read °जात (for °जातो suggested with St). —c) वधितो बाल्यमारभ्य is suggested (for अभ्यधाद् बाल्यमाशास्य found in all Mss.)

तेजोविस्फूर्जितां तत्तद्वीरोत्कर्षकषोपले ।
द्वैराज्ये सौस्सले सैन्ये पंक्तिपावनतां गतः ॥२६९६॥

पितुराप्ततया राज्ञा वर्धितस्तदनन्तरम् ।
एवेनकादिविषयाधीकारित्वं क्रमाद् भजन् ॥२६९७॥

विमुखे राज्ञि नागेन ख्याश्रमभुवा कृते ।
तं राजवदनो नाम विजिघृक्षू ररक्ष तम् ॥२६९८॥

आनृशंस्यं भृत्यभावादल्वन्यतयाऽस्य च ।
प्रत्यवस्थित्यसामर्थ्यं राज्ञि सर्वे शशङ्किरे ॥२६९९॥

अतोऽलंकारचक्रेण कुर्वतोऽत्यर्थमर्थनाम् ।
द्वैराज्येच्छो राजबीजी तदा न स समाप्यत ॥२७००॥

नीतः प्रत्यक्षतां दूरस्थितेऽप्युदयने स तम् ।
विमृष्टवति दुधुक्षुस्त्यकुमेनं न सोऽशकत् ॥२७०१॥

राज्ञा कर्तुं विनियमं भोजस्य प्रहितो धनैः ।
प्राप द्रङ्गामलंकारो विषयाधिकृतस्ततः ॥२७०२॥

तत्पार्श्वमुद्यतं गन्तुं मां समुत्सृज्य यासि चेत् ।
त्यक्ष्यामि तदसूनेवमूचे भोजस्तु डामरम् ॥२७०३॥

श्वस्त्वां प्रभाते द्रक्ष्यामीत्येतावत् तत्र जल्पति ।
कोट्टादनुक्तवैव निशस्तुर्ययामे विनिर्ययौ ॥२७०४॥

- 2696 a) D C S' P₁₋₃ I₃ SA °जितांस्त° (for °जिता त° found in SG).
2698. After this v चक्कलकम्
2700. b) All Mss read कुर्वता° (for कुर्वतो° suggested with St).
—^d) All Mss read समाप्यत (for समाप्यत suggested). After
this v. युगलकम्.
2701. ^{ab}) The text here appears to be corrupt.
2702. e) All Mss. read प्राप्य (for प्राप suggested with St).
2703. b) I₃ SA मासुत्सृज्य, C S' मासमुत्सृज्य (for मा समुत्सृज्य)

घनवर्षेऽप्यमर्षेण मार्गान्वेषी गवेषणम् ।
यावच्चक्रे क्षपान्ते तं तावच्छुश्राव निर्गतम् ॥२७०५॥

असाध्यप्रतिषेधोऽथ तमह्वयनुजगाम सः ।
प्रस्थितं शारदादेवीस्थानं यावन्मितानुगः ॥२७०६॥

एकसार्थगतौ ज्ञाती विना तौ ज्ञातियोषिताम् ।
दाक्षिण्यादक्षमः स्थातुमग्रे सागा भवन्निव ॥२७०७॥

प्रवयाः पञ्चषान् वारान् व्यधादारब्धिमेष तु ।
युवाऽप्यकल्यः कौलीनमिति स्वस्य च चिन्तयन् ॥२७०८॥

दुराण्डगमने खण्डितेच्छः संश्रित्य दारदान् ।
संयुयुत्सुर्भुमतीरोधसा मार्गमग्रहीत् ॥२७०९॥

काऽपि श्यानाश्मसूच्यश्रिमृत्युदंष्ट्राङ्कुरोत्कटान् ।
कचिद् रुद्धप्रकाशाभ्रकालपाशान्धकारितान् ॥२७१०॥

प्रभ्रश्यद्धिमसंघातगजव्यूहोल्बणान् क्वचित् ।
काऽपि निर्झरफूत्कारनाराचक्षतविग्रहान् ॥२७११॥

कचिद् दुस्पर्शपवनस्पष्टस्फुटदसृग्धरान् ।
काऽप्यातपक्षतहिमज्योतिर्निहतदृक्पथान् ॥२७१२॥

दूरावरोहे प्रसृते स्फुटमप्रसृते विदन् ।
ऊर्ध्वावरोहमसकृन्मन्यमानोऽप्यधोगतेः ॥२७१३॥

2709. After this v. तिलकम् .

2712. a) All Mss. read सुस्पर्श° (for दुस्पर्श° suggested with D).
—d) I₃ P₃ SA °निहित° (for °निहत°)

2713 a) All Mss. read °रोहे (for °रोह suggested with St).

तुषारकालविषमान् षट्सप्तान् पथि वासरान् ।
 उल्लङ्घ्य स दरद्राष्ट्रसीमान्तग्राममासदत् ॥२७१४॥
 गूढार्पितात्मसामग्रीहताकिंचन्यलाघवम् ।
 तं दुग्धघातकोट्टेशः प्रणम्याऽनयदर्च्यताम् ॥२७१५॥
 दूरस्थितो विडुसीहस्तदूतोक्तदागमः ।
 प्रक्रियां प्राहिणोच्छत्रवादित्राद्यां नृपोचिताम् ॥२७१६॥
 आदिष्टदिष्टवृद्धिश्च राष्ट्रे कोट्टाधिपेन सः ।
 अकारयत् स्वकोशस्य स्वामित्वं राजबीजिनः ॥२७१७॥
 राजायमानो भोजोऽथ राजवासगतोऽर्चितुम् ।
 आनिन्ये राजवदनापत्येनाऽभ्येत्य पक्ष्यताम् ॥२७१८॥
 स पित्रैकान्ततो राज्ञो भिन्नेन प्रहितोऽन्तिकम् ।
 तेनाऽज्ञाय्यरिनीत्युग्रपाशाग्रस्थापनोपमः ॥२७१९॥
 कार्यगौरवविश्वासाभावव्यतिकरोचितम् ।
 संदिश्य प्राहिणोत् तं स न स्वीकुर्वन्न चोत्सृजन् ॥२७२०॥
 किमाप्तोऽहं किमेकान्तभिन्नो राज्ञः शनैरिति ।
 मां ज्ञास्यसीति तं दूतैः स राजवदनोऽवदत् ॥२७२१॥

2714. After this v कुलकम् .

2715. °) St SA D P_{1,3} I₃ S' दुग्धघाट्ट°; C दुग्धघाट्ट°; P₂ दुग्धघटा° (for दुग्धघात° suggested, cf. v VIII. 2468). —d) St °र्च्यताम् (for °र्च्यताम्)

2716. °) D (before suggestion) P₁₋₃ I₃ SA °गमम् (for °गमः). —d) C S' SA °त्राद्यान्नृपो° (for °त्राद्यां नृपो°).

2717. °) All Mss. read अवारयत् (for अकारयत् suggested with D).

2718. °) D C S' P₁₋₃ °गतोचितम्; I₃ SA °गतोचितुम्, SG °गतोचिताम् (for °गतोऽर्चितुम् suggested with St). —d) D C S' P₂ I₃ पक्ष्यताम् (for पक्ष्यताम्).

तस्य दाढ्यं दर्शयितुं गोत्रिवैरिभिषान्नृपे ।
ब्रुवाणेऽथ विदोपत्वं नागाद्यैरग्रहीद् रणम् ॥२७२२॥

सामग्र्यूनः शनैः स्थैर्यं ततः साम्यमथ क्रमात् ।
आधिक्यं चाऽऽदधे तेषां विग्रहैर्धैर्यनिष्ठुरः ॥२७२३॥

तथा प्रतिष्ठां स प्राप तस्याऽपूर्वस्य भूमिजाः ।
दास्यमेत्य यथा व्रीडां नाऽगुर्नागस्य बान्धवाः ॥२७२४॥

स हि त्यागक्षमास्तम्भालोभादिगुणभूषितः ।
अभिगम्योऽभवन्नित्याभ्यस्तभूतिरिवोन्मिषन् ॥२७२५॥

स्थैर्यं पृथ्वीहरादीनां साश्रयाणां न कौतुकम् ।
आडम्बरो निरालम्बस्याऽस्य स्तुत्यस्तु विस्तृतः ॥२७२६॥

ग्रथयन् पृथुलान् व्यूहांश्चौराटविकघोषिकैः ।
क्रान्तग्रामोऽथ तस्थौ स भोजादीन् प्रतिपालयन् ॥२७२७॥

जहुरन्योन्यसंघर्षसेर्ष्यामात्यमतेन वा ।
ततो लुण्ठिप्रियत्वाद् वा नीतिमन्येऽपि डामराः ॥२७२८॥

उद्धातध्वंसितां विप्लवेच्छा लोठनबन्धने ।
याऽघात् तेषां तदानीं सा जगाम शतशाखताम् ॥२७२९॥

2722. a) C S' तस्यादा° (for तस्य दा°). —b) C गोत्र° (for गोत्रि°);
—d) All Mss. read रणे (for रणम् suggested with St).

2723. a) All Mss. read सामग्री न. (for सामग्र्यून° suggested with St).

2725. b) C °षितम्; D (before suggestion) S' P_{1,2} I₃ °षिताम्; P₃
°षिताः (for °षित°).

2728 b) D (before suggestion) C S' P_{1,2} I₃ SA व, P₂ य (for वा
suggested with St D).

2729. a) D P₃ °ध्वसिना (for °ध्वसिता).

त्रिल्लको जयराजश्च राज्ञा संवर्धितावपि ।
अहार्ष्टी नैव तपसा विवशौ चक्रमीलनात् ॥२७३०॥

यो घूकानामिव श्वभ्रमामयानामिव क्षयः ।
दैत्यानामिव पातालं यादसामिव सागरः ॥२७३१॥

आश्रयः सर्वदस्यूनां त्रिल्लको माययोल्बणः ।
स देवसरासाधीशं संबध्नन् विप्लवं व्यधात् ॥२७३२॥

काङ्क्षन्तोऽथ तदाऽऽक्षेपं क्षोणीत्राणार्थिनो द्विजाः ।
प्रायं नृपतिमुद्दिश्य चक्रिरे विजयेश्वरे ॥२७३३॥

अकालदस्युनिर्माथं जानतोऽभ्यर्थनां न ते ।
राज्ञोऽगृह्णंस्ततः सोऽभूद् दाक्षिण्यात् तत्सभानुगः ॥२७३४॥

प्रस्थातुं पार्थिवे सज्जे ज्यायान् यो विप्लुतेष्वभूत् ।
स जातोत्पातपिटको जयराजो व्यपद्यत ॥२७३५॥

भाग्यवानेकतोजातदस्युवैवित्त्यमीशिता ।
ततो मडवराज्यं स विप्रप्रीत्यै विनिर्ययौ ॥२७३६॥

अमात्यदत्तवैमत्यैः सशाढ्यं मठरैरथ ।
द्विजैर्निषिद्धोऽलकारो मन्त्री राज्ञोज्झितोऽन्तिकात् ॥२६३७॥

स व्यवस्थापने दुस्स्थदस्यूनां सोद्यमः सदा ।
सेष्यार्णां प्रत्यभात् तेषां तद्दोषपरिपोषकः ॥२७३८॥

2730. °) All Mss. read अकार्षीं (for अहार्ष्टी suggested).

2732. After this v. युग्मम् .

2734. °) All Mss read जानते° (for जानतो° suggested with St)

2737. °) D (before suggestion) °वैमात्यैः; D suggests °वैयात्यै (for °वैमत्यै). —°) St स्वशाघ°, S' P₃ I₃ SA स्वशाढ्य (for सशाढ्य).

त्रिल्लकोन्मूलनं कुर्यां कृत्वा द्वैराज्यभञ्जनम् ।
प्रतिज्ञायेति नृपतिर्विप्रान् प्रायान्यवीवरत् ॥२७३९॥

त्रस्तोऽथ त्रिल्लकस्तैस्तैरप्रियैरुद्वेजयत् ।
अनुद्भिन्नमुखो गूढामयो रोगान्तरैरिव ॥२७४०॥

जयरजानुजं राज्ञा यशोराजं निवेशितम् ।
तन्मतेनाऽवचस्कन्द भ्रातृव्यं राजकाभिधः ॥२७४१॥

त्रातुं तं देवसरसं दृप्तारात्याश्रितं गतः ।
सज्जपालोऽल्पसैन्यत्वात् संदिग्धविजयोऽभवत् ॥२७४२॥

ज्ञातोदन्तस्ततोऽभ्येत्य रिल्हणो रणमुल्बणम् ।
जयलक्ष्मीकटाक्षाणां प्रथमातिथितामगात् ॥२७४३॥

मन्दरेणाऽथ तेनाऽरिवारिराशौ विलोडिते ।
कल्पोऽभूत् सज्जपालाब्दस्तुच्छारातिजलाहृतौ ॥२७४४॥

जितेऽपि राजके स्वोर्व्यां विनाऽनुग्राहकं क्षमः ।
न बभूव यशोराजः शून्ये बाल इवाऽऽसितुम् ॥२७४५॥

प्रतीक्षमाणो द्वैराज्यपर्याप्तिं क्षमाभुजेऽकरोत् ।
त्रिल्लक कालहरणं तैस्तैर्मायानतिक्रमैः ॥२७४६॥

यथाकालं ततो गूढोपोढान्मण्डलकण्टकान् ।
स्वपक्षसूचीविशिखान् दिक्षु श्वाविदिवाऽक्षिपत् ॥२७४७॥

2744. e) St P₃ कल्पो° (for कल्पो°). All Mss. read °पालान्वि° (for °पालाब्द° suggested with St)

2746. a) SA I₃ प्रतीक्षमाणो (for प्रतीक्षमाणो).

अथ पार्थ्वीहरिर्योऽभूच्चतुष्क कोष्ठकानुजः ।
राज्ञा भ्रात्रा समं बद्धः कारागारात् पलायितः ॥२७४८॥

स तेन निजजामात्रा रक्षितः स्वोपवेशने ।
असंख्यङ्गामरयुतः शमाला संप्रवेशितः ॥२७४९॥

आकर्ण्य कुररस्येव निनादं तस्य भेजिरे ।
व्यक्ततां दस्यवो गूढा हृदस्थाः शफरा इव ॥२७५०॥

दृप्यन्तं राजवदनं षष्ठचन्द्रोऽथ गर्गजः ।
रुरोध प्रलयोद्बृत्तं वेलाद्रिरिव वारिधिम् ॥२७५१॥

वर्धमानक्षीयमाणसंहती तौ त्वजायताम् ।
धर्मे सजम्बालहिमौ तुषाराद्रितटाविव ॥२७५२॥

षष्ठस्य जयचन्द्रश्च श्रीचन्द्रश्चाऽनुजौ ततः ।
दूरविप्रकृतौ राजमन्दिरानाप्तवेतनौ ॥२७५३॥

ज्ञातनिर्वृत्यपर्याती धुर्यकार्यवशप्रियात् ।
प्रतीक्ष्यादग्रजाद् राज्ञः शङ्कितावशुभागमम् ॥२७५४॥

2748. b) St erroneously emends लोष्ठका°; D कोष्ठका° (for कोष्ठका°, cf St Tr.)

2749. After this v. युग्मम् .

2750. a) SA₂ gloss कुररस्येति कुरर. नदहूर इति भाषया कश्मीरेषु प्रसिद्ध° (for कुररस्य).

2751. b) SA₂ (after corr.) St P₁₋₃ गग्गज (for गर्गज).

2752. c) C S' P₃ °हिम° (for °हिमौ).

2753. d) All Mss. read °रावाप्त° (for °रानाप्त° suggested with St. Tr.).

2754. a) St P_{1,3} I₃ °निवृत्य° (for °निर्वृत्य°).

कटकद् विद्रुतौ राजवदनान्तिकमागतौ ।
श्वशुर्यावपि भूमर्तुरागतौ प्रतियोगिताम् ॥२७५५॥

शैलप्रस्थानपथिकैरसंख्यैरथ खाशकै ।
स पूर्वराजकोशार्थी भूतेश्वरमल्लुण्ठयत् ॥२६५६॥

तस्कराक्रान्त्यशरणं बलवन्निहताबलम् ।
अराजकमिवाऽशेषं राष्ट्रं कष्टां दशामगात् ॥२७५७॥

उदयं कम्पनाधीशं रिह्णं च ततो नृपः ।
चतुष्कयुद्धमादिश्य नगरं विवशोऽविशत् ॥२७५८॥

पार्थ्वीहरिस्तु दुस्साध्यो महाव्याधिरिवौषधैः ।
स्तम्भितोऽभूत् तयोः सैन्यैः संहन्तुं न त्वशक्यत ॥२७५९॥

कालापेक्षां स्वपक्ष्याणां दुर्बुद्धिं वाऽनुसन्धतः ।
आसीन्मन्दप्रतापत्वं रिह्णस्याऽपि तत्क्षणम् ॥२७६०॥

विद्वसीहस्तु विज्ञातभोजोदन्तो व्यसर्जयत् ।
दूतानानेतुमुर्वीशान् सुबहूनुत्तरापथे ॥२७६१॥

अपि वित्तेशवनितारहोवैयात्यवेदिभिः ।
अपि किंमानुषपुरीगीतोद्गारिदरीगृहैः ॥२७६२॥

अप्यौष्ण्याद् बालुकाम्भोधेः शीतावेदिभिरेकतः ।
अपि शृङ्गानिलैः प्रीतान् कुर्वाणैरुत्तरान्कुरुन् ॥२७६३॥

2755. ^d) All Mss. read प्रतियोग्यताम् (for प्रतियोगिताम् suggested with St).

2757. ^a) D C S' P_{1,3} °क्रान्त° (for °क्रान्त्य°).

2758. ^a) P₁₋₃ I₃ SA °धीश° (for °धीशः).

2759. ^a) P₁₋₃ I₃ St दुस्साधो (for दुस्साध्यो). —^d) D P₂ I₃ P₃ सहर्तुं (for सहन्तु)

हिमाद्रिकच्छैर्मल्लच्छेशाः प्रधावन्तोऽधिशिश्रियुः ।
दिशस्तुरंगै रुन्धन्तः स्कन्धावारं दरत्पतेः ॥२७६४॥

राज्ञां संघटनं यावद् व्यधादेवं दरन्तुपः ।
दिग्भ्यो भोजान्तिकं तावत् तत्सामन्ताः प्रपेदिरे ॥२७६५॥

स पिप्रिये तानज्ञातालापान् वीक्ष्य गिरिव्रजात् ।
प्रीतिप्ररूढप्रणयानवरूढान् कपीनिव ॥२७६६॥

जयचन्द्रादयो राजवदनप्रहिता अपि ।
कीराः काश्मीरिका पार्श्वमभजन् राजबीजिनः ॥२७६७॥

अभ्यर्णस्थान् बलहरप्रमुखांश्च विदूरगान् ।
अपुष्पात् साल्हणि स्वर्णैः परां कोशेशतां भजन् ॥२७६८॥

ततः स्वजनितोत्पिञ्जतया निश्चोद्यचाक्रिकः ।
भोजेन राजवदनः समगंस्तापसाध्वसम् ॥२७६९॥

तयोरकृतकर्तव्यविशेषेणेतरेतरम् ।
जातसौष्टवयोः क्षिप्रमविश्वासो व्यशीर्यत ॥२७७०॥

अभ्यमित्रीणतां तस्याऽनिच्छतो दरदं विना ।
मदात् साहायकायैच्छन्मितानेव स तान् हयान् ॥२७७१॥

स्युश्चेत् सोढाग्रिमाटोपाः कटकस्याऽस्य नो द्विषः ।
तत्साम्यमुन्मिषेद्यद् वा भङ्गो भूयोऽपि योगभित् ॥२७७२॥

2764. ^{a)} P_{1,3} I₃ SA स्कन्दा° (for स्कन्धा°). After this v. तिलकम् .

2767. ^{c)} St (before corr. in corrigenda) काश्मीरकाः (for काश्मीरिका.).

2769. ^{a)} St P₂ C S' I₃ सुजनितो° (for स्वजनितो°). —^{b)} St P₃ I₃
°चक्रिक (for °चाक्रिक)

तस्मात् सर्वाभिसारेण रणमेकं ममेच्छतः ।
विजयावजयावाप्तिरेकाहान्तरिता मता ॥२७७३॥

व्याजहारेति यद्भोजस्तदेषोऽथ हसन् स्मयात् ।
निन्ये तद्दरदं सैन्यमुपेक्ष्याऽऽगामिनीश्चमूः ॥२७७४॥

संकटान्ते वितीर्णानुयात्रस्तेषां प्रसर्पताम् ।
स राजबीजी शुश्राव दरद्राजमथाऽऽगतम् ॥२७७५॥

तत्संगमाय व्यावृत्ते तस्मिन् कोट्टान्तिकं पुनः ।
प्रावेशयद् बलहरो मातृग्रामं स तद्वलम् ॥२७७६॥

दिशस्ततो वीक्ष्य वाहैर्भ्रान्तचातमृगा इव ।
निसर्गधीरधीर्गार्गिर्न धैर्यात् पर्यहीयत ॥२७७७॥

तस्य सर्वेऽपि नीलाश्वडामराः स्वे च सैनिकाः ।
विपक्षैः सह बद्धैक्याः सैन्यान् दुधुक्षवो ययुः ॥२७७८॥

स तथा विषमस्थोऽपि प्रस्थित्यै प्रार्थितो निजैः ।
म्लानाननः प्रभुं द्रष्टुं न क्षमोऽस्मीत्यभाषत ॥२७७९॥

स सूर्यवर्मचन्द्रस्य न जातः कश्चिदन्वये ।
उपयोगाय यो नाऽगान्मल्लाभिजनजन्मनाम् ॥२७८०॥

भोजं सभाजयित्वाऽथ विडुसीहः सपार्थिवः ।
सारैः समं स्वसामन्तैर्विजयाय व्यसर्जयत् ॥२७८१॥

2774 a) D C S' SA P₂ I₃ °गमिनी° (for °गामिनी°) After this *v.*
तिलकम्

2780 b) C S' SA P_{2,3} I₃ कैश्चि° (for कश्चि°).

2781 c) C S' P₁ ससा° (for स्वसा°).

ततो म्लेच्छगणाकीर्णा व्रजन् संवाहयंश्चमूः ।
 प्रयाणमात्रान्तरितः पृष्ठे तस्य बभूव च ॥२७८२॥
 प्रादुष्कृतजगत्क्षोभे बले तत्राऽनुयायिनि ।
 उत्साहात् साल्दृग्निर्मेने कृत्स्नां हस्तगतां महीम् ॥२७८३॥
 वाजिभिस्तर्जकैर्म्लेच्छराजैश्च बलमूर्जितम् ।
 स्थाने समुद्रधाराख्ये निर्बन्धाऽथ तत्पदम् ॥२७८४॥
 स राजवदनस्तादृग्दुर्जयाश्रयबलोज्ज्वलः ।
 मृत्युदन्तान्तरे दिष्टं षष्ठचन्द्रममन्यत ॥२७८५॥
 ततः प्रावृद्पयोवाहकृतोदीपपरिप्लुता ।
 संजायते स्म वसुधा समीभूतजलस्थला ॥२७८६॥
 धरित्रीपानपात्रेऽम्भश्शीघ्रुपूर्णं दधुर्दुमाः ।
 मग्ना लक्ष्यशिखामात्रा बलन्नीलोत्पलोपमाम् ॥२७८७॥
 षष्ठस्य संकटं जानन् भूभृच्छेषैर्बलैः समम् ।
 अथोदयद्वारपतिं तं च धन्यं व्यसर्जयत् ॥२७८८॥
 वाहिनीरुद्धमार्गौ तौ पदधीमनुसन्नतुः ।
 मार्गे धनंजयस्येव शैनेयपवनात्मजौ ॥२७८९॥
 लम्बाम्बुदेऽम्बरे दूरं वारिपूर्णं च भूतले ।
 स्यूतेव विद्युद् ददृशे भिन्नद्योतननिस्स्वना ॥२७९०॥

2784. a) All Mss. read °स्तर्जितो, St suggests °स्तर्जिते (for °स्तर्जितैः suggested)

2785. d) D स्वम°; P₃ त्वम° (for °मम°).

2786 a) SA P₂ I₃ प्रावृद्°, P₃ प्रावृत्° (for प्रावृद्°).

2787. b) St °सीधु° (for °शीधु°).

2789 Cf. v. VIII 469.

शोभामात्रोदितागर्हपरिबर्हावहिष्कृतः ।
तत्राऽविभक्तकटकः पार्थिवः समजायत ॥२७९१॥

अनास्थो राजवदने सत्त्वावष्टम्भयोः पुरा ।
अत्राऽपरो न निक्षेप्यो राजबीजीति दारदान ॥२७९२॥

त्रिल्लक संदिशन् दूतैर्वृद्धिं पाथ्वीहरिं नयन् ।
तयोरेकस्य सामर्थ्यादैच्छत् तं हस्तपातिनम् ॥२७९३॥

अभित्तिलिखितालेख्यकल्पं बलहरस्य तत् ।
तादृग्विलोक्य सामर्थ्यमथ राज्ञश्च सर्वतः ॥२७९४॥

विभक्ताशेषसैन्यस्य तत्र तत्राऽरिसंकटे ।
ज्ञात्वाऽप्रतिसमाधेयच्छिद्रमुन्मुद्रदुर्नयः ॥२७९५॥

अकृशश्वाविदाचारश्चिरं स्वाङ्गैः स गोपितम् ।
बहिर्दुर्धर्ममत्याक्षीद् द्वितीयमपि कण्टकम् ॥२७९६॥

ध्वान्तेऽम्बुधरजालान्ध्यमहावाते रजोभरः ।
स्वपक्षभेदयोर्ज्ञातकर्णेजपमहोद्यमः ॥२७९७॥

कुलच्छेदकृतो राज्ञस्तत्र तत्राऽतिसंकटे ।
अशान्तजागरोऽत्यर्थमनर्थपरिपोषकः ॥२७९८॥

सोऽथ क्षुरपुरेऽकस्माद् बहुभिः सह डामरैः ।
तेन संपूरितः पृथ्वीहरजो लोठकोऽपतत् ॥२७९९॥

2793. After this v. युग्मम् .

2796 After this v. तिलकम् .

2799 a) For लोठक cf. vv. VIII 2496, 2748, 2912, 3313. After this v. तिलकम् .

तस्य संघटतः कन्थां प्रयातं वैकृतं चिरात् ।
पालीभङ्गे तटस्येव प्रावृद्पूर्णस्य लक्ष्यताम् ॥२८००॥

निद्राणोपेन्द्रजठरप्रसादनिस्तं जगत् ।
समेतमिव तत्सैन्यं प्रत्यभाज्जलदागमे ॥२८०१॥

यावद्भिः पार्यते नेदृक्संख्यातुमपि तद्वलम् ।
भर्तव्यकल्पैः सुस्वल्पयोधमध्यगतैरपि ॥२८०२॥

तावद्भिरनुगैः पिञ्चदेवद्रङ्गाधिपो युधि ।
तद्योधान्याम्यहरितः सरितश्चाऽतिथीन् व्यधात् ॥२८०३॥

तदोज्ज्वलैश्चिताचक्रैर्विभित्तैस्तटिनीजले ।
मृतानामपि संस्कारः क्रियमाण इवाऽभवत् ॥२८०४॥

इति विस्मृतमृत्युः स कुर्वन्नेकाहमाहवम् ।
कथंचिदाप्तैरन्येद्युर्भग्नसारोऽपसारितः ॥२८०५॥

पुरे स शून्ये सैन्यानि संगृह्णन्स्तत्र सर्वतः ।
द्वित्रैरहोभिर्नगरं सुखग्राह्यममन्यत ॥२८०६॥

इच्छां पद्मपुरास्कन्दे मन्दत्वं त्रिल्लकोऽनयत् ।
पृष्ठस्थयोर्यशोराजकम्पनाधीशयोर्भयात् ॥२८०७॥

2801. b) D P₃ °प्रमाद° (for °प्रसाद°)

2802. c) D P₃ त्यक्तव्य° (for भर्तव्य°).

2803. b) D °इङ्गाधि° (for °द्रङ्गाधि°). —c) P₃ I₃ SA °हरित° (for °हरित°). After this v युग्मम् .

2804. a) D P₁₋₃ तदोज्ज्वलै°; C S' तदोज्ज्वला° (for तदोज्ज्वलै°).

न भृत्यैस्तद्विधः सिद्धश्चाऽस्यैकस्मिन्नसंमते ।
विधेयान्यलवन्यस्य डामरे होलडौकसि ॥२८०८॥

द्वैराज्ये सुसलस्याऽपि नैवाऽदृश्यत तादृशः ।
अनर्थो यादृगुत्तस्थौ तत्सुतस्य समन्ततः ॥२८०९॥

चतुष्कमवधीर्याऽथ राज्ञा पादगदोपमम् ।
रिल्हणः प्रैषि तं श्रीवागण्डतुल्यं व्यपोहितुम् ॥२८१०॥

प्रस्थितस्तत्प्रमाथय क्षमालैः सोऽन्ववध्यत ।
व्रजन् प्राग्ज्योतिषं हन्तुं पार्थः संशतकैरिव ॥२८११॥

अधावच्चाऽभ्यमित्रीणस्तान् व्यावृत्त्य निपातयन् ।
पद्माकरोन्मुखः पृष्ठलग्नान् भृङ्गानिव द्विपः ॥२८१२॥

रणश्रान्तेन गमिता त्रियामा तेन रामुषे ।
गर्जत्कुल्यापितारातिपूतनानादसंस्क्रिये ॥२८१३॥

तं कल्याणपुरं प्राह्वे विशन्तं सोऽग्रमागतः ।
रुरोधाऽभ्येत्य भूयोऽपि वलैर्भरितदिङ्मुखः ॥२८१४॥

आपतन्नेव चाऽरातिपदातीन् संमुखागतान् ।
दृष्टनष्टान् व्यधाच्छागानिवाऽग्रेऽजगलो गिलन् ॥२८१५॥

2808. ^a) SA होलडौ°, S' लौलरौ°; C होलरौ° (for होलडौ°).

2810. ^c) All Mss. except SG read रिल्हणप्रेषित (for रिल्हणः प्रैषि तं).

2813. ^b) St (before suggestion) C S' P_{1,2} I₃ रामशे; D (before suggestion) P₃ रामुशे (for रामुषे, cf. v. II 55). —^e) All Mss read गर्जन्कु° (for गर्जन्कु° suggested with St). —^d) D C S' P_{1,3} °नाश° (for °नाद°).

2814. ^a) All Mss read तत्कल्या° (for त कल्या° suggested with St).

उद्वृत्तमारुतस्येव तस्याऽऽपाते पदातिभिः ।
तत्यजे रिहणः पर्णैर्हन्त इव पादपः ॥२८१६॥

पश्यतस्तस्य ते विद्रवन्तो जिह्वा न जिह्वियुः ।
देहस्पृहापारमित्यै कस्यौचित्यमनत्ययम् ॥२८१७॥

आप्तैरथाऽपसृत्य स्वैरर्थितो रिहणोऽब्रवीत् ।
नयन् प्रजासृजश्चाऽऽस्यं स्वामिभक्तिस्मृतेः स्मितम् ॥२८१८॥

धीप्रभावाविशेषेऽपि जन्तोर्जन्तोर्यदीशिता ।
भृत्यभावेऽपि यो लुप्तकृत्यो धिक् तस्य जीवितम् ॥२८१९॥

जातं वक्त्रसरः श्मश्रुराजिनीलाब्जभोज्ज्वलम् ।
जराकैरवगौरं च राज्ञः पादान् प्रपद्य यान् ॥२८२०॥

म्लायत्सु तेषु भ्रूभङ्गभृङ्गभ्राजिष्णुभिर्भवेत् ।
कथं लक्ष्मीविलासैस्तदखण्डैरविडम्बितम् ॥२८२१॥

एषा कापुरुषासेव्या धीराणां नैव पद्धतिः ।
यदायासलवत्रासात् सौख्यवैमुख्यभागिता ॥२८२२॥

वस्त्रापासन एव शीतजनितस्त्रासोऽथ तीर्थाम्बुभिः
स्नाने ह्लादसुखोपलब्धिरसमब्रह्मानुभावोपमा ।
वैह्वल्यं समरे वपुर्विजहतामेवं किलोपक्रमे
कैवल्याख्यसुखोपलम्भपरमा पश्चात्पुनर्निवृत्तिः ॥२८२३॥

2818. °) All Mss. read प्रजासृजा साम्य (for प्रजासृजश्चाऽऽस्य found in SG sec. manu)

2819. °) D P₁₋₃ I₃ हौ' वा; C S' हीप्रभावा (for धीप्रभावा suggested).

2820. °) All Mss. read °भोजनम्; St suggests °भाजनम् (for °भोज्ज्वलम् suggested with D).

2821. After this v. युग्मम् .

2823. °) SA₁ (before corr.) वैह्वल्ये (for वैह्वल्य). —^d) C वैकल्पा°; S' SA P₂ I₃ वैकल्पा° (for कैवल्य°).

एवमुक्त्वा परानीकमेकाकी स व्यगाहत ।
गृह्णन्शरान् हरिप्रोथश्वाससंदिग्धशूक्तान् ॥२८२४॥

स्वर्णत्सरुप्रभाजालहरितालोज्ज्वलोऽभजत् ।
खड्गपट्टनटस्तस्य रणरङ्गोत्तरङ्गताम् ॥२८२५॥

तत्खड्गस्य घ्नतः खड्गाञ्जीवैर्जालच्छलाद् ध्रुवम् ।
उत्थाय लग्नं शत्रूणां तृणैस्तृणमणेरिव ॥२८२६॥

आजौ तमनुजग्मुस्ते यैरगण्यन्त वैरिणः ।
तिर्यञ्चोलक्ष्यतां यातास्तेषां प्राणास्तृणान्यपि ॥२८२७॥

संप्रविष्टो मुखान् मृत्योः कैश्चिन्मार्गैः स निर्गतः ।
तिमेः संमीलितास्यस्य श्रोत्ररन्ध्रैरिवोदकम् ॥२८२८॥

शश्वत्कुर्वन् परावृत्तीः श्रमशान्त्यै विनिर्गतः ।
प्रक्षीणभूयिष्ठबलो लब्धोत्सेको रिपावभूत् ॥२८२९॥

पृष्ठतः स पपाताऽथ चतुष्क. पुष्कलैर्बलैः ।
साहायकागतं प्राक् स यं स्वं कंचिदमन्यत ॥२८३०॥

तस्योभयमुखस्याऽरिसैन्यस्याऽहेरिवेक्षणात् ।
न संरम्भः शिखण्डीव परं ताण्डवितोऽभवत् ॥२८३१॥

तौ व्यूहावथ पर्यायैर्मुखपृष्ठं प्रदर्शयन् ।
सोऽक्षिणोद् युधि मन्थाद्रिमथनेऽन्धितटाविव ॥२८३२॥

2825. *) SA P_{1,2} I₃ °प्रजाजा° (for °प्रभाजा°).

2830. *) St C S' P_{1,2} I₃ पृष्ठतोथ (for पृष्ठत' स).

2831. °) All Mss. read सरभे (for सरभ' suggested with St).

कीलनिश्चलयोभ्राम्यन्नसकृद्वाऽन्तरे द्वयोः ।
कुविन्द इव पूरण्योः तुरंगमजवान्वितः ॥२८३३॥

भास प्रत्यग्रहीत् तस्य तमेकपृतनारयम् ।
एकतोऽम्भोभरं द्वीपस्येव कूलबिलोद्गमः ॥२८३४॥

तेन वैरिचमूश्चक्रे लुलितायुधकुण्डला ।
क्रीडता चण्डवेगेन पुरुषायितुमक्षमा ॥२८३५॥

त्रासपाण्डून् द्विषां वक्त्रकुम्भान् खेदाम्भसाचितान् ।
स कुर्वन् भूभुजं जाने भूयो राज्येऽभ्यषेचयत् ॥२८३६॥

स च पार्थ्वीहरिश्चाऽऽस्तामन्योन्यस्य क्षपाक्षणे ।
सज्जौ मान्त्रिकवेतालाविव रन्ध्रगवेषिणौ ॥२८३७॥

साहायकागतान् साक्षीकृत्य क्षमापतिसैनिकान् ।
अन्येद्युः सोऽकरोच्छत्रुं वनमार्गावगाहिनम् ॥२८३८॥

पर्यस्तशौचान् संचिन्त्य त्रिलकादीनथाऽऽययौ ।
सञ्जपालस्तृतीयस्मिन् दिवसे रिल्हणान्तिकम् ॥२८३९॥

नृपप्रतापग्लपितः स ताभ्यां पर्यशोष्यत ।
वनान्तः शुचिशुक्लाभ्यां घुणक्षीण इव द्रुमः ॥२८४०॥

2833. °) All Mss except C S' have a *lacuna* (for पूरण्यो). —^d) D P_{1,2} I₃ SA °तुरा°; St P₃ °त्तरा° (for °जवा°).

2834. °) D (before suggestion) SA P₁₋₃ I₃ °नावयम् (for °नारयम्). —^e) D °म्भोधर (for °म्भोभर).

2836. °) SA P_{1,2} I₃ °सुजां (for °सुज).

2837. °) C S' पाक्तो°; P_{1,3} पाक्तवी°, I₃ पार्थ्वी°, P₂ पाक्षी° (for पार्थ्वी°).

2838. °) All Mss. read °कृत° (for °कृत्य suggested with D St).

2839. °) P₁ I₃ सचित्य (for सचिन्त्य).

चितानल इवाऽऽसारैर्युद्धैः शममनाश्रितः ।
उदयेन शनैर्निन्द्ये चतुष्कोऽपि मितोष्मताम् ॥२८४१॥

दारदं तद् बलं दृष्यद्धेमसंनाहवाहिभिः ।
हयैरघरुरोहाऽद्रिकुहरादाहवोन्मुखम् ॥२८४२॥

तुरुष्कलोकैनाऽऽक्रान्तान् देशांस्तद्वशमीयुषः ।
शङ्कमानैर्जनैर्ज्ञाता कृत्स्ना म्लेच्छावृतेव भूः ॥२८४३॥

प्रयाणमात्रान्तरिते धन्ये द्वारपतावपि ।
साहसं निस्सहायस्य तत्खड्गैरग्रतोऽभवत् ॥२८४४॥

ज्वलत्कनकसंनाहं तत्सैन्यं स द्विषोऽरुधत् ।
कचज्ज्वालावलिं दावं सनिर्झर इवाऽचलः ॥२८४५॥

विधूय जयचन्द्रादीनग्रप्रस्थानरोधिनः ।
बलबाहुल्यदृप्तास्ते व्यगाहन्ताऽऽहवावनिम् ॥२८४६॥

तेषां हयसहस्राणि त्रिंशद्विंशत्तुरंगमैः ।
रंहसा प्रतिजग्राह निजग्राह च गर्गजः ॥२८४७॥

तस्याऽसुहृद्भिर्ददृशे पौरुषं तदमानुषम् ।
एकैकस्याऽग्रतो यत् स वैश्वरूप्यमिवाऽऽदधे ॥२८४८॥

अश्ववङ्काग्रविन्द्यस्तवक्त्रास्ते विद्वृताः क्षणात् ।
जगाहिरे कापुरुषा गिरीन् किंपुरुषा इव ॥२८४९॥

2841. b) P₁ °बद्ध. (for °युद्धैः).

2842. a) D St P₁₋₃ I₃ SA have a *lacuna* (for तद्). D (before suggestion) P₁₋₃ I₃ SA दृष्ये° (for दृष्य°)

2844. d) SA तत्खादये°, P₃ तत्खज्ञा°, P₂ तत्खडे°, I₃ तत्खङ्गे° (for तत्खङ्गै°).

2846. c) D C S' P₁ °दोसा° (for °दृप्ता°).

2849. a) C S' °वल्गा° (for °वङ्का°)

अभूमिज्ञतया शाठ्याच्चैष जातः पराभवः ।
श्वस्तदस्मान् पुरस्कृत्य जयं प्रत्याहरिष्यथ ॥२८५०॥

इत्युक्त्वा राजवदनजयचन्द्रादिभिर्निशि ।
तथेति मिथ्याऽकथयन् दारदा विद्रवोन्मुखाः ॥२८५१॥

प्रवेश्य धन्यद्वारेणैः दुरं बलहरो बली ।
पेच्छत् तानभिसंधातुं रुद्ध्वा पाश्चात्यपद्धतीः ॥२८५२॥

स्कन्धावारेण सार्धं च दरदा राजबीजिनम् ।
विधातुं विदधे बुद्धिं तं ततस्तारमूलके ॥२८५३॥

चिकीर्षति ततस्तस्मिन् मत्तेश्वन्धेषु दस्युषु ।
उत्सेहे सात्हणिः कृत्स्नं राज्यं निश्चित्य निर्जितम् ॥२८५४॥

जयाभावेऽप्यनन्तेद्वक्सामन्तसहितस्ततः ।
भव्योऽस्मि भवितेत्येवं विचिन्त्योत्सिषिचे च सः ॥२८५५॥

पद्मोन्माथाद् द्विरदरदनैरप्रियैः पद्मबन्धो-
रिन्दौ स्पर्धिन्युदयति वपुः खण्डशः स्वं भ्रियेत ।
तापस्त्यज्येत च रुचिरताभागिभिः सूर्यकान्तै-
र्भद्राभद्रं व्यसनसमये संभवेदप्रतर्क्यम् ॥२८५६॥

2851. After this v. युग्मम्

2852. c) D St C P₁ I₃ SA ऐच्छत्सन्न°, S' P₂₋₃ ऐच्छन्सन्न° (for ऐच्छत् तान° suggested with St Tr)

2853. a) P_{2,3} I₃ SA स्कन्दा° (for स्कन्धा°). —b) All Mss read °बीजिनाम् (for °बीजिनम् suggested with St).

2854. d) All Mss except SG *sec. manu* read निश्चित° (for निश्चित्य).

2855. b) All Mss. read °सहितास्ततः, D suggests सहित तत. (for सहितस्ततः suggested with St).

2856. c) All Mss. read रुचिरमा° (for रुचिरता° suggested with St).

यो डामरतया भिक्षोः शश्वत्कृच्छ्रेऽप्युपेक्षणात् ।
 टिकादीनां च कौटुम्ब्याद् भूमर्तुर्द्रौग्धमूर्धनि ॥२८५७॥
 अलवन्यतयाऽनन्यसामान्याश्चर्यवर्धनात् ।
 ततः कृच्छ्रोपयोगाच्च विश्वासस्येव मूर्धनि ॥२८५८॥
 तौ नागराजवदनौ व्यसनावसरे तदा ।
 चित्रं स्वकार्यतात्पर्याद्द्भुतादरतां गतौ ॥२८५९॥
 स्वयं विधेयं नागोऽन्यकृतं तं वीक्ष्य विप्लवम् ।
 अदूरमर्थमन्येन कृतं कविरिवाऽशुचत् ॥२८६०॥
 क्षमाभृद्विपक्षं स्वं पक्षीकर्तुं क्लृप्ताननं ततः ।
 संत्यज्य राजवदनं मां भजस्वेत्यभाषत ॥२८६१॥
 संप्राप्तं वः प्रतीक्षध्वं तेजोबलहरात्मजम् ।
 युग्याधिरूढं किं नारीमेव स्वां यामिको यथा ॥२८६२॥
 इति ते संदिशन्तं च व्यहसन् संविहाय तम् ।
 कामधेनुसमं नागं छागाश्लेषो विधिर्न यत् ॥२८६३॥
 सर्वः स्वकार्यतात्पर्यात् प्रवर्तेत प्रियाप्रिये ।
 स्नेहवैरेऽन्यदीये तु न किञ्चिदधिगच्छति ॥२८६४॥

2857. b) All Mss. [P₃ °क्षणा] read °क्षणम् (for °क्षणात् suggested):

2858. c) C P₁₋₃ I₃ °गाश्च (for °गाच्च)

2859. After this v तिलकम्.

2861. e) SA P₂ I₃ सात्याज्य (for सत्यज्य).

2862. a) SA P₃ I₃ प्रतीक्षध्वं (for प्रतीक्षध्वं). —cd) St (before suggestion) SA SL P₁₋₃ I₃ नारीसेवता, C नारीमिव स्वां, S' नाडीमिव स्वा; D नारीमेव ता; St suggests नाडीसेवता (for नारीमेक स्वां suggested).

2863. S' om. this v —b) SA St P₂ I₃ व्यसहन्स वि° (for व्यहसन् सवि°).

—d) St D P₁₋₃ I₃ SA °षाद्विधिं**यत् (for °षो विधिर्न यत्).

2864. c) C S' स्नेह वता° (for स्नेहवैरे°).

ज्योतिस्तर्जितकान्ति दन्तयुगलं बाध्यं सुधादीधिते-
 दानास्वादधिया प्रिया मधुलिहां कुम्भस्थली कुम्भिनः ।
 नागस्यैष विरोधभाक्सरस्त्रिजस्येत्यत्र नेन्दो रति-
 स्तस्याऽऽप्यायकृतोऽहितोऽयमिति नाऽप्यस्य द्विरेफा द्विषः ॥

प्रतिष्ठाळोठनं कर्तुं ततो बलहरस्य सः ।
 आजन्म वैरं संरेभे तेन भूभृद्धितेच्छया ॥२८६६॥

स तथा दारदान् भग्नानभिन्नो भूभुजैष वः ।
 स भोजान् राजवदनो हन्यादित्यभ्यघात्रिजैः ॥२८६७॥

दरद्राजानकानीतनेतारौ कम्पनापती ।
 प्रख्यातक्षेमवदनमधुभद्राभिघावुभौ ॥२८६८॥

त्रस्यन्नोजसनामा च कोट्टेशो मन्त्रितं रहः ।
 ब्रुवाणास्तद् व्यहस्यन्त भोजनाऽन्तरवेदिना ॥२८६९॥

स्फाटिकेनेव सैन्येन तेनाऽग्रे रुद्धमप्यथ ।
 दिधक्षु राजार्कमहो विड्ढसीहेन्धनेऽपतत् ॥२८७०॥

पार्थिवानर्थदुश्चिन्ताऽऽमययक्ष्मपरिक्षतः ।
 स यत्कृष्णक्षपाक्षीणसोमसाम्यं समाययौ ॥२८७१॥

2865. °) C S' सरस्वै°, St वासस्वै°; D P₁₋₃ I₃ SA वा'' स्वै° (for नागस्वै° suggested). —^d) St D C °हितो (for [अ] हितो°)

2866. °) C S' सा (for स').

2867. °) D C S' P₁ I₃ °न्नभिन्नो (for °नभिन्नो)

2868. °) D P₁₋₃ I₃ °मशु मि°, St SA °मत्ता मि° (for °मधुभद्रामि°)

2870. °) P_{2,3} I₃ SA दिदक्षु (for दिधक्षु). —^d) C S' P_{1,2} °सूर्ये°, I₃ SA °सृहे° (for °सीहे°)

रोगग्रस्ते रणप्रष्टे पृष्टगोतरि भर्तरि ।
तथाऽभियोज्ये स्थाने च भयजर्जरतां गते ॥२८७२॥

आहारस्थं बलहरं विहाय निखिलास्ततः ।
पलायिषत तेऽन्येद्युर्विगाह्य हरिभिर्गिरीन् ॥२८७३॥

दृष्ट्वा बहुमतं प्रातरागन्तारः पुनर्वयम् ।
कथयित्वेति संप्रार्थ्यं साल्हाणि सह तेऽनयन् ॥२८७४॥

प्राक्पीतकोशो वैवश्यात् स तेषामनुगोऽभवत् ।
अग्रकार्यस्तु वैह्वल्यं श्वभ्रे मज्जन्निवाऽऽदधे ॥२८७५॥

मुहुः सर्वशिरोद्विक्करक्तपूर्णमिव ज्वलत् ।
अवरोहदनच्छाम्बुसोपानाश्मनिभं मुहुः ॥२८७६॥

ज्ञातेन पतितेनैव मुहुर्न्योन्ना महीसमम् ।
व्रजतस्तस्य वैलक्ष्यादलक्ष्याक्षमभून्मुखम् ॥२८७७॥

दध्यौ च धिङ्गो ये शश्वत्प्रभावं वयमीदृशम् ।
राज्ञो दृष्ट्वाऽप्यनात्मज्ञा जानीमो मर्त्यधर्मताम् ॥२८७८॥

प्रतिभाप्रौढिनिर्भाततत्त्वानां नाऽन्यथा गिरः ।
महाकवीनामेतादृक्प्रतापानलवर्णने ॥२८७९॥

2873 °) C S' पलायितास्ततोऽन्ये°; D (before suggestion) P₃ पलाय्यत तैरन्ये°; P_{1,2} I₃ SA पलायिततेन्ये° (for पलायिषत तेऽन्ये° suggested with St D). After this v. युग्मम् .

2875. °) SA P₂ °कोषो (for °कोशो).

2876. °) C S' वपु (for मुहुः). C S' SA P₂ I₃ °दृक्त° (for °द्विक्त°).
—^b) D P₂ I₃ SA °व ज्वलन्; C S' वोद्ग्रहम्; P₁ °व ज्वलम् (for °व ज्वलत्).

2877 °) St C S' °तेनेव (°तनैव).

2879. °) All Mss read °प्रौढ° (for °प्रौढि° suggested with D).
—^b) All Mss read शिर. (for गिर° suggested with D).

राज्ञः प्रतापशिखिनः कणाः क्षोणौ न सन्ति चेत् ।
तत्कस्माद् वयमायाताः पदन्यासेऽप्यधीरताम् ॥२८८०॥

अनेकशोऽङ्गैर्वीराणां पीतधाराम्बुडम्बरे ।
शोषः प्रादुष्कृतो न स्यात् तज्ज्वालासंज्वरं विना ॥२८८१॥

किमन्तरेण तद्भूममालान्ध्यं प्रोन्मिषद्दृशः ।
मार्गामार्गविभागस्य परिज्ञाने विमूढता ॥२८८२॥

मधुमत्यास्तटेऽन्यस्मिन् विवर्ज्य दरद. स्थितान् ।
वीचीजवनिकाच्छन्नः सोऽवाप्याऽथ तटेऽवसत् ॥२८८३॥

क्रमादुत्खातखेदस्तैर्नीत्वा स्वशिविरान्तरम् ।
तत्रैष्यतेति संघातुं रोहद्द्रोहस्पृहातुरैः ॥२८८४॥

नृपं तेषां ह्यगण्यार्थवर्षिणं नयनैपुणात् ।
उपजीवितुमिच्छाभूत् तद्रक्षणवणिज्यया ॥२८८५॥

नानेहा विग्रहस्याऽयं प्रत्यासन्नो हिमागमः ।
मधुमासि विधास्यामः पुनरारब्धिमुत्तमाम् ॥२८८६॥

कालक्षेपेऽक्षमत्वं चेद्भुङ्गराष्ट्राध्वनाऽधुना ।
त्वां तन्निदध्मो बलिनस्त्रिल्लकस्योपवेशने ॥२८८७॥

राजानं राजवदन श्रितस्तैरित्यसावतः ।
उक्तवैष्यत स्वराष्ट्रान्तर्युक्त्या बन्धुं नराधमैः ॥२८८८॥

2880. b) C S' P₂ काणा (for कणा).

2883. d) P_{1,3} °वाप्य (for °वाप्याऽथ)

2884. a) C S' P₂ °खेदै° (for °खेद°). —b) SA P₂ I₃ °विरा° (for °विरा°)
—d) D (before suggestion) P₁₋₃ °द्रोह स्पृहान्तरे, C S' I₃ SA
°द्रोह स्पृहातुरै (for °द्रोहस्पृहातुरै suggested with St D).

2887. c) All Mss. read त्वान्तनि°, अन्तनि° may also be suggested
(for त्वा तन्नि° suggested).

2888. d) St बन्धु (for बन्धु). After this v. तिलकम्

अपि राजपुरीयाणा कौटिल्यं तैर्हि जीयते ।
दैर्घ्यं निदाघघस्त्राणां वियोगदिवसैरिव ॥२८८९॥

तथा यातमुपालेभे दूतैर्बलहरोऽथ तम् ।
प्रहौ निहितवांस्त्वस्मीति त्रोटितवटाकरः ॥२८९०॥

उत्साहादाहवस्थोऽपि स तथा गार्गिमग्रिमम् ।
आयान्तं च नृपानीकमुत्साहान्न व्यचिन्तयत् ॥२८९१॥

अकस्माद् विदुतदरद्राजभोजादिवार्तया ।
न व्यदीर्यत यद्वैर्यपर्यासेस्तत्किलाऽङ्कनम् ॥२८९२॥

आडम्बरालम्बनस्य भेदेऽप्यच्छिन्नविग्रहः ।
यद्युद्धोद्धतं सिध्येत् तत्कस्याऽमानुषं विना ॥२८९३॥

कालानुरोधात् संधित्सू धन्यद्वाराधिपावथ ।
सोऽयोजयद् विलम्बेन भोजप्रत्यागमाशया ॥२८९४॥

ततोऽलंकारचक्रः स नेतुं साल्हणिमाययौ ।
ज्ञातेयाद् दारदानेत्य प्रार्थिता परिपन्थिनीः ॥२८९५॥

बुद्ध्वा तदनुबन्धेऽपि द्रोहनिर्बन्धिनीः सभाः ।
अग्रहीन्मार्गसेत्वग्रे निधनाद् व्यवसायिताम् ॥२८९६॥

भृत्यैः सह युवप्रायेर्वीक्ष्य तं मर्तुमुद्यतम् ।
दरातुरं दरद्राजसैन्यं तदैन्यमाययौ ॥२८९७॥

2889 °) D (before suggestion) C S' P_{1,2} I₃ SA °दस्त्राणा, P₃ °स्त्राणा
(for °स्त्राणा suggested with St D)

2891. °) P₂ I₃ SA गार्गि° (for गार्गि°) —°d) D P₁₋₃ I₃ SA °नीकमु' हान्न, C S' °नीक इष्ट्वापि न व्य° (for °नीकमुत्साहान्न व्य° suggested with St).

2892 °) I₃ om दर.

2895 °) D C S' P_{1,2} I₃ SA °वेत्य, P₃ °देत्य (for °नेत्य suggested with St). —°d) C S' °पन्थिन; P₂ °मन्थिनी (for °पन्थिनी).

व्यपोहन्ती बलहरी बाहुभिः कलहं सरित् ।
कल्लोलास्फालनोल्लापैर्निनिन्देव दरद्वलम् ॥२८९८॥

हेपितः स्वावरोधैश्च सेष्यैश्च म्लेच्छपार्थिवैः ।
सैन्यैः कदनभीतैश्च विड्वसीहोऽथ तं जहौ ॥२८९९॥

पुरस्सरैर्भग्नसेतुपालैः पारं परं ततः ।
विद्रावितानि स प्राप भिन्दंस्तूर्यरवैर्दिशः ॥२९००॥

असामर्थ्ये वरूथिन्याः स्वस्य चाऽर्धितसंधिना ।
आनीतो विड्वसीहेन दूतः प्रोक्तोऽथ भूपतेः ॥२९०१॥

अमानुषानुभावेन तावत्त्वस्वामिना भवेत् ।
प्रातिसीमिकसामन्तबुद्ध्या स्पर्धासु धीवरः ॥२९०२॥

अश्रद्धेयानुसंधान एव यान्तौ यमान्तिकम् ।
जयराजोऽस्मि वाऽमुष्य प्रभावावेदकौ दिवि ॥२९०३॥

तेन दिव्यानुभावेन निर्जयोऽपि जयो मम ।
पान्थस्य कूलविभ्रंशात् तीर्थे पतनमुन्नतिः ॥२९०४॥

अथाऽऽयातः पुरे स्थित्वा कंचित्कालं निजेऽविशत् ।
यमराष्ट्रमसत्कीर्तिलसद्वन्दनमालिकम् ॥२९०५॥

अबुद्ध्वा भोजमायान्तं संधिं तत्रैव वासरे ।
सार्धं द्वारेशधन्याभ्यां स राजवदनोऽप्यगात् ॥२९०६॥

2899. °) C S' कदा न (for कदन°).

2900. °) St suggests विद्राव्य तानि (for विद्रावितानि, found in all Mss).

2901. a) D C S' P₁₋₃ SA °थिन्या (for °थिन्या). —°) C S' °सिहेन (for °सीहेन)

2902. b) D C S' P₃ तावत्त्वत्त्वा°, P₁ तावत्तद्र°, P₂ I₃ SA तावत्त्वत्त्वा° (for तावत्त्वत्त्वा° suggested with St).

2903. b) D P₁₋₃ I₃ SA यान्तौ (for यान्तौ).

2905. d) C S' P₁₋₃ I₃ SA °मालिकाम् (for °मालिकम्).

अश्वगतं तं व्यावृत्य षष्ठं प्रष्टं मनस्विनाम् ।
आदाय तावथाऽभ्यर्णं प्राविक्षातां क्षमापते ॥२९०७॥

अहंकाराद् विमोहाद् वाऽविमर्शेन बहिष्कृतौ ।
उपेक्षामक्षते भोजेऽभजतां राजबीजिनि ॥२९०८॥

आहूतस्तु हठोत्कण्ठाभाजाऽपि प्रभुणाऽसकृत् ।
अनिशेषीकृतारतिर्न व्यावर्तत रिल्हणः ॥२९०९॥

प्रभोः पुरस्तात् कार्यान्ते तेन स्थातुमशक्यत ।
प्रसादाकाङ्क्षिणा सूदेनेव भोक्तुं न हि क्वचित् ॥२९१०॥

द्विधा कृता येन युद्धे पृथ्वीहरसुतद्वयी ।
मगधेन्द्राकृतिर्भीमेनेव कार्याक्षमाऽभवत् ॥२९११॥

मातृकुक्षिमिव स्वोर्वी तेनाऽऽजौ लोष्ठकः कृतः ।
खारडवे खण्डितः सर्प इव गाण्डीविनाऽविशत् ॥२९१२॥

भजंश्चतुष्क संकोचं दुर्भेदं त्रिलकालयम् ।
स्वकायकर्परं दर्पोज्झितः कूर्म इवाऽविशत् ॥२९१३॥

निशेषीकृतकार्यः स शौर्येणैव महीपतेः ।
पार्श्वं पादनखज्योतिःपट्टबन्धाप्तये ययौ ॥२९१४॥

प्रतापैर्नृपतेरित्थं विप्लवः शोषितोऽप्यभूत् ।
अमात्यमतिदोषेण भूयः प्रादुष्कृताङ्कुरः ॥२९१५॥

2907. °) D C S' P₁₋₃ I₃ °ताभ्यर्णं (for °थाऽभ्यर्णं)

2908. °) D C S' P₁₋₃ I₃ SA °विमर्षेण (for °विमर्शेन) —^d) All Mss.
read भजते (for [भ]भजता suggested with St)

2912 °) Cf. v VIII 2496 for लोष्ठक .

2913. °) SA I₃ भजन्त्र° (for भजश्च°).

दण्डाहो राजवदनो दानेनाऽऽप्यायितो यतः ।
निर्भयं भोजमायान्तं प्रतिजग्राह तं पुनः ॥२९१६॥

उत्कोचपरिणामात्तं सोऽथ स्थापयति स्म तम् ।
दिन्नाग्रामाभिधे स्थाने खाशकाना निवेशने ॥२९१७॥

इत्येनमब्रवीद्धयश्चेदायास्यो नाऽनुगामिनः ।
मितानुयायी द्वारेशः प्रायास्यद् गोचरान्मम ॥२९१८॥

सोत्कम्पः साहसस्रोतःपातेऽनीयत नौरिव ।
त्रिल्लकेनाऽपि स स्थैर्यं नीतिरज्जुप्रसारणात् ॥२९१९॥

व्यसनोल्लासवैषड्यं विशां पत्युर्व्यचिन्तयत् ।
येनाऽव्यवस्थाप्राथम्यं स जालमः पुनरग्रहीत् ॥२९२०॥

अलंकारादिभिः स्वास्थ्ये स्थाप्यमानोऽपि मन्त्रिभिः ।
अत्यजन्नैव कौटिल्यमजितात्मेव दुर्ग्रहम् ॥२९२१॥

गदं वैद्य इवाऽपाकं तमवह्नाय पार्थिवः ।
पक्वगण्डानिवाऽऽरेभे रिपून् पाटयितुं परान् ॥२९२२॥

आगन्तव्यं त्वया पश्चाद्यात्स्वस्मासु प्रकम्पताम् ।
भोजमुक्त्वेत्यलंकारचक्रोऽगाद् विप्लवोद्यतः ॥२९२३॥

2918. a) All Mss read °ब्रवीच्छ्व° (for °ब्रवीद्धय° suggested with St Tr).

2919. a) SA P₂ I₃ °स्रोत° (for °स्रोतः°).

2921. c) SA C P_{2,3} I₃ °न्नेव (for °नैव). —d) SA P_{2,3} I₃ °त्मेव (for °स्मेव).

2922. a) D P₁ गण्ड (for गद).

2923. d) P₂ I₃ SA °चक्रेगा° (for °चक्रोऽगा°).

तं जयानन्दवाडाख्यो दस्युरानन्दवाडजः ।
 अन्वयुर्विक्रमोदग्राः परेऽपि क्रमराज्यजाः ॥२९२४॥

अग्रस्थितो राजगृहोऽलंकारः स्वल्पसैनिकः ।
 चालुकासेतुकल्पस्तैर्जज्ञे सिन्धुरयैरिव ॥२९२५॥

स तु रामखराद्याजिक्षोभसंभावनां विशाम् ।
 उदपादयदेकाकी कुर्वन् बहुभिराहवम् ॥२९२६॥

आपानरभसक्षुभ्यद्रक्षःसंभ्रमदक्षिणम् ।
 रणं जगाम गञ्जात्वमञ्जसाऽस्त्रपरिस्तुतः ॥२९२७॥

स तूलकूटमिव तत्कटकं विकटं द्विषाम् ।
 किमन्यत् प्रैरयत् काऽपि प्रभञ्जन इवाऽञ्जसा ॥२९२८॥

ग्रासाय गृध्रकङ्कादिपत्रिवातस्य तत्यजे ।
 आनन्दवाडसूनुः स हत्वा तेनेषुणा रणे ॥२९२९॥

भोजस्योत्थातुकामस्य जिघृक्षोः क्षमाभुजश्च तत् ।
 पङ्कप्रधावत्क्रकरव्याधन्यायो व्यवर्धत ॥२९३०॥

अनुड्डयनसामर्थ्यः श्राम्यति क्रकरो यथा ।
 धावन् पङ्के पतन् व्याधोऽप्यनुधावत्यथाऽन्वहम् ॥२९३१॥

2924. a) S' P₂ °वाराख्यो, SA °वाळाख्यो (for °वाडाख्यो). —b) S' °वारज., SA °वाळज; P₂ °वाज (for °वाडज:) —d) C S' °ज्यका (for °ज्यजा)
2925. c) D P₁₋₃ I₃ SA °कल्पस्त, C S' °कल्पस्तु (for °कल्पस्तै° found in SG sec manu)
2926. a) D P₁₋₃ I₃ SA राम °रा°; C S' शब्दभिरा°; St suggests रामचरा° (for रामखरा° suggested)
2929. b) P₂ I₃ SA °पतित्रा°, C S' °पातित्रा°, P₃ °षत्रिवा° (for °पत्रिवा°). —c) C S' °वार°, SA °वाळ°, P_{2,3} °वाडा° (for °वाड°).
- 2931 d) D P₁ I. °धावन् प°, C S' P₂ °धावन् य° (for °धावल°),

प्रसङ्गे साहसस्यैवं भोज क्लैब्यमगात् सदा ।
 तं प्राप्तुमिच्छुर्भूपोऽपि मतिमोहं मुहुर्मुहुः ॥२९३२॥
 दिन्नाग्रामस्थिते भोजे स राजवदनोऽप्यगात् ।
 पुनः किं चौरचण्डालाः श्रेयसीत्युक्तिमीशितुः ॥२९३३॥
 डामरा भग्नसंघाता भूयः पूर्वाधिकां ततः ।
 कन्थां ते ग्रन्थयामासुर्मुहुर्मुहुः शौर्यशालिनः ॥२९३४॥
 ते द्वारपतिमायातं सोढुं शेकुर्न केवलम् ।
 अशक्यैराहवैर्यावत् तात्पर्यादुदवेजयन् ॥२९३५॥
 तेषां त्राणार्थमन्येषामुत्थानार्थमथाऽऽययौ ।
 कृष्टोऽलंकारचक्रेण नीर्वि दत्त्वा स साल्हणिः ॥२९३६॥
 तेषां परेद्युः पार्श्वं स यियासुरसकृद् यदा ।
 ह्याश्रमं श्रान्तसैन्यो द्वारेशोऽबुद्ध तं तदा ॥२९३७॥
 अजानन्निव तेषां स व्याजसन्धिं निबद्धवान् ।
 मिषात् कुतोऽप्यगात् तिर्यक्स्थितं सत्तारमूलकम् ॥२९३८॥
 तस्मिंस्तत्र स्थिते दूरात् कुतस्त्यामपि पूत्कृतिम् ।
 श्रुत्वा भोजोऽवदत् सायं किमपि व्याकुलीभवन् ॥२९३९॥
 निजैर्विहस्यमानोऽपि त्रासात् तस्मादहेतुकात् ।
 व्यरंसीत् संभ्रमाद्वाऽसौ चक्रे सज्जांस्तु वाजिनः ॥२९४०॥

2932. °) All Mss. read तत्राप्यु° (for त प्राप्तु° suggested with St).

After this v. युग्मम् .

2936. b) C S' °मुक्तानर्थ°, P₂ °मुक्तानार्थ° (for °मुत्थानार्थ°).

2937. °d) P₁ om.

2938. d) D C S' P_{1,3} I₃ SA सत्तार°; P₂ मतार° (for सत्तार° suggested with St).

2939. °ab) P₁ om.

त्रस्तोऽलंकारचक्रोऽथ दशग्राम्यप्रतो द्रुतम् ।
क राजपुत्र इत्येवं कथयित्वा पलायितः ॥२९४१॥

उदतिष्ठत् ततो ग्राममध्यात् तूर्यध्वनिर्महान् ।
आस्कन्दावेदकः सेनानिनादश्च क्षपामुखे ॥२९४२॥

अलक्षितो ध्वान्तमध्ये भेजे भोजः पलायनम् ।
श्वः कर्तव्येष्वलंकारचक्रो युद्धाय संदधे ॥२९४३॥

दत्तो द्वाराधिपेनाऽग्निर्गिरिवर्त्म प्रकाशयन् ।
ध्वान्तध्वस्तात्मनां तेषां तदाऽभूदुपकारकः ॥२९४४॥

द्वाराधिपस्य क्षाम्यन्तः संधिं भोजप्रतीक्षया ।
श्रुत्वा तमथ वृत्तान्तं भङ्गं ते डामरा ययुः ॥२९४५॥

समत्यजदपत्यादिबन्धं धीरोच्चलाश्रयात् ।
आर्जिं च भोजोऽलंकारचक्रेणाऽमङ्गलावहम् ॥२९४६॥

संरंभात् कर्तुमारंभेऽसामर्थ्यान्न च चक्षमे ।
भोजस्तत्राऽप्यभूत् तर्षान्नाहारादिसुखान्वितः ॥२९४७॥

बाणाग्निजस्त्रिपुरनिर्दहने प्रतापः
पाथोनिधेः प्रमथने वडवाग्निजन्मा ।
आसाद्य मन्दरनगेन समागमं हि
न काऽपि पन्नगपतेः सुखसख्यमासीत् ॥२९४८॥

2944. c) P₂ I₃ SA °त्मना (for °त्मनां)

2945. a) P₁₋₃ I₃ S' SA क्षम्यन्त* (for क्षाम्यन्त).

2946 a) All Mss. read असन्यजन्न° (for समत्यजद° suggested).

—c) All Mss. read स (for च suggested)

2947 ab) D St SA P₁₋₃ I₃ om. with a lacuna

क्षुत्पिपासाश्रमं हन्तुं प्राप्तः स्वविषयावनौ ।
अलंकारात्मजैर्भूयो बन्दुं भोजोऽभ्यलष्यत ॥२९४९॥

पितुर्मतेन वुद्ध्या वा स्वया तत्तद्विधितसतः ।
सोऽभिसंधाय निर्यातः प्रापाऽथ विषयान्तरम् ॥२९५०॥

ततो बलहरेणैव कृत्यं निश्चित्य कार्यवित् ।
अनास्थोऽन्यलवन्येषु दिनाप्रामं पुनर्ययौ ॥२९५१॥

द्वाराधिपोऽहितोद्वारधीरोऽप्यत्राऽन्तरेऽक्षमः ।
चक्षुरोगेण भग्नाभियोगोऽकस्माद् व्यधीयत ॥२९५२॥

भोजाय दातुमैच्छद् यो डामरस्ते सुते ददौ ।
पर्माण्डये गुल्हणाय राजजाय च निर्जितः ॥२९५३॥

रोगोच्चण्डतया दण्डप्रयोगावसरे कृते ।
तत्र साम प्रयुज्यैव द्वारेणो विवशोऽविशत् ॥२९५४॥

अभियोगक्षणे तस्मिन् ययौ भारसहः क्षयम् ।
दुर्नामिकामयक्षामः षष्ठचन्द्रोऽपि गर्गजः ॥२९५५॥

तत्राऽऽमयाविन्येवाऽऽत्तोद्रेकौ तदनुजौ निजौ ।
चक्राते वसुधां दुस्स्थामास्कन्दाद्यैरुपद्रवैः ॥२९५६॥

त्रिलोक प्रबलैरन्यैः सहाऽभेदं प्रवर्धयन् ।
नाऽग्रहीद् विग्रहैकाग्रः सान्त्वनामपि भूपतेः ॥२९५७॥

2949 d) C S' P_{1,2} I₃ बन्दु (for बन्दु).

2950. e) D सोसि° (for सोऽसि°).

2951. e) C S' P₁ I₃ °स्थोऽन्यो (for °स्थोऽन्य°).

2954. a) C S' °गश्च°, P_{2,3} I₃ °गोश्च° (for °गोच्च°). —e) D P₃ प्रयोज्यैव (for प्रयुज्यैव)

2956 b) All Mss read तमनुज निजम् (for तदनुजौ निजौ suggested with St, cf v. VIII 2753).

षष्ठे निष्ठां गते रोगमग्ने द्वारपतावपि ।
नियुक्तः क्षमाभुजा धन्यो निरगात् तारमूलकम् ॥२९५८॥

भोजश्च्युतोऽमुतोऽन्येषां बलिनां गोचरे पतेत् ।
प्राप्तप्रतिष्ठो निस्तीर्णो देशाद्वाऽसाध्यतां व्रजेत् ॥२९५९॥

इति संचिन्त्य सामाद्यैरुपायैस्तं जिघृक्षुणा ।
क्षमाभुजा मर्मसंरम्भो विदधे सोऽभियोगभाक् ॥२९६०॥

अज्ञातोदर्कवैषम्या दुर्नीतिः सा महीभुजम् ।
व्यावृत्त्याऽबाधत छिन्नपुच्छाकृष्टेव पन्नगी ॥२९६१॥

बलिनं राजवदनं नृपं चाऽवेत्य निर्बलम् ।
आभ्यन्तराश्च बाह्याश्च विक्रियां यत्क्रमाद् ययुः ॥२९६२॥

छिद्रान्तराणि सुलभानि सदैव हन्त
पातालरन्ध्रसरणेरिव दण्डनीतेः ।
बद्धीभवन् प्रसरमन्तरसंप्रविष्टो
यात्यप्रतर्क्यनियमात् पतनं भजेद् वा ॥२९६३॥

भोजत्यागार्थितो राज्ञा क्षीणार्थोऽसौ व्रजेदितः ।
उक्त्वेत्यमुं बलहरस्तस्य वृत्तिमकारयत् ॥२९६४॥

2958 °) C S' P_{1,2} I₃ SA धन्ये (for धन्यो).

2960. °) St °जामन्द° (for °जा मर्म°). After this √ युग्मम् .

2961. b) C S' P₂ I₃ SA °भुजाम् (for °भुजम्) — °) St C S' P_{2,3} I₃
°बाधता° (for °बाधत). —^{cd}) P₁ om

2964 a) All Mss read °त्यागो° (for °त्यागा° suggested with St.
Tr.) D P₃ °जितो (for °थितो).

तां लब्धप्रसरां मायां राजपक्षे विलोक्य सः ।
युक्त्यन्तराणि संलेभे प्रयोक्तुं नीतिकौशलात् ॥२९६५॥

संधिं पदे पदे बद्ध्वा सार्धं बलहरादिभिः ।
कुर्वन् गतागतं धन्यो जनस्याऽवाप हास्यताम् ॥२९६६॥

शश्वद्द्व्यावर्तमानस्य राजकार्यस्य नाऽवधिम् ।
अरघट्टघटीयन्त्रगुणस्येवाऽऽससाद् सः ॥२९६७॥

तस्य चक्र इवोद्भ्रान्ते कर्तव्ये तैक्ष्ण्यभागपि ।
भेत्तुं प्ररोढुं वाऽप्यासीन्नयो बाण इवाऽक्षमः ॥२९६८॥

नीतराजद्वयो व्यग्रः शेषस्यैकस्य विग्रहे ।
चतुरङ्ग इव क्रीडन् विवशोऽभूद् विशां पतिः ॥२९६९॥

बद्धलक्ष्यः प्रदानार्थं ततश्च च्छन्नना परान् ।
भञ्जतो वाजिपत्यादि नाऽप्यासीन्नाऽप्यजीगणत् ॥२९७०॥

दस्युषूद्यतसङ्गेषु शीतापायप्रतीक्षिषु ।
नागाद् बलहरः स्वेषामुन्मूलनमशङ्कत ॥२९७१॥

सामर्थ्यांशिथिलामित्रभावे सूत्रितविप्रिये ।
तस्मिन् धावति धन्ये च शश्वत्सोऽवेपताऽऽकुलः ॥२९७२॥

संमन्त्र्य सार्धं भोजेन धन्यं समदिशत् ततः ।
बद्ध्वाऽर्पयत नागं मे भोजं दास्यामि वस्ततः ॥२९७३॥

2965. °) C S' युक्त्या° (for युक्त्य°). —d) P₈ °नैपुणात् (for °कौशलात्)
2967. °) D P₃ °द्विवर्त°, SA P₁ I₃ °द्वयवर्त° (for °द्व्यावर्त°).
2971. °) SA *prima manu* C S' दस्युषु घृत°; SA *sec manu* St P₂
I₃ दस्युषु स्यूत° (for दस्युषूद्यत°),
2972. °) D (before suggestion) P₁₋₃ I₃ °मित्रो° (for °मित्र°).
2973. °) C S' P_{1,2} वस्तुत° (for वस्तत°)

भूरिकार्यकृतं स्वस्य बन्धनार्थावहां रिपोः ।
धन्यो व्यसनवैवश्याद् धियं नाऽबुद्ध तस्य ताम् ॥२९७४॥

पार्थिवाः स्वार्थसंसिद्धित्वराविरतसत्त्वया ।
धियाऽविशुद्धं यत्किञ्चित् कुर्वन्तीति न नूतनम् ॥२९७५॥

काकुत्स्थोऽपि प्रियाप्रार्थी व्यग्रः सुग्रीवसंग्रहे ।
वीरोऽविधेयं स्वार्थान्ध्याद् वधं व्यधित वालिनः ॥२९७६॥

संहृत्य सत्यनित्यत्वं राज्यगर्वाविशुद्धधीः ।
आचार्यं पाण्डवो राजा धर्मनिघ्नोऽप्यघातयत् ॥२९७७॥

आ भिष्ठविग्रहाश्रित्यद्रोग्धुर्नागस्य निग्रहः ।
स्वार्थापेक्षी तटस्थस्य तत्कालं न विगर्हितः ॥२९७८॥

अगृहीत्वा तु भूमर्त्रा कञ्चिद् भोजार्पणे पणम् ।
सोऽवाष्टम्भीत्यभूत् तस्मिन् मन्युर्मतिमतां मनाक् ॥२९७९॥

यथा तत्कृत्यमायत्यां हितं जातं तथैव चेत् ।
विचार्याऽकारि राज्ञा तच्छेमुषीयममानुषी ॥२९८०॥

विभिन्न इव भोजस्तु नागं समदिशद् यथा ।
दित्सुर्बलहरो राज्ञे त्वदर्पणपणेन माम् ॥२९८१॥

2974. b) All Mss read °वह (for °वहां suggested with St D).

2976. *) P₁₋₃ SA काकस्थो° (for काकुत्स्थो°),

2978. b) All Mss read विग्रह. (for निग्रह° suggested).

2979. °) All Mss read सोव° (for सोऽवा° suggested with St).

2981 °) C S' दित्सव° (for दित्सु°). D P_{1,3} °लहर, C S P₂ I₃ SA °लहरे
(for °लहरो suggested with St) P₃ राज्ञा (for राज्ञे).

बन्धमश्रद्धानोऽस्य राज्ञस्त्रासादसौ श्रयेत् ।
स विदन्नथ माध्यस्थ्यमिति तं हि तथाऽवदत् ॥२९८२॥

षष्ठन्द्रे गते निष्ठां जयचन्द्रेण पार्थिवः ।
संगृहीतेन तं नाग पार्श्वं प्रावेशयत् ततः ॥२९८३॥

पक्षीकृतः क्षमाभुजाऽयं हन्यादस्मान् भयादिति ।
चलन्तमपि तं भोजस्तन्मन्त्रितमबोधयत् ॥२९८४॥

तथेति जानन्नपि तं कृष्टोऽस्म्येतैरनीशताम् ।
यातः किमपि हन्तेति दूतैर्नागोऽप्यभाषत ॥२९८५॥

नियतं नियतिस्त्रोतोगर्भे जन्तोर्निमज्जतः ।
कथ्यमानं तटस्थेन श्रोतुं न श्रवणौ क्षमौ ॥२९८६॥

नागे बद्धे तत्कुटुम्बैर्भीतैरेत्य समाश्रितः ।
मायाशाली बलहरो दुर्धर्षः समपद्यत ॥२९८७॥

भोजनिष्क्रयविक्रेयं तमादाय ययौ ततः ।
रिल्हणेन समं धन्यो धावन् बलहरान्तिकम् ॥२९८८॥

सान्तर्हासो मोहयंस्तौ प्राङ्नागं दत्त मे ततः ।
भोजं दास्यामि व इति ब्रुवन् भ्रामयति स्म सः ॥२९८९॥

2984. b) C S' °मस्माद्, P₁ °मस्मान् (for °दस्मान्). —d) D C S' P₁₋₃ °न्त्रिणमरो°, SA I₃ °न्त्रिणमबो° (for °न्त्रितमबो° suggested with St).

2985. b) C S' SA P_{1,2} °सीसेतै° (for °स्म्येतै°)

2986. d) D (after suggestion) C S' °णे क्षमौ (for °णौ क्षमौ).

2987. d) All Mss. read दुर्दंशं (for दुर्धर्षं suggested with D).

2988. a) SA P_{2,3} I₃ भोजनि° (for भोजनि°). —d) SA P₂ I₃ °रान्ति° (for °रान्ति°).

2989. a) C S' °मोहयन्त ; St (after suggestion) P₁ I₃ °मोहयन्तौ ; SA P_{2,3} मोहयन्तौ (for मोहयंस्तौ).

बद्धमूलतया दूरं दुर्धर्षो योद्धुमागतम् ।
सर्वं तच्च तयोः सैन्यं निन्ये कृत्यविधेयताम् ॥२९९०॥

वर्षयुद्धापकर्षादिभिः खिन्नौ तौ ततोऽभ्यधात् ।
इतोऽपसृतयोः कुर्यां युवयोर्मतमित्यसौ ॥२९९१॥

एकप्रयाणान्तरिते स्थितयोः पथि चाऽकरोत् ।
कार्यान्तःपातवैवश्ये तयोर्मतिविमोहनम् ॥२९९२॥

काचिद् बलहरस्याऽऽसीत् पर्याप्तिर्घैर्यसत्त्वयोः ।
निश्चोद्याऽद्यतने काले वीराणां विरलैव या ॥२९९३॥

तथा हारितमार्गाय साहसात् पार्श्वमीयुषे ।
दुह्यति स्म न धन्याय लोभाद् भोजाय नाऽपि यः ॥२९९४॥

मतिमोहेन नागं चेद्दुर्मे सचिवास्ततः ।
कुर्यां तं स्वपदेऽभ्यर्थ्य चकारेति च चेतसि ॥२९९५॥

नागासांनिध्यलब्धार्द्धिदाढ्यार्थं गूढवैकृतः ।
भ्रातृव्योऽपातयन्नागं धन्याद्यैर्लोष्ठकाभिधः ॥२९९६॥

सचिवैर्निहते नागे निहँत्वहितमोहितैः ।
दुर्मन्त्रितं नरपतेः स्वैः परैश्च व्यगर्ह्यत ॥२९९७॥

स्वजातीयवधक्रोधाद् विरुद्धैः सर्वडामरैः ।
नागानुगैश्चाऽऽश्रितोऽभूत् ततो बलहरो बली ॥२९९८॥

2991 ab) D P₁₋₃ I₃ St SA °दि° खिन्नौ, C S' °दिसद्धिखिन्नौ (for °दिभिः खिन्नौ suggested). —b) A₁ (before corr) °व्यधात् (for °भ्यधात्).

2995. a) C S' मतेर्विमोहेन, SA₁ मतिमोहे (for मतिमोहेन).

देहिनी व्यसनापातवैवदयाद् भ्रमतोऽपथि ।
अकार्यं कुर्वतः कार्यं सिद्धः संसाधयेद् विधिः ॥२९९९॥

उद्यद्दुस्सहवित्ततानवतया बद्धावधाने मन-
स्युन्मार्गभ्रमणेऽवशस्य रभसाच्छवभ्रे परिभ्राम्यतः ।
अन्योऽपाहितकोशपृष्ठलुठनात् संदर्शिताङ्गक्षते-
र्जन्तोर्हन्त तनोति दुर्गतिशमं रम्यानुलोम्यो विधिः ॥३०००॥

तथा निरनुसंधानं नागं धीसचिवैर्हतम् ।
नाऽबुद्ध भोजः संजातत्रासस्त्वेवं व्यकल्पयत् ॥३००१॥

लब्धवर्णस्य नाऽवर्णावहं कर्मेदमीशितुः ।
अलब्धपणबन्धस्य वाञ्छिताप्त्यै विशङ्कयते ॥३००२॥

यश्च युद्धमिति व्यग्रं हर्षादाद्यामवापि यः ।
भोजमन्यकरस्थोऽयमशक्यो ह्यान्यथा मम ॥३००३॥

उक्त्वेति मोहयन् धन्यमुख्यान्मुग्धोऽस्मि संदिशन् ।
इति मां राजवदनः स्थितस्तन्नूनमन्यथा ॥३००४॥

आ भिक्षुविप्लवाद् द्रोहसुभिक्षस्याऽनुबन्धिनः ।
किं राजवदनोऽप्येष लोभात् संभाव्यते न भूः ॥३००५॥

2999. ^{b)} C S' P₃ भ्रमत' पथि (for भ्रमतोऽपथि).

3003. ^{a)} St suggests युद्धमतिव्यग्र (for युद्धमिति व्यग्र).

3004. ^{b)} St D SA P₁₋₃ I₃ °मुल्वा' °स्मि (for °मुख्यान्मुग्धोऽस्मि).
All Mss. read सदिशेत् (for सदिशन् suggested with St).
After this v. युग्मम् .

अथाऽविशङ्किनस्त्रासव्युदासायाऽस्य खाशकाः ।
रक्तार्द्रकृत्तिन्यस्ताङ्घ्रि कोशपानं प्रचक्रिरे ॥३००६॥

प्रादुष्कृतभियः क्षिप्तरक्षिणोऽमुष्य तिष्ठतः ।
विश्वासारथं बलहरो विरलः पार्श्वमाययौ ॥३००७॥

अमात्यमतिजाड्येन नष्टे कृत्येऽथ कृत्यवित् ।
स्वयमुत्तम्भनं नीतेः संरेभेऽसंभ्रमो नृपः ॥३००८॥

चैत्रः पादपमण्डलस्य तटिनीतोयस्य वर्षागमः
सत्कारो गुणगौरवस्य नयनप्रेम्णोऽन्तिकासेवनम् ।
पेश्वर्यस्य महोद्यमो जयविधेर्गाढाविषादग्रहः
कर्तव्यस्य च सिहदेवनृपतिर्म्लानौ न तत्त्वावहः ॥३००९॥

प्रवाहेणेव कृत्यस्य हटेन हरतोऽन्तरे ।
प्रातिलोम्यं श्रितवता पारं गन्तुं न पार्यते ॥३०१०॥

अतो धूर्तो नृपो मुग्ध इति ज्ञातोऽरिभिर्मुग्धा ।
मौग्ध्यं प्रदर्शयंस्तेषां यतते स्माऽभिसंघये ॥३०११॥

स हि यत्तत्प्रदानेन भजन् भोजान्तिकस्थितान् ।
तस्याऽविश्वासपात्रत्वं मंत्रस्तस्याऽभितोऽनयत् ॥३०१२॥

गन्धेन वासितोत्सङ्गाः कुरङ्गार्यङ्गजन्मना ।
प्रज्वलन्त्यो विभाव्यन्ते तटिन्योऽपि कवाटिभिः ॥३०१३॥

3006. °) St C S' P₁₋₃ I₃ °स्रस्ता° (for °न्यस्ता°)

3008 °) All Mss read °त्तम्भने [C S' °न] नीते (for °त्तम्भन नीतेः suggested with D),

3013 °) All Mss. read कवाटिभिः (for केरणभिः suggested).

नीडस्याऽन्तः सरन्ध्रस्य सर्वतो हि भयं स्पृशन् ।
जाले द्वाराग्रबद्धे च निर्गमे पतनं विदन् ॥३०१४॥

ताम्येद्यथा खगो भोजस्तथाऽन्तस्थेष्वविश्वसन् ।
बहिर्भूपेन रुद्धाऽध्वा प्रस्थानेऽप्यभजद् भयम् ॥३०१५॥

तदा स दौस्स्थ्यातिथितां प्राप्तः प्रैक्षत न क्षणम् ।
मनोविनोदनं किञ्चित्कृत्यं लोकद्वयोचितम् ॥३०१६॥

उग्राभिषङ्गमनुषङ्गि परस्य दुःखं
हन्ताश्रुथं व्यथयति प्रसभार्द्रभावम् ।
बद्धः सरोजकुहरे विरहार्त्तनादै-
श्रक्राभिधस्य मधुपोऽधिकमेति दैन्यम् ॥३०१७॥

रणे पूर्णव्रणाश्यानशोणितो लूनकुन्तलः ।
फेनोद्धार्याननः क्रन्दंस्तेनैकः प्रैक्ष्यत द्विजः ॥३०१८॥

स पृष्टो विप्लुतैर्नीतसर्वस्वं विक्षतं तथा ।
स्वं डामरैर्निवेद्यैर्न निनिन्द त्रातुमक्षमम् ॥३०१९॥

स्वदौस्स्थ्यार्तमनास्तस्य दुःखेन व्यथितोऽन्वहम् ।
घट्टितार्द्रव्रण इव प्राह स्मेति स सान्त्वयन् ॥३०२०॥

गर्हाहोऽस्मि न ते ब्रह्मन् योऽनुग्राह्योऽहमीदृशः ।
विषमे वर्तमानश्चेत्यथ सोऽपि तमब्रवीत् ॥३०२१॥

3014. °) P₁ ज्वाले (for जाले).

3015. °) P_{2,3} रुद्ध्वा° (for रुद्धा°) After this v युगम् .

3016. °) St C S' दौस्थ्या°; P₂ दोस्थ्या° (for दौस्थ्या°).

3017. °) C S' °षङ्गि (for °षङ्गि). —°) St °हार्त्तं°, P₂ I₃ °हातु° (for °हार्त्तं°)

3018. °) St C S' फेनो° (for फेनो°)

3019. °) D (before suggestion) P₁₋₃ I₃ SA नीतः सर्व°; C S' नीतं सर्व° (for नीतसर्व° suggested with D).

3020. °) St C S' °दौस्थ्यार्त्तं°, P₁₋₃ I₃ °दौस्थ्यन्त° (for °दौस्थ्यार्त्तं°).

दुर्ग्रहेणाऽमुना ब्रूहि कोऽर्थः पार्थिवपुत्र ते ।
सारासारविदो यूनः कुले जातस्य मानिनः ॥३०२२॥

प्राणान् संदेहमारोप्य प्रणम्य प्रकृताशयान् ।
पीडयित्वा विशः क्लेशैः कार्यं किमिव पश्यसि ॥३०२३॥

यश्च ते प्रतिभात्येव जेतव्यो विदितो न किम् ।
अग्निशौचः स सारङ्गः परशौर्याग्निमज्जने ॥३०२४॥

यत्र शस्त्रशलाकाऽपि विकला तद्विधीयते ।
इन्दीवरदलद्रोण्या घटनं स्फाटिकाश्मनः ॥३०२५॥

पृथ्वीहरावतारादिप्रत्यनीकिजितः परे ।
के नामाऽस्य न संघर्षे क्षुद्रप्राया दरिद्रति ॥३०२६॥

किं दृष्या एव बुद्ध्वाऽपि कृत्यं द्वैराज्यजीविनाम् ।
भृत्याशयाः फणिग्राहिगृहीता इव भोगिनः ॥३०२७॥

जातैः क्षमावलयोद्गहे फणिकुले धिग्भोगिडिम्बैर्मुदा
व्यालग्राहिविकासितास्यकुहरैर्ग्रासस्य हा गृह्यते ।
एतान् भिक्षयितुं न तु प्रथयितुं ते जीविकायै जन-
त्रासार्थं ननु कारयन्ति हि दतेर्निर्मज्जनोन्मज्जनम् ॥३०२८॥

3022. °) सारसा is no longer legible in SA.

3024. °) For अग्निशौच cf. fn. v. V. 15.

3025. °) C S' घटना (for घटन).

3027. °) All Mss. read दृष्य (for दृष्या suggested with St).

3028. °) D C S' °लैधिग्भो°; SA P₁₋₃ I₃ °लैधिग्भो° (for °ले धिग्भो° found in SG *sec. mauu*). D C S' P_{1,2} I₃ SA °मुंदा (for °मुंदा). —^b) All Mss. read °तस्य कुहरैर्ग्रासस्य (for °तास्य-कुहरैर्ग्रासस्य suggested with St)

इत्युक्तवन्तं तं सान्त्वयित्वा भोजो व्यसर्जयत् ।
तदैव चाऽऽशु व्याकोशविवेकः समपद्यत ॥३०२९॥

भव्यात्मत्वं प्रशममहिमोल्लासने हन्त हेतु-
र्भावानां तु ध्रुवमपरथा मार्दवं क्रूरता वा ।
स्पृष्टं पादैरमृतमहसः स्यात्कठोरं हिमांशो-
र्याति ग्रावाऽप्यहह रभसादार्रतां चन्द्रकान्तः ॥३०३०॥

राजन्याभिजने जातोऽप्यलज्जत्वमशिक्षितः ।
सोऽन्तरं स्वस्य राक्षश्च मुहुर्महदचिन्तयत् ॥३०३१॥

गुणैः शौर्यनयत्यागसत्यसत्त्वादिभिः प्रभोः ।
पूर्वेऽप्युर्वीभुजः खर्वाः क्षुद्राः स्पर्धासु के वयम् ॥३०३२॥

तस्य प्रभावदीप्तेऽपि समये क्षान्तिशीतला ।
शक्तिः क्षयजडत्वेऽपि मुग्धानां नो महोष्मता ॥३०३३॥

क्ष्वेडाग्नितापनिविडोरगसंगमेऽपि
तुङ्गस्य चन्दनतरोरतिशीतलत्वम् ।
काले हिमर्तुपरिपिञ्जरसंज्वरेऽपि
निम्नस्य कूपकुहरस्य महोष्मयोगः ॥३०३४॥

कुतोऽविपर्ययात् कार्यसुप्तं नृपममुं विना ।
प्राप्यं कस्य पुनः प्राप्यमप्यशुद्धया न बाधितम् ॥३०३५॥

3029. °) All Mss read तदेव (for तदैव suggested with St D).

3030 °) SA P₃ स्पष्ट (for स्पृष्ट).

3033 °) C S' जयजडत्वे° (for क्षयजडत्वे°).

3034. °) All Mss read °रपि शी° (for °रतिशी° suggested with D).

3035. °) All Mss. read कुतोपि ° (for कुतोऽविप° suggested).

—^{ab}) All Mss. read कार्यं सु° (for कार्यसु° suggested). —^c) All Mss. read प्राप्य (for प्राप्य suggested). —^d) D P_{1,2} I₃ SA बाधितुम् (for बाधितम्).

अष्टं निर्झरवारि शुभ्रमचलैः स्वीयेन भूयः क्वचि-
ल्लभ्यं लभ्यमथाऽभ्रतः कलुषतादुष्टं प्रकष्टं न तत् ।
निर्यन्निर्भरनिस्त्रगाम्बु नभसः प्राप्येत नित्यं दध-
त्प्रालेयत्वमुपेत्य शुद्धिमधिकां नाऽद्रेर्हिमाद्रेर्नगैः ॥३०३६॥

तदर्थमेव ग्रथितो योऽनर्थोऽग्रथितात्मनः ।
स तेन स्वस्थतां नेतुमर्थितो न स्पृशेद् रुषम् ॥३०३७॥

प्लोषाय योऽस्य दववह्निमदादमुष्मिन्
स्वस्थे स तेन शिखिना ग्लपितः समीपम् ।
अभ्येति चन्दनतरोर्दववह्निदाह-
शान्त्यै यदि प्रियकृदेष न तस्य किं स्यात् ॥३०३८॥

समग्रदुर्गतावर्हदपकर्तेव भूपतिम् ।
लोकनाथं तमुद्धर्तुं धीरं धन्यः पुनः पुनः ॥३०३९॥

राजप्रसादनोपायान्वेषी बलहरान्तिकम् ।
राजदूतमथाऽऽयान्तमेकदैकं व्यलोकयत् ॥३०४०॥

दरददेशं व्रजन् दृष्टवान् प्राक्प्रज्ञातमन्तिकम् ।
स नमन्तं तमानीय ततः स्मेर इवाऽब्रवीत् ॥३०४१॥

राज्ञः किमन्यसंधानैः संधिं बध्नात्वसौ मया ।
प्राज्ञैर्हि भिषजा भोज्यमातुराय समर्प्यते ॥३०४२॥

3039. *) All Mss. except SG sec. manu and P₃ read समग्रोद् (for समग्रदु°).

3040. d) All Mss except SG sec. manu read °मेकमेक (for °मेकदैक).

3041. b) D C S' P₁₋₃ वाक्प्रज्ञातु°, P₂ I₃ SA वाक्प्रज्ञात° (for प्राक्प्रज्ञात° suggested with St).

3042. b) D SA S' P₁₋₃ I₃ सधिवन्धात्त्व° (for संधिं बध्नात्व°).

तत्तस्याऽश्रद्धधानस्य नर्मस्मेरस्य जानतः ।
प्रत्ययोत्पादनं तैस्तैरालापैः किञ्चन व्यधात् ॥३०४३॥

निर्दम्भभाषितैरूढविस्मम्भः स कथान्तरे ।
अथाऽभिगम्य राजानं स्तुवन् भोजमभाषत ॥३०४४॥

राजपुत्राभिजातस्य पादच्छायाऽस्य लभ्यते ।
स्वर्णाद्रेरिव कल्याणप्रकृतेः पुण्यभागिभिः ॥३०४५॥

अनुवृत्त्याऽतिमृद्धाऽपि तस्याऽपोह्येत वैकृतम् ।
ज्योत्स्नयेव शरद्भानुपरितापौष्ण्यमम्भसः ॥३०४६॥

अपि स्मरसि चारत्वे नियुक्तोऽस्मि महीभुजा ।
विशतस्ते दरुदेशमभूवं पुरतः पुरा ॥३०४७॥

ततो निवृत्तो वृत्तान्तं मुख्यमाख्याय तावकम् ।
कालं क्षेप्तुं कथां दैर्घ्यं नयन् मध्ये तमभ्यधाम् ॥३०४८॥

क्षुत्तृडध्वक्लमश्रान्तान् देव तानवलोक्य माम् ।
निन्दतः स्वानुगान् भोजो निर्भत्स्यैवं तदाऽब्रवीत् ॥३०४९॥

स दैवतमिवाऽस्माकं कुलालंकरणं प्रभुः ।
वयं त्वसुकृतो यस्य नाऽऽप्नुमः पादसेवनम् ॥३०५०॥

3046. ^b) All Mss read °पोह्यत (for °पोह्येत suggested with St).

3047. ^a) All Mss. read चारत्वे (for चारत्वे suggested with St D).

3048. ^c) All Mss read कथादै° (for कथा दै° suggested with St).

—^d) C S' SA P_{1,2} I₃ °भ्यधात् (for °भ्यधाम्).

3049. ^a) SAP 1,2 I₃ क्षुन्दन्न° (for क्षुत्तृड°). —^b) St P₁₋₃ I₃ त्वाम° (for तान°). —^c) C S' P_{1,2} I₃ SA भोज (for भोजो).

3050. ^b) All Mss. read प्रभोः (for प्रभु suggested)

गण्याः पर्यन्तनिस्सारास्तत्संबन्धादिमे वयम् ।
चन्दनभ्रान्तिकृत्काष्ठं यत्स्यात् तद्गन्धवासितम् ॥३०५१॥

तच्छ्रुत्वैव दयाद्र्द्वं त्वयि यातः स लक्षितः ।
पृच्छन् पितेव किं गर्भरूपो वक्तीति मां पुनः ॥३०५२॥

तन्निशम्यैव भोजस्य द्रवीभूतमभून्मनः ।
सोऽन्तर्बाष्पोऽप्यपश्यत् तं सान्त्वयन्तमिवाऽग्रतः ॥३०५३॥

स व्यक्तमात्रासंबोधमुग्धत्वेन विहीयते ।
तत्त्ववित्कारणाज्ञानादन्तःकरणवेदनम् ॥३०५४॥

अभ्रद्धानस्तामिच्छां भोजस्याऽकृच्छ्रवर्तिनः ।
प्रतिदूतीकृते तस्मिन् धन्यो न प्रत्ययं दधे ॥३०५५॥

देविताऽभूद् यथा नागवृत्तान्ते न भवेत् तथा ।
महीभुजं मोहयितुं मायया दीव्यते मया ॥३०५६॥

मा भूद् भिन्नोऽयमित्येवमुक्त्वा बलहरं रहः ।
व्याजार्जवेन भोजस्तु संधिबन्धाय तत्त्वरे ॥३०५७॥

तत्कालयोग्यसाचिव्यश्चक्रिकाचतुरस्तथा ।
तेनाऽऽशु दैशिकापत्यमेको दूत्ये न्ययोज्यत ॥३०५८॥

स बालकतया नित्यस्वतन्त्रश्चक्रिकां स्वयम् ।
आचरेदिति नाऽऽशङ्कां भोजे बलहरोऽभजत् ॥३०५९॥

3053. *) SA I₃ om. प्य.

3054 *) All Mss read सुव्यक्त° (for स व्यक्त° suggested). —*) All Mss except SG sec manu read °कारणज्ञा° (for °कारणाज्ञा°)

3057. After this γ शुग्मम्.

पार्थिवः प्रार्थितः संधिदूतमासं प्रतीक्षते ।
प्रत्यागतेन तेनेति ततो भोजोऽभ्यधीयत ॥३०६०॥

तत्राऽसंनिहितान्यासः स्त्रीत्वादप्रतिभामपि ।
धात्री नोनाभिधानां स्वां राज्ञोऽभ्यर्णं व्यसर्जयत् ॥३०६१॥

मृतेन पित्रा मात्रा च हीनं तमनुयातया ।
मातृकृत्यं ययाऽत्राऽऽसीच्छैशवे माननीयया ॥३०६२॥

पत्युः प्रीत्यै विसंधानध्वंसाकल्पादिकल्पनात् ।
सखीकृत्यं सपत्नीनां यया शान्तेर्ष्यया कृतम् ॥३०६३॥

हासोल्लासे हि कार्याणां योग्यकृत्याप्तनिश्चयात् ।
न यां सुक्षत्रियां क्षमाभृत् संभ्रान्तां जातु वीक्षते ॥३०६४॥

श्वशुरेण प्रजाभिश्च कृतं राज्ञोऽभिषेचने ।
आशास्थं या महादेवी पट्टबन्धं समादधे ॥३०६५॥

अपत्यप्रियताभोगलोभमर्तृप्रसादनैः ।
प्रेर्यमाणाऽप्यकार्येषु बुद्धिर्यस्या न धावति ॥३०६६॥

स्वस्याऽन्यस्य च संधाने जाते भर्तुरभिन्नधीः ।
भाग्योदयेष्वनुत्सिका या चाऽखण्डितसद्गता ॥३०६७॥

आवाल्याद् भावविद्भर्तुः कुसृत्यनुसृतौ न सा ।
कार्यमध्यं विगाहेत मानाभिजनरक्षिणी ॥३०६८॥

3060. *) I₃ सन्धि (for सन्धि°).

3062. b) All Mss read हीने (for हीन suggested with St).

3063. d) C S' यथा (for यया).

3064. *) All Mss read °ल्लासे (for °ल्लासे suggested with St D).

3065. °) All Mss. read वा (for या suggested with St)

3066. d) C S' I₂ °स्यात्र (for °स्या न).

3067. *) D (before suggestion) St P_{1,2} I₃ स्वत्रान्यत्र, C S' अत्रान्यत्र;
P₃ स्वसान्यत्र (for स्वस्याऽन्यस्य suggested with D)

इति कल्हणिकादेव्या माध्यस्थे स धियं व्यधात् ।
प्रस्थानपदयात्रां सा सीमान्तप्रापणावधि ॥३०६९॥

गुप्त्यै लग्नकवित्तादि परार्थ्ये मध्यपातिनाम् ।
पाथेयार्थं पृथुस्वर्णभाजि कोशादि चाऽऽत्मनः ॥३०७०॥

प्रापयामास किं चाऽष्टौ प्रकृष्टाभिजनोद्भवान् ।
पालनार्थं राजपुत्रान् देवी यत्सर्वसंबिदम् ॥३०७१॥

वाचिकं तद् गृहीत्वा तामागमत् पार्थिवेन सः ।
घात्री स कारयन् धन्यो बद्धेच्छासिद्धिनिश्चयाम् ॥३०७२॥

विहितप्रत्ययस्तस्याः सद्यः स्यान्तु महीपतिः ।
राजधर्मस्य च वसन्नासीद् दोलाकुलाशयः ॥३०७३॥

स हि दध्यौ निर्विरोधो वैराग्येणाऽथ मायया ।
संकटान्मोचितव्योऽसौ यायात् कालेन विक्रियाम् ॥३०७४॥

अनिःशेषितजीमूतजालमाविर्भवन् रविः ।
अनूनक्लेशशेषं च विवेको न स्फुरेच्चिरम् ॥३०७५॥

3069. ^{d)} All Mss read सीमन्ताप्रा° (for सीमान्तप्रा° suggested with St) After this v. कुलकम्

3070. ^{b)} All Mss. read °नम् (for °नाम् suggested with St)

3071 ^{a)} SA P₁₋₃ I₃ प्राप्नु° (for प्राप°) —^{d)} All Mss except SG *sec manu* read °वत्स° (for यत्स°)

3072 ^{a)} All Mss. read वाचक (for वाचिक suggested with D) —^{b)} P₁₋₃ D पार्थिवेव (for पार्थिवेन)

3074. ^{b)} C S' P₂ I₃ °ग्येनाथ (for °ग्यणाऽथ). —^{c)} All Mss read °तव्यासौ (for °तव्योऽसौ suggested with St)

मुग्धान्निरनुसंधाननागबाधाद्वेत्य नः ।
 स्वार्थस्य सिद्धये माया तेनेयं निरमायि वा ॥३०७६॥
 लब्धलक्षेऽपरिक्षीणे शक्ते यूनि गणाश्रिते ।
 क्षत्रधर्मस्थिते नेदृग्विवेकः काऽपि लक्ष्यते ॥३०७७॥
 अवल्लि कौडुकुमं पुष्पमपुष्पं क्षीरिणः फलम् ।
 अकालपर्ययापेक्षं वैराग्यं वा महात्मनाम् ॥३०७८॥
 न त्याज्यो राजपुत्रोऽसावेवं मायानिधिर्यदि ।
 एवं विवर्तश्चेत् तस्मिन्नदृष्टे किं दृशोः फलम् ॥३०७९॥
 राज्ञी राजात्मजाश्चैते प्रतिष्ठाभङ्गशंसिनः ।
 ऋजुप्रभावात् सुस्पष्टमन्यत्कार्यं न मन्यते ॥३०८०॥
 अटन्ती कुटिलं स्पष्टं सरित्सर्वैर्न लक्ष्यते ।
 कान्ताकुन्तलनिःस्यन्दी तोयबिन्दुरिव क्रमः ॥३०८१॥
 इति ध्यात्वा राजधर्मं सत्यप्रज्ञोचितं व्यधात् ।
 धन्यरिल्हणयो कार्यं श्रुतावन्यानं विसर्जयन् ॥३०८२॥
 स्वस्यैवाऽर्थस्य दाढ्याय साल्हाणिस्त्वां दिदृक्षते ।
 समागमायेत्युक्त्वाऽथ धन्यो दूतैरनीयत ॥३०८३॥

3076. a) C SA P₂ मुग्धानिर° (for मुग्धान्निर°). —°) D (before suggestion) P₁₋₃ स्वस्थस्य (for स्वार्थस्य).

3077. a) C °लक्षे परि° (for °लक्षेऽपरि°) —^b) C|SA P₂ I₃ शक्तो (for शक्ते).

3078. a) St C S' P_{1,2} I₃ कुडुकुम (for कौडुकुम)

3081. a) D P_{1,3} I₃ अटिल, SA₁ *prima manu* अ° ल, P₂ अटिले (for अटन्ती). —^b) D P₁₋₃ I₃ SA शरत्स° (for सरित्स°). —°) St P₂ I₃ °विष्यन्दी (for °नि.स्यन्दी). —^d) D °वाक्रम. (for °व क्रमः).

3082. d) P_{1,3} श्रुता° (for श्रुता°).

3083. b) C S' SA P₁₋₃ I₃ °णिस्ता (for °णिस्तां)

मा भैषीदेष सन्धित्सुः सैन्यादिति मितानुगः ।
अवर्तिष्ट तटिन्याः स द्वीपान्तस्तत्प्रतीक्षया ॥३०८४॥

सरित् सा जानुदघ्नाम्भा भूत्वा घर्मद्रुते हिमे ।
गगनालिङ्गिभिर्भीमा तरङ्गैः समपद्यत ॥३०८५॥

अवाप्तयेर्ष्याऽलङ्घ्यभावं यान्त्याऽपि दन्तिनाम् ।
रुद्धः सिन्ध्वाऽभवत् सोऽथ द्विषां रन्ध्रैषिणां वशे ॥३०८६॥

सिन्धोरुभयतस्तोयैर्व्याप्ततीरभुवोऽन्तरे ।
ते दिण्डीरोपमां प्रापुः पिण्डिताः पाण्डुवाससः ॥३०८७॥

खाशकाना सहस्राणि भोजस्य पतितं बले ।
स्थितवन्ति निहन्तुं तं तथास्थितमचिन्तयन् ॥३०८८॥

दृग्भ्यां संभ्रमदीनाभ्यामघशान्त्यै स्पृशन्निव ।
कर्णे सल्लहणसूनुस्तान् संतर्ज्यावृजिनोऽब्रवीत् ॥३०८९॥

निर्दम्भमस्य विस्त्रम्भाद् धावतो विहिते वधे ।
निरत्ययो निपातः स्यान्नियतं निरये पुनः ॥३०९०॥

3084 a) All Mss read भैषीरेष (for भैषीदेष suggested with St).
SA P₂ I₃ सन्धित्त्व (for सन्धित्सु).

3086 a) St C S' P₂ I₃ अवाप्ता चे° (for अवाप्तये°) —b) All Mss.
read यान्त्यापि (for यान्त्याऽपि suggested) —c) D C S' P₁
सिन्वावभू° (for सिन्-वाऽभव°).

3087. c) P₃ om ते C S' द्विण्डी°, D suggests द्विण्डी° (for दिण्डी°).
P₁₋₃ I₃ SA °रोपमता (for °रोपमा)

3088 a) All Mss. read खशकाना (for खाशकाना suggested with St).
—b) All Mss except P₃ read पतिते (for पतित). —d) All
Mss. read °चिन्तयन् (for °चिन्तयन् suggested with St)

3089 d) All Mss except P₃ read °तर्ज्यं वृजिनो° (for °तर्ज्यावृजिनो°).

3090 b) All Mss [P₃ विधे] read विधेः (for वधे suggested with St.)

हृतेऽस्मिन् बहुभृत्यस्य न च शक्तिक्षयः प्रभोः ।
नैकपक्षक्षये तार्क्ष्यरंहः संहारमर्हति ॥३०९१॥

अपि वा वाच्यता राज्ञामेवं विस्रब्धबाधनात् ।
तुल्यस्तुल्येन कर्तव्यं किमनुध्याय बाध्यते ॥३०९२॥

यथाऽयं वृत्तयेऽनन्यकर्मा भूपं निषेवते ।
तथा ममाऽपि यत्नोऽयं तत्सेवासादने यतः ॥३०९३॥

युक्तमित्यादि तेनोक्ता अपि निश्चलनिश्चयाः ।
ते न्यषिध्यन्त निर्बन्धात् प्रतिज्ञायाऽऽत्मनो वधम् ॥३०९४॥

रात्रौ तथैवाऽऽदारिद्र्याच्छिद्रं तद्रक्षितुं ततः ।
कारिताः कोशपानं ते तमर्थं सोऽपि बोधितः ॥३०९५॥

तेनाऽऽवेदितनिर्व्याजतया धीरो महीपतिः ।
अनुध्यायाऽथ संदिग्धां संधिसिद्धिममुग्धधीः ॥३०९६॥

अजातनिश्चयः सिद्धेर्विनान्त.करणं परैः ।
अथ प्रास्थापयद् देवीं सामात्यां तारमूलकम् ॥३०९७॥

3091. ab) I₃ om

3092. b) All Mss read °बोधनात्, D suggests °बन्धनात् (for °वाधनात् suggested with St) —d) All Mss. read बध्यते (for बाध्यते suggested with St Tr).

3093. b) All Mss. read रूप (for भूप suggested with St D)

3095. ab) St °दारिद्र्याच्छि°, P₁₋₃ I₃ °दारिद्राच्छि°, C S' °दारिद्र्याच्छि° (for °दारिद्र्याच्छि°) —b) C S' गत (for तत).

3096. c) All Mss read सदिग्ध (for सदिग्वा suggested)

3097. ab) S' repeats the ab of 3096 —a) All Mss read अज्ञात° (for अजात° suggested) D P_{1,3} °यासिद्धे. (for °य सिद्धे°) —d). SA (conjectural reading) C S' P_{1,2} I₃ सामान्या (for सामात्यां).

राजधर्मविधेयत्वादवार्यक्रौर्यशङ्किनी ।
प्रस्थानप्रार्थनां भर्तुः सा स्वीकृत्य ततोऽब्रवीत् ॥३०९८॥

असामान्येष्वमात्येषु कुसृत्यालोकनात् सकृत् ।
आर्यपुत्र विचार्योऽस्ति विस्रम्भः किं विरोधिनाम् ॥३०९९॥

यद्वा निर्मानुयोन्मेषं शेमुषीत्वं विगाहितुम् ।
प्रथते नु कथंकारं मूर्तत्वं मर्त्यधर्मिणाम् ॥३१००॥

देहोपकरणत्वं ते प्राणैर्मम विचिन्त्यते ।
सतीधर्मस्तु सहते राजधर्मस्य नोचितम् ॥३१०१॥

व्यञ्जितास्यसदाचारं कलिकृत्यं द्विषि त्वयि ।
प्रारब्धो देव भोजने हिमाद्रौ हिमविक्रयः ॥३१०२॥

न गृह्णाति शमं वेत्ति स्वस्याऽन्यस्य न चाऽन्तरम् ।
निर्व्यूढमददोषोऽद्य प्रायेण प्राकृतो जनः ॥३१०३॥

पुत्रमन्यवरोधादिवुद्धयद्गुद्धया प्रधावति ।
साध्वाचारोऽपि भूपाल क्रुध्यन् विस्रब्धबाधने ॥३१०४॥

समयालङ्घनामोघगिरा देवेन पीयते ।
लोकत्रयैकपात्रेऽस्मिन् यशो नूनं मया सह ॥३१०५॥

- 3108 b) All Mss read °कूर° (for °क्रौर्य° suggested with D)
3109 c) All Mss read °बोसि (for °योऽस्ति suggested with St).
3100 a) D S' °न्मेषा; P₃ °मेषा, C I₃ SA P_{1,2} °न्माषा (for °न्मेष).
3102 For the Proverb हिमाद्रौ हिमविक्रिय cf v. III. 138. —b) P_{1,3}
मयि (for त्वयि).
3104. a) C S' P₃ °मन्त्र° (for °मन्व्य°) All Mss read °विरो° (for
°वरो° suggested with St Tr.) —d) P₁₋₃ I₃ SA क्रुध्य (for
क्रुध्यन्). C S' विश्र° (for विस्र°).

त्रातव्यसंश्रयोपेक्ष्यप्राणायास्त्वन्यदायशः ।
 ममैवाऽऽस्वादयन्त्याः स्यादात्मंभरिपुरास्थितिः ॥३१०६॥
 इत्युक्त्वा विरतां सत्यसंधः साध्वी धरापतिः ।
 शान्तशङ्कामकृत्वा तां समामन्व्य न्ययोजयत् ॥३१०७॥
 भङ्गं सर्वानयं त्रातुं प्रयोक्तुं वेतनं नृपः ।
 संरम्भे किमयं ध्यायत्यन्तः सर्वोऽप्यचिन्तयत् ॥३१०८॥
 उपायेषु प्रयुक्तेषु देवीसंप्रेषणावधि ।
 नाऽन्यदस्य प्रयोक्तव्यं यदवाशिष्यत क्वचित् ॥३१०९॥
 सपक्षभेदाद् भूर्भर्तुः सबलत्वाबलत्वयोः ।
 परीक्षकत्वाद्ये केचिन्माध्यस्थेनाऽवसन् क्वचित् ॥३११०॥
 तेऽप्यल्पाः वा महान्तो वा क्षीणदाक्षिण्यशृङ्खलाः ।
 भोजगृह्यैः सहाऽबध्नन् कन्थां सर्वेऽपि डामराः ॥३१११॥
 ते ह्यच्छिन्नतटस्थत्वाद् द्वैराज्येऽस्माभिरीदृशः ।
 भोज संजात इत्याशु माध्यस्थ्यं परिजह्निरे ॥३११२॥
 त्रिल्लको भोजसविधं तनूजं प्राहिणोद् द्रुतम् ।
 प्रावेशयच्छमाला च चतुष्कं पुष्कलैर्बलैः ॥३११३॥

3106. ^{a)} All Mss read °सक्षयो° (for °सश्रयो° suggested). —^{b)} All Mss read °दायश (for °दायश. suggested with St Tr.). —^{c)} C S' I₃ ममे° (for ममै°). —^{cd)} All Mss. read °यन्त्यादादा° (for °यन्त्या स्वादा° suggested with St Tr.).

3107. ^{d)} SA *Prima manu* om. समामन्व्य. SG *sec. manu* सोनामन्व्य; SA *sec. manu* D C S' P₁₋₃ I₃ माता मन्व्या (for समामन्व्य suggested with St).

3108 ^{b)} D P₁ वेदन; P₂ वेतुन, P₃ वदन (for वेतन).

3109 ^{d)} C S' P_{1,3} यदे° (for यद°)

3111 ^{c)} All Mss. read अल्पे (for अल्पा suggested)

ये भिक्षुविप्लवेऽप्याऽऽसन् राजदाक्षिण्यरक्षिणः ।
विरोधिसविधं प्रापुस्तेऽपि नीलाश्वडामराः ॥३११४॥

लहराद् देवसरसाद्दोलडातश्च डामराः ।
त्रयो नीलाश्वतश्चैका डामरी पर्यशिष्यत ॥३११५॥

न व्यरंसीद्धिमं तत्तल्लवन्ये साल्हणेर्बले ।
पतत्रावृट्प्रमत्तौघघोषोऽम्भोधाविवोद्गतः ॥३११६॥

भोजस्तु देवीमायान्तीं श्रुत्वा बलहर ततः ।
ध्रुवं संधित्सया बद्ध इति सुव्यक्तमभ्यधात् ॥३११७॥

एतावन्ति दिनान्यासीत् पुंसो भ्रमयिता पुमान् ।
संवन्धिनीनां माध्यस्थ्ये स्वकुल्यात् कोऽन्यथा भवेत् ॥३११८॥

कुलचूडामणिः प्रेम्णा स यत्रैवं प्रवर्तते ।
किं स्याद्गण्यप्रायाणां कार्कश्यं तत्र माहशाम् ॥३११९॥

यच्च मायामिमां ब्रूथ तत्तथाऽस्त्वस्मि वञ्चितः ।
विश्वास्यैव भविष्यामि नाऽकीर्तीनां निकेतनम् ॥३१२०॥

मा च भृद् विजयाशा वः समेता निखिला इति ।
अद्राक्ष्म चेदृशान् व्यूहानवारुक्ष्याम वोन्नतेः ॥३१२१॥

3115 a) SA °द्वोलळातश्च, C S P₁ °त् होलरातश्च (for °द्वोलडातश्च).

3116 b) C S' SA P_{1,2} I₃ साल्हणं बले (for साल्हणेर्बले) —c) P_{2,3} I₃ SA °मत्तौघ° (for °मत्तौघ°)

3117 a) C S' दीवीमायात, P₂ दीवीमायान्तौ, P₁ I₃ दीवीमायान्तौ; SA देवीमायान्तौ (for देवीमायान्तीं). —b) All Mss. read °हरस्ततः (for °हर तत suggested with St).

3121. cd) C S' चदृश व्यूहमवारुक्ष्यामि, D P_{1,2} चेदृशा व्यूहामवारुक्ष्याम; P₃ I₃ SA चेदृशा व्यूहानवारुक्ष्याम (for चेदृशान् व्यूहानवारुक्ष्याम suggested with St) P₁₋₃ I₃ वोन्नते (for वोन्नते).

युक्तियुक्तमिदं चाऽन्यच्चोक्तवान् बहु निश्चयात् ।
नाऽशक्यताऽन्यथा कर्तुं भोजो बलहरादिभिः ॥३१२२॥

द्वित्राहान्तरितेऽमित्रप्रमाथेऽपरथा कथम् ।
फलकालेऽसि संवृत्त इति तं चाऽवदन् नृपाः ॥३१२३॥

तारमूलस्थितौ राज्ञ्यां ससैन्यौ धन्यरल्हणौ ।
राजपुत्रैः सह ततः पाञ्चिग्राममवापतुः ॥३१२४॥

प्राप्ताववेत्य तौ नद्यास्तीरेऽवाचि कृतस्थिति ।
परस्मिन् कूलगहने भोजोऽप्येतावुपाविशत् ॥३१२५॥

अश्रान्तं विशतो दिङ्मुखेभ्यस्तत्कटकं भटान् ।
पश्यन्तः केऽपि सांघे न श्रद्दधुर्नृपतेर्बले ॥३१२६॥

हठप्रविष्टान्घ्निर्यातुमक्षमानल्पसैनिकान् ।
धन्यादीन् राजवदनो हन्तुं शश्वदचिन्तयत् ॥३१२७॥

छिन्वा सुय्यपुरात् सेतुं राज्ञः सैन्यं जिघांसवः ।
महापद्मसरोनौषु निभृतं केचनाऽवसन् ॥३१२८॥

अन्ये तत्साहसोदन्तान्वेषिणः पतनोन्मुखाः ।
सैः स्वैर्मागीँस्तत्र तत्र तस्थुर्भूभृदसंमताः ॥३१२९॥

आस्कन्दं भाङ्गिलेयाद्याः पुरे शंकरवर्मण ।
शमाला क्षितिकावार्ति डामराः समचिन्तयन् ॥३१३०॥

3123. °) St P₁₋₃ I₃ सवृत्तमिति (for सवृत्त इति) —^d) C S' I₃ P₁ नृपः
(for नृपा) .

3124 °) D C S' P₃ °स्थिते राज्ञि, P_{1,2} I₃ °स्थिते राज्ञा, SA °स्थिते राज्ञ्यां
(for स्थितौ राज्ञ्या suggested with St) —^b) SA P_{1,2} I₃
धैर्य° (for धन्य°)

3130 °) All Mss. read शमाला°, SA₁ gloss श्वाल (for शमाला
suggested with St Tr)

प्राप्यं महासरित्कूलं त्रिल्लकाद्यैरगण्यत ।
नीलाश्वडामरैर्वीक्षा कार्या च नगरान्तरे ॥३१३१॥

किमन्यद्राजगृह्याणां समं सर्वे जिघांसवः ।
कारण्डवानां तोयान्तर्वेष्टितानामिवाऽभवन् ॥३१३२॥

संदिग्धशिक्षितं कार्यं सर्वतः समतां तदा ।
प्राप वृष्टेरवग्राहग्रहयोगान्तरस्थितेः ॥३१३३॥

पदे पदे राजचमूवधायोत्थानमिच्छतः ।
छिन्दन् बलहरस्येच्छां भोजो व्यग्रत्वमग्रहीत् ॥३१३४॥

क्षणे क्षणे विसंधानध्यायिना तेन कश्चन ।
बध्यमानास्वन्तरायः संविधासु व्यधीयत ॥३१३५॥

घटनामुद्ययौ यो यो विरोधः कटकद्रयात् ।
सत्त्वैकाग्रः स्वयं भोजस्तं तं त्वरितमच्छिनत् ॥३१३६॥

दूत्ये विकत्थकत्वे वा येऽभूवन् राजरञ्जकाः ।
भयेन प्रययुस्ते यद्वैकल्यं कार्यसंकटे ॥३१३७॥

3131 °) St D P₁₋₃ I₃ °रैर्वीक्षा, C S' °रैरीष्या (for °रैर्वीक्षा suggested).

3132 °) P₁₋₃ SA °भवत् (for °भवन्)

3134. b) All Mss read °पथायो°, St Tr °मथायो° (for °वथायो° suggested).

3135 °) C S' बद्धमानस्वा°, P_{1,2} I₃ SA बध्यमानस्वा°, D P₃ वाध्यमानस्वा° (for बध्यमानास्व° suggested with St) —^d) D P₃ °यचीर्यत (for व्यचीर्यत).

3137 a) St P₃ च कल्पकत्वे, D C S' P_{1,2} I₃ च कल्पकत्वे (for विकत्थकत्वे suggested). —^b) All Mss. read °रुव° (for °भुव° suggested).

कर्णे तत्कथयन्ति दुन्दुभिरवै राष्ट्रे यदुद्धोषितं
तन्नम्राङ्गतया वदन्ति करुणं यस्मात् त्रपावान् भवेत् ।
श्लाघन्ते तदुदीर्यते यदरिणाऽप्युग्रेण मर्मान्तकृद्
ये केचिन्ननु शास्त्रमौग्ध्यनिधयस्ते भूभृतो रञ्जकाः ॥३१३८॥

भाण्डस्ताण्डवमण्डपे कटुकथावीथीषु कन्थाकवि-
गोष्ठिश्वा स्वगृहाङ्गने शिखरिभूगर्भे खटाकुः स्फुटम् ।
पिण्डीशूरतया विटश्च पटुतां भूभृद्गृहे गाहते
गच्छन्ति हृदकृष्टकच्छपतुलां चित्रं ततोऽन्यत्र ते ॥३१३९॥

सूरोद्रेकविपर्यासाच्छान्तोष्मक्ष्माभृतस्ततः ।
वासरः शरणीचक्रे तुङ्गस्योत्तुङ्गमञ्जसा ॥३१४०॥

भानुर्दत्तपदोऽनूरोभ्रातुर्गोवलयान्तरे ।
क्ष्माभृच्छिरोर्षितकरो रक्तमण्डलतां दधे ॥३१४१॥

अहस्त्रियामामुखयोरपि मध्यस्थया दधे ।
सन्ध्यया वन्दनीयत्वं जनस्य व्यञ्जिताञ्जलेः ॥३१४२॥

कवाटिदन्तैर्विस्फोटाश्चन्द्रकान्तैः शिरोद्गमः ।
श्वयथुः पयसां पत्या दधे राइयुदयोन्मुखे ॥३१४३॥

3138 This verse and the following are found in Vallabhadeva's *Subhāsītāvalī*, 462-463, ed. Peterson and Durgāprasāda.

—^a) P₁ om after तत्कथ upto तन्नम्राङ्गतया. —^b) SA₁ om. तन्नम्राङ्गतया with a *lacuna* SA₁ (before corr) करुणा (for करुण) SA₁ °वाभवेत् (for °वान् भवेत्) —^c) St *Subhāsītāvalī* °प्युग्र न (for °प्युग्रेण) SA₁ कर्मान्त° (for मर्मान्त°) —^d) SA₁ om ननु with a *lacuna* St P₁₋₃ I₃ भूसुजो (for भूभृतो)

3139 ^a) St मण्ड° (for भाण्ड°) All Mss read कटुकथावीथीषु, *Subhāsītāvalī* चटुकथावीथीषु (for कटुकथावीथीषु suggested with St) —^b) SA₁ marg St *Subhāsītāvalī* °भूगर्भे (for °भूगर्भे)

3140 ^a) D St P₁₋₃ I₃ शूरोद्रे° (for सूरोद्रे°) —^b) D C S' P₁₋₃ °न्तोष्मा (for °न्तोष्म°) —^d) SA₁ om तुङ्ग with a *lacuna*

3142. ^b) St P₃ I₃ om रपि with a *lacuna* —^d) P₁₋₃ SA जनयन्व्य° (for जनस्य व्य°).

3143. ^b) St P₂ I₃ सिरो° (for शिरो°).

सदैन्येष्वरविन्देषु हीनद्वन्द्वोपजीवनैः ।
कवाटिनां कटेष्वेव षट्पदैर्घटितं पदम् ॥३१४४॥

अदृष्टकार्यपर्यन्तास्ततस्ते विषमस्थिताः ।
सरित्तटे सकटकाः पर्यतप्यन्त मन्त्रिणः ॥३१४५॥

न किञ्चित्प्रत्यभात् तत्त्वं लघु भ्रान्तं च जानताम् ।
ओघेन ह्यिमाणानामिवैषामवलम्बनम् ॥३१४६॥

तीरे परस्मिन् सरितो वसन् बलहर पुनः ।
रुद्धः कन्दलितास्कन्दबुद्धिः साल्ढणिनाऽसकृत् ॥३१४७॥

कार्यातिपातादायातं मन्त्रिणां तन्मितं बलम् ।
तस्य प्रवर्धमानस्य सुखोच्छेदं बभूव यत् ॥३१४८॥

वितस्तासिन्धुसंभेदयात्रायां नगरे यथा ।
तथा तत्राऽपतद् रात्रौ लोकोऽभ्रान्तो व्यवर्तत ॥३१४९॥

लेखैर्डाभरसंहारखण्डनाय विसर्जितैः ।
सान्तरैर्ग्रथिता बाह्यैर्नानाग्रै राजबीजिनः ॥३१५०॥

शाळ्यान्वितैरनुचरैस्तुमुलोत्पादनैरपि ।
धीरो धैर्यान्निश्चयाद्वा स्वैः स कृष्टुं न पारितः ॥३१५१॥

3144. °) St C S' P₂ I₃ षटे° (for कटे°)

3146. °) D P₁₋₃ I₃ SA °भा***त्स्व; St °भात्सर्व, C S' °भातस्व (for भात् तत्त्व suggested).

3147. °d) All Mss except C read °स्कन्दो बुद्धि (for °स्कन्दबुद्धि).
—d) I₃ SA °णना° (for °णिना°)

3149 °) C S' यथा (for यथा). —°) All Mss read तथा° (for तत्रा° suggested with St Tr) —d) D C S' P₂ लोके, P₃ लोके (for लोको°)

3151. °) All Mss read °नुसरे° (for °नुचरै° suggested)

सामन्तानामागतानामबिस्त्रम्भादसंभ्रमम् ।
न्यक्कृतोऽयं निपत्याशु कुर्यादित्याहितं रुषा ॥३१५२॥

कृते च कदनोंकारेऽनेन सर्वस्समुन्मिषेत् ।
द्विजानामिव दस्यूनां समूहस्तेन सर्वतः ॥३१५३॥

इति निर्धाय दुधुक्षुरिव भोजं क्षपात्यये ।
कुर्मः साहसमित्युक्त्वा निन्ये बलहर समम् ॥३१५४॥

तेषां तदर्थायातानां सामन्तानां सभाजने ।
दाक्षिण्यादिति नाऽभोजि तेनाऽप्यभिजनस्पृशा ॥३१५५॥

तथा स्वमत्याऽवैमत्यं तमज्ञात्वा तु मन्त्रिणः ।
निष्प्रत्ययास्ते न जातममन्यन्त नयात्ययम् ॥३१५६॥

पक्षिपक्षस्फुटास्फालशफरस्फुरितेऽप्यघात् ।
तेषामासविधास्कन्दः प्रधावदहितभ्रमम् ॥३१५७॥

कूलेऽपरस्मिन् कूलिन्याः स्वाभिसंधाननिर्वृतैः ।
समभाव्यत तैर्नाऽन्यो रथाङ्गेभ्योऽभिषङ्गभाक् ॥३१५८॥

3153 ^{b)} St I₃ P₃ SA have a *lacuna* of two Syllables before समुन्मिषेत् D C S' P_{1,2} सर्वं (for सर्वं, suggested).

3154 ^{a)} P₃ SA दुदृ° (for दुधु°). After this v तिलकम्.

3155 ^{a)} P₁₋₃ I₃ SA एता मदर्थया°, C S' P₂ तेषा तदर्थाया°; St suggests एषा मदर्थया° (for तेषा तदर्थाया°). —^{b)} P₁₋₃ I₃ SA °ना सभोजनि, P₂ °ना सभोजने, St suggests ना सभोजन., D °नामभाजने (for °ना सभाजने suggested)

3156 ^{a)} All Mss read समत्यावै° (for स्वमत्यावै° suggested with St). —^{e)} All Mss read °स्तेन (for स्ते न suggested).

3157. ^{e)} St °स्कन्द प्र°, D C S' P₁₋₃ °स्कन्द प्र° (for °स्कन्दप्र° found in I₃).

मरुत्काकुत्स्थदूतस्य कपेस्तीर्णाम्बुधेः पिता ।
ततान तेषां दूतानां सरित्पारगतौ बलम् ॥३१५९॥

कीर्णकर्णज्वरांश्चाऽरीन् पीत्कृतैस्तीरभूरुहाम् ।
आश्रित्योन्निद्रकेणेत्यं निन्युस्ते तां निशीथिनीम् ॥३१६०॥

क्षपान्ते क्षमाधरोत्तंसहेमतामरसभ्रमम् ।
उद्गच्छतो रवेर्यावच्चिच्छिदुर्न करच्छटाः ॥३१६१॥

चक्राह्वविरहालोकसशोकानामिवाऽगलत् ।
कुन्दमलाक्षिपुटाद्यावन्नैशं नाऽम्भश्च वीरुधाम् ॥३१६२॥

मितपत्तियुतस्तावत् तरुकच्छाद् विनिर्गतः ।
स वीरस्त्वरयन् युग्यवाहान्मूर्ध्न्यङ्घ्रिणा स्पृशन् ॥३१६३॥

रोडुकामाण्डामरीयान् वीरान् दृष्टेर्विलोकितैः ।
सर्वतो धावतः कुर्वन् योधान् प्रतिहतौजसः ॥३१६४॥

पारश्वधी चारुवेषो युवा संमुखमापतन् ।
युग्याधिरूढस्तैः प्रैक्षि संप्राप्तः सरितस्तटम् ॥३१६५॥

अदृष्टपूर्वं तं दृष्ट्वा श्रीखण्डोल्लिखितालकम् ।
कुङ्कुमालेपिनं चैते भोजोऽयमिति मेनिरे ॥३१६६॥

अतिवाह्यं निशां राजवदनं तं विमोहयन् ।
प्रातश्च तरसाऽऽमन्त्र्य स तथा संमुखो ह्यभूत् ॥३१६७॥

3159. a) SA P₂ I₃ °काकुस्थ° (for °काकुत्स्थ°). —^d) St SA P₁₋₃ I₃ om.
बलम् with a *lacuna*.

3162. b) C S' P_{1,2} I₃ °मशो° (for °सशो°).

3163 c) St S' P₃ I₃ om. स वीर with a *lacuna* —^e) All Mss.
[SA युद्ध°] read युद्ध° (for युग्य° suggested with St Tr.).
—^d) SA C S' P_{1,2} I₃ स्पृशत् (for स्पृशन्).

3165 After this v कुलकम्

प्रविष्टयुग्यं तोयान्तः पाराद्धावितवाजिनः ।
धन्यादयस्तमभ्येत्य मुदिताः पर्यवारयन् ॥३१६८॥

उदभूत् तुमुलः शब्दस्ततः कटकयोर्द्वयोः ।
एकत्राऽऽक्रन्दमुखरः परत्राऽऽनन्दनिर्भरः ॥३१६९॥

नादमाकर्ण्य संग्रामबुद्ध्या दिग्भ्यः प्रधावितैः ।
तं परैर्मिलितं वीक्ष्य मूर्ध्न्यताड्यत् डामरैः ॥३१७०॥

तस्याऽभिनन्दनालापप्रमुखा प्रक्रियाऽभवत् ।
अदैन्यशुद्धा धन्यादिष्वनुज्झितनिजक्रमा ॥३१७१॥

प्लवमानं मनोर्हर्षं वेगात् संस्तम्भ्य सर्वतः ।
अथेत्यं स्तुवता तत्तत् स धन्येनाऽभ्यधीयत् ॥३१७२॥

राजपुत्र पवित्रेयं पृथिवी स्थैर्यशालिना ।
त्वया धाक्ता सुमनसां मेरुणा वा महीभृता ॥३१७३॥

गवां जयति सर्वासां निर्विकारतया वसन् ।
विक्रियोपहतं गौस्ते क्षीरं च क्षीरवारिधेः ॥३१७४॥

कस्य पुंस्कोकिलस्येव त्वां विनाऽधममध्यतः ।
निर्गत्य निजकुल्यानां सिद्धं मध्यावगाहनम् ॥३१७५॥

3169. c) All Mss read °क्रान्ति° (for °क्रन्द° suggested with St).

3170. c) SA₁ (before corr) I₃ डामरै° (for त परै°).

3171. b) C S' P₂ I₃ SA °प्रक्रिया° (for प्रक्रिया°) —c) All Mss. read. °शुद्ध° (for °शुद्धा suggested with D)

3172. b) St (before corr in corrigenda) °स्तम्भ्य (for °स्तम्भ्य)

3174 a) D C S' P_{1,2} I₃ गर्वाङ्ग° (for गवा ज°). —d) St SA P₃ I₃ om. च with a lacuna, D C S' P_{1,2} त (for च suggested).

सदाचारस्य भवता प्रथमं प्रहते पथि ।
न तच्चित्रं संचरामश्चरमं चेत् ततोऽधिकम् ॥३१७६॥

इत्यादिप्रसृतालापदत्तोलापोऽधिरोप्य सः ।
जयोत्तरङ्गं तुरगं स्तुवद्भिस्तैरनीयत ॥३१७७॥

लवण्याः कतिचित् क्रोशान् विक्रोशन्तस्तदा ययुः ।
स्वकुल्यैर्नीयमानं तं काका इव पिकान्तिकम् ॥३१७८॥

स एवमेकविंशोऽब्दे ज्यैष्ठस्य दशमेऽहनि ।
त्रयस्त्रिंशद्दर्शयः समगृह्यत भूभुजा ॥३१७९॥

राज्ञी कृतप्रणामं तं प्रियं पुत्रमिवाऽऽगतम् ।
अभ्यनन्दच्छ्रान्तभृत्यमस्याऽऽहारमकल्पयत् ॥३१८०॥

इन्दुवंशाविसंवादिगुणग्राममवेक्ष्य तम् ।
प्रागदृष्टवती मेने वञ्चिते सा विलोचने ॥३१८१॥

गुणैरशाठ्यदाक्षिण्यमाधुर्याद्यैरकृत्रिमैः ।
तस्या विशदशीलं स क्षमापतिममन्यत ॥३१८२॥

मुखरागो मनोवृत्तेर्द्वारौज्ज्वल्यं गृहश्रियः ।
भर्तृस्वभावस्याऽऽचारो योषितामनुमापकः ॥३१८३॥

3177. b) SA P₁ I₃ °दन्तोल्लापोधिरोह, C S' P₂ °दत्तोलापोधिरुह, P₃ °दत्तो-
लापोभरोह; St (after suggestion) D °दत्तोलापोधिरुह (for
°दत्तोलापोऽधिरोप्य suggested).

3178. a) C S' लवण्य (for लवण्या), D P₃ °क्रोधाद्, C S' P_{1,2} I₃ SA
°क्रोशाद् (for °क्रोशान् suggested with St)

3179. b) D SA S' P₁₋₃ I₃ ज्यैष्ठस्य (for ज्यैष्ठस्य)

3181. a) C S' P_{1,2} I₃ SA इन्द्र° (for इन्द्र°)

3182. d) D P₁₋₃ °रमन्यत (for °ममन्यत)

3183. a) C S' P_{1,2} I₃ SA मुखरागम°; D (before suggestion)
मुखराग म° (for मुखरागो म° suggested with St D).

दिनक्षयव्यञ्जिताध्वक्लमं प्रस्थातुमुत्सुकम् ।
राज्ञोऽभ्यर्णं विशेष्येनं दाक्षिण्यात् कोऽपि नाऽब्रवीत् ॥३१८४॥

कथंचिद् रुद्धमाध्यस्थ्यवैमत्यैः सचिवैरथ ।
स त्वादिक्षुर्नरपतिरशान्तेष्योऽभ्यधीयत ॥३१८५॥

राज्ञोऽभ्यर्णं विशेष्युक्तेरुपोद्धातोपमं वचः ।
तत्तस्य श्रोत्रशङ्कुल्यां तदा शङ्कुक्रियां व्यधात् ॥३१८६॥

चिरात् ताडितमर्मेव समाश्वस्यैक्षताऽथ सः ।
मध्यस्थानां स्थितं स्थैर्यं दाक्षिण्यादोष्ठयोः परम् ॥३१८७॥

प्राणान्मुमुक्षोस्ते रूक्षभाषिणस्तस्य सान्त्वनैः ।
मन्दत्वं विक्रियां निन्युर्विनयानतमौलयः ॥३१८८॥

आचारं चैनमस्निग्धमपि न्याय्यं वचस्विनम् ।
न कोऽपि प्रतिवाक्येन शक्यं जेतुममन्यत ॥३१८९॥

अथ स्वान्तस्थितस्वामिवैवश्यं दर्शयन्निव ।
दशानांशुवनैर्धन्यो वीरः स्निग्धमभाषत ॥३१९०॥

पद्धतिं राजधर्माणां सदाचारे स्थितिं च ते ।
जानतोऽपि कथं मोहः क्रमायातेषु वस्तुषु ॥३१९१॥

किं संधिः सोऽभिधीयेत यत्र संधेयदर्शनम् ।
अकृत्वा गम्यत इति प्राङ्मो कथमजीगणः ॥३१९२॥

3184 b) P₁ I₃ SA °कुमा (for °कुम) —^c) C P₁₋₃ I₃ SA विशत्येनः;
P₃ विशत्यैन, S' विशत्येव (for विशेष्येन)

3185. a) S' P_{1,2} °ध्यस्थ° (for °ध्यस्थ्य). —^c) I₃ St त्वादिक्षुर्न° (for
त्वादिक्षुर्न°). —^d) St SA P₁ I₃ °राशा° (for °रशा°). All Mss.
read °न्तेभ्यो° (for °न्तेष्यो° suggested with St)

3186. a) C S' P₁₋₃ I₃ SA विशत्यु° (for विशेष्यु°). —^d) St SA P₃ I₃
om. तदा with a *lacuna*

3187. a) C S' निरताड्यत (for चिरात् ताडित°).

3191. b) D (before suggestion) St P₁₋₃ I₃ स्थितां (for स्थितिं).

अनद्यतनभूभर्तृसुलभं भूभुजं तव ।
ज्ञात्वा सत्त्वोज्ज्वलं ज्ञातिधर्मजातप्रवर्तनम् ॥३१९३॥

नाऽस्य दम्भस्सयस्तम्भाप्रीतिस्थैर्यखलोक्तयः ।
आदरादर्शवैशद्ये निःश्वासस्याऽपि काः श्रियः ॥३१९४॥

अस्योपजीवनाद्या श्रीः साम्राज्यासादनान्न सा ।
प्रकाशो बिम्बितो योऽर्कादीपात् स्याज्ज्वलतः स किम् ॥३१९५॥

निर्वाणगोष्ठीनिष्ठत्वं शमिनामाश्रयेषु यत् ।
तत्पर्षद्यस्य राजर्षेर्विद्वद्बृन्दानुबन्धिनः ॥३१९६॥

एवं स्वगृहसंप्राप्यप्रायोनिःश्रेयसस्य ते ।
स्थाने श्रियः समाप्त्याऽथ किं स्यादन्यैर्महीधरैः ॥३१९७॥

मुग्धा न केचन परे गणिताः फणिभ्यः
कालानुकूलनिजकुण्डजलत्यजो ये ।

श्लिष्यन्ति चन्दनतरुञ्जिशिरान्निदाघे
माघेऽप्यशीतमपरं विवरं विशन्ति ॥३१९८॥

3193. b) All Mss read °सुलभे (for °सुलभ suggested with St D).

—b) All Mss read भूभुजा (for भूभुज suggested with St).

3194. ab) D C S' P₁₋₃ I₃ °स्तम्मः प्रीति°, SA °स्तम्भप्रीति° (for °स्तम्भाप्रीति° found in SG *sec manu*).

3195. b) D (before suggestion) P₁₋₃ I₃ SA सः (for सा). —c) I₃ P₃ SA बिम्बितो (for बिम्बितो)

3196. d) D P, C S' °पेंजनान्वृ°; P_{1,3} I₃ SA °र्षे° °न्वृ° (for °र्षेर्विद्वद्बृ° suggested with St).

3197. c) All Mss. read स्थानै श्रियः समाप्याथ (for स्थाने श्रिय समाप्त्याऽथ suggested)

3198. b) S' SA P_{1,2} I₃ °जल · जो; P₃ °जकुण्ड° °ल° °जो (for °जकुण्डजलत्यजो). —d) SA P_{1,3} °शीतम व, D (before suggestion) St C S' P₂ °शीतमनव, I₃ °शीतम्वर (for °शीतमपर suggested with D).

प्राणोपकरणं राज्ञो राज्ञी राजात्मजाश्च ये ।
तद्धिते यदनौचित्यं तेषामौचित्यमेव तत् ॥३१९९॥

त्यक्तोष्मवैकृतं पाथ इव कथितशीतलम् ।
अनुतापेन ते कृत्यं भूयो वैरस्यमेष्यति ॥३२००॥

तथा समर्था सामर्थ्यादिप्रत्याख्याय भारतीम् ।
कुण्ठशाठ्यलवस्तस्थौ प्रस्थानार्थं स मन्थरः ॥३२०१॥

पथि संग्रथितस्तोत्रान् वास्तव्यान् वीक्ष्य सर्वतः ।
अजायताऽथ संरूढकृत्यसाधुत्वदार्ष्यधीः ॥३२०२॥

पदातिचरणक्षुण्णरेणुव्याजाददृश्यत ।
वसुंधरातलं बद्धसंधीव नभसा समम् ॥३२०३॥

दध्यौ विज्ञतरो भोजं कच्चित्संप्राप्नुयां नृपम् ।
कच्चिन्नाऽमुष्य विघ्न्येत दर्शनं विप्रलम्भकैः ॥३२०४॥

आराधयन् प्रभुं धाम्नि नान्तराऽन्तरितो विटैः ।
स्वामिनां क इवाऽऽप्नोति गुणाविष्करणक्षणम् ॥३२०५॥

शीतोपचारकरणाद् दयितो भवेय-
मौर्वादितस्य जलधेः प्रसृतं धियेति ।
स्रोतो हिमाद्रिपयसो विनिपात एव
ग्रासीकृतं तिमिभिराहतमेव तत् स्यात् ॥३२०६॥

3201 ab) D C S' P₂ समर्थासामर्थ्यान्न प्र°, P₁₋₃ SA समर्थासामर्थ्यां...प्र°
(for सामर्था सामर्थ्यादिप्र° suggested with St).

3204 a) St SA P₁₋₃ I₃ om. (for विज्ञतरो). —c) D (before
suggestion) St P_{1,2} कच्चिद°, C S' P₃ I₃ कच्चिद° (for कच्चिन्ना°
suggested with D) —d) St P₁₋₃ I₃ °लम्भकै (for °लम्भकै.)-

3205. a) St P₁₋₃ I₃ °धन धा° (for °धयन् प्रसु धा°)

3206 d) St P_{1,3} I₃ om. मेव तत् with a lacuna

इत्यादिचिन्तास्तैमित्यात् पुरक्षोभाद्यलक्षयन् ।
सैन्यस्य रुद्धाश्वतयाऽबुद्धाऽऽसन्नं नृपास्पदम् ॥३२०७॥

नाऽतिप्रांशुं नाऽतिकृशं सूर्याशुश्यामलाननम् ।
सरोजकर्णिकागौरं शिथिलश्लथविग्रहम् ॥३२०८॥

ककुब्जत्ककुदोत्सेधिस्कन्धमायतवक्षसम् ।
श्मश्रुणाऽनतिदीर्घेण व्यक्तगण्डगलोन्नतिम् ॥३२०९॥

उन्नसं पक्कविम्बोष्ठं विस्तीर्णानुल्बणालिकम् ।
तिर्यग्विप्रेक्षमाणस्यं धीरमन्थरगामिनम् ॥३२१०॥

समाहितांशुकोष्णीषमौलिं श्रीखण्डवक्षसम् ।
सीमन्तस्थानचुम्बिन्या रेखया चन्द्रगौरया ॥३२११॥

अश्वारूढं हर्म्यस्थः सचिवैः परिवारितः ।
अनङ्गतुल्यमायान्त तमवैक्षत पार्थिवः ॥३२१२॥

प्रीतिविस्फारितदृशा राज्ञा पृष्टस्ततः सभाम् ।
सोऽध्याहरोह संबाधां कौतुकोत्कंधरैर्जनैः ॥३२१३॥

स्पृष्ट्वा पादौ निषण्णोऽग्रे नृपस्याऽऽनीय पाणिना ।
खड्गधेनुं पाणिबद्धामासनाग्रे समार्पयत् ॥३२१४॥

3207. a) C S' P₁ I₃ SA °सन्न° (for °सन्न).

3210. b) C S' °णाङ्गकम् (for °णालिकम्). —c) D प्रेक्ष °, St P₁₋₃ I₃ SA °प्रेक्ष्य ° (for °प्रेक्षमाणस्य)

3211. a) St SA P₁₋₃ I₃ om मौलि with a lacuna. —b) St P₁ I₃ °व म्, C S' P₂ वद्धनम् (for °वक्षसम्). —c) St P_{1,3} I₃ om. स्थान with a lacuna.

3212. a) All Mss read हर्म्यस्थ° (for हर्म्यस्थः suggested with D). —b) All Mss read °रितम् (for °रित. suggested with St). —c) St SA P_{1,3} I₃ om. अनङ्गतुल्य with a lacuna —d) D (before suggestion) P₁₋₃ I₃ SA पार्थिवम् (for पार्थिव) After this v. कुलकम् .

3214 a) P_{2,3} I₃ SA समर्पयत् (for समार्पयत्).

पाणि सफणिवल्लीकं विवृताग्राङ्गुलिद्वयम् ।
ततोऽस्य चिबुकोपान्ते विन्यस्यन् पार्थिवोऽब्रवीत् ॥३२१५॥

न विगृह्य गृहीतोऽसि नाऽधुनाऽपि निबध्यसे ।
तदङ्ग कस्माद् गृह्णीमः शस्त्रमेतत्त्वयाऽर्पितम् ॥३२१६॥

व्यजिज्ञपत् स भूपालं देव शस्त्रस्य धारणम् ।
स्वामिसंरक्षणं स्वस्य परित्राणस्य कारणम् ॥३२१७॥

देवे निजप्रतापाग्निगुप्तसप्तसरित्पतौ ।
सेवावकाशो विरलः स्वशस्त्रस्याऽपि दृश्यते ॥३२१८॥

लोकान्तरेऽपि शरणं चरणाश्रयणं प्रभोः ।
तत्राऽत्र लोके किं कार्यं त्राणोपकरणैः परैः ॥३२१९॥

राजा जगाद् तं सत्त्वस्पर्धाबन्धेऽधुना भवान् ।
निर्व्यूढकृत्यो वादीव कृत्यं नो वर्तते परम् ॥३२२०॥

भोजो बभाषे दाक्षिण्यजननायाऽधुना प्रभोः ।
दृष्टादृते मया किंचिन्नोपचारार्थमुच्यते ॥३२२१॥

किं ते न चिन्तितं दुष्टं किं किं न कृतमप्रियम् ।
यदसिद्धं न तद् व्यक्तिमगादित्यवधार्यताम् ॥३२२२॥

किं न मल्लान्वये कश्चित् कारणेषूदितो भवान् ।
विद्मः स्माऽनन्यकुल्यं प्राग्यं वयं चर्मचक्षुषः ॥३२२३॥

3216. b) All Mss read न वध्यसे (for निबध्यसे suggested with St D) —^d, S' om after शस्त्र.

3217. ^{ab}) S' om upto शस्त्र (Scribe's error) —^a) C P₁₋₃ I₃ भूपाल (for भूपाल) —^{cd}) P₁₋₃ om

3221. c) D (before suggestion) C S' P₁₋₃ I₃ स्रष्टा° (for दृष्टा°).

3222. ^a) C S' दृष्ट (for दुष्ट).

3223. c) SA P₃ I₃ विद्म (for विद्म*). D C S' P_{1,2} °स्माननुकुल (for स्माऽनन्यकुल्य)

यदा यदा देव वाञ्छामकार्ष्म भवदप्रिये ।
भूमिस्तदा तदा भूता पात्रं कम्पस्य भूयसः ॥३२२४॥

यावत् कवीनां निर्भाति प्रतिभाऽनेन भास्वरः ।
देवाऽभवन्नः प्रत्यक्षः प्रतापस्तादृशस्तव ॥३२२५॥

न शेखरे न प्रदरे न दरेऽप्युज्झितो मया ।
प्रालेये भूभृतः कुञ्जे संज्वरस्त्वत्प्रतापजः ॥३२२६॥

ततः प्रभृत्यवनतिप्रणयः शरणैषिणः ।
सिद्धः संध्यादिवन्ध्यत्वाद् देव दूरस्थितेर्न मे ॥३२२७॥

अथाऽभेदाभिलाषेण पापाद् यत्किल चेष्टितम् ।
स्फुरत्तामात्रकव्यक्त्यै नतु तद्विग्रहाग्रहात् ॥३२२८॥

त्वत्संबन्धादिमे दिक्षु प्रतीक्ष्याः क्षमाभुजां वयम् ।
सङ्गाद् गङ्गाम्भसः काचकुम्भसंभावना भुवि ॥३२२९॥

अद्याऽपि द्योतते शाहेराह्वयेन दिगन्तरे ।
तत्संतानभवोऽनन्तः समूहः क्षत्रजन्मनाम् ॥३२३०॥

त्वय्यर्पिते पार्वतीयभूभृतसङ्गे यदा हि नः ।
कदन्नाशनदुर्भोगासुस्थै खेदोन्मुखैरभूत् ॥३२३१॥

3224. ^{cd}) St P_{1,3} I₃ SA भूमना भूप भूयस (for भूता पात्र कम्पस्य भूयस).

3225. ^b) C S' P₁ I₃ मासुर (for भास्वर).

3226. ^b) C S' P₁₋₃ I₃ SA °ज्झिते (for °ज्झितो) —^c) D suggests प्रालेयभूभृ° (for प्रालेये भूभृ°)

3227. ^c) All Mss [P₃ सन्ध्याय°] read संध्यायि° (for संध्यादि° suggested with St) —^d) C S' SA P₁₋₃ I₃ °स्थिते न, D °स्थितेन (for °स्थितेर्न suggested with St)

3228. ^b) SA P_{1,3} I₃ पा द् (for पापाद्).

3229. ^b) C S' P₁₋₃ I₃ SA क्षमाभुजा (for क्षमाभुजां).

3230 ^{ab}) All Mss. read शाहेवा° (for शाहेरा° suggested with St).

3231 ^b) All Mss. read °त्सङ्गेयदादि न (for °त्सङ्गे यदा हि नः suggested) —^{cd}) St SA P_{1,3} I₃ °नदु मुखै, P₂ °नदु · सुस्थै (for °नदुर्भोगासुस्थै)

इतीदृशीभिः स्तुतिभिः प्रमाणमथवा प्रभुः ।
इत्युक्त्वा भूपतेर्मूर्ध्ना सोऽगृह्णाच्चरणौ पुनः ॥३२३२॥

प्रणामसंभ्रमस्त्रस्तोष्णीषशीर्षे ततो नृपः ।
तस्योत्थितस्य स्वशिरोवाससा समवस्त्रयत् ॥३२३३॥

स्वां तां च शस्त्रीं तन्न्यस्तामुत्सङ्गे सान्त्वयन् व्यधात् ।
तस्याऽसंक्षोभगाम्भीर्यस्तमूचे च निषेधिनम् ॥३२३४॥

दत्ते मया विभृहि वा त्वमेते पूजयाऽथवा ।
न शस्त्रग्रहवैमुख्यं कार्यं मच्छासनं त्वया ॥३२३५॥

अवन्ध्यशासने मानिन्यनुबध्नति ते व्यधात् ।
शस्त्र्यौ राजानुमत्यैव वन्दित्वाऽङ्के स कालचित् ॥३२३६॥

ततो निर्यन्त्रणत्वस्य नर्मणः सान्त्वनस्य च ।
चिरसेवीव तत्कालं राज्ञोऽजायत भाजनम् ॥३२३७॥

अन्यत्प्रविष्टो धन्योऽथ स्वार्चामकथयत् कृती ।
कृतप्रणामो भूपाल त्वद्गुणाकर्णनं विना ॥३२३८॥

3232. a) P₃ I₃ SA इदीदृ° (for इतीदृ°) St SA I₃ P₃ om. स्तुतिभिः with a lacuna

3234. a) C S' शाता (for स्वा ता)

3235. a) C S' दत्ता, D (before suggestion) P₁₋₃ I₃ SA दत्त (for दत्ते suggested with St D) —b) C S' °मेता, P₂ °मेता (for °मेते).

3236. a) All Mss read °शासनो (for °शासने suggested with St). —ab) St °°त्यनुबध्नति; SA °त्यनुबति; I₃ °न्यनुबतिति; P₁ °न्यनुबध्नाति, C S' मानीत्यनुवतिनि [P₂ °तिति], D P₃ मानीत्यनुबध्नाति, St suggests राज्ञीत्यनुबध्नति (for मानिन्यनुबध्नति suggested). —b) C S' ता, P₂ त, P₃ त (for ते) C न्यधात् (for व्यधात्). —c) D (before suggestion) SA P_{1,3} I₃ शस्त्रौ; C S' P₂ शस्त्री (for शस्त्र्यौ suggested with St D) St D P₁ I₃ °गत्स्यैव, C S' P₃ °गन्स्यैव, P₂ °गस्यैव (for °मत्स्यैव suggested) —d) D C S' P_{1,3} °त्वा कामका°, P₂ I₃ °त्वा कमका° (for °त्वाऽङ्के स का°).

3238. a) C S' P₂ धन्यो वा (for धन्योऽथ). —b) St SA P₁ I₃ °म °यन्; C S' P₂ °ममलयन् (for °मकथयत्)

न प्राणा द्रविणं नाऽद्य गण्यं निर्विक्रिया पुनः ।
सत्क्रिया स्वामिनोऽप्यर्थे तस्मात् पार्थिव चिन्त्यताम् ॥३२३९॥

तथाऽपि कथ्यमानं तन्न स्यात् संभावना भुवि ।
यदास्मिन्निचिन्त्यतेऽस्माभिरिति भूयोऽप्यभाषत ॥३२४०॥

क्षणमुच्चावचां चर्चां विरचय्य विशां पतिः ।
भोजेन सार्धं शुद्धान्तं रङ्गादेव्यास्ततो ययौ ॥३२४१॥

कृतप्रणामस्तां वीक्ष्य सौजन्यादिगुणोज्ज्वलाम् ।
स राजपारिजातं तं मेने कल्पलतायुतम् ॥३२४२॥

मान्योऽयं देवि सौजन्यज्ञातेयाभ्यामिहाऽऽगतः ।
विशिष्यतेऽसौ पुत्रेषु क्षमाभृद्योषेत्यभाषत ॥३२४३॥

सभाजनाय सौजन्यनिधिर्भोजान्वितस्ततः ।
उदूढकार्यभाराणां दाराणामप्यगाद् गृहान् ॥३२४४॥

अभाणीन्निपुणा राक्षी भोजं राज्ञा सहाऽऽगतम् ।
अधुनैव नृपस्याऽऽप्तः संवृत्तोऽसीति सस्मितम् ॥३२४५॥

लज्जास्मितमुखी पत्युः प्रणत्या स्वागतोक्तिषु ।
ददत्येवोत्तरं भोज निर्दिशन्त्यप्यभाषत ॥३२४६॥

आर्यपुत्र न विस्मर्ये प्रत्याख्यातात्तमन्त्रितम् ।
मानैकशरणस्याऽस्य ज्ञातिप्रीतिप्रवर्तनम् ॥३२४७॥

3239. °) SA P_{1,3} I₃ om. प्य with a lacuna.

3240. °) C S' P₂ अथापि (for तथाऽपि). —°) All Mss. read यदास्मि°
(for यदास्मि° suggested with St). —^d) C S' P₂ भूयो व्यभा°;
St भूपो व्यभा° (for भूयोऽप्यभा°)

3243 °) C S' P₂ °ज्ञातेयात्त्वा°, P₁ °ज्ञातेयान्या°, P₃ °ज्ञातेयात्या°, I₃
°ज्ञातेयाच्या° (for °ज्ञातेयाभ्या°) —^d) SA °भृद्योषेत्य°, P₁ °व्रतोपत्य°;
P₂ I₃ °भृद्योषेत्य°; P₃ °भृत्वोषेत्य° (for °भृद्योषेत्य°).

3245. °) C S' P₂ I₃ °त्तोऽस्मीति; SA °त्तोमीति (for °त्तोऽसीति).

3246. °) C S' P₂ °थिषु (for °क्तिषु)

पूर्वोपकर्तुं सलिलं वृद्धावस्पृशतोऽन्वहम् ।
 पद्मान् स्वकुलपद्मानां युक्तं जेतुं भवाद्दशाम् ॥३२४८॥
 कार्यकृच्छ्रेऽवसन्नानाममुष्याऽऽगमनं विना ।
 सिध्येदौन्नत्यसंरक्षा नेह प्रत्यागमदच नः ॥३२४९॥
 उदीपे रक्षतस्तीरं शरीराश्रयिणी भवेत् ।
 ध्रुवं वनस्पतेर्वीरुत्तन्निपातानुपातिनी ॥३२५०॥
 पतिगत्यनुगामित्वं प्राणानां परिचिन्तितम् ।
 तथा कार्यं यथा न स्यात्त्रातव्यस्याऽन्यथाऽऽत्मनः ॥३२५१॥
 राजा जगाद् तां देवि सर्वकर्तव्यसाक्षिणी ।
 अन्यथा प्रतिपत्तिं मे त्वमप्यत्र न मन्यसे ॥३२५२॥
 निगृहीतवतो दुष्टौ सुज्जिमल्लार्जुनावपि ।
 निस्तापं मम नाऽद्याऽपि प्राप्तानुशयमाशयम् ॥३२५३॥
 अथ राज्ञाऽर्थितः स्थातुं परार्धे धाम्नि सानुगः ।
 भोजो नाऽमन्यताऽन्यत्र राजधान्याः स्थिरां स्थितिम् ॥३२५४॥
 विदूराश्रयनिर्गोप्तृभावाप्रचुरदर्शनैः ।
 आराधनं धराभर्तुरसाध्यं ध्यातवान् हि सः ॥३२५५॥
 रक्षित्वनग्रहीत् क्षमापात् स्थिरांश्च समकल्पयत् ।
 अनुयातो नृपं कार्येष्वजुराराधनागमे ॥३२५६॥

3248. °) D पद्मान् सुकु°; P₁ पद्मकु° (for पद्मान् स्वकु°)

3250. a) SA₁ gloss उदीप अतिवृष्ट्या अत्युद्रिक्तजलागमः (for उदीपे).

3252 °) St °थाप्रतिपत्त्व, C Ś P_{1,2} SA °था प्रतिपत्य (for °था प्रतिपत्तिं).
 —d) All Mss. [SA °प्य°] read °प्यस्य (for °प्यत्र suggested with St Tr)

3254. d) All Mss read राजधान्या (for राजधान्या. suggested with St)

3256 a) D C S' P_{1,2} I₃ SA °क्षमापान् (for °क्षमापात्) —b) All Mss. read स्थिर च (for स्थिराश्च suggested) —c) St SA P_{1,3} I₃ अनया नृ°, D S' P₂ अनयाता नृ°; C अनयात् नृ° SG *sec manu* अनुयान्त नृ° (for अनुयातो नृ° suggested) —cd) D St C S' P₁₋₃ I₃ कार्यां न सुरा, SG *sec manu* कार्यान्सुरा (for कार्येष्वजुरा° suggested).

विज्ञाय भावं प्रीतेन राज्ञा दत्तं ततो गृहम् ।
सर्वोपकरणापूर्णं राजधान्यन्तरेऽभजत् ॥३२५७॥

राजाऽपि ममतास्फीतप्रीतिभिः खैः परैस्तथा ।
उपासितस्तत्र रतिं चिराश्रित इवाऽऽययौ ॥३२५८॥

भोगवेलोचिताश्चर्यदर्शनादौ नृपोऽपि तम् ।
प्रियं पुत्रमिवाऽस्मार्षीद् दूतैः पार्श्वं निनाय च ॥३२५९॥

जग्राह दक्षिणे पार्श्वे भुञ्जानं ज्ञातिगौरवात् ।
स्पर्शास्वादितभोज्यादिदाने नैव व्यसर्जयत् ॥३२६०॥

अकृत्रिमं तथा स्नेहमुवाह जनको यथा ।
लडितज्ञातिवत्तस्मिंस्तद्बालापत्यकैः समम् ॥३२६१॥

तामेवाऽऽलम्बत व्यक्तां सोऽपि वृत्तिं तथा यथा ।
राजा सपरिवर्होऽपि विश्रम्भमविगर्हितम् ॥३२६२॥

आसन्नाभ्यन्तरा भिन्ना ये द्वैधे तानदर्शयत् ।
राज्ञा विरक्तिं स्वस्याऽरिबाहुल्यं च व्यसर्जयत् ॥३२६३॥

अकृत्रिमात् समाधनात् कारणानां सभान्तरे ।
न प्रत्यभाज्जडो नाऽपि धृष्टो नाऽपि बकव्रतः ॥३२६४॥

3257. ^a) P₂ भार्या (for भाव) —^b) P₁ I₃ SA दातु (for दत्त)

3260. ^d) St SA₅ P₃ व्यवर्जयत्, I₃ व्यसर्जयेत् (for व्यसर्जयत्)

3261 ^b) St P_{1,3} I₃ om जनको with a *lacuna* —^c) St C S' D P₂ I₃ लडित, P₁ लाडित (for लडित^o found in P₃). —^d) SA C P₁ I₃ °स्तद्बालाप° (for °स्तद्बालाप°).

3262 ^a) All Mss read तमेवालम्बत व्यक्ति (for तामेवाऽऽलम्बत व्यक्ता suggested with St). —^b) All Mss read यथा (for तथा suggested) —^c) P₁ °वर्होऽपि (for °वर्होऽपि)

3263 ^{cd}) P₃ om. —^e) All Mss read राज्ञा (for राज्ञा suggested with St)

3264 ^b) St C S' P₂ करणाना (for कारणाना).

प्रमादस्त्रलिते हीनातिरिक्तत्वे च भूपतेः ।
कार्ये नाऽवदधे क्षुद्रकवितेव महाकवेः ॥३२६५॥

न विक्रमकथासत्रदानाद्यैः स्वं व्यक्तथत ।
प्राग्वृत्तमन्तरा पृष्टः सोपस्कारं च नाऽभ्यधात् ॥३२६६॥

विकत्थकान् प्रभोः साम्यसकुल्यत्वादिचाटुभिः ।
धीरो धृष्टैर्दृष्टिपातैरपुनर्भाषिणो व्यधात् ॥३२६७॥

तथा स्पृष्टोऽप्यनुत्तानाशयोऽभूदवगाहितुम् ।
न शेकुस्तं यथा जालमनर्मवित्पिशुनादयः ॥३२६८॥

क्षणेष्ववसितालोकक्षोभादिविशारारुषु ।
प्रायेणाऽवसथं गच्छञ्छङ्कां कामपि नाऽतनोत् ॥३२६९॥

यथा यथाऽस्य विस्मम्भाद् भूपोऽभूच्छिथिलाग्रहः ।
तथा तथैव सिद्धोऽश्व इव नाऽधावदुद्धतम् ॥३२७०॥

सदैवाऽग्रेसरोऽन्यत्र पश्चाद् रुद्धपदोऽभवत् ।
अनिषिद्धोऽपि शुद्धान्तमन्त्रागारावगाहने ॥३२७१॥

विज्ञाप्यौपयिकावाप्तिप्रार्थनामादरात् स्वयम् ।
दूरीचक्रे परापेक्षां शश्वत्संशयिताशयः ॥३२७२॥

3265 °) C S' कार्येणा° (for कार्ये ना°) All Mss read क्षुद्र (for क्षुद्र° suggested)

3266. b) St P_{1,3} I₃ SA om. दानाद्यै स्व with a lacuna.

3267. a) St SA P₁₋₃ I₃ वि कात्, D C S' विचारकात्, St suggests विडम्बकान् or विगर्हकान् (for विकत्थकान् suggested). —°) St D धीराधृ°, P₁ धीराधृ°, P₂ धीरो धृ°, I₃ धीरान्धृ°, P₃ धीराधृ° (for धीरो धृ°).

3269 °) St SA P₁ I₃ प्रा° व°, C S' प्राप्तोऽस्याव°, P₂ प्राप्तस्याव° (for प्रायेणाऽव°).

3272. a) D St C S' SA P₃ I₃ विज्ञाप्यौ° (for विज्ञाप्यौ°). —b) St °प्रार्थनमादरा°; D SA P_{1,3} I₃ °प्रार्थन दर°, C S' P₂ °प्रार्थन स दर° (for °प्रार्थनामादरा° suggested)

अनाप्तसमये तस्य न ययुः पथि रक्षिणः ।
न स्वप्नवृत्तमप्यासीदनावेद्यं महीभुजे ॥३२७३॥

मन्थ्यान्तःपुरिकादीनां परस्परविगर्हणम् ।
नाऽवर्णयद् विस्मृतिं च दुष्टस्वप्नमिवाऽनयत् ॥३२७४॥

सचेतनोऽपि दुर्नर्मगोष्ठीष्वनुरणद्वचः ।
नाऽवदत् स्फुरदप्यन्तर्विटानां नामलाघवम् ॥३२७५॥

एवं शुद्धानुभावस्य तस्य कृत्येन कृत्यवित् ।
पुत्रेभ्योऽप्यधिकां प्रीतिं स्निह्यन् भेजे क्रमानृपः ॥३२७६॥

कलिकालमहीपालदुस्तरः सिंहभूभुजा ।
सोऽयं गोत्रपरित्राणे नवः सेतुः प्रवर्तितः ॥३२७७॥

इत्थं विद्राविताशेषोपद्रवस्त्रिलकं ततः ।
अग्निप्रोषमपि स्वास्थ्यहेतुं भूभृदचिन्तयत् ॥३२७८॥

असौ हि निर्हिमोर्वीभृन्मार्गे काले पलायनम् ।
शास्त्र्यं सत्त्वस्य दुस्साध्यं बद्धं ध्यायन् व्यलम्बत ॥३२७९॥

अतः सुमेधा यात्रायां यावत् क्षणमपैक्षत ।
सज्जपालेनाऽविचारात् तावत् प्रारम्भि धावनम् ॥३२८०॥

3273 a) St SA P_{1,3} I₃ om स in अनाप्त with a *lacuna* St I₃ C S' तस्या (for तस्य) —b) St SA P_{1,3} I₃ om. न ययु पथि with a *lacuna*

3275 b) All Mss read °रणन्वच (for °रणद्वच· suggested) —c) All Mss read अवदत् (for नाऽवदत् suggested)

3276. d) S' P_{1,3} I₃ SA भोजे (for भेजे).

3278 b) All Mss read °स्त्रिलकस्तत (for °स्त्रिलक ततः suggested with St Tr) —cd) St SA P₁₋₃ I₃ om प्रोष and हेतु with *lacunae*.

अल्पाधिष्ठानसुभटः स देवसरसोद्भवः ।
बहुभिः सहितः सैन्यैर्मार्ताण्डे विदधे पदम् ॥३२८१॥

निर्निरोधप्रवेशः स प्रदेशः परिपन्थिनाम् ।
बाह्याश्च योधा निस्सारा दर्पान्नेति विवेद सः ॥३२८२॥

त्रिक्कानुचरा युद्धमसंनिहितसायकाः ।
तेन सार्धं विदधिरे न चाऽहीयन्त पौरुषम् ॥३२८३॥

निस्सीमसैन्यसहितो लवन्योऽन्यत्र डामरः ।
तत्र सर्वाभिसारेण धावतो युयुधे क्रुधा ॥३२८४॥

लुण्ठितद्रविणापूर्णास्ते देवसरसौकसः ।
सर्वे ततः सञ्जपालं विद्रुताः परिजहिरे ॥३२८५॥

द्विषत्संबर्तवर्षात्यां सर्वत्र बुद्धितेऽभवन् ।
अधिष्ठानभटा एव कुलशैला इवोद्धताः ॥३२८६॥

ते तीक्ष्णतीक्ष्णतरणौ सोढारातिरुषश्चिरम् ।
बहून्निहतवन्तोऽन्यांस्तत्र तत्राऽऽहवे हताः ॥३२८७॥

क्षतेषु युधि सर्वेषु भिन्दानैर्मण्डलं निजैः ।
शूरेषु तत्र मार्ताण्डोऽप्यासीदविरलव्रणः ॥३२८८॥

3281. b) St C S' P_{1,2} I₃ °द्भटै (for °द्भवै.).

3284 b) All Mss read डामरे (for डामरः suggested).

3285. d) C S' परिजहिरे, P_{1,2} SA परिजधिरे, I₃ धिरे (for परिजहिरे).

3286. a) D C S' P₁₋₃ I₃ °र्षाद्या (for °र्षात्यां) —^e) SA₁ (before corr.) D C S' P₁₋₃ I₃ SA °ष्ठाने भटा (for °ष्ठानभटा)

—^d) I₃ SA इवेद्धता (for इवोद्धता).

3287. c) P₁₋₃ I₃ SA बहूनिह° (for बहूनिह°)

3288. a) C S' हतेषु (for क्षतेषु). —^b) All Mss. except D read विन्दानै° (for भिन्दानै°).

रराजाऽऽजौ साञ्जपालिर्गयापालो हतेषु यः ।
त्रिषु वाजिषु चातुर्यात् पदातिर्नोपलक्षितः ॥३२८९॥

तत्प्राथम्योपलब्धाजिर्जस्तदनुजः शिशुः ।
निनाय विस्मयं वीरान् दृष्टासंख्यमहाहवान् ॥३२९०॥

दक्षिणं दोर्न तच्चक्रे यद्दामं कम्पनापतेः ।
महेभांस्तापयत्यर्कः कुर्याद् भग्नदान् विधुः ॥३२९१॥

स धावन् वाजिनाऽराजदेकदोःस्फुरितायुधः ।
सधूमदण्डो दावाग्निः सपत्नेऽद्राविव स्थितः ॥३२९२॥

तं वैरितुमुले बाणव्रणभङ्गेष्वसौ पुनः ।
पृष्ठादलोठयद् वाजी तदन्वाबद्धपद्धतिः ॥३२९३॥

वर्मगौरवभूपृष्ठकाठिन्याघातपीडितः ।
स विसंज्ञो द्विषन्मध्यात् तनयाभ्यां विनिर्हृतः ॥३२९४॥

कटके सर्वतो नष्टे मार्ताण्डप्राङ्गनान्तरे ।
विरोध्यसाक्षि क्षिप्त्वा तं तावपासरतां ततः ॥३२९५॥

तत्रस्थं कम्पनाक्ष्माभृत् प्रस्थितः पृथुलैर्बलैः ।
तावद्भिः प्राप्यमप्याशु डामरं पिण्डितं व्यधात् ॥३२९६॥

3289. ^a) P₁ I₃ SA सञ्ज° (for साञ्ज°) —^b) D P₁₋₃ I₃ SA °र्गयापालो (for °र्गयापालो, cf. v. VIII 3322.) —^c) C S' P_{1,2} वाजिष्वचा°; SA I₃ वाजिष्मचा° (for वाजिषु चा°).

3290 ^d) P₂ I₃ SA दृष्ट° (for दृष्टा°)

3291. ^a) C I₃ दोन्न; P₃ चेत्र (for दोर्न). —^b) C S' यद्दास (for यद्दाम).

3292. ^a) D °जिना राज° (for °जिनाऽराज°). —^c) P_{1,3} I₃ SA °दण्ड (for °दण्डो). —^d) P_{2,3} I₃ SA °द्रादिव (for °द्राविव)

3293 ^d) St SA P_{1,3} I₃ ' चा° (for तदन्वा°).

3294 ^c) C S' विसंज्ञो (for विसंज्ञो).

3296 ^a) D St SA P_{1,3} I₃ om कम्प with a lacuna

क्षमापाले विजयक्षेत्रं प्राप्ते त्रोटितवेश्मनः ।
सञ्जपालो लवन्यस्य वसतीर्निरदाहयत् ॥३२९॥

स तादृगपि भूपाले क्रुद्धे वक्रीकृतभ्रुवि ।
अदरिद्रो गिरिद्रोणीश्रेणिभूसुलभाशनः ॥३२९८॥

संवृत्तो निस्सहायश्च परिग्रहबहिष्कृतः ।
आपत्सुलभपाण्डित्यभृत्योपालम्भभाजनम् ॥३२९९॥

निकृत्तकरशाखोऽथ क्षमापकोपकपेर्व्यधात् ।
निरालम्भतया तस्य स स्वशीर्षफलार्थनाम् ॥३३००॥

रङ्गदेवीतनूजानां ज्यायांसं गुल्हणाभिधम् ।
श्रीमाल्लोहरराज्येऽथ क्षमावृषा सोऽभ्यषेचयत् ॥३३०१॥

षट्सप्तहायनो राजतनयः स वयोधिकान् ।
चूताङ्कुरो जीर्णतरुनिवेशानजयद् गुणैः ॥३३०२॥

अभिषेक्तुं सुतं देव्या यातायाः क्षमाभुजो व्यधुः ।
शिरश्शोणाश्मकिरणैश्चरणौ यावकारुणौ ॥३३०३॥

तत्राऽभिषिक्ते वसुधामुग्रावग्रहशोषिताम् ।
देवीभावाभिषेकार्थमिवाऽसिञ्चन् पयोमुचः ॥३३०४॥

भूयोऽपि राजवदनो विप्लवोत्पादनोत्सुकः ।
अमन्दमवचस्कन्दं जयचन्द्रं नृपाज्ञया ॥३३०५॥

3297 b) St P_{1,2} I₃ °वेष्टनः (for °वेश्मनः.)

3298. b) P₂ I₃ SA क्रुद्धो (for क्रुद्धे). —d) SA P_{1,3} I₃ °ण सु° (for °णिभूसु°).

3300 e) St SA P_{1,3} I₃ om तस्य with a lacuna.

3301. c) C S' श्रीमल्लो°, P₂ SA श्रीमल्लो°, P₁ श्रीमाल्ले° (for श्रीमल्लो°)

नागभ्रातृव्यसहितो गार्गेरन्तःप्रवेशिनः ।
पश्चात् प्रसर्पिणीः सेनाः सोऽवधीत् संकटेऽध्वनि ॥३३०६॥

गार्गिः परिभवस्थानाननस्तिष्ठन् दिनैस्ततः ।
नागभ्रातृसुताग्रण्यमबध्नाल्लोष्ठक मृधे ॥३३०७॥

दुर्गमत्वादनाक्रान्तमन्यैर्वेगात् प्रविश्य च ।
दग्ध्वा स दिनाग्रामं तु निरगाल्लघुविक्रमः ॥३३०८॥

तथाऽपि राजवदनो न शौर्यात् पर्यहीयत ।
न संदधे न चक्रे च शक्यमस्य विनिर्गमम् ॥३३०९॥

अहन्यहनि हीनाभिः सेनाभिर्निपतन्नृपे ।
जयचन्द्रमुखाच्छ्वदसुखान्यन्वभीभवत् ॥३३१०॥

क्षमानायकोऽथ निस्सीमनखबाहुप्रसारणः ।
रणान्तरेव तं तीक्ष्णैर्गूढन्यस्तैरघातयत् ॥३३११॥

तन्मुण्डगण्डलेखेन लुठता खण्डशः कृतः ।
झटिति त्रुटितः स्वास्थ्यविटप्यङ्कुरणोन्मुखः ॥३३१२॥

3306. a) All Mss read °सहिता (for सहितो suggested with St. Tr.).

—b) All Mss. read गार्गेरन्तु° (for गार्गेरन्तः° suggested)

3307. b) St P_{2,3} I₃ °नन ति° (for °ननस्ति°). —c) D P₃ °सुताग्रस्थ°;
P₁ I₃ SA °सुताग्रव्या° (for °सुताग्रण्य°).

3308 c) St च (for स). St C S' P_{1,2} I₃ स (for तु).

3309. e) All Mss read चुक्रोथ (for चक्रे च suggested). —d) C S
°र्गतम् (for °र्गमम्)

3310. b) St D C S' P₁ I₃ °न्यंपत° , P_{2,3} °नृपत° (for °निपत° suggested
with St. Tr) —d) All Mss. read °न्यवधी° [SA °न्यववधी°
(for °न्यन्वभी° suggested).

3312 d) D °मिवास् स्फुर°, SA₁ I₃ P₃ °विर्यास्फुरो°, C S' P₂ °मिवास्फुर°
(for °विटप्यङ्कुर° suggested with St).

पृथ्वीहरकुलच्छेदस्वच्छन्दो मेदिनीपतिः ।
 अवधील्लोठनमपि च्छन्नदण्डप्रयुक्तिभिः ॥३३१३॥
 एकवारं वेष्टितोऽपि रक्षितस्त्रिलकेन सः ।
 भूमिभृन्नीतिपाशस्य निपातेनाऽभ्यवर्तत ॥३३१४॥
 मल्लकोष्ठुरजय्यसङ्घचन्द्रादयोऽभवन् ।
 जीवनमृताश्च शान्ताश्च दारिद्र्योपप्लवार्दिताः ॥३३१५॥
 अविचिन्त्योच्चलक्षोणिभृतः प्राणान् विनश्वरान् ।
 ऐश्वर्यरूढिमूढत्वादनिव्यूढव्ययस्थितौ ॥३३१६॥
 मठेऽनुमितकोशत्वं तत्तद्राजाश्रयाद् गते ।
 कुलोद्ग्रहो विहितवान् सिहदेवो व्ययस्थितिम् ॥३३१७॥
 सुल्लाविहार पैतृव्यं पितुर्देवगृहत्रयम् ।
 तच्चाऽर्धसिद्धं प्रासादं परिपूर्णं व्यधानृपः ॥३३१८॥
 स एव ग्रामसामग्रीमहापणसमर्पणैः ।
 निर्दोषपारिषद्यादिहृद्यान्निश्चोद्यधीर्व्यधात् ॥३३१९॥

- 3313 a) St P₁ I₃ °कुल° (for °कुल°) —b) All Mss read °स्वच्छन्दा
 (for °स्वच्छन्दो suggested) P₁ °पते, P_{2,3} I₃ SA °पते (for
 °पति) —c) for लोठन cf fn of v. VIII 2496. —d) C S'
 P₁₋₃ SA च्छन्न° (for च्छन्न°)
 3314 d) D °भिवर्तिना, P₁ I₃ SA °भ्यवर्तिता (for °भ्यवर्तत)
 3315. a) D C S' P₁₋₃ °क्षरज°; I₃ °क्षुरज्ज° (for °क्षुरजय्य°). —b) D C S'
 P₁₋₃ I₃ SR °मडु° (for °सडु°, cf v VIII 643).
 3316. c) P₂ SA ऐश्वर्यं रू° (for ऐश्वर्यरू°) —d) All Mss. read °व्यव°
 (for °व्यय° suggested with St Tr).
 3317. d) C S' P₂ I₃ SA व्यवस्थितम्; St D I₃ P₁ व्यवस्थितिम् (for
 व्यवस्थितिम् suggested with St Tr) After this v. युग्मम्
 3318. a) SA स्वल्ला°, C P₁ मुल्ला° (for सुल्ला°) P₃ SA पैतृव्य° (for पैतृव्य).
 —c) St P_{1,3} I₃ °सिद्धप्रासा° (for °सिद्ध प्रासा°).
 3319. a) SG *sec manu* St ग्रामान्सा° (for ग्रामसा°).

अवरोधेन्दुवदनां मृतामुद्दिश्य चन्दलाम् ।
प्रत्यष्टापि मठोऽनूनश्रीद्वारेऽवारितातिथिः ॥३३२०॥

प्लुष्टो नगरनिर्दाहैः सोऽपि सूर्यमतीमठः ।
पूर्वाधिकोऽपगर्वेण तेनैव निरमीयत ॥३३२१॥

संजाते सञ्जपालस्य ततो लोकान्तराश्रये ।
कम्पने निदधे राज्ञा गयापालस्तदात्मजः ॥३३२२॥

विपाकसुकुमारोऽपि दुस्सहः सूनुनाऽभवत् ।
विस्मारितः स सौम्येन शरद्भानुरिवेन्दुना ॥३३२३॥

ग्रीष्मोष्मदोषविषमेष्वविशेषवृत्ते-
मैघोदये तटतरोस्तटिनीप्रवाहः ।
पश्यन्नकाण्डतडिदापतनेन नाशं
नाऽऽशंसति स्वसलिलस्य विभूतिलाभम् ॥३३२४॥

आ मिश्रक्षपणाद् भोजभञ्जनादपि भूभुजः ।
विधुरे कार्यभाराणां योऽभूदूढधुरः परम् ॥३३२५॥

तस्य तस्मिन् नरपतौ क्षीणप्रक्षीणकण्टके ।
स धन्योऽनन्यसामान्यप्रेमा प्रमथमाययौ ॥३३२६॥

3320. a) P_{1,2} I₃ SA °वदन (for °वदना) —b) C S' P₂ चन्द्रला, SA₅ दन्दला (for चन्दला)
- 3321 a) SG *sec manu* St स्पृष्टो, SA C S' P₁₋₃ I₃ पृष्टो (for प्लुष्टो). All Mss except SG *sec manu* read °निर्मोह (for °निर्दाहैः).
3322. a) D सञ्जपाठ° (for सञ्जपाल°) —d) D P_{1,3} गय° (for गया°).
- 3323 °) C S' I₃ P₁ SA सौम्येन, P₃ सौम्यन (for सौम्येन)
3324. °) C S' शसत्य° (for पश्यन्न°)
- 3325 b) D °सञ्ज° (for °भञ्ज°)
- 3326 a) All Mss. read नृपरले, St. Tr. conjecturally suggests नृपरल (for नरपतौ suggested) —°) D C S' SA P_{1,2} I₃ धान्या नान्य° (for वन्योऽनन्य°) After this γ युग्मम् is suggested

ताम्बूलमायात्रिकतां नीत्वाऽसूनामयानिव ।

आर्पिपन्मधुरावटं जीवं यस्य निजः सुतः ॥३३२७॥

स जगज्जीवितेनाऽपि रक्षणीयः क्षमापतिः ।

पदे पदे विपन्मग्नप्रजोद्धरणधीरधीः ॥३३२८॥

व्याधितस्य विनिद्रोऽपि संसङ्गान्मङ्गेलच्छुभिः ।

नाऽन्तक्षणे तस्य पार्श्वात् कृतज्ञोऽवाचलन्नृपः ॥३३२९॥

प्रियप्रजस्याऽमात्यस्य स्वरूपविपरीतता ।

तस्य कंचित्क्षणं जाता जनजीवितदा भवे ॥३३३०॥

भूभुजामपि मान्धातुमुखानां निधनेन याः ।

दुःखं ययुः प्रजास्तासां समभावि तदा सुखम् ॥३३३१॥

द्वैराज्योपप्लुते राष्ट्रे नवस्य नृपतेरभूत् ।

अव्याहतं यत्साचिव्यं तस्य सर्वाभिषङ्गभित् ॥३३३२॥

कालो बली व्यवहृतेर्ननु तद्वशेन

पूर्वापराचरणविस्मरणं न कस्य ।

शक्तिः क्षितेर्वहनकर्मणि भोगितायां

निर्दारणे मुरजितस्तु वराहतायाम् ॥३३३३॥

3327 b) St SA I₃ °त्वामूना°, D °त्वा सूना° (for °त्वाऽसूना°) —^c) P₁ I₃ SA आर्पिपाम°, P₂ आपिपन्न° (for आर्पिपन्म°) C S' °वद्ध, P₁ °वधु; P₂ °वद्वा (for °वट्ट).

3328 e) St °मग्न, D C P₁₋₃ °मग्नो, S' °मग्नो (for °मग्न° found in I₃, also see St Tr fn)

3330. d) D P₃ भवेत् (for भवे).

3332 e) All Mss except C read अप्या° (for अब्या°).

3333 b) All Mss. read °रणे न [D °रणेन] (for °रण न suggested). —^c) All Mss. read योग्यताया (for भोगिताया suggested with St Tr.) —^d) C S' P₁₋₃ I₃ SA निर्मारणे (for निर्दारणे, also found in SG *sec manu*).

नगराधिकृतो भूत्वा सुज्जौ निर्वापिते पुरा ।
चिरप्ररूढां यो देशस्याऽव्यवस्थां न्यवारयत् ॥३३३४॥

भ्रष्टः क्रयेषु दीनारव्यवहारोऽव्यवस्थया ।
निगृह्य तां भ्रंशकारी निर्वितण्डः प्रवर्तितः ॥३३३५॥

परिणीताङ्गनाशीलभ्रंशे गृहपतेरभूत् ।
दण्डप्रवृत्तिर्यां तेन सा विचार्य निवारिता ॥३३३६॥

एकान्ततो हितो भूत्वा विशामेवं पुनर्व्यधात् ।
नगराधिक्रियां लब्ध्वा स एव परिपीडनम् ॥३३३७॥

बद्धाभिर्नर्तकीभिश्च परिणीतगृहस्थितौ ।
संप्रयुक्तान् कथ्यमानान् हठेनाऽदण्डयद् बहून् ॥३३३८॥

किं वाऽपराधलेशानां तुषाणामिव चिन्तनैः ।
अद्रोहालोभयोर्भूमिर्न तादृगपरोऽभवत् ॥३३३९॥

भिष्ठुमलार्जुनौ कालानुवृत्त्याऽऽश्रितवानपि ।
नाऽसौ जहौ स्वामिहितं नतौ तावपि नाऽवधीत् ॥३३४०॥

3334. b) St C S' P_{1,2} I₃ सुज्जे (for सुज्जौ).

3335 b) D C °हारो व्य°, P₂ °हारे व्य°; P₃ °हारव्य° (for °हारोऽव्य°).
—c) All Mss. read त भ्रंशकार्यं [P₃ °र्यो] (for ता भ्रंशकारी). —d)
D C S' प्रवर्तते, P₁₋₃ I₃ SA प्रवर्तत (for प्रवर्तित suggested with St).

3337. bc) P₁₋₃ om. —d) All Mss. read °पीडयन् (for °पीडनम्
suggested with St).

3338. a) SA P_{1,3} I₃ om नर्त with a lacuna —b) SA P₁ I₃ परि...त°;
C P₂ परिवर्त° (for परिणीत°)

3339 a) St P_{1,3} I₃ SA किं वो...ले°, D C S' P₂ कि वो भवेद्वले° (for
कि वाऽपराधले° suggested with St Tr.).

3340 a) P₁₋₃ I₃ SA₅ भिष्ठम° (for भिष्ठुम°). —b) D °त्या श्रित°;
C S' °त्या श्रुत° (for °त्याऽऽश्रित°) —c) C S' P₁₋₃ SA स्वामिहित
(for स्वामिहित) —d) St न तौ (for नतौ) St P₁₋₃ I₃ SA om.
तावपि with a lacuna.

अक्षीणत्यागहीनस्य विभूतिसमयेऽप्यभूत् ।
संस्कारौपयिकं नाऽस्य पर्याप्तं निधने धनम् ॥३३४१॥

कृतज्ञतायां राज्ञोऽन्यत् पर्याप्तं किमुदीर्यताम् ।
यो जीवित इवाऽऽनीतान् संविभेजेऽनुजीविनः ॥३३४२॥

लोकान्तरातिर्थिं विजाभिधामुद्दिश्य बल्लभाम् ।
धन्यस्य विज्जनामाख्यविहारारम्भकारिणः ॥३३४३॥

परलोकं प्रयातस्य निर्माणप्रतिपूरणम् ।
स्थितं व्यवस्थितेः कं च विनियोगं चकार सः ॥३३४४॥

भूभृद्भार्मिकतावातसुकृतोत्सेकवासनैः ।
युद्धैकवृत्तिभिरपि प्रवृत्तं पुण्यकर्मणि ॥३३४५॥

विपक्षाणां सुभिक्षेण तुरुष्कविषयाश्रयात् ।
जन्मभूमेर्वृत्तये यैः क्रौर्यादन्यन्न शिक्षितम् ॥३३४६॥

येऽपि वृत्तिं विरोध्याऽऽजिव्यग्रे सुस्सलभभुञ्जि ।
कलहावसरेष्वेव कश्मीरेषु प्रपेदिरे ॥३३४७॥

गोत्रे तेषां क्षत्रियाणां जातः कमलियानुज ।
राजबीजी सङ्गियाख्यः प्रतिष्ठां स्वाख्ययाऽकरोत् ॥३३४८॥

3343. e) St conjecturally suggests °नामाढ्य° (for °नामाख्य°)

3344. b) All Mss read निर्वाण° (for निर्माण° suggested with St).
After this v युग्मम् .

3345. b) All Mss read °वासवै (for °वासनै suggested with D)
—d) All Mss read प्रवृत्ते (for प्रवृत्त suggested with St Tr).

3346 b) P₁₋₃ I₃ तुरुष्कामि° (for तुरुष्कवि°)

वितस्तापुलिने बाणलिङ्गे तेन निवेशिते ।
जायते स्वर्धुनीरोधःसंप्ररूढाविमुक्तधीः ॥३३४९॥

तदीयं च मठ चैव तपोधनविभूषितम् ।
दृष्ट्वा निवर्तते रुद्रलोकालोकनकौतुकम् ॥३३५०॥

लोटनेऽन्यप्रतिष्ठानामधन्यद्रविणार्पणे ।
न तेनाऽद्यतने काले संरब्धं शुद्धबुद्धिना ॥३३५१॥

उदयस्य प्रिया चिन्ताभिधाना कम्पनापतेः ।
पुलिनोर्वी वितस्ताया विहारेण व्यभूषयत् ॥३३५२॥

प्रासादपञ्चकन्याजात् तद्विहारस्थितः करः ।
उदस्त इव धर्मेण प्रोत्तुङ्गाङ्गुलिपञ्चकः ॥३३५३॥

सांधिविग्रहिको मङ्गकाख्योऽलंकारसोदरः ।
समठस्याऽभवत् प्रष्टः श्रीकण्ठस्य प्रतिष्ठया ॥३३५४॥

मठाग्रहारदेवौकोजीर्णोद्दारादिकर्मभिः ।
अनुजः सुमना नाम रिल्हणस्याऽऽसदत् तुलाम् ॥३३५५॥

भूतेश्वरे मठं कृत्वा त्रिग्राम्यामप्यपाययत् ।
तोयं कनकवाहिन्या वितस्तायाश्च यः पितृन् ॥३३५६॥

प्रदेशे कश्यपागाराभिधाने नीलभूः सरित् ।
जिगीषयेव जाह्नव्या यत्र पूर्वा दिशं गता ॥३३५७॥

3349 d) All Mss. read °रूढवि° (for °रूढावि° suggested with D).
अविमुक्त is an epithet of Benares.

3351. d) All Mss. read सरब्धे (for सरब्ध suggested with St).

3355 e) All Mss. read अनुजा (for अनुज suggested with St)

3356 b) SA C I₃ °ग्राम्य° (for °ग्राम्या° cf v V 97) All Mss.
read °पातयत् (for °पाययत् suggested with St)

3357 a) D C S' P_{2,3} I₃ SA प्रदेश°, P₁ प्रदेश° (for प्रदेशे suggested
with St).

उत्ताराय गवादीनां यः सेतुं तत्र बन्धयन् ।
निर्ममे निर्मलं कर्म संसारोत्तरणक्षमम् ॥३३५८॥

नगरेऽपि स्वनामाङ्कवृषाङ्कागारकारिणा ।
मठो येन कृतोऽभ्रष्टजटाधरघटाश्रयः ॥३३५९॥

मम्मेश्वरं स सौवर्णामलसारं चकार यः ।
सोमतीर्थं तथा तोयोद्यानसुद्घोतितान्तिकम् ॥३३६०॥

अत्र क्षमाभुजो वंशे वंशौन्नत्यधनादिषु ।
सासूयत्वादमात्यानां धनप्राणादिहारिणः ॥३३६१॥

क्रुध्यन्नवाऽऽसनाध्यासासूयया वासवोऽपि वा ।
प्राभ्रंशयद् दिवो देवो मान्धातारं धराभुजम् ॥३३६२॥

अविप्लुतमतिभ्रुत्यान् कृत्यौन्नत्यवतोऽन्वहम् ।
दृष्ट्वा ध्यातस्वमाहात्म्यवृद्धिस्तु प्रीयते नृपः ॥३३६३॥

कलशाक्षमापतेः प्रज्ञोपज्ञं भृत्योऽस्य रिह्वणः ।
कुर्वन् स्वर्णातपत्राणां प्रतिष्ठां प्रीतिकार्यभूत् ॥३३६४॥

3359 d) P₁ °गजा° (for °वटा°)

3360. a) P₁₋₃ मम्मेश्वरं (for मम्मेश्वरं) —b) SA₅ SR P_{1,2} °शार (for °सार).
—d) St °नाहु°, D C S' P₃ °नमु°, P_{1,2} I₃ SA₅ SR °नासु° (for °नसु° suggested)

3361 a) C S' P_{1,2} I₃ SA क्षमाभुजो (for क्षमाभुजो) —c) D C S'
P_{1,3} I₃ °त्वम°, P₂ °त्वत्°, S A °त्वमा° (for °त्वाद° suggested with
St) P₃ °मान्याना (for °मात्याना) —d) C S' P₂ I₃ SA₅ °धिहा°
(for °दिहा°).

3362. c) P_{1,3} देवी, I₃ SA देवी (for देवो).

3364. a) SA₁ (before corr.) C I₃ °पति (for °पते). All Mss. read
प्राज्ञो° (for प्रज्ञो° suggested)

स्वर्णपत्रं सुरैस्वर्या शिवयोः समवेतयोः ।
सदीपारात्रिकामत्रं मैत्रीमेति सघण्टिकम् ॥३३६५॥

बन्धोर्हिमाद्रेर्दयितः सुताजामातरौ शिवौ ।
स्वर्णच्छत्रच्छलान्मेरुर्मूर्धन्याघ्रातुमुपागतः ॥३३६६॥

उद्दिश्य यं विदधदुद्यममात्मयोनि-
र्दग्धो मयाऽङ्गघटनं दयितेन गौर्याः ।
सिद्धं तदत्र करुणात्मतयेति हेम-
च्छत्रच्छलाद्भ्रदृशश्चलितोऽग्निरूर्ध्वम् ॥३३६७॥

छत्रं तत्र च रिल्हणेन विहितं रौकमं महद्भुक्तिमणी-
प्रेयोमन्दिरमूर्ध्नि नद्धमधुनाऽदभ्रं परिभ्राजते ।
क्षैब्येण क्षतजास्रपानजनुषा नष्टं ततः स्वामिना
प्रातं चक्रमवेक्षितुं सुरचिरं भास्वानिवाऽभ्यागतः ॥३३६८॥

तीर्थे मन्मथजित्खगध्वजदृढाजयोर्जिताचार्यके
साधाराभरणं क्रियापरिणतिस्वर्णातपत्रं प्रभोः ।
भात्येकस्य शिखाहिफूत्कृतिबलद्रङ्गाब्जरेणूपमं
केशान्तस्थितमेघपार्श्वगतडित्पिण्डाभमन्यस्य च ॥३३६९॥

3365. a) All Mss read °पत्रा (for °पत्र suggested with St) —°) All Mss. read °कामत्र° (for °कामत्र suggested),

3367. a) All Mss read यद्वि° (for य वि° suggested) —°) St SA P₃ °°सुमयेति, P₂ I₃ °°सुमयेति, P₁ °°समयेति, D C S' करुणासुमयेति (for करुणात्मतयेति suggested).

3368. °) St C S' P₁ I₃ °ब्येन (for °ब्येण) All Mss read °जावपान° (for °जास्रपान° suggested) —^d) P₂ SA₅ SR चक्रमिवे° (for चक्रमवे°) St C S' P_{1,2} सुरचिर (for सुरचिर)

3369 b) St °णति स्व° (for °णतिस्व°) —°) St P₁ I₃ SA °णपम (for °णूपम).

सौवर्णदुहिणाण्डकर्परपुटे संसृत्रिता च्छत्रक-
 व्याकोशस्य समुद्रकप्रतिकृतौ दीर्घार्धितार्धे घने ।
 सङ्गेनेन्दुकिरीटकैटभरिपुश्यामासितालंक्रिया
 सद्वत्ताकरयोः पिधानकरणं स्वर्णातपत्रं गतम् ॥३३७०॥

तं लोहरमहीपालमन्वजायन्त भूभुजः ।
 रड्वादेव्या गुणोदाराश्चत्वारश्चतुराः सुताः ॥३३७१॥

गुल्हणेनाऽपरादिल्यो राघवेणेव लक्ष्मणः ।
 अभिन्नभावः संवृद्धिं वर्तते लोहरे श्रयन् ॥३३७२॥

ललितादिल्यदेवेन जयापीडो हि दारकः ।
 भरतेनेव शत्रुघ्नः पाल्यमानः प्रवर्धते ॥३३७३॥

पार्थिवाहस्कराच्चारुनमस्काराद् यशस्करः ।
 पञ्चमः क्षितिभृद्धर्म्यो बालातप इवोदितः ॥३३७४॥

चपलैः शैशवाच्छुद्धानुभावत्वात् ससौष्टवैः ।
 लडितैर्ललितादिल्यो भित्तीरप्यार्द्रयत्यहो ॥३३७५॥

दत्तरक्षाञ्जनं ताम्राधरं गौरं तदाननम् ।
 सबालातपभृङ्गाङ्कस्वर्णपङ्केरुहायते ॥३३७६॥

3370 a) All Mss read °पुरे (for °पुटे suggested with D).
 D °त्रिताच्छ° (for °त्रिता च्छ°). —b) St SA P_{1,3} I₃ °धित...घने,
 S' °धितार्धे घने, P₂ °धितार्धघने (for °धितार्धे घने) —d) St D
 P₂ I₃ C Ś °करणि, P₁ °करिणा (for °करण found in P₃).

3371. d) P_{1,3} I₃ SA °तुरस्सुता (for °तुरा सुता)

3373 a) P₂ I₃ SA °तालि° (for °तादि°). —d) SA पालमान. (for
 पाल्यमान). All Mss. read प्रवर्तते (for प्रवर्धते suggested
 with D)

3375 a) St SA P_{1,2} I₃ C °च्छुद्धा° (for °च्छुद्धा°) —d) S' चि'° र°,
 C P₂ चित्तीर° (for भित्तीर°)

3376 d) P_{1,2} I₃ SA °भृङ्गाङ्का°; C S' °भृङ्गाङ्क° (for °भृङ्गाङ्क°)

आलापास्तस्य माहात्म्यगर्भा बाल्यास्फुटा अपि ।
अमृतार्द्रा इवोद्गारा मथ्यमानस्य वारिधेः ॥३३७७॥

महाभिजनसंजातो राजसूनुः स शैशवे ।
अभिधत्तेऽनुभावेन भव्येनाऽऽगामि जृम्भितम् ॥३३७८॥

अत्यर्थमण्डनशिखण्डिशिखोऽपि तोय-
स्पर्शासहाञ्चितकलापिकलापभङ्ग्या ।
वापी निपीतसलिलो वलितं प्रयाति
चेष्टोक्तभावमहिमा वरवर्णिभावः ॥३३७९॥

चतस्रो मेनिला राजलक्ष्मी पद्मश्रिया समम् ।
संजाताः कमला चाऽस्य कन्याः सत्कृत्यवृत्तयः ॥३३८०॥

विनोदलीलोद्यानैस्तैर्नित्यकान्तैरपत्यकैः ।
विद्योतेतेऽनवद्यौ तौ प्रावृद्पुष्पाकराविव ॥३३८१॥

तीर्थायतनपूतेऽस्मिन् मण्डलेऽखण्डितैर्व्ययैः ।
रढ्वादेव्या एव याता भाग्यभावं विभूतयः ॥३३८२॥

3377 b) All Mss read बालास्फु° (for बाल्यास्फु° suggested with St D) —^c) D (before suggestion) °तार्द्रा भवोच्चारा; St °तार्द्रा इवोच्चारा, P_{1,3} °ता . °...; C S' °तप्रभवश्रद्धा, P₂ °तान्प्रभावोच्चक्ष°; I₃ °तां इवोश्चारा (for °तार्द्रा इवोद्गारा suggested with D).

3379. a) St P₃ I₃ अत्यक्त°, P₁ अत्यक्तु° (for अत्यर्थ°). —^c) C S' P₂ वापी° (for वापी).

3380 a) I₃ SA मैनिला (for मेनिला, cf. vv. VIII. 3394, 3397) —^c) St (before suggestion) D C S' SA P_{1,2} I₃ सजाता (for सजाता: found in P₃).

3381 ^c) SA P_{1,3} I₃ विद्योतया°, D C S' P₂ चोतिताव° (for विद्योतेते° suggested with St).

कृतानुयात्रा सा देवयात्रासु क्षितिपाङ्गना ।
राजलक्ष्मीरिवाऽऽभाति राजसामन्तमन्त्रिभिः ॥३३८३॥

सतीदेशे तीर्थसार्थास्त्यजन्त्यस्या निमज्जने ।
स्नानासक्तसतीमूर्तिस्पर्शनौत्सुक्यमञ्जसा ॥३३८४॥

चित्रे कालेऽत्र यात्रासु द्रष्टुं वृष्ट्युत्तरैः सदा ।
यत्प्रावृडिव राज्ञीयं जीमूतैरनुगम्यते ॥३३८५॥

सा पार्थिवेषु तीर्थेषु स्नानाय प्रस्थिता ध्रुवम् ।
दिव्यैर्वर्षमिषात् तीर्थैः प्रादृश्यत तदीर्ष्यया ॥३३८६॥

अभ्रंलिहान्न च गिरीन्न च कूलंकषा नदीः ।
मृदङ्गी दुर्गमा मार्गे तीर्थौत्सुक्येन वेत्यसौ ॥३३८७॥

सुवह्नीभिः प्रतिष्ठाभिर्जीर्णोद्धारैश्च धीरया ।
तया चित्रं चतुरया पङ्गुर्विहा विलङ्घिता ॥३३८८॥

अद्याऽपि विश्वरत्क्षीरार्णवकान्तिच्छटाच्छलात् ।
यो भातीव सुधासूतिसितश्वेताश्मनिर्गतः ॥३३८९॥

उपमन्योरुदन्याया दारिद्र्योपद्रवापहः ।
रुद्रो ह्रेश्वरो नाम्ना श्रीमान् कश्मीरभूषणम् ॥३३९०॥

जगत्सौन्दर्यसारः स सस्वर्णामलसारकः ।
शान्तावसादप्रासादोद्धारश्च विहितस्तया ॥३३९१॥

3383. a) St C S' P_{1,2} दैव°, I₃ चैव (for देव°) —b) P₃ I₃ SA °यात्रास्वक्षि°
(for °यात्रासु क्षि°).

3384. सतीदेश- is an epithet of Kashmir, cf. v I 25

3385. c) St SA D P_{1,3} I₃ om राज्ञीयं with a lacuna C S' P₂ तैश्चैव
(for राज्ञीयं suggested).

3386 a) P₂ C S' स (for सा) P₁ मूर्तेषु (for तीर्थेषु) —b) C S' P₂
प्रस्थितो, SA I₃ प्रस्थित (for प्रस्थिता) —d) All Mss. read
प्रादृश्येत (for प्रादृश्यत suggested)

3391 a) All Mss read °सार [P₂ °सारे] (for °सार suggested).

सत्त्वानामिव भृत्यानां कोपौर्वविकृते नृपे ।
उदन्वतीव शरणं सिन्धुर्हैमवतीव सा ॥३३२२॥

स्थिरप्रसादे भूपाले निग्रहानुग्रहौ क्षणात् ।
भूभुजामपि संवृत्तावविच्छिन्नौ तदिच्छया ॥३३२३॥

सोमपालात्मजो भूभृद्भूपालः प्रापितस्तया ।
मानिन्या मेनिलादेव्या विवाहेन महार्हताम् ॥३३२४॥

उत्पत्तिभूमिसुलभानुभवो न भूम्ना
कस्याऽप्यहो व्यभिचरत्यनुभावभावः ।
तेजस्तमोचिलुठनव्रतमुष्णभानो-
श्छेदं तदुत्थमकरोत् तमसोऽपि चक्रम् ॥३३२५॥

भुवनाद्भुतसाम्राज्यमार्जने भूभुजोऽभजत् ।
प्रातिभाव्यं दृढं रत्नाक्रान्तसन्मण्डलावनिः ॥३३२६॥

ऊढायां मेनिलादेव्यां परिणेतुरभूदपि ।
पिता वैमत्यमुत्सृज्य निर्व्याजं राज्यदायकः ॥३३२७॥

राज्ञः प्राजिधरस्याऽऽजौ तरसा भूभुजोऽनुजः ।
वैरिभिर्निहतस्याऽग्रे वैरसंशोधनोद्यतः ॥३३२८॥

रङ्गा शरणमेत्योच्चमानौत्कट्यो घटोत्कच ।
भेजे राज्यश्रिय प्राप्य चित्रं राज्यश्रियं पराम् ॥३३२९॥

3392 c) I₃ SA सरण (for शरण).

3393. d) All Mss read °च्छिन्नस्त° (for °च्छिन्नौ त° suggested with St D)

3395. a) P₂ I₃ SA उत्पत्तिभू° (for उत्पत्तिभू°) P₃ °भावे (for °भवो).
—d) P_{2,3} तदुक्त°, P₁ तमुक्त° (for तदुत्थ°).

3396 b) All Mss read °मार्जनो (for °मार्जने suggested with St).
All Mss read भूभुजाभवत् (for भूभुजोऽभजत् suggested)

3397 a) C S' P₁₋₃ I₃ रूढाया (for ऊढाया).

3398. a) D C S' राज्ञा (for राज्ञ)

3399 ab) P_{1,3} I₃ °मत्योच्च मानो° [SA °नौ°]; D C S' P₂ °मत्योच्चैर्मानो°
(for °मत्योच्चमानौ° suggested with St) —b) P_{2,3} °कट्यो (for °कट्यो). After this v कुलकम्

कृतसाहायकोऽमात्यै राज्ञः सप्रजिमङ्गदम् ।
राज्यात् प्राभ्रंशयद् भ्रातृद्रुहं पञ्चवट नृपम् ॥३४००॥

अलङ्घयत् तत्प्रभावात् स्फारदानाम्बुनिर्भरात् ।
सरितं खड्गवल्लीं च कृष्णा विद्वेषिगोचराम् ॥३४०१॥

द्वितीयस्योरशाभर्तुरकीर्तिं निर्जयेऽसृजत् ।
देवप्रभावाद् योधोऽग्रमत्युग्रपुरमग्रहीत् ॥३४०२॥

सितोष्णवारणशशिद्योतकल्लोलितास्ततः ।
बहवो वाहिनीनाथाः प्रथामित्थं प्रपेदिरे ॥३४०३॥

समाद्वाविंशती राज्यावाप्तेः प्राग्भूभुजो गताः ।
तावत्योऽवाप्तराज्यस्य पञ्चविंशतिवत्सरे ॥३४०४॥

इयद्दृष्टमनन्यत्र प्रजापुण्यैर्महीभुजः ।
परिपाकमनोज्ञत्वं स्थेयात् कल्पातिगाः समाः ॥३४०५॥

अम्भोऽपि प्रवहत्स्वभावमशनैराश्यानमश्मायते
ग्रावाम्भः स्रवति द्रवत्वमुदितोद्रेकेषु चाऽवेयुषः ।
कालस्याऽस्खलितप्रभावरभसं भाति प्रभुत्वेऽद्भुते
कस्याऽमुत्र विधातृशक्तिघटिते मार्गे निसर्गः स्थिरः ॥३४०६॥

- 3400 °) All Mss read राज्य (for राज्यात् suggested with St).
—^d) All Mss read °वटो (for °वट suggested with St).
3402. °b) D P₁₋₃ C S' SA °कीर्ति (for °कीर्ति) St SA P_{2,3} I₃ °निजया°;
D C S' निर्जया° (for निर्जये° suggested with St Tr). —^c)
All Mss read योधा° (for योधो° suggested with St. Tr).
3403. °a) All Mss read शीतोष्ण° [C °तोष्म°] (for सितोष्ण° suggested
with D) —^b) P₂ °स्तदा (for °स्तत).
3404. °b) St गता (for गता). —^c) All Mss. read तावत्येवा° (for
तावत्योऽवा° suggested)
3405. °d) All Mss. read स्थेया. (for स्थेयात् suggested).
3406. °a) According to St. Tr. the meaning of अशनै is doubtful,
but it may be considered as a negative compound of
शनै.. —^b) D P₁₋₃ I₃ SA ग्रावाम्भ (for ग्रावाम्भ).

(अथ ग्रन्थादित कालानुसारी राजनामसंग्रह)

प्रयाते त्र्यधिकेऽध्यर्धसमाषट्कशते कलेः ।

कश्मीरेष्वास्त गोनन्द पार्थाना सेवया नृपः ॥३४०७॥

सूनुर्दामोदरोऽस्याऽथ तस्य पत्नी यशोवती ।

गोनन्दोऽन्यस्तत्सुतोऽपि ततोऽतीत्य महीपतीन् ॥३४०८॥

पञ्चत्रिंशतमज्ञातानुग्रहाभिजनाभिधान् ।

राजाऽभवल्लवो नाम सूनुस्तस्य कुशस्ततः ॥३४०९॥

द्वौ खगेन्द्रसुरेन्द्राख्यौ पुत्रपौत्रावमुष्य तु ।

गोधरोऽथाऽन्यकुलजः सुवर्णाख्यस्तदात्मजः ॥३४१०॥

तज्जन्मा जनकोऽप्यासीत् सूनुः शच्याः शचीनर ।

अथाऽशोकोऽभवद् भूभृद् राज्ञोऽस्य प्रपितृव्यजः ॥३४११॥

तज्जो जलौकाः संदिग्धवंशो दामोदरस्ततः ।

तुल्यं त्रयोऽथ हुष्काद्यास्तुरुष्काभिजनोद्भवाः ॥३४१२॥

3407. a) D I₃ अधि° (for त्र्यधि°). All Mss read °प्यर्ध° (for °ध्यर्ध° suggested with St Tr, cf v. I 51) From here onwards D numbers the vv separately

3408 a) P₂ I₃ SA °मोदरस्याथ, P₃ °मोदरश्चास्य (for °मोदरोऽस्याऽथ). —b) All Mss. read °मती (for °वती, cf v I 70). —d) SA °पती, P₃ °पति, I₃ °पते (for °पतीन्)

3409. b) St P_{1,2} I₃ °भिधान्, P₃ °भिधा (for °भिधान्). —c) P_{1,2} I₃ SA राजा वल्लभको (for राजाऽभवल्लवो) —d) C S' कुशेशय (for कुशस्तत).

3410 bcd of this v and the following v are no longer found in SA as the upper portion of the relevant folio has broken off —d) SG *prima manu* P_{1,3} SR °र्णाकृत्तदा°, P₂ °र्णाक्षस्तदा° (for °र्णाख्यस्तदा°)

3412 a) D P₁ तज्जौ (for तज्जो) —b) C S' P₂ I₃ SR °वशे (for °वशो).

अभिमन्युस्तृतीयोऽथ गोनन्दोऽथ विभीषणः ।
राजेन्द्रजिद्रावणश्च पुत्राद्यः क्रमशोऽभवत् ॥३४१३॥

अन्यो विभीषणस्तस्मान्नरनामा नराधिपः ।
तस्य पुत्रोऽभवत् सिद्ध उत्पलाक्षश्च तत्सुतः ॥३४१४॥

पश्चात्ततो हिरण्याक्षो हिरण्यकुल इत्यभूत् ॥३४१५॥

राजा वसुकुलस्तस्य सूनुः ख्यातस्त्रिकोटिहा ।
श्रीमिहिरकुलो राजा बकाख्यस्तदनन्तरम् ॥३४१६॥

क्षितिनन्दस्ततो राजा वसुनन्दस्तदात्मजः ।
नरोऽन्योऽक्षस्ततो गोपादित्यगोकर्णकौ क्रमात् ॥३४१७॥

3413. ^{a)} D C S' °तीयश्च (for °तीयोऽथ) —^{b)} St P₁₋₃ I₃ °न्दोस्य;
C S' °दोऽथ (for °न्दोऽथ). —^{c)} D C S' P₂ I₃ ताविन्द्र° (for
राजेन्द्र°). —^{d)} St P_{1,3} I₃ ' च, D C S' P₂ पितापुत्रौ (for
पुत्राद्य. suggested) D C S' P₂ क्रमानुपौ (for क्रमशोऽभवत्)
- 3414 ^{a)} D S' विभी° (for विभी°) —^{a-c)} All Mss. except P₃ om.
from स्तस्मान्न to [अ] भवत् without a lacuna —^{d)} P₁ तत्पला°
(for उत्पला°). P₃ *sec manu* D P_{1,2} SA I₃ °लाख्य° (for °लाक्ष°).
P₃ *sec. manu* transposes उत्पलाख्यश्च and तत्सुतः P₃ *prima*
manu St SA P₁ तदनु [I₃ °नु] (for तत्सुत)
3415. St 3414 cd ; D 8 cd —^{a)} St °ण्याक्ष°, SA P₁ I₃ °ण्याख्ये; P₂
°ण्याख्यो (for °ण्याक्षो) —^{b)} St °कुलयोरभूत्, P_{1,2} I₃ °कुशयोरभूत् ;
C S' °कुलकस्तत (for °कुल इत्यभूत्).
- 3416 ^{cd)} D P₁₋₃ I₃ om with a lacuna St om. without a lacuna
and misconstrues this v and the following 5 vv.
- 3417 ^{a)} D °न्द्रो बकात्मजो, SA °न्दो बकात्मजाद्, St P₁₋₃ I₃ °न्दो
बकात्तज्जाद् (for °न्दस्ततो राजा) —^{cd)} St P_{1,2} I₃ °तस्तस्माद्गोषा
गोकर्णकौ नृपात् (for °तो गोपादित्यगोकर्णकौ क्रमात्°) P₃ subst.
नरोऽन्योऽक्षस्ततस्तस्माद्गोपादित्योऽभवन्नुप

तस्मान्नेन्द्रादित्योऽभूत् तत्पुत्रोऽन्धयुधिष्ठिर ।
तस्मिन् प्रभ्रंशिते भृत्यैरन्याभिजनसंभवः ॥३४१८॥

भूपः प्रतापादित्योऽभूज्जलौकोऽपि तदात्मजः ।
तुङ्गीने निस्सुते तस्मिन् विजयोऽन्यकुलोद्भवः ॥३४१९॥

जयेन्द्रे तत्सुतेऽपुत्रे सचिवः संधिमानभूत् ।
युधिष्ठिरस्य पौत्रेण गोपादित्यात्मजन्मना ॥३४२०॥

श्रीमेघवाहनेनाऽथ गोनन्दस्योदितं कुले ।
ततः प्रवरसेनोऽभूद् भूपः कश्मीरमण्डले ॥३४२१॥

तत्सूनुश्च हिरण्योऽभूत् पालयन् क्षितिमण्डलम् ।
मातृगुप्तोऽभवद् दत्तराज्यस्तेन शकारिणा ॥३४२२॥

ततः प्रवरसेनोऽन्यस्तोरमाणात्मजः क्षितिम् ।
लेभे हिरण्यभ्रातृव्यस्तस्य पुत्रो युधिष्ठिर ॥३४२३॥

- 3418 ab) P₃ subst अभूद्रोर्कर्णकस्तस्मान्नेन्द्रादित्य इत्यभूत् and inserts two additional Pāda-s : ततो बभूव नृपातिः सूनुरन्धयुधिष्ठिरः .
—b) St P_{1,2} I₃ सूनुर° (for तत्पुत्रो°) —c) C S' P₂ I₃ तस्य प्रभ्रंशितो, St P₁ I₃ तस्य प्राभ्रंशितो (for तस्मिन् प्रभ्रंशिते)
- 3419 c) P₁₋₃ I₃ SA तुङ्गने (for तुङ्गीने) C S' [अ] न्यसुत (for निस्सुते).
D C S' P₁₋₃ I₃ तज्जो, St तज्जे (for तस्मिन् suggested).
3420. a) St P_{1,2} I₃ जयेन्द्रेस्य सुतेपुत्रे, D C S' जयेन्द्रस्तत्सुतोपुत्रः, P₃ तत्सुतस्य जयेन्द्रस्य (for जयेन्द्रे तत्सुतेऽपुत्रे suggested). —d) St C S' P_{1,2} I₃ SA भूपा° (for गोपा°).
- 3421 b) C S' गौनर्देभ्यु°, St गौनन्देभ्यु°; SA P₁ I₃ गोनन्दाभ्यु° (for गोनन्दस्यो°). —cd) St P₁ I₃ om without a lacuna. —d) P₃ subst. हिरण्योपि ततोऽभवत् .
3422. St with a lacuna and SA P₁ I₃ without a lacuna om this v.
—ab) P₂ om P₃ subst विक्रमादित्यभृत्योभून्मातृगुप्तो महीपतिः .
- 3423 Portions between तोरमाणात्मज of this v and रपादित्यस्य of v 3425 are missing in SA —d) SG I₃ पुत्राद्युधिष्ठिरात्, SR *prima manu* पुत्रो 'धि', P₁ पुत्रो युधिष्ठिरात् (for पुत्रो युधिष्ठिर).

ततो नरेन्द्रादित्यश्च रणादित्यश्च भूपतिः ।
क्रमाद्भूतां तत्पुत्रो विक्रमादित्यभूपतिः ॥३४२४॥

बालादित्यश्चोदभवद् रणादित्यस्य नन्दनः ।
बालादित्यस्य जामाता ततो दुर्लभवर्धन ॥३४२५॥

सूनुर्दुर्लभकस्तस्य चन्द्रापीडोऽभवत् ततः ।
तारापीडोऽनुजन्माऽस्य मुक्तापीडोऽस्य चाऽनुजः ॥३४२६॥

भूपावास्तां कुवल्यापीडो द्वैमातुरोऽस्य च ।
वज्रादित्यः सुतो राज्ञो मुक्तापीडस्य तत्सुतौ ॥३४२७॥

पृथिव्यापीडसंग्रामापीडावास्तां महीभुजौ ।
जयापीडोऽस्य मन्त्री च जज्जः पुत्रावपि क्रमात् ॥३४२८॥

ललितापीडसंग्रामापीडौ ज्येष्ठात्मजस्ततः ।
श्रीचिप्पटजयापीड कल्पपाल्युद्भवोऽभवत् ॥३४२९॥

अभिचारेण तं हत्वा साम्त्यादितरेतरम् ।
उत्पलाद्यैरसंग्रातराज्यैस्तन्मातुलैः कृतः ॥३४३०॥

भ्रातुः पुत्रोऽजितापीडो जयापीडस्य तत्पदे ।
अनङ्गापीडनामा च संग्रामापीडजस्ततः ॥३४३१॥

3424. a) P_{1,3} I₃ जातो (for ततो). —od) SG P_{1,3} I₃ तद्रच्च विक्रमादित्य उर्वरीम् (for तत्पुत्रो विक्रमादित्यभूपति)
3425. P₁ om ab —a) SG P_{2,3} °चोदवहद् (for °चोदभवत्) —b) D C S' °विक्रमादित्यन°, SA I₃ °स्यश्च न° (for रणादित्यस्य न°)
3426. e) St P_{1,2} I₃ °जन्मा च (for °जन्माऽस्य) —d) P₃ subst °ललितादित्य एव च After मुक्ता three syllables are illegible in SA P_{1,2} I₃ SR SG °पीडस्य (for °पीडोऽस्य)
3428. b) St I₃ P_{1,3} °वनु नृपोभवत् (for °वास्ता महीभुजौ). —c) P₃ °पीडस्य (for °पीडोऽस्य) —d) SA जज्जपु° (for जज्जः पु°).
3429. b) SA P₁ I₃ °पीडज्ये° (for °पीडौ ज्ये°) —c) D I₃ P₁ °चिप्पट°, C S' °चिप्पट°, P₂ °चिन्म्यट°, P₃ °चिप्पिट° (for °चिप्पट°) —d) D C S' P₁ I₃ कल्प°, P₂ कन्य° (for कल्प°)
3430. b) SA P₁ I₃ सम्मत्या° (for साम्त्या°)

तमुत्पात्र्योत्पलापीडो योऽजितापीडनन्दनः ।
अवन्तिवर्मा शूरेण तं निवार्याऽथ मन्त्रिणा ॥३४३२॥

नतोत्पलस्य विदधे साम्राज्ये सुखवर्मजः ।
शूरः शकरवर्मा स गोपालस्तस्य चाऽऽत्मजः ॥३४३३॥

रथ्यागृहीतः प्राभूच्च तद्भ्राता संकटाभिधः ।
सुगन्धाख्या तयोर्माता तां विनाश्याऽथ भूभुजम् ॥३४३४॥

शूरवर्मप्रणतारं पार्थ तन्त्रिपदातयः ।
चक्रुर्निजितवर्माणं ततस्तस्य च तत्क्रमात् ॥३४३५॥

चक्रवर्मा शूरवर्मा चेति निजितवर्मजः ।
विहिता बहुशो राज्ये तस्तम्भे शम्भुवर्धनः ॥३४३६॥

तदन्तरे लब्धराज्ये मन्त्री व्यापाद्य तं नृपम् ।
चक्रवर्मण्यतीतेऽथ पापी पार्थात्मजः क्रमात् ॥३४३७॥

उन्मत्तावन्तिवर्माऽऽसीत् तत्पुत्रे शूरवर्मणि ।
राज्याद् भ्रष्टे द्विजैश्चक्रे राज्ये मन्त्री यशस्कर ॥३४३८॥

प्रपितृव्यात्मजस्तस्य वर्णटस्तनयोऽनु तम् ।
राज्ये वक्राङ्घ्रिसङ्ग्रामस्तस्थौ निष्पात्र्य तं ततः ॥३४३९॥

3432 b) All Mss read °स्वाजिता° (for योऽजिता° suggested).
—c) The text of SA ends with अवन्तिवर्मा, the last leaf of
the Ms being lost P₁ I₃ शूरेण (for शूरेण) —d) I₃ मन्त्रिण.
(for मन्त्रिणा)

3433 a) I₃ om विदधे. —cd) SR SG *prima manu* om. —e) D
S' स्रु, P₃ नृप (for शूर) P₃ °मार्थ (for °मां स).

3434. d) D त (for ता) SR SG निनाश्याथ [P₁ °नाशा°], I₃ निनाद्याथ
(for विनाश्याऽथ) P₁ I₃ °सुजा; P₃ °सुजा (for °सुजम्).

3435. a) P₁₋₃ I₃ D °प्रनप्ता° (for °प्रणप्ता°). —b) D C S' P₂ पङ्क्तु (for
पार्थ) —d) D S' C P₂ subst. तत पार्थस्तत क्रमात्.

3436 D C S' om from v 3436 c to 3437 b without a lacuna.
—d) SG om तस्त with a lacuna.

अमात्यः पर्वगुप्ताख्यो राज्यं द्रोहेण लब्धवान् ।

क्षेमगुप्तः सुतोऽस्याऽऽसीदभिमन्यौ तदात्मजे ॥३४४०॥

शान्ते मात्रा पाल्यमाने नन्दिगुप्ते च तत्सुते ।

ततस्त्रिभुवने भीमगुप्ते च क्रूरचेष्टया ॥३४४१॥

पौत्रे तथैव निहते स्वयं दिहाख्यया कृते ।

राज्ये संग्रामराजोऽपि भ्रातृव्योऽन्ते नृपः कृतः ॥३४४२॥

हरिराजानन्तदेवावास्तां तस्याऽऽत्मजौ ततः ।

कलशोऽनन्ततनयः क्रमाद् भूपौ तदात्मजौ ॥३४४३॥

उभावुत्कर्षहर्षाख्यावपि निष्पात्र्य भूपतिम् ।

हर्षदेवं तमुद्दामविक्रमोऽनन्यवंशजः ॥३४४४॥

भ्रातुः पुत्रस्य दिहाया जस्सराजस्य नप्तृतः ।

मल्लभिधानादुद्भूतो भूपतामुच्चलोऽभजत् ॥३४४५॥

द्रोहेण तं हतवतां भृत्यानामग्रतस्ततः ।

शङ्कराजान्यनामाऽभूद् रङ्गाख्यः क्षणिको नृपः ॥३४४६॥

गण्गेण निहते तस्मिन् सल्लो द्वैमातुरोऽप्यभूत् ।

तस्योच्चलमहीभर्तुर्भ्राता निर्बध्य तं बली ॥३४४७॥

सुस्सलाख्योऽग्रहीद् राज्यं माल्लिरुच्चलसोदरः ।

विरक्तैः पाटिते तस्मिन् राज्याद् भृत्यैर्नृपः कृतः ॥३४४८॥

3440 °) SR *prima manu* SG P_{1,2} I₃ सोमगुप्त (for क्षेमगुप्त)

3442. a) C I₃ P₃ SR SG निहिते (for निहते), —b) St P_{1,3} I₃ कृत (for कृते) —°) St राज्य, P₂ राज्ञे (for राज्ये). C S' P₂ °देवोऽपि (for °राजोऽपि)

3447 °) SR *prima manu* D C S' P₁₋₃ SG मल्लो, SR *sec manu* सल्लो (for सल्लो).

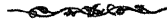
षण्मासान् हर्षभूमर्तनता भिक्षाचराभिधः ।
पुनर्निर्वांस्य तं प्राप्तराज्ये सुस्सलभभृति ॥३४४९॥

क्रमाल्लवन्यैर्विश्वस्तैर्द्वैराज्योद्वेजिते हते ।
लवन्यान्निखिलांस्तं च हत्वा भिक्षाचरं नृपम् ॥३४५०॥

सुतः सुस्सलभभर्तुः संप्रत्यप्रतिमक्षमः ।
नन्दयन् मेदिनीमास्ते जयसिंहो महीपतिः ॥३४५१॥

गोदावरी सरिदिवोत्तुमुलैस्तरङ्गै-
र्वक्त्रैः स्फुटं सपदि सप्तभिरापतन्ती ।
श्रीकान्तिराजविपुलाभिजनाब्धिमध्यं
विश्रान्तये विशति राजतरङ्गिणीयम् ॥३४५२॥

इति श्रीमहाकविश्रीकल्हणकृतायां राजतरङ्गिण्यामष्टमस्तरङ्गः ॥
समाप्त्यं राजतरङ्गिणीकृतिः श्रीमहामात्यचण्पकप्रभु-
सूनोर्महाकवेः कल्हणस्य ॥

3450 ab) These two Pāda-s are repeated in P₃. —c) P₁ I₃ SG
°लास्ते च, C S' °लास्ताश्च (for °लास्त च)

3451. After this v P₃ adds इति श्रीचण्पकप्रभुसूनो. कल्हणस्य कृतौ
राजतरङ्गिण्यामष्टमस्तरङ्ग

3452 b) D C S' P_{1,3} वक्त्रै , P₁ I₃ चक्त्रै (for वक्त्रै). —c) D C S'
P₁₋₃ SR SG श्रीकान्त° (for श्रीकान्ति°)

Colophon D SG om completely I₃ subst काश्मीरिकमहामात्य-
चण्पकप्रभुसूनो कल्हणस्य कवे कृतौ राजतरङ्गिण्या अष्टमस्तरङ्ग समाप्त ॥
समप्तश्चाय राजतरङ्गिन्याम् ॥ P₃ °चण्पकप्रभुसूनो कल्हणस्य कृतौ (for
°महाकविश्रीकल्हणकृताया) P₁ समाप्तोय, P₂ समाप्ते (for समाप्त्ये).
C S' °चण्पक°, P₁ °चडक° (for °चण्पक°). P₂ reads °तरङ्गिण्याः
for °तरङ्गिणी° and om the rest C S' put समाप्त्येय राजतरङ्गिणी
after कल्हणस्य

Post-Colophon · P₁ समाप्त सवत् ; P₂ शुभम् ; P₃ राजान ६, श्लोकाः
३७८०, आदिता राजान १०३, गन्धा ८१६६, I₃ शुभमस्तु, S' शुभ हरि
ओम् सम्वत् १९४८ चैत्र प्र. २५, कुल श्लोका ८७००.

Chart of Editorial Divergences*

(St=Stein , D=Durgāprasada , V=V.V R I.)

Taraṅga I

St	D	V
3 c) आयाति	आयाति	याति
18 a) पूर्वमिहिरो	पद्ममिहिरो	पद्ममिहिरो
20 c) द्वापंचाशतौ	द्वापचाशतो	द्वापंचाशतो
22 b) सुचेतसः	सचेतसः	सुचेतस
33 b) धत्ते	दत्ते	धत्ते
40 b) स्वस्थतीरा°	सुस्थतीरा°	सुस्थतीरा°
41 a) सन्तापार्हताम्	सन्तापासहता	सन्तापार्हताम्
44 b) °भवान्	°भवात्	°भवात्
45 b) कुकृतै	कुकृत्यै	कुकृत्यै
50 d) विवर्जितान्	विवर्जितात्	विवर्जितात्
53 b) शरदाम्	शरदा	शरदाम्
57 b) °दुगूलया	°दुगूलया	°दुकूलया
62 d) किं जयस्रक्	किं जयस्रक्	वरणस्रक्
63 c) काश्मीरिको	काश्मीरिको	काश्मीरको
68 b) निघ्नति	विघ्न्यते	विघ्न्यते
72 a) कश्मीरा	काश्मीरा.	कश्मीरा
72 b) हराशज	शिवाशज.	शिवांशज.
84 c) °दुगूलायाः	°दुगूलाया.	°दुकूलाया.
93 b) सौरका°	सौरका°	सौरका°
94 d) सौरसा°	सौरसा°	सौरसा°
96 a) गोधरा°	गोधरो°	गोधरा°
117 a) कन्य°	कान्य°	कान्य°
118 a) अप्राप्ते	अप्राप्ते	अप्राप्तम्

* Cf Vol. I, Preface, p. xviii, 14.

	St	D	V
139 b)	नेच्यन्ति	नेच्छन्ति	नेच्छन्ति
139 d)	विश्वधर°	विश्वधर°	विश्वोद्वर°
142 e)	दत्त्वा र्व°	दत्त्वाम्व°	दत्त्वा र्व°
144 e)	°सत्त्वे°	°सत्ये°	°सत्त्वै°
147 a)	श्रमे	श्रमम्	श्रमम्
147 d)	असन्ध°	अबन्व°	असन्ध°
148 e)	क्षना	क्षमा	समं
149 d)	नि स्पन्द°	नि स्मन्द°	निष्पन्द°
151 d)	स्वावराव°	सोवरोध°	सोऽवरोध°
164 a)	दृष्ट्वा	स्पृष्ट्वा	दृष्ट्वा
166 d)	ते	च	ते
172 b)	परनिर्वृत	परनिर्वृत	परिनिर्वृते
175 e)	परार्थ्य°	परार्थ्य°	परार्थ्य°
176 ab)	लब्ध्वा देशात्	लब्ध्वादेशम्	लब्ध्वाऽऽदेशम्
181 b)	°विवायिन.	°विवायिनाम्	°विवायिनाम्
181 e)	अनश्यन्	अनशन्	अनशन्
185 ab)	तृतीयो गोनन्दः प्राप्तो राज्ये तदन्तरे	तृतीयगोनन्द प्राप्तराज्यस्तदन्तरे	तृतीयगोनन्द प्राप्तराज्यस्तदन्तरे
204 a)	कदाचित्तस्य	कदाचिदथ	कदाचित्तस्य
220 a)	ज्यैष्ठे	ज्येष्ठे	ज्येष्ठे
220 e)	चूडया	चूलया	चूडया
237 e)	दिवारात्रम्	दिवारात्रौ	दिवारात्रम्
238 d)	नवात्र	नवात्रा°	नवात्र
265 e)	रमण्याटवी°	रमण्यटवी°	रमण्याटवी°
281 e)	यद् धूर्तो	यद् धूर्तो	यद् भूमौ
306 e)	होलाडाया	होलाडाया	होलाडाया
307 b)	गान्धारा ब्राह्मणाः	गान्धारब्राह्मणाः	गान्धारब्राह्मणा
308 b)	नितान्तम्	निदानम्	निमित्तम्
325 e)	बक.	एक	बकः
327 ea)	तपात्यय°	तापात्यय°	तपात्यय°
331 b)	भट्टाख्या	वट्टाख्या	भट्टाख्या

	St	D	V
334 d)	दृशद्यद्यापि	दृषद्यद्यापि	दृषद्यद्यापि
346 a)	क्षोणी	क्षौणी	क्षोणी
350 e)	सूक्ष्माक्षतया	सूक्ष्माक्षितया	सूक्ष्माक्षतया
364 a)	चिरं क्षुण्णे	चिरक्षुण्णे	चिरक्षुण्णे
364 d)	प्रप्रये	प्रप्रये	प्रप्रये
368 a)	रामा°	रामा	रामा°
369 d)	मन श्वभ्रे	महच्छ्वभ्रे	मनाक् श्वभ्रे
370 d)	अभ्युत्सङ्ग	अभ्युत्सङ्गं	अभ्युत्सङ्गं
371 a)	पर्यन्ता°	पर्यस्ता°	पर्यन्ता°
371 b)	क्षिपत्सु	जहत्सु	क्षिपत्सु
372 d)	नृपवनितानाम्	वलमवलानाम्	नृपवनितानाम्

Taranga II

	St	D	V
1 e)	विविध°	द्विविध°	द्विविध°
1 d)	ललना°	लटभा°	लटभा°
6 b)	इति स भ्रम°	स इति भ्रम°	इति स भ्रम°
6 d)	विसंवादि कद°	विसंवादकद°	विसंवादकद°
15 b)	तपोज्ज्वले	तपोल्वणे	तपोज्ज्वले
15 e)	प्रभावेण	प्रभावेन	प्रभावेन
20 e)	प्राकारो	प्रकारो	प्रकारो
22 d)	लोको लक्ष्मी°	लोकोलक्ष्मी°	लोकोऽलक्ष्मी°
37 e)	विश्वक्	विश्वक्	विश्वक्
40 d)	वसन्ति	वसन्ति	न मन्ति
60 e)	योग्यता तत्	योग्यतात्तु	योग्यतात् तत्
64 a)	अलोल°	आलोल°	अलोल°
64 b)	दुगूल°	दुगूल°	दुकूल°
65 a)	उदन्तो	उदात्तो	उदन्तो
65 e)	संधिमतिः	संविगति	संधिमति
78 e)	स्थिते	स्थितेः	स्थिते
94 e)	प्रभावेण	प्रभावेन	प्रभावेन
105 a)	ष्टक भ्राम्य°	ष्टक भ्राम्य°	ष्टकभ्राम्य°

	St	D	V
105 c)	योगेद्यः	योगिन्यः	योगिन्यः
107 b)	°ङ्गाहति	°ङ्गाहति	°ङ्गाहति
130 d)	पुण्डरीकाना	पुण्डरीकाना	पुण्डरीकाना
136 b)	भक्तिविभूषितः	भक्तिविशेषित	भक्तिविभूषितः
146 a)	अप्राप्त°	अपास्त°	अप्राप्त°
147 a)	तत्र	युवा	युवा
156 c)	निर्व्यूढमपि	निर्व्यूढमपि	निर्व्यूढावपि
165 a)	निरुन्वन्	निरुन्वत्	निरुन्वन्
167 a)	°सितातपाः	°मितातपाः	°मितातपाः

Taraṅga III

	St	D	V
8 d)	तदा	तथा	तथा
9 a)	देश्यभिक्षणा	चैव्यभिक्षणा	देश्यभिक्षणा
10 a)	देशैकदेशात्	देश्यैकदेशात्	देश्यैकदेशात्
10 d)	लोस्तोन्पा°	लो.स्तुन्पा°	लोस्तोन्पा°
10 d)	°कार्यकृत्	°कार्यकृत्	°कार्यभूत्
12 ab)	शिक्षाचार°	शिष्टाचार°	शिक्षाचार°
12 d)	स्त्रिय	श्रियः	श्रिय
14 a)	°सम्मा°	°मम्मा°	°सम्मा°
20 a)	प्रभावेण	प्रभावेन	प्रभावन
21 d)	कार्षकै	कार्षिकैः	कार्षकै
28 c)	जनस्यापि	जनस्यापि	जिनस्यापि
31 d)	हतोहम्	हतोयम्	हतोऽयम्
34 c)	एवं	एव	एव
36 b)	एव	एव	एष
61 d)	अहिसस्य	अहिसस्य	अर्हिन्नस्य
63 d)	धरणीधरः	धरणीधवः	धरणीधव
66 a)	वदान्यः	वदन्यः	वदान्यः
66 a)	संविभाग्येभ्यः	संविभाग्येभ्यः	संविभाग्येभ्यः
67 d)	परम्	अपरम्	अपरम्

	St	D	V
76 d)	प्रापि	प्राप	प्राप
81 a)	रुद्रादिभि	रुद्रादिभि	रुद्रादिभि
88 d)	संप्रति°	स प्रति°	संप्रति°
97 e)	आहु·	प्राहु	प्राहु
100 e)	°मध्ये	°सख्ये	°सख्ये
103 a)	बलाहतानां	भ्रात्राहताना	भ्रात्राहताना
122 a)	उत्पादनासजे	उत्पादनात् सजे	उत्पादनासजे
147 a)	एवं	एव	एव
156 b)	सजनै	सजनैः	विजने
165 a)	दध्या	दद्या	दद्या
175 d)	अवृष्टो	अदृष्टो	अदृष्टो
214 a)	उपायं यं	उपायं तं	उपायं यं
215 d)	श्रमादायि	श्रमादायि	श्रमादायि
218 e)	बर्हिणो°	बर्हिणे°	बर्हिणे°
220 e)	°करालम्भ	°करालम्ब	°करालम्ब
225 b)	°नोकहशा°	°नौकहशा°	°नोकहशा°
245 a)	अपरं	परं	परं
257 e)	वैतृष्यम्	वैतृष्यम्	वैतृष्यम्
272 e)	°स्मृति	°स्मृते	°स्मृति
276 e)	वदान्य	वदन्य	वदान्य
280 e)	अगच्छत्	अगच्छत्	अगच्छत्
291 e)	द्योततेनान्यथा किञ्चिद्	द्योतयेन्नान्यथा कि न	द्योतयेन्नान्यथा कि न
303 d)	उपक्रिय	उपक्रिय	उपक्रिय
307 e)	प्रति°	प्रति°	पाणि°
317 d)	प्रकाश्यताम्	प्रकाशताम्	प्रकाश्यताम्
321 b)	काश्मीरो°	कश्मीरो°	काश्मीरो°
324 b)	अवनीवरान्	अवनीसृत	अवनीधरान्
327 e)	°निष्पन्दै	°निष्पन्दै	°निष्पन्दैः
335 d)	तालावचरणोचितम्	तालार्धचरणोचितम्	तालार्धचरणोचितम्
347 d)	°बल	°बाल	°बल

	St	D	V
357 a)	षटत्रिंशद्ग्रह°	षटत्रिंशद्ग्रह°	षटत्रिंशद्ग्रह°
362 b)	°वृहत्तु°	°वहत्तु°	°वहत्तु°
405 d)	वर्मनिपातिन	वर्मणि पातिनः	वर्मणि पातिन
414 b)	बद्ध्वा	बद्धा	बद्ध्वा
439 c)	माहेश्वर	माहेश्वरे	माहेश्वर
455 b)	राश्या	राज्ञा	राश्या
455 c)	भक्तान्	भक्तैः	भक्तैः
458 d)	प्रवाद	प्रवचः	प्रवाद
462 d)	मार्ताण्डम्	मार्ताण्डम्	मार्ताण्डम्
467 b)	तपो	ततो	तपो
469 d)	°भोगिताम्	°भागिताम्	°भागिताम्
470 a)	एवं स	स एव	स एव
480 a)	वङ्कालान्	वङ्काला	वङ्कालान्
489 a)	स रूप°	सरूप°	सरूप°
492 c)	तु	स	स
494 c)	कौवीर°	कौवेर°	कौवेर°
494 c)	स्वाम्य	सान्यम्	साम्यम्
497 d)	सप्रायुज्यत	सप्रयुज्यत	सप्रायुज्यत
509 b)	पुनः	मुने	पुनः
511 b)	शुभ्यन्	शुभ्यन्	शुभ्यन्
529 d)	°स्रग्दान°	°स्रग्दान°	°स्रग्दान°

Tarāṅga IV

	St	D	V
5 a)	°विशोककोटादौ	°विशोक कोटादौ	°विशोककोटादौ
24 a)	तन्मा	तन्मा	तन्व्या
34 a)	कीर्णा क°	कीर्णक°	कीर्णा क°
36 c)	नर्तकीभूता	नर्तकीभूता	नर्तकीभूता
51 d)	भिनत्ति	छिनत्ति	छिनत्ति
53 c)	वीतमन्देहा	वीतसन्देहा	वीतमन्देहा

	St	D	V
56 a)	सूत्रापातं	सूत्रपातं	सूत्रपातं
90 a)	नापुंश्चल्ल्यो	नापौश्चल्ल्यो	नापौंश्चलीयो
96 c)	ब्राह्मणो	ब्राह्मणे	ब्राह्मणो
97 d)	राजन्ननशनस्य मे	राजन्नपि न शस्यते	राजन्नपि न शस्यते
104 a)	तदेष	तदेष	तदैष
116 b)	कृत्याधायिनम्	कृत्याध्यायिनम्	कृत्याधायिनम्
119 d)	°मण्डलं	°मण्डलीम्	°मण्डलीम्
126 c)	प्रादेशिके°	प्रादेशके°	प्रादेशिके°
132 d)	स्वकीर्त्यु°	स कीर्त्यु°	स कीर्त्यु°
134 d)	प्रतापा°	प्रलया°	प्रतापा°
139 a)	°विग्रहाशान्तैः	°विग्रहश्रान्तैः	°विग्रहाशान्तैः
139 c)	अपेक्षतां	अपेक्षता	अपेक्षिता
140 c)	तु	तु	च
142 a)	°पीठं	°पीडा	°पीडा
145 c)	आकालिका°	अशालिका°	आकालिका°
150 b)	वैवस्वता°	वैवस्विता°	वैवस्वता°
155 b)	नालिकेर°	नालिकेर°	नालिकेर°
155 b)	°सुरोर्मयः	°रसोर्मय	°रसोर्मय
159 a)	ऋमुकान्सप्त	ऋमुकदयामान्	ऋमुकदयामान्
159 b)	कोङ्क°	कोङ्क°	कोङ्क°
166 a)	तुःखारा.	भु खाराः	तु खाराः
169 d)	प्रत्यूषार्कः	प्रत्यूषेर्कः	प्रत्यूषेर्कः
171 c)	वनच्छुष्टात्	बलच्छुष्टात्	वनच्छुष्टात्
183 d)	कृतवान्	कृतवाक्	कृतवाक्
191 a)	चक्रधरे	चक्रधरः	चक्रधरे
192 c)	मार्तण्डस्य	मार्तण्डस्य	मार्तण्डस्य
197 d)	रविः प्रभाः	रविप्रभाः	रविप्रभाः
205 d)	पार्षदो	पार्थिवो	पार्षदो
206 b)	परिकरान्	परिकरं	परिकरं
211 a)	तुःखारः	भु खारः	तु खार
213 a)	ललिता°	वल्लिभा°	ललिता°

	St	D	V
214 a)	भप्पटो	भपटो	भापटो
214 b)	भप्पटे°	भपटे°	भापटे°
216 b)	स्यालः	स्यालः	स्यालः
242 b)	°योग्यार्थ°	°योग्यार्थि°	°योग्यार्थ°
246 c)	भुःखार°	भुःखार°	तुःखार°
246 d)	°देशानीतो	°देशानीतो	°देशानीतो
252 b)	प्रशंसा°	प्रशंसा°	प्रशंसा°
259 b)	मागधेभ्यो	मागधेभ्यो	मागधेभ्यो
284 d)	जह्या	जह्याद्	जह्या
295 d)	स्तम्भ°	स्तम्भ°	स्तम्भ°
298 c)	प्रयासः	प्रयोग	प्रयोग
300 d)	वैदूर्य°	वैदूर्य°	वैदूर्य°
311 d)	°पुरस्यैव	°पुरस्यैव	°पुरस्यैव
320 a)	न जातु	जातु न	न जातु
320 b)	यत्क्षीवेन	यत्क्षीवेण	यत्क्षीवेण
326 b)	प्रविविक्षन्	प्रविविक्षन्	प्रविविक्षन्
335 b)	°पुरास्पदम्	°पुरास्पदम्	°पुरास्पदम्
354 b)	चञ्चलैव	चञ्चलेव	चञ्चलैव
368 a)	°प्रष्टा	°प्रष्ट	°प्रष्ट
371 b)	लोकान्तरम्	लोकान्तरे	लोकान्तरम्
381 a)	°मथिता	°मथितात्	°मथितात्
386 b)	श्मश्रूद्भेद°	°श्मश्रूद्भोध°	श्मश्रूद्भेद°
386 d)	°स्थायुभिः	°स्थास्तुभि	°स्थास्तुभि
398 b)	ललितादित्यः	ललितापीडः	ललितादित्यः
399 a)	°देव्या	°देव्या	°देव्या
400 b)	वासरान्	वत्सरान्	वासरान्
403 a)	भूयाद्	भूयाः	भूयाद्
411 c)	संन्यवर्तन्त	स्वा न्यवर्तन्त	संन्यवर्तन्त
415 a)	अवशिष्टानुच्चित्य	अवशिष्टानुच्चित्य	अवशिष्टानुच्चित्य
422 a)	यस्मिन्	तस्मिन्	तस्मिन्
425 c)	अंसपृष्ठेन	अंसपृष्ठेथ	अंसपृष्ठेन
462 ab)	इत्युक्ता	इत्युक्त्वा	इत्युक्त्वा
462 d)	सता	सुता	सुता

	St	D	V
464	०) समान्वेष्य	ममान्वेष्य	ममाऽन्वेष्य
470	d) तेऽथ	तेऽथ	ते च
485	a) ०पीठा०	०पीडा०	०पीडा०
485	b) प्रतिपद्य	प्रतिपद्य	प्रतिपाद्य
485	०) ०देवी	०देवी	०देवी
485	d) उन्नतिम्	उन्नतिम्	उन्नताम्
487	०) सर्वज्ञानम्	सर्वज्ञानं	सर्वज्ञानं
488	b) व्याचक्षाणान्	व्याचक्षाणः	व्याचक्षाणान्
493	b) अन्विष्य निखिलान्	अन्विष्यन्निखिलान्	अन्विष्य निखिलान्
498	०) देशे	देशम्	देशे
498	०) आचार्य	आचार्ये	आचार्य
498	d) प्रविष्टं	प्रविष्टे	प्रविष्टं
499	b) ०विवेकतृत्वो	०विवेकतृत्वो	०विवेकतृत्वो
500	b) स्वादुविवेकिभिः	स्वाद्विवेकिभिः	स्वाद्विवेकिभिः
503	a) आकुर्वन्	अकुर्वन्	आकुर्वन्
516	d) मुम्मुनि०	सुम्मुनि०	मुम्मुनि०
518	a) महसा	सहसा	सहसा
541	b) तथा	तया	तया
556	b) ता	तं	तं
557	b) प्रतिमुक्तः	प्रतिक्षिप्तः	प्रतिमुक्तः
558	०) आसता	आसाता	आसाता
584	a) हि सदृशः	विसदृशः	विसदृशः
584	०) भास्वरस्य	भास्वरस्य	भास्वरस्य
596	b) संप्रेरितैः	संप्रेषितैः	संप्रेषितैः
614	०) मनः०	मान०	मान०
616	०) यथा	यया	यया
617	०) दीनार०	दीन्नार०	दीन्नार०
623	d) भूसृताम्	भूसृतात्	भूसृताम्
628	०) कार्षक०	कार्षिक०	कार्षिक०

	St	D	V
636 a)	श्लोकैः	श्लोको	श्लोकै
636 d)	एवं	एव	एव
644 a)	प्रभावाख्यापकं	प्रभावाख्यापकं	प्रभावाख्यापकं
654 b)	विमर्दं	विसर्पं	विसर्पं
662 b)	°भागिना	°भागिणा	°भागिना
662 d)	अनुरूप व्ययं	अनुरूपव्यय	अनुरूपं व्ययं
663 e)	पौश्चलीयं	पांचालीयं	पौश्चलीयं
668 d)	°तोषकम्	°तोषकम्	°तोषिकम्
672 a)	योगराहित्य	योगवाहित्वं	योगवाहित्वं
673 b)	दधत्	ददत्	दधत्
677 e)	कल्यं	कल्पं	कल्यं
678 b)	°कल्पपालस्य	°कल्पपालस्य	°कल्पपालस्य
679 b)	धर्मैः	धम्मै	धर्मैः
679 e)	बालकै	बालक	बालक
681 a)	आयत्तीं	स्वायत्तीं	आयत्तीं
688 e)	असामान्यान्	असाम्मत्याद्	असाम्मत्याद्
691 a)	शेडां	देडां	शेडां
692 e)	°मुखान्नै	°मुखान्नै	°मुखान्नै
697 a)	धर्मो	धम्मो	धर्मो
697 b)	धर्मं	धम्मं	धर्मं
710 e)	कृतिन	कठिना	कृतिन
712 b)	उत्तम्ब्य	उत्तुम्ब्य	उत्तम्ब्य

Tarāṅga V

	St	D	V
3 a)	आसता	आमाता	आसाता
29 a)	रामटं	रामजं	रामजं
29 e)	°पदकं	°पदगं	°पदकं
40 a)	°प्राङ्गनतः	°प्राङ्गनान्त	°प्राङ्गनतः
46 e)	रूप्यमय्या	रौप्यमय्या	रौप्यमय्या
56 a)	°बाहुल्याद्	°बाहुल्याद्	°बाहुल्यो
57 d)	शानैः	पुरः	पुरः

	St	D	V
71 b)	पंचाशत्यधि°	पंचाशदधि°	पंचाशत्यधि°
86 b)	अपि वदत्त्वपि	अपि वदत्त्वपि	अपवदत्त्विति
96 a)	अग्र्य°	अग्र°	अग्र°
99 a)	अद्याप्यास्तां	अद्याप्यास्ता	अद्याऽपि स्तां
104 d)	इवाध्वना	इवाऽधुना	इवाऽधुना
108 a)	भाण्डानौज्झीत्	भाण्डमौज्झीत्	भाण्डमौज्झीत्
116 c)	धान्यखारेः	धान्यखारी	धान्यखारेः
119 c)	स्थितामार°	स्थितामार°	स्थिराऽमार°
124 b)	चिरगोपिताम्	चिरगोपितम्	चिरगोपितम्
124 c)	शूरो	शूरम्	शूरम्
126 c)	°षष्टे	°षष्टे	°षष्टे
139 a)	°विच्छेद°	°विच्छेदं	°विच्छेदं
140 d)	अवर्च्यत	अवर्धत	अवर्च्यत
142 a)	जनो°	जवो°	जनो°
144 d)	तमसि	तमपि	तमसि
151 b)	साम्राज्य°	सम्राज्य°	साम्राज्य°
154 d)	मार्ताण्ड°	मार्ताण्ड°	मार्तण्ड°
160 c)	निर्लोठितेन	निर्छुण्ठितेन	निर्छुण्ठितेन
170 c)	चोत्पत्तिम्	चोत्पत्तिम्	सोत्पत्तिम्
171 b)	वर्षदेया	वर्षदेया	वर्षदेयं
174 a)	रूढभारोडिः	गूढभारोडिः	रूढभारोडिः
175 a)	स्कन्द°	स्कन्द°	स्कन्ध°
177 ad)	°वरं शकचं	°वरे शकं च	°वरं शकचं
196 a)	महद्वर्म	महद्वर्म	वहन् वर्म
196 b)	दत्वाच्छर्मंशुकम्	दत्त्वोन्नमंशुकम्	दत्वाऽच्छर्मंशुकम्
197 d)	तमसूयि°	तमसूयि°	तमासूयि°
201 d)	°चिन्तनम्	°चिन्तितम्	°चिन्तनम्
206 a)	कल्प°	कल्प°	कल्प°
211 c)	याति	याति	यान्ति

	St	D	V
212 e)	प्रनष्टं	प्रणष्टं	प्रनष्टं
226 e)	वेलावित्तः	वालाविभुः	वेलावित्तः
227 d)	सहसाऽक्रियत	सह सोक्रियत	सहसाऽक्रियत
231 d)	°चक्रत्रया°	°चक्रत्रया°	°चन्द्रत्रया°
232 d)	व्यजीयत	व्यधीयत	व्यजीयत
233 e)	तोरमाणाय	तोमराणाय	तोरमाणाय
245 d)	°धारिणी	°कारिणी	°कारिणी
246 a)	अन्तर्वत्न्याः	अन्तर्वत्न्याः	अन्तर्वत्न्या
246 b)	पत्न्याः	पत्न्या.	पत्न्या
246 e)	जयलक्ष्म्या	जयलक्ष्म्या	जयलक्ष्म्या
250 d)	तन्त्र्यै°	तन्त्र्ये°	तन्त्र्यै°
257 e)	कृताधिकारा	हृताधिकारा	हृताधिकारा
259 a)	एकाग्रनवते	एकोननवते	एकोननवते
261 e)	सङ्घातान्	सङ्घातान्	सङ्घाता
274 a)	महार्ह°	महार्ध°	महार्ध°
275 a)	आधेय.	आदेयः	आदेयः
280 d)	°प्यभूत्	°प्यभूत्	पिता
282 d)	°स्यार्थेषणा	°स्यार्थेषणा	°स्यार्थेषणा
297 b)	ततोप्यैच्छद्धनं	ततोप्यैच्छद्धनं	ततो यच्छन् धनं
305 d)	°चञ्चु°	°चुञ्चु°	°चुञ्चु°
336 b)	निहतै	निहतः	निहतै
343 a)	वल्गन्म°	वल्गन्म°	वल्गन्म°
350 d)	°वर्धनात्	°वर्धनात्	°वर्धनात्
364 e)	गायन्त्योः	गायन्त्योः	गायन्त्यो
370 e)	प्रतिमा°	प्रतिमा°	प्रीतिमान्
378 b)	ध्वनन्ति	ध्वनन्ति	ध्वनन्ति
381 b)	डोम्ब स्वनामा°	डोम्बस्य नामा°	डोम्बस्य नामा°
394 d)	प्राविशेत्	प्राविशत्	प्राविशेत्
413 a)	ज्येष्ठस्य	ज्येष्ठस्य	ज्येष्ठस्य
418 e)	°स्कन्दा°	°स्कन्धा°	°स्कन्धा°

	St	D	V
426	०) तादृग् रक् ^०	तादृद्रक् ^०	तादृग् रक् ^०
430	b) अनुमत ^०	अनुमति ^०	अनुमति ^०
451	b) ०दितश्रुत	०दितः श्रुतः	०दितः श्रुतः
463	०) कूर्चा ^०	उच्च ^०	रूक्ष ^०
463	d) स्वकूर्चघ्नीवनैः	स्वकूर्चः घ्नीवनैः	स्वकूर्चः घ्नीवनैः
473	०) फल्गुण ^०	फल्गुण ^०	फल्गुण ^०
483	b) ०रात्रिकाश्री	०रात्रिकश्रीः	०रात्रिकश्रीः

Taraṅga VI

	St	D	V
1	d) शृण्वन्ति	शृण्वति	शृण्वति
4	b) वर्तिष्यत	वर्तिष्यत	वर्तिष्यञ्चे
24	a) कास्त	कास्ति	काऽस्ति
28	b) दत्त्वा	गत्वा	गत्वा
71	d) खड्गादपि	खड्गा अपि	खड्गादपि
76	d) अङ्गनात्वं	अङ्गनात्वं	अङ्गनात्या
82	d) दधौ	ददौ	दधौ
83	a) यज्ञैना	यज्ञैनं	यज्ञैना
96	d) निरवत्स्यत	निरवास्यत	निरवास्यत
97	b) विरेकिनाम्	विरेकिणाम्	विरेकिणाम्
103	d) विभक्त्वा	विभज्य	विभज्य
116	०) आक्रान्तः	आक्रान्तिः	आक्रान्तिः
129	b) ०फाल्गुणे	०फाल्गुने	०फाल्गुने
130	a) ०विशोकं	०विशोकं	०विशोके
131	a) तं प्र ^०	तं प्र ^०	तत्प्र ^०
138	d) गौरीव नृप ^०	गौरी नृपति ^०	गौरीव नृप ^०
146	d) द्रोहश्री ^०	द्रोहे श्री ^०	द्रोहे श्री ^०
161	०) तोषिताः	तोषितात्	तोषितात्
172	b) दग्धात्	दग्ध्वा	दग्धात्
172	d) संगृह्य	सङ्ग्राह्य	संगृह्य

	St	D	V
174 a)	°परमं	°परति	°परमं
175 c)	निर्दग्धान्	निर्दग्धात्	निर्दग्धात्
178 c)	श्रीभीमशाहिना	श्रीभीमस्वामिना	श्रीभीमशाहिना
183 c)	क्रोष्टु°	क्रोष्टृ°	क्रोष्टु°
185 b)	°सत्रासा°	°संत्रासा°	°संत्रासा°
200 a)	अन्वितो	अन्वितो	अन्विते
206 a)	शान्त	शान्ति	शान्तं
218 c)	एरमन्त°	एरमत्°	एरमन्त°
220 a)	एकैके ते	एकैकं तं	एकैके ते
229 d)	रण्डायाः	दिहायाः	दिहायाः
238 c)	हिम्मकैरमन्ताद्याः	हिम्मकैरमत्ताद्याः	हिम्मकैरमन्ताद्याः
242 a)	राज्ञ्याः	राज्ञ्या	राज्ञ्याः
247 b)	विनश्वरम्	विनेश्वरम्	विनश्वरम्
251 b)	एरमन्तकः	एरमत्तकः	एरमन्तकः
263 c)	सात्म्यवस्तु°	सात्म्यवस्तु°	साऽऽत्म्यवस्तु°
269 b)	भन्त्स्यति	बन्त्स्यति	भन्त्स्यति
274 c)	के	कि	किं
290 c)	°श्रुत सः	°श्रुतो यो	°श्रुत सः
292 a)	अर्धमानः	वर्धमानः	अर्धमानः
300 d)	°शौडोत्र°	°शौडोड्र°	°शौडोड्र°
305 b)	स्वकर्मभि	सुकर्मभि.	स्वकर्मभिः
309 d)	°विकृतौ	°विरतौ	°विकृतौ
311 a)	एकात्रपञ्चाशे	एकात्रपञ्चाशे	एकोनपञ्चाशे
318 d)	अविशन्म°	विशा म°	विशां म°
320 b)	सान्धिविग्रहि°	सान्धिविग्रह°	सान्धिविग्रहि°
334 a)	सभ्रातृकेन	सभ्रातृकेण	सभ्रातृकेण
336 d)	प्रावेशयद्	प्रायोजयद्	प्रायोजयद्
347 a)	स्वर्णाग्राहि°	स्वर्णग्राहि°	स्वर्णग्राहि°
349 d)	काश्मीरक°	काश्मीरक°	काश्मीरक°
361 a)	व्यसने	व्यसने	व्यसने
366 b)	°वंशानां	°वंशाना	°वंशानां

Taraṅga VII

	St	D	V
1 a)	निर्मले	निर्मिते	निर्मिते
25 b)	स्कन्दं	स्कन्धं	स्कन्धं
32 c)	मय्यामन्तकः	मय्यामतकः	मय्यामन्तकः
33 a)	किञ्चित्	कञ्चित्	किञ्चित्
42 a)	धर्माकं	धर्माख्यं	धर्माकं
48 d)	°क्षोभन°	°क्षोभण°	°क्षोभण°
49 a)	ससुत·	स तथा	स तथा
58 c)	साग्रामि°	संग्रामे	साग्रामि°
63 b)	क्षिति°	रिपु°	रिपु°
76 b)	गोचरो	गोचरे	गोचरे
84 b)	रुद्ध· श्वास·	रुद्धश्वास	रुद्धश्वास
93 c)	कैय्यामन्तक°	मैय्यामतक°	कैय्यामन्तक°
95 b)	नि.सृतो	निसृतो	निसृतो
99 c)	व्यजृम्भन्त	व्यजृम्भन्त	व्यजृम्भन्त
100 b)	°पैशुन°	°पैशुन्य°	°पैशुन्य°
110 b)	मतङ्गः	पतङ्गः	मतङ्गः
116 b)	नानभाग°	नानभोग°	नानभाग°
122 b)	योन्याय्यतोऽर्जितम्	यो न्यायतोऽर्जितम्	यो न्याय्यतोऽर्जितम्
126 a)	मयग्रा°	यमग्रा°	मयग्रा°
135 c)	सागराख्येन	सागराख्येण	सागराख्येन
136 a)	निधि	रत्नं	रत्नं
138 b)	तादृशा	तादृशा	तादृश्या
145 b)	भूभुजा	भूभुजा	भूभुज·
176 d)	उपानयत्	उपानयन्	उपानयत्
177 c)	बहुयश्चैवं	तथा ह्येवं	बहुयश्चैवं
182 c)	व्यधापि	व्यधायि	व्यधायि
189 d)	दैशिक·	देशिकः	दैशिक
195 b)	°सिंहासने	°सिंहासनं	°सिंहासने
212 c)	ज्ञानी	ज्ञानी	ज्ञाने
217 c)	अजहत्	जहौ	अजहत्
234 b)	निवेदयन्	निवेदयन्	निवेदयन्

	St	D	V
248 d)	विप्रेमे°	क्षिप्रमे°	क्षिप्रमे°
253 ab)	नीलपुराराज्यं	नीलपुराराज्यं	नीलपुरर। ३
264 b)	दरन्वृपति°	दरन्वृपति°	दूरं वृपति°
282 c)	पदकृद्	पादकृद्	पदकृद्
287 d)	योषिता	योषित·	योषित
289 c)	वाल्लभ्यं	वात्सल्यं	वाल्लभ्यं
295 a)	भिक्षक	भिक्षुकः	भिक्षुकः
313 c)	कालीकटाक्षाच्च	कालीकटाक्षाच्च	कालकटाक्षाणाम्
316 c)	पुनर्जीवितं	पुनर्जीवित	पुरोजीवितं
335 a)	बद्धुं	बन्द्मु	बन्द्मु
335 a)	बद्धोद्यमो	व्यद्धोद्यमो	बद्धोद्यमो
345 b)	प्रासादा°	प्रमादा°	प्रमादा°
359 a)	°चित्तस्य	°चित्तस्य	°चित्तस्य
380 c)	नयस्वार्द्रम्	नयस्वार्द्रम्	नयार्द्रत्वम्
387 a)	°पक्ष्याणा	°पक्ष्याणा	°पक्ष्याणा
387 c)	°पक्ष्याणा	°पक्ष्याणा	°पक्ष्याणा
390 c)	तदा	तदा	यदा
398 a)	प्रवर्धमाने	प्रवर्तमाने	प्रवर्तमाने
399 a)	खशालाः	खशालाः	खशालीः
414 d)	टाकाना	जाकाना	टाकाना
414 d)	पार्श्व°	पूर्व°	पूर्व°
415 a)	च प्रददौ	तत्प्रददौ	च प्रददौ
416 a)	भस्मकूट°	भस्मकूट°	भस्मकूट°
417 d)	आच्छादितेव°	आच्छादितोव°	आच्छादितोऽव°
422 b)	तन्वङ्गे	तन्वङ्गे	तान्वङ्गे
439 c)	अन्त्याङ्घ्रि°	अन्त्याङ्घ्रि°	अन्त्याङ्घ्रि°
462 c)	पुनः	पुन·	पुरः
482 b)	सेनट°	सोनट°	सेनट°
483 a)	यन्त्र°	यत्र	यत्र
483 d)	°वचो गीर्वा°	°वचोगीर्वा°	°वचोगीर्वा°

	St	D	V
487 a)	पिता पुरवैरे	पितापुत्रवैरे	पितापुत्रवैरे
490 b)	°जन्मने	°जन्मन	°जन्मने
493 d)	धनवृद्धि°	धनवृद्धि°	धनवृद्धि°
495 a)	स्थलोत्पत्ति	स्थूलोत्पत्ति	स्थलोत्पत्तिः
511 d)	यदि	यदि	परम्
517 a)	तन्वङ्गस्थस्थकना°	तन्वङ्गस्थस्थकना°	तन्वङ्गजास्थक°
523 a)	°पूजासु व्यग्र.	°पूजास्वव्यग्रः	°पूजासु व्यग्रः
524 d)	°वेदम न	°वेदम च	°वेदम च
526 a)	व्ययस्थितिं	व्ययस्थिति	व्ययस्थिति
537 ab)	मित्र स स्फूर्जन्	मित्र संस्फूर्जत्	मित्र स स्फूर्जन्
537 d)	शङ्क्यता	शङ्क्यता	शङ्क्यता
545 b)	भूभुजा	भूभुजा	मन्त्रिणा
545 e)	मन्त्रिणा	मन्त्रिणा	भूभुजा
555 a)	तल्ल°	तल्ल°	त्वल्ल°
560 b)	अशिश्रयन्	अशिश्रयन्	अशिश्रयन्
568 e)	सर्वाधिकारी	सर्वाधिकारे	सर्वाधिकारी
580 a)	श्येन°	श्येन°	स्तेन°
581 b)	प्रहिते	प्रहितैः	प्रहितैः
586 a)	पद्मशैः	पद्मशैः	पद्मशैः
588 a)	कीर्तिर्बद्धापुरा°	कीर्तिर्न्यर्ध्वपुरा°	कीर्तिर्बद्धापुरा°
589 d)	°र्वशो मुङ्गजो	°र्वशो मुङ्गजो	°र्वशो सङ्गटो
590 b)	काष्ठवाट°	काष्ठवाट°	काष्ठवाट°
593 e)	पुरे	पुरो	पुरो
597 a)	प्रविष्टोऽपि	प्रविष्टोऽपि	प्रविष्टोऽथ
603 e)	यात.	यातः	यातं
603 e)	प्रत्यास्ते	प्रत्यास्ते	प्रत्यास्ते
608 e)	सतो°	सतो°	सतो°
613 d)	पारितोषिकैः	पारितोषिकैः	पारितोषिकैः
619 a)	°श्छन्ना	°श्छन्नाः	°श्छन्न
619 b)	°ननुगान्पि°	°ननुगान्पि°	°ननुगाः पि°
619 d)	कामिसखीरिव	कामिसखीनिव	कामिसखीनिव
620 d)	मानिनाम्	मानिनम्	मानिनम्
628 b)	तेषा	तेषा	तेन

	St	D	V
628 b)	°स्पृशाम्	°स्पृशाम्	°स्पृशा
632 b)	न्यवेदयत्	निवेदयन्	निवेदयन्
633 c)	अभ्यधात्रापि	अभ्यधात्रापि	अभ्यधात्रापि
635 d)	°द्वारं	°द्वारं	°द्वारौ
638 a)	सम्भाव्य	सम्भाव्य	सम्भाष्य
639 b)	मर्षीकृत्ये°	मर्षीकृत्ये°	मर्षीकृत्ये°
646 d)	पुन	ुनः	मुनिः
647 d)	°भीहसे	°भीहसे	°भीहते
652 a)	सामान्य°	सामान्य°	ममाऽन्य°
655 c)	सुपरुषा	सपरुषा	सपरुषा
670 d)	प्रविवेक्षवः	प्रविवेक्षवः	प्रविवेक्षवः
677 a)	°षष्ठ्या	°षष्ठ्या	°षष्ठ्या
677 b)	°षष्टे	°षष्टे	°षष्टे
679 c)	बन्धं	बद्धं	बद्धः
680 b)	माध्यस्थ्य°	माध्यस्थ्य°	माध्यस्थ्य°
684 a)	°वैकृत्ये	°वैकृत्ये	°वैकृत्यात्
684 b)	°तुल्ये	°तुल्ये	°तुल्यो
686 b)	सूदाव°	सूदाव°	सूदम°
686 d)	पापं	पापौ	पापं
692 a)	सूदौ	सूदौ	सूदं
692 b)	सोपलभ्य	सोपलभ्य	सोपलप्य
698 a)	°तिशाप°	°भिशाप°	°भिशाप°
703 c)	अभिषेकमौत्कर्षम्	अभिषेकमुत्कर्षम्	अभिषेकमुत्कर्षम्
705 d)	तेनाप्रार्थ्यन्त	तेन प्रार्थ्यन्त	तेन प्रार्थ्यन्त
710 c)	महीश्वरो	माहेश्वरो	माहेश्वरो
711 c)	मूर्खो ज्ञानी	मूर्खो ज्ञानी	मूर्खज्ञानी
711 c)	°दुरूपदेशाधिगमतः	°दुरूपदेशाधिगमतः	°दुरूपदेशाधिगमतः
713 c)	तला°	तल्पा°	तल्पा°
715 b)	प्राप्तस्य	प्राप्तस्य	प्राप्त. स
723 c)	°षष्टे	°षष्टे	°षष्टे

	St	D	V
742 a)	राज्ञि	राज्ञः	राज्ञि
745 d)	राजा	राज्यात्	राजा
750 b)	दुःस्थितो	दुःखितो	दुःखितो
750 c)	राज्ये	राज्ये	राज्ये°
750 d)	शुष्यामो	शुष्यामो	शुष्यामो
755 b)	स मंत्रिणः	सुमन्त्रिणः	स मंत्रिणः
757 b)	चिन्त्यमानस्य ये°	चिन्त्यमानस्य ये°	चिन्त्यमानव्यये°
760 d)	देशान्	देशाद्	देशाद्
761 c)	तेनाऽपि	ते चाऽपि	ते चाऽपि
762 c)	°सैन्यास्तस्यैव	°देस्यास्तस्यैव	°सैन्यास्तस्यैव
762 d)	अशिथ्रियन्	अशिथ्रियन्	अशिथ्रयन्
766 c)	राजसूनुयियासुः	राजसूनुयियासुः	राजसूनुयियासोः
766 d)	माध्यस्थान्	माध्यस्थान्	माध्यस्थ्याद्
769 b)	शाला°	शाला°	शूला°
770 a)	समयाय	समयाय	समराय
770 d)	अशिथ्रियत्	अशिथ्रियत्	अशिथ्रयत्
771 a)	हस्तस्थितौ	हस्तस्थितौ	सहस्थितौ
772 b)	वादिनः	वादिनः	वादिभिः
778 d)	द्वारगृ°	द्वारगृ°	द्वारि गृ°
779 a)	स	स	च
781 c)	लौहरान्	लोहरान्	लोहरान्
783 c)	चोक्त्वा	चोक्त्वा	चोक्त्वा
783 d)	विमुञ्चता	विमुञ्चता	विविञ्चता
785 d)	अङ्गुलीयकम्	अङ्गुलीयकम्	अङ्गुलीयके
801 c)	ते नोक्ति	तेनोक्ति	तेनोक्ति
801 d)	अन्वतिष्ठन्त	अन्वतिष्ठन्	अन्वतिष्ठन्
802 c)	सत्वात्मजं	सत्वात्मजं	सत्यात्मजं
804 b)	°क्षेत्र°	°क्षेत्र°	°क्षेत्र°
811 b)	तेऽनुजः	तेऽग्रजः	तेऽग्रजः
815 a)	शोकेन	शोकेन	क्लेशेन

	St	D	V
815 d)	बहिश्चरन्	बहिश्चरन्	बहि क्षणात्
820 b)	उत्क्राम्य	उत्क्राम्य	उत्थाप्य
821 b)	हर्षो°	हर्षो°	हत्वो°
822 d)	°स्तत्तस्तु	°स्तत्तस्तु	°स्तत्तस्यौ तु
823 e)	निष्पन्नपक्ष°	निष्पन्नपक्षि°	निष्पक्षपत्रि°
825 b)	रक्षितुं	रक्षन्तं	रक्षन्तं
835 ab)	राजपा°	राजपा°	राजा पा°
839 b)	नीत्यैव	नीत्यैवं	नीत्यैवं
839 c)	तद्राज्यं	तद्राज्यं	तद्राज्यं
840 c)	°सनेन	°सनेन	°सने स
841 c)	कृतारोहोऽथ	कृतारोहोऽथ	कृताहारोऽथ
842 a)	निवसता°	°निव च ता°	निवसता°
843 a)	युधि ब°	युद्धिब°	युधि ब°
843 c)	आक्षिप्यान्यद्	आक्षिप्यान्यद्	आक्षिप्याऽन्यान्
845 a)	अध्याक्षिपो	अध्याक्षिपो	अध्यापिपो
845 c)	°सार्पिणा	°सार्पिणा	°साशिना
849 b)	जरठ.	जरठः	जरठ.
852 c)	प्राणहरा°	प्राणहरा°	प्राणवहा°
864 d)	°न्नोपेक्षिष्ठा वि°	°न्नोपैक्षिष्ठावि°	°न्मोपेक्षिष्ठा वि°
865 d)	समर्पितम्	समर्पितम्	समार्पितम्
869 a)	°होदक°	°होदक°	°होदय°
873 od)	चर्चाकथा	चर्चाकथा	चर्चा कथं
874 c)	प्रसवे	प्रसवे	पूषेव
881 e)	विगतोद्वेगे	विगतोष्णीषो	विगतोत्साहो
882 b)	°समाश्रिते	°समाश्रिते	°पदाश्रिते
886 d)	समर्पयत्	समर्पयत्	समार्पयत्
892 c)	विश्शाभट्टो	विश्शाभट्टो	विश्शावट्टो
896 c)	जयराजो°	यायराजो°	जयराजो°
897 b)	°नृशंस्या***	°नृशंस्या **	नृष्यं शान्तयोगतः
897 c)	तान्वङ्गैः	तान्वङ्गैः	तान्वङ्गि

St	D	V
908 e) प्राक्कृतानीव	प्रकृतानीव	प्रा कृतानीव
910 a) सत्त्ववानकरोत्	सत्त्ववानकरोत्	सत्त्ववाञ्जाकरोत्
910 b) मज्जन	सज्जनं	मज्जनं
913 b) °...हिना	°देहिना	°शाहिना
919 e) प्रभवतो	प्रभवतो	प्रभवितुं
920 b) °रोपणम्	°रोहणम्	°रोहणम्
921 a) सुशोभा°	स शोभा°	स शोभा°
922 b) निष्कला°	निष्कला°	निष्कर्णा°
922 b) पुरा	पुरः	पुरा
931 d) °च्छलदङ्कताम्	°च्छलदङ्कताम्	°च्छलदङ्गताम्
935 a) विनिर्यान्तं	विनिर्यान्तं	विनिर्यातं
935 b) राज्ये	राज्ये	काले
939 b) नो व्यधुः	न व्यधुः	न व्यधुः
943 e) दत्तास्थानस्य	दत्तास्थानस्य	दत्तास्थानस्य
953 b) °निवारणम्	°निवारणात्	°निवारणात्
961 ed) °माङ्कमठादि	°माङ्कं मठादि	°माङ्कं मठादि
963 a) शुद्धान्ते शुद्ध°	शुद्धान्तेऽशुद्ध°	शुद्धान्तेऽशुद्ध°
965 a) पूर्यमाणो	पूर्यमाणो	प्रेर्यमाणो
965 d) लहरा°	लहरा°	लोहरा°
968 e) राजपुरीं	आजपुरीं	राजपुरी
971 d) °पात्रताम्	°पात्रताम्	°पात्रताम्
976 a) बाह्याल्या	बाह्याल्या	बाह्याल्या
979 d) °मप्यशेरत	°मप्यशेरत	°मप्यशेरत
980 ed) हतान्नाशीन्रणो	हतानासीद्रणो	हतानासीद् रणे
981 b) °सार्पित·	°सार्पित·	°साऽर्पितै·
983 a) ततस्ता°	ततस्ता°	उत्तप्ता°
983 e) °नौषधि°	°नौषध°	°नौषधि°
983 d) °लन्दिशः	°लन्दिश·	°लन् द्विषः
986 e) अपश्यत्स छन्ना	अपश्यत् संछन्ना	अपश्यत् संछन्ना
988 a) कैचिद्	केचिद्	केचिद्
988 e) पारकी°	पारकी°	परकी°

	St	D	V
990 a)	वीतसैन्य°	वीरसैन्य°	व्यूढसैन्य°
991 d)	स्वभुवम्	स्वभुवम्	स्वा भुवम्
994 e)	वासनं	वासनं	वामनं
995 d)	अतिसंमत	अभिसंमतः	अतिसंमतः
998 e)	शूरो	शूरं	शूरं
998 e)	तया	तया	भयात्
1000 a)	°पुत्रावादाय	°पुत्रावादाय	°पुत्रमादाय
1002 b)	लेख°	लेख्य°	लेख°
1002 d)	यथा	यदा	यदा
1004 b)	विनिष्कृत्य	विनिष्कृत्य	विनिष्कृत्य
1006 e)	कोटं	कोटं	कोटं
1009 b)	ससैन्ये	ससैन्ये	ससैन्यं
1009 e)	अध्वनीना च	अध्वनीना च	अध्वनीनानां
1013 e)	दुधुक्षु°	दुधुक्षु	दुधुक्षु
1014 e)	वेद्या°	वेद्या°	वेद्या°
1014 d)	उपैष्यति	उपैष्यति	उपैष्यति
1018 b)	स्थितम्	स्थितिम्	स्थितम्
1019 b)	°मंत्रायमा°	°मंत्रयमा°	°मंत्रयमा°
1025 b)	स्थितस्य स्थान°	स्थितस्याऽऽस्थान°	स्थितस्याऽऽस्थान°
1029 e)	प्राज्ञस्य	प्राज्ञस्य	प्राज्ञस्य
1029 d)	तथा	तदा	तदा
1042 a)	स्वं	स्वं	तं
1042 b)	स प्रहिण्वन्	अप्रहिण्वन्	अप्रहिण्वन्
1042 d)	कुपितो	कुपितो	कुपितं
1045 a)	प्रयागेण	प्रयागेण	प्रयागेण
1047 e)	साशङ्क°	साशङ्क°	साशङ्क°
1048 a)	शक्तोऽपि	शक्तोऽपि	शक्नोषि
1048 a)	°म्मटः	°म्मट	°म्मट
1048 b)	°मतिवादिनीम्	°मिति वादिनम्	°मिति वादिनम्
1048 e)	तु	तु	तं
1053 b)	°सल्हणौ	°सल्हणौ	°सल्हणौ
1053 e)	प्राज्ञे	प्राज्ञे	प्राज्ञे

St	D	V
1056 c) समागत्य	समागत्य	समाकर्ण्य
1058 a) °नत्पर्यत्पूर्व	°नप्तो यत्पूर्व	°नत्पर्यत्पूर्व
1059 b) संकट क्षणः	संकटक्षणः	संकटक्षणः
1060 b) °मुष्टिना	°मुष्टिना	°पुष्टिना
1061 b) °जलज्जलम्	°जलज्जलाम्	°ज्ञलज्जलाम्
1064 b) संप्रेक्ष्य	संप्रेक्ष्य	संप्रेर्य
1065 b) बुल्लो	बुल्लो	बुल्लो
1072 c) डिम्बाना	डिम्बाना	डिम्बानां
1081 c) भीम° शाहि°	भीम° शाहि°	भीमाभिधशाहि°
1087 b) °वस्तु	°वस्तु	°वसु
1088 a) कृतप्राय	कृतप्रायः	कृतप्रायैः
1089 a) सेनानानाङ्ग°	सेनानानाङ्ग°	नानासेनाङ्ग°
1094 d) भग्ननग्ना°	रुग्णा नग्ना°	रुग्णा नग्ना°
1096 d) पत्तनेष्विव	पत्तनेष्विव	पत्तनेष्वपि
1103 c) वय स्थः	वयस्थः	वयस्थः
1105 b) सहेलकः	च हेलकः	सहेलकः
1107 d) पुरीष°	पुरीष°	पुरीष°
1119 a) पर्माण्डेः	पर्माण्डेः	पर्माण्डेः
1124 c) °पारद्धि°	°पापद्धि°	°पारद्धि°
1128 a) बप्पिका	बप्पिका	बप्पिका
1130 a) दास्यो मदन°	दास्यो मदन°	ता व्योमचर°
1131 d) भाग्योदयो°	भाग्याशयो°	भाग्याशयो°
1141 c) तस्यायु°	तदायु°	तदायु°
1142 c) सर्वाशुद्धिनि°	सर्वशुद्धिनि°	सर्वाशुद्धिनि°
1147 b) आरुह्य	आरोप्य	आरोप्य
1151 a) सेवाभिसा°	सेवाभिसा°	सर्वाभिसा°
1166 c) प्रातिपत्या°	प्रातिपत्या°	प्रतिपत्या°
1167 a) दुर्गे	दुग्धे	दुर्गे
1172 a) बन्धु°	बन्धु°	रन्ध्र°
1172 a) दरदा	दरद	दरदा
1172 c) दुर्गघाता°	दुर्गघाता°	दुग्धघाता°
1175 c) च	च	स
1176 a) निर्हृदे	निर्हृदि	निर्हृदे

St	D	V
1177 b) तद्रहाय	तद्रहाय	तद्रहाय
1178 a) °गण्डं तदु°	°गण्डस्तदु°	°गण्डस्तदु°
1178 c) चण्पको	चण्पको	चण्पकं
1179 c) द्वारं	द्वार	वैरं
1193 d) °सिष्यता°	°सिषता°	°सिषता°
1197 a) तथा भूतं	तथाभूतं	तथाभूतं
1201 a) यद्राज्ञे	यद्राज्ञो	यद्राज्ञो
1208 d) टक्क°	ठक्क°	टक्क°
1230 a) °न्यानु°	°न्यानु°	°न्यानु°
1230 b) अविकटा°	विकटा°	अविकटा°
1231 a) लावन्य°	लवन्य°	लावन्य°
1233 d) °कृष्टा	°कृष्टौ	°कृष्टाः
1239 b) कर्णौ	कर्णौ	कर्णौ
1255 c) उत्रास°	तत्रास°	उत्रास°
1257 d) कलि°	कालि°	कलि°
1258 a) निर्गत°	निगत°	निर्गत°
1258 b) कैश्चित्	कश्चित्	कैश्चित्
1280 c) सज्ज.	सज्जं	सज्जं
1284 a) सात°	सार्ध°	सात°
1284 d) चन्दुराजः	चन्द्रराजः	चन्दुराजः
1290 c) काश्मीरि°	काश्मीर°	काश्मीर°
1296 d) लोष्टाव°	लोष्टव°	लोष्टाव°
1298 ab) °मास्यन्तः कृ°	°मास्या तत्कृ°	°मास्या तत्कृ°
1299 a) वाट्ट°	वट्ट°	वाट्ट°
1300 b) क्षेमटा°	क्षेमजा°	क्षेमटा°
1300 c) अस्थाप°	आस्थाप°	आस्थाप°
1305 b) स्थितम्	स्थित	स्थितम्
1312 b) योधैः	यौधै	योधै.
1320 c) कायस्थः	कार्यस्थः	कायस्थः
1330 a) क्लीबश्छञ्ज°	क्लीबश्छञ्ज°	क्लीबश्छञ्ज°

St	D	V
1333 b) आदिशत्	आदिशन्	आदिशत्
1333 d) पौरै°	पौरै°	पौरै°
1334 b) विरोधिनाम्	विरोधिनाम्	विरोधिनाम्
1336 b) विदुद्भु	विदुद्भु	विदुद्भुः
1338 d) पितृव्येण	पितृव्येन	पितृव्येन
1345 b) यत्	यत्	यम्
1364 a) विनिश्वस्य	विनिःश्वस्य	विनिश्वस्य
1365 d) प्रत्यपाद्यत	प्रत्यपद्यत	प्रत्यपद्यत
1367 b) कामता	कामता	कामता
1380 b) धन्व°	धान्व°	धन्व°
1394 b) मन्त्रिणाम्	मन्त्रिणाम्	मन्त्रिणाम्
1394 c) भूभुजा	भूभृता	भूभुजा
1398 b) °वैकल्यवताऽहितेन	°वैकल्यहृत्त्वमेव	°वैकल्यवताऽहितेन
1399 d) तत्र भाव	तत्प्रभावः	तत्र भावः
1411 c) दुःखेनोद°	दुःखं नोद°	दुःखं नोद°
1414 b) °न्याद्यवि°	°न्यादिवि°	°न्यादिवि°
1416 a) भूयोऽपि	भूयोऽपि	भूयोऽपि
1417 c) जाने विशा°	जाने विशा°	जाने विशा°
1420 c) °षाद्धट°	°षाद्धट°	°षाद्धट°
1426 a) सत्कृत्ये	मत्कृत्ये	मत्कृत्ये
1433 c) न्याय्ये	न्याय्ये	न्याय्ये
1434 c) °भ्रमेव	°भ्रमेव	°भ्रमेव
1437 d) यशास्त्रि°	यशास्त्रि°	यशास्त्रि°
1438 a) ख्यात°	ख्याति°	ख्याति°
1438 b) °स्थितिः	स्थिते	°स्थितिः
1441 b) धियम्	इयम्	धियम्
1441 d) तैः किं नाम***र°	न तैः किं नाम र°	न तैः किं नाम र°
1442 c) °भृता	°भृता	°भृता
1443 b) °ष्ठानिष्ठान्	°ष्ठान्निष्ठान्	°ष्ठानिष्ठान्
1443 d) सरब्धुं	संरम्भो	संरब्धु
1449 c) युक्त्योक्त°	युक्त्योक्ता°	युक्त्योक्त°

	St	D	V
1456	c) °चापं च	°चापश्च	°चापश्च
1458	a) °प्रतिरोधाय	°प्रतिबोधाय	°प्रतिरोधाः
1458	d) आदधे	आददे	आदधे
1466	a) °वाप्तौ	°वाप्तौ	°वाप्तौ
1468	e) °ज्ञातैय°	°ज्ञातीय°	°ज्ञातीय°
1474	d) नीचि	नीचीं	नीची
1478	b) °धम्मिल्ल°	°धम्मिल्ल°	°धम्मिल्ल°
1481	b) पौरो°	पौर°	पौर°
1481	d) योद्धा	योधा	योधा
1483	e) °कम्पो	°काम्यौ	°कम्पो
1484	a) शैव°	शैव°	शैव°
1487	e) °जुहुता	°जुहुता	°जुहुता
1488	a) °कल्य°	°कल्य°	°कल्य°
1490	b) जलासु°	जनाश्रु°	जनाश्रु°
1491	d) °श्वान्द्रथा°	°श्वान्द्रा°	°श्वान्द्रथा°
1493	b) संलक्ष्या	संलक्ष्या	संलक्ष्यौ
1499	a) आवह्निपुरकग्रामान्	अवन्तिपुरकग्रामात्	आवह्निपुरकग्रामान्
1500	a) °मभ्याप°	°मस्याप°	°मभ्याप°
1510	b) °र्थयिमा°	°र्थयिमा°	°र्थयिमा°
1512	e) °प्यङ्ग°	°प्यङ्ग°	°प्यङ्ग°
1518	e) °ष्पोपकारेव	°ष्पोपकारेव	°ष्पोपहारेव
1520	b) स प्राप्य	संप्राप्य	सप्राप्य
1520	e) °दर्शनपालौ	°दर्शनापालौ	°दर्शनपालौ
1521	e) संसृष्ट°	संसृज्य°	संसृज्य°
1521	e) °प्यस्मार्षी°	°प्यस्मार्षी°	व्यस्मार्षी°
1526	a) कलशा***	कलशा***	कलशाख्यं
1526	e) बुप्पा	बुप्पा	बुप्पा
1530	e) अन्न°	अस्त्य°	अन्न°
1532	e) कल्की°	शल्की°	कल्की°
1534	b) प्रस्थिते	प्रस्तुते	प्रस्तुते

	St	D	V
1534 e)	°णार्थाय°	°णार्थाय°	°णाऽर्थय°
1534 c)	°मानोऽश्वं	°मानोश्वं°	°मानोऽश्वं
1550 e)	°वस्यन्	°वस्यद्	°वस्यद्
1552 e)	°जीलागि°	°जीलागि°	°जीगालि°
1562 d)	°कन्दरः	°कन्धरः	°कन्धरः
1568 d)	प्राङ्गना°	प्राङ्गणा°	प्राङ्गणा°
1572 d)	°स्तदज्ञात्वा	°स्तादा ज्ञात्वा	°स्तदज्ञात्वा
1578 a)	वसन्त्यदृश्ये	वसत्यदृश्ये	वसन्त्यधृष्ये
1594 d)	°त्मना पञ्च°	°त्मनापञ्च°	°त्मना पञ्च°
1595 a)	°द्वये	°द्वारे	°द्वये
1595 b)	शेषाराजा	शेषा राजा	शेषाराजा
1596 b)	वा वर्त्मना	वार्वर्त्मना	वार्वर्त्मना
1599 b)	राजपुत्र°	राजा पुत्र°	राजा पुत्र°
1602 b)	अपाकरोति	अपि प्रसूते	अपि प्रसूते
1607 c)	स वृष्टय°	स वृष्टय°	स वृष्टय°
1608 a)	°तस्ता	°तस्तं	°तस्तात्
1615 d)	°रिव	°रेव	°रिव
1615 d)	गोपितः	गोपितम्	गोपितम्
1621 b)	निशम्	निशाम्	निशाम्
1622 d)	तत्पुन	तं पुन	तत्पुनः
1629 d)	°दृष्टि°	°वृष्टि°	°दृष्टि°
1635 a)	इति वृत्ता°	इतिवृत्ता°	इतिवृत्ता°
1638 d)	कुट्टिनो°	कुट्टिनो°	कुट्टिनो°
1643 c)	°ङ्गनो°	°ङ्गणो°	°ङ्गणो°
1646 d)	निशम्	निशाम्	निशाम्
1647 a)	°न्तराद्	°न्तरा	°न्तरा
1650 c)	°सादं	°सानं	°सान
1654 d)	°न्तरे स्थि°	°न्तरस्थि°	°न्तरस्थि°
1658 c)	°तवच्चै°	°तवच्चै°	°तकश्चै°

St	D	V
1665 a) °स्योच्चित	°स्य वचो	°स्योच्चित
1665 c) °पाभ्यव°	°पव्यव°	°पव्यव°
1666 a) प्रयागेन	प्रयागेण	प्रयागेण
1667 c) दौस्थ्य°	दौस्थ्य	दौस्थ्य°
1668 c) तपस्विन्या°	तपस्विन्य°	तपस्विन्य°
1671 a) °गेन	°गेण	°गेण
1671 b) प्राङ्गण°	प्राङ्गण°	प्राङ्गण°
1671 c) तपस्या ग्राम्य°	तपस्याग्रस्थ°	तपस्या ग्राम्य°
1676 b) °वक्षसि	°वक्षस·	°वक्षसि
1679 a) प्रयागेन	प्रयागेण	प्रयागेण
1680 a) °वदन°	°वदना	°वदना
1686 c) अर्हति	अर्हतु	अर्हति
1687 b) °मास्त क्ष°	°मास्तक्ष°	°मास्तक्ष°
1691 c) पारत°	पारद°	पारद°
1699 b) °गेना°	°गेणा°	°गेणा°
1701 a) °द्वनिम्	°द्वनिम्	°ध्वनिम्
1702 a) जानन्	जातं	जानन्
1702 c) सशस्त्रि°	स शस्त्रि°	स शस्त्रि°
1703 c) °दधे	°ददे	°दधे
1708 a) प्रविष्टस्य	प्रविष्ट***	प्रविष्टस्य
1708 c) रुरोरिव	रुरोविव	रुरोरिव
1713 a) °त्येतान्	°त्येतान्	°त्येतान्
1713 b) °रुक्त्वा	°रुक्त्वा	रुक्त्वा
1718 a) °शतिः	°शतः	°शतिः
1720 a) °सन्	°स्ता	°स्ता
1728 b) °ख्येन	°ख्येण	°ख्येन
1732 a) यच्च	यच्च	यच्च
1732 b) °दौस्थ्या°	°दौस्थ्या°	°दौस्थ्या°

Taranga VIII

	St	D	V
1 d)	मिद्याद्	भिन्द्याद्	मिद्याद्
8 e)	°बन्धं	°बद्धं	°बद्धं
17 a)	°द्वित्रि°	°द्वित्रं	°द्वित्र
26 a)	वान्त	यान्तः	यान्तः
26 b)	स्पृष्ट°	[अ]स्पृष्ट°	स्पृष्ट°
38 a)	लोहरं	लोहरं	लहरं
39 a)	प्राप्य	प्राप्त°	प्राप्य
57 d)	विश्रम्भ°	विस्रम्भ°	विस्रम्भ°
73 e)	°रिक्तोऽपि	°रक्तोपि	°रक्तोऽपि
76 b)	°मितोपशान्ति°	°मितामयार्ति°	°मितोपशान्ति°
86 b)	°दायिनश्च ता	°दायिनश्शठा·	°दायिनश्शठाः
94 a)	स कार्य°	सकार्य°	स कार्य°
94 e)	°भिश्चं	°भिश्च	°भिश्चं
94 d)	डोम्ब°	डोम्भ°	डोम्ब°
96 a)	°दर्शनं	°दर्शनं	°दर्शनं
103 b)	°सुल°	°स्वल°	°स्वल°
110 e)	°प्रायाख्य°	°प्रायं च	°प्रायाख्य°
124 a)	°गूढ°	°रूढ°	°रूढ°
125 d)	°दात्तमात्रा°	°दृतमात्रा°	°दर्थमात्रा°
126 a)	°द्विशासु	°द्विशा °°	°द्विशासु
131 d)	°षादिषोः	°षाशिषोः	°षादिषोः
132 e)	किराते	किराटे	किराटे
144 a)	°द्यचिन्त्यतायुक्तान्	°द्यचिन्तितायुक्ता°	°द्यचिन्तितायुक्ता°
146 e)	°तौष्ठ°	°तौष्ठ°	°तौष्ठ°
147 b)	°योज्जास°	°योज्जास°	°योज्जाम°
147 e)	बिश्रम्भ°	विस्रम्भ°	विस्रम्भ°
149 a)	युक्ताप°	युक्त्याप°	युक्त्याऽप°
155 e)	तदा प्रभृ°	तदाप्रभृ°	तदाप्रभृ°
155 e)	°त्यद्यया°	°त्यद्यया°	°त्यद्य या°

	St	D	V
159 a)	अनिर्हार्येषु	अतिहार्येषु	अनिर्हार्येषु
162 a)	स	यत्	स
162 b)	सन्	स	सन्
162 c)	°विष्ट°	°वेश°	°विष्ट°
164 b)	आहतै	हतै	आहतैः
167 a)	°खण्डन°	°खण्डन	°खण्डन°
169 c)	°द्वाङ्मुता	°द्वाङ्मुता	°द्वाङ्मुता
175 d)	यै°	तै°	तै°
181 b)	°वासा भवन् कृतः	°वासाः कृतोऽभवत्	°वासा भवन् कृतः
185 a)	°भय°	°भाय°	°भय°
190 b)	°शील°	°शील°	°शील°
194 c)	°वल्ली°	°वला°	°वल्ली°
195 a)	°कार्य°	°कार्य°	°कार्यः
203 c)	भ्रातृभेहेन	भ्रातृभेहैर°	भ्रातृभेहेन
204 a)	कालिञ्जरा°	कालिन्दरा°	कालिञ्जरा°
241 a)	स कु°	मकु°	सकु°
250 c)	बर्हठ°	बर्हण°	बर्हठ°
252 c)	°मुत्ते°	°मुद्रो°	°मुत्ते°
269 d)	°स्तदा प्रभृ°	°स्तदाप्रभृ°	°स्तदाप्रभृ°
273 a)	°र्मय्यामत्तको	°र्मयासत्तको	°र्मय्यामत्तको
287 c)	°ग्रहस्या°	°ग्रहास्या°	°ग्रहाऽस्या°
292 c)	निर्वृत्तीन्	निर्वृत्तीः	निर्वृत्तान्
295 a)	°मिश्रवै°	°मिश्रं वै°	°मिश्रवै°
296 a)	प्रवेशयन्	प्रावेशयन्	प्रावेशयद्
302 c)	°द्रान्त	°द्रार्त	°द्रान्त
310 d)	महोरम्य	महोरग्य	महोरग्य
315 ab)	°स्तेज ता°	°स्तेजंस्ता°	°स्तेजं ता°
359 c)	ह्योपि	योपि	योऽपि
368 b)	कुर्वन्त्या	कुर्वत्या	कुर्वत्या
372 d)	नैव	नैष	नैष

	St	D	V
389	०) पार्श्वं	पार्श्वे	पार्श्वे
391	०) द्रोग्धाभ्यं	द्रोग्धा व्यं	द्रोग्धा व्यं
400	०) ०वग्रं	०नुग्रं	०नुग्रं
400	०) न येनां	नयेनां	नयेनां
400	०) अप्यास्था	अप्यास्थां	अस्वस्थं
400	०) तु	न	तु
400	०) तद्दलम्	तद्दले	तद्दलम्
401	०) सञ्जं	सञ्जं	सञ्जं
402	०) सूर्याख्यो	सूर्याश्वो	सूर्याख्यो
403	०) दुधुक्षुर्वी	दुधुक्षुर्वी	दुधुक्षुर्वी
408	०) सञ्जं	सञ्जं	सञ्जं
410	०) दण्डयन्	अदण्डयत्	अदण्डयत्
419	०) साध्वसाध्वं	साध्वसाध्वं	साध्वसाध्वं
420	०) ध्रियम्	ध्रियम्	ध्रियम्
426	०) बाह्याक्षां	बाहिश्चां	बाह्याक्षां
445	०) अनुसर्तुं	अनुसर्तुं	अनुमर्तुं
450	०) सञ्जं	सञ्जं	सञ्जं
452	०) वाराहं	वराहं	वाराहं
460	०) तयो	ततः	तयोः
466	०) प्रावं	ग्रामं	प्रावं
473	०) कारिताम्	कारिताम्	कारिताम्
474	०) अभवत्	भवेत्	अभवत्
485	०) तद्गीमत्वात्	तद्गीमत्वं	तद्गीमत्वं
492	०) नैयत्यात् तु	नैयत्या तु	नैयत्यात् तु
501	०) चाक्रिकम्	चाक्रिकम्	चाक्रिकम्
509	०) मित्रं	मित्रं	मित्रं
510	०) राजान्यं	राजन्यं	राजन्यं
510	०) त्रिब्वाकरं	त्रिब्धाकरं	त्रिब्वाकरं
514	०) हलाहां	फलाहां	हलाहां
517	०) कोष्ठजं	कोष्ठजं	कोष्ठजं
517	०) कोष्ठकम्	कोष्ठकम्	कोष्ठकम्
519	०) नृपैः	नृपः	नृपैः

	St	D	V
528 a)	°दीशस°	°दी शस°	°दीशस°
538 d)	बब्बा°	बब्बा°	बब्बा°
552 a)	°चारताम्	°चारिताम्	°चारिताम्
556 b)	साहसि°	साहसि°	साहसि°
558 b)	सज्जपालस्य	सज्जपालस्य	सज्जपालस्य
563 e)	कोशे	°कोश°	कोशे
566 d)	°रथ वारि°	°रथवारि°	°रथवाऽरि°
567 a)	भूयो°	भूयो°	भूपो°
578 a)	°क्रियात्यक्त°	°क्रियात्यक्त°	°क्रिया त्यक्त्वा
581 a)	अट्टिलिका	अट्टिलिका	अट्टिलिका
587 e)	स त्यजन्	स त्यजन्	संत्यजन्
588 b)	व्यवीयत	न्यधीयत	न्यधीयत
588 e)	°कोष्ठ°	°कोष्ठ°	°कोष्ठ°
600 b)	°भार्यातनये°	°भार्या तनया°	°भार्यातनये°
600 d)	°सादच्छा°	°सादाच्छा°	°सादाच्छा°
601 e)	°कोष्ठ°	°कोष्ठ°	°कोष्ठ°
602 e)	°कोष्ठ°	°कोष्ठ°	°कोष्ठ°
608 d)	तथा	तदा	तदा
609 e)	संक्रान्ते प्राङ्गनं	संप्राप्ते प्राङ्गणम्	संक्रान्ते प्राङ्गन
610 e)	सान्त्व°	सान्त्व्य°	सान्त्व्य°
612 b)	चतुष्को	चतुष्कं	चतुष्को
628 e)	मण्डलं	मण्डले	मण्डले
630 a)	तत्रा°	तस्या°	तत्रा°
633 e)	अनन्तात्मज°	अनन्ताधिप°	अनन्तात्मज°
635 e)	प्राविशत्	प्रविशन्	प्राविशत्
641 ed)	°ध्यंरुह°	°ध्यंरुह°	°ध्यंरुह°
641 d)	°कोष्ठकः	°कोष्ठकः	°कोष्ठकः
656 b)	परं	पदं	पदं
657 d)	क्षयधना	क्षयधना	क्षयधना
658 e)	हुताग्निभिः	हुतात्मभि	हुतात्मभिः

	St	D	V
662 c)	मुखं	मुख्यं	मुख्यं
665 cd)	°रात्म्यसं°	°रात्म्यासं°	°रात्म्यसं°
674 d)	चार°	चर°	चर°
676 a)	नीवि	नीवी	नीवि
676 e)	°न्यस्तबिसं	°न्यस्तर्धि सं	°न्यस्तबिसं
678 a)	जय्यका°	जयका°	जय्यका°
679 b)	परान्	[अ]परान्	परान्
688 b)	श्वभ्रा°	शुभ्रा°	श्वभ्रा°
691 a)	नेयाशयि°	नेयाशयि°	नेयाशयि°
694 a)	°न्येकोपका°	°न्येवोपका°	°न्येकोपका°
694 d)	स्तप्रभु°	स्वप्रभु°	स्वप्रभु°
695 ab)	शाम्यप्र°	शान्तप्र°	शाम्यन्प्र°
695 d)	°रात्मनः	°रात्मना	°रात्मना
697 b)	°कोष्ठो	°कोष्ठो	°कोष्ठो
701 a)	मर्मराज°	मर्मराज°	मर्म राज°
701 d)	°चरागमम्	°चरानुगान्	°चरागमम्
706 d)	°मात्रं	°मात्रं	°मात्रं
713 b)	°वानन्दद्वार°	°वानन्दद्वार°	°वानन्दौ द्वार°
714 a)	ज्येष्ठे	ज्येष्ठे	ज्येष्ठे
715 d)	°संकान्त्यैव	°संकान्त्येव	°संकान्त्येव
728 d)	व्यायामस°	व्यायामं स°	व्यायामं स°
733 c)	महासरि°	महत्सरि°	महासरि°
733 d)	खड्गवी°	खड्गवी°	खड्गवी°
735 e)	°द्धतार्त°	°द्धतार्त°	°द्धतार्त°
742 c)	°गाना	°गाणा	°गाणा
759 b)	°नेव	°नैव	°नेव
759 c)	वरा वरा.	वरावरा	वरा वराः
764 c)	°च्चाटलि°	°च्चाटलि°	°च्चाट्टलि°
770 a)	चेद् व्या°	°चेद्या°	°चेद् व्या°
770 c)	को दद्यान्न	को दद्यान्न	को दद्यान्नः

	Si	D	V
772 b)	यस्य	येषां	यस्य
777 e)	काश्चित्	कांचित्	काश्चित्
782 e)	सुवि°	स वि°	स वि°
782 d)	°च्छंश्छ°	°च्छंश्छ°	°च्छंश्छ°
790 b)	द्वैमातुरोहितान्	द्वैमातुरो हि तान्	द्वैमातुरोऽहितान्
797 e)	°मर्शं नैवेति	°मर्शं नैवेति	°मर्शं नैवेति
803 b)	°वर्ष°	°वर्षि°	°वर्षि°
813 b)	स्वशास्त्रिभिः	स शास्त्रिभिः	स्वशास्त्रिभिः
819 a)	षण्ण°	षण्ण°	षण्ण°
823 e)	भूयो जयो°	भूयोर्यनो°	भूयो जयो°
828 a)	द्रुमा°	द्रुमा°	द्रुमा°
845 ed)	चारुच°	चारु च°	चारुच°
853 b)	°रिति वृत्ते°	°रिति वृत्ते°	°रिति वृत्ते°
854 e)	कोशेन	कोषेण	कोशेन
863 e)	अन्तरङ्गः	अन्तरङ्गः	अन्तरङ्गः
865 a)	भूतमिश्वा°	भूतविश्वा°	भूतमिश्वा°
868 ab)	°वृड्नि°	°वृड्नि°	°वृड्नि°
874 a)	°ष्टीर्षि°	°ष्टि बि°	°ष्टि बि°
877 e)	°मुपैक्षेता	°मुपैक्षेता	°मुपैक्षेता
886 b)	°द्ध्वा क्रक्ष्यामि	°द्ध्वा क्रक्ष्यामि	°द्ध्वा क्रक्ष्यामि
886 d)	°क्कैः सामकथ्यत	°क्कैः सामकथ्यत	°क्कैः सामकथ्यत्
903 a)	सान्त्व°	सान्त्वय°	सान्त्वय°
903 e)	लम्ब°	लाम्ब°	लम्ब°
912 b)	संनिपात्या°	सनिपात्या°	संनिपात्या°
914 b)	लोहरे	लहरे	लोहरे
914 b)	स्थितम्	स्थिताः	स्थितम्
921 a)	स	स	सन्
921 e)	°ध्वस्तान् य°	°ध्वस्तय°	°ध्वस्तान् य°
928 e)	°घन्तो	°घान्तो	°घन्तो
930 d)	सहृष्ट°	सहृष्ट°	सहृष्ट°
931)	च विवे°	संविदे°	संविदे°

St	D	V
934 d) सान्त्व°	सान्त्व°	सान्त्व°
938 d) धृष्टा	धृष्टा	धृष्टा
939 a) स्वकक्ष्या°	स्वकक्षा°	स्वकक्षा°
939 d) °मुत्सृज्य	°मृत्सृज्य	°मुत्सृज्य
942 e) पैतृव्येणा°	पितृव्येना°	पैतृव्येणा°
949 b) °भग्ना°	°मग्ना°	°भग्ना°
949 d) °स्ताम्यन् काल°	°स्ताम्यत्काल°	°स्ताम्यन् काल°
951 a) न्यस्तं	°न्यस्तं	°न्यस्तं
955 d) सलवन्यं	सलवन्यो	सलवन्यं
959 e) पुष्या°	पुष्या°	पुष्या°
960 a) प्रस्थितो	प्रस्थिते	प्रस्थिते
965 e) बद्धे	बद्धो	बद्धे
975 d) निर्गुण°	निर्गुट°	निर्गुट°
979 d) °जालै°	°ज्वालै°	°जालै°
991 a) [अ]भवत्	भवत्	[अ]भवत्
995 b) °न् नौन°	°नौना°	°न् नौन°
999 b) °वैशसम्	°वैशसे	°वैशसम्
1005 b) °वाडा°	°वाड्या°	°वाडा°
1005 b) रल्ह°	रल्ह°	रल्ह°
1009 b) °स्यालः	°श्यालः	°स्यालः
1010 d) °स्यात्यवी°	°स्य न्यवी°	°स्याऽत्यवी°
1019 a) °नीकाः	°नीकात्	°नीकाः
1021 e) °देव इव	°देव इव	°देवा इव
1023 e) प्रसक्तं	प्रसक्तं	प्रसक्तं
1023 d) व्यवसायं	व्यवसायं	व्यवसायो
1028 d) जातु चित्	जातुचित्	जातुचित्
1031 a) °दाप्स्यत्	°दीक्षेत्	°दाप्स्यत्
1031 e) सापेक्षं	सापेक्षं	साक्षेपं
1033 e) जिगीषु°	जिगीषो°	जिगीषु°
1033 d) प्रयुक्तौ लिप्सुरन्तरम्	प्रयुक्तो लिप्तरन्तरम्	प्रयुक्तौ लिप्सुरन्तरम्
1036 d) श्रेयो वि°	श्रेयोवि°	श्रेयो वि°
1037 b) °मकाण्डप°	°मकाण्डाप°	°मकाण्डप°

	St	D	V
1038 a)	पुष्याण°	पुष्पाण°	पुष्याण°
1040 e)	°पक्ष्याणा	°पक्षाणा	°पक्ष्याणा
1040 d)	°क्रेथ	°क्रे स	°क्रे स
1048 b)	त्यक्त्वाध्यध°	त्यक्त्वाशिथि°	त्यक्त्वाऽशिथि°
1050 a)	°क्षेपे प°	°क्षेपेप°	°क्षेपे प°
1055 b)	स्कन्धावारं	स्कन्धावारो	स्कन्धावारो
1059 d)	जीवा°	जीव°	जीवा°
1061 a)	°स्ताया	°स्तायाः	°स्तायाः
1068 b)	नृपः	ययौ	नृपः
1080 a)	वाद्य	वाद्य°	वाद्य
1084 a)	ओजो मल्ह°	तेजोमल्ह°	ओजो मल्ह°
1084 c)	क्षत्रिकाभिञ्जिका°	क्षत्रिकाभिञ्जिका°	क्षत्रिकाभिञ्जिका°
1090 b)	°मुङ्गजाः	°मुङ्गटाः	°सङ्गटा
1093 e)	पाञ्चाला	पाञ्चालौ	पाञ्चालाः
1093 e)	फल्गु°	फाल्गु°	फाल्गु°
1102 a)	श्र्यानन्दः	आनन्दः	श्र्यानन्दः
1104 b)	अपरे	°श्चापरे	°श्चाऽपरे
1110 b)	तस्या°	तस्या	तस्या°
1112 a)	शमिते	शमितो	शमितो
1112 c)	°नभस्या°	°नभस्या°	°नभस्या°
1112 d)	प्रापाबु°	प्रापाबु°	प्राप्ताम्बु°
1117 d)	प्रतिजि°	प्रति जि°	प्रतिजि°
1117 d)	°जिहीर्षुणा	°जिगीर्षुणा	°जिहीर्षुणा
1122 a)	°श्छुडा°	°श्छुडा°	°श्छुडा°
1124 a)	समिष्ठुः	स मिष्ठु	समिष्ठु
1129 a)	नि.सेतुं तरतः सिन्धुं	सिन्धुं तरन्तो निस्सेतुं	सिन्धुं तरन्तो निस्सेतुं
1136 b)	°रन्तिकम्	°रन्तिकम्	°रन्तिकम्
1148 b)	निराशो	निराशो	निराशो
1160 e)	°लेन	°ले न	°लेन
1161 a)	सवर्णा°	स वर्णा°	सवर्णा°
1162 b)	हर्तुं	हर्तुं	हर्तुं
1168 b)	महोद्धतैः	महोद्धतैः	महोद्धतैः

	St	D	V
1301 c)	°शङ्कं	°शङ्क°	°शङ्कं
1301 d)	द्वास्थ°	द्वास्थ°	द्वास्थ°
1304 d)	°लक्षा°	°लाक्षा°	°लक्षा°
1305 ab)	°घदेवतिष्यवैश्या°	°घदेवतिष्ठवैश्या°	°घदेवतिष्यवैश्या°
1318 b)	कङ्कोला°	करङ्का°	कङ्कोला°
1321 d)	तच्च°	°तश्च°	तच्च°
1324 a)	°शय्यापालस्य	°शय्यापालस्य	°शय्यापालस्य
1324 d)	°द्वास्थ°	°द्वास्थ°	°द्वास्थ°
1324 d)	विपादित	व्यपादित	विपादितः
1330 b)	°मथाययु-	°पथा ययु.	°मथाऽऽययुः
1332 a)	जाता	जात°	जात°
1332 a)	°स्पर्शात्	°स्पर्शाः	°स्पर्शा.
1334 e)	°दष्टेन	°दष्टेन	°दष्टेन
1335 c)	निस्पन्दे	नि·स्पन्दे	निस्पन्दे
1341 c)	सज्जामि चा°	सज्जामि चा°	सज्जामिश्चा°
1341 c)	°साद्देह°	°साद्देह°	°साद्देह°
1341 d)	कश्चिन्न	कश्चन	कश्चन
1346 c)	वाष्पुव	°वाष्पुवं	वाष्पुकं
1349 d)	धात्रेयेण	धात्रीयेण	धात्रेयेण
1355 b)	°जामदग्न्या°	°जामदग्न्या°	°जामदग्न्या°
1360 b)	कुर्वत	कुरुत·	कुर्वतः
1362 c)	द्वित्रै°	स्वकै°	स्वकै°
1367 a)	°व्यक्त°	°त्यक्त°	°व्यक्त°
1373 b)	°नायकाः	°नायक	°नायका·
1373 d)	°ष्यन्ति	°ष्यति	°ष्यन्ति
1374 a)	विमृशत°	विमृषत°	विमृशत°
1374 b)	°षङ्गिनः	°षङ्गिणः	°षङ्गिनः
1376 c)	°घा मेघाः	°धामेघा.	°धामेघाः
1377 b)	मोघदैत्येषु	मोघसैत्येषु	मोघदैत्येषु
1377 d)	विमृश्य नृ°	विमृष्य नृ°	विमृश्य नृ°
1382 b)	°थोपाय.	°थोपायः	°थोपायं
1383 c)	मध्यं दिने	मध्यन्दिने	मध्यन्दिने

St	D	V
1395 a) असंभावन°	असंभावन°	असंभावित°
1409 a) पञ्चाशत्या	पञ्चशत्या	पञ्चशत्या
1411 c) °नृप्या°	°नृप्य°	°नृप्य°
1417 a) °विहित°	°विहत°	°विहित°
1424 a) तत परं	ततः पुरं	ततः पुरं
1430 c) °वेष्टयेता	°वेष्टयेत	°वेष्टयेता
1431 cd) °नोङ्गारे	°नोङ्गारं	°नोङ्गारे
1432 c) अतिष्ठन्	अत्यजन्	अतिष्ठन्
1436 a) °वासस्त्वं	°वासत्वं	°वासस्त्वं
1438 b) °काद् भटाच्	°कान् निजान्	°कान् निजान्
1439 b) °यायिनाम्	°यायिनम्	°यायिनाम्
1447 c) असहासन्नतां	असहासन्नता	अमहासन्नताः
1449 d) [अ]विपन्नः	विपन्ना	विपन्ने
1455 c) स हेम°	सहेम°	स हेम°
1459 c) वाष्टुकं	वाष्टुकां	वाष्टुकं
1460 d) °कार्यभूत्	°कार्यकृत्	°कार्यकृत्
1462 b) भ्रमयिता	भ्रामयिता	भ्रामयिता
1463 c) प्राचण्ड्य°	प्राचण्ड्या°	प्राचण्ड्या°
1466 a) आदीनस्य म°	आदीनास्यम°	अधीनस्य म°
1470 a) येन	ये तु	येन
1470 e) विनिहस्य	विनिहस्य	निहतस्य
1488 c) अथाच्यष्टा°	अथातिष्ठ°	अथाऽतिष्ठ°
1490 a) °कस्यैष धी°	कस्येष धी°	°कस्यैष धी°
1492 a) °काराच्चा°	°कारच्चा°	°काराच्चा°
1493 a) °भोजिञ्	°भोजि°	°भोजिञ्
1493 c) पापीयो	पापीये	पापीयो
1507 c) वात्यो°	वातो°	वातो°
1509 b) °मग्रगः	°भागत	°भागत°
1516 c) प्रसाच	प्रसाच्य	प्रसाच्य
1517 d) °भ्येतुं	भेतुं	भेतुं
1518 d) तं	ते	ते
1518 d) दधुः	ददुः	ददु°

	St	D	V
1521 c)	°स्त्वहन्य°	°स्त्वनन्य°	°स्त्वहन्य°
1530 a)	उद्वेजित	उद्विजेत	उद्वेजित
1534 b)	इत्यथ	इत्यप°	इत्यथ
1536 ca)	°वैर्ये° न°	°वैर्ये° न°	°वैर्ये° न°
1545 a)	निर्धाम न°	निवासन°	निर्धाम न°
1547 a)	मन्त्रो°	सत्तो°	मन्त्रो°
1547 a)	°देशो	°देश°	°देशो
1547 c)	°बहुल	°बहुला°	°बहुला°
1548 c)	°न्तराज्ञातुं	°न्तरा ज्ञातुं	°न्तरा ज्ञातुं
1550 b)	°बन्धै°	°बन्धै°	°बन्धै°
1552 c)	°नुषा°	°नुष्या°	°नुष्या°
1560 d)	भुवनेष्वप्र°	भुवनेषु प्र°	भुवनेष्वप्र°
1571 d)	°नृपं	°नृपो	°नृपं
1573 a)	°योग्यो°	°योग्यो°	°युग्यो°
1577 a)	पिञ्ज°	पिञ्ज°	पिञ्ज°
1578 a)	पुष्याण°	पुष्याण°	पुष्याण°
1578 c)	°न गुटि°	°नागुटि°	°न गुटि°
1588 c)	°कोट्ट°	°कोष्ट°	°कोट्ट°
1591 c)	°मुहूर्तात्	°मुहूर्ता°	°मुहूर्तात्
1595 c)	तत	हत	तत.
1602 ca)	°क्षमतामूहुस्ते	°क्षमता मुहुस्ते	°क्षमतामूहुस्ते
1607 d)	°मेकं	°मेकं	°मेकं
1611 a)	°सृज	°सृज	°सृज
1612 b)	यश्छ°	यच्छ°	यश्छ°
1622 c)	आक्रम्योऽसौ	आक्रम्यासौ	आक्रम्योऽसौ
1629 c)	°को म°	कोष°	°को म°
1635 a)	सुजेः	सुजि	सुजे
1647 c)	°न्तर्भुव°	°न्तर्भुव°	°न्तर्भुव°
1655 d)	°शासि	°शाधि	°शासि
1659 a)	शास्त्यैव°	शास्त्यैव°	शास्त्यैव°
1669 b)	°ददे	°ददे	°ददे
1678 c)	दुर्गजान्	दुर्गजान्	दुर्गगान्

St	D	V
1679 d) वन्य.	धान्यं	धन्यं
1689 a) स	च	स
1698 d) पक्ष्यः	पक्ष	पक्ष्य
1699 e) विपाठ्यातः	विपाठ्यान्त	विपाठ्याऽन्त.
1701 b) °च्छयाक्षिपन्	°च्छया क्षिपन्	°च्छया क्षिपन्
1703 a) °रागच्छद्भि°	°रागच्छद्भि°	°रानयद्भि°
1707 b) त्रिल्लकोऽस्यैव	त्रिल्लकोऽस्यैव	त्रिल्लकोऽस्यैव
1712 b) °लुते	°लुतै	°लुतैः
1718 a) °द्रोहः	°द्रोह°	°द्रोहः
1718 b) प्रस्तुते	प्रस्तुतो	प्रस्तुते
1723 ab) तीक्ष्णा नी°	तीक्ष्णानी°	तीक्ष्णानी°
1727 d) तत्रास्म्य°	तत्रास्य°	तत्राऽस्म्य°
1729 e) °भ्यर्णा°	...	°दस्मा°
1730 b) समम°	स सम°	स सम°
1734 e) स्व स्त्री°	स्वस्त्री°	स्वःस्त्री°
1736 a) °लावरः	°लावर.	°लाधरः
1737 b) संन्य°	°मन्व°	°मन्व°
1746 d) शस्त्री°	शस्त्री°	स्व स्त्री°
1758 e) प्राहरता	प्रहरतो	प्राहरता
1763 b) °कुण्डिता°	°कुण्डित°	°कुण्डित°
1765 d) °पान्ते°	°पान्तो°	°पान्तै°
1768 b) °पात्मनः	°पात्पर.	°पात्परम्
1769 b) °स्तेनान्तेऽप्यपमा°	°स्तेजोधैर्याभिमा°	°स्तेनान्तेऽप्यपमा°
1770 e) °नान्त°	°न तु	°न तु
1771 a) अहो°	आहो°	आहो°
1771 e) °स्तदात्तो°	°स्तदात्तो°	°स्तदात्तो°
1773 b) °रिति नि°	°रिति°	°रिति°
1778 d) धराम्बु	धराम्बु	धराम्बु
1783 a) °न्मत्पितु°	°त्स पितु°	°न्मत्पितु°
1783 d) °भावौदार्यस्त्व°	°भावादायस्त्व°	°भावादार्यस्त्व°
1784 d) °तप्तता	°तप्तताम्	°तप्तता
1785 e) स्वमृत्युना	सुमृत्युना	सुमृत्युना
1788 a) च	..	स

St	D	V
1792 a) आरोढुं	आरोढु.	आरोढु.
1815 c) मृत्युं	मथुं	मृत्युं
1818 a) °स्येन्द्रां	°स्येन्द्रां	°स्येन्द्रां
1825 c) त्याजिता या सा	त्याजितायामा	त्याजिताऽऽयासा
1826 c) कृता रां	कृतरां	कृतरां
1830 d) रोढुं	योढुं	रोढुं
1832 c) °दयद्वारं	°दयद्वारं	°दयं द्वां
1836 b) सुविषमे	स्वविषये	स्वविषये
1842 a) °दृलिकां	°दृलिकां	°दृलिकां
1842 d) °पायैर्विं	°पायविं	°पायैर्विं
1847 d) °लाघवा	°लाघव	°लाघवा
1855 ab) °नस्य तस्यार्थान्	°नस्या...र्थान्	°नस्य तस्याऽर्थान्
1861 b) °मध्यं	°मन्यं	°मध्ये
1868 d) तेत्युं	तेऽत्युं	तेऽत्युं
1869 d) °मानिनाम्	°मानिना	मानिना
1871 c) सज्जे हिं	सुज्जेहिं	सज्जे हिं
1873 a) जरठां	जरढां	जरठां
1876 c) °लेनकाख्येन	°लेननाख्येन	°लेनकाख्येन
1878 b) बुबुडुः	दुदुवुः	बुबुडु.
1879 a) विद्विषद्वि	विद्विषद्वि	विद्विषद्वयः
1882 b) नादधे	नाददे	नाददे
1882 c) तदा तु येन	तदान्वयेन	तदा तु येन
1882 d) स्वात्मां	स्वात्मं	स्वात्मां
1890 c) गल्गलिं	गगगलिं	वल्गुलिं
1890 cd) व्यञ्जद्विं	व्यञ्जद्विं	व्यञ्जद्विं
1901 c) प्रतिश्रुतं	प्रतिश्रुतं	प्रतिश्रुतं
1913 d) °वैधं	°बोधं	°वैधं
1928 d) °द्यतो	°दितो	°द्यतो
1930 d) °केन्दारकां	°केदारकां	°केन्दाकरां
1936 a) °रुद्धां	°रुद्धं	°रुद्धां

St	D	V
1937 a) तैस्तै°	यैस्तै°	यैस्तै°
1940 d) °त्युद्धतो	°त्युद्धतो	°त्युद्धमो
1945 a) °द्वालिका°	°द्विल्लिका°	°द्वालिका°
1950 ed) °ष्णाद्दर्पो°	°ष्णाद्दर्मो°	°ष्णाद् दर्पो°
1972 a) अवरू°	अर्धरू°	अवरू°
1972 e) संभृत°	संभृत°	संभृत°
1984 e) °यसान्द्र°	°यमार्द्र°	°यं सान्द्र°
1985 d) प्रवेशे प्रति°	प्रवेशे प्रति°	प्रवेशेऽप्रति°
1991 b) °द्विल्लिका°	°द्विल्लिका°	°द्वालिका°
1994 b) °त्यद्विल्लिका°	°त्यद्विल्लिका°	°त्यद्वालिका°
1996 a) °स्थैर्यो	°स्थैर्ये	°स्थैर्यो
1999 b) °मप°	°मय°	°मप°
2000 b) °द्वारं	°द्वारे	°द्वारे
2015 b) °णाम्	°णम्	°णम्
2019 b) °दिन्दारको°	°दिन्दारको°	°दिन्दारको°
2019 c) विशमि°	विशमि°	विशमि°
2020 a) देवतो°	दैवेनो°	दैवेनो°
2024 b) °श्यस्याष्ट°	°श्येनाष्ट°	°श्येनाऽष्ट°
2025 a) दाता शिखामृत°	दाता शिखामृत°	दत्त्वा शिखोऽमृत°
2025 ab) °लुब्धकार्पण्यकृ°	°लुब्धकार्पण्यकृ°	°लुब्धकार्पण्यकृ°
2026 e) °हनी	°हनी	°हिनी
2028 a) ज्योती रसा°	°ज्योतीरसा°	ज्योती रसा°
2032 b) स्वविचार°	सुविचार°	स्वविचार°
2036 d) पैशुन°	पैशुन्य°	पैशुन्य°
2037 a) °कृतै	°कृतेः	°कृतेः
2045 a) चावालगतां	चावालगतौ	चाऽवालगता
2046 e) आगच्छत्स°	आगच्छत्स°	आगच्छन् स°
2048 e) सजातकलहे	सजातकलहे	सजाते कलहे
2049 e) यत्तं म°	यत्तं म°	यत्तं म°
2051 a) न्यघ्नन्न	न्यघ्नन्...न्न	न्यघ्नन्न
2053 e) °न्तिकै	°न्तिके	°न्तिके
2053 d) प्रस्रुतासु	प्रस्रुतासु	प्रस्रुतासु
2053 d) व्यलोक्यत	चिलोकितः	व्यलोक्यत

	St	D	V
2055 a)	सन्	सन्°	सन्
2066 b)	°दिपन्	°पिपत्	°पिपत्
2066 c)	°काश्ये	°श्चाप्रे	°श्चाप्रे
2082 a)	तथा स्थिते	तथा स्थिते	तथास्थितं
2096 a)	मध्येथ	मध्येव	मध्येवं
2096 c)	युवावि°	युवा वि°	युवा वि°
2098 a)	°मुल्हणश्च	°मुल्हणं च	°मुल्हणश्च
2103 a)	यदाकोप°	य आकोप°	यदाकोप°
2110 c)	°जागारय°	°जागारय°	°जागारय°
2112 b)	कुरुतं	कुरुता	कुरुतं
2118 b)	°भुजाम्	°भुजाम्	°भुजम्
2124 c)	आरब्धेति	आरेभेति	आनेतेति
2126 c)	जागर्त्वतः	जानात्वत	जागर्त्वत.
2128 a)	कृत्वा	कृत्वा	कर्तुं
2128 b)	पुन	पुन	पुर
2128 d)	°स्थाने परा°	°स्थाने परा°	°स्थानेऽपरा°
2128 d)	°मृञ°	°मृष°	°मृश°
2138 c)	निदिद्रासु°	विशिष्वसु°	निदिद्रासु°
2141 a)	विमर्श.	विमर्ष	विमर्श
2142 d)	पिञ्चदेवः	पञ्चदेव.	पिञ्चदेवः
2145 a)	तमोरिप्रति°	तमोरिप्रति°	तमोरौ प्रति°
2146 c)	तान्समभ्रम°	तान्स सम्भ्रम°	तान् समभ्रम°
2157 c)	कलशस्या°	कलहस्या°	कलशस्या°
2159 a)	°कस्यैव	°कस्यैव	°कस्यैव
2171 cd)	साधु°°जात°	संख्ये साधुर्जात°	संख्ये साधुर्जात°
2178 c)	अटन्न°	खुटन्न°	अटन्न°
2183 a)	°ञ्शरदियो	°ञ्शरदि यो	°ञ्शरदियो°
2186 a)	क्वापि विप°	क्वाप्यविप°	क्वाऽप्यविप°
2190 b)	ददत्	ददत्	कृतम्
2192 a)	°विच्छेदा	°विच्छेदात्	°विच्छेदात्
2193 c)	°मशक्त्यो°	°मशक्त्यो°	°मशक्तो°
2200 b)	°भुजम्	°भुजाम्	°भुजम्

St	D	V
2204 a) भङ्गेनामङ्गलो°	भङ्गाना मङ्गलो°	भङ्गेनाऽमङ्गलो°
2205 d) °बले	°बली	°बले
2207 d) मानि	माति	मानि
2216 a) नीवि	नीवी	नीवीं
2217 b) दौःस्थ्य°	दौःस्थ्य°	दौ स्थ्य°
2223 c) °विषयैस्तैस्ते°	°विषये तैस्ते°	°विषये तैस्ते°
2241 a) °तयाक्रान्त°	°तया क्रान्त°	°तया क्रान्त°
2255 a) °धैर्यात्त°	°धैर्यात्तु	°धैर्यात्त°
2255 b) °लङ्घन°	लङ्घयन्	°लङ्घन°
2255 d) चरणे	च रणे	च रणे
2257 b) °कारणा	°कारणात्	°कारणा
2261 a) स समभ्रमयत् भ्रा°	मा मामभ्रमयं भ्रा°	स समभ्रमयत् भ्रा°
2261 b) °ग्रसनो°	°ग्रसनो°	°ग्रहणो°
2270 b) तद्वचनाद्	तद्वचनाद्	तद्वचनाद्
2271 b) °त्सुर्व्यग्र°	°त्सुर्व्यग्र°	°त्सुर्व्यग्र°
2276 d) °नायास°	°नाय स	°नायास°
2285 d) °भनातुरैः	°भनान्तरैः	°भनातुरैः
2290 e) °व प्रौढ	°वाप्रौढ·	°वाऽप्रौढः
2292 c) सपीठं	स पीठ	स पीठं
2293 e) मायं	सायं	मोऽय
2295 a) आकृष्ट°	अकृष्ट°	अकृष्ट°
2295 c) प्राप्नोमि	प्राप्नोमि	प्राप्नोमि
2297 a) अन्त°	अन्त°	अन्त्य°
2297 b) सचेतसाम्	स चेतसाम्	सचेतसाम्
2302 a) असे°	आसे°	असे°
2307 b) मध्यमं	मध्यमं	मध्यगं
2312 d) °चुरत्	°चुदत्	°चुदत्
2314 d) °सनीकृतः	°समीकृत·	°समीकृतः
2323 d) संस्त°	संस्त°	संस्तं°
2326 a) °राजे	°राजो	°राजे
2328 a) लक्ष्मी°	लक्ष्मी°	लक्ष्मी°
2330 e) एवास्पृ°	एव स्पृ°	एव स्पृ°

	St	D	V
2341 d)	°दु स्थित	°दु खित·	°दुःखिन
2357 a)	°यूनता°	°यूनता°	°यूनता°
2360 e)	सज्जक°	सज्जक°	सज्जक°
2361 b)	दुष्कृतम्	दुष्कृताम्	दुष्कृतम्
2361 e)	नात·	नातः	नाऽयु
2362 e)	°वदा°	°वद°	°वदा°
2369 e)	शृङ्गारो	शृङ्गारं	शृङ्गारो
2370 e)	°रक्ष्या°	°रक्ष्य°	°रक्ष्य°
2371 d)	कुञ्चितेक्षण	कुरुते क्षणः	कुञ्चितेक्षण
2372 a)	°द्वेलित°	°द्वेलित°	°द्वेलित°
2374 d)	नेदृशा	न दृशा	नेदृशा
2375 a)	°तोवाचि	°तोर्वाचि	°तोऽर्वाचि
2381 b)	°कार्यः सभ्रह्मचारिणाम्	°कार्यसभ्रह्मचारिणा	°कार्य· सभ्रह्मचारिणाम्
2382 e)	सगरज°	सुरगज°	सगरज°
2382 ed)	स्पर्शनात्पूता	स्पर्शना·ता	स्पर्शनाज्जाता
2383 a)	तदन्तरे	तदन्तरं	तदन्तरे
2383 b)	°चक्रि°	°चाक्रि°	°चाक्रि°
2384 d)	°निघ्नो	°विघ्नो	°निघ्नो
2385 a)	°पाय°	°पाये	°पाये
2393 d)	°सौदामन्या	°सौदामन्या	°सौदामिन्या
2395 e)	°ग्रहाकेन्दु	°ग्रहा· कर्म	°ग्रहाकेन्दु
2401 a)	°ष्वेव	°ष्वेव	°ष्वेवं
2401 d)	व्यय°	व्यव°	व्यय°
2403 a)	गुण°	गुणि°	गुणि°
2416 d)	°प्राकारा	°प्रकारा	°प्रकारा
2418 a)	°ष्टये°	°ष्टये°	°ष्टये°
2424 e)	°वत्व	°वत्वे	°वत्वं
2425 b)	°पुप्रद·	°पुच्छिदः	°पुप्रदः
2432 e)	मडवा°	मडव°	मडव°
2438 e)	अश्वा गोव°	अश्वाविव°	अश्वा गोव°

	St	D	V
2439 b)	°रोत् क्षितिम्	°रोत् क्षितिम्	°रोत् स्थितिम्
2440 b)	°सुन्दरौ°	°सौन्दर्यौ°	°सौन्दर्यौ°
2442 c)	विशेषकामं	विशेषकाम	विशेषकामं
2460 a)	°पत्या°	°पत्या°	°पत्य°
2461 a)	साज्जि°	सुज्जे°	साज्जे°
2461 c)	°ष्वतो°	°ष्वानो°	°ष्वानो°
2464 a)	°क्षै स्वैरि°	°क्षस्तैरि°	°क्षैः स्वैरि°
2464 d)	°र्न विशन्त्यन्त°	°र्न पश्यन्त्यन्त°	°र्न पश्यन्त्यन्त°
2466 c)	वैधेया बकप्राया·	वैधेयान्बकप्रायान्	वैधेया बकप्रायाः
2469 c)	साज्जौ	सुज्जौ	साज्जौ
2470 a)	°प्रवगा°	°प्रवरा°	°प्रवगा°
2477 d)	बुद्धयै	वृद्धयै	बुद्धयै
2478 d)	प्राव°	प्रव°	प्रव°
2480 c)	साज्जि°	सौज्जि°	साज्जि°
2482 a)	दूरादखण्डि°	दूरादाखण्डि°	दूरादखण्डि°
2485 a)	कर्णाहका°	कर्णाटका°	कर्णाटका°
2489 c)	सल्हण°	सुल्हण°	सल्हण°
2490 a)	°पहत्या उत्थाने	°पह...स्थाने	°पहत्या उत्थाने
2492 b)	°श्रिया अन्तः°	°श्रियमन्त°	श्रियोरन्तः°
2494 a)	°पलब्ध°	°पालब्ध°	°पलब्ध°
2496 b)	पार्थ्वीहरिः	पा हरिः	पार्थ्वीहरिः
2496 d)	°चाक्रिकः	°चाक्रिकैः	°चाक्रिकः
2497 a)	°दग्धार°	°दग्ध्वार°	°दग्धार°
2499 a)	°निर्बन्धे	°निर्बन्धे	°निर्बन्धे
2507 b)	कोट°	कोटि°	कोट°
2507 c)	श्रय...द्	श्रय...द्	श्रयत्त्वरुध्यद्
2513 a)	एवोपहति भये	एवोपहतभये	एवोपहति भये
2513 d)	°क्रन्दः क्षान्तिचरु°	°क्रन्दं क्षान्तिचरु°	°क्रन्दः क्षान्तिचरु°
2514 b)	°चलितान्	°चलितान्	°चलितान्
2514 c)	स्थास्नुश्च	स्थास्नुश्च	स्थास्नुश्च
2518 d)	°दधे	°ददे	°दधे
2520 a)	°मिहिका°	हिमिका°	मिहिका°
2520 d)	जनो राजसेना	जनो राजसेना	राजसेनाजनः

St	D	V
2531 ab) °भिदधद् धैर्यमादा°	°भिरुद्धैर्या °दा°	°भिदधद् धैर्यमादा°
2532 b) तिल°	तिला°	तिल°
2533 a) विस्त्रवाविस्त्रुत°	विस्त्रावापि स्त्रुत°	विस्त्रुताविस्त्रुत°
2534 a) भोजस्तू°	भोज तू°	भोजस्तू°
2535 a) [अ]कुण्ठ°	कुण्ठ°	[अ]कुण्ठ°
2535 b) सान्त्वनै	सान्त्वने	सान्त्वनै·
2535 d) सोवर्तिष्ठ	संवर्तिष्ठ	सोऽवर्तिष्ठ
2538 d) °दो वा जवेन	°दोवायवेन	°दो वा जवेन
2539 a) त्वप°	व्यप°	त्वप°
2540 e) स त्व°	सत्त्व°	स त्व°
2541 e) °रन्नै°	°रन्नै°	°रन्नै°
2542 e) °योहितैः	°यो हि तै·	°यो हि तैः
2544 b) वञ्चेरन्	वञ्चेरन्	वञ्चेरन्
2545 a) कठोरेप्यार°	कठो...प्यार°	कठोरेऽप्यार°
2545 d) °स्यामोऽनुशयं	°स्यामोऽसंशयं	°स्यामोऽनुशयं
2546 e) प्राप्स्यत् स	प्राप्स्यन्स	प्राप्स्यत् स
2547 e) °लोकैत्र°	°लोकैन्	°लोकैन्
2548 e) गर्ते	गर्भे	गर्ते
2551 a) सोयं	सोयं	शोषं
2551 b) प्रसक्ति	प्रसक्तिं	प्रसक्तं
2553 d) प्रैक्षन्त	प्रैक्ष्यन्त	प्रैक्षन्त
2554 a) अधःस्थो°	अध. सो°	अधःस्थो°
2556 cd) °पौरयौधैर्बुद्धिं	°पौरयौधैर्बुद्धिं	°पौरयुद्धिं योधै°
2565 b) कचि°	केचि°	किंचि°
2566 d) °शंसनं	°शंसनैः	°शंसनं
2568 a) व्यूहे°	व्यूहे°	व्यूहे°
2573 e) °ज्ञेनां	°ज्ञैना	°ज्ञेनां
2583 a) °क्षमं	°क्षमः	°क्षमं
2589 e) क्षतक्षारः	क्षतक्षारः	क्षते क्षारः
2592 e) ततः	इतः	इतः
2599 e) °लिप्तत°	°लिप्तत°	°लिप्तं त°

St	D	V
2605 d) °कल्यताम्	°कल्पताम्	°कल्यताम्
2606 a) °रंश्छादि°	°रंश्छादि°	°रंश्छादि°
2610 d) कृच्छ्र°	कृच्छ्र°	कृच्छ्र°
2611 a) °कीलित°	°केलित°	°कीलित°
2617 e) °ज्यानि·	°ज्यानिः	°ग्लानिः
2618 b) °सोत्सुकः	°सोन्मुख	°सोत्सुक
2619 e) लोठनं	लोठने	लोठनं
2620 a) उपन्या°	उपन्य°	उपन्या°
2625 d) °मूढस्य	°मूढस्य	°मूढस्य
2627 d) वानरे°	वानरे°	बाडवे°
2633 d) ह्रिय°	[अ]प्रिय°	ह्रिय°
2637 b) °कूर्चास°	°कूर्च स°	°कूर्चास°
2643 e) व्यसृजत्	विसृजन्	विसृजन्
2648 b) °मिव	°निव	°मिव
2657 d) मन्युर्न त्वयि सोधुना	मन्युर्मे त्वयि नाधुना	मन्युर्न त्वयि सोऽधुना
2669 e) °च्छेषैः	°च्छेषै	°च्छेषान्
2670 a) सात्हृणि·	सल्हण·	सात्हृणिः
2670 ab) निस्तीर्णः स्व°	विस्तीर्णच्छ्व°	निस्तीर्णः स्व°
2671 a) राजगृह्यं त्वलंकारं	राजा गृहीत्वालंकार°	राजगृह्यं त्वलंकारं
2676 a) सन्देहं जहतो द्रोह°	सन्देहोजहतद्रोहो	सन्देहे जहति द्रोह°
2676 b) भजेत्	व्रजेत्	व्रजत्
2677 d) कन्दन्तीव	कन्दतीव	कन्दन्तीव
2677 d) व्यकल्प्यत	अकल्पत	व्यकल्प्यत
2678 a) मे	मे	मां
2680 e) वन्ध्यं मध्यं°	वन्ध्यमध्यं°	वन्ध्यं मध्यं°
2680 d) °व्यथित°	°व्यथित°	°व्यथित°
2685 e) परवत्ता°	परकृत्ता°	परवत्ता°
2688 e) त्वमेवं	त्वमेव	त्वमेव
2691 b) विक्रीय ताविति	विक्रीयतामिति	विक्रीय ताविति
2693 a) राज्ञः	राज्ञा	राज्ञः
2694 a) निषेधाय	निषेधाय	समादाय
2695 a) तेजो°	ओजो°	तेजो°

	St	D	V
2695	b) °जातो	°जातं	°जातो
2695	e) अभ्यधाद् बाल्यमाशास्य	अभ्यधाद् बाल्यमाशास्य	वर्धितो बाल्यमारभ्य
2696	a) °जितां त°	°जितास्त°	°जितां त°
2700	b) कुर्वतो°	कुर्वता°	कुर्वतो°
2700	d) समर्प्यत	समर्प्यत	समर्प्यत
2702	e) प्राप	प्राप्य	प्राप
2712	a) सुस्पर्श°	दुस्स्पर्श°	दुस्स्पर्श°
2713	a) °रोहं	°रोहे	°रोहं
2715	c) दुग्धघाट्ट°	दुग्धघाट्ट°	दुग्धघान°
2715	d) °र्च्यताम्	°र्ध्यताम्	°र्ध्यताम्
2717	c) अवारयत्	अकारयत्	अकारयत्
2718	b) °गतोऽर्चितुम्	°गतोचितम्	°गतोऽर्चितुम्
2718	d) पक्ष्यताम्	पक्ष्यताम्	पक्ष्यताम्
2722	d) रणम्	रणे	रणम्
2723	a) सामग्र्यूनः	सामग्री न°	सामग्र्यूनः
2729	a) °ध्वंसिता	°ध्वंसिना	°ध्वंसिता
2730	c) अकार्षां	अकार्षां	अहाष्टां
2734	b) जानतो°	जानते°	जानतो°
2737	a) °वैमत्यैः	°वैयात्यैः	°वैमत्यैः
2737	b) स्वशाब्ध°	सशाब्धं	सशाब्धं
2744	c) कल्पो°	कल्पो°	कल्पो°
2744	c) °पालाब्द°	°पालाब्धि°	°पालाब्द°
2748	b) लोष्टका°	कोष्टका°	कोष्टका°
2753	d) °रावाप्त°	°रावाप्त°	°रानाप्त°
2754	a) °निर्वृत्त्य°	°निर्वृत्त्य°	°निर्वृत्त्य°
2755	d) प्रतियोगिताम्	प्रतियोग्यताम्	प्रतियोगिताम्
2757	a) °क्रान्त्य°	°क्रान्त°	°क्रान्त्य°
2759	a) दुस्साध्यो	दुस्साध्यो	दुस्साध्यो
2759	d) संहन्तुं	संहर्तुं	संहन्तुं
2769	a) सुजनितो°	स्वजनितो°	स्वजनितो°

St	D	V
2769 b) °चक्रिकः	°चाक्रिकः	°चाक्रिकः
2774 d) °गामिनी°	°गमिनी°	°गामिनी°
2784 a) °स्तर्जिते	°स्तर्जितो	°स्तर्जिके°
2785 d) अमन्यत	स्वमन्यत	अमन्यत
2787 b) °सीधु°	°श्रीधु°	°श्रीधु°
2801 b) °प्रसाद°	°प्रमाद°	°प्रसाद°
2802 e) भर्तव्य°	त्यक्तव्य°	भर्तव्य°
2803 b) °द्रङ्गाधि°	°इङ्गाधि°	°द्रङ्गाधि°
2804 a) तटोज्ज्वलै°	तटोज्ज्वलै°	तटोज्ज्वलै°
2810 e) रिल्हणः प्रैषि तं	रिल्हणप्रेषितं	रिल्हणः प्रैषि तं
2813 e) गर्जत्कु°	गर्जन्कु°	गर्जत्कु°
2813 d) °नाद°	°नाश°	°नाद°
2814 a) तं कल्या°	तत्कल्या°	तं कल्या°
2818 e) प्रजासृजश्चास्यं	प्रजासृजा साम्यं	प्रजासृजश्चाऽऽस्यं
2820 b) °भाजनम्	°भोज्ज्वलम्	°भोज्ज्वलम्
2830 a) पृष्ठतोथ	पृष्ठतः स	पृष्ठतः स
2831 e) संरंभः	संरंभे	संरंभः
2833 d) °त्वरा°	°जुरा°	°जवा°
2834 e) °म्भोभरं	°म्भोघर	°म्भोभरं
2846 e) °दृप्ता°	°दीप्ता°	°दृप्ता°
2852 e) ऐच्छत्सन्न°	ऐच्छत्सन्न°	ऐच्छत् तान°
2853 b) °बीजिनम्	°बीजिनाम्	°बीजिनम्
2854 d) निश्चित्य	निश्चित°	निश्चित्य
2855 b) °सहितस्वतः	°सहितं ततः	°सहितस्वत
2856 e) रुचिरता°	रुचिरमा°	रुचिरता°
2857 b) °क्षणम्	°क्षणम्	°क्षणात्
2862 ed) नाडीसेवतां	नारीमेव तां	नारीमेव स्वा
2863 b) व्यसहस्रं वि°	व्यहसन् सवि°	व्यहसन् संवि°
2865 e) वासस्यै°	वा...स्यै°	नागस्यै°
2865 d) हितो°	हितो°	[अ]हितो°
2867 b) °नभिन्नो	°न्नभिन्नो	°नभिन्नो
2876 b) ज्वलत्	ज्वलन्	ज्वलत्
2877 a) °तेनैव	°तेनैव	°तेनैव

St	D	V
2879 a) °प्रौढ°	°प्रौटि°	°प्रौढि°
2879 b) शिरः	गिरः	गिरः
2887 e) त्वान्तनि°	त्वान्तनि°	त्वा तन्नि°
2888 d) बन्धु	बन्धुं	बन्धु
2891 ad) °नीकमुत्साहान्न	°नीकमु***हान्न	°नीकमुत्साहान्न
2895 e) °नेत्य	°वेत्य	°नेत्य
2900 e) विद्रावितानि	विद्रावितानि	विद्रावितानि
2901 a) °थिन्या	°थिन्या	°थिन्याः
2902 b) तावत्त्वत्स्वा°	तावत्त्वत्स्वा°	तावत्त्वत्स्वा°
2903 b) यान्तौ	यान्तौ	यान्तौ
2907 e) °थाभ्यर्ण	°ताभ्यर्ण	°थाऽभ्यर्ण
2908 b) °विमर्शेन	°विमर्षेण	°विमर्शेन
2908 d) [अ]भजतां	भजते	[अ]भजता
2918 a) °ब्रवीच्छ्व°	°ब्रवीच्छ्व°	°ब्रवीद्ध्व°
2922 a) गर्दं	गण्डं	गर्दं
2925 e) °कल्पस्तै°	°कल्पस्तं	°कल्पस्तै°
2926 a) रामचरा°	राम***रा°	रामखरा°
2931 d) °धावत्य°	°धावन्प°	°धावत्य°
2932 e) तं प्राप्तु°	तत्प्राप्तु°	तं प्राप्तु°
2938 d) सत्तार°	सत्तार°	सत्तार°
2946 a) असन्त्यजन्न°	असन्त्यजन्न°	समत्यजद°
2946 e) स	स	च
2950 e) सोभि°	सोसि°	सोऽभि°
2954 e) प्रयुज्यैव	प्रयोज्यैव	प्रयुज्यैव
2956 b) तदनुजौ निजौ	तमनुजं निजम्	तदनुजौ निजौ
2960 e) °जामन्द°	°जा मर्म°	°जा मर्म°
2961 e) °बाधता°	°बाधत	°बाधत
2964 a) °त्यागो°	°त्यागो°	°त्यागा°
2964 a) °र्थितो	°र्जितो	°र्थितो
2967 a) °द्वयावर्त°	°द्विवर्त°	°द्वयावर्त°
2971 a) दस्युषु स्यूत°	दस्युषूद्यत°	दस्युषूद्यत°
2978 b) विग्रहः	विग्रहः	निग्रहः

St	D	V
2979 c) सोवा°	सोव°	सोऽवा°
2981 c) °लहरो	°लहरं	°लहरो
2984 d) °न्त्रितमबो°	°न्त्रिणमरो°	°न्त्रिणमबो°
2986 d) °णौ क्षमौ	°णे क्षमौ	°णौ क्षमौ
2987 d) दुर्दर्शः	दुर्धर्ष·	दुर्धर्ष
2989 a) °मोहयत्तौ	मोहयंस्तौ	मोहयंस्तौ
3003 a) युद्धमतिव्यग्रं	युद्धमिति व्यग्रं	युद्धमिति व्यग्रं
3004 b) संदिशन्	संदिशेत्	संदिशन्
3006 c) °सस्ता°	°न्यस्ता°	°न्यस्ता°
3008 c) °तम्भने नीतः	तम्भनं नीते	°तम्भनं नीते.
3013 d) क्वाटिभिः	क्वाटिभिः	क्रेणुभिः
3016 a) दौस्थ्या°	दौस्थ्या°	दौस्थ्या°
3018 c) फेणो°	फेनो°	फेनो°
3019 ab) नीतं सर्व°	नीतसर्व°	नीतसर्व°
3020 a) °दौस्थ्यार्त°	°दौस्थ्यार्त°	°दौस्थ्यार्त°
3027 a) दृप्या	दृप्य	दृप्या
3028 a) °ले धिग्भो°	°लैर्धिग्भो°	°ले धिग्भो°
3028 a) °मुदा	°मुधा	°मुदा
3028 b) °तास्यकुहरैर्प्रासस्य	°तस्य कुहरैर्प्रासस्य	°तास्यकुहरैर्प्रासस्य
3034 b) °रपि शी°	°रतिशी°	°रतिशी°
3035 a) कुतोपि प°	कुतोपि प°	कुतोऽपि प°
3035 ab) कार्यं सु°	कार्यं सु°	कार्यसु°
3035 c) प्राप्य	प्राप्य	प्राप्यं
3035 d) बाधितम्	बाधितुम्	बाधितम्
3039 a) समग्रदु°	समग्रोदु°	समग्रदु°
3040 d) °मेकदैकं	°मेकमेकं	°मेकदैकं
3041 b) प्राक्प्रज्ञात°	वाक्प्रज्ञातु°	प्राक्प्रज्ञात°
3042 b) संधि बन्धात्व°	संधिबन्धात्त्व°	संधि बन्धात्व°
3046 b) °पोह्यत	°पोह्यत	°पोह्यत
3049 b) त्वाम°	तान°	तान°

St	D	V
3050 b) प्रभो	प्रभो.	प्रभुः
3054 a) सुव्यक्त°	सुव्यक्त°	स व्यक्त°
3054 e) °कारणज्ञा°	°कारणज्ञा°	°कारणज्ञा°
3062 b) हीनं	हीने	हीनं
3065 e) या	वा	या
3067 a) स्वत्रान्यत्र	स्वस्यान्यस्य	स्वस्याऽन्यस्य
3069 d) सीमान्तप्रा°	सीमन्ताप्रा°	सीमान्तप्रा°
3070 b) °नाम्	°नम्	°नाम्
3071 d) यत्स°	°वत्स°	यत्स°
3072 a) वाचिकं	वाचिकं	वाचिकं
3072 b) पार्थिवेन	पार्थिवेव	पार्थिवेन
3074 e) °तव्योऽसौ	°तव्यासौ	°तव्योऽसौ
3078 a) कुङ्कुम	कौङ्कुमं	कौङ्कुमं
3081 a) अटन्ती	अटिलं	अटन्ती
3081 b) सरित्स°	शरत्स°	सरित्स°
3081 e) °विष्यन्दी	°नि.स्यन्दी	°निःस्यन्दी
3081 d) °व क्रमः	°वाक्रमः	°व क्रमः
3084 a) भैषीदिष	भैषीरेष	भैषीदिष
3086 a) अवाप्ता चे°	अवाप्तये°	अवाप्तये°
3086 b) यान्त्यपि	यान्त्यपि	यान्त्याऽपि
3086 e) सिन्ध्वाभव°	सिन्धावभू°	सिन्ध्वाऽभव°
3087 e) दिण्डी°	डिण्डी°	दिण्डी°
3088 a) खाशकाना	खशकानां	खाशकानां
3088 b) पतिते	पतिते	पतितं
3088 d) °चिन्तयन्	°चिन्तयत्	°चिन्तयन्
3089 d) °तर्ज्यं वृजिनो°	°तर्ज्यं वृजिनो°	°तर्ज्यावृजिनो°
3090 b) वधे	विधेः	वधे
3092 b) °बाधनात्	°बन्धनात्	°बाधनात्
3092 d) बध्यते	बध्यते	बाध्यते
3095 ab) °दारिद्र्याच्छि°	°दारिद्र्याच्छि°	°दारिद्र्याच्छि°

St	D	V
3096 c) संदिग्धं	संदिग्धं	संदिग्धा
3097 a) अज्ञात°	अज्ञात°	अज्ञात°
3097 a) °यः सिद्धेः	°यासिद्धेः	°यः सिद्धेः
3098 a) °कर°	°क्रौर्य°	°क्रौर्य°
3099 c) °योऽस्ति	°योऽसि	°योऽस्ति
3100 a) °न्मेषं	°न्मेषा	°न्मेषं
3104 a) °विरो°	°विरो°	°वरो°
3106 a) °संक्षयो°	°संक्षयो°	°संश्रयो°
3106 b) °दाशयः	°दाशयः	°दायशः
3106 d) °यन्त्यादादा°	°यन्त्यादादा°	°यन्त्या स्यादा°
3107 d) समामन्त्र्य	माता मन्त्र्या	समामन्त्र्य
3108 b) वेतनं	वेदनं	वेतनं
3111 a) अल्पे	अल्पे	अत्पाः
3117 b) °हरं ततः	°हरस्ततः	°हरं ततः
3121 ob) चेदशान् व्यूहानव°	चेदशा व्यूहामव°	चेदशान् व्यूहानव°
3123 c) संवृत्तमिति	संवृत्त इति	संवृत्त इति
3124 a) °स्थितौ राश्या	°स्थिते राज्ञि	°स्थितौ राश्या
3130 c) शमाला°	शमाला°	शमालाः
3131 c) °रैर्वांशा	°रैर्वांशा	°रैर्वांक्षा
3134 b) °पथायो°	°पथायो°	°वधायो°
3135 c) बध्यमानास्व°	बाध्यमानस्वा°	बध्यमानास्व°
3135 d) व्यधीयत	व्यचीर्यत	व्यधीयत
3137 a) च कल्पकत्वे	च कल्पकत्वे	विकथकत्वे
3137 b) °रुव°	°रुव°	°भुव°
3138 c) °प्युग्रं न	°प्युग्रेण	°प्युग्रेण
3138 d) भूसृजो	भूसृतो	भूसृतो
3139 a) भण्ड°	भाण्ड°	भाण्ड°
3139 a) कटुकथावीथीषु	कटुकथावीचीषु	कटुकथावीथीषु
3139 b) °भूगर्भे	°भूगर्भे	°भूगर्भे
3140 a) शूरोद्रे°	शूरोद्रे°	सूरोद्रे°
3140 b) °न्तोष्म°	°न्तोष्मा	°न्तोष्म°

St	D	V
3143 b) शिरो°	शिरो°	शिरो°
3144 e) घटे°	कटे°	कटे°
3146 a) °भात्सर्व	°भा...त्स्वं	°भात् तत्स्वं
3147 cd) °स्कन्दो बुद्धिः	°स्कन्दो बुद्धिः	°स्कन्दबुद्धिः
3149 e) तथा°	तथा°	तत्रा°
3149 d) लोको°	लोक.	लोको°
3151 a) °नुसरै°	°नुसरै°	°नुचरै°
3153 b) ...	सर्व	सर्व
3155 a) एषा मदर्थाया°	तेषा तदर्थाया°	तेषा तदर्थाया°
3155 b) °नां सभोजनः	°नामभाजने	°ना सभाजने
3156 a) स्वमत्यावै	स मत्या वै°	स्वमत्याऽवै°
3156 e) °स्तेन	°स्तेन	*स्ते न
3157 e) °स्कन्द	°स्कन्दं	°स्कन्द°
3163 e) युद्ध°	युद्ध°	युग्म°
3169 e) °क्रन्द°	°क्रान्ति°	°क्रन्द°
3171 b) °शुद्ध°	°शुद्धा	°शुद्धा
3174 a) गवा ज°	गर्वाज्ज°	गवा ज°
3174 d) ...	तं	च
3177 b) °धिरोह्य	°धिरोह्य	°धिरोच्य
3178 a) °क्रोशान्	°क्रोधाद्	°क्रोशान्
3179 b) ज्यैष्ठस्य	ज्यैष्ठस्य	ज्यैष्ठस्य
3182 d) °ममन्यत	°रमन्यत	*ममन्यत
3185 e) त्वादिक्षुर्न°	त्वादिक्षुर्न°	त्वादिक्षुर्न°
3185 d) °रशान्तेष्यो°	°रशान्तेभ्यो°	°रशान्तेष्यो°
3191 b) स्थिता	स्थिति	स्थिति
3193 b) भूभुजं	भूभुजा	भूभुजं
3194 ab) °स्तम्भाप्रीति°	°स्तम्भः प्रीति°	°स्तम्भाप्रीति°
3196 d) °र्विद्वद्भृ°	°र्जनान्ठृ°	*र्विद्वद्भृ°
3197 e) स्थानैः	स्थानैः	स्थाने
3197 e) समाप्याथ	समाप्याथ	समाप्याऽथ

St	D	V
3198 d) °शीतमनवं	°शीतमपरं	°शीतमपरं
3201 ab) समर्था सामर्थ्यादप्र°	समर्थासामर्थ्यान्न प्र°	समर्था सामर्थ्यादप्र°
3204 c) कच्चिद°	कच्चिन्ना°	कच्चिन्ना°
3204 d) °लम्बकैः	°लम्बकैः	°लम्बकैः
3212 a) हर्म्यस्थ°	हर्म्यस्थ.	हर्म्यस्थः
3212 b) °रित.	°रितम्	°रितः
3221 c) स्रष्टा	रष्टा	दृष्टा
3223 c) स्मानन्यकुल्यम्	स्माननुकुलं	स्माऽनन्यकुल्यम्
3224 cd) °भूत्रा भूप°	भूता पात्रं कम्पस्य	भूता पात्रं कम्पस्य
3226 c) प्रालये भूसृ°	प्रालेयभूसृ°	प्रालये भूसृ°
3227 c) संध्यादि°	संध्यायि°	संध्यादि°
3227 d) °स्थितेर्न	°स्थितेन	°स्थितेर्न
3230 ab) शाहेरा°	शाहेवा°	शाहेरा°
3231 b) °त्सङ्गेन्यदादि नः	°त्सङ्गेन्यदादि नः	°त्सङ्गे यदा हि नः
3231 cd) °दु°°मुखैः	दुर्भोगासुस्थैः	°दुर्भोगासुस्थैः
3236 a) °शासने	°शासनो	°शासने
3236 ab) राज्ञीत्यनुबध्नति	मानीत्यनुबध्नाति	°मानिन्यनुबध्नति
3236 c) °गलैव	°गलैव	°मत्यैव
3236 d) त्वाङ्के स का°	°त्वा कामका°	°त्वाऽङ्के स का°
3238 b) °म°°यन्	°मकथयत्	°मकथयत्
3240 c) यदस्मि°	यदास्मि°	यदस्मि°
3240 d) भूपो व्यभा°	भूयोऽप्यभा°	भूयोऽप्यभा°
3248 c) पद्मान् स्वकु°	पद्मान् सुकु°	पद्मान् स्वकु°
3252 c) °धाप्रतिपत्त्वं	°धा प्रतिपत्ति	°धा प्रतिपत्तिं
3252 d) °प्यस्य	°प्यस्य	°प्यत्र
3254 d) राजधान्याः	राजधान्या	राजधान्याः
3256 cd) °क्षमापात्	°क्षमापान्	°क्षमापात्
3256 b) स्थिरं च	स्थिरं च	स्थिराश्च
3256 c) अनया°°°नृ°	अनयाता नृ°	अनुयातो नृ°
3256 cd) कार्यो न सुरा°	कार्यो न सुरा°	कार्येष्वृजुरा°
3260 d) व्यसर्जयत्	व्यसर्जयत्	व्यसर्जयत्
3261 c) लडितं	लडितं	लडितं°
3262 a) तामेवालम्बत व्यक्ता	तमेवालम्बत व्यक्तिं	तामेवाऽऽलम्बत व्यक्तां

St	D	V
3262 b) यथा	यथा	तथा
3263 c) राज्ञा	राज्ञां	राज्ञा
3264 b) करणाना	करणाना	करणाना
3265 c) क्षुद्रः	क्षुद्रः	क्षुद्र°
3267 a) विडम्बकान्	विचारकात्	विकल्थकान्
3267 c) धीराध्व°	धीराध्व°	धीरो ध्व°
3272 a) विज्ञाप्यौ°	विज्ञाप्यौ°	विज्ञाप्यौ°
3272 b) °प्रार्थनमादरा°	°प्रार्थन ..दर°	°प्रार्थनामादरा°
3273 a) तस्या	तस्य	तस्य
3275 b) °रणन्वच.	°रणन्वच.	°रणद्वच
3275 c) अवदत्	अवदत्	नाऽवदत्
3278 b) °खिल्लकस्ततः	°खिल्लकस्ततः	°खिल्लकं तत.
3281 b) °द्भ्रुवैः	°द्भ्रुवैः	°द्भ्रुवैः
3284 b) डामरे	डामरे	डामर
3286 a) °र्षार्त्या	°र्षाद्या	°र्षार्त्या
3286 c) °ष्ठानभटा	°ष्ठाने भटा	°ष्ठानभटा
3288 b) विन्दानै°	भिन्दानै°	भिन्दानै°
3289 b) °र्गयापालो	°र्गयापालो	°र्गयापालो
3292 a) °जिनाराज°	°जिना राज°	°जिनाऽराज°
3293 d) .. ज्ञा°	तदन्वा°	तदन्वा°
3297 b) °वेष्टन	°वेश्मनः	°वेश्मनः
3306 a) °सहिता	°सहिता	°सहितो
3306 b) गार्गेरनु°	गार्गेरनु°	गार्गेरन्तः
3307 b) °ननं ति°	°ननस्ति°	°ननस्ति°
3307 c) °सुताग्रस्थ°	°सुताग्रस्थ°	°सुताग्रस्थ°
3308 c) च	स	सं
3309 c) चुक्रोध	चुक्रोध	चक्रे च
3310 d) °न्यपत°	°न्यपत°	°निपत°
3310 d) °न्यवधी°	°न्यवधी°	°न्यन्वभी°
3312 d) °विटप्यङ्कुर°	°मिवास्य स्फुर°	°विटप्यङ्कुर°
3313 a) °कुला°	°कुल°	°कुल°
3313 b) °स्वच्छन्ना	°स्वच्छन्ना	°स्वच्छन्दो

	St	D	V
3314 d)	°भ्यवर्तत	°भिवर्तिना	°भ्यवर्तत
3315 a)	°क्षुरजय्य°	°क्षरजय्य°	°क्षुरजय्य°
3315 b)	°सङ्घ°	°मङ्घ°	°सङ्घ°
3316 d)	°व्यव°	°व्यव°	°व्यय°
3317 d)	°व्यवस्थितिम्°	°व्यवस्थितिम्	°व्ययस्थितिम्
3318 e)	°सिद्धप्रासा°	°भिद्धं प्रासा°	°सिद्ध प्रासा°
3319 a)	ग्रामान्सा°	ग्रामसा°	ग्रामसा°
3321 a)	स्पृष्टो	प्लुष्टो	प्लुष्टो
3321 a)	निर्दाहैः	निर्मोहैः	निर्दाहैः
3322 a)	सज्जपाल°	सङ्गपाल°	सज्जपाल°
3322 d)	गयापाल°	गयपाल°	गयापाल°
3325 b)	°भङ्गना°	°सङ्गना°	°भङ्गना°
3326 a)	नृपरते	नृपरते	नरपतौ
3326 e)	धन्योनन्य°	धान्या नान्य°	धन्योऽनन्य°
3327 b)	°त्वामूना°	°त्वा सूना°	°त्वाऽसूना°
3328 e)	°मग्नः	°मग्नो	°मग्न°
3330 d)	भवे	भवेत्	भवे
3332 e)	अप्या°	अप्या°	अव्या°
3333 d)	°रणे न	°रणेन	°रणं न
3333 e)	योग्यतायां	योग्यताया	भोगिताया
3334 b)	सुज्जेः	सुज्जौ	सुज्जौ
3335 b)	°हारोव्य°	°हारो व्य°	°हारोऽव्य°
3335 e)	तं अंशकार्य°	तं अंशकार्य°	ता अंशकारी
3335 d)	प्रवर्तितः	प्रवर्तते	प्रवर्तिनः
3337 d)	°पीडनम्	°पीडयन्	°पीडनम्
3339 a)	किं वो...ले°	किं वो भवेद्वले°	किं वाऽपराधले°
3340 b)	°त्याश्रित°	°त्याश्रित°	°त्याऽऽश्रित°
3340 d)	न तौ	नतौ	नतौ
3343 e)	°नामाढ्य°	°नामाख्य°	°नामाख्य°
3344 b)	निर्माण°	निर्वाण°	निर्माण°
3345 b)	°वासवैः	°वासनैः	°वासनैः
3345 d)	प्रवृत्ते	प्रवृत्ते	प्रवृत्तं

	St	D	V
3349 d)	°रूढवि°	°रूढावि°	°रूढावि°
3351 d)	संरब्धं	संरब्धे	संरब्धं
3355 e)	अनुजः	अनुजा	अनुजः
3356 b)	°पाययत्	°पातयत्	°पाययत्
3357 a)	प्रदेशे	प्रदेश्य°	प्रदेशे
3360 d)	°नादुद्द्योति°	°नमुद्द्योति°	°नसुद्योति°
3361 e)	°त्वाद°	°त्वम°	°त्वाद°
3364 a)	प्राज्ञो°	प्राज्ञो°	प्रज्ञो°
3365 a)	°पत्रं	°पत्रा	°पत्रं
3365 e)	°कामत्र°	°कामत्र°	°कामत्रं
3367 a)	यद्विदध°	यद्विरुध°	यं विदध°
3367 e)	°मुमयेति	करुणामुमयेति	करुणात्मतयेति
3368 e)	°ब्धेन	°ब्धेण	°ब्धेण
3368 e)	°जावपान°	°जावपान°	°जास्रपान°
3368 d)	स्वरुचिरं	सुरुचिरं	सुरुचिरं
3369 b)	°णति स्व°	°णतिस्व°	°णतिस्व°
3369 e)	°णूपगं	°णूपमं	°णूपमं
3370 a)	°पुरे	°पुटे	°पुटे
3370 a)	°त्रिता च्छ°	°त्रिताच्छ°	°त्रिता च्छ°
3370 b)	°र्धित°°घने	°र्धितार्धे घने	°र्धितार्धे घने
3370 d)	°करणि	°करणि	°करणं
3373 d)	प्रवर्धते	प्रवर्धते	प्रवर्धते
3375 a)	°च्छुद्धा°	°च्छुद्धा°	°च्छुद्धा°
3377 e)	°तार्द्रा इवोच्चारा	°तार्द्रा इवोद्गारा	°तार्द्रा इवोद्गारा
3379 a)	अत्यक्त°	अत्यर्थ°	अत्यर्थ°
3380 e)	संजाताः	संजाता	संजाताः
3381 e)	विद्योतेते°	द्योतिताव°	विद्योतेते°
3383 a)	दैव°	देव°	देव°
3386 d)	प्रादृश्येत	प्रादृश्येत	प्रादृश्यत
3391 a)	°सारं	°सारं	°सारः

St	D	V
3396 b) °मार्जने	°मार्जनो	°मार्जने
3396 b) भूभुजाभवत्	भूभुजाभवत्	भूभुजोऽभवत्
3398 a) राज्ञः	राज्ञा	राज्ञः
3399 ab) °मेल्योच्चमानौ°	°मेल्योच्चैर्मानौ°	°मेल्योच्चमानौ°
3400 c) राज्यात्	राज्यं	राज्यात्
3400 d) °वटं	°वटो	°वटं
3402 b) °कीर्ति	°कीर्तिः	°कीर्ति
3402 b) निजया°	निर्जया°	निर्जये°
3402 c) योधा°	योधा°	योधो°
3403 a) शीतोष्ण°	सितोष्ण°	सितोष्ण°
3404 b) गता	गता.	गताः
3404 c) तावत्येवा°	तावत्येवा°	तावत्योऽवा°
3405 d) स्थेयाः	स्थेया.	स्थेयात्
3406 b) प्रावाम्भः	प्रावोम्भ	प्रावाम्भः
3407 a) त्र्यधि°	अधि°	त्र्यधि°
3407 a) °प्यर्ध°	°प्यर्ध°	°व्यर्ध°
3408 b) °मती	°मती	°वती
3409 b) °भिधाम्	°भिधान्	°भिधान्
3412 a) तज्जो	तज्जौ	तज्जो
3413 a) °तीयोथ	°तीयश्च	°तीयोऽथ
3413 b) °न्दोस्य	°न्दोथ	°न्दोऽथ
3413 c) राजेन्द्र°	ताविन्द्र°	राजेन्द्र°
3413 d) °°°द्यः	पितापुत्रौ	पुत्राद्य.
3413 d) क्रमशोभवत्	क्रमान्नृपौ	क्रमशोऽभवत्
3414 a) विभी°	बिभी°	विभी°
3414 d) °लाक्ष°	°लाख्य°	°लाक्ष°
3414 d) तदसु	तत्सुत	तत्सुतः
3415 a) °प्य क्ष°	°प्याक्षो	°प्याक्षो

	St	D	V
3415 b)	°कुलयोरभूत्	°कुल इत्यभूत्	°कुल इत्यभूत्
3417 a)	°न्दो बकालज्जाद्	°न्दो बकात्मजो	°न्दस्ततो राजा
3417 cd)	°तस्तस्माद्गोप्ता	°तो गोपादित्य°	°तो गोपादित्य°
3417 d)	गोकर्णको नृपात्	°गोकर्णकौ क्रमात्	°गोकर्णकौ क्रमात्
3418 b)	सूचुर°	तत्पुत्रो°	तत्पुत्रो°
3418 c)	तस्य प्राभ्रंशितो	तस्मिन् प्रभ्रंशिते	तस्मिन् प्रभ्रंशिते
3419 c)	तज्जे	तज्जे	तस्मिन्
3420 a)	जयेन्द्रेस्य सुतेपुत्रे	जयेन्द्रस्तसुतोपुत्र	जयन्द्रे तत्सुतेऽपुत्रे
3420 d)	भूपा°	गोपा°	गोपा°
3421 b)	गौनन्देभ्यु°	गोनन्दस्यो°	गोनन्दस्यो°
3425 b)	रणादित्यस्य न°	विक्रमादित्यन°	रणादित्यस्य न°
3426 c)	°जन्मा च	°जन्मास्य	°जन्माऽस्य
3428 b)	°वनु नृपोऽभवत्	°वास्तां महीभुजौ	°वास्ता महीभुजौ
3429 c)	°चिपट°	°चिप्यट°	°चिप्यट°
3429 d)	कल्य°	कल्य°	कल्य°
3432 b)	°स्याजिता°	°स्याजिता°	°थोऽजिता°
3433 c)	शरः	सुनूः	शरः
3434 d)	ता	तं	ता
3435 a)	°प्रणप्ता°	°प्रणप्ता°	°प्रणप्ता°
3435 b)	पार्थ	पद्भुं	पार्थ
3435 d)	ततस्तस्य च तत्क्रमात्	ततः पार्थस्ततः क्रमात्	ततस्तस्य च तत्क्रमात्
3442 b)	कृत्	कृते	कृते
3442 c)	राज्यं	राज्ये	राज्ये
3447 b)	सल्हो	मल्लो	सल्हो
3452 b)	वक्त्रैः	वक्त्रैः	वक्त्रैः
3452 c)	श्रीकान्ति°	श्रीकान्त°	श्रीकान्ति°

Comparative List of Lacunae*†

Taranga	Verse	St	D	V
VII	302	<i>cd</i>	<i>cd</i>	<i>cd</i>
„	881	<i>c, 2 s.</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
„	897	<i>b, 4 s</i>	<i>b, 4 s</i>	<i>f</i>
„	1081	<i>d, 2 s</i>	<i>d, 2 s.</i>	<i>f.</i>
„	1150	<i>v.</i>	<i>v.</i>	<i>f.</i>
„	1251	<i>c, 2 s.</i>	<i>c, 2 s</i>	<i>f.</i>
„	1441	<i>d, 1 s.</i>	<i>f</i>	<i>f.</i>
„	1526	<i>a, 1 s.</i>	<i>a, 1 s.</i>	<i>f.</i>
„	1682	<i>c, 2 s.</i>	<i>c, 2 s.</i>	<i>f.</i>
„	1708	<i>f.</i>	<i>a, 1 s.</i>	<i>f</i>
VIII	110	<i>c, 1 s</i>	<i>c, 1 s.</i>	<i>f.</i>
„	126	<i>f</i>	<i>a, 1 s.</i>	<i>f.</i>
„	290	<i>cd</i>	<i>cd</i>	<i>f.</i>
„	343	<i>ab, c, 3 s</i>	<i>ab, c, 3 s</i>	<i>ab</i>
„	444	<i>b, 3 s</i>	<i>b, 3 s.</i>	<i>f.</i>
„	788	<i>d, 3 s</i>	<i>d, 3 s</i>	<i>f.</i>
„	961	<i>cd</i>	<i>f</i>	<i>f.</i>
„	1055	<i>cd</i>	<i>cd</i>	<i>f.</i>
„	1192	<i>f.</i>	<i>c, 1 s.</i>	<i>f.</i>
„	1729	<i>c, 2 s.</i>	<i>c, 2 s.</i>	<i>f.</i>
„	1788	<i>f</i>	<i>a, 1 s</i>	<i>f.</i>
„	1855	<i>f</i>	<i>b, 2 s</i>	<i>f.</i>
„	1890	<i>c, 1 s</i>	<i>f.</i>	<i>f.</i>
„	1991	<i>d, 2 s</i>	<i>d, 2 s</i>	<i>i</i>
„	2013	<i>d, 1 s.</i>	<i>d, 2 s.</i>	<i>f.</i>

* a) First quarter of verse, b) Second quarter of verse; c) Third quarter of verse, d) Fourth quarter of verse, D=Durgāprasāda's Edition, f=filled, s=syllable or syllables; St=Stein's Edition, V=V V R I Edition, v=verse.

† Cf Vol I, Preface, p xviii, 12

Taranga	Verse	St	D	V
VIII	2014	<i>a</i> , 2 s.	<i>a</i> , 2 s	f.
„	2025	<i>ab</i> , 2 s.	f.	f.
„	2051	f.	<i>a</i> , 1 s.	f.
„	2107	<i>cd</i>	<i>cd</i>	f.
„	2127	<i>cd</i>	<i>cd</i>	f.
„	2171	<i>d</i> , 2 s.	f.	f.
„	2251	f.	<i>a</i> , 1 s.	f.
„	2382	<i>d</i> , 1 s.	<i>d</i> , 1 s.	f.
„	2395	<i>a</i> , 3 s.	<i>a</i> , 3 s.	f.
„	2439	<i>ac</i> , 6 s.	<i>ac</i> , 6 s	f.
„	2464	<i>d</i> , 1 s.	<i>d</i> , 1 s.	f.
„	2490	<i>a</i> , 2 s.	<i>a</i> , 2 s.	f.
„	2496	f.	<i>c</i> , 1 s.	f.
„	2506	<i>b</i> , 3 s.	<i>b</i> , 3 s _i	f.
„	2507	<i>c</i> , 3 s.	<i>c</i> , 3 s.	t.
„	2531	f.	<i>b</i> , 1 s.	f.
„	2545	f.	<i>a</i> , 1 s.	f.
„	2648	<i>d</i> , 4 s.	<i>d</i> , 4 s.	f.
„	2819	<i>a</i> , 2 s.	<i>a</i> , 2 s.	f.
„	2833	<i>c</i> , 3 s.	<i>c</i> , 3 s	f.
„	2842	<i>a</i> , 1 s.	<i>a</i> , 1 s.	f.
„	2863	f.	<i>d</i> , 1 s.	f.
„	2865	f.	<i>c</i> , 1, s.	f.
„	2868	<i>d</i> , 2 s.	<i>d</i> , 2 s.	f.
„	2891	f.	<i>d</i> , 1 s.	f.
„	2926	f.	<i>a</i> , 1 s.	f.
„	2947	<i>ab</i>	<i>ab</i>	f.
„	2991	<i>b</i> , 1 s.	<i>b</i> , 1 s.	f.
„	3004	<i>b</i> , 1 s.	<i>b</i> , 1 s	f.
„	3142	<i>b</i> , 2 s.	f.	f.
„	3146	f.	<i>a</i> , 1 s.	f.
„	3153	<i>b</i> , 2 s.	f.	f.
„	3163	<i>c</i> , 3 s.	f.	f.
„	3186	<i>d</i> , 2 s	f	f.
„	3196	<i>d</i> , 2 s.	f.	f.

Taranga	Verse	St	D	V
VIII	3204	<i>a</i> , 4 s.	f.	f.
"	3205	<i>a</i> , 2 s.	f.	f
"	3206	<i>d</i> , 3 s	f.	f.
"	3210	<i>c</i> , 3 s	<i>c</i> , 3 s.	f.
"	3211	<i>bc</i> , 6 s.	f.	f.
"	3212	<i>c</i> , 5 s.	f.	f.
"	3224	<i>d</i> , 3 s.	f.	f
"	3231	<i>c</i> , 2 s.	f.	f.
"	3232	<i>a</i> , 3 s.	f.	f.
"	3236	<i>a</i> , 2 s.	f.	f.
"	3238	<i>b</i> , 2 s.	f.	f.
"	3256	<i>c</i> , 1 s.	f.	f.
"	3261	<i>b</i> , 3 s.	f.	f.
"	3266	<i>b</i> , 4 s.	f.	f.
"	3267	<i>a</i> , 2 s.	f.	f.
"	3269	<i>c</i> , 2 s	f	f
"	3272	f.	<i>b</i> , 1 s.	f.
"	3273	<i>ab</i> , 6 s.	f.	f.
"	3278	<i>cd</i> , 4 s.	f.	f.
"	3293	<i>d</i> , 2 s.	f.	f.
"	3296	<i>a</i> , 2 s	<i>a</i> , 2 s.	f.
"	3300	<i>c</i> , 2 s	f.	f.
"	3339	<i>a</i> , 3 s.	f.	f.
"	3340	<i>d</i> , 3 s.	f	f.
"	3367	<i>c</i> , 3 s.	f.	f.
"	3370	<i>b</i> , 1 s.	<i>b</i> , 1 s	f.
"	3385	<i>c</i> , 2 s.	<i>c</i> , 2 s	f.
"	3413	<i>d</i> , 2 s	f	f.
"	3414	<i>cd</i>	<i>cd</i>	f.
"	3416	<i>cd</i>	<i>cd</i>	f.
"	3421	<i>cd</i>	f.	f.
"	3422	<i>v</i>	f	f.
"	3436	f	<i>cd</i>	f.
"	3437	f	<i>ab</i>	f.

Index of Pratīkās

अ

अकरोत्स महाहर्म्यैः	2, 133
अकरोत् स्वैरिणी°	8, 1527
अकरोद् दृष्टदोषाणा	5, 300
अकरोन्मधुरावद्यो	7, 766
अकर्मण्यो गतवया	7, 444
अकस्मात् पतिते तस्मिन्	8, 1059
अकस्माद्दृष्टुणोच्छ्वेन°	8, 192
अकस्माद् विद्रुतदरद्°	8, 2892
अकाण्डतुहिनापातो°	8, 2449
अकाण्डशूलजनिता	5, 53
अकाण्डाम्बुदजाब्धेन	8, 2262
अकाण्डे व्यवहारेषु	8, 638
अकारयन्निर्धनोऽपि	8, 1918
अकार्याण्यपि पर्याप्य	4, 383
अकालदस्युनिर्माणं	8, 2734
अकुण्ठया भाग्यशक्त्या	8, 1733
अकृच्छ्रलङ्घनाः पन्थानो	3, 224
अकृतप्रणतिस्तस्य	4, 532
अकृत्रिमं तथा स्नेहम्	8, 3261
अकृत्रिमात् समाधानात्	8, 3264
अकृशास्वाविदानार°	8, 2796
अकृष्टदक्षिरहत.	8, 2295
अक्षतान् व्रजतो	8, 1329
अक्षीणत्यागहीनस्य	8, 3341
अक्षोटमल्लः समरे	7, 1502
अक्षोसुवाग्रहारेऽथ	8, 898
अक्ष्णोर्बम्भ्रम्यमाणस्य	8, 2149
अगण्यप्रायता प्राप्ते	8, 2167
अगृहीत्वा तु भूमर्ना	8, 2979
अगृह्यतोचिते दन्त°	8, 2590

अग्रगाम्यभवत् तस्य	8, 627
अग्रं तद्वेस्मनः प्राप्तं	7, 827
अग्रस्थितो राजगृहो°	8, 2925
अग्रहारगणोदग्रैः	8, 2408
अग्रहारमठास्तद्वद्	8, 2420
अग्रहाराञ्जगृह्विरे	1, 307
अग्रागतेन स तथा	7, 49
अप्रादुपायनं गृह्णन्	4, 221
अप्राम्यपेशालालापा	4, 433
अप्रायातैर्मल्लकोष्ठ°	8, 945
अग्रे भोगेच्छवश्छन्नं	7, 619
अङ्गनात् तुरगारूढो	8, 816
अङ्गनान्मण्डपारूढिं	8, 1333
अङ्गने त्रिशोदकाङ्गा	7, 94
अङ्गशीलविहीनाया	6, 328
अङ्गुष्ठनखनिर्घर्ष°	8, 2371
अङ्गेन रक्ष कायस्य	3, 346
अचित्रवस्त्रो निर्हेम°	7, 881
अचिन्तयच्च कस्मीर°	8, 1925
अचिन्तयच्च को हेतुः	8, 2674
अचिन्तयच्च धिङ्मा	3, 183
अचिन्तयच्च नाऽयं	3, 148
अचिन्तयच्च यत्रेद्ग°	7, 1087
अचिन्तयच्च शास्त्रज्ञो	3, 222
अचिन्तयच्च सत्यं मे	2, 153
अचिन्तयच्च संभ्रान्तः	2, 92
अचिन्तयत्ततो गूढं	4, 426
अचिन्तयत्स धिक्कष्टं	4, 26
अचिरस्थायिनी राज्ञ.	7, 130
अचौराऽभूत्तथा भूमि.	6, 7
अच्छलाह्वसंमर्द°	8, 2293

अजातनिश्चय सिद्धेः	8, 3097	अतीन्द्रियाया परलोक°	6, 149
अजानसविद्भ्रशोऽप्रे	6, 105	अतीव प्रभुदानादि°	7, 1467
अजानन्निव तेषां स	8, 2938	अतृप्त स्त्रीभिरल्पाभिः	4, 666
अजायत नभो वह्नि°	7, 479	अतो जवने चाऽविक्षत्	7, 1542
अजायत न्यस्तगुड°	7, 371	अतोऽविकतरं यद्वा	4, 257
अजायन् विपन्मज्ज°	8, 238	अतो धूर्तो नृपो मुग्ध	8, 3011
अजायन्त विविक्ताश्च	8, 1760	अतो निसर्गपिशुनो	6, 197
अज्ञाततुङ्गमृत्युभ्यः	7, 88	अतो बहुहिमापात°	8, 1392
अज्ञातवार्ता प्राक् तूष्णी	7, 348	अतो बालोचिता लघ्वी	8, 313
अज्ञातेन विदूरत्वात्	8, 2673	अतोऽलंकारचक्रेण	8, 2700
अज्ञातोदर्कवषम्या	8, 2961	अत्यद्भुतमतिः शङ्क्य	2, 67
अटन्ती कुटिल स्पष्टं	8, 3081	अत्यद्भुत राज्यलाभम्	2, 142
अटवीषु श्मशानेषु	2, 29	अत्यद्भुतानि कृत्यानि	4, 370
अटित्वाऽऽल्लिक्रादिभ्यो	8, 1945	अत्यद्भुतानि कृत्यानि	8, 1812
अट्टचेट इव स्पष्ट°	4, 669	अत्यन्तखेदितोऽप्यासीत्	7, 604
अत एव मया सैन्य	4, 561	अत्यर्थमण्डनशिखण्डि°	8, 3379
अत एव विवेकनृणा	1, 229	अत्याप्तानथ मय्यादीन्	7, 373
अत एवाऽप्रहाराणा	1, 314	अत्युत्सिक्त सुतस्तस्य	7, 264
अत एवाऽभजत् क्रोधं	8, 262	अत्युत्सेकेन सहसा	4, 518
अतर्थात् तथ्यवद्वस्तु	8, 2083	अत्युद्दामस्तयोर्ज्यायान्	7, 1185
अतपत् तरणिस्तीक्ष्ण°	8, 1167	अत्र क्षमाभुजो वंशे	8, 3361
अतरन्नष्टसर्वस्वः	7, 413	अत्रस्थै सर्वदा रक्ष्यः	4, 345
अतस्तयोरभूद् वैरं	5, 130	अत्राऽङ्गऽस्य प्रहारोऽयं	5, 436
अतः परुषमप्यद्य	3, 310	अत्रान्तरे चित्ररथं	8, 2224
अत प्रधानकोट्टेश°	8, 1730	अत्रान्तरे जवायातैः	5, 451
अतः सा सुदृढं प्रौढि°	7, 440	अत्रान्तरे तमायान्तम्	7, 1313
अतः सुमेधा यात्राया	8, 3280	अत्रान्तरे तस्य राज्ञो	7, 493
अतिकारुण्यमिषतः	3, 42	अत्रान्तरे नरपते	4, 524
अतिक्रान्तप्रभावेयं	2, 35	अत्रान्तरे नृप सुजि	8, 1980
अतिक्रामति कालेऽथ	3, 82	अत्रान्तरे पिञ्चदेवाद्	8, 1577
अतिक्रामति कालेऽथ	7, 1013	अत्रान्तरे प्रतीहार	8, 1999
अतिताडनतश्चौरै	7, 602	अत्रान्तरे प्रेर्यमाणो	7, 965
अतिवाह्य निशा राज°	8, 3167	अत्रान्तरे बन्धुमेक	8, 2062
अतिसन्तापदाज्जातः	1, 327	अत्रान्तरे मर्तुकामाः	7, 1571
अतीन्द्रमपि माहात्म्यं	4, 322	अत्रान्तरे मल्लकोष्ठो	8, 1125

अत्रान्तरे मल्लसूनुः	7, 1247	अथाऽद्भुतप्रतापेन	7, 1322
अत्रान्तरे राजसूनुः	7, 609	अथ द्वितीये दिवसे	5, 341
अत्रान्तरे शमयितुं	7, 400	अथ दीपोज्ज्वले धाम्नि	3, 171
अत्रान्तरे समुद्रभूद्	7, 695	अथ नानार्थभूयिष्ठा	8, 2345
अत्राऽन्तरे समुद्रिश्य	7, 799	अथ निररुधुस्ते संनद्धा	1, 366
अत्रान्तरे सिंहदेवो	8, 1237	अथ निर्जित्स दायामान्	5, 136
अत्रान्तरे सोमपाल°	8, 914	अथ निर्भर्त्सना तस्माद्	1, 256
अत्रान्तरे हुष्कपुरे	8, 944	अथ निष्कण्टको राजा	1, 174
अथ कालेन कलश°	7, 273	अथ पप्रच्छ भूपालः	3, 178
अथ कृत्याश्रमं कृत्वा	1, 147	अथ पार्थं समुत्पाठ्य	5, 287
अथ कृत्वा क्षणाच्छ्लोकम्	3, 180	अथ पुर्यष्टकभ्राम्य°	2, 105
अथ कृष्णचतुर्दश्या	6, 184	अथ पृथ्वीहरगृहात्	8, 878
अथ क्रमेण नृपतिः	5, 165	अथ प्रतापादित्याख्य	2, 5
अथ क्षमाभृदरक्ष क्षमा	3, 97	अथ प्रबन्धयुद्धेन	8, 1213
अथ गज्जाधिपो राज°	5, 239	अथ प्रविश्य नगरं	7, 345
अथ गूढाभिचारेण	4, 124	अथ प्रवृत्ते सङ्ग्रामे	5, 330
अथ प्रथयितुं तस्मिन्	3, 261	अथ प्रवृद्धगर्वेण	6, 142
अथ ग्राहयितुं भूपान्	3, 27	अथ प्रवृद्धिं सम्प्राप्ताः	7, 958
अथ चित्ररथः शोष°	8, 2341	अथ प्रस्थापितो भोजः	8, 2576
अथ जातोदरव्याधि°	6, 90	अथ प्राङ्मुखसौवर्ण°	3, 239
अथ तं क्रुशसर्वाङ्गं	3, 160	अथ फल्गुणनाशेन	6, 348
अथ तत्कटकं भ्राम्यद्°	5, 146	अथ भानुकरोच्छुष्क°	3, 398
अथ तत्कारयित्वा स	4, 105	अथ भाव्यर्थमाहात्म्यात्	2, 72
अथ तत्तद्भयस्थान°	8, 1402	अथ मम्मोत्पलकयो.	4, 704
अथ तद्गीतया रात्र्या	6, 284	अथ भृत्युपथे राज्य°	6, 313
अथ तद्वसति गन्तुं	7, 1276	अथ मेघावलीदेव्या	4, 689
अथ तस्याश्वितारोहं	8, 368	अथ म्लेच्छगणाकीर्णे	1, 289
अथ ताम्बूलरोमन्य°	5, 365	अथ योगेश्वरी काचिद्	1, 331
अथ तुङ्गस्य कटक	7, 57	अथ रक्षपतिर्लङ्का	3, 75
अथ तुङ्गादिभङ्गाय	7, 13	अथ राजाज्ञया क्रूरैः	2, 79
अथ तैः प्राप्तसमयै.	5, 408	अथ राजा निवार्याऽऽद्यान्	8, 560
अथ दण्डयितुं गर्ग°	8, 640	अथ राजाऽभ्यधात्केन	3, 292
अथ दार्व्यं समासाद्य	6, 341	अथ राजा विजयिनं	8, 1576
अथ दिहापुरोपेतो	6, 300	अथ राज्ञाऽर्थितः स्थातुं	8, 3254
अथ दूतेषु यातेषु	3, 190	अथ लब्धबलश्चन्द्र°	7, 1372

अथ लोष्टधरो हास्या°	7, 1080	अथ स्ववसति प्राप्ते	6, 237
अथ लोहरकोट्टस्थ·	8, 379	अथ स्वान्तस्थितस्वामि°	8, 3190
अथ वनसरसीतट°	2, 166	अथ हारितमार्गः स	8, 253
अथ वंशक्षये वृत्ते	5, 243	अथाकस्मान्महीपालः	4, 620
अथ वर्तुलभूमर्तु	8, 287	अथाक्लेशोचितं क्षेम°	3, 211
अथ वाक्पुष्ट्या सार्धं	2, 11	अथाऽऽजगाम स्थविर·	7, 139
अथवा रचनानिर्वि°	3, 95	अथाऽजायत जीमूत°	8, 2680
अथ वाराणसी गत्वा	3, 320	अथाऽऽज्ञेव विधेर्हर्ष°	7, 1187
अथ वार्ता विदित्वेमा	2, 114	अथानन्तचितालोक°	3, 339
अथवा विद्यतेऽमुष्य	3, 195	अथाऽऽनिनाय विजयो	8, 684
अथवा श्रीमदान्धानाम्	4, 611	अथानुगम्यमान. स	4, 600
अथवाऽस्यैव सूक्तेन	3, 186	अथान्तःपुरदासीभि	5, 445
अथ विक्रीय सर्वस्वम्	6, 17	अथाऽन्येन पथाऽकस्मात्	6, 351
अथ विगलिता गोनन्दोर्वी°	3, 530	अथाऽन्येष्वपि मृत्पेषु	8, 537
अथ विज्ञप्तिसमये	4, 640	अथाऽन्येष्वपि सूदेषु	7, 693
अथ विन्यस्तवर्माणं	7, 1554	अथाऽन्यो नीध्रमार्गेण	7, 1711
अथ वेलावनोपान्तात्	3, 31	अथापश्यत्तथाभूत	3, 52
अथ वैजनने मासि	1, 74	अथाऽपश्यत्तरुच्छन्न.	2, 102
अथ वैवस्वतीयेऽस्मिन्	1, 26	अथाऽऽपार्तं विद्विषद्भ्यः	8, 1879
अथवाऽनादृतोऽन्येन	3, 201	अथाभवत् लवो नाम	1, 84
अथ शस्त्रक्षतेरङ्गैः	1, 63	अथाभवन्स्वनामाङ्क°	1, 168
अथ शान्तरिपुत्रासो	7, 1202	अथाभिचारक्रियया	4, 686
अथ शिथिलितमुख्यामात्य°	3, 528	अथाऽभिषिन्ध्य संग्राम°	6, 99
अथ शूरमठे दिद्वा	6, 223	अथाऽभेदाभिलोषेण	8, 3228
अथ षण्णवताब्दस्य	8, 661	अथाभ्यधान्महात्मा स	3, 38
अथ संघटिताऽसंख्य°	5, 327	अथाऽभ्यषिच्यत क्षिप्रं	5, 477
अथ संजातवैक्लव्यो	8, 787	अथाऽभयान्तरेवाऽभूत्	6, 113
अथ संधिमति बुद्ध्वा	2, 82	अथाऽऽयातः पुरे स्थित्वा	8, 2905
अथ स मृदुतयाऽन्तर्गूढ°	6, 368	अथाऽऽयातो यशोराज°	8, 1009
अथ सर्वाभिसारेण	7, 1151	अथाऽऽरुहुरादाय	7, 1551
अथ सर्वेऽपि साक्षाद्वा·	8, 1048	अथाऽऽर्तस्य महीभर्तुः	8, 440
अथ सिंहासनस्याऽन्त.	8, 361	अथार्धरात्रे निर्निद्रः	2, 98
अथ स्थितास्त्रिभिर्व्यूहैः	8, 1197	अथाऽऽर्यराजो विज्ञाय	2, 152
अथ स्नातानुलिताङ्गं	3, 241	अथाऽल्पधैर्यो नृपति	7, 1160
अथ स्नाय्वस्थिशेषाङ्गो	3, 408	अथाऽवन्तिपुरान्नौभिः	8, 1502

अथाऽविशङ्कितस्त्रास°	8, 3006	अदृष्टपूर्वं त दृष्ट्वा	8, 3166
अथाऽशोककुलोत्पन्नो	1, 153	अदृष्टपूर्वं स्वचमू°	8, 1489
अथाऽश्रूयत वाक्तासा	2, 109	अदृष्टविषया वार्ता	5, 186
अथाऽश्वपादेनेशन°	3, 366	अदृष्टाभिभवो मातुः	7, 419
अथाऽऽसीत्क्षुत्परिक्षाम°	2, 20	अदेवमातृकान्प्रामान्	5, 109
अथाऽऽस्थाने रणादित्यो	7, 234	अद्भुत चाऽभवद् वाच	8, 2450
अथाऽस्थीनि समादाय	7, 485	अद्भुतैर्वर्यधुर्योऽपि	8, 2193
अथाऽहूयापरान्भृत्यान्	3, 250	अद्यापि तत्पुरं दग्धं	1, 270
अथेन्द्रदेवीभवन°	8, 1172	अद्यापि दृश्यते शून्य	4, 335
अथेन्द्रदेवीभवनम्	3, 13	अद्याऽपि द्योतते शाहे	8, 3230
अथोच्चलबले भग्ने	7, 1336	अद्याऽपि न्यासदीनारा	8, 151
अथोज्जगाम गोमायु°	7, 171	अद्याऽपि विश्वरक्षीरा°	8, 3389
अथोज्जगाम पाताल°	4, 302	अद्याप्यास्ता फलपुर°	5, 99
अथोज्जगाम स्थामस्थ	7, 1543	अद्योच्चलसदाचार°	8, 49
अथोज्जगामिषून् प्राणान्	7, 708	अद्रोहदृष्ट्या तस्मात्त्वं	5, 324
अथोत्तरेणोदतिष्ठत्	7, 1540	अद्रोहोऽस्मीति लोकस्य	8, 1719
अथोत्पन्नभयो राजा	1, 363	अद्वितीयस्त्वमात्येषु	8, 1599
अथोत्पलकुले च्छिन्ने	5, 461	अद्वैवं यौनसंबन्धाद्	8, 1570
अथोत्पाद्याऽजितापीड	4, 707	अधराम्बरपुच्छान्तैः	7, 930
अथोदतिष्ठद् वामेन	8, 1108	अधरेणाऽऽर्धसंस्कार°	8, 1334
अथोदतिष्ठन् गर्तेभ्यो	3, 400	अव. प्रवाहं सशोध्य	5, 92
अथोपलब्धतद्दुर्गा°	8, 2494	अधःस्थोऽप्यूर्ध्वगान् युद्धे	8, 2554
अथोपसिन्धु गान्धारै	1, 66	अधावच्चाऽभ्यमित्रीण	8, 2812
अथोऽहत्या उत्थान	8, 2490	अधिक कोऽपि कोऽप्यून	8, 487
अथोभयधनादायि°	4, 376	अधिकारपरित्यागाद्	7, 230
अथोत्बणत्वं संप्राप्तान्	7, 1228	अधिकारं स्वयं त्यक्त्वा	7, 338
अथोल्लसत्पृथुक्लाघ°	3, 2	अधिकीभूतवित्ता हि	4, 348
अदर्शनात् सुबद्धापि	7, 999	अधिकिपन् स तं रोषात्	7, 618
अदुर्वृत्तोऽपि स क्षमाभृद्	5, 294	अधिगतवता लोके विश्वा°	7, 1099
अदूर। दुस्पलाद्यास्तु	8, 1346	अविराज्याभिषेकेण	8, 8
अदूषयन्त्या स्पर्शेन	5, 77	अधिष्ठानान्तरेऽप्यत्र	4, 215
अदृश्यत ततो दूराद्	4, 450	अधीकारप्राप्त्या तृणमिव	7, 711
अदृष्टकार्यपर्यन्ता	8, 3145	अधीनस्य मधुक्षैब्य°	8, 1466
अदृष्टपार्थिवास्थानैः	8, 775	अध्यक्षो भक्तशालाया	4, 494
अदृष्टपूर्वतादृक्षो°	8, 1827	अध्यार्पिपो बन्धनस्थं	7, 845

अध्वनाऽन्येन यान्त तम्	4, 451	अनाप्तसमये तस्य	8, 3273
अध्वन्यध्वनि योगेन	8, 74	अनाप्नुवद्भिः सावध°	3, 135
अध्वरोधे सुदूरस्थैः	8, 2541	अनाप्नुवन्तो विधुरे	8, 1208
अध्वश्रान्त इति क्षिप्रं	4, 557	अनाप्नुवन् राजसूनोः	7, 1596
अनङ्गदेव्यां संभूतः	4, 7	अनारूढेऽङ्गनान्तस्थे	8, 476
अनङ्गपालवेतालः	7, 147	अनाशीः शयने मृत्युः	7, 1365
अनङ्गवशाग पद्भोः	8, 1954	अनासादयतश्चित्र°	8, 2243
अनद्यतनभूमर्तु°	8, 3193	अनास्थो राजवदने	8, 2792
अनन्तकाकयोर्वैश्या°	8, 713	अनिक्षिप्तवतोऽस्थीनि	8, 1655
अनन्तफलसंप्राप्ता°	6, 359	अनिच्छोरपि तस्येच्छा	7, 625
अनन्तभूभुजो राज्ये	7, 268	अनिमित्तप्रदृष्टानाम्	7, 247
अनन्तरङ्गः कोऽन्योऽस्माद्	3, 217	अनिर्हार्येषु शल्येषु	8, 159
अनन्तरज्ञो भूभृच्च	7, 1005	अनिशं नष्टचेष्टाना	7, 1075
अनन्तरनुपाचार°	8, 1380	अनिषण्णव दीप्ताम्रौ	7, 1495
अनन्तराजकार्यादि°	7, 41	अनि शेषितजीमूत°	8, 3075
अनन्तसंपत्संपन्न°	5, 19	अनीकिनी लाहरी सा	8, 1114
अनन्तात्मजमानन्दं	8, 1042	अनुत्तवैव प्रचलिता	6, 270
अनन्तेशाभिधं बाण°	7, 532	अनुप्रहाय लोकाना	5, 66
अनन्तो राजपुत्रोऽयं	7, 235	अनुच्चकुलजातस्य	5, 480
अनन्यदेशज सुज्जे	8, 1635	अनुच्चलन्नपि स्थानाद्	8, 1558
अनन्यसंततैरेकं	7, 1383	अनुजः सङ्गिकः पृथ्वी°	8, 1093
अनन्याक्रान्तपृथिवी°	4, 337	अनुजो भवकीयस्य	8, 1265
अन+यस्ताम्बुतरणैः	8, 1066	अनुजो लक्ष्मकः सुज्जे	8, 2177
अनयद्विनयोदात्तः	2, 3	अनुड्वयनसामर्थ्यः	8, 2931
अनयन् क्रीडया क्रीडा	5, 339	अनुतीर्णं बलं ल्यत्त्वा	8, 1067
अनयोपार्जिता खकुम्	8, 963	अनुत्सिक्तेन यो दत्त°	8, 2443
अनरभ्यकृपद्रोण°	8, 1355	अनुदात्तं क्षिप्तकालं	8, 68
अनर्थमहिमा दीर्घ°	1, 91	अनुयोगश्च लज्जा च	7, 1394
अनवस्थितपाष्प्यन्ता°	7, 1560	अनुनिन्द्ये न तं खिन्नं	8, 2005
अनवाप्य निजे देशे	8, 2053	अनुप्रस्थायिनोऽभ्यर्ण°	8, 1878
अनसूयो निरुत्सेकः	4, 87	अनुमाव्य व्यथा भावि°	4, 655
अनात्मज्ञ धिगेतते	3, 34	अनुयाद्भिः स दाक्षिण्य°	8, 1526
अनात्मायत्तनिस्तीर्ण°	8, 2188	अनुयोक्तृज्ञगादाऽपि	6, 61
अनाथवत् तथाभूतं	7, 1197	अनुरक्तप्रजो राजा	4, 474
अनाथा इव ते नाथा	8, 1024	अनुवृत्त्याऽतिमृद्व्याऽपि	8, 3046

अनुव्रतो मे संबन्धि°	5, 252	अन्ये जनकसिंहस्य	8, 928
अनुरसृतिमहावाल्या°	8, 1044	अन्ये तत्साहसोदन्ता°	8, 3129
अनूढा कन्यका मूढः	8, 1944	अन्येद्युरथ भूपेन	4, 63
अनेकशोऽङ्गैर्वीराणा	8, 2881	अन्येद्युविस्मयस्मेरैः	3, 71
अनेन सह संजात	3, 142	अन्येद्युर्भुवमुत्तृज्य	3, 287
अन्तरज्ञाश्च चङ्गाद्या	7, 87	अन्येद्युर्विधिवदुपास्य	2, 169
अन्तरज्ञतया तस्य	3, 262	अन्येद्युस्तु पितु पाश्चात्	7, 621
अन्तरज्ञतया श्लाघ्यः	3, 301	अन्येद्यु प्रकृती सर्वाः	2, 159
अन्तर्दधौ च कर्तव्यं	3, 192	अन्येऽविकारिणस्तेन	6, 288
अन्तर्भेदाकुलस्तावत्	8, 2022	अन्येऽप्यमात्या सामत्याद्	8, 2472
अन्तर्ये सततं लुठन्त्य°	3, 202	अन्ये भीमतिकाप्राप्त°	7, 6
अन्तर्वत्नी तस्य पत्नी	1, 70	अन्ये लोकद्वयत्राण°	7, 96
अन्तर्वत्न्या क्षणे तस्मिन्	5, 246	अन्यैरप्यग्निमे द्वारे	8, 308
अन्तःशान्तेषु सर्वेषु	8, 988	अन्यैश्च बहुभिर्मागैः	7, 503
अन्तस्तु निश्चिकायेति	8, 1242	अन्योच्छिष्टेषु पात्रेषु	5, 11
अन्तःपाते साहसाना	8, 1499	अन्योत्कर्षानपि वदन्	3, 158
अन्तः समुत्थिते क्षोभे	8, 1319	अन्योऽथ गर्गदूतस्तं	8, 384
अन्तिकस्थं नृपे कर्ण°	8, 517	अन्योन्यकलहव्यग्रान्	6, 360
अन्यक्षणस्ततो भिक्षोः	8, 2297	अन्योन्यद्वेषमुत्पाद्य	8, 169
अन्यागमनपापस्य	5, 400	अन्योन्यं साभिमानानाम्	3, 323
अन्धगान्धर्विकान्मम्म°	7, 299	अन्योन्यशङ्कया भेद	8, 586
अन्नस्याऽभोजनं श्रुत्वा	7, 691	अन्योन्यस्य परिज्ञाता	8, 1115
अन्यत्कर्मान्तरं किञ्चित्	4, 509	अन्योपजीव्यता प्रापुः	7, 932
अन्यत्प्रविष्टो धन्योऽथ	8, 3238	अन्योऽपि भूतिकलशो	7, 26
अन्यथा कलितो लोकैः	8, 1400	अन्योऽमात्य पुरस्कृत्य	8, 2458
अन्यथा ध्रुवमाक्षितो	7, 77	अन्यो विभीषणस्तस्मात्	8, 3414
अन्यथाऽभून्न सङ्कोक्तं	8, 300	अन्वकारि समानेऽपि	8, 488
अन्यदीर्यं घातयित्वा	8, 229	अन्वगात् स वितस्तान्तं	8, 1073
अन्यं च शस्त्रिणं कञ्चित्	8, 317	अन्वगात् स्वा भुवं त्यक्त्वा	8, 836
अन्ययोत्थानशीलेन	8, 47	अन्वभूत् पार्थिवक्रोधम्	7, 924
अन्यसूदमुखाद्वार्ता	7, 687	अन्वारूढेन तत्राऽपि	8, 516
अन्यस्यापि क्रोधहेतु	3, 509	अन्वारूढैरथ स्पष्टं	8, 973
अन्यांश्च यान् यास्तिलक°	7, 1308	अन्विष्यता मयां साध्वी	6, 21
अन्याश्चानीय देशेभ्यः	1, 343	अन्विष्यन्ति रुदत्य एव	7, 734
अन्याभिः खादनासम्मा°	3, 14	अन्विष्यमाणसरणिः	8, 201

अन्विष्य विद्विषः शङ्का	8, 2077	अपूर्वमण्डलारब्धा°	8, 2462
अन्वीयमानो दिवसैः	8, 946	अपूर्वो यत्प्रतापाम्नि.	3, 389
अन्वैष्यत नृपस्ताभिः	2, 144	अपेतसख्या सौवर्ण°	7, 883
अपकर्तृन् विपन्मग्नान्	8, 2634	अप्यग्नोपस्थित किञ्चित्	8, 805
अपकृत्याधिकं शत्रो°	4, 285	अप्यल्पकालसदृष्ट°	1, 274
अप्रत्यक्षे क्षयेऽप्यस्या	8, 1224	अप्यौष्ण्याद् बालुकाम्भोधेः	8, 2763
अपत्यप्रियताभोग°	8, 3066	अप्रसन्नस्त्वयि नृपो	7, 1031
अपत्यातुमवस्थातुं	8, 2323	अप्राप्तहेति क्रन्दन्त्या	5, 411
अपरायं विनाऽप्यत्र	4, 346	अप्रियं स लवन्याना	8, 1010
अपरीक्ष्याऽऽहतो मृत्युः	7, 1161	अप्रियैरपि निष्पिष्टैः	3, 283
अपरेद्युर्दिनापाये	4, 449	अप्रीणयत् पङ्गुव्यू°	5, 281
अपर्याप्ते पितृकृते	7, 612	अप्रीणयद्वन्धुमृत्यान्	7, 518
अपलापवचोमात्रं	7, 650	अप्रौढः सोढुमुद्दामां	7, 1450
अपश्यच्च कुटीं कृत्वा	7, 1701	अबलः सन् स भूपालः	6, 353
अपश्यत्स फणाकोटौ	3, 221	अबलानुग्रहव्यग्रे	8, 54
अपश्यदथ केनापि	3, 33	अबला स्वामिनीं हन्य°	8, 1139
अपश्यद्भिर्महास्वादान्	4, 500	अबुध्वाऽननुतिष्ठन्त.	1, 79
अपश्यन्निर्गत किञ्चिद्	4, 549	अबुध्वा भोजमायान्तं	8, 2906
अपश्यन्निर्जलास्थानाद्	1, 126	अभमशमसंवेग°	4, 390
अपाङ्क्त्यै स सम्बन्ध°	8, 1851	अभग्ने तत्र संत्रासात्	8, 31
अपाङ्गश्रोत्रयोर्बद्ध°	7, 929	अभङ्गुरास्तेऽभिमाना.	4, 413
अपि च स्पृहयालुः स्या	3, 315	अभयस्योरशार्भुतः	8, 16
अपि चेतारभूपाल°	4, 236	अभयार्थनया पादौ	8, 2660
अपि चैवंविधा एव	7, 794	अभवन्निर्मलं व्योम	2, 54
अपि जातु स दृश्येत	8, 1615	अभवन् विहिता राश्या	6, 259
अपि त्वया निर्जं तेजो	4, 565	अभाणीन्निपुणा राज्ञी	8, 3245
अपि भूपालवाङ्मथ्याद्	8, 1540	अभिचारेण तं हत्वा	8, 3430
अपि राजपुरीयाणा	8, 2889	अभिज्ञानं वितरतः	7, 803
अपि वर्षसहस्रेण	8, 1789	अभिज्ञानाय तत्रस्थः	6, 35
अपि वातायनादस्मात्	4, 568	अभिज्ञानोर्मिकादानं	7, 801
अपि वा वाच्यता राज्ञाम्	8, 3092	अभित्तिलिखितालेख्य°	8, 2794
अपि विग्रहराजाख्यः	8, 2489	अभिनच्च ततो रङ्गं	8, 316
अपि वित्तेशवनिता°	8, 2762	अभिनन्द्याऽनुजो राजा	7, 817
अपि स्मरसि चारत्वे	8, 3047	अभिप्रायानुसारेण	4, 264
अपूरयत्तस्य यस्ता	7, 192	अभिप्रायेण तेनैव	4, 244

अभिमन्युवधूस्तं हि	6, 329	अमात्यवैमत्यवशेन	7 1400
अभिमन्युस्तृतीयोऽथ	8, 3413	अमात्य पर्वगुप्ताख्यो	8, 3440
अभिमन्यौ क्षिति रक्ष°	6, 190	अमात्येन महीभर्तुः	5, 30
अभिमानधवो मन्त्री	7, 596	अमात्यो मित्रशर्माऽपि	4, 209
अभिमानवता ब्रह्म°	1, 226	अमानुषत्वं पुरुषाधि°	7, 1112
अभिमानो यशः शौर्यं	7, 423	अमानुषानुभावेन	8, 2902
अभियोगक्षणे तस्मिन्	8, 2955	अमारमादिदेशाथ	3, 256
अभियोगे य एवाऽस्य	8, 2665	अमृतप्रभया तस्य	3, 463
अभिलाषाङ्कुर सिक्त	5, 377	अमोघपतनान्प्रासान्	6, 181
अभिषेकविधावेव	8, 1235	अमोघमस्मि नियमाद्	6, 141
अभिषेक्तुं सुतं देव्या	8, 3303	अमोघाज्ञेन तेनेमां	7, 129
अभुक्तवान् मनस्तापात्	8, 1240	अम्भोजानि घनाघनव्य°	4, 365
अभुक्ते मान्त्रिकैरञ्जे	1, 234	अम्भोऽपि प्रवहत्स्वभावम°	8, 3406
अभूता युग्यवाहस्य	6, 264	अयमवसर उपकृत°	5, 36
अभूत् ततोऽखसंघर्ष°	7, 173	अयमेतद्गृहीतेषु	3, 216
अभूत् साम्बवती वेश्या	5, 296	अयमेव स कालस्य	8, 1297
अभूद्भीतजनता°	3, 28	अयं पितुः प्रियस्तेऽभूत्	8, 850
अभूद्दुदयराजस्य	6, 287	अयं राजगिरौ दुर्ये	7, 1271
अभूद्द्वर्णकमूल्यादि°	7, 211	अयुक्तं नृपति सुजि°	8, 2189
अभूमिज्ञतया शाठ्यात्	8, 2850	अरघट्टघरट्टादि°	7, 1293
अमृत तदनु मूर्ध्नि राज°	4, 719	अरघट्टप्रबन्धान्धु°	8, 2416
अमेघसारे मयि तु	4, 298	अरण्यगहनाल्लब्धम्	3, 37
अभ्यमित्रीणता तस्या°	8, 2771	अराजकेऽथवा भूरि°	8, 882
अभ्यर्णस्थान् बलहर°	8, 2768	अराजान्वयिने दत्ता	3, 488
अभ्यर्थ्य कारितो वेला	7, 369	अरिपृष्ठग्रहव्यग्रैः	8, 1109
अभ्यर्थ्य पाथिवं पद्म°	8, 1923	अरुच्युन्माददीनत्व°	8, 2258
अभ्यूह्य शिक्षितकलो	7, 531	अरुदन् केऽपि केऽप्युच्चै	8, 817
अभ्रंलिहान्न च गिरीन्	8, 3387	अर्कोपरागे प्राप्तः स	8, 2220
अमन्त्रयत संगम्य	8, 1151	अर्चालिङ्गमुपादाय	2, 161
अमन्यमाने नृपतौ	7, 1157	अर्थनां शासितुं राष्ट्र	2, 116
अमरेशो द्वारपतिः	8, 756	अर्था भाग्योदये जन्तुं	7, 504
अमात्यकन्दुकनात°	8, 1633	अर्थिचिन्तामणेस्तस्य	8, 291
अमात्य तव कृत्येन	4, 297	अर्थितेन स्वयं त्रातुं	3, 242
अमात्यदत्तवैमलैः	8, 2737	अर्थोऽयमल्पसत्त्वानाम्	8, 2104
अमात्यमतिजाञ्छेन	8, 3008	अर्धमानः प्रजाचन्द्रः	6, 292

अर्धे यद्विषयः शिक्षा°	3, 12	अवन्तिवर्मणः पुण्यै	5, 72
अर्पित सुज्जिना सोम°	8, 1900	अवन्तिवर्मवशान्ते	5, 251
अर्वाङ्कालोद्भवस्यापि	3, 15	अवन्तिवर्मा साम्राज्यं	5, 2
अलकेन सम पृथ्वी°	8, 936	अवन्तिस्वामिनं तत्र	5, 45
अलक्षितक्षिप्रपातं	8, 1750	अवन्ध्यदर्शना विन्ध्ये	3, 394
अलक्षितो ध्वान्तमध्ये	8, 2943	अवन्ध्यशासने मानि°	8, 3236
अलकारादिभिः स्वास्थ्ये	8, 2921	अवभज्य तरु वज्र.	8, 34
अलंकाराभिधो बाह्य°	8, 2557	अवमानोपततोऽथ	8, 2214
अलङ्घयत् तत्प्रभावात्	8, 3401	अवरूडेन सहित	8, 1972
अलब्धो हन्तुमप्राप्ता°	8, 1819	अवरूढोऽथ विजय°	8, 996
अलमेतैर्जरन्मन्त्रै	8, 1390	अवरुद्धातनूजेन	8, 1936
अलवन्यतयाऽनन्य°	8, 2858	अवष्टम्भ मनागलेभे	7, 32
अलोलक्रीर्तिकल्लोल°	2, 64	अवष्टम्भेन भूपोऽभूत्	8, 400
अलौकिके कृते यद्यत्	7, 1422	अवसादफलास्वाद°	7, 847
अल्पसैन्यो द्विषत्वङ्ग°	8, 1199	अवस्करप्रणालाभा	7, 286
अल्पसैन्यो मल्लसूनु	7, 1545	अवस्थावेदकास्तत्र	4, 550
अल्पाधिष्ठानसुभटः	8, 3281	अवादीदर्थितं तस्मै	8, 2311
अल्पापकारमपि पार्श्वगतं	7, 1205	अवाप्तपरिपाकोऽपि	7, 519
अल्पावशेषास्तास्त्वद्य	4, 235	अवाप्तयेर्ष्याऽलङ्घ्य°	8, 3086
अल्पायास कोट्टनिष्ठा	8, 2559	अवालम्बित्यत छत्रं	3, 65
अल्पेतरास्तु संकल्पान्	8, 2617	अवाशिष्यत न द्रोह°	8, 2019
अल्पेन हेतुनोद्भूत	8, 2065	अविक्रियशिर कम्प°	5, 364
अवकाशः सुवृत्ताना	6, 75	अविचारान्धतमसे	8, 2393
अवग्रहेण भूपाल°	7, 1186	अवरुह्याऽधिरूढोऽथ	6, 52
अवजानञ्जघानाऽमुं	8, 688	अवरोधवधूमभ्यात्	6, 107
अवतार तुरुष्काणा	7, 70	अवरोधमखी राजा	4, 310
अवतारयतस्तस्य	1, 318	अवरोधेन्दुवदना	8, 3320
अवरोधैरमाल्यैश्च	4, 207	अविचार्येति भूपाल.	8, 168
अवल्लि कौङ्कुम पुष्पम्	8, 3078	अविचिन्त्योच्चलक्षोणि°	8, 3316
अवशेनेव तेनाऽथ	8, 2137	अविज्ञाताशयो राज्ञ.	3, 209
अवश्यभोग्यदुष्कर्म°	8, 2355	अविद्धमौक्तिकस्तोम	7, 1577
अवश्यं न भविष्याम	7, 1242	अविधेयायुधस्तीव्र°	8, 1774
अवधारयितुं शक्यं	8, 157	अविच्छिनमतिभृत्यान्	8, 3363
अवध्योऽहं पशुत्वेन	3, 334	अविशेषज्ञभावेन	7, 971
अवनाहि स हि वसन्	7, 1350	अविश्रान्तैस्ततः सख्यै.	8, 2555

अविश्रान्तो वातो दहन	8, 2551	असत्यजन्नुच्चलज	8, 502
अविद्वसन् भिन्नमृत्यु°	8, 2212	असपूर्वाऽपि तेनोर्वी	2, 8
अविश्वसोत्बगान् सर्व°	8, 1660	असमाना सहाऽस्माभि	8, 2067
अवोचच्चर्मकारस्तं	4, 75	असमाप्तजिगीषस्य	4, 441
अव्यक्तव्याकृती चित्रा°	8, 2587	असंभावितसंप्रामाण	8, 1395
अव्यक्तं वदतो हर्ष	7, 720	असंवृत्तप्रतीकार°	8, 2500
अव्यक्ताक्षरवाप्रौक्ष्य°	8, 2373	असहो विरह सोढु	8, 284
अव्याजौदार्यचर्यस्य	3, 308	असाधारणमौदार्य°	3, 314
अव्याहत सोऽरिबलाद्	7, 974	असाव्यप्रतिषेधोऽथ	8, 2706
अशकन् युधि ये द्रष्टुम्	8, 608	असाध्या सोऽपि निर्व्याय	7, 1433
अशकनुवन्तस्तान् हन्तुं	8, 1761	असामर्थ्ये वरुथिन्याः	8, 2901
अशकनुवन्नष्टलिकाम्	8, 831	असामान्याकृतेः पुंसः	4, 425
अशिक्षित कदाचित्स	4, 265	असामान्यान्गुणास्तस्य	3, 251
अशून्यजन्मा भूयासं	3, 430	असामान्येष्वमात्येषु	8, 3099
अशेषकर्मस्थानेभ्यो	8, 563	असार च विचित्रं च	2, 113
अशेषमेकेनैवाहा	1, 166	असिञ्चच्च जलेर्प्रामान्	5, 110
अश्मसंरुग्णभीमास्यं	4, 479	असिद्धि जयराजस्तु	7, 1022
अश्माहतेन भृत्येन	8, 1889	असिद्धिभीत्या तं दूतम्	7, 1042
अश्रद्धधानस्त शीघ्रम्	8, 382	असिना लङ्घयन् प्रासान्	7, 156
अश्रद्धधानस्तामिच्छा	8, 3055	असिवाजितनुत्रादि	8, 792
अश्रद्धेयानुसंधान	8, 2903	असीमनगरस्थान°	8, 1100
अश्रान्तं विशतो दिङ्मु°	8, 3126	असुखत्रासदारिद्र्य°	8, 1273
अश्रीलालापिनोऽन्योन्यं	3, 140	असुस्थिरादरेणाऽथ	8, 270
अश्ववद्धाप्रविन्यस्त°	8, 2849	असेचनकमेतस्य	8, 2302
अश्वगत तं व्यावृत्य	8, 2907	असेर्विकोशस्याऽन्तस्था	8, 847
अश्वानिमित्तं कलहः	7, 1592	असौ हि निर्हिमोर्वीभृ°	8, 3279
अश्वारूढं हर्षस्थः	8, 3212	अस्ताभिलाषिणि दिने	8, 465
अष्टषष्ठ्यधिकामब्द°	1, 48	अन्ननिस्सरणाभीक्षण°	8, 2148
अष्टादशानामुपरि°	4, 141	असत्तुल्यनुबन्धेन	7, 701
अष्टोत्तर चाग्रहार°	7, 184	अस्थीनि क्षेमगुप्तस्य	6, 200
अष्टौ वर्षान् साष्टमासान्	4, 118	अस्मद्गिरा प्रेरणीयो	1, 142
अमकृत्कृतयत्न. स	7, 626	अस्मद्वरादिव्यवपुः	2, 110
असंख्यैः सौस्सलैर्योधैः	8, 197	अस्मान् घृणी प्रमादी च	7, 656
असतीमपि किं नैते	8, 274	अस्मिन् धनजनक्षेप्य°	5, 263
असंतापार्हतां जानन्	1, 41	अस्मिन्नेव पुरे तेन	4, 464

अस्मिन् स्थिते विपदभूद्	5, 313
अस्मिस्तु वीतिमारूढे	7, 376
अस्य ग्लानस्य भैषज्यं	3, 164
अस्य वैकल्यकैवल्य°	3, 277
अस्योपजीवनाद्या श्रीः	8, 3195
अस्त्रीकृतद्वित्रभूम्°	8, 2274
अहंकाराद् विमोहाद् वा°	8, 2908
अहन्यहनि हीनाभि	8, 3310
अहमाब्धोऽभवं पूर्व	6, 15
अहमेव हतं पुत्रं	7, 1688
अहंपूर्विकया राज्यं	7, 1523
अहंपूर्विकयाऽराति°	8, 1063
अहंपूर्विकयोद्यद्भिः.	3, 220
अहरन्द्दयं तस्य	2, 121
अहर्निशं भ्रमन्तीभिः	8, 2564
अहस्त्रियामामुखयो°	8, 3142
अहारि काञ्चनस्थाली	7, 1218
अहीनाहारनिद्रादि°	8, 2299
अहेतेः पश्यतः शत्रून्	8, 1353
अहो नरेश्वरस्येय	3, 212
अहो नु सुभगा राग°	4, 27
अहो महत्वं भूभर्तुः	7, 165

आ

आ कर्णाटवसुन्धराधव°	7, 1124
आकर्ष्य कुररस्येव	8, 2750
आकर्ष्य तेजलादीना	8, 1940
आकलय्य द्रुतं दिहा	6, 203
आकस्मिकं दुर्निमित्तं	7, 700
आकस्मिकेऽथ प्रमये	7, 565
आकारस्याऽस्य संभाव्य	8, 1784
आकाराचारवैक्यैः	8, 1492
आकारितस्ततस्ताभ्या	7, 320
आकृतेर्हा धिगीहस्या	1, 212
आकृष्टलक्ष्मीपर्यङ्क°	4, 148

आकृष्टाशेषकटके	7, 155
आकृष्टो राजजननी°	8, 1971
आकृष्य दोभ्यां भूपालं	8, 27
आकृष्य प्रददौ तस्य	8, 1984
आकन्दमुखरो भूत्वा	8, 383
आक्रम्य क्रमुकस्यामान्	4, 159
आक्रान्ते दारदैर्भौद्वैः	1, 312
आक्षिप्यमाणैर्भिद्वावैः	8, 2158
आक्षिप्तुं शङ्कितोऽशक्य	8, 1241
आखोर्भाण्डप्रवेशस्य	7, 1710
आगच्छत प्रविशते°	3, 232
आगच्छता छिन्नभीतिः	8, 455
आगच्छद्भिस्ततः पौरैः	8, 925
आगच्छन्तो नष्टसैन्याः	8, 1388
आगच्छन्नन्तिकं राज्ञो	7, 768
आगन्तव्य त्वया पश्चाद्	8, 2923
आग्नेय वेत्यसावन्नम्	7, 984
आकुर्वन् विगुणामाज्ञां	4, 503
आचान्ते शुचिता प्राप्ते	1, 214
आचारं चैनमस्त्रिगधम्	8, 3189
आचार्यो भप्पटो नाम	4, 214
आ जन्मनः साक्षिणीयं	4, 71
आजौ तमनुजगमुस्ते	8, 2827
आज्ञातिक्रमिणः शाहेः	5, 233
आडम्बरालम्बनस्य	8, 2893
आतङ्कोद्विजितैर्विप्रैः	8, 658
आ तन्त्रिविप्लवाद् हृष्ट्वा	5, 421
आत्मनस्तत्र निश्चिद्य	5, 124
आत्मन सर्वनाशाय	7, 1168
आत्मनो निरयं मूढः	5, 178
आत्मन्यसंभावनया	8, 1366
आत्मवच्छङ्कमानेन	7, 1527
आत्मानं दैवतमिव	5, 353
आदिदेश च तान्यो वो	3, 189
आदिदेशाऽथ तस्तिद्दयै	7, 1040

आदिश्य मण्डपेऽन्यस्मिन्	8, 479	आबात्यात् संस्तुताश्लील°	8, 1143
आदिश्य सान्त्वन धन्य°	8, 2664	आबाल्यात् सस्तुतो गज्ञ	8, 1569
आदिष्टदिष्टवृद्धिश्च	8, 2717	आबात्याद् भावविद्धर्तु	8, 3068
आदीयता तदीयस्त°	7, 1085	आ बाल्याद्व्यक्तदिव्योक्ति	3, 433
आदीयमानवचस.	7, 885	आ भिक्षुक्षपणाद् भोज°	8, 3325
आदीयमानाद् विज्ञेन	7, 547	आ भिक्षुविग्रहान्नित्य°	8, 2978
आदेय° क्षमाभुज सोऽभूत्	5, 275	आ भिक्षुविप्लवाद् ब्रौह°	8, 3005
आद्य एव रंण याता	8, 731	आभिचार महिम्नश्च	6, 229
आद्यात् सल्हणवृत्तान्त°	8, 381	आभिजन्येन हर्षस्य	7, 806
आद्यायामेव यात्राया	8, 1582	आभ्यामभ्यधिक कर्तु	2, 59
आयेन चन्द्रदेवेन	1, 184	आमय स्पर्शसंचारी	4, 525
आये पितापुत्रवैरे	7, 487	आमयार्तिरिपुत्रास°	5, 315
आननस्याऽस्फुटीभूत°	8, 1337	आमुक्त्रणपट्ट स	4, 455
आनन्दनामाऽप्युत्पिञ्जो°	7, 1318	आम्रायभङ्गाच्चिर्नष्ट°	1, 83
आनन्द° स क्षणे तस्मिन्	7, 995	आयत्तीकृतसाम्राज्यै°	4, 681
आनन्दाख्यः खशाधीश°	8, 1694	आयत्या च तदात्वे च	8, 1607
आनन्देन कृतास्कन्दो	7, 1321	आययावथ विस्रम्भा°	8, 1600
आनिनीषुस्ततो मल्ल°	8, 697	आयात क्षुभिते देशे	8, 2163
आनिनीषोश्च तं तस्य	7, 1165	आयातं तमबुद्ध्वा तु	8, 1594
आनिन्यिरे जय्यकेन	8, 1131	आयातेन शुक्रैः सार्ध	5, 31
आनीते भद्रपादानां	8, 143	आयुष्कामाय भूयासं	7, 1132
आनीतोऽथ विनिर्गल्य	7, 989	आयोधनोर्वी वाचाला	8, 475
आनीय दत्तास्तैर्ज्ञातीन्	7, 1007	आरब्धैर्व्यसनैर्भूम्ना	5, 166
आनीयमानो धूमान्धो	8, 2174	आरम्भमात्रमपि कस्य°	8, 1591
आनुशंस्य मृत्यभावाद्	8, 2699	आरम्भात् प्रभृति क्षमापे	8, 2447
आनेष्यामो जवात् सुज्जिम्	8, 1867	आरम्भादुदयान्त च	7, 1352
आपतन्नेव चाऽराति°	8, 2815	आराजपुत्रचण्डालं	7, 458
आपातं सुस्सलो राजा	8, 1110	आराधनधिया स्वैरं	8, 1897
आपानरभसक्षुभ्य°	8, 2927	आराधनाय भूभर्तु	8, 2223
आप्तत्वं तीक्ष्णवर्णैऽथ	7, 629	आराधयन् प्रभु धाम्नि	8, 3205
आप्ताश्च मन्त्रिणश्चाऽऽसन्	8, 1047	आरामिकैस्तै° संप्राप्ते	7, 1609
आप्तेनोक्तोऽपि निर्गच्छन्	7, 545	आरुह्याऽऽसनमात्रे ता	8, 2585
आप्तैरथाऽपसृत्य स्वै	8, 2818	आरूढस्य चिता कृतानु°	4, 501
आबद्धकवचावशां°	8, 478	आरूढः कोऽमूर्धानं	8, 2008
आबद्धपङ्क्तयश्चर्चाम्	7, 1464	आरोग्यशाला निरघा°	3, 461

आरोग्यान्वेषणं शिक्षा°	6, 263	आसन्नवारवनिता	7, 1253
आरोढुरूढबन्धाय	4, 576	आसन्नशान्तसंमर्द°	8, 737
आरोढु प्रथमस्य दीर्घ°	8, 1792	आसन्नाभ्यन्तरा भिन्ना	8, 3263
आरोहति परा काष्ठां	8, 2414	आसन्नाभ्युदयं शत्रु	7, 1261
आर्तस्य तस्य तत्पुत्रैः	7, 1615	आसन्नाभ्रजलस्य दाव°	7, 824
आर्ता च वाचमाकर्ण्य	7, 880	आसन्ने सरसि क्षिप्त्वा	5, 59
आर्यदेश्यान्स संस्थाय	1, 313	आसन्मघासु मुनय	1, 56
आर्यपुत्र न विस्मर्य	8, 3247	आसन् येऽरिभनाऽग्वाव°	3, 479
आलक्ष्मकान्तात् सर्वाधि°	8, 2471	आसंसार जगत्स्मिन्	7, 641
आलापास्तस्य महात्म्य°	8, 3377	आसमत्या प्रयाताया	8, 552
आलेख्यं गगने लिखामि	7, 1078	आसमत्याहृत तावद्	8, 541
आलोक्य शारदा देवी	1, 37	आसाता क्षितिपामाल्यौ	5, 3
आवर्जितैः स निखिलैः	5, 304	आसीच्च तत्र प्रोच्चण्ड°	8, 1597
आवह्निपुरकग्रामान्	7, 1499	आसीत् कठोरतारुण्य°	8, 2016
आवासितबलो राज्ञा	8, 2266	आसीत् पितृकुलं तस्य	5, 417
आविर्भवन्तो ज्वालाभ्यो	8, 1178	आसीदाचमनोपयोगि	8, 2479
आवेद्यमान शिशुभिस्तं	3, 116	आसीद् यथाऽऽर्यराजस्य	8, 2398
आशङ्क्य कोट्टभृत्येभ्य	8, 10	आसीन् वीक्ष्य नृपति	8, 1311
आशङ्क्य ताहङ्निष्ठोऽपि	6, 147	आसेदुषे मुनिदशाम्	7, 1475
आशाचन्द्राऽपराख्यस्य	7, 182	आस्कन्दभीत्या निर्गल्य	8, 2079
आशा श्रितस्य माहेन्द्रीम्	4, 239	आस्कन्द भाङ्गलेयाद्या.	8, 3130
आशास्या चाऽपकीर्त्या च	7, 873	आस्कन्दं शङ्कमानोऽस्थ्याद्	7, 557
आशा काञ्चन पुष्प°	2, 40	आस्कन्दायाऽऽगते राज्ञि	8, 1988
आशीर्घोषकृता पुष्प°	8, 950	आस्तामत्यद्भूते याम्याम्	8, 1016
आऽशोकादाभिमन्योर्ये	1, 20	आस्तामितत्परं ब्रूथ	7, 1392
आश्यानास्रजटीभूत°	8, 1338	आस्ता बालस्य संनद्धे	1, 77
आश्रयः सर्वदस्यूनां	8, 2732	आस्ता बिलम्बसाध्यं वा	8, 1341
आखिल्य षष्ठ तिष्ठन्त्या	7, 905	आस्थानब्राह्मणस्याऽऽसीद्	7, 85
आश्वामाय च मध्यस्थान्	7, 733	आस्थानस्थस्य भूर्भर्तुः	7, 833
आश्वामाय स्वभृत्याना	7, 89	आस्थानाचारसलाप°	8, 188
आषाढबहुलाष्टम्या	8, 1111	आस्थानीय परं पद्म°	7, 1506
आषाढशुक्लपक्षस्य	5, 126	आस्थाने कृतमन्दारो	5, 35
आसन्निरयप्राप्तिः	5, 448	आस्थाने न बभौ भूमृद्	8, 857
आसन्नप्रसवा भर्त्रा	3, 106	आहवाह्वानसंरम्भैः	8, 1226
आसन्नप्राणनिर्याण	7, 722	आहवे साहम कुर्वन्	8, 1022

आह स्व विश्वामित्रो वा	4, 647	इति निर्घ्नाय नृपतिः	5, 16
आहारमुष्टिं बिम्बस्य	8, 874	इति निर्भस्मितस्तेन	8, 1872
आहारस्थं बलहर	8, 2873	इति निश्चित्य चतुर	3, 188
आहारावसरे तीक्ष्णा	8, 2017	इति ब्रुवति साक्षेप	3, 87
आहृतस्तु हठोत्कण्ठा°	8, 2909	इति मत्वा सोढकष्ट	8, 1025
आहृतस्याऽभिषेकाय	8, 1808	इति यो यो हि वृत्तान्त	7, 35
आहृतो लोठन. पूर्वम्	8, 2221	इति लक्ष्मीधरेणेष्यी°	7, 1250.
आहोपुरुषिकाप्रस्तै.	8, 1771	इति विस्मृतभृत्युः स	8, 2805
		इतिवृत्तं महाश्वर्यं	1, 277
		इतिवृत्तानुरोधेन	7, 1635
		इति संचिन्तयन्नन्त	2, 158
		इति संचिन्त्य राज्ञाऽपि	3, 149
		इति संचिन्त्य स द्वार°	8, 21
		इति संचिन्त्य सामाद्यै	8, 2960.
		इति संचिन्त्य सुचिर	3, 92
		इति संचिन्त्य सुदृढं	3, 146
		इति संप्रेरितस्तेन	7, 1086.
		इति संप्रेरितस्तेन	8, 1654
		इति सभाव्य दिक्पालै	8, 1800.
		इति संभाव्य मस्वृष्ट°	8, 2294
		इति समन्वय ते राज्यं	8, 1491
		इति संमन्वय सुचिरं	7, 1015
		इति संरम्भतः प्रोक्ते	2, 50
		इति सोऽभीष्टसंप्राप्तौ	3, 422
		इतीदृशीभिः स्तुतिभिः	8, 3232
		इतीमामपि यामिन्या	6, 123
		इतो मासैस्त्रिभिर्गम्या	4, 286
		इतो याति ततश्चैति	8, 794
		इत्थमाचरतानर्थ	7, 1150.
		इत्थमाराक्षसकुलं	3, 79
		इत्थमुद्गण्ड्या वृत्त्या	8, 1267
		इत्थं कृतयुगध्येयै	4, 109
		इत्थं खलोपतापेन	8, 2109
		इत्थं जनं स विनयन्	6, 68
		इत्थं त्रिचतुरान् मासान्	8, 2515
इच्छति स्वामिनं दृष्टु	4, 62		
इच्छन्नलङ्घनीयत्वम्	6, 2		
इच्छा पद्मपुरास्कन्दे	8, 2807		
इतरामाल्यवत्स्थाम°	8, 752		
इतराश्रयविच्छेदाद्	8, 2192		
इतश्चेतश्च बम्भ्रम्य°	8, 1368		
इत प्रभृति यः कश्चिद्	7, 1421		
इति कल्हणिकादेव्या	8, 3069		
इति काश्मीरको राजा	1, 82		
इति क्षितीशोऽसामान्य°	8, 1787		
इति चाऽन्यच्च विलपन्	8, 1358		
इति चिन्तयतस्तस्य	3, 167		
इति तद्वाचिकात् तीक्ष्णात्	8, 1723		
इति तेनार्थितो युक्त्या	4, 261		
इति तेनोत्तरे दत्ते	4, 74		
इति ते संदिशन्तं च	8, 2863		
इति तैर्मन्त्रिते छुड्वा	8, 1153		
इति तैस्तथ्यमुक्तोऽपि	3, 246		
इति तै प्रेर्यमाण स	7, 764		
इति दूतमुखेनोक्त	8, 1673		
इति दूतमुखर्गुड	7, 381		
इति ध्यात्वा राजधर्म	8, 3082		
इति ध्यात्वाऽलिखद्वर्णान्	3, 522		
इति निर्घ्नायत शश्वद्	7, 1029		
इति निर्घ्नाय दुधुक्षुः	8, 3154		

इत्थं दौस्स्योदये दीर्घे	8, 107	इत्यादि सम्भाष्य तयो.	7, 638
इत्थं नगरमात्रान्त°	8, 1487	इत्यादिसूक्ष्मेक्षिकया	6, 67
इत्थं नानामतैः पक्ष°	8, 1035	इत्याद्यचिन्तितायुक्ता°	8, 144
इत्थं निहतविध्वस्त°	8, 354	इत्याद्यद्यतनस्यापि	3, 94
इत्थं पुरुषसिंहाना	7, 605	इत्याद्यनित्यताचिन्ता°	4, 387
इत्थं पृथ्वीपतिः कृत्वा	8, 2384	इत्याद्युक्त्वा गतष्टिका°	8, 1455
इत्थं पृथ्वीहरो लब्ध°	8, 1075	इत्यासादितराज्यस्य	3, 264
इत्थं प्रत्यर्थिसामर्थ्य°	8, 2521	इत्युक्तं वक्ष्यते चाग्ने	5, 212
इत्थं बद्धोऽपि तत्कृत्वा	7, 776	इत्युक्तवति भूपाले	4, 61
इत्थंभूतं कृतैक्यं च	8, 1926	इत्युक्तवत्या ब्राह्मण्या	4, 93
इत्थं भूतस्य दुधुक्षुः	8, 1609	इत्युक्तवन्तं तं त्यक्त°	8, 2688
इत्थं मन्त्रिप्रकाण्डः स	6, 260	इत्युक्तवन्तं तं सान्त्व°	8, 3029
इत्थं मन्त्रिष्वयोगेषु	7, 119	इत्युक्तवास्तेष्वहस्सु	8, 1307
इत्थं यत्र निवेद्यन्ते	7, 237	इत्युक्ता राजवदन°	8, 2851
इत्थं राजन्यमात्ये च	8, 2185	इत्युक्ते पूर्ववैराणा	8, 2658
इत्थं राष्ट्रद्वये बद्ध°	8, 1650	इत्युक्त्वा करुणाविष्टो	2, 43
इत्थं लब्धजया राज्ञी	6, 253	इत्युक्त्वा क्षुरकर्मार्यं	7, 666
इत्थं विद्राविताशेषो°	8, 3278	इत्युक्त्वा तं स्ववसति	7, 1274
इत्थं विमृशतस्तस्य	8, 1374	इत्युक्त्वाऽन्तर्हिते तस्मिन्	4, 241
इत्थं विलङ्घिताप्ता स	3, 225	इत्युक्त्वाऽन्तर्हिते देवे	3, 280
इत्थं स तैरभिदधद्	8, 2531	इत्युक्त्वा प्रत्ययोत्पत्त्यै	8, 2292
इत्थं स पप्रथे तादृक्°	8, 2351	इत्युक्त्वा भाविनोऽर्थस्य	2, 97
इत्थं समस्तकृत्येषु	5, 62	इत्युक्त्वाऽर्पितलेखोऽसौ	3, 368
इत्थं स्थितः कुलस्यैक°	8, 1606	इत्युक्त्वा विरता सत्य°	8, 3107
इत्थं स्थिते पर कंचित्	3, 245	इत्युक्त्वा विरते तस्मिन्	3, 319
इत्यचिन्तयमेतत्तु	8, 1450	इत्युक्त्वा विरते तस्मिन्	4, 256
इत्यन्तश्चिन्तयन्ती सा	4, 429	इत्युक्त्वा विरते राज्ञि	7, 1689
इत्यन्वहं लक्ष्मकेण	8, 1849	इत्युक्त्वाऽविरतैरेव	8, 389
इत्यर्थ्यमानोऽकथयद्	3, 69	इत्युक्त्वा विरतो वश°	7, 1453
इत्याज्ञा भ्रमयामास	8, 1379	इत्युक्त्वा स पुनर्भूपम्	7, 244
इत्यादयस्तस्य केचिद्	7, 1246	इत्युक्त्वा संविदं तस्मै	4, 616
इत्यादिचिन्तास्तैमित्यात्	8, 3207	इत्युक्त्वा स रणे गृह्णन्	7, 1061
इत्यादि तादृह्माहात्म्य°	8, 704	इत्युक्त्वा स स्वयं देहम्	3, 50
इत्यादिप्रसृतालाप°	8, 3177	इत्युक्त्वा सोऽकरोत्तस्य	4, 289
इत्यादिशति ब° स्वामी	4, 341	इत्युक्त्वा सोऽम्बु निष्कण्ठं	4, 301

इत्युत्तबोदस्त्रयन् बल्गाम्	8, 1193	इहस्था नवदायादम्	8, 2099
इत्युच्यमानास्ते यावद्	7, 778	इहाऽस्मच्छ्वशुराबास°	7, 1621
इत्युदीर्यं निजं जानुं	3, 345	इ	
इत्युदीर्यं नृप सुजे.	8, 2110	ईदग्दु.खमयं भुक्त्वा	5, 199
इत्युपायं परित्यज्य	8, 693	ईदृहन् युज्यते राजन्	4, 101
इत्युपालम्भमानस्तान्	8, 1362	ईदृशैर्धर्म्यवृत्तान्तै	5, 122
इत्यूचुर्ये मते तेषा	1, 311	ईर्ष्यामगोपयन् नार्याः	8, 232
इत्युचु शिबिरे यावत्	8, 1709	ईशानदेव्या तत्पत्न्या	4, 212
इत्येतत्प्रतिवृत्तान्तं	1, 189	ईशानस्तस्य देवीना	2, 107
इत्येतस्मिन् जनाम्राये	1, 316	ईशानोऽपि तमालिङ्गय	2, 112
इत्येनमम्रवीद्वयश्चेद्	8, 2918	ईशो नृपाणा निःशेष°	3, 101
इत्येवमेकेनैवाऽह्ना	7, 867	ईषत् प्रागागतं शय्या	8, 1140
इत्येषा रूढभारोढि.	5, 174	ईषद्यद्भूमिवैपुल्यं	7, 68
इत्यौचित्यनिधेस्तस्य	3, 299	ईषन्मन्दप्रतापिन	8, 780
इदं यशस्करस्वामि°	6, 140	उ	
इदं संचिन्तयन्सोऽभूत्	3, 203	उक्तकालाधिका यावद्	4, 291
इदं स्वभेदविधुरं	2, 7	उत्त्वा च धम्मटोदन्तं	7, 633
इन्दुराजात्मजात् सिद्ध°	7, 263	उत्त्वेति मोहयन् धन्य°	8, 3004
इन्दुराजोऽपि सेनानीः	8, 1431	उत्त्वेति विरते तस्मिन्	4, 97
इन्दुवशाविसंवादि°	8, 3181	उत्त्वेति हृष्टस्तैर्लो°	8, 2635
इन्द्रजिद्रावणावास्ता	1, 193	उग्राभिषङ्गमनुषङ्गि	8, 3017
इन्द्रियैरेन्द्रचन्द्राद्या	7, 315	उचिता सत्क्रिया कर्तुं	2, 89
इमामवस्था प्रातोऽसि	4, 32	उच्चखानाऽलखानस्य	5, 149
इमा दयामभिज्ञान	7, 785	उच्चचार क्षणे तस्मिन्	8, 254
इमा व्योमाङ्गनाक्रीड°	8, 1896	उच्चचार च किं द्रोह°	7, 779
इयतो राजचक्रस्य	8, 1768	उच्चण्डलाडनादण्डो°	2, 99
इयत्यवनिभृत्सर्गे	4, 107	उच्चलक्ष्मापतौ शान्ते	8, 569
इयद्दृष्टमनन्यत्र	8, 3405	उच्चलस्य क्षणे तस्मिन्	7, 1386
इयं चान्यमते ख्याति	1, 323	उच्चलात्मजया तत्र	8, 1464
इयं नृपाणामुल्लासे	1, 21	उच्चलादिवदादातुं	8, 2198
इल्लाराजस्ता प्रवृत्ति	7, 1695	उच्चलाश्रयिणाऽप्यूचे	7, 1628
इल्लाराजोऽपि बलवान्	8, 42	उच्चलेन ततो रक्ष्य°	7, 1376
इषे शुकृचतुर्दश्यां	8, 786	उच्चलेनाऽपि मत्कुल्ये	7, 1426
इहत्यजीवनभुजा	4, 270	उच्चावचास्तेन सर्वे	7, 704
इह प्रधानामात्योऽसौ	7, 1275		

उच्चावचेषु प्रहरन्	8, 2320	उत्तिष्ठ नखकेशादि°	7, 665
उच्चावचैयुतो ज्वाला°	8, 1177	उत्तिष्ठ व्रतिनामग्र्य	2, 49
उच्चावचोक्तिमुखरे	8, 2646	उत्तीर्ण महत् कृच्छ्रात्	7, 819
उच्चित्योच्चित्य सेनाभ्यो	8, 1283	उत्तीर्य संकटास्तिष्ठन्	7, 916
उच्छ्वसस्त्रिचरसंप्राप्तैः	8, 1721	उत्तेजयन्ति संघर्षे	7, 1120
उज्जिहीर्षो प्रभोर्मन्युं	8, 2270	उत्थान एवोपहति	8, 2513
उज्ज्वता धर्ममर्यादा	5, 350	उत्थाने पातयन् काश्चित्	7, 1189
उज्ज्वन्ति यत् पयोवाहा	7, 341	उत्थानोन्मुखता सर्वे°	8, 2495
उज्ज्वतं स्वेच्छया तच्च	2, 160	उत्थितैव ततो भूत्वा	7, 461
उद्गीकितैर्गवा वृक्ष°	8, 715	उत्पत्तिभूमिसुलभानुभवो	8, 3395
उत्कर्षपुत्रमादाय	7, 1000	उत्पत्तिभूमौ देशेऽस्मिन्	4, 486
उत्कर्षवदसूंस्त्यक्तुम्	7, 1407	उत्पलाक्ष इति ख्यार्ति	1, 286
उत्कर्षस्याऽभिषेकाय	7, 729	उत्पलेनोत्पलस्वामी	4, 695
उत्कर्ष प्रातराज्यस्तु	7, 754	उत्पलो निहतो राज्ञे°	8, 1320
उत्कर्षात् प्रभृति व्यक्तम्	8, 1785	उत्पाटय ताम्रस्वाम्याख्यं	7, 696
उत्कर्षेणाऽसकृच्छ्रुत्वा	7, 783	उत्पातवह्निना दग्धो	8, 580
उत्कर्षो भूमिपस्तस्य	7, 800	उत्पाद्य पुनरुत्पिञ्जं	8, 1152
उत्कर्षो युधि बद्धस्तु	7, 843	उत्पिञ्जभीतया राश्या	6, 282
उत्कृष्टं नष्टसत्त्वाना	8, 1325	उत्पिञ्जे तत्र संजाते	7, 775
उत्कोचकाञ्चनादाने°	6, 228	उत्पिञ्जोत्पादनासजे	3, 122
उत्कोचपरिणामात्	8, 2917	उत्प्लुत्य लङ्घयन्तोऽद्रीन्	8, 1883
उत्कोचादायिना क्रुद्धं	7, 1598	उत्सवे दैन्यविज्ञातौ	8, 69
उत्कोचादित्सया विप्रा	6, 344	उत्सवे शिवरात्र्यादौ	8, 70
उत्खातकीलनिवहात्	5, 107	उत्सहन्ते हि संस्पष्टुं	3, 429
उत्खातरोपितनृप क	8, 607	उत्सारणप्रियतया परि°	8, 2000
उत्खाय लोहरत्यागात्	8, 1632	उत्साहादाहवस्थोऽपि	8, 2891
उत्तसमुक्ताद्योताम्भ°	7, 176	उत्सिक्तभाषितं भर्तुं	7, 439
उत्तप्तानथ नाराचात्	7, 983	उत्सृज्जीवितं वाऽपि	4, 357
उत्तमणैः पीडितस्य	6, 16	उत्सृज्य भागिके कोट्ट	8, 1814
उत्तमाधमसंसक्तौ	6, 76	उत्सेहिरे न वितता	8, 1965
उत्तमो लोकपालोऽयम्	1, 344	उदतिष्ठत् ततो ग्राम°	8, 2942
उत्ताराय गवादीना	8, 3358	उदन्वानिव शोऽक्षोभ्यो	4, 608
उत्ताराश्मस्त्रिव पदं	4, 157	उदभाण्डपुरे तस्थुः	5, 153
उत्तरा कुरवोऽविक्षन	4, 175	उदभूत् तुमुलः शब्दः	8, 3169
उत्तानफललुब्धाना	3, 198	उदयद्वारपतिना	8, 2421

उदयं संहता एव	5, 337	उन्मत्तावन्तिवर्माऽऽसीत्	8, 3438
उदयं कम्पनाधीश	8, 2758	उन्मनाश्च किमप्यासीद्	8, 1294
उदयस्य प्रिया चिन्ता°	8, 3352	उन्मीलनं तिग्मरुचिः	7, 918
उदयस्येच्छटिकुलो°	8, 760	उन्मीलितेक्षणोऽद्राक्षीत्	3, 370
उदयः कम्पनाधीशो	8, 1840	उपकार स्मरन्तस्तु	3, 295
उदयः कम्पनाधीशो	8, 1674	उपचारोक्तिसारल्य°	6, 54
उदये संविभेजे स	7, 893	उपनिन्ये च संगृह्य	1, 213
उदात्तमित्यन्तकृत्य	7, 1405	उपनिन्ये विनिर्गत्य	7, 1682
उदात्तवेषरहितो	7, 1558	उपनीत वितस्ताम्बु	7, 474
उदीपब्रुडितग्रामे	7, 1220	उपन्यास्यस्ततस्तस्य	8, 2620
उदीपविहितश्वभ्र°	8, 1417	उपपत्तिपरित्यक्त°	5, 375
उदीपविहितैः खातैः	7, 1625	उपपन्न तत्तदुक्त्वा	7, 622
उदीपसलिलस्येव	8, 1598	उपभोग स्वभार्याणा	6, 165
उदीपे रक्षतस्तीरं	8, 3250	उपभोगै सपन्नस्य	8, 958
उदूढवान् सोमलाख्या	8, 1975	उपमन्योरुदन्याया	8, 3390
उद्गर्जजिह्वजीमूत°	1, 259	उपयेमे मनोज्ञत्वाद्	7, 151
उद्गायति पुरस्तस्मिन्	7, 614	उपयेमे स्वयं राजा	8, 460
उद्गाटिततमोरि	2, 100	उपरगे नवे सज्जे	8, 538
उद्गाटिताररिपुटा	7, 808	उपर्यस्या निरस्तातोः	6, 144
उद्गाटिताररिर्वर्णे	4, 274	उपलेभे च शनकै	3, 500
उद्गातञ्चंसिता विप्ल°	8, 2729	उपवीत्यक्षसूत्राङ्क°	7, 1477
उद्दिश्य य विदधदु°	8, 3367	उपसर्गेण तुरगाः	8, 659
उद्दिश्योपरतान् मान्य°	8, 2441	उपस्थितौ भाविनौ च	7, 508
उद्धृत्य सलिलादुर्वीम्	5, 105	उपहारनिरोधेन	3, 36
उद्यतः पितरं हन्तुं	5, 430	उपहारीकरोम्येष	3, 40
उद्यदूदुःसहवित्ततान°	8, 3000	उपाङ्गीतव्यसनं	7, 606
उद्यद्वेतस्वनिष्पन्द°	1, 28	उपाजिहीर्षुरात्मानं	3, 46
उद्रिक्तशासनस्फूर्ति°	7, 870	उपायं यं पुरस्कृत्य	3, 214
उद्वृत्तमारुतस्येव	8, 2816	उपाययुक्तिप्रत्युक्ते	7, 1434
उद्वेगोत्पादनादिषा	3, 518	उपायापकृतैः प्राप्य	8, 39
उद्वेजितस्तया शश्वत्	6, 277	उपायाः सामभेदाद्या	8, 754
उद्वेजितः प्राणहरेः	8, 1530	उपायेषु प्रयुक्तेषु	8, 3109
उन्नसं पक्वबिम्बोष्ठ	8, 3210	उपायैरीदृशैर्योऽहं	5, 200
उन्मत्तस्येव वदत°	5, 81	उपायैर्जयसिहस्य	8, 1646
उन्मत्तावन्तिनामाऽथ	5, 414	उपावेशयद्भ्यर्णे	8, 2075

उपेक्षितस्य निर्दोहै	1, 360
उपेक्ष्यपक्षे भूपाना	4, 613
उपेक्ष्यमाणा दाक्षिण्यः	8, 2229
उपेक्ष्यमाणास्ते दर्पात्	8, 2225
उपेक्ष्यमोक्ष कि क्ष्माभृद्	3, 274
उपेक्ष्य साक्षिता तस्मात्	8, 2550
उपोढदाढ्ये नृपतौ स	7, 1156
उग्पाख्यस्याऽऽखुवग्राम°	4, 678
उभावुत्कर्षहर्षार्थ्यौ	8, 3444
उरशा च प्रविष्टस्य	7, 221
उरशां विशतस्तस्य	5, 217
उरोजपूर्णकुम्भाङ्का	4, 18
उर्ध्वाधिरोहं दाक्षिण्याद्	8, 14
उर्वीपतेश्च स्फटिकारम°	6, 234
उर्वीक्षैरपि नाऽर्वाग्भि	8, 2364
उल्लसद्भ्रसंभोग°	2, 203
उल्लासो रात्रिषु दिने	7, 1245
उवाच चङ्कुणो जातु	4, 361
उवाच चाऽऽनुकम्प्ये°	8, 2301
उषित्वा विजयक्षेत्रे	8, 1510
उष्णीषी वीरपट्टेन	7, 1479

ऊ

ऊचे च मरणात्तीर्णौ	7, 828
ऊचे च सश्रितापत्य°	8, 2684
ऊचे चाऽयैव हित्वाऽपि	8, 299
ऊढाया मेन्त्रिलादेव्या	8, 3397
ऊनैः शतादपि भटेः	8, 2206
ऊर्णापलस्य दीनारै	7, 1222
ऊर्ध्वस्रोतोनुसारीव	7, 1191
ऊर्ध्वारोहे य आलम्ब°	5, 311
ऊष्मायमाणो विद्वेष°	2, 76

ऋ

ऋक्षाहर्षं शतेनाब्दैः	1, 55
ऋणं देशान्तरोपात्तं	8, 1672

ऋतुस्नातातर्वाङ्कानि	5, 392
ऋद्धापण राजपथै	1, 201
ऋद्धया जाज्वलितस्यो°	1, 154

ए

एककार्यत्वमानीय	8, 663
एकक्षणानुभूतेऽस्मिन्	8, 1810
एकतः पृष्ठत. प्रादात्	6, 215
एकतो व्याधिदुर्भिक्ष°	5, 187
एकत्रिंशे स वर्षेऽथ	4, 716
एकदा कृतसकेताः	8, 1099°
एकदा तस्य ते ग्रीष्मे	4, 227
एकदा तेन तत्कान्ता	4, 17
एकदा प्रातरेवाऽन्यै	8, 813
एकदा मन्त्रिसामन्त°	5, 431
एकदा वन्दितु संख्या	4, 444
एकदा सर्वतो भग्ना.	1, 61
एकपादस्थितोपान°	8, 330
एकपादाकृतिर्धर्म	4, 46
एकप्रयाणान्तरिते	8, 2992°
एकमूर्ध्वं नयद्रत्नम्	4, 185
एकमेकं स्वमङ्ग च	2, 104
एकमेवाऽभवद्यस्य	7, 115
एकं व्योमन्यविशच्चित्र°	8, 1778
एकया लोकवार्तार्थं	8, 46
एकवार वेष्टितोऽपि	8, 3314
एकषष्टिमतिक्रम्य	7, 484
एकसम्भाषणात् खेदं	4, 692
एकसार्थगतौ ज्ञाती	8, 2707
एकस्तत्सविधं क्रूरः	7, 1704
एकस्तस्मिन् क्षणे मन्त्री	4, 378
एकस्तु तनयस्तस्य	1, 275
एकस्य करुणाक्रन्दै	4, 543
एकस्य वार्धकाद् वेद्या°	8, 2569
एक प्रयात्युपरमं	6, 174

एक सुश्रवस कोपाद्	8, 991	एतावन्मन्त्रिणा सिद्धम्	8, 1714
एकहस्तधृतावेग°	1, 248	एतेषु सुसहायेषु	7, 664
एकाकिनी रहः क्षीबा	5, 459	एनं त्रासविसूत्राङ्ग°	7, 323
एकाकी चिरसंक्लिष्टो	8, 1710	एनं वर्त्मन्यनुद्धाते	8, 699
एकाकी य किल न भजते	8, 2504	एवमप्येत्य मद्देश्म	4, 73
एकाकी संप्रविष्टोऽथ	4, 574	एवमभ्येत्य नृपतौ	7, 1360
एकाक्येव सपुत्रं स	7, 76	एवमाप्तान् परान् पुत्रम्	7, 1597
एकाक्षेपेऽखिलैः कोपो	6, 225	एवमुक्तवतस्तस्य	7, 829
एकाक्षेपे परेऽपि स्युः	8, 1050	एवमुक्तोऽपि नादत्से	4, 36
एकाङ्गतन्त्रिसामन्त°	5, 452	एवमुक्त्वा परानीकम्	8, 2824
एकाङ्गस्य तदास्थाने	6, 133	एवमेकान्नविशेऽब्दे	8, 2641
एकाङ्गेभ्यो विभिन्नेभ्यो	6, 124	एवमेव क्षपामात्रं	8, 1793
एकाङ्गैः साश्ववारैः	7, 1605	एव कृतागसं हन्तु	4, 380
एका तमूचे विद्धयावा°	1, 217	एवं क्षुद्रोऽपि यद्राजा	1, 324
एकान्ततो हितो भूत्वा	8, 3337	एवं ग्रहीतुमभ्यासः	4, 427
एकान्तवामहृदयो	8, 1216	एवं जनक्षये घोरे	8, 763
एकान्नकत्वार्निशस्य	7, 233	एवं तत्र कृतज्ञेन	7, 163
एकाशुकावशेषश्री	7, 1623	एवं तस्मिन् महाऽऽक्षेपे	6, 340
एका कोटि गृहीत्वा	4, 189	एव त्यक्त्वा परान् पौर°	8, 1523
एकाहं गमने सोढ°	8, 2619	एवं त्रिलोचनेनोक्तं	7, 52
एकाहराजपुरुषः	6, 98	एव दमकदम्बैक्यं	8, 1642
एकीभूतानमूर् सर्वान्	8, 6	एवं दिग्विजयं कृत्वा	5, 156
एकेनाऽह्वा योजनानि	8, 1588	एवं दिनानि द्वित्राणि	5, 90
एकैकशो लक्ष्मकेण	8, 1738	एवं दैवोपनीतानाम्	7, 1452
एकैकस्यैव धीशौर्य°	8, 1490	एवं द्रोहैस्तृतीयाब्दाम्	8, 1348
एकैके ते मिथः सैन्यैः	6, 220	एवं नागवराऽवाप्त°	1, 244
एकोऽध्यवसित कोऽपि	6, 50	एवं नानाविधोदन्तैः	4, 336
एकोनवत्ते वर्षे	4, 703	एवं निर्वास्य बिज्जादीन्	7, 562
एतद्ब्यवहिता राज°	7, 1224	एवं निर्व्यूहकर्तव्य°	8, 1454
एतस्मिन्नन्तरे लब्धे	8, 1393	एवं निष्कल्मषाचार	4, 78
एतस्मिन् पश्चिमे काले	7, 1417	एवं प्रकृतिनिस्सारैः	7, 284
एतावत्येव कर्तव्ये	3, 318	एवं प्रतिदिनं तप्तः	7, 386
एतावत्सिद्धमफलाः	8, 1847	एवं प्रधानसंबन्धैः	8, 1924
एतावद्भिर्भृत्यरत्नै	8, 1094	एवं प्रवर्तमानेऽपि	7, 398
ॐ तावन्ति दिनान्यासीत्	8, 3118	एवं प्राप्तविलम्बेषु	8, 1477

एवं मडवरारज्यं स	7, 1241
एवं मिलितचित्तस्तै	7, 740
एवं राजपुरी तस्मिन्	7, 541
एवं वचस्तयोः श्रुत्वा	4, 272
एव वदन्त सन्तोऽपि	7, 774
एव वशीकृतभुवो	7, 587
एवंविधस्य कायस्य	4, 283
एवं विमोहितात्तस्मात्	4, 563
एवं विशुद्धशीलत्वं	7, 478
एवं शबलकृत्येन	7, 524
एवं शुद्धानुभावस्य	8, 3276
एवं श्रुत्वा स तन्मध्यात्	7, 850
एवं स खलसंगत्या	7, 679
एवं स पुत्रशोकेन	7, 1678
एवं स भुवनैश्वर्यं	3, 377
एवं सर्वाङ्गमामुक्त्वा°	8, 2442
एवं स सेवमानस्तम्	3, 159
एवं स्फूर्जन् स नृपतिः	7, 884
एवं स्वगृहसंप्राप्त्यं°	8, 3197
एव स्वमतिमाहात्म्यात्	4, 529
एवं स्वाहंक्रिया त्यक्त्वा	8, 578
एवं हेममयीमुर्वी	4, 217
एषा कापुरुषासेव्या	8, 2822
एषैव महती लज्जा	4, 84

ओ

ओकार शरशृकारैः	8, 405
ओजानन्दादिभिर्मुख्यं°	8, 900
ओजो मल्हणहंसाना	8, 1084

औ

औचित्यं तेन च तदा	8, 370
औचित्यस्योचितां चर्याम्	8, 1749
औचलेः पालको गर्गो	8, 500
औडेनैडविडात् प्राप्तं°	4, 9
औत्सुक्यात् प्रार्थनाकाङ्क्षी	8, 1627

भौदार्यशौर्यधीधैर्यं°	8, 163
भौदार्याकारतारुण्यं°	8, 1537

क

कङ्कणाङ्गदहारादि°	4, 69
कचं भस्मीकृतं दैत्यैः	2, 96
कंचित्क्षणं सोऽपस्मृतः	8, 696
कंचिन्निपातयति बद्धं°	8, 1401
कटकस्थस्य संग्रामं°	7, 1294
कटकाद् विद्वतौ राजं°	8, 2755
कटकान्निस्सृताऽत्यल्पा	8, 255
कटका विद्विषा सर्वे	8, 758
कटके पर्यटन् राज्ञः	8, 219
कटकेभघटाहस्तं°	4, 149
कटके सर्वतो नष्टे	8, 3295
कटाक्षिताभिप्रायेऽस्मिन्	8, 1930
कटिसंघटनैर्नार्यो	6, 158
कणपो विन्नपाऽमात्यः	5, 129
कण्ठबद्धशिरश्शातं°	8, 2273
कथंचित् पत्रिणा विद्धं°	8, 1106
कथंचित् स तु निस्तीर्णो	8, 648
कथञ्चिदथ निर्जित्य	5, 134
कथंचिदथ भूपेन	8, 665
कथञ्चिदहि हृदये	5, 319
कथंचिद् दानमानाभ्या	8, 815
कथंचिद् रुद्धमाध्यस्थ्यं°	8, 3185
कथ न प्रतिभात्वेषा	8, 263
कथ नु पृथिवीपाल	7, 636
कथं युद्धं विधास्यन्ति	8, 2553
कथादैर्घ्याऽनुरोधेन	1, 6
कथान्तराले सर्वेभ्यो	6, 33
कथान्ते शुश्रुवे तत्र	7, 945
कथितं तेन तत् स्मृत्वा	7, 272
कदाचन सभासीनं	4, 82
कदाचिज्जनकं बद्ध्वा	8, 2369

कदाचित् क्रमराज्यस्थो	7, 250	कर्णारधानां तस्यासीत्	4, 407
कदाचित्तस्य दूराध्व°	1, 204	कर्णेजपकुले तावत्	7, 1212
कदाचित्तेन कृत्यं स्यात्	7, 784	कर्णेजपॉल्लोष्टधर°	8, 117
कदाचित् थक्कनाख्यस्य	6, 230	कर्तव्यशेष दाक्षिण्याद्	7, 1449
कदाचिल्लहराद् गर्गे	8, 427	कर्तुं पदव्या योग्यानाम्	8, 1637
कदुक्ति कट्टुवाग्ध्रे	7, 1667	कर्तुं प्रभावजिज्ञासां	3, 455
कनकाख्ये मदोद्दामे	7, 288	कर्तुं प्रभावजिज्ञासा	4, 338
कनकाशुकसनाह°	8, 2346	कर्पूरोद्भूलनस्मेरा	7, 931
कनीनिकासक्तरेणु°	7, 1564	कर्मणा तेन सिद्धाया	1, 334
कंदर्पद्वारपतिना	7, 912	कर्मणा निर्व्ययेनाऽस्य	7, 757
कंदर्प क्षमाभुजा दूतै.	8, 187	कर्माभिः स्वैरवास्य	3, 246
कंदर्पे कोटभृत्याना	7, 968	कर्मस्थानानि धर्म्याणि	1, 120
कन्दर्पोदयसिहाद्यै	7, 581	कर्मस्थानानि वीक्षन्ते	4, 352
कन्याना यत्र कुञ्जत्वं	4, 133	कर्मस्थाने पुरगृह°	5, 167
कम्पनाद्यधिकारस्था°	8, 180	कर्मस्थानोपजीव्युग्र°	8, 773
कम्पनाधिपता दत्त्वा	7, 267	कलविङ्कानिव श्येनः	8, 1200
कम्पनाधिपति सिम्बं	8, 1002	कलशश्मापतेः प्रज्ञो°	8, 3364
कम्पनाधिपतिस्तत्र	7, 154	कलशस्तु गते राज्ञि	7, 362
कम्पनाधिपतेर्बद्ध°	5, 447	कलशाद्धर्षदेवाद्या	7, 1288
कम्पनेशस्तमायान्तं	8, 698	कलशेशोपरि छत्रं	7, 528
कम्पनेशस्य बिम्बाख्यो	8, 790	कलावत्सु शशाङ्कोऽपि	4, 548
कम्पने श्रीवकं चक्रे	8, 1046	कलिकालबलात्तच्चेत्	4, 85
कम्पनोद्ग्राहकः क्षेमा°	8, 1430	कलिकालमहीपाल°	8, 3277
कं पूत्कुर्व कस्य वावा	8, 2592	कलेर्वाऽय प्रभाव स्यात्	4, 309
कम्बलोद्धृष्टप्रष्टोऽथ	7, 40	कल्पद्रुमाश्च सन्तश्च	3, 64
कन्यात्मजन हि समं	8, 1160	कल्पपालकुले जन्म	5, 206
करन्यस्तकपोलान्तम्	5, 371	कल्याणदेव्या संजातो	4, 674
करभाङ्गरहापिङ्गे	6, 120	कत्याणदेव्यास्तेनाथ	4, 467
कर पूर्वदिशो गृहन्	4, 132	कल्याणिना प्राणिवधे	3, 6
करम्भके कीर्यमाणे	3, 257	कल्याणिनीभ्यां कतमा	1, 216
करे पिनाको मकराङ्क°	8, 2122	कल्लनाख्या स्वसा राज्ञो	7, 293
कर्णश्रीपटमाबन्ध	4, 588	करुह कालिञ्जराधीशो	8, 204
कर्णाटभर्तु पर्याण्डेः	7, 1119	करुहे कालिञ्जराधीशे	8, 618
कर्णाढकादावभवत्	8, 2485	कवचोत्सेधसरब्ध°	5, 345
कर्णिकापद्मरागाब्ज°	1, 208	कवाटिदन्तैर्विस्फोटः	8, 3143

कविगायनजल्पाक°	8, 1977	काण शोभाभिघस्तेन	7, 266.
कविर्षुधमनस्सिन्धु°	4, 705	काण्डिलेत्राभिधग्राम°	8, 929
कविर् वाक्पतिराजश्री°	4, 144	कातर्येदन्यभीक्लान्ति°	8, 2647
कश्चिदेवाऽथ शुद्धान्ते	7, 1142	कानिचिद् दिवसान्यासीत्	7, 530
कश्मीरान् पृष्ठत कृत्वा	8, 2469	कान्ताऽलंकारचक्रस्य	8, 2571
कश्मीराः पार्वती तत्र	1, 72	कान्तास्त्रगैरिकास्यन्द°	7, 859
कश्मीरा हि प्रतीहार°	8, 1902	कान्तेषु काननान्तेषु	8, 1809
कश्मीरेन्द्र स गोनन्दो	1, 57	कान्तोऽस्या क्षितिवल्लभो°	5, 381
कश्मीरेभ्यो नृपेणाऽल्प°	8, 1820	काश्चित् संतजयन्निन्दन्	8, 949
कश्मीरेभ्यो विनिर्यातं	7, 935	काश्चिच्चिकृतिकप्रायान्	7, 1263
कश्मीरेषु गते तस्मिन्	8, 837	कापिलं हर्षटं कोट्टं	8, 2029
कश्मीरेषु धनोदग्रम्	3, 481	कायहंपूर्विकोत्तस्थौ	8, 1524
कश्यपेन तदन्त स्थ	1, 27	काऽयेतेषु रुचिः कचेषु	5, 1
कष्टमेतादृशासह्य°	8, 1372	काम्बोजाना वाजिशाला	4, 165
कस्तूरीमृगसस्पर्शा	4, 170	कायस्थप्रेरणोदतै	5, 184
कखिलोचनपालस्य	7, 60	कायस्था रुद्रपालाताः	7, 149
कस्मिश्चित् पिहितद्वारे	6, 338	कायस्याऽस्य परित्यागात्	8, 2236.
कस्य पुस्कोकिलस्येव	8, 3175	का योग्यता सत्क्रियाया	8, 2661
कस्याऽपरस्य तस्येव	8, 1473	कारयित्वाऽभिचारं तं	4, 112
कस्याऽपि गृहिणो यागो°	7, 1683	कारागृहान्तस्संवीता°	7, 840
क कोऽत्र बध्यता चौर	3, 17	काराया गर्गशत्रुर्य°	8, 588
कः कोऽत्र सनिधातृणाम्	3, 237	काराया सस्तुतान् राजा	7, 835.
कः शक्र क्रतमः स्रष्टा	2, 47	कारुण्योत्पत्तये दत्त्वा	8, 363
कः संविभाग्यश्छेतव्या	8, 63	कारुण्योत्सेकसुभगा	7, 871
कः स्वभावगभीराणा	1, 230	कार्कोटप्रभव प्रभु स	3, 529
काकतालीयसंप्राप्त°	8, 1910	कार्तान्तिको भिषक्सभ्यो	6, 13
काकवंशाश्रयात् प्राप्त°	8, 577	कार्पण्योपहतं तस्य	8, 2296
काकवंश्यस्तु तिलकः	8, 575	कार्यकृच्छ्रेऽवसन्नानाम्	8, 3249.
काकाद्यवैद्यकुलजैः	7, 1312	कार्यगौरवविश्वासा°	8, 2720
काकुत्स्थोऽपि प्रियाप्रार्थी	8, 2976	कार्यज्ञो यो न तच्चक्रे	4, 50
काङ्क्षन्तो गमनं तस्य	7, 538	कार्यप्रतिग्रहे कर्तुं	7, 583
काङ्क्षन्तोऽथ तदाऽऽक्षेपं	8, 2733	कार्यभ्रष्टा मलक्लिन्न°	8, 99
काङ्क्षिताभ्युदयं पौरै	8, 458	कार्यमध्यगतो राजा	8, 392
काचिद् बलहरस्याऽऽसीत्	8, 2993	कार्यमायाति वैमुष्य	8, 1590
काञ्चनोत्कोचदानेन	8, 777.	कार्यं न जातु तद्वाक्य	4, 320

कार्ये न पश्येदलस	7, 1395	काले श्रीललितादित्य°	8, 2400
कार्यशेषमनिष्याद्य	4, 439	काले संनहनं रात्रि°	8, 2210
कार्यसिद्धि श्रद्धधानो	8, 1301	कालेऽस्मिन् धर्मदौर्बल्य°	8, 2238
कार्यस्थेनाऽपि रुद्रेण	8, 473	कालो बली व्यवहते.	8, 3333
कार्य कनीयाञ्च नृप	4, 358	का वार्तेति प्रयागेण	7, 1671
कार्यातिपातादायातं	8, 3148	काव्यदेव्यभिधाशूर	5, 41
कार्यान्निवार्य बहुश	8, 93	काश्मीरकखशम्लेच्छ°	8, 887
कार्यापेक्षविपक्षे	8, 2464	काश्मीरकाणामुत्पन्नं	4, 623
कार्यापेक्षाऽपि तस्या°	8, 890	काश्मीरकाणामौचित्यं	8, 922
कार्यारम्भः फलोष्ठासम्	7, 1423	काश्मीरकाणा निहत	7, 979
कार्यिणो यस्य वा दोषाद्	8, 53	काश्मीरकाणा य. श्राद्ध°	6, 254
कार्ये क्ताऽप्यविपर्यस्त°	8, 2186	काश्मीरका कार्यशेषम्	8, 1865
कार्योपरोधाच्चिर्बन्धः	8, 2095	काश्मीरकाः शोभकाद्याः	8, 1079
कालक्रमत्रुटितसंश्रयभू	7, 36	काश्मीरिका जनेऽशेषे	8, 1148
कालक्षेपेऽक्षमत्व	8, 2887	काश्मीरकैर्मितैर्युक्त	8, 1868
कालं क्षेप्तुमुपन्यस्त°	7, 797	काश्मीरं द्वारमासाद्य	7, 302
कालवित् समयत्यागी	8, 486	काष्ठ वह्युञ्चितमपि	6, 364
कालवित् सुस्सलो गर्गाद्	8, 450	काह्लाकास्यतालादि°	8, 902
कालस्थेबोल्बगस्याऽथ	8, 680	किं संधि सोऽभिधीयत	8, 3192
काल सोऽय सकलजनता°	8, 2621	किं कर्तव्यतयाऽन्धेषु	4, 210
कालानुरोधात् संधित्स्	8, 2894	किं कर्तव्यतया मूढ	3, 442
कालानुवृत्तिपरता	7, 1103	किं कार्यगतिकौटिल्यैः	8, 1027
कालानुवृत्तिप्रच्छन्नं	5, 329	किंचिदुच्छ्वसिते रात्रि	7, 1349
कालापेक्षपरिव्यक्त°	8, 1367	किं तस्य कथितैरन्यैः	7, 1134
कालापेक्षामपि त्यक्त्वा	8, 395	किं तु खेदाय समभूत्	7, 72
कालापेक्षा स्वपक्ष्याणा	8, 2760	किं तु दूये यदाकोप°	8, 2103
कालापेक्षी चक्रवर्मा	5, 297	किंतु दूये यदेषा भूः	7, 1420
काले काले तु कार्येषु	7, 890	किं ते न चिन्तितं	8, 3222
काले काले प्रजापुण्यै.	1, 187	किं दत्तजीविकाऽपि त्वम्	6, 22
काले कियत्यपि ततो	1, 352	किं दिग्जयादिभि क्लेशै	4, 621
काले श्रीष्मोदयोद्विक्त°	8, 1836	किं ह्यप्या एव बुद्ध्वाऽपि	8, 3027
कालेऽनन्तमहीभर्तुः	7, 222	किं न मल्लान्वये कश्चित्	8, 3223
कालेन मत्वा सेकार्हा	5, 111	किंनरापरनामाऽथ	1, 197
कालेन याति किमिता	7, 1397	किं नामोदीरणैर्मन्त्री	8, 1886
कालेन सर्वानामन्त्र्य	1, 242	किमयापि वधेन स्याद्	8, 1743

किमन्तरेण तद्भूम°	8, 2882	कुतस्त्योऽप्येष दायामो	8, 1191
किमन्यत् कान्यकुब्जोर्वी	4, 145	कुपितेन स भूमर्त्रा	7, 236
किमन्यत्तद्भुजावास°	4, 590	कुपितोऽपि स यन्नैना	6, 83
किमन्यत्पञ्चषाप्यासन्	5, 334	कुबेर इव यो राज्ञाम्	1, 156
किमन्यदखिलैः सोऽभूद्	8, 499	कुमारभावे पूर्व मे	5, 195
किमन्यदल्पसैन्यः सन्	8, 921	कुमारियोऽपि बाणेन	8, 1765
किमन्यद्धरता तेन	7, 1107	कुम्भदासतया छन्न.	3, 456
किमन्यद् राक्षसं कश्चित्	7, 1244	कुम्भप्रतिष्ठासंभारं	7, 691
किमन्यद्राजगृह्याणा	8, 3132	कुम्भा पयोनिधिपयो°	4, 718
किमन्यद् व्यक्तमेवाऽङ्घ्रि	8, 793	कुरु मे सविद भ्रातः	8, 364
किमन्यन्मठदेवौको°	8, 1183	कुरूणा क्षतजापाने	8, 2306
किमप्यभाग्यविस्तारैः	8, 1269	कुर्म किल्बिषमेतदेव	4, 627
किमाप्तोऽहं किमेकान्त°	8, 2721	कुर्यादास्थामवष्टम्भे	8, 606
किमेतदिति पृष्टाऽथ	4, 445	कुर्यामसुं नृपमहं	8, 11
किं पातालतमो न हन्ति	7, 1280	कुर्वञ्शय्या पुनर्नेतु	8, 2000
कि राज्येनाऽथ वा कृत्यं	8, 1451	कुर्वता पर्वगुप्तेन	6, 136
किं वाच्यं स नरव्याघ्र	8, 2207	कुर्वता स्वामिशत्रूणा	5, 132
किं वाऽपराधलेशाना	8, 3339	कुर्वाणे कार्यतस्तस्मिन्	8, 1602
किं वा मठादिनिर्माणः	8, 2445	कुर्वाणोत्सारण तस्य	8, 2001
कियदेतन्निजप्राण°	8, 2118	कुलक्षयभयात्तिष्ठन्	7, 1021
कियद्भूपालवाल्लभ्यम्	7, 150	कुलचूडामणि. प्रेम्णा	8, 3119
कियद्विवेकवैकल्यम्	7, 107	कुलच्छेदकृतो राज्ञ	8, 2798
कियन्ति तत्र रत्नानि	4, 206	कुलदोषादिवृत्तान्त°	7, 445
किरात कातरो मा भू.	3, 39	कुलाचारपतिप्रेम°	7, 857
कीर्णकर्णज्वरांश्चाऽरीन्	8, 3160	कुलाल्या दारको मातः	3, 120
कीर्तिराजस्य तनया	7, 582	कुलिशं सर्वलोहानाम्	6, 273
कीर्तिर्बद्धापुराधीश	7, 588	कुल्यानुकम्पिना दृष्ट्यु°	8, 1816
कीलनिश्चलयोर्भ्राम्यन्	8, 2833	कुल्यो मनोरथो नाम	7, 1692
कृकृत्यं योगवाहित्वं	4, 672	कुशेशयाक्षस्तपुत्र	1 88
कुङ्कुमालेपनच्छत्र°	8, 1119	कुष्ठाताड्घ्रियुग शिखी	7, 959
कुट्यामर्गलरुद्धाया	7, 1645	कूटयुद्धैर्नृपानीकं	8, 597
कुठारिकादिभि. कारु°	8, 2509	कूलेऽपरस्मिन् कूलिन्याः	8, 3158
कुण्डलयोतिना स्निग्ध°	8, 845	कृकाटिकान्यस्तहस्तो	8, 2073
कुतोऽप्येत्य निजस्फार.	8, 918	कृकाटिकास्थिसजात°	8, 2317
कुतोऽविपर्ययात् कार्य°	8, 3035	कृच्छ्रसचारिणोऽर्काशु°	8, 1212

कृतकार्यं परावृत्त्या°	8, 195	कृतावरोधधम्मिह्ल°	5, 357
कृतघ्नभावं पितरि प्रपन्ने	7, 1532	कृताहिकं भोक्तुकामं	6, 42
कृतघ्नस्यास्य कायस्य	4, 384	कृते च कदनोकारे°	8, 3153
कृतज्ञताया राज्ञोऽन्यत्	8, 3342	कृत्यं कृत्यविदो लब्ध°	7, 1435
कृतज्ञभावमुत्सृज्य	8, 545	कृत्यं निर्वर्त्य विश्रान्त्यै	8, 1791
कृतज्ञ क्षान्तिमान् क्षमाश्रुत्	5, 4	कृत्ये बहुनि निष्पाद्ये	2, 154
कृतपाप तमुद्दिश्य	4, 659	कृत्ये व्यवसितेऽसाध्ये	8, 2035
कृतप्रणामस्ता वीक्ष्य	8, 3242	कृत्यैरुदात्तः साऽपास्त°	4, 38
कृतप्रतिज्ञोऽनाहार°	7, 972	कृत्यैः प्रकाशदेव्याख्या	4, 79
कृतप्रतिश्रवं तस्मिन्	8, 1249	कृत्वा धनार्पणं कुर्या	7, 705
कृतप्रतिश्रवे राज्ञि	1, 146	कृत्वा पुरक्षोभशान्ति	8, 257
कृतप्रत्यहर्निर्वाह.	7, 145	कृत्वा सन्धीस्वरं देह°	2, 134
कृतप्रसादो नृपतिः	7, 536	कृत्वेष्टिकापथे कष्टं	3, 467
कृतप्रायै स तत्रत्यै.	7, 1088	कृपाशुदुरवादीत्तं	3, 419
कृतप्रायोपवेशोऽथ	6, 25	कृशानुसादकृषत	8, 2242
कृत कृत्यं महहर्तं	3, 373	कृषि कृषीवलैर्वेद°	8, 2518
कृतं पदापहरणं	8, 329	कृष्टसैन्येन राज्ञाऽथ	8, 595
कृत प्रवरसेनेन	4, 311	कृष्टासे प्रतिबिम्बं स्वं	8, 1563
कृतविप्रोपसर्गस्य	4, 637	कृष्टा प्रविष्टे ये काल°	5, 13
कृतव्रणं स तेनाङ्गे	4, 654	कृष्णभाद्रनवम्या तं	7, 1498
कृतशीतप्रतीकारौ	8, 2594	कृष्णाजिनोभयमुखी°	7, 955
कृतश्रुत. ख्यातयशा	7, 663	कृष्णाजिनोभयमुखी°	8, 2405
कृतसाहायकोऽभ्यास्यै	8, 3400	केचित् तत्प्रत्यवस्थानं	6, 131
कृतस्मितास्तमूचुस्त	4, 406	केचित् तत्र वध प्रापु.	7, 1574
कृत. सुरेश्वरीक्षेत्रे	5, 37	केचित् तु भूतिभिश्चाख्य°	7, 1696
कृतागा. क्षमापतौ लब्ध°	8, 1987	केचित्त्यजन्तः शस्त्राणि	7, 676
कृतात्याचारमालोक्य	6, 109	केचिद् बुभुजिरे तेषा	7, 1233
कृता देवगृहास्तैर्यै	4, 702	केतो रिवाऽभद्रहेतोः	8, 1979
कृतानुयात्रा सा देव°	8, 3383	केनाऽप्यधिष्ठितश्चक्रे	7, 1512
कृतापक्त्रिमकपूर्°	7, 1122	केनाऽप्यनवधानेन	1, 13
कृता रक्षामणिसमं	8, 2286	केऽप्यम्बरपरित्याग°	8, 1884
कृतार्थता तीर्थतोयै.	3, 265	केऽयुच्चैरद्विभिक्षाकाः	8, 101
कृतार्थन. प्रयागेण	7, 1679	केलिद्युतक्षणं हस्तं	7, 1003
कृतार्हण सुखासीनं	3, 289	केलीसज्जैर्युवतिकरजै.	8, 2367
कृतार्हणैरथामार्यै.	3, 234	केवलं प्रत्यभात् तादृक्	6, 81

केशानालम्ब्य कर्षन्तः	5, 433	कोष्ठेश्वरानुजश्छुङ्	8, 2451
केशान् स्त्रीदशनच्छिन्नान्	4, 664	कोष्ठेश्वरेण रभसाद्	8, 2196
केषाचित्तु मते भूयत्	4, 369	कोष्ठेश्वरोऽव्यक्तकृत्य	8, 1701
केषाचित् पूर्वपुण्याना	8, 347	कोऽस्याश्रयः किमशनं	3, 162
कैश्चित् क्षितिभुजा वैरम्	5, 393	कोऽहं केनाऽभिभूतोऽथ	7, 1648
कैश्चित् पलायितै शङ्का	8, 1584	कौलपुत्र्यं स्तुवंस्तस्य	8, 1196
कैश्चिन्निर्वासितो मा स्त्रित्	3, 288	कौलीनचकितो राजा	7, 513
कोटित्रयं नरपति	1, 322	कौशलं मन्त्रिणस्तस्य	7, 594
कोटिवेधिन सिद्धे हि	1, 110	कौसुम्भाधरवासोऽप्य	8, 1767
कोट्टाद्रिः सलिलस्याऽन्तः	8, 2528	क्रमराज्यं स सम्प्राप्य	5, 87
कोट्टैकसामशेषाणा	8, 1821	क्रमराज्येऽथ कल्याणं	8, 1005
को नाम मानिना पङ्क्तौ	8, 1192	क्रमवर्ताभिधाने स	3, 227
को नूतनोऽत्र संप्राप्तो	8, 1708	क्रमात्प्रववृते सोऽथ	1, 222
कोऽन्य कालमतिक्रान्तं	1, 4	क्रमात् सम पितामह्या	6, 116
कोपप्रसादैर्दयिताजनस्य	7, 1110	क्रमात् सिद्धयुन्मुखे तस्मिन्	7, 1017
कोपस्मितं नरपते.	7, 1210	क्रमान् सुगन्धिस्तीहाद्यै	7, 27
कोपस्मितोत्कटस्याऽप्रे	8, 1239	क्रमादुत्वातखेदस्तै	8, 2884
कोपादविमृशंस्तरवं	8, 1238	क्रमाद् गङ्गाधिकार्यासीद्	5, 471
को मेऽस्तीति विनिश्चस्य	7, 1364	क्रमाद् राजायमानेषु	7, 542
कोऽयं काश्मीरभूपाना	7, 1270	क्रमात्त्वन्वैर्विश्वस्तैः	8, 3447
को वराको महर्द्धीना	8, 1770	क्रमेण च प्रजापुष्यै	4, 39
को वेत्यद्भुतचेष्टाना	1, 305	क्रमेण च हिमापातं	8, 411
कोशं प्रजोपतापेन	8, 2043	क्रमेण नानासेनाङ्गं	7, 1089
कोशः कृपणवित्तेन	8, 566	क्रमोपचीयमानेन	3, 151
कोशादिस्तरणाद् राजा	7, 75	क्रान्ततत्तन्महीपालं	8, 755
कोशाहीनारभाण्डानि	5, 84	क्रान्त्वा त्रीणि पदान्याशु	8, 1764
कोशाधिकारी त्रैलोक्यं	7, 93	क्रियता दिवसैरेव	7, 1494
कोशाध्यक्षेण रागिण्या.	5, 232	क्रियते येन नियते	8, 1470
कोशैः सद्दशता वीक्ष्य	8, 1360	क्रीडाचङ्क्रमणे. राश्या	6, 308
कोष्ठको मल्लकोष्ठायैः	8, 2006	क्रीत्वा च प्रददौ पूर्वं	7, 415
कोष्ठेश्वरज्येष्ठपालां	8, 1447	कुद्धः स कारणान् तस्मात्	8, 621
कोष्ठेश्वरत्रिलकाद्याः	8, 1682	कुद्धैर्बौद्धैरनुध्याता	1, 144
कोष्ठेश्वरवशं यातं	8, 1520	कुव्यन्नवाऽऽसनाध्यासां	8, 3362
कोष्ठेश्वरस्य मूढत्वं	8, 1687	कुव्यन् पृथ्वीहरायाऽपि	8, 647
कोष्ठेश्वरः स चाऽवेत्य	8, 1595	कूरपापानुरूपेण	5, 443

क्रूरा नरपतेराज्ञा	8, 2552	क्षपाया क्षमापतिमथ	3, 93
क्रूमाप्यायक्रियाभाजो	3, 60	क्षपास्थानस्थितिस्तस्य	7, 949
क्लिष्टो देशान्तरे राष्ट्रान्	8, 2268	क्षमा क्षमापतिविभ्रन्	7, 2
क्लिष्टोऽसीति स्वप्रताप°	8, 2659	क्षमावाञ्छिक्षितोपेक्षो	8, 2574
क्लीबश्छन्नवपुस्त्वचा सह	7, 1330	क्षाम कण्ठगतप्राणं	2, 23
क्लेशासहो महीपाल	7, 9	क्षितिनन्दस्ततो राजा	8, 3417
क्लैब्यक्रुद्धयमापाते	8, 1097	क्षितिभृज्जातदाक्षिण्यो	7, 162
क्वचिच्चेष्टासमुचितं	4, 182	क्षितिभृद् दाक्षिणात्याना	4, 180
क्वचिद् दुस्स्पर्शपवन°	8, 2712	क्षितिराज स्ववध्वा च	7, 255
क्वचिन्मडवराज्यान्त.	2, 15	क्षितौ निपतित पार्श्व°	8, 1579
क्व दीर्घकाललङ्घयोऽध्वा	4, 332	क्षितेषुरपि नाऽभूद् यत्	7, 1141
क्व भूधरचरै स्पर्शा	8, 2558	क्षिप्त्वा क्षिप्रं स्वकक्षान्त	8, 939
क्व लोकोद्रह्नोन्नद°	7, 12	क्षिप्रकारी विनिर्गल्य	8, 193
क्वाऽपि श्यानाऽमसूच्यश्रि°	8, 2710	क्षिप्रं हतेषु द्रोहेषु	8, 385
क्षणादाशेष एवाऽऽशु	8, 1880	क्षिप्रकारी सदतिभि	4, 544
क्षणभङ्गिनि जन्तूना	1, 23	क्षीणक्षैब्योऽथ निर्धाय	4, 316
क्षणमुच्चावचा चर्चा	8, 3241	क्षीणप्रजे क्षणे तस्मिन्	5, 270
क्षणाच्च ते समापय्य	4, 267	क्षीरपृष्ठाभिर्घं ग्राम	7, 168
क्षणाच्च ददशे शात°	7, 1485	क्षीराद्या लक्ष्मकेणाऽपि	8, 1539
क्षणादलब्धस्पर्शोऽपि	4, 22	क्षीराभिधाच्छब्दविद्यो°	4, 489
क्षणादेवाऽखिलै स्थेयम्	6, 34	क्षीरोऽथ तीक्ष्णधीर्बुद्ध	8, 651
क्षणाद्वैमुख्यमायान्ति	8, 896	क्षुक्षामरूक्षं क्रन्दन्तं	5, 434
क्षणानुवृत्ति कुर्वाणाः	7, 793	क्षुक्षामस्तनयो वधुः	7, 1415
क्षणं क्षणेऽभवद् देश	8, 439	क्षुत्तप्तो हर्षदेवस्तु	7, 1699
क्षणे क्षणे विसधान°	8, 3135	क्षुत्तापाद् व्यस्मरल्लज्जाम्	2, 22
क्षणेन च प्रहिणु माम्	8, 2689	क्षुतृडध्वक्लमश्रान्तान्	8, 3049
क्षणेनैव ययुर्भङ्गं	8, 1396	क्षुत्पिपासापरिक्षामं	7, 1681
क्षणेष्ववसितालोक°	8, 3269	क्षुत्पिपासाश्रमं हन्तुं	8, 2949
क्षतेषु युधि सर्वेषु	8, 3288	क्षुद्रेण कामिना वेद्या°	5, 236
क्षतोऽप्युदयराजाख्यः	7, 1482	क्षुद्रैरुद्रादिभिर्नाम्सु	3, 81
क्षत्रधर्मं पुरस्कृत्य	7, 1393	क्षुधितव्याधितानाथ°	7, 953
क्षत्रियापुत्र जीवित्वा	7, 661	क्षुभितेऽब्धाविवाऽऽयाते	7, 1335
क्षपाकरकलामौलेः	7, 432	क्षुरखङ्गासिधेन्वादि°	1, 315
क्षपान्ते क्षमाधरोत्तस°	8, 3161	क्षेत्राणि रक्षत्येतस्मिन्	1, 235
क्षपामेकां दिनार्धं च	7, 463	क्षेत्रे विश्वैकसाराख्ये	5, 44

क्षेमगुप्तात्मजः क्षमाभृत्	6, 188
क्षेमगुप्ताभिधानोऽभूत्	6, 150
क्षेमदेवाभिधानस्य	8, 264
क्षेमराजाभिधानेन	8, 2584
क्षेमाभिधो राजगञ्ज°	7, 203
क्षेमेण सूत्रित पूर्वं	7, 210
क्षोभे संप्रस्तुते तं स	7, 1279
क्षौमैः सहसमालेव	7, 1194
क्षमानायकोऽथ निस्सीम°	8, 3311
क्षमापाले विजयक्षेत्रं	8, 3297
क्षमाभृद्विपक्षं स्वं पक्षी°	8, 2861
क्षमा तद्ब्रजामोऽर्थयितुं	8, 1533
क्ष्वेडाप्रितापनिविडोरग°	8, 3034

ख

खड्गग्राहिसहायः स	8, 1636
खड्गेषुशूलपरशु°	8, 2146
खत्वाटशीर्षपर्यन्त°	7, 1561
खशस्तु दध्वावुत्कोच	8, 1697
खशस्य बद्धिवासाख्य°	6, 318
खशाधीशं महाग्राम°	8, 1693
खशाली. कलशादेशाद्	7, 399
खाध्रूयाहस्तिकर्णाख्या°	5, 23
खार्या सहस्रक्रेयाया	5, 271
खाशकाना सहस्राणि	8, 3088
खिलीभूताः पूर्वराज°	6, 6
खेदनम्राननो लोष्टा°	8, 1231
खेरीकार्ये पुरा तस्य	8, 1118
खेरीतलालशाग्रामाद्	8, 1414
ख्याति रणपुरस्वामि°	3, 462
ख्यातिसंरक्षणं नाम	7, 1438
ख्यातिहेतुः पट्टवानं	5, 162

ग

गगनं शलभच्छन्नम्	8, 404
------------------	--------

गगनचन्द्रस्तदादेशाद्	8, 196
गङ्गा युमार्गल्लठिता जठ°	8, 2280
गङ्गाधरष्टकिबुद्धो	7, 481
गच्छंशरीरविच्छेदाद्	7, 1436
गच्छत क्षमापतेस्तस्य	3, 338
गच्छतो मातृगुप्तस्य	3, 219
गच्छद्भिरानयद्भिश्च	8, 1703
गच्छन्ननन्तपालादि°	7, 1586
गच्छन्नात्रायविच्छेदं	5, 139
गच्छ भद्र वनायैव	4, 388
गजस्कन्धेऽधिरोप्यैतत्	4, 259
गङ्गाधिपे विस्वनाम्नि	8, 2476
गणना काऽथवा बाल°	8, 2304
गणिकाचारणद्रोमृ°	8, 1950
गणितं गुणिना तेन	1, 280
गणोऽयं मामक सिद्धो	3, 270
गण्डताण्डविताच्छिद्र°	8, 1745
गण्या पर्यन्तनिस्सारा	8, 3051
गतशेषं प्रभुल्यक्तं	4, 469
गतश्रीस्तापसो मन्दो	7, 441
गतस्य साहसासिद्धौ	8, 2127
गतगतानि कुर्वाणे	8, 1256
गतानुगतिकत्वेन	3, 193
गतिं प्रवीरसुलभा	1, 64
गते जनकसिहेऽथ	8, 943
गते त्रिलोचने दूरम्	7, 63
गतेषु देवसरसं	8, 1347
गतोऽथ विजयक्षेत्रं	8, 1043
गत्वा तमोरि पूत्कर्तुम्	8, 1317
गत्वाऽथ किञ्चिद् व्यावृत्तो	8, 2139
गत्वाऽथ लोहरे न्यस्य	8, 519
गत्वाऽमात्या स्वयं नोन°	7, 814
गत्वा रवयं गृहान् यौन°	8, 2112
गदं वैद्य इवाऽपाकं	8, 2922
गन्तुकामं च तं प्रात	4, 443

गन्धर्वानाभिधे प्राभे	8, 2194	गार्गि कल्याणचन्द्राख्यः	8, 582
गन्धेन वासितोत्सङ्गाः	8, 2013	गार्गि. परिभवम्लाना°	8, 3307
गन्धेनाऽऽञ्चिना घ्राण	7, 1239	गार्गिः पलाय्य यातोऽपि	8, 612
गम्भीरश्च गुणज्ञश्च	3, 144	गिरं कापुरुषस्येव	7, 1409
गम्भीरसोह कान्देशः	7, 590	गिर गभीरो गृह्णाति	2, 70
गम्भीरै राजपुरुषै	7, 451	गिरा प्रभोरुपालब्धः	7, 1593
गर्गस्य गृहिणी छुड्ढा°	8, 459	गिरिमूलोपविष्टस्य	8, 596
गर्गस्यालोऽपि विजय	8, 504	गिरिशृङ्गाधिरूढेन	5, 218
गर्गं स्परन्नवस्कन्दं	8, 452	गिरीनुल्लङ्घ्य काकौट°	8, 1997
गर्गात्मज पञ्चचन्द्रम्	8, 1364	गीतमाकर्ष्यतेऽद्याऽपि	7, 942
गर्गेण निहते तस्मिन्	8, 3447	गुङ्गात्मज स मल्लोऽथ	7, 584
गर्गेण प्रहितो दूत.	8, 380	गुणदारिद्र्यनिर्निद्रै	4, 89
गर्गे वित्तीर्णकन्येऽपि	8, 464	गुणरत्नाकर शैलं	3, 72
गर्जत्सिन्धुरथाऽश्रान्त°	8, 407	गुणान् प्रसरणनासाद्	8, 2100
गर्भवास इव पौरुषे	7, 1653	गुणाल्लोकोतराजशृण्वन्	8, 1557
गर्भवासव्यथा जातः	5, 201	गुणान् समर्प्य स्फुरता	8, 90
गर्भिणीगर्भपातिन्या	8, 429	गुणी च दृष्टकष्टश्च	3, 258
गर्भिणीना च जठरं	5, 441	गुणैरशाव्यदाक्षिण्य°	8, 3182
गर्भेश्वरतया भर्तुः	7, 189	गुणैः शौर्यनयत्याग°	8, 3032
गर्हा महाभये सोम°	8, 1514	गुण्यै लग्नकवितादि	8, 3070
गर्हाहोऽस्मि न ते ब्रह्मन्	8, 3021	गुरुर् मिहिरदत्ताख्य	4, 80
गर्ह्य पैतामहे देशे	8, 997	गुरुसूरिद्विजानाथ°	8, 2378
गल्हणेनाऽपरादिल्यो	8, 3372	गुरुपदेश सुमहान्	6, 180
गवाक्षासरसि प्राप्त°	5, 424	गुरोर्गतविकल्पत्व	7, 278
गवामव्याहृतस्वैर°	8, 2437	गुहोन्मुखी नागमुखा°	1, 29
गवा जयति सर्वासा	8, 3174	गूढमन्युर्गुप संधि	8, 601
गव्यूतिमात्रमासन्ने	3, 407	गूढं जनकसिद्देन	8, 791
गहने ब्रुहितः कोट्टे	8, 2493	गूढं तस्य बहि क्षेत्र°	1, 238
गाढप्रहारविवशे	8, 1214	गूढं युयुत्सुन् कल्याण°	8, 824
गात्रेषु हारान् पुत्रस्य	7, 1676	गूढलेखैः क्षणे तस्मिन्	7, 74
गाम्भीर्यालक्ष्यविकृतेः	8, 2037	गूढार्पितात्मसामग्री°	8, 2715
गायनैर्जय जीवेति	5, 362	गूढं जनकसिद्दस्य	8, 851
गायन्त्येका नतमुखी	5, 373	गृहाङ्गनमिव क्षोणी	3, 100
गायन्त्योर्माजितामेता	5, 370	गृहाणा दह्यमानानाम्	7, 1581
गायन्त्यौ शयनोपान्ते	5, 384	गृहात् तेन तथा युक्त्या	8, 825

गृहिणी हर्षमित्रस्य	8, 998
गृहीतनीविना तेषा	8, 1478
गृहीतप्रणतिस्तस्य	8, 518
गृहीतभोजनं जानन्	7, 1700
गृहीतवन्दितस्वामि°	8, 2131
गृहीतेवेतना मृत्या	7, 459
गृहीतेवेतनेनाऽय	7, 325
गृहीतसर्वनैराश्यः	7, 1617
गृहीतहारमुक्ताघर्षा	3, 414
गृहीतद्वयस्तन्व्या	4, 24
गृहीतार्थेन मृत्येन	8, 213
गृहीतारूपफलोत्थम्°	6, 358
गृहीत्वा तौ स्तुषा ता च	7, 105
गृह्ण्यथागुण स्वान्तम्	3, 137
गृह्णन् विद्वेषिता हन्तुं	6, 170
गोकर्णस्तत्सुत क्षोणीं	1, 346
गोकुलाना विधातारो	8, 2436
गोत्रजस्य पुरः पुत्रो°	7, 437
गोत्रे तेषा क्षत्रियाणा	8, 3348
गोदावरी सरिदिवोत्तुमुलैः	8, 3452
गोवराहस्तिशालालयम्	1, 96
गोपालपुरगोपाल°	5, 244
गोपालवर्मणो जाया	5, 245
गोप्तृभेदान्तरद्वैध°	8, 2561
गोप्तृन् स्वगोत्रजान् हत्वा	7, 1070
गोप्यं रहस्यभणितम्	7, 1691
गोभुजा वल्लभा लक्ष्मीः	5, 6
गोभूमिहेमवह्नात्र°	8, 244
गोवर्धनधरो देवो	4, 198
गोविन्दान्वयिनामाद्यः	1, 191
गोष्पदोलङ्घने यस्याः	6, 226
गोहेमहयरत्नादि°	7, 181
गौडराजाश्रयं गुप्तं	4, 421
गौडोपजीविनामासीत्	4, 324
गौरकाश्रयिभिर्वट्ट°	8, 568

ग्रन्थयन् पृथुलान् व्यूहान्	8, 2727
ग्रामानवन्तिस्वाम्यादि°	7, 570
ग्रामान् देवगृहप्राद्यान्	5, 170
ग्रामे ग्रामे स्थितैरश्वै	1, 114
ग्रामे तत्र प्रवृद्धाम्बु°	5, 85
ग्रामे पुरेऽथ नगरे	7, 1095
ग्राम्यराज्यमृता शेड°	8, 576
ग्राम्याः कृषिपराधीना	6, 9
ग्राव्णि प्रस्फोट्य निक्षितो	8, 225
ग्रासाय गृध्रकङ्कादि°	8, 2929
ग्रीष्मस्योष्मा व्रजति घन°	7, 795
ग्रीष्मार्कप्रतिमे तस्मिन्	8, 521
ग्रीष्मे प्रविष्टः काश्मीरान्	8, 218
ग्रीष्मोष्मदोषविषमेष्व°	8, 3324

घ

घटनामुद्ययौ यो यो	8, 3136
घनवर्षेऽप्यमर्षेण	8, 2705
घासं विलासवासस्त्व	8, 1436
घोरघर्मघृणिश्रान्ता°	8, 1908
घोर जनक्षयं कृत्वा	1, 266
घोरामलङ्घिताज्ञस्य	4, 312
घोरे तुरङ्गतुमुले	7, 59
घोषोऽभिषेकतूर्याणाम्	7, 730
घ्नता लवन्यानुघ्नद्ध°	7, 1230
घ्नत्यद्भुतप्रहरणा विपि°	8, 2027
घ्राणहीनं पुरस्कृत्य	7, 312

च

चकार चाऽनूलाद्याभिः	5, 112
चकार पितृपक्ष्याणा	7, 387
चक्रमृद्धिजयेशादि°	1, 38
चक्रवर्मा शूरवर्मा	8, 3436
चक्रते च महाभागौ	2, 14
चक्राङ्कविरहालोक°	8, 3162
चक्रिकायामशक्तोऽयम्	7, 682

चक्रिरे स्कन्दभवनो°	8, 1442	चपलैः शैशवाच्छुद्धा°	8, 3375
चक्रे काश्मीरकाणा च	6, 303	चम्पाया सालभूपालम्	7, 218
चक्रे चक्रधरे तेन	4, 191	चरके धर्मधेनुनाम्	8, 2226
चक्रे चक्रमठं सोऽपि	5, 404	चरणास्फालनोत्फाल°	8, 2324
चक्रे चित्ररथश्रीव°	8, 1482	चरणोद्धर्तनं सर्षिः	8, 140
चक्रेऽथ सासिकवचो	8, 342	चरित्रे बहुवक्तव्ये	5, 67
चक्रे नडवने राज्ञो	3, 11	चर्षणी वर्षमात्रेण	6, 310
चक्रे पर्यस्तमर्यादः	1, 253	चाम्पेय सोमपालाख्य°	8, 323
चक्रे बृहच्चतुश्शाला°	4, 200	चारुचारित्रया तत्र	2, 58
चक्रे ब्रह्ममठ ब्रह्मा	3, 476	चारैस्तद्वन्ध्रमालक्ष्य	7, 1177
चक्रे मडवराज्यस्थै	8, 2076	चिकीर्षति ततस्तस्मिन्	8, 2854
चक्रे लुब्धस्य भूभर्तु	7, 110	चिकीर्षवस्तुषारान्ते	8, 2517
चक्रे विक्रमराजादीन्	8, 2452	चिकुरनिचये यत् कौटिल्यं	8, 365
चक्रे हलधरात्त्व°	7, 477	चितानल इवाऽऽसारैः	8, 2841
चण्डी नरपते पत्नी	7, 327	चित्रं जितवतस्तस्य	4, 587
चतस्रो मेनिला राज°	8, 3380	चित्रं नृपद्विपा° पूत°	5, 164
चतुर्थयोजनस्यार्धम्	3, 405	चित्राम्बराणि मुष्णद्भि	8, 1881
चतुर्विंशत्य वर्षस्य	6, 129	चित्रे कालेऽत्र यात्रासु	8, 3385
चतुर्विंशत्तददेशीयो	7, 861	चिन्तयन्त्यपि नावैमि	4, 86
चतुर्षु सिद्धमिति यद्	5, 115	चिन्तयन्नपि पश्यामि	3, 200
चतुश्शाला च चैत्य च	4, 204	चिन्ता न दृष्टा भौद्धाना	4, 168
चतुष्कमवधीर्याऽथ	8, 2810	चिरकालनिरोधेन	5, 93
चतुष्पञ्चानि वर्षाणि	6, 326	चिरक्षुणे क्षमाभर्तु.	1, 364
चतुष्पञ्चानि वर्षाणि	8, 553	चिरप्रचलितं द्वारम्	8, 2354
चतुष्पञ्चाशतं हस्तान्	4, 199	चिरमज्ञातवृत्तान्तै	4, 340
चतु शालामठस्थान्त	1, 195	चिरं खलु खिलीभूता	3, 302
चत्वारिंशतमब्दान्स	1, 273	चिरं चिन्तयतो यत्नात्	3, 185
चन्दनाङ्कालिके श्वेता°	8, 132	चिरं स्थितित्यक्तशुचः	3, 105
चन्दनाद्रे तदास्कन्द°	4, 156	चिरात् ताडितमर्मेव	8, 3187
चन्दाख्यः सुभटमन्यो	7, 97	चिरेण दण्डिता ह्येते	8, 115
चन्द्रदैत्येज्यपापेषु	7, 1721	चीरमोचनतीर्थान्तः	1, 149
चन्द्रलेखाभिधा कन्या	6, 179	चुकोपाऽसौ न कस्मैचित्	7, 454
चन्द्राचार्यादिभिर्लब्धा°	1, 176	चेष्टानुसारेणोच्चीय	4, 353
चन्द्रापीडोच्चलावन्ति°	8, 1961	चैत्रस्य पौर्णमास्या तत्	7, 1298
चपलाभिः प्रवृद्धेयं	5, 8	चैत्र पादपमण्डलस्य	8, 3008

चौरचाक्रिकसीमान्त° 8, 1962

चौर्येण स्वर्णमृङ्गारं 8, 265

छ

छत्र तत्र च रिल्हणेन 8, 3368

छद्मनोदयनं पार्श्व° 8, 2004

छन्दानुवर्तिनाभेष 3, 141

छन्दानुवर्ती भूपालो 5, 43

छन्दानुवृत्त्याऽमात्याना 8, 2230

छन्नकोपप्रसादोऽभूत् 8, 2

छन्नप्रेमसुखाभ्यास° 3, 498

छायानिरङ्कुशगति 8, 1913

छित्वा सुय्यपुरात् सेतुं 8, 3128

छिद्रान्तराणि सुलभानि 8, 2963

छिन्नोपानत्कषाबन्धे 8, 137

ज

जगत्परिवृढ प्रौढ° 3, 278

जगत्सौन्दर्यसार स 8, 3391

जगद्विलक्षणं यस्य 3, 387

जगिके बद्धसंप्राप्ति° 8, 2281

जग्राह दक्षिणे पार्श्वे 8, 3260

जज्जादीना क्षणे यत्र 4, 583

जज्ञे मृत्येन गर्हणे 7, 1694

जज्ञे राज्ञीक्षये भङ्गो 7, 3

जडत्वाद् वेधि न न्यायं 6, 26

जतुसंहतयोः काच° 8, 2011

जनक. पालको भूत्वा 5, 264

जनप्रवेशाशङ्की स 8, 2132

जनयित्र्याः कुलाल्याश्च 3, 108

जनरक्षणदाक्षिण्ये 7, 506

जनस्य वीक्ष्य दौर्जन्यम् 8, 484

जनास्त्वलक्षयन् यत्स 3, 458

जनितं प्राणहृद्वैरं 7, 475

जनैरलक्ष्यमाणेऽथ 3, 523

जनै स ददशे गच्छन् 3, 375

जनोल्बणैर्हरिगणै 5, 142

जन्तूना विक्रमत्याग° 8, 829

जन्मन्येकोपकारित्व 8, 694

जन्मान्तरे लब्धसिद्धि 3, 268

जम्बालाङ्का स्फुरन्मीना 5, 94

जयचन्द्रादयो राज° 8, 2767

जयन्तेनाद्भुतोदन्त° 3, 376

जयराजयशोराजौ 8, 1512

जयराजानुजं राज्ञा 8, 2741

जयानन्दसहायोऽथ 7, 568

जयानन्द. पदातीना 7, 367

जयानन्दादिबुद्धयाऽथ 7, 402

जयानन्दोऽभ्यधाद् भूपम् 7, 546

जयापीडश्रिया साक 4, 553

जयापीडस्त्वसमूढो 4, 523

जयापीडस्य यत्किञ्चित् 4, 683

जयापीडाहृतं हर्षो° 8, 81

जयापीडे क्रमाद्याते 5, 70

जयाभट्टारिकापार्श्वार्द् 6, 243

जयाभावेऽप्यनन्तेहक् 8, 2855

जयार्जितधनं सोऽथ 4, 176

जयेन तावन्मात्रेण 7, 1341

जयेन्द्रे तत्सुतेऽपुत्रे 8, 3420

जय्यकेन प्रतीहर्त्रा 7, 1038

जरठाषाढसंजात° 8, 1873

जलं जहद्भि शिशिरं 5, 65

जहार तुरगाल्लुण्ठि 8, 1991

जहुरन्योन्यसघर्ष° 8, 2728

जहुस्ते कृतसत्कारा 7, 788

जाग्रन् स्वपंश्चलंस्तिष्ठन् 8, 1205

जाब्धमित्यादि यत्किञ्चित् 7, 1115

जातकस्वप्नशकुन° 8, 103

जातगीतदिदक्षणा 5, 358

जातदुष्कृतसंस्पर्शा 8, 1332

जात मृतद्वित्रपुत्रा° 8, 17

जातं वक्त्रसरः स्मश्रु°	8, 2820	जिह्वो गर्गाज्ञया राजा	8, 424
जातस्य जन्तोः संसारे	4, 68	जीर्णं श्रीविजयेशस्य	1, 105
जात पङ्कोर्मृगावत्या	5, 292	जीर्णारण्यसधर्माऽयं	8, 2446
जातः पद्मश्रियो देव्याः	2, 731	जीर्णोद्धारकृता देव्या	6, 307
जाता कल्हनिकाख्याया	8, 1648	जीवद्वयापद्गतस्वामि°	8, 2330
जातिः क्षमाभृति वंशजा°	7, 1442	जीवन्तमप्यरि श्रुत्वा	7, 1342
जातिः पङ्करुहाद् वपु	8, 167	जीवन्तं पितरं श्रुत्वा	8, 610
जाते कुकीर्तिकाख्य°	8, 1327	जीवन् भूयोऽपि लभ्येत	8, 2335
जातै क्षमावल्योद्वहे	8, 3028	जुगोप गोपादित्याख्यं	2, 145
जातो मम्मामिधानाया	4, 400	जुगोप गोपादित्योऽथ	1, 339
जात्यवाजिजवप्रात°	8, 2182	जुङ्गो राजपुरीयस्य	8, 861
जानञ्जातं ततो द्रोहम्	7, 1702	ज्ञाततत्त्वस्ततस्तूर्ण	5, 55
जानत्या स्वाश्रया चर्चाम्	5, 372	ज्ञातद्रोहोऽथ नृपति.	7, 1166
जानन्ती पवनोद्भूतं	7, 469	ज्ञातनिर्वृत्त्यपर्याप्ती	8, 2754
जानंल्लवन्यकौटिल्यं	8, 1032	ज्ञातवार्तेन तुङ्गेन	7, 31
जानंस्तेनाऽऽवृत्तं राज्यं	8, 933	ज्ञातिद्रोहमहापाप्म°	7, 1072
जानाति हन्तुं हन्तव्यम्	5, 321	ज्ञातिप्रीत्यनुवृत्त्यादि	7, 1252
जालंधर लोहरं च	4, 177	ज्ञातीनगण्यान् हत्वाऽन्यान्	7, 1249
जालन्धरे संघटितो	8, 1651	ज्ञातेन पतितेनैव	8, 2877
जासटो नृपतिर्हर्ष°	7, 1513	ज्ञातोदन्तस्ततोऽभ्येत्य	8, 2743
जाह्नवीयात्रया भ्रात्रो.	7, 897	ज्ञात्वा कान्तिविशेषेण	5, 307
जिगीषोस्तस्य तु तथा	4, 533	ज्ञात्वाऽथ तत् काकरुहाद्	8, 1525
जिगीषोः क्षमाभुजस्तस्य	4, 409	ज्ञास्यस्यधान्तरं राजन्	7, 1535
जिघासवस्ते नृपति	8, 279	ज्यायसि भ्रातरिवाऽग्र	8, 1426
जिघासव. पापकामा.	8, 86	ज्यायान् राज्येऽभिषेक्तव्य	4, 356
जिघासौ कथिते राज°	8, 1041	ज्यायोऽल्लोठरथस्तस्य	8, 2252
जितवास्त बबन्धेच्छा	8, 931	ज्यायास पञ्चवन्द्याख्यं	8, 1121
जितस्तेनाऽऽहवे हर्ष°	8, 970	ज्येष्ठस्य शुक्लैकादश्या	8, 1169
जित सुगन्धिर्सीहेन	7, 24	ज्येष्ठेऽत्र कृष्णद्वादश्यां	1, 220
जितेऽपि राजके स्वोर्व्यां	8, 2745	ज्येष्ठे मृते कोट्टमृत्यैः	8, 1796
जित्वा माणिक्यनामान	7, 1353	ज्येष्ठेश्वरं प्रतिष्ठाप्यः	1, 341
जित्वा राष्ट्रद्वयं प्रादा	8, 2040	ज्योतिस्तर्जितकान्ति°	8, 2865
जित्त्वोर्वी कान्यकुब्जाया	1, 117	ज्योती रसाश्मन इवा°	8, 2028
जिन्दुराजं हलधरो	7, 554	ज्वरित स हि निष्ठयूत°	8, 2002
जिष्णुपुत्रैः क्षेमगुप्त°	6, 160	ज्वलत्कनकर्सनाहं	8, 2845

ज्वलन्निव तत स्फूर्जं	4, 648
ज्वलितैस्तापितजला	8, 1179
ज्वालाप्रकाशचाञ्चल्याद्	8, 2582
ज्वालाभिरौर्वदहनस्य	8, 532

ट

टक्कस्तु बिम्बयो नाम	7, 1064
टक्केन वुल्लियाख्येन	7, 520
टिक्कादयोऽथ नगरं	8, 1474
टिक्कादयो भूमिपते	8, 1279
टुल्लो विजयराजश्च	7, 1065

ठ

ठक्कुरेष्वथ भीतेषु	7, 780
ठक्कुरैः प्राग्वदानीतै	8, 1942
ठक्कुरो देङ्गपालोऽथ	8, 554

ड

डामरस्वामिके लोके	8, 881
डामरान् क्षीरभूपादीन्	7, 358
डामरा भग्नसंघाता	8, 2934
डामरास्तु महोत्साहाः	7, 1264
डामरेण ततो दत्त्वा°	8, 2013
डामरेणापितं नेतुं	8, 2629
डामरेभ्यो नृप. पारात्	8, 1542
डामरैर्लुण्ठितो देशः	5, 439
डामरै शरदुत्पत्तौ	8, 795
डामरो धन्वनामाऽस्ति	5, 51
डामरौ देवसरसो°	8, 522
डिम्बो राजानुगा डिम्बा	8, 1705
डोम्बचण्डालसंसृष्ट°	6, 192
डोम्बेन पिण्डसिद्धयर्थी	7, 1133
डोम्बोच्छिष्टानुगासङ्गाद्	6, 84

त

त ऐवेत्यचुरासीच्च	8, 1711
तच्चुम्बने भुमकण्ठी	3, 504

तच्छुत्वा दुश्श्रवं राज°	8, 1322
तच्छुत्वा विहसन राजा	4, 652
तच्छुत्वाैव दयार्द्रत्वं	8, 3052
तज्जन्मकालादारभ्य	8, 239
तज्जन्मा जनकोऽप्यासीत्	8, 3411
तज्जो जलौका सदिग्ध°	8, 3412
तटस्थो द्रोणधुर्बुद्धि°	8, 880
तटोज्ज्वलैश्चिताचक्रैः	8, 2804
ततश्चक्रे प्रतीहारः	5, 128
ततश्चिचलिषावेव	7, 1607
ततस्ततो भयस्थानात्	8, 2277
ततस्तदात्मजो मिल्ल	7, 1534
ततस्तमानीय नृप	5, 82
ततस्तमाहितोत्सेकम्	7, 54
ततस्तं वृत्तसकेत	3, 374
ततस्तस्मिन् सरित्पारे	4, 537
ततस्तस्य सरित्पारे	3, 340
ततस्तस्य सुतः प्राप	1, 89
ततस्तस्यातिसंरम्भात्	1, 67
ततस्तिलकसिंहाद्यै	8, 430
ततस्तीरे वितस्ताया	7, 1626
तत. कतिषुचिद् युद्धा°	8, 1159
तत कथान्तरे क्वाऽपि	1, 225
तत कन्दलितास्कन्दे	8, 2532
तत कलकलोत्ताल°	3, 238
तत. काञ्चनगौराणि	8, 310
तत काञ्चनपर्यङ्क°	4, 435
तत किलकिलाराव°	8, 1724
तन. कुवल्यापीडो	4, 372
तत. कृततपा स्वप्ने	1, 319
तत क्रमेण नृपति	4, 15
तत क्रमेण भूमर्त्रा	7, 601
तत क्षोभं शमयितुं	8, 814
तन. पद्मपुरं प्राप्ते	7, 1363

ततः परं परीहास°	4, 194	ततः समस्तसामन्त°	7, 1332
ततः पलायिता विप्रा	7, 20	ततः समाधेर्विरता	7, 334
ततः पलायिते तस्मिन्	8, 672	ततः समाश्रितैकाङ्गा	5, 249
ततः पाणि विनिष्कृष्य	7, 1004	ततः सरलचित्तस्य	7, 229
ततः पुर प्रशान्तारि°	8, 1424	ततः स राजस्थानीयं	7, 668
ततः पौरान् विभृशैव	4, 460	ततः सर्वैर्वृतो योधैः	8, 2329
ततः प्रधावन् प्रग्रीवम्	8, 325	ततः स असुतस्तत्र	8, 585
ततः प्रधावितानेक°	3, 205	ततः सानुशयो राजा	6, 95
ततः प्रभृति तत्रैव	5, 117	ततः सुप्तोत्थित इव	2, 106
ततः प्रभृति तस्याज्ञा	3, 80	ततः सुवर्णसानूर°	7, 1520
ततः प्रभृति तादृक्ष°	4, 242	ततः सुसंसलदेवेन	8, 442
ततः प्रभृति निर्वाण°	7, 1163	ततः सूर्यमती यन्नात्	7, 372
ततः प्रभृति भूपाना	4, 114	ततः स्मृत्वा गृहान् वृष्टि°	7, 1190
ततः प्रभृति यः प्रातः	8, 1522	ततः स्वजनितोत्पिञ्ज°	8, 2769
ततः प्रभृति राश्येव	7, 199	ततः स्वामिगृहात् क्षुत्तृट°	4, 228
ततः प्रभृति लोकस्य	7, 1200	ततो गृहीतनैराश्या	7, 472
ततः प्रभृति सन्त्यज्य	7, 187	ततोऽप्रहारहरणाद्	4, 639
ततः प्रभृत्यद्भुताभि	6, 295	ततो जयवनोपान्ते	7, 607
ततः प्रभृत्यभूद् गोप्ता	8, 1021	ततो जुगोप गोपाल°	5, 228
ततः प्रभृत्यवनति°	8, 3227	ततोऽतिधीरो राजैव	7, 448
ततः प्रभृत्यन्मुखता	7, 744	ततोऽतिव्ययिनं पुत्रं	7, 488
ततः प्रवरसेनोऽन्य.	8, 3423	ततो दिगन्तराङ्गान्त्वा	6, 20
ततः प्रविश्य नगर	3, 253	ततो दिव्यः पुमान्चे	4, 224
ततः प्रविश्य नगर	8, 912	ततो दिव्याम्बरः स्रग्वी	2, 111
ततः प्रविष्टः सप्रीत	7, 1206	ततोऽधिगतमित्येव	6, 31
ततः प्रसादिते राज्ञि	7, 29	ततो नरपति किञ्चित्	7, 143
ततः प्रहर्तुकामस्य	3, 51	ततो नरेन्द्रादित्यश्च	8, 3424
ततः प्रावर्तत स्यक्तुं	7, 1633	ततो निक्षिप्य चरणं	5, 326
ततः प्रावर्तत स्फार°	3, 168	ततो निगृह्य बल्गाया	8, 1194
ततः प्रावृट्प्रयोवाह°	8, 2786	ततो निर्यन्त्रणत्वस्य	8, 3237
ततः शरैर्दृषद्वैषै	8, 2530	ततो नियमितां वृत्तिं	7, 760
ततः शशाङ्कधवले	4, 434	ततो निवृत्तो वृत्तान्तं	8, 3048
ततः शूराभिधो मन्त्री	4, 715	ततो निश्चितमृत्युत्वं	7, 1448
ततः सत्कर्मकुशलः	7, 527	ततो निश्चित्य सोऽमाल्य	4, 571
ततः स दूतैर्विक्रेतुम्	8, 2598	ततो निश्शेषितधन	2, 30

ततो नि-शेषितापाये	4, 535	तत्तत्प्रतिभटाऽऽटोप°	7, 4
ततोऽन्यकुलजो राजा	2, 62	तत् तत्र भाण्डागाराश्व°	7, 355
ततोऽपनीतप्राग्वेषः	3, 229	तत्तत्सामन्तकुलजै	8, 1078
ततोऽपि पापिनोऽभूवन्	5, 403	तत्तन्मङ्गल्यदण्डादि°	8, 1428
ततोऽप्यभ्यधिका व्यापद्	8, 2595	तत्तस्याऽश्रद्धानस्य	8, 3043
ततो बलहरैणैव	8, 2951	तत्तुल्यगुणनिर्विण्णा	3, 503
ततो बिज्जेन कलश.	7, 331	तत्त्वं गुणवतामग्र्य	3, 305
ततोऽब्धिबीचिनिर्घोषै	4, 158	तत्पक्षा भागिकशर°	8, 1090
ततोऽभिशापसंताप°	7, 698	तत्पार्श्वमुद्यतं गन्तुं	8, 2703
ततो भूसृदुवाचैन	3, 179	तत्पुत्र- कान्दमार्गेण	8, 536
ततो मडवराज्यं स	8, 41	तत्पुत्रो नन्दिगुप्तस्तु	6, 293
ततो मडवराज्यात् ते	8, 753	तत्पुत्रौ दैववित्प्रोक्त°	7, 1184
ततो मडवाराज्यास्तान्	8, 1116	तत्पुरे चतुरात्मा च	4, 508
ततो महान्प्रसादोऽयम्	3, 70	तत्पृष्ठे स्व क्षिपन् देह	8, 326
ततो महान्प्रसादोऽयम्	4, 258	तत्प्रत्यागमपर्यन्त	6, 201
ततो मुहु प्रहरता	3, 404	तत्प्रभावाद् द्विधाभूत	4, 250
ततोऽम्बुतरणोपायं	4, 249	तत्प्रसीद प्रजानाथ	3, 45
ततो म्लेच्छगणाकीर्णा	8, 2782	तत्प्राश्न्योपलब्धाजिः	8, 3290
ततो युद्ध्वा मर्तुमिच्छन्	7, 1585	तत्प्रेमाणमिवाऽकस्माद्	8, 1933
ततो राजपुरीं ज्यायान्	7, 1257	तत्प्रेरितस्ततः पातुं	7, 996
ततो राजा सरित्तीरं	7, 1548	तत्र कायस्थपुत्रोऽपि	8, 664
ततोऽलंकारचक्र स	8, 2895	तत्र कौरवकौन्तेय°	1, 44
ततो ववन्दे तत्पादौ	7, 820	तत्र तत्र रणान कुर्वन्	8, 1128
ततो विजयमल्लेन	7, 822	तत्र तत्राऽद्भुतं भावं	8, 1781
ततो विदितवृत्तान्तो	3, 281	तत्र तत्राऽऽहवे सोऽपि	8, 1095
ततो विहस्य सोऽवादीत्	4, 292	तत्र त वारुणं छत्रं	2, 148
ततो विहितयात्रं त	4, 282	तत्र तस्य तदाकार°	4, 25
तत्कालप्रबलप्रेद्ध°	1, 112	तत्र तस्योग्रनिगडैः	2, 74
तत्कालयोग्यसाचिव्य	8, 3058	तत्र तालीतरुवन°	3, 73
तत्कुर्वतेऽन्तःसुषिरा	4, 317	तत्र तालीवनच्छाया	3, 30
तत्क्रोपात् स स्वयं राजा	5, 215	तत्रत्य स हि निर्नष्ट°	8, 1928
तत्क्षण क्षीणभाग्यस्य	7, 1320	तत्रत्यैर्मङ्गल्य्याद्यैः	8, 969
तत्क्षस्य घ्नत खङ्गान्	8, 2826	तत्र त्रिषष्टिर्वर्षाणा	1, 330
तत्ख्यापितैव सप्ताहात्	6, 112	तत्र दर्शनपालस्य	7, 1357
तत्तत्कर्म व्यतिकरकृत	2, 93	तत्र दृष्टममभाव्यम्	8, 1990

तत्र प्रसङ्गे तत्राऽऽती°	8, 630	तथा कायस्थभोज्या भू	5, 181
तत्र प्रादुष्कृतद्रोहे	7, 1656	तथा काश्मीरको राजा	4, 547
तत्र विद्रावितामित्र	7, 537	तथा कुरु यथा भ्रश्येत्	1, 236
तत्र सन्व्यासमाधिस्थ°	7, 851	तथा कृते तेन वीक्ष्य	8, 152
तत्र सर्वातिशायिन्या	8, 591	तथा कृत्वाऽपि यद्राज्ञो	7, 1201
तत्रस्थं कम्पनाक्षमाभृत्	8, 3296	तथा चाऽर्चयितुं जातु	5, 48
तत्रस्था क्षमाभुजा पृष्टा	5, 50	तथा चैकस्य विस्मृत्या	7, 805
तत्र स्थित्वा दिनै कैश्चित्	8, 1511	तथा चैनं तस्थिवास	8, 1308
तत्राऽधिष्ठानयोधानाम्	8, 1165	तथा जनकचन्द्रेण	8, 15
तत्रानेहस्युज्जयिन्या	3, 125	तथा तस्मिन् स्थिते मानी	4, 551
तत्रापि पूर्वसंस्कारात्	1, 326	तथा निरनुसधानं	8, 3001
तत्राप्यहानि द्वित्राणि	4, 290	तथाऽपि कथ्यमानं तत्	8, 3240
तत्राऽभिषिक्ते वसुधाम्	8, 3304	तथाऽपि राजवदनो	8, 3309
तत्राऽऽमयाविन्येवाऽऽत्तो°	8, 2956	तथाऽप्यस्वलिते तस्मिन्	8, 768
तत्रावशिष्टानुच्चित्य	4, 415	तथाऽप्यस्मिन् यथाशक्ति	7, 752
तत्राऽसंनिहितान्याप्त°	8, 3061	तथाऽप्यासीत् स्फुरन् संख्ये	6, 251
तत्राऽऽसीज्जिन्दुराजस्य	7, 308	तथा प्रवर्धमानेऽपि	7, 404
तत्रैकस्मिन्किलोद्याने	1, 203	तथा प्रतिष्ठा स प्राप	8, 2724
तत्रोच्चलं चतुश्शाले	7, 1328	तथा बद्धोऽपि निर्दध्यौ	7, 1324
तत्रोत्पिञ्जे परं सत्त्वं	8, 558	तथाभूतमपि स्वर्णं	8, 2049
तत्रोदयद्वारपतिः	8, 1927	तथा भूसृन्मत्स्या द्रविण°	4, 658
तत्संगमाय व्यावृत्ते	8, 2776	तथा यातसुपालेभे	8, 2890
तत् स धर्म्यं वचो जानन्	8, 148	तथा याते प्रभो पुत्रे	4, 391
तत् स भूयोऽपि चेदाप्स्यत्	8, 1031	तथाऽऽत्तोऽपि रिपुं राज्ञः	8, 2271
तत्संबन्धेन जनकं	8, 632	तथा विनष्टसैन्योऽपि	8, 1082
तत्सहायास्ततोऽप्यासन्	4, 136	तथा विशुद्धप्रकृतेः	6, 291
तत्सान्वनक्षणे तैस्तै	8, 774	तथा समर्था सामर्थ्याद्	8, 3201
तत्सूनुर्जनको नाम	1, 98	तथा साश्चर्यचर्यः स	3, 115
तत्सूनुश्च हिरण्योऽभूत्	8, 3422	तथास्थितं निशीथिन्याम्	8, 2082
तत्सेनाकुम्भिदानाम्भो°	1, 296	तथा स्थिताया ब्राह्मण्या	4, 99
तत्सेना नरनाथानां	5, 140	तथा स्पृष्टोऽप्यनुत्ताना°	8, 3268
तत्सैन्यं स्वान्तिकं प्राप्तम्	7, 837	तथाऽस्मिन्नपि दुष्कृत्ये	7, 1138
तत्सन्धारोपिते कार्ये	8, 2501	तथा स्वमत्याऽज्वैमत्यं	8, 3156
तत्सर्वदेहोपहारेण	3, 91	तथा हारितमागार्यं	8, 2994
तत्स्वयं राजकार्याणां	7, 243	तथाहि पूर्वपाथोभे.	4, 219

तथावेकस्य वणिजो	8, 123	तदाज्ञामात्रमादाय	7, 1102
तथेति जानन्नपि तं	8, 2985	तदा तस्याऽऽमनप्रान्त°	7, 446
तथेति नृपतिर्गृह्णन्	7, 1001	तदात्मजा. कृता नान°	7, 116
तथेति प्रस्थिते तस्मिन्	7, 818	तदात्मजा क्षणे तस्मिन्	5, 268
तथ्येन सोऽऽतु मिथ्या वा	8, 234	तदा त्वदाज्ञामात्रेण	3, 24
तद्द्भुतमहासत्त्व°	3, 41	तदाद्या° सस्तुता राज्ञः	8, 1601
तदद्य करवै भूमे	8, 1190	तदा निगूटराज्येच्छ	5, 422
तदनुप्राणिता. सर्वे	1, 362	तदानी जिन्दुराजाख्यो	7, 265
तदन्तरस्थित दग्धुं	8, 975	तदानी तोयदा भूत्वा	3, 21
तदन्तरान् साहसिका	8, 986	तदानी स्वग्रहान् यातो	5, 457
तदन्तरे लब्धवराज्ये	8, 3437	तदा प्रभाव कोऽप्यासीद्	1, 181
तदन्तरे शिवरथो	8, 2383	तदा प्रशस्तकलशो	7, 598
तदन्तरे साहसिकः	8, 556	तदा भगवत. शाक्य°	1, 172
तदन्या काऽस्ति मे वृत्ति.	6, 24	तदा भिक्षाचरं जानन्	8, 1856
तदप्यत्यद्भुतं कर्म	8, 687	तदालोकनर्जं शोकं	4, 564
तदमन्दरसस्यन्द°	1, 24	तदालोकनसंजात°	6, 185
तदमुष्य गुणित्वस्य	3, 166	तदावेदिततद्द्वार्तात्	7, 1020
तदर्थमेव कथितस्वो°	3, 435	तदा स दौःस्थ्यातिथिता	8, 3016
तदर्थमेव प्रथितो	8, 3037	तदा सर्वोन्नताशेष°	8, 2360
तदर्पितैरयोयन्त्र°	8, 1824	तदा सुहृद्बन्धुसृत्य°	6, 106
तदवैत्य समीपस्थे	8, 1993	तदास्थयाऽहितास्कन्द°	8, 1829
तदस्मिन्नेतयोर्बाल्याद्	1, 231	तदाहवे विवाहोत्का	1, 68
तदाकर्णनसंरम्भे	1, 303	तदा ह्युदचरद् वार्ता	8, 428
तदाकर्ण्य जयापीडो	4, 408	तदिदं प्राप्तुकामेन	3, 56
तदाकर्ण्य जयापीडो	4, 526	तदिमा सर्वतो मग्ना	7, 35
तदाकर्ण्य महीपाल.	3, 182	तदीयं च मठं चैव	8, 3350
तदाकर्ण्याऽखिलो लोक	6, 5	तदीयरुधिरासारै°	4, 330
तदाकर्ण्याऽब्रवीद्राजा	5, 325	तदीयानन्यथात्वेन	8, 1462
तदाकर्ण्याऽवद्राजा	3, 25	तदीये नन्दनवने	7, 939
तदाकर्ण्यास्त सामन्त°	4, 643	तदीयेनोपलब्धेन	7, 499
तदा कुमन्त्रिनिष्कृष्टं	7, 1642	तदुत्थाय यथा भानु	6, 63
तदाऽऽकान्तासुहृच्चक्र°	1, 69	तदेतस्मिन् समासत्रे	7, 662
तदाऽक्षपटलं गत्वा	5, 398	तदेवं विहितोदात्त°	3, 67
तदाक्षेपं ममाकर्ण्य	6, 238	तदेवोक्त्वा तमूचे स	7, 750
तदा जातु रह कुप्यन्	7, 422	तदेष गलितोपायो	2, 41

तदेष पुत्रराज्येच्छु.	7, 1471	तनूजनिर्विशेषेण	8, 1087
तदेष वधको भूत्वा	4, 104	तन्त्रिणां वा तृणाना वा	5, 309
तद्गन्तुमक्षम क्षितं	8, 2583	तन्त्रिणो यामिका भूत्वा	8, 303
तद्गिरा निजसंकल्पाद्	8, 268	तन्त्रिणो रणसंरम्भं	5, 335
तद्गोपालपुरे काला°	8, 1471	तन्त्रिणौ वट्टपट्टाख्यौ	8, 345
तद्गौरवेण स्नानादि	8, 823	तन्त्र्यश्वारोहपौरैषु	8, 937
तद्देशठक्कुरो भूपान्	8, 548	तन्निमित्तं स केनाऽपि	8, 2048
तद्देश निम्नगाशैल°	6, 231	तन्निर्वासनगर्वस्य	8, 1628
तद्धि लकनचन्द्राख्ये	7, 1173	तन्निश्चयैव भोजस्य	8, 3053
तद्दलाद् दारदैः क्रान्ता°	7, 1175	तन्मतं पद्ममिहिरो	1, 18
तद्भयाच्छरणं प्रायात्	7, 535	तन्मतेन जयानन्द°	7, 321
तद्भूर्तुरीर्ष्याकालुष्ये	8, 2412	तन्मध्येऽतिदरिद्रोऽपि	7, 1345
तद्भूमितिलाभसंहृद°	8, 1575	तन्मध्ये नागपालाख्यः	8, 619
तद्भूमिजा बन्धवो मे	4, 288	तन्मध्ये निखिलास्तत्र	8, 909
तद्भूम्यैरथ संकुदैः	7, 1216	तन्मध्ये नृपतिर्गूढं	8, 603
तद्भ्रातृपुत्रो बिम्बाख्य	7, 216	तन्मातुलेन तद्रोषाद्	6, 110
तद्योधान्विगलद्वैरान्	4, 173	तन्मुद्राङ्कं पथ पीत्वा	4, 418
तद्रङ्गने स्वरक्षाय	7, 798	तन्मुण्डगण्डलेखेन	8, 3312
तद्राजचिह्नमास्थानो°	7, 196	तन्मुण्डे लमुडारूढे	7, 1724
तद्राजधानीसौधाम्रात्	7, 412	तन्वङ्गजगृहोच्छिष्टैः	7, 1057
तद्राज्यकोशयो स्वामी	7, 647	तन्वङ्गजास्थकनादीन	7, 517
तद्राज्यलाभदिवसो	7, 736	तन्वङ्गजेषु यातेषु	7, 640
तद्राज्ये राजधान्यन्त	8, 418	तन्वङ्गनस्यत्पूर्वं	7, 1058
तद्रोषेण जिघासुस्तम्	7, 1207	तन्वङ्गराजतुङ्गादि°	7, 357
तद्द्वार्ताश्रवणेनाऽऽर्तम्	7, 832	तन्वङ्गोऽपि विवृद्धिं तत्	7, 261
तद्विक्रीतमवायाऽञ्जं	8, 2610	तन्वाना व्रतवैमुख्यं	8, 2108
तद्विना नगरं कुत्र	3, 360	तप स्थानपि ये जघ्नु	3, 86
तद्विल्लवे डामरौघा	7, 1319	तपोधनाल्लब्धवर्णान्	8, 2404
तद्विस्रम्भेण राज्याशा°	8, 1456	तपोविभूतयोऽचिन्त्या	1, 160
तद्वीक्ष्य तिर्यक्पतनं	8, 2152	तयोस्ततः प्रभृत्सेव	6, 272
तद्वीतव्यतिरेकमद्रि°	4, 1	तप्ताय शङ्कुनेवान्त°	3, 32
तद्वैधुर्यविधानं तद्	8, 650	तमथ प्रतिशब्देन	3, 342
तद्वैशसं श्रुतवतो	8, 785	तमथ प्रथितास्वास्थ्यं	4, 31
तनयादानसबन्धात्	8, 2015	तमनष्टानुगं सुज्जि	8, 1415
तनयो नयनाख्यस्य	7, 494	तमन्तिकं पितृ प्राशं	2, 151

तमन्यांश्च विनिर्यातान्	8, 535	तं डामराश्च कतिचित्	7, 1303
तमपि व्यसनापानं	8, 789	तं तथा विपुलारम्भम्	8, 2486
तमभ्यधाच्च नो बन्दुं	7, 1273	तं तादृगपि भूपाले	8, 3298
तमभ्यवात्सा दुर्बुद्धे	3, 423	तं दशधुमुद्यतं राज°	7, 811
तमर्थमथ तथ्येन	6, 82	तं दण्डभीतैर्गर्गस्य	8, 641
तमर्थं मण्डपे गूढं	7, 1019	तं पार्श्वं हर्षदेवस्य	7, 753
तमस्म्यवोच विवश	6, 51	तं पीडितं प्रज्जिना च	8, 1259
तमःप्रकाशावहयो	3, 59	तं प्रतोलीतलप्राप्त	8, 1831
तमाकाशादिव स्रस्तं	7, 1304	तं प्रयान्तं सपत्नीकं	7, 337
तमादाय स्वय वाऽसौ	8, 19	तं प्रयान्तं समुद्यद्भिः	3, 230
तमापनन्तमालोक्य	7, 172	त बाह्याख्या राजपुर्या	7, 976
तमापतन्तं ज्वलितं	8, 977	तं महाव्यसने बासः	8, 803
तमास्कन्दाय संप्राप्तं	7, 1278	तं यन्त्रसूत्रैस्ते मूर्जो	5, 224
तमित्थं कथयन्तं सा	3, 428	तं या निनिन्दाऽनिष्पन्न°	8, 448
तमिस्रायां प्रत्यभिज्ञा°	8, 1405	तं रन्ध्रान्वेषिणं तत्र	4, 520
तमुत्पाद्योत्पलापीडो°	8, 3432	तं राजपुत्र प्रस्थान°	7, 1454
तमुदन्त सपत्नीको	7, 294	त राजा संकटकुटी°	7, 1705
तमूचतुस्ते नर्तक्या°	4, 269	तं लब्धजयमाकर्ष्य	5, 455
तमेकपुत्रा शोचन्ती	8, 1915	त लब्धसश्रयं प्राप	6, 218
तमेकसप्तते वर्षे	7, 1039	तं लूताव्याप्तमाकर्ष्य	4, 528
तमैच्छदभिसंघातुं	4, 531	तं लोहरमहीपालम्	8, 3371
तमोरौ प्रतिकुर्वाणा	8, 2145	तं वारयितुमाहूता	1, 247
तं कदाचिन्नृपं स्वप्ने	4, 592	तं विटाश्वाडुभिर्भूयो	7, 1169
तं कम्बलेश्वरप्रामा°	8, 251	तं विद्राव्य रणे राजा	8, 957
तं कल्याणपुरं प्राह्णे	8, 2814	त विना च तयोर्भूपाद्	8, 2602
तं कुलीनैश्च शूरैश्च	3, 111	त विना धैर्यगाम्भीर्य°	8, 2282
त कृत्तपाणिघ्राणादि°	4, 278	तं वीक्ष्य नोचितं किञ्चिद्	8, 1339
तं क्षीयमाणपृतनं	7, 908	तं वीतजीवितं ज्ञात्वा	8, 2249
तं चतुर्नवते वर्षे	8, 617	तं वृत्त वागुरावाहि°	6, 182
तं च पद्मरथो नाम	8, 915	तं वैरितुमुले बाण°	8, 3293
तं च व्युत्क्रान्तदारिद्र्य°	1, 240	त शल्यो नाम सामद्र्य°	7, 1431
त च स प्रतिगृह्णन्तं	3, 63	तं शिशुं शूरवर्माख्यं	5, 446
तं चामरमरुल्लो°	1, 81	तं सूर्यवर्मचन्द्रस्य	7, 1265
तं चाऽस्थिशेषमद्राक्षीत्	2, 85	त ह्यभ्रमणव्याजाद्	7, 825
त जयानन्दवाडाख्यो	8, 2924	तया जनितदाक्षिण्य	4, 432

तया तदुक्तं विषयं	5, 253	तस्मादेकैकमाहूय	4, 562
तया तस्याज्ञया राज्ञो	3, 26	तस्माद् द्रक्ष्यथ मे शक्तिम्	7, 1291
तया निर्भरसभोगं	5, 231	तस्माद् यदा यदेतेन	8, 155
तया प्रतीपपातिन्या	7, 19	तस्माश्चेन्द्रादित्योऽभूत्	8, 3418
तयाऽभिचारक्रियया	5, 240	तस्मान्नायमुपायोऽत्र	4, 570
तथा मनोहरैस्तैः	1, 332	तस्मान्मञ्जरिकादेव्या	4, 399
तया समं पुरवरे	5, 158	तस्मिन्शूरपुराद् याते	7, 558
तया स्वर्णप्रदानेन	6, 339	तस्मिन्शूरे कुलीने च	8, 559
तयोरकृतकर्तव्यं	8, 2770	तस्मिन्काले नरो राजा	1, 250
तयोरान्दिदतैः शश्वत्	7, 352	तस्मिन् काले ध्रुव तेषा	1, 45
तयोरश्रीयत स्फीतं	8, 2588	तस्मिन्काल महीपालं	5, 248
तयोनिर्गतयो राज्यं	7, 1258	तस्मिन्काले स्वसचिवान्	1, 71
तयोर्विदेशगमन	7, 1510	तस्मिन्कृते न जायेत	1, 143
तयोर्विलासवर्जितै	5, 361	तस्मिन् क्षणे जनाः केचिद्	7, 470
तयोस्तुल्यौजसोर्युद्धे	1, 62	तस्मिन् क्षणे पुरस्कृत्य	5, 328
तयो पुत्रानयोत्ततं	7, 354	तस्मिन् क्षणे शिलीभूतं	7, 592
तयो प्रजातौ तनयौ	6, 212	तस्मिन् क्षणे हर्षदेवं	7, 810
तयो प्रतिष्ठा क्रियताम्	3, 450	तस्मिन् क्षेत्रे गतं शान्तं	6, 206
तयो प्रभावमाहात्म्यं	2, 17	तस्मिन् घोरे प्रजादुःखे	5, 182
तयो संप्राप्तयोर्वातां	7, 1002	तस्मिन् दुरवरोहेऽपि	6, 49
तरन्तमेव त दृष्ट्वा	8, 1503	तस्मिन् दुर्व्यसने राज्ञि	8, 727
तरुदुर्गं तदकृशं	8, 2263	तस्मिन् दूरं गते वैरं	8, 203
तर्जयन् कृतहुंकारान्	5, 346	तस्मिन् द्रोहसुभिक्षेऽपि	7, 1631
तल्लाञ्छिताङ्गना लुङ्गं	7, 1637	तस्मिन् धुर्ये जिगीषूणा	8, 781
तव द्रोहस्पृहा स्याच्चेत्	8, 2685	तस्मिन्नपि हते वीरे	7, 1504
तवाकृत्यविसंवादि	5, 194	तस्मिन्नवसरे बौद्धा	1, 177
तवैतां कुरुते शश्वत्	8, 282	तस्मिन्नवसरे राजं	6, 246
तस्कराक्रान्त्यशरणं	8, 2757	तस्मिन्नवसरे वृद्धः	6, 314
तस्माच्चेत्पासि मा तत्ते	4, 595	तस्मिन्नस्तं गते भुक्तवा	3, 96
तस्माज्जातोऽसि नियतं	7, 1060	तस्मिन्नहनि भूभर्त्रा	3, 286
तस्मात्सत्त्वातिरेकस्ते	1, 145	तस्मिन्नास्कन्दमसकृद्	8, 1994
तस्मात् सर्वाभिसारेण	8, 2773	तस्मिन्निरुद्धसंचारे	8, 764
तस्मादनुग्रहाणास्मान्	3, 306	तस्मिन्निससन्ततौ राज्ञि	1, 95
तस्मादहंक्रियामूढात्	8, 1976	तस्मिन्नुद्वृत्तरागाग्निं	1, 252
तस्मादाचारसारं वो	4, 344	तस्मिन् पलायिते भिक्षुं	8, 968

तस्मिन् पिधानमुद्गुल्य	5, 75	तस्य चक्र इवोद्भान्ते	8, 2968
तस्मिन् प्रक्षिप्यमाणेऽप्सु	8, 414	तस्य चिन्ता काचिदासीत्	8, 267
तस्मिन् प्रचलिते मार्गै	8, 1755	तस्य डामरपौराश्व°	8, 1384
तस्मिन्प्रयाते प्राप्तेभ्य	1, 301	तस्य तस्मिन् नरपतौ	8, 3326
तस्मिन् प्रविष्टे नगर	8, 1583	तस्य तावन्महायज्ञ°	8, 1593
तस्मिन् प्रविष्टे स्वभुव	4, 472	तस्य तुल्यवया बाल्यात्	4, 88
तस्मिन् प्रशान्ते प्रत्येकं	5, 127	तस्य त्रिभुवनस्वामि°	4, 55
तस्मिन् प्रसङ्गे तान्वद्भि	7, 1046	तस्य दन्तान्तराल्लब्धं	4, 458
तस्मिन् प्रसङ्गेऽपि नृपो	7, 967	तस्य दामोदरारण्य°	6, 183
तस्मिन् प्रसङ्गे रङ्गाख्य.	5, 354	तस्य दाढ्यं दर्शयितु	8, 2722
तस्मिन्प्रसङ्गे रट्टाख्या	4, 152	तस्य दिग्विजयस्यान्ते	4, 586
तस्मिन् प्राप्ते द्विषा सैन्य	6, 247	तस्य दीपसहस्राङ्के	7, 944
तस्मिन् भद्रावकाशस्थे	8, 501	तस्य दूरप्रयातस्य	4, 410
तस्मिन्महामटाऽऽटोपे	7, 174	तस्य देवावधृष्यौ द्वौ	7, 1096
तस्मिन्महाभये घोरे	2, 26	तस्य दैवानुकूल्येन	7, 839
तस्मिन् महाभये दिद्वा°	6, 221	तस्य द्रोहफल दृष्टम्	7, 1547
तस्मिन् राजगृहे खेदान्	8, 1618	तस्य धावन्तमुन्मत्तम्	1, 251
तस्मिन् रुदति सर्वोऽपि	8, 362	तस्य धिक्कुर्वतो द्रोहम्	8, 2140
तस्मिन्लोहरकोदृष्ट्ये	7, 1614	तस्य नाऽतिशितं कोपे	8, 1564
तस्मिन् विघटिते पांसु.	7, 1346	तस्य निश्चिन्त्य पातंगी	8, 467
तस्मिन्विरजसि प्राज्यम्	2, 120	तस्य न्यस्थाननबिले	4, 453
तस्मिन्विश्वक्षयोद्युक्त°	2, 19	तस्य पञ्च महाशब्दान्	4, 680
तस्मिन् वीरे तथा बद्धे	4, 522	तस्य पादार्पितहशो	2, 162
तस्मिन् सिंहासनं प्राज्यम्	5, 348	तस्य प्रतापगौरीश°	7, 1639
तस्मिन् सुज्जिप्रतिस्पर्धाम्	8, 1639	तस्य प्रतापो दरदा	4, 169
तस्मिन् सौराज्यरम्याभि	4, 422	तस्य प्रत्यक्षता यातो	1, 183
तस्मिन्स्तत्र स्थिते दूरात्	8, 2939	तस्य प्रधानप्रकृति°	8, 2175
तस्मिन् हते तदनुजौ	8, 33	तस्य प्रभावदीप्तेऽपि	8, 3033
तस्मिन् हते तदैवाऽस्ता°	7, 1463	तस्य प्रभावाधिष्ठानात्	8, 207
तस्मै कृतप्रणामाय	3, 206	तस्य प्रविष्टमात्रस्य	5, 58
तस्मै दत्त्वा टक्कदेशं	5, 150	तस्य प्रहरतः शूलं	8, 1757
तस्मै न्यवेदयत् खेदं	7, 252	तस्य भूपतिविद्वेष°	2, 69
तस्मै मितधनार्हाय	6, 39	तस्य रत्नप्रभादेव्या	3, 379
तस्य कङ्कणवर्षोऽसी°	6, 161	तस्य राज्याभिषेकादि°	1, 75
तस्य कालबलाद्देशे	5, 137	तस्य राज्ये जिनस्येव	3, 7

तस्य लालितकेष्वास्ता	6, 166	तस्या यैर्मुक्तमुच्छिष्टं	5, 388
तस्य विन्ध्यतटव्यूढ°	3, 240	तस्यार्या विशतो वेश्म	8, 2172
तस्य वेदम प्रविष्टस्य	7, 834	तस्याऽर्थगुध्रोत्पादो	8, 492
तस्य वैधेयताभ्यस्त°	8, 2361	तस्याऽर्भकस्य धात्रीव	8, 849
तस्य श्रीस्वामिराजस्य	5, 157	तस्यावन्ध्यप्रसादत्वं	1, 78
तस्य श्रुत्वा शिरश्छिन्नं	5, 60	तस्याऽजरोधलोलाक्ष्यो	7, 862
तस्य संघटत° कन्था	8, 2800	तस्याऽजरोहतः सिहा°	8, 344
तस्य सर्वेऽपि नीलाश्व°	8, 2778	तस्याव्यपोह्यमाहात्म्या°	3, 391
तस्य सूनुर्हिरण्याक्षः	1, 287	तस्याऽश्वघासकूटानि	7, 403
तस्य सूनु सुवर्णाख्य	1, 97	तस्याऽऽसन्न रुद्रपालाया.	7, 144
तस्य सेनाचराणां सा	4, 303	तस्याऽऽसंष्ट्रकराघात°	5, 418
तस्य स्नानक्षणे राशि	7, 742	तस्याऽसिना राजकुल°	6, 249
तस्य स्वरूपमूल्येन	7, 509	तस्याऽसुहृद्भिर्ददृशे	8, 2848
तस्य स्वेषां परेषा च	7, 511	तस्यास्तदानीमौचित्यं	7, 855
तस्य हि व्यसनं त्रास°	8, 1096	तस्याऽऽस्ता क्षार्कजौ जीव°	7, 1720
तस्य ह्यभाग्ययोगेन	7, 1051	तस्यास्तेनोपतप्ताया.	7, 476
तस्याऽऽकारपरिक्लेश°	8, 1911	तस्या. किञ्चिद्व्योन्यूनानां	7, 152
तस्याऽकुञ्जन्मनो नित्या°	8, 1565	तस्येन्द्रद्वादशी भूरि°	8, 495
तस्याऽऽक्षेपपरान् भृत्यान्	8, 2133	तस्येन्द्रविभवस्याऽऽन्यत्	8, 629
तस्यातिदुष्टचेतस्य	4, 121	तस्येकस्यैव सामग्र्या	4, 700
तस्यानियतचित्तस्य	4, 657	तस्यैकोऽऽन्यर्थनैस्पृह्यं	8, 64
तस्याऽनुजो धरणिभृत्	3, 386	तस्यैवाऽल्लभधैर्यस्य	8, 48
तस्याऽपि शीलवैकल्यं	7, 1146	तस्योत्तमाङ्गे भूर्भर्तुः	7, 1723
तस्याऽभवन् बिज्जपित्थ°	7, 274	तस्योत्पाटयत सर्वान्	8, 1568
तस्याभिजनमालिन्यं	4, 40	तस्योपकरणीभूत°	8, 1219
तस्याऽभिनन्दनालाप°	8, 3137	तस्योपकर्तुरचितं	3, 525
तस्याऽभियोगः श्लाघ्योऽभूद्	8, 1498	तस्योभयमुखस्याऽऽरि°	8, 2831
तस्याभिषेक एवाज्ञा	3, 5	तस्योर्ध्वजूटाः कर्णाटा-	4, 151
तस्याऽभिषेकशब्देन	7, 831	ताहकप्रलोभक्रौर्यादि	8, 893
तस्याभूदद्भुतोदन्तो	2, 65	ताहकप्रवेशितश्चित्र°	8, 2253
तस्याऽभ्युदयपात्रस्य	7, 1354	ताहकसाहससंरम्भ°	7, 841
तस्यामेकाक्षशील्यब्द°	6, 365	ताहगभ्युदयावाप्ते.	8, 1914
तस्या कदाचित्सौधाप्र°	1, 246	ताहग् दृष्ट्वाऽपि वैक्लव्यं	8, 446
तस्यां गृहीतविघ्नम्भं	8, 1970	ताहङ्कनिकषनिस्तीर्ण°	8, 1806
तस्यां विपन्नाऽपत्याया	5, 247	ताहशस्य पुनस्तस्य	6, 135

तादृशा नहि निर्व्याज°	2, 53
तादृशेऽप्यजिते तस्मिन्	8, 1204
तादृश्या कृपणप्राय°	7, 712
तानमिकणसूच्यादि°	8, 444
ताननुव्रजतस्तस्य	8, 718
तानुज्ज्वलयितुं भृत्यान्	3, 173
तान् कुट्टनान् पुरस्कृत्य	7, 307
तान् दारुमयवप्रौढ°	8, 974
तान्पाणौ गृह्णतैवाथ	1, 206
तान् प्रजाकण्टकान् दुष्टान्	8, 109
तान् भोगसेनविन्यस्त°	8, 298
तास्तान् कापुरुषान् हर्ष°	8, 1331
तास्तान् देशान्तरे वीरान्	8, 2058
तान् हन्तुमुद्यतान् दृष्ट्वा	7, 310
तापसेन किमेतेन°	8, 438
तापसैर्भस्मरुद्राक्ष°	2, 127
ताभिस्ताभिर्यातनाभि.	6, 332
ताभ्यः काभिरपि क्षमाभृत्	7, 1131
ताभ्यामभ्येत्य वृत्तान्ते	1, 258
ताभ्यामाशुविरिकिभ्या	7, 86
ताभ्या स शमितो युद्धे	8, 1112
ताभ्या साधारणीकुर्वन्	8, 1089
ताभ्या स्थानेथ सोऽन्यस्मिन्	8, 1596
तामापतन्तीमाकर्ण्य	5, 260
ताभिच्छामच्छिनत्तस्य	7, 1074
तामिति श्रुवती मुग्धा	4, 448
तामेवमुक्त्वा पर्यङ्क	4, 440
तामेवाऽऽलम्बत व्यक्ता	8, 3262
ता कथा स नृपस्तेषा	8, 275
ता दशमशकाकीर्णाम्	7, 1663
ताम्बूलदानव्यसन	8, 71
ताम्बूलदायकस्त्यक्तवा	8, 1318
ताम्बूलदायक प्रौढ°	8, 1304
ताम्बूलमायात्रिकता	8, 3327
ताम्बूलहारकन्याजात्	8, 2123

ताम्यैस्ताटस्थमौखर्य°	8, 835
ताम्येद्यथा खगो भोजः	8, 3015
ता रणस्वामिनं द्रष्टुं	5, 395
ताम्राधरेण वक्त्रेण	8, 846
ता लब्धप्रसरा माया	8, 2965
ता वार्ता भूपतेः श्रुत्वा	7, 659
ता वार्ता श्रुतवान् राजा	8, 549
ता विभाव्यानवद्याङ्गीं	3, 417
ता विलोक्यैव विरते	7, 813
तां विष्णुप्रतिमा तच्च	3, 446
ता विष्णो प्रतिमा वीक्ष्य	3, 444
ता वीक्ष्य लक्षणोपेता	3, 485
तारमूलस्थितौ राश्या	8, 3124
तारापीडोऽपि तनयः	4, 42
तालीतस्तलाचान्त°	4, 155
तावचिन्तयतामद्य	8, 2591
तावत् कलशराजाख्य°	7, 1268
तावत् तेनाऽप्रतः पश्चात्	7, 1046
तावत्पण्डितशब्देऽभूद्	4, 491
तावत् प्रज्जिमुखान्मल्ल°	8, 1058
तावत्यन्यर्थसामर्थ्ये	7, 418
तावत्यव्यवरोधिकापरि°	7, 1731
तावत्याऽपि विपक्षाणा	8, 1040
तावदेकस्य खड्गेन	8, 2166
तावद्भिरनुगैः पिञ्च°	8, 2803
तावद्भिराहवैस्तैस्तै	8, 1704
तावन्तो जन्तवस्तत्र	8, 987
तावन्त्येव सहस्राणि	4, 202
तावन्मात्रं वचो बीज°	7, 78
तावन्मात्रान्तरव्याग्न्या	8, 1662
ता व्योमचरसंलाप°	7, 1130
तासां सभ्रममालक्ष्य	2, 101
तासु तासु कुलस्त्रीषु	1, 321
तासु तासु स वापीषु	2, 130
तासु श्वशुरवाह्यभ्यम्	7, 685

ता सधुतेप्सितास्तेन	3, 19	तुङ्गेन चेत्रे सर्वत्र	7, 45
तिर्यक्त्या ते कपयो	3, 448	तुङ्गीनचन्द्रापीडादि°	5, 278
तिर्यग्न्यङ्घ्रिजगज्जयी परि°	8, 335	तुमुले तत्र शस्त्र्याऽङ्गं	8, 29
तिलकस्य पुरो गत्वा	8, 821	तुरग त समारुह्य	4, 268
तिलके विजयेशस्थे°	8, 733	तुरगबहलैर्हन्य°	8, 743
तिल तिलं त कृत्वा च	4, 328	तुरङ्गं मन्दुराचक्र°	8, 1285
तिष्ठन्ति ये पशुपते	3, 199	तुरङ्गयुग्योपस्कार°	8, 1573
तिष्ठेत् कदाचिद् धूर्तोऽयम्	8, 328	तुरङ्गकलोकेनाऽऽकान्तान्	8, 2843
तिष्यवैश्यार्घदेवाद्या	8, 1543	तुरङ्गकसमरे यावत्	7, 51
तिष्वं सुरेन्द्रवत्याद्या	5, 226	तुरङ्गसैन्यमानिन्ये	8, 885
तीक्ष्णप्रयुक्तिभिः सैन्य°	8, 2199	तुरङ्गैः सह यातेऽथ	8, 923
तीक्ष्णाक्षेपे संप्रविष्ट	6, 171	तुर्ये युगेऽपि भूपाल	4, 225
तीक्ष्णा दृढद्वारगृह°	7, 671	तुलाधर इव स्रष्टा	7, 1373
तीक्ष्णान् प्रयुज्य क्षमापस्तु	8, 2153	तुलापहारोपचय°	5, 176
तीक्ष्णास्तु पिहितद्वाराः	7, 655	तुला कृत्वा त्रिभागोना	5, 171
तीक्ष्णेर्निजतया दत्त°	7, 660	तुल्योत्साहासहिष्णुत्वाद्	8, 20
तीव्रप्रयत्नो नृपतिः	8, 683	तुषारकालविषमान्	8, 2714
तीव्रशक्तेर्नृपस्यैवम्	8, 2267	तुषारवर्षैर्बहलैः	4, 367
तीरे परस्मिन् सरितो	8, 3147	तुषारशर्कराशुक्ल°	8, 1863
तीर्थप्रस्थानदिवसाद्	8, 2413	तुष्ट पटहवाद्येन	7, 1116
तीर्थं प्रस्थाप्यमानेषु	8, 1007	तु खारश्चङ्कुणश्चके	4, 211
तीर्थस्थितस्य न स्यान्मे	8, 2344	तु खारा शिखरश्रेणी.	4, 166
तीर्थस्थित स्वकुलजान्	5, 305	तूर्णं पुरप्रवेशाय	7, 1325
तीर्थस्थिते चित्ररथे	8, 2352	तूर्णं राजाज्ञया तेन	4, 603
तीर्थायतनपूर्तेऽस्मिन्	8, 3382	तूलमूल्यापहर्ता च	4, 638
तीर्थासेवनमौनभागपि	6, 309	तृष्णी स्थित ततो भूयं	4, 65
तीर्थे मन्मथजित्स्वग°	8, 3369	तृतीयेऽहि शुचे शुक्ले	8, 717
तुक्कद्विजादयो मुद्व्या	8, 1013	तृष्णार्तं स्वर्णभृङ्गरात्	4, 477
तुक्कात्मजस्य कलशस्या°	7, 220	ते कुम्भवादनैर्मुण्ड°	8, 98
तुङ्गस्थाने ततो राज्ञा	7, 106	ते कृत्वा सुमहत्कर्म	7, 23
तुङ्गस्य प्रथमाघाते	7, 84	ते कृष्टशस्त्रा द्वाराणि	8, 808
तुङ्गात्मजोऽपि कन्दर्प°	7, 73	ते गङ्गाविपवाक्याना	5, 256
तुङ्गानुरागिणी राज्ञी	6, 322	ते गुल्फदामभि कृष्टा.	8, 350
तुङ्गावपातनहठव्यसनी	7, 1440	ते छादयन्तः स्मेरास्या	8, 1292
तुङ्गास्कन्देन विप्रोऽय	7, 17	तेजस्सेनस्तु शूलाग्रे	8, 399

ते जित्वा नवते वर्षे	5, 261	तेन श्रियं तु विश्राण्य	8, 2394
तेजोनाम्नो बलहरात्	8, 2695	तेन षोडशभिर्लक्ष.	1, 86
तेजोविशेषचकितै	4, 424	तेन संत्यजता राज्यं	4, 389
तेजोविस्फूर्जिता तत्तद्	8, 269	तेन सर्वाधिकारेषु	7, 364
ते तत्राभ्रंलिहा सौधा	3, 359	तेन साश्चयनैश्चल्य°	8, 2245
ते तदाकर्ण्य यं मन्त्रं	7, 559	तेन सिंहासने कान्ते°	8, 481
ते तन्निघणः क्षणाद्गधा	5, 340	तेन स्वमण्डलेऽखण्ड°	1, 94
ते तन्निर्वासनादेव	7, 1011	तेन स्वयमयोग्येन	7, 1162
ते तमुच्छुष्कमृल्लेप	3, 401	तेन स्ववर्धितो द्वारा°	8, 178
ते तावन्तोऽप्यश्मवृष्ट्या	8, 1685	तेन हुष्कपुरे श्रीमान्	4, 188
ते तीक्ष्णतीक्ष्णतरणौ	8, 3287	तेनाऽग्निनोर्वरीवाय	7, 409
ते तु गोप्तृशिवार्याद्यान्	7, 706	तेनाऽङ्गीकारितो गर्ग-	8, 441
ते तुरुष्कान्वयोद्भूता	2, 170	तेनाऽतिरभसात् स्थानं	8, 779
ते तुरुष्काहवे राज्ञा	7, 118	तेनाऽतिव्ययिना नव्य°	8, 1947
तेऽथ संमन्त्र्य कश्मीरान्	6, 335	तेनाऽथ लब्धस्थैर्येण	8, 40
ते द्वारपतिमायातं	8, 2935	तेनाऽनुपचिताङ्गेन	8, 50
ते धावन्तो व्यभाव्यन्त	8, 1753	तेनाऽन्ते भगवद्गीता	5, 125
ते ध्यातमात्रा संप्राप्ता	3, 451	तेनाऽन्नेन परीक्षार्थ	7, 688
तेन ऋणवर्षस्य	4, 246	तेनाऽपि योर्धैर्गर्गस्य	8, 434
तेन कमागतं राज्य	1, 351	तेनाप्यभ्यर्च्यमानं तत्	3, 447
तेन जातु परीक्षार्थ	1, 128	तेनाऽप्रतिसमाधेयो	8, 1049
तेन ते क्षमाभुजा मान°	8, 92	तेनाऽऽयासहता नीत.	7, 214
तेन दिव्यानुभावेन	8, 2904	तेनाऽवादि ततः कर्तुं	8, 2136
तेन नागरखण्डादि°	7, 194	तेनाऽऽवेदितनिर्व्याज°	8, 3096
तेन नीतिविदाकान्ता	7, 516	ते निर्याताः सूर्यमती°	7, 673
तेन प्रधाननाशेन	8, 551	तेनेति प्रभुराख्यात.	7, 1272
तेन प्रयागोपहृतं	7, 1670	तेनेति प्रेर्यमाण स	4, 57
तेन प्रशस्तकलश°	7, 888	तेनेतिहासिनी नीति	8, 87
तेन प्रसङ्गभङ्गेन	7, 615	तेनैवमुक्तास्ते पापा	8, 260
तेन प्रहिण्वता राज°	8, 2272	तेनैवं स्वाम्युपालम्भ°	7, 981
तेन प्राणानुपेक्ष्यैवम्	7, 1451	तेनैव वर्धिताऽमुत्र	8, 1150
तेन छुण्ठितसर्वस्वः	5, 428	तेनोद्दीपितदौःशील्य	7, 292
तेन वारिप्रदानेन	4, 233	तेनोद्धृतासु सलिलाद्	5, 121
तेन वैरिचमूश्चक्रे	8, 2835	तेनोपकूलं कालिन्याः	1, 60
तेन शरपुरे भग्ना	7, 1356	तेनोपयुज्यमाना च	8, 125

तेऽपि जन्या इव वरं	8, 724	ते सान्त्वयमाना भूमर्तु	8, 903
तेऽपि बिज्जादयः क्षिप्रम्	7, 564	तेऽस्माकं पतयश्चौर	3, 23
तेऽप्यन्तेऽनन्तपालाद्या	7, 1619	ते स्वर्णप्राहिणो विप्राः	6, 347
तेऽप्यल्पा वा महान्तो वा	8, 3111	ते हि छिखोऽज्झते हर्षं	7, 782
ते भट्टपादास्त्रासेन	7, 280	ते हेलया लम्बकूर्वा	8, 904
तेऽभिवन्द्य प्रभोल्लेखम्	3, 235	ते ह्यच्छिन्नतटस्थात्वाद्	8, 3112
तेभ्य स मुष्टिघातादि	7, 311	तैरुद्धृत्य यदा नीत	7, 18
तेभ्यो हलधरः सूर्यं	7, 208	तैरुरःपार्श्वं पृष्ठादि	8, 283
ते मल्लकोष्ठजनका	8, 897	तैर्गन्तुं स्वभुवो निवारितं	1, 367
तेऽमात्याश्चारणत्वेन	5, 419	तैर्गृह्याग्रे कृतास्कन्दो	1, 257
ते यत्रोज्झटितास्तेन	1, 116	तैर्मथ्यामत्तको नाम	8, 273
ते युवानो मदोन्मत्ताः	7, 1143	तैर्हिप्रागेव भङ्गं स	7, 1314
ते यौवनभरोन्मत्ता	7, 1063	तैर्हिरण्यपुरोपान्ते	8, 730
ते राजन्यजितापीडे	4, 693	तैलस्त्रिगंधमुखः स्वल्पा	8, 129
ते राज्ये हर्षभूमर्तु	8, 272	तैश्चान्यैश्च विटैश्चाटु	7, 303
ते रामस्वामिनं प्राप्य	4, 327	तैश्चाऽन्यैश्चाऽग्रहारैश्च	8, 899
ते रुद्धनगरा दाहं	8, 734	तैस्तत्र दत्तद्रविणै	7, 540
ते रुद्धपाथसस्तर्षं	8, 2565	तैस्तैर्निमित्तै सधानम्	8, 2543
ते वादिनः पराजित्य	1, 178	तैस्त्रिल्लकादिभिर्गूढं	8, 2496
ते शशाङ्कानने दृष्ट्वा	1, 210	तै खण्ड्यमानमुच्चण्डै	3, 403
तेषामाक्रान्तदेशाना	4, 688	तैः पित्तोद्रेचकैर्भुक्तै	4, 527
तेषामाश्वयुजीराजं	4, 710	तैः प्राये प्राकृतप्रायै	7, 1158
तेषामुद्योगमाकर्ष्य	7, 370	तैः शान्तवैरैर्विदधे	7, 1083
तेषा कथाव्यवस्थासु	5, 80	तैः सजातीयदाक्षिण्यात्	8, 2209
तेषां तस्य च मात्सर्य	8, 22	तै सर्वैर्दससंग्रामै	7, 1243
तेषां त्राणार्थमन्येषाम्	8, 2936	तोरणावलयो राजं	7, 1235
तेषां परेद्युः पार्श्वं स	8, 2937	तोलकानां सहस्राणि	4, 201
तेषा पुनश्च दोर्ध्न्दं	8, 2644	तौ चाऽवालगता शीतं	8, 2045
तेषा मध्ये वसन् गूढम्	6, 345	तौ तत्राश्वस्थितावेव	6, 213
तेषां हयसहस्राणि	8, 2847	तौ दम्पती पुनर्हेमं	7, 407
तेषा हि वीवधासारं	8, 2516	तौ नागराजवदनौ	8, 2859
तेषु तेषु प्रदेशेषु	6, 306	तौ मानिनश्च तद्भृत्याः	8, 525
तेषु बन्धेषु स्नीतुं	7, 915	तौ रक्षित्वा बलं प्राप्तौ	7, 1199
तेषूपरुद्धराष्ट्रेषु	8, 1846	तौ रामलक्ष्मणावेतौ	7, 1203
तेष्वायतेष्ववष्टम्भं	8, 402	तौ रुदित्वा सुतस्नेहं	7, 318

तौ विज्वराज दर्पोष्ण°	8, 2326
तौ व्यूहावथ पर्यायै.	8, 2832
त्यक्तकार्यानुसंधाने	8, 657
त्यक्ताहारस्य च निशा	8, 2310
त्यक्तोष्मवैकृतं पाथ	8, 3200
त्यक्तवाञ्छुकानि शय्याभ्यो	7, 411
त्यक्तवा मडवराज्यं स	8, 751
त्यक्तवा मल्लार्जुनं धन्यो°	8, 2191
त्यजद्भिर्गण्डशैलादि	7, 1182
त्यज्येत हृतकार्योऽसौ	8, 1623
त्यागप्रलयजीमूतो	7, 773
त्यागभीरुतया तस्मिन्	5, 204
त्यागिनं हर्षदेवं स	7, 937
त्यागिना क्षेमयुतेन	6, 175
त्यागिनो निष्कलङ्कस्य	3, 196
त्यागी तत्कोशसभार	7, 962
त्यागेन चक्रे विशदा	4, 373
त्यागे वा पौरुषे वाऽपि	3, 254
त्रयोदशाब्दे ज्येष्ठस्य	5, 413
त्रस्तोऽथ त्रिलोकस्तैः	8, 2740
त्रस्तोऽलंकारचक्रोऽथ	8, 2941
त्रस्यन्नोजसनामा च	8, 2869
त्राणं सिंहनखा द्रुमादि°	8, 828
त्रातव्यसंश्रयोपेक्ष्य°	8, 3106
त्रातु त देवसरमं	8, 2742
त्रातुं सप्रामपालस्तान्	7, 1155
त्रासपाण्डून् द्विधा वक्त्र°	8, 2836
त्रिगर्ताना भुवं जित्वा	3, 285
त्रिगर्तेषु दया शील	8, 1531
त्रिंशद्विंशत्सु यातासु	8, 126
त्रिपुरेश्वरभूतेश°	5, 46
त्रिरात्रोपोषितं तत्र	4, 100
त्रिलोक्यां रत्नसूः श्लाघ्या	1, 43
त्रिलोचनोऽपि संश्रित्य	7, 65
त्रिलोकः प्रबलैरन्यैः	8, 2957

त्रिलोकः संदिशन् दूतैः	8, 2793
त्रिलोकानुचरा युद्धम्	8, 3283
त्रिलोको जयराजश्च	8, 2730
त्रिलोकान्मूलन कुर्या	8, 2739
त्रिलोकं भोजसविध	8, 3113
त्रिलोकेनाभिधं दृष्ट्वा	7, 1337
त्रिवर्गं सेवमानं स	7, 510
त्रीन्वारान्समरे जित्वा	4, 167
त्रैलोक्यजीवितेनापि	3, 43
त्रैलोक्यनाम्ना सूतेन	7, 1604
त्रोटयत्यायसान् बन्धान्	6, 248
त्र्यहोनाश्वतुरो मासान्	8, 480
त्वत्प्रसादबलाद् राजन्	7, 635
त्वत्सम्बन्धादिमे दिक्षु	8, 3229
त्वदादिर्यो व्यधाजन्तून्	3, 57
त्वं हि स्वामिहितायैव	4, 293
त्वया निषेधिते वैरे	8, 1354
त्वयाऽप्यायमनालोच्य	7, 848
त्वयाऽप्यस्मद्वितार्थाय	1, 232
त्वयि दस्युर्विपर्यस्येत्	8, 2690
त्वयि प्रशामति महीम्	4, 83
त्वयि भिक्षाचरे चैक°	8, 1652
त्वयि राजनि निश्चौरै	6, 46
त्वयैव तस्मादेकोऽथ	5, 202
त्वय्यर्पिते पार्वतीय°	8, 3231
त्वय्यस्मासु च सर्वेषु	8, 2537
त्वलक्ष्मीमात्रशेषां क्षमा	7, 555

द

दक्षिण दोर्न तच्चक्रे	8, 3291
दक्षिणस्मिन्नेव पारे	3, 358
दक्षिणा सान्तकामाशा	1, 290
दग्धप्राप्यङ्गविगलद्°	1, 260
दग्धं वेणुवनं परस्परमहा°	5, 478
दग्धाङ्गारकदम्बके	2, 78

दग्धे वडोसके भिक्षा°	8, 1264	ददर्श सौस्सलं मुण्डम्	8, 1446
दग्ध्वा तृणं तनु घनं प्रत°	8, 1790	ददर्शोच्चावचैस्त च	8, 2130
दग्ध्वाऽथ राजधानी ताम्	7, 1584	ददाति यद् भवान् दत्ता	6, 65
दग्च्छक कम्पनाधीश.	8, 177	दधती रूपमाधुर्य°	3, 418
दण्डकालसकं दण्ड°	7, 1446	दध्यौ च धिङ्नो ये शश्वत्	8, 2878
दण्डकालसकाख्यस्य	7, 1444	दध्यौ विज्ञतरो भोज	8, 3204
दण्डधारे त्वयि क्षमाप	4, 108	दध्यौ सोऽथ गतक्रोध	4, 382
दण्डनायकता प्राप्य	7, 951	दध्यौ सोऽथ ध्रुवं राष्ट्रे°	8, 2057
दण्डनायकमुख्येऽपि	7, 1309	दम्पतिभ्यामिभ्यं ताभ्याम्	2, 12
दण्डनायकसैन्येभ्य	7, 975	दंपती राजराजाख्ये	7, 186
दण्डाहो राजवदनो	8, 2916	दम्भमित्यभिसन्धाय	8, 1853
दण्ड्याना दण्ड्यमानाना	8, 116	दरतुरुष्काधिपयो	5, 152
दत्तदीपादनर्गच्छन्	8, 833	दरदानयने काष्ठ°	8, 468
दत्तपार्ष्णिक्कषाघात	7, 393	दरदाऽभ्यर्चितं तत्र	7, 913
दत्तप्रवेशादेशोऽथ	6, 44	दरदा मन्त्रिणा जात°	8, 2483
दत्तभयः स नागोक्तं	4, 597	दरद्देशं ययौ मल्ल°	8, 1130
दत्तमार्गं तस्य राजा	8, 202	दरद्देशं व्रजन् दृष्ट°	8, 3041
दत्तरक्षाञ्जनं ताम्ना°	8, 3376	दरद्देशान्तिके कृत्वा	1, 93
दत्तवान् भागिकसुताम्	8, 1922	दरद्वलाम्बुधिर्धान्	7, 1198
दत्तान् कल्हक्षितीशेन	7, 1351	दरद्वराजद्रुमोऽन्योन्य°	8, 2467
दत्तार्गले नृपगृहे	6, 241	दरद्राजानकानीत°	8, 2868
दत्तास्कन्दास्तु दुल्लाथाः	7, 1054	दरद्राजे मणिवरे	8, 614
दत्ते मया बिम्बहि वा	8, 3235	दर्पज्वरोष्णभूपाल°	1, 279
दत्तो द्वाराधिपेनाऽग्नि.	8, 2944	दर्पेण सचिवे वाचं	8, 869
दत्त्वाऽप्रहारं लेदर्या	1, 87	दर्शनाभ्याससवृद्ध°	5, 383
दत्त्वाऽनुकूलैरायत्या	8, 2014	दशमासान्मदाद्याना	8, 1453
दत्त्वाऽपि यत्स मध्यस्थं	4, 323	दस्यवो मन्त्रिसामन्ता	8, 7
दत्त्वा राज्ये नागपालं	8, 624	दस्युषूयतसङ्गेषु	8, 2971
दत्त्वा शिवोऽमृतरुचे.	8, 2025	दस्युस्तु हिमवृष्टयन्ते	8, 2692
दत्त्वा स्तनंधयायाऽपि	7, 257	दस्यूनामसवः कण्ठे	8, 1734
ददद्भनं धनेशश्रीः	8, 809	दस्यूना सुस्सलो राजा	8, 1033
ददर्श च क्रमाद् दूर°	8, 2672	दाक्षिणात्याऽभवद्भङ्गिः	7, 926
ददर्श पीठे देवस्य	5, 49	दाक्षिण्यं वामता यातम्	8, 1618
ददर्श पुनरुद्यान°	3, 413	दाक्षिण्यात्प्राणदस्यास्य	3, 524
ददर्श शत्रोरद्रोहान्	8, 120	दाक्षिण्योल्लङ्घनप्राय.	7, 457

दाक्ष्यदाक्षिण्यगाम्भीर्य°	8, 2663	दिनक्षयव्यञ्जिताध्व°	8, 3184
दाक्ष्यं कियदिदं तस्माद्	1, 10	दिनद्वयमनायातो	8, 2119
दानं च सूत्रता सूक्ति	5, 189	दिनद्वयेन साधेन	1, 129
दानेन भविता मोक्ष	4, 560	दिनानि कतिचिद्यानि	4, 237
दानेन सुदिन कुर्वन्	3, 247	दिनानि सप्त संरुद्धे	8, 12
दापयित्वा पति राज्यं	7, 248	दिने दिने राजसैन्यात्	4, 411
दायादादिबलैर्नष्टा	1, 161	दिने दिने सानुशयो	7, 238
दायादा व्ययभीरुतापरि°	5, 191	दिनेऽश्वन्तिपुरादीना	8, 649
दायादाश्रयण राज°	7, 1459	दिनैरभ्यधिके मास°	8, 1679
दायादोष्ठद्वयादेव	8, 2668	दिन्नाग्रामस्थिते भोजे	8, 2933
दारदं तद् बलं दृष्य°	8, 2842	दिवसे सन्निधानेन	5, 317
दारूणामाकराः कोश°	8, 2390	दिवारात्रं हतप्राणि°	1, 292
दावाभिसारराजेन	5, 141	दिव्यानुग्रहभागुग्रा°	1, 348
दावाभिसारेऽप्युर्वीश°	8, 2440	दिव्येन पाणिस्पर्शेन	3, 411
दावानलोल्बणभुवो	4, 582	दिव्यै प्रसूनैः संवीतौ	3, 452
दावोद्दीपनकूटयन्त्र°	8, 358	दिशन् विजयसंदेहम्	8, 347
दासस्तवार्यं कल्याणि	4, 438	दिशस्ततो वीक्ष्य वाहै	8, 2777
दासीकृत्यं तथा पुत्र°	7, 250	दिष्टवृद्धिपरिक्षित°	8, 1919
दासीश्च देवता एता	7, 1129	दिष्टया तदनुकम्प्याना	7, 1290
दास्येऽप्ययोग्यो यो राज्ये	8, 1494	दिष्टया सदैव वैमुख्यम्	2, 157
दाहलुण्ठनसंग्राम°	8, 1157	दीनोपभोगरहिताः	7, 501
दिक्कामिनीमुखोत्कीर्ण°	3, 382	दीनारन्यसन भूलैः	7, 497
दिक् चक्रे नियतेर्भ्राम्यन्	8, 2498	दीनारभाण्डमौञ्ज्जीत्स	5, 108
दिगन्तरस्थे भूपाले	4, 326	दीनाराणा दशशती	5, 71
दिगन्तरस्थे भूपाले	4, 186	दीनाराणा दशशती	6, 38
दिगन्तरस्थो ग्रामीणा°	5, 172	दीनाराणा धान्यखारिः	7, 1221
दिगन्तरादथाऽऽयातो	8, 1117	दीनाराणा सहस्राणि	4, 698
दिग्जये पुरुषः कश्चिद्	4, 277	दीनारा भैक्षवे राज्ये	8, 883
दिग्जयोपार्जितैर्वितै	1, 202	दीपानुज्ज्वल्येत्युक्तो	3, 176
दिङ्निर्जयव्यसनिन	4, 667	दीपैर्निर्वातनिष्कम्पैः	8, 1370
दिदृक्षाव्याजत° सज्ज°	8, 1459	दीपपक्षैः खंगः साकं	8, 1180
दिदृष्टः क्षमापतिस्तेषा	8, 23	दीर्घदारुग्रन्थिभङ्ग°	8, 982
दिद्वापाल क्षमापाल°	7, 146	दीर्घदुर्दिननष्टार्क	2, 61
दिद्वाऽप्युदयराराजस्य	6, 355	दीर्घदु खानुभूल्यन्ते	8, 1217
दिद्दामठान्तिके व्यङ्ग	8, 349	दीर्घदौ स्थ्यशमक्षिप्र°	8, 1799

दीर्घप्रवासनिर्वेदान्	8, 2514	दुस्सहातङ्कदूतेन	8, 636
दीर्घप्रवासादायात्	8, 2642	दुःखेर्दीर्घप्रवासोत्थै.	8, 2607
दीर्घविभ्रवसक्षीण°	8, 1207	दूतं म्लानाननं वीक्ष्य	7, 653
दीर्घाञ्चलङ्घनक्लान्तः	6, 47	दूतं वितैः पूरयित्वा	4, 506
दीर्घास्पन्देक्षण रुक्ष°	8, 2637	दूत. प्रार्थयमानस्य	8, 1855
दीर्घोपल्लवयाप्येन	8, 1120	दूतौ टिक्कस्याऽर्धदेव°	8, 1305
दीर्घो हर्षनृपोदन्त.	7, 1729	दूत्ये विक्रथकत्वे वा	8, 3137
दीव्यत कान्तया साक	8, 1742	दूयेत मुह्येदाकन्देत्	8, 1798
दुग्धाब्धिधवलं तेन	1, 267	दूरद्वीपान्तरगता	8, 757
दुधुक्षुणा खशाना स	8, 1689	दूरनष्टे कुले तेन	8, 852
दुधुक्षुन् वीक्ष्य तानातैः	8, 403	दूरं निर्हृतमृद्धिस्तैः	4, 273
दुराण्डगमने खण्डि°	8, 2709	दूरस्थितो विङ्गसीहः	8, 2716
दुराशया धृतक्लेशं	3, 213	दूरस्थोऽपि हि भूभृत्स	4, 364
दुरुदकर्मथाऽऽशङ्क्य	8, 2542	दूरात्तत्सैन्यमालोक्य	1, 298
दुर्गभाजो बलासाध्या	8, 1680	दूरादखण्डितोत्थान.	8, 2482
दुर्गमत्वादनाक्रान्त°	8, 3308	दूराग्निर्मानुषे तत्र	4, 266
दुर्गमो भूमिसृन्मार्गो	8, 2107	दूरावरोहे प्रसृते	8, 2713
दुर्गया प्रार्थितं राजन्	3, 83	दूरे स्पर्धास्तु निस्तीर्णा.	8, 2567
दुर्गशृङ्गं हिमैः कृत्स्न	7, 1188	दुग्गोचरं पूर्वसूरिं	1, 14
दुर्गाणा लोहरादीना	6, 176	दुग्भ्या संभ्रमदीनाभ्याम्	8, 3089
दुर्गे सदग्धजीवोऽपि	7, 1167	दृढमनःपाणिपादैक्य°	8, 1748
दुर्ग्रहेणाऽमुना ब्रूहि	8, 3022	दृप्यन्तं राजवदनं	8, 2751
दुर्नयाचरणात्तत्र	7, 170	दृप्यन् पराजितं गर्गं	8, 352
दुर्भिक्षोपहता ग्राम्या	5, 89	दृश्यन्तेऽद्यापि कटकैः	4, 263
दुर्विद्यपर्षदा साकं	1, 354	दृश्यन्तेऽद्याऽपि सरिता	5, 101
दुर्वृत्तदमनेऽस्माभिः	8, 2235	दृष्टदोषान्स्थिति प्राप्ते	1, 365
दुर्शीलस्य प्रकृत्यैव	7, 277	दृष्टं जनकसिंहस्य	8, 935
दुष्कर्मदुर्भगान् भोगान्	4, 113	दृष्ट दृष्टं नृपोदन्तं	1, 9
दुष्कृतेनार्जितं वित्तं	4, 662	दृष्टं मुहूर्तादितावद्	8, 1504
दुष्प्रवादास्पदीभूतो	7, 225	दृष्टस्तदानीमेतावद्	8, 1171
दुष्प्रेक्षयाणा भवत्येव	8, 2287	दृष्ट क्रीडानगोऽन्यत्र	3, 361
दुस्तरव्यापदुद्रेक°	8, 2599	दृष्टः शीलाभिधो वृद्धः	8, 2171
दुस्त्यजात् सुतवात्सल्याद्	7, 468	दृष्टेन तादृशा भिक्षोः	8, 853
दुस्संलक्ष्यस्तु धर्मोऽसौ	6, 64	दृष्टैश्च पूर्वभूभर्तु°	1, 15
दुस्सहव्यसनोत्पत्तौ	8, 494	दृष्ट्या निर्दिष्टपार्श्वोर्वी°	8, 2653

दृष्ट्वा दुर्गाभिर्निगडं	8, 1822	देशान्तरादागम्य	4, 488
दृष्ट्वाऽन्येद्युर्नवं भूपं	7, 240	देशे कोशोपकरणं	7, 356
दृष्ट्वा बहुमतं प्रातः	8, 2874	देशे भूरितुषारोग्रं	8, 2511
दृष्ट्वा राज्याहमप्राप्य	8, 376	देशौन्नत्यानुसारेण	3, 249
दृष्ट्वा सहजपालाख्यं	8, 1326	देश्यैकदेशाल्लोर्नाम्न	3, 10
दृष्ट्वा स्वामिशिरश्छिन्नं	7, 90	देहत्यागोद्यतोऽप्यासीत्	3, 393
दृष्ट्वैव तं दैववशाद्	5, 476	देहिनी व्यसनापातं	8, 2999
देयविश्राणनानीको	8, 2605	देहे चाप्यहताप्याये	8, 2343
देव गीतमिदं यातं	5, 369	देहोपकरणत्व ते	8, 3101
देवगोब्राह्मणानाथां	7, 43	दैवस्याम्बुमुचश्च नास्ति	4, 545
देवताविष्टिताविष्टं	8, 1461	दैवात् संत्यक्तमेतेन	7, 378
देवतार्चनपर्यन्तम्	8, 1300	दैविको वाऽन्तरायोऽस्तु	8, 2649
देव दिव्यप्रभावेन	3, 20	दैवेन वा मोहितः स	7, 1032
देवस्य राजधान्येषा	4, 70	दैवेनोत्सारितारति.	8, 2020
देव शतकपालेशो	1, 335	दैवोपहतवीर्यो वा	7, 1307
देव समाप्तकृत्योऽद्य	6, 43	दोषास्त्यक्तत्वाऽन्यभूषेषु	4, 49
देवागाराद् विनिर्याता	8, 1480	दोषेणैकेन न द्वेष्यो	8, 2233
देविताऽभूद् यथा नागं	8, 3056	दो स्तम्भसंभृतासक्तौ	3, 98
देवी जगाद् तं भद्र	3, 421	दौश्लीत्यभाजो मातुश्च	6, 289
देवी भेडगिरेः शृङ्गे	1, 35	दौश्लीत्यमप्याचरन्त्यो	8, 366
देवी ता जानतोऽप्यस्य	3, 424	द्यूताऽऽसवाऽङ्गनासेवां	6, 153
देवी वा भव कान्ता वा	3, 427	द्रक्ष्यस्यावामपि तदा	1, 221
देवे निजप्रतापान्निं	8, 3218	द्रष्टुं त नाऽशकत् कश्चित्	7, 1281
देवेश्वरात्मज पितृन्	8, 214	द्राक्षाषण्डद्रुमव्यूहं	8, 1410
देवेश्वरात्मज पितृन्	7, 1533	द्राविड द्रविणं दत्त्वा	4, 604
देवोऽपि लक्ष्मणस्वामी	4, 276	द्राविडो मान्त्रिकः कश्चित्	4, 594
देव्यस्मदपचारेण	2, 31	द्रुह्यञ्जनककाणोऽपि	8, 879
देव्या कुलतरो कन्दः	1, 336	द्रोग्धाऽथ कम्पनेशः स	8, 746
देव्या शारिकयाऽट्टेन	3, 349	द्रोग्धाऽयं थक्कनं रक्षन्	6, 236
देशश्चाऽत्युल्बणः कृत्स्नो	8, 431	द्रोग्धु सुतोऽभवद्योगाद्	8, 1291
देश प्रबलतोयोऽयं	5, 68	द्रोणपुत्रास्त्रनिर्दग्धं	2, 95
देशाद् विनिर्गतैर्बिम्बं	8, 543	द्रोहं न कुर्यादेवं मे	8, 822
देशान्तरं जिगमिषुः	8, 2228	द्रोहसंभावनापापं	6, 207
देशान्तरं प्रयातेभ्यो	4, 632	द्रोहापवादभागेषु	7, 1014
देशान्तरागताद् दूतात्	8, 230	द्रोहार्जिताऽस्तु वा लक्ष्मी	4, 701

द्रोहेच्छया भयाद् वाऽपि	8, 2577	द्वितीयस्योरशाभर्तु	8, 3402
द्रोहेण तं हर्तवता	8, 3446	द्वितीयेऽपि दिने रुद्ध°	8, 1437
द्रोहोदन्तं पृच्छ्यमानो	7, 1036	द्वित्रा निशा स ते चाऽऽसन्	8, 1501
द्वन्द्वयुद्धे प्रवृत्ते तु	8, 24	द्वित्रान् मासान् सोऽनुभूत°	8, 615
द्वयोरालोक्ति चित्रं	3, 61	द्वित्रास्तद्द्वैधकाराणा	7, 567
द्वयोरेकस्य वा युद्धे	7, 1028	द्वित्राहान्तरितेऽभिन्ने°	8, 3123
द्राचत्वारिंशति साष्ट°	7, 1718	द्वित्राः प्रशस्तकल्शा°	8, 186
द्रापञ्चाशतमब्दान्दमा	1, 337	द्वित्रा प्रसङ्गसाम्बिध्यात्	7, 672
द्रापञ्चाशतमात्राय°	1, 16	द्वित्रा समाः समन्युः स	8, 2481
द्वारपादाप्रयोस्तुल्या°	8, 1964	द्वित्रेष्वहस्तु यातेषु	7, 1525
द्वारमन्यत् प्रसर्पन् स	8, 319	द्विधा कृता येन युद्धे	8, 2911
द्वारमाकान्तमुत्क्रोधो	7, 807	द्विपद्वीपिकव्यादुरग°	7, 792
द्वारं कनकदण्डेन	7, 92	द्विबाहुकादयो मुख्याः	8, 2506
द्वारं निवार्य भूपेन	7, 1179	द्विरदायुवपत्यश्व°	8, 9
द्वारं पदप्रवृत्तिभिः	8, 2160	द्विषत्संवर्तवर्षार्त्या	8, 3286
द्वारादिषु प्रदेशेषु	1, 122	द्विषा त्रिंशत्सहस्राणि	7, 978
द्वाराधिपस्त्वहेवाक°	8, 2503	द्विषा दृगोचराद् यात	7, 911
द्वाराधिपस्य क्षाम्यन्त	8, 2945	द्वेषादिवैकृतवत	4, 314
द्वाराधिपोऽहितोद्धार°	8, 2952	द्वेषो नामैष दुर्धर्षो	3, 520
द्वारे कङ्कणवस्त्रादि	7, 1236	द्वेषोन्मेषात् प्रसक्ताभिः	7, 425
द्वारे चकार कंदर्प	7, 887	द्वे सहस्रे सुवर्णस्य	6, 102
द्वारेण सह दत्तार्थो	8, 451	द्वैधेच्छुभि पात्यमानो	7, 379
द्वारे तिलकसिंहः स	8, 573	द्वैमातुरो दर्यकस्य	8, 864
द्वारेऽथाऽकारयत् सुजि°	8, 1634	द्वैराज्यकार्यमर्मज्ञ°	8, 700
द्राविंशतिमहान्युर्वी	7, 131	द्वैराज्यशङ्कया कंचित्	7, 919
द्विगुणोत्पत्तिदानेन	7, 1106	द्वैराज्ये प्रभवत्येवम्	8, 1037
द्विजकौलेयकन्यायो	8, 800	द्वैराज्ये सुस्तलस्याऽपि	8, 2809
द्विजस्तयोर्नायकाख्यो	5, 159	द्वैराज्योपप्लुते राष्ट्रे	8, 3332
द्विजस्तिव्याभिधो वीरः	7, 675	द्वौ खगेन्द्रसुरेन्द्राख्यौ	8, 3410
द्विजानुद्वेजयन् सुजिः	8, 2240	द्वौ तावल्पाशयौ राज°	8, 1645
द्विजेनैकेन सप्रातः	8, 226	द्वौ महाप्रतिमामभ्याद्	7, 1097
द्विजेन्द्रेऽमरकण्ठे तु	7, 276	द्वौ रघ्यावद्विजयौ	7, 1481
द्विजोत्थापितया क्रान्त°	8, 2241	द्वौ लाडो वज्रसारश्च	5, 227
द्विजोऽपि कौतुकाकृष्टः	1, 223	द्वौ शूरावरजौ धीर°	5, 26
द्वितीयं चलगञ्जाख्यं	4, 589	द्वयन्दमग्यरिसंतान°	8, 18

ध

धत्ते श्रियं सृजति कीर्ति°	7, 789
धनप्रलोभनिर्नष्ट°	8, 1921
धनमानादिनाश या	8, 894
धनमानान्तकृद् भूरि°	8, 1804
धनानि निरपत्यानाम्	7, 697
धन्यादिषु तिलग्रामं	8, 2507
धन्यास्ते पृथिवीपाला	2, 42
वन्योदयौ नृपः सुजि°	8, 2044
धन्योऽपि शिलिकाकोट्ट°	8, 2265
धन्योऽलंकारचक्रस्य	8, 2597
धन्योऽजतारो यस्याऽऽसीत्	8, 2289
धम्मटे विश्वसञ्ज्ञास्त्रं	7, 1027
यम्मिल्लप्रथनाद् यत्र	7, 923
धरित्रीपानपात्रेऽम्भ	8, 2787
धर्मः सर्वोपकार्येक°	8, 2234
धर्माध्यक्षो धनाध्यक्षः	1, 119
धर्मारण्यविहारान्तः	1, 103
धर्मासनस्थो राजाऽथ	6, 60
धर्मो धर्माद्यमी हेतुर्	4, 697
धात्रेयो मम्मको गुप्तो	8, 783
धात्र्या परस्मिन् वै तस्मिन्	7, 1492
धानुष्क केशवो नाम	8, 435
धारात्रिरूढसामर्थ्य	7, 343
धारासारै क्षणे तस्मिन्	7, 906
धार्मिकं तेन धर्माकं	7, 42
धार्मिको नृपतिर्ब्रह्म°	8, 628
धाष्टर्धादथाष्टमे वारे	3, 333
धावतस्तस्य घोराश्म°	8, 1763
धावतः पथिभिसैस्तैः	7, 1193
धावन्राज्येच्छया दुर्गा°	2, 4
धावस्ततोऽतिवेगेन	3, 406
धिक् कष्टं तस्करस्येव	7, 1727
धिग् राज्यं यत्कृते पुत्रा-	8, 1243

धिग्राज्यं यत्कृते सोऽपि	8, 1146
धिद् निर्विचारान् कुपतीन्	6, 323
धिङ्मामधन्यं यस्याग्रे	2, 32
धिया भाग्यानुगामिन्या	3, 493
धीधैर्यादिप्रकर्षेण	5, 312
धीमान् हलधरो युक्तया	7, 241
धीरः क सुस्सलादन्यो	8, 739
धीरः सुस्सलदेवोऽपि	8, 1156
धीर सुस्सलदेवोऽपि	8, 207
धीरेव पुंश्वली व्याजौ°	8, 1215
धीरैर्विधिश्च निश्चैयो	7, 1439
धीरो योधान् स्वधैर्यात्त°	8, 2255
धीशौर्यादिगुणेन भाग्य°	7, 1457
धी केशश्मश्रुवपने	6, 100
धुन्वन्नसिपट बद्ध°	8, 2018
धूपचन्दनतैलादि°	5, 168
धूमनिदग्धकूर्चाना	5, 462
धूमाद् गाढमलीमसात्	4, 41
धूमान्धकारसंच्छन्नाः	8, 1174
धूर्त स दत्तमध्यस्थो	7, 1508
धूलिध्वस्तकचरमश्रु	8, 2151
धैर्यवान् काकवदयस्तु	8, 599
धैर्याब्धिना कार्यशेषं	8, 1813
ध्यात्वेति सिहदेवेन	8, 1669
ध्यायन्तमेव तं स्वप्ने	4, 605
ध्रुव मृत्युः पुनर्नाहम्	8, 2124
ध्रुवं संस्पर्धतो वन्द्या	7, 1378
ध्रुवापायेन कायेन	3, 48
ध्वान्तेऽम्बुधरजालान्व्य°	8, 2797

न

न कश्यपेनोपकृतं	5, 113
न कार्यः स्वामिनो द्रोह	8, 1253
न किञ्चित्प्रत्यभात् तत्त्वं	8, 3146
न कृताधिगमावावा	7, 634

न के लोभं समुत्पाद्य	5, 320	नन्दिक्षेत्रे त्रिभुवनगुरो	2, 170
न कोऽपि शत्रुभृतसोऽभूत्	8, 1344	नन्दिक्षेत्रे पुरं कृत्स्न	8, 77
नक्तमातोद्यवाद्यज्ञैः	7, 287	नन्दिक्षेत्रे व्ययीकृत्य	7, 954
नक्षत्रेष्विव भूपेषु	5, 154	नन्दिक्षेत्रे स तत्राऽऽद्यै	8, 2365
न खड्गी न हयारोहो	8, 1505	नन्दिक्षेत्रे हरावास°	1, 36
नखनिभिन्नगात्रास्त्र°	4, 577	न न्यघ्नन्न च वेद्वन्पु.	8, 2051
नगर मल्लकोष्ठाजि°	8, 1060	नन्वयं पतितो जाल्मे°	4, 653
नगर हिमवृष्टयन्ते	8, 1448	न पलायिष्ट निर्विघ्न°	8, 2250
नगरस्थेन तेनाऽथ	8, 932	न पश्येत्सर्वसंवेद्यान्	1, 5
नगराधिकृतस्तस्मिन्	8, 256	न पुत्र पितरं पुत्रं	8, 1343
नगराधिकृतो भूत्वा	8, 3334	नता हलधरस्याऽथ	7, 1076
नगराधिपतिर्भुग्य	6, 296	नतोत्पलस्य विदधे	8, 3433
नगरापणवीथ्यन्त	8, 947	न प्रत्यभैत्सीत् ताटस्थ्यं	8, 771
नगराप्रतिलोम्याय	3, 352	न प्राणा द्रविणं नाऽद्य	8, 3239
नगरेऽपि स्वनामाङ्क°	8, 3359	न प्रियाक्रन्दितैः स्निह्यन्	7, 456
नगरेऽपि हर प्रत्य°	8, 2432	न बभूव स वेषादौ	8, 489
नगरे सन्यपतय.	8, 728	न भवेत् पविपातेऽपि	8, 531
न गृह्णाति शमं वेत्ति	8, 3103	न भूमिर्न दिशो न द्यौः	8, 1173
न च ते दुर्मतौ त्यक्ताः	7, 339	न भृत्यैस्तद्विध सिद्ध	8, 2808
न च नामाऽस्ति तातस्य	5, 185	न मन्त्रो न च विक्रान्ति	8, 417
न चास्माद्धनमादाय	3, 145	नमन्नपि हरिर्हिन्याद्	5, 323
न चेत् कलशभूपाळ°	8, 153	न मर्त्येषु न देवेषु	7, 875
न चेद् व्याप्य इवैतस्मिन्	8, 770	नमस्तस्मै तत कोऽन्यो	3, 512
न तत्पुरं न स ग्रामो	4, 181	न मान न यशो नार्थान्	3, 44
न त प्रासादयद् राजा	8, 1622	न मूर्खगुरवो मत्स्या°	6, 11
न तस्याऽर्थः कोऽपि नष्टो	7, 514	न मे राज्याय यन्नोऽर्थ	8, 1023
न त्याज्यो राजपुत्रोऽसौ	8, 3079	नम्रं द्वारेऽमूचेऽभूद्	8, 2662
न त्वं निससत्त्व कय्याया	7, 1034	नम्रं सप्राडथैवं स	3, 62
न त्वं पद्मपलाशाक्षि	4, 437	नयता गण्यतामस्मान्	3, 294
नदत् स्वबलाद् बाधं	8, 1080	न यत्प्रभु प्रियं मृत्य	7, 552
नदन्तरतुमुलं योधा	7, 670	नयद्भिर्गुणता दोषान्	1, 356
नदंस्तद्रक्षया धीर	2, 108	न यन्त्रपुत्रकस्येव	7, 340
नदित्वा प्रहरंस्तेजं	8, 315	नय सेना पितुर्भीति	7, 380
न नाम कण्टकाकीर्ण	5, 322	नयाञ्जलिषु बद्धेषु	4, 128
ननाश तेनोपायेन	6, 352	नरनागाश्वबहुल	4, 541

नरनागाश्वसहारः	4, 446	नाऽकुप्यन्मपितुर्मुण्डम्	8, 1783
नरवाहनमुख्यास्तु	6, 239	नागपालस्तु सौभ्रात्रं	8, 1468
नर पौरुषनैष्ठुर्य°	8, 1274	नागभ्रातृव्यसहितो	8, 3306
नर षष्टिं तस्य सूनुः	1, 338	नागासानिध्यलब्धर्द्धि°	8, 2996
न राजबीजी नोच्चण्ड°	8, 447	नागाह्वयो द्रोहहीनो	7, 767
नर्तकी शिक्षयन् रात्रौ	7, 1140	नागे बद्धे तल्लुट्टम्बैः	8, 2987
नर्मभिर्गर्भचेटानां	3, 153	नाचोदिता वाक्चरती°	2, 73
नर्म ह्येपणकारि वाक्य°	7, 304	नाऽच्छिन्नवह्निविषशस्त्रं°	8, 223
नर्माङ्गताया निस्सारो	8, 2366	नाऽऽजौ तैरेव्यताऽऽधातु	6, 252
नवकर्माश्वबाहुल्य°	8, 493	नाट्यं सर्वजनप्रेक्ष्य	2, 16
न वय्या प्राणिन इति	3, 88	नाऽतिप्राहुं नाऽतिक्रशं	8, 3208
नवबन्धनशोकार्त°	8, 1890	नातीव स्वल्पया स्थित्या	3, 152
नवं नव प्रतिदिनं	4, 342	नाऽत्यक्षद्धर्षदेवश्चेत्	8, 2546
नवराजोचिताचारै	2, 118	नादमाकर्ण्य संग्रामं°	8, 3170
नवाऽवमानुखिन्नः स	6, 204	नादातृगृहजो लुब्धो	4, 91
नवा विरेजे राजश्री	5, 450	नाट्यश्चिहतोऽसाध्यः	8, 1782
न विक्रमकथासत्रं°	8, 3266	नाऽदृश्यन्त च गेहिन्यो	6, 12
न विगृह्य गृहीतोऽसि	8, 3216	नाऽदौ किञ्चिद् भवति	7, 1732
न विद्मः किं तदा वृत्त	7, 1323	नाद्यापि या भुवो दृष्टा	4, 339
न विप्रगुरवः साम	6, 10	नाऽद्राक्ष्म नाऽश्रौषम वाऽपि	8, 2334
नवीकृतवतो देश	1, 190	नाऽध्यासरोहाऽर्धकार	8, 2477
नवेषु डामरानीकाः	8, 1019	नानन्यज पितृद्वेषी	4, 92
न व्यरंसीद्धिमं तत्तत्	8, 3116	नानाजनपदाकीर्णं	3, 228
न व्यलोक्यत मार्गेषु	8, 1435	नानादिगन्तराख्यात	3, 129
न शेखरे न प्रदरे	8, 3226	नानादिगन्तरायात°	4, 11
नष्टानुशोचनव्याजात्	8, 2614	नानादिगन्तरायातैः	8, 1909
नष्टोऽय नैष भवितेत्य°	8, 804	नानादिगन्तरायातो	8, 571
न सिंहनादैर्नो भेरी°	7, 1709	नानाप्रकारानारोप्य	7, 347
न सेहे नाममात्रं य	8, 44	नानावश्या परेऽप्युग्रं°	8, 1086
न स्फुरन् न च समीलन्	8, 269	नानावीरुत्तृणपरिमलै	1, 370
न हतो नाऽपि निर्दग्धः	8, 340	नाऽनीतिविन्नाम कश्चित्	7, 1530
नहि क्षुद्राश्वकायस्थ°	8, 114	नानेहा विग्रहस्याऽयं	8, 2886
नहि स्वगृहवद् भिक्षोः	8, 1365	नान्यस्मिन्नपि दण्डस्य	4, 96
नह्यनन्याभिभूतेन	8, 1801	नाऽन्यस्योत्थानशीलत्वं	8, 1020
नाकारमुद्रहसि नेव	3, 252	नाऽन्यः स इव कालेऽस्मिन्	7, 1715

नान्वगा परिणेतारं	4, 98	निजचित्तापराधेन	7, 314
नान्वग्रहीदनुग्राह्यात्	1, 353	निजदेशं प्रति तत	4, 470
नापौंश्वलीयो दुःशीलो	4, 90	निजमुत्तरघोषं ते	6, 281
नाऽबुद्ध मा ध्रुवं राजा	7, 1030	निजश्रियाऽतिभूयस्या	7, 599
नाऽऽभजङ्गामरानीक	8, 1101	निजाग स्मरणात् कोष्ठे°	8, 2042
नाभीनलिनकिञ्जल्क°	4, 196	निजा जयवने सूर्या°	7, 952
नाभूद्विसदृश सूनुः	4, 584	निजैरुपेक्षितश्चक्रे	7, 1501
नाम पङ्कुरिति प्राप	5, 254	निजैर्विहस्यमानोऽपि	8, 2940
नाम भागवताना च	7, 254	निजैर्हरद्भिरश्वदि	8, 820
नामान्यद् विनयादित्य	4, 517	नितान्त कृतकृत्यस्य	4, 635
नामाऽप्यलब्धा सैन्यस्य	8, 1377	नित्य च श्वो विधास्ये तद्	7, 748
नाम्ना पत्तनमित्येव	5, 213	नित्यसंकेतवसतिः	7, 948
नायके गलिते शुद्ध°	8, 454	नित्याभ्यासेन युद्धाना	8, 1012
नाऽऽयाति वाडवशिखि°	8, 2666	निदाघे पुष्पताम्बूली°	6, 19
नाऽऽरोहति गिरं शत्रो	7, 1673	निदानं विप्लवे दीर्घे	8, 1776
नार्यो राजगृहं गत्वा	8, 174	निदेशेनैव मे पश्य	4, 300
नाऽवाप योग निर्गल्य	8, 1998	निद्राच्छेदार्यमन्योन्यं	8, 2562
नाऽसंस्कृतं वक्ति शिला	8, 703	निद्राच्छेदे च निशि स	8, 1788
नास्त्यत्र मत्समो वीर	8, 1688	निद्राणस्य तथा वेणु°	8, 2399
नास्त्युपाय स संसारं	2, 66	निद्राणोपेन्द्रजठर°	8, 2801
नास्त्येवाऽप्राप्तकालस्य	8, 1026	निन्दैराद्यूनतादैर्यः	8, 2357
नास्थानवर्षी स्थाने वा	8, 1912	निन्ये प्रवृद्धि व्यामूढैः	8, 217
नाऽस्माकं पैतृक राज्य	8, 387	निपत्य पत्नीन् रुन्धानान्	8, 1201
नाऽस्मिन् संततवेष्टनोल्बण°	8, 2623	निपत्य वीरशयने	8, 2115
नास्मै चिन्तामणिं दद्या	3, 165	निपत्य सकटे वीरः	6, 349
नास्य दम्भस्मयस्तम्भा°	8, 3194	निपत्य स्वल्पसेन्योऽपि	8, 967
नाहमून शुनो नास्ति	4, 67	निपोड्य लोक कायस्थैः	7, 1227
निकृत्तकरशाखोऽथ	8, 3300	निबद्धयौनसबन्धं	8, 589
निकृत्याऽस्य निजामाल्यौ	8, 2456	निबद्धवध्नशैथिल्यात्	8, 1506
निक्षिप्तेनैष लक्षेण	8, 154	निमन्त्रितैर्दौकितानि	3, 445
निगूढदारदौरात्म्य°	3, 506	निमित्तभूतमेतादृक्°	8, 999
निगूढे नन्दिशुभादि°	6, 331	निमित्तं मण्डलेऽमुष्मिन्	5, 179
निगृहीतवतो दुष्टौ	8, 3253	निमित्तीकृत्य मामथ	3, 89
निगृहीतास्तेन रोषात्	7, 1144	नियत नियतिस्रोतो°	8, 2986
निग्रहानुग्रहावस्मद्	8, 1629	नियतं निरुपादाना	8, 1811

नियन्त्रिता यद्गणितिः	4, 54	निर्भूषण म्लानजीर्ण°	8, 2636
नियम्यता विनिर्माणं	4, 59	निर्भूषणश्रोत्रपालि°	8, 2645
निरङ्कुशं चेष्टमाना.	4 685	निर्मत्सरोऽवन्तिवर्मा	5, 42
निरंशुक स सूर्याशु°	8, 1888	निर्माणलोठनैर्धाम्नाम्	8, 73
निरम्बरैर्निराहारै	8, 410	निर्मासनरकङ्काल°	8, 1211
निरर्थकान्साधुवादान्	3, 184	निर्यत्सतूर्यपृतना.	8, 735
निरायुधो राजभृत्याद्	8, 2332	निर्यन्त्र्य तेऽपि पर्याणं	8, 1507
निरालोको हि लोकोऽर्थ	2, 37	निर्यातान्त्र शत्रुभिस्तै.	8, 314
निराहारस्य वसत	7, 973	निर्यातेष्वथ तेष्वीषत्	8, 1293
निरुद्धो जगिगकाख्येन	8, 2278	निर्यातेष्वथ सर्वेषु	7, 544
निरुष्णीषोऽङ्गसंस्थूत°	7, 1641	निर्यान्तो मण्डपात् तीक्ष्णा	8, 1323
निर्गताया महापद्म°	5, 118	निर्यान्तौ वीक्ष्य तौ प्रेत°	7, 464
निर्गते मञ्जरीकुञ्जाद्	1, 207	निर्लज्जा दिल्हमद्वार°	8, 432
निर्गते लहरं मल्ल°	8, 645	निर्लज्जैर्निहतात् द्रोणधृन्	8, 375
निर्गत्य नगराद् यावत्	6, 202	निर्लुण्ठिततुरंगसि°	8, 1895
निर्गत्य मण्डपालम्	8, 470	निर्वर्तितप्राणयात्रौ	8, 2586
निर्णयेऽद्य तथा कृत्यम्	6, 37	निर्वाणगोष्ठीनिष्ठत्वं	8, 3196
निर्णयो वर्णगुरुणा	3, 85	निर्वाणमनु निर्वाति	3, 296
निर्दग्ध कलशाख्यं तत्	7, 1526	निर्वासने प्रवेशे च	8, 1981
निर्दम्भभाषितैरुद्°	8, 3044	निर्विभागे वर्तमाने	8, 471
निर्दम्भमस्य विस्त्रम्भाद्	8, 3090	निर्विभागैर्हते तस्मिन्	8, 1759
निर्दोषदोषाविष्कारे	6, 162	निर्वीरे मण्डले द्वेष्यो°	8, 1640
निर्द्रोहवृत्तौ भूमत्रा	7, 99	निर्वेतना सुकवयो	5, 205
निर्द्रोहस्योपकर्तुश्च	8, 2093	निर्व्यूटाद्भुतकार्येऽथ	8, 2036
निर्द्वारे सतमस्युग्र°	8, 1371	निर्व्यूटिशून्यैर्वाप्रौक्ष्यैः	8, 2012
निर्धाम नगरं पौराः	8, 1545	निर्वैतु प्रहसन् विट	8, 1613
निर्धूमस्य विसारिण्यो	8, 980	निर्वैदे तत्र गोप्तृणा	7, 1176
निर्धौतपाणिपादस्त्व	4, 229	निर्वर्तयिष्यति क्षमाभृत्	7, 556
निर्ध्वान्तं द्रुमसंबाधं	8, 2510	निवातस्तिमितैर्दीपै°	2, 44
निर्नष्टकण्टककुले	6, 367	निवारितप्रतीहार	2, 27
निर्निरोधप्रवेशः स	8, 3282	निवारितप्रवेशोऽथ	2, 68
निर्निरोध पथाऽनेन	8, 1077	निवार्य गौरकं कार्यात्	8, 637
निर्बन्धादथ पुत्रेण	7, 420	निवार्य चौर्याचरणात्	8, 62
निर्ब्रह्मण्यो जनः कृत्स्नो	7, 1722	निवार्य मरणयोग	3, 123
निर्भर्त्य्य पुत्रं गन्ताऽसि	8, 2578	निविष्टकटक तं स	8, 200

निवृत्तो लक्ष्मको द्वारात्	8, 1630	निष्प्रतिद्वन्द्वभावोऽस्य	8, 2102
निवेशिते परीहास°	7, 1384	निष्प्रतिष्ठैः सेव्यमानो	8, 870
निवेद्य सैन्यं तत्राऽथ	8, 646	निसर्गतरला नारीः	3, 515
निशम्य कृतसत्कारं	8, 1439	निसर्गद्वेषिणा प्राप्त°	8, 2195
निशम्य कृपणस्याऽऽर्तं	8, 52	निसर्गवञ्चका वेद्या	8, 131
निशम्याऽऽनीतदायादं	8, 623	निस्ताम्बूलतयोच्छुष्कौ	7, 1563
निशा प्रहरमहश्च	8, 356	निस्तोषाय गृहायात°	8, 1983
निशासु तत्तत्पृतना	8, 2563	निस्त्रिंशता तीव्रकोपः	8, 675
निशासु येषा प्रभवन्ति	7, 1113	निस्संशयं हतं ज्ञात्वा	8, 2156
निश्चितान्ते ततस्तस्मिन्	8, 1737	निस्सामर्थ्यं तद्विलोक्य	8, 2529
निश्चित्य सर्वोपायानाम्	8, 622	निस्सीमसैन्यसहितो	8, 3284
निश्चिन्वते हि ज्ञमन्या	3, 491	निस्त्रेहत्वस्य भूपाल°	8, 1917
निश्शब्दसैन्यो निर्यात	8, 1422	निस्त्रेहा नान्वगात्काश्चित्	5, 9
निश्शस्त्रः शस्त्रमन्विष्यन्	5, 410	निस्त्रेहा मातुलामात्या	5, 293
निश्शस्त्रेण गले क्षिप्त्वा	7, 852	निहतं शशमादाय	7, 1292
निश्शस्त्रो य क्षणे तस्मिन्	7, 83	निहतानन्तद्युम्भ°	8, 508
निश्शेषं निकटात्स लोक°	2, 165	निहता केऽपि मुषिताः	8, 841
निःशेषीकृतकार्यं स	8, 2914	निहते विजये ज्येष्ठ	8, 714
निश्श्रेण्यभावादारोढुम्	7, 1509	निहते विजये शाम्यत्	8, 695
निषिद्धजनबाहुल्यो	5, 56	निहत्य पातित पृष्ठात्	7, 1052
निषिषेध चिकीर्षा तु	7, 1079	निह्रुतेशित्वसदृशं	8, 1486
निषिषेध न तान् राजा	8, 433	नीडस्याऽन्त सरन्ध्रस्य	8, 3014
निषिषेधानुबन्धात्तु	6, 196	नीतं क्षौद्रार्द्रकं कासा°	8, 141
निषेधश्चि व दाक्षिण्य°	7, 549	नीतराजद्वयो व्यग्र	8, 2969
निषेधादनुगन्तृणा	7, 336	नीतस्य मण्डलेशत्वं	6, 73
निषेधाधायिनो भृत्यान्	7, 1280	नीतं प्रत्यक्षता दूर°	8, 2701
निष्कलङ्कैर्वशपूर्वै	8, 2633	नीताना च हताना च	7, 1196
निष्किञ्चनोऽप सन् ख्याति°	8, 2055	नीतिज्ञेन ततो राज्ञा	8, 211
निष्ठा बिम्बमुखान्निन्द्ये	8, 616	नीत्युज्ज्वलं व्यवहरन्	7, 37
निष्ठायामप्रतिष्ठत्व	8, 2478	नीत्वा नर्मकथाज्ञतां निज°	6, 167
निष्ठायाम् धैर्यचर्याया	7, 1035	नीत्वा प्रतिष्ठा वैकुण्ठ°	8, 2433
निष्ठान्द्वयेन धैर्येण°	8, 2284	नीध्रमुत्पाद्य निपतन्	7, 1707
निष्पादना हिमच्छुष्ट°	8, 1434	नीयमान स हि स्कन्धम्	8, 2276
निष्पालकविहारान्त-	5, 262	नीयमानोऽधिरोऽप्याशु	7, 25
निष्पुत्रः स महीपालो	2, 75	नीरोमे राज्ञि दृष्ट स	8, 1621

नीलमुद्दिश्य देशस्य	1, 182
नीलाश्वीय स विम्बाख्यो	7, 1632
नीलोत्पलवतीर्वापी.	2, 140
नीवि पृथ्वीहरस्याऽथ	8, 676
नीविर्दत्तो गौरकस्तु	8, 784
नीवौ खशाचैर्दत्तायाम्	8, 1702
नूनं नन्दीश एवासौ	1, 130
नूनं स तेजसैरेव	7, 874
नृणा यद्वेदमहारेणे	4, 72
नृत केका च शिखिनो	3, 335
नृत्यच्छिन्नशिरोधरोदुरनटे	7, 1404
नृत्यत्कबन्ध स्वर्गस्त्री°	4, 581
नृत्यन्त इव निर्याता	8, 172
नृपतिर्वाहितहयः	7, 450
नृपतिर्वाचिसंमर्द°	4, 542
नृपतिवसति प्रत्यागच्छन्	5, 482
नृपतिस्तस्य इकपातै.	3, 341
नृपते पुत्रमानेतुं	7, 491
नृपतौ विद्वदायते	4, 492
नृपप्रतापग्लपितः	8, 2840
नृपमत्यन्तविवशं	7, 1387
नृपमूचेऽथ सचिवो	4, 559
नृपं कं कुर्म इत्येवं	8, 258
नृपं तेषा ह्यगण्यार्थ°	8, 2885
नृपं हारितचित्तं तं	5, 368
नृपस्याऽन्तरयन्वैरि°	8, 528
नृप स शीलवंकल्प्यात्	7, 684
नृपाज्ञया को निहन्ता	8, 2254
नृपापातभयात् क्षोभं	8, 906
नृपान्तिक प्रयास्याम	7, 1062
नृपान्तिकादापततः	8, 2321
नृपेण कार्थिणा र्पे°	8, 105
नृपेण जातज्ञातेयः	7, 5
नृपेण बन्धनाच्यक्तं	7, 227
नृपे सहजपालाद्ये	7, 533

नृपोद्यानाद् हुमान् निन्युः	8, 1056
नृसिंहसेवी निर्हिस°	8, 2425
नेत्रमात्रस्थितप्राणो	7, 781
नेत्रस्पन्दं भ्रुवोः कम्पं	8, 1777
नेत्रस्य रूपं श्रोत्रस्य	5, 376
नेदं पर्णसमीरणाशनतपो°	6, 1
नेदं मरुमहीमात्रं	4, 294
नेयञ्चुद्धित्वमेवाऽऽसीद्	7, 1717
नेयाशयत्वमथवोचित°	8, 691
नेयाशयो नरपतिः	7, 1006
नैक्षिष्ट तच्छिरः प्राप्तम्	7, 1726
नैच्छत् स द्वन्द्वयुद्धादि°	8, 490
नैति मे संशयभ्रान्तम्	3, 90
नैराश्यहेतोर्विशतां	8, 2147
नैव चेदेकमपि तत्	4, 315
नोच्चलादपरस्याऽऽसीद्	8, 497
नोनको हर्षमुद्दिश्य	7, 683
नोनसिल्हारमद्भार°	7, 866
नौचरैराहता नावम्	7, 1629
न्यकृत्स्न स्वीकृतो राज्ञा	5, 437
न्यधत्ताऽऽश्वयुजाशुक्ल°	8, 2309
न्यधात् कृपणवित्तं स	8, 565
न्यसननिहसश्लेष	8, 156
न्यस्तासिधेनुर्हर्षेण	7, 667
न्याय्यं ते सान्न्वयस्याऽस्ति	6, 122
न्याय्यं दर्शयता वर्त्म	4, 53
न्यासापहाराद्वणिजा	4, 481

प

पक्षशालिवनस्फीति°	3, 22
पक्षान्तकोऽरिरवलम्बनभूः	7, 1424
पक्षिपक्षस्फुटास्फाल°	8, 3157
पक्षीकृत क्षमाभुजाऽयं	8, 2984
पक्षममाला च बिभ्राणः	8, 952
पङ्कोपलिप्त. पङ्काङ्क°	7, 1646

पङ्कुरप्यङ्गनाकालं	8, 419	पथि नाऽन्वसरन् भीत्या	8, 750
पञ्चचन्द्रकशोभाङ्क°	7, 195	पथि शिखरिणा मूले मूले	2, 164
पञ्चचन्द्रे मृते तस्या°	8, 2505	पथि संप्रथितस्तोत्रान्	8, 3202
पञ्चत्रिंशतमज्ञाता°	8, 3409	पदातिकोशशास्त्रादि	8, 1423
पञ्चत्रिंशतमब्दाना	1, 196	पदातिचरणक्षुण्ण°	8, 3203
पञ्चभिर्भ्रातृभिः सार्धं	6, 320	पदातिप्रायसैन्यास्तान्	7, 1606
पञ्चभिः पर्वगुप्तायैः	6, 103	पदातिमात्रो भूपेन	5, 425
पञ्चशाल्या हयारोहैः	8, 1409	पदे पदे निवृत्ताश्व	8, 848
पञ्चषाणि दिनान्येव	5, 465	पदे पदे प्राप्तमृत्यु	8, 412
पञ्चषैस्तुरगैर्यत्स	7, 586	पदे पदे भ्रश्यमान°	7, 1610
पञ्चषं. सादिभिः सार्धं	7, 1569	पदे पदे राजचमू°	8, 3134
पञ्चाब्ददेदर्यं पर्माण्डि	8, 1608	पदे प्रयोगं लब्ध्वाऽर्थं	8, 2290
पञ्चाशताऽश्ववारैः स	7, 1594	पदे श्रीखण्डस्याऽनुचित°	8, 1638
पञ्चाशीतिसहस्राणि	4, 699	पद्धति राजधर्माणा	8, 3191
पटं वह्निस्पर्शज्वलित°	8, 692	पद्भ्या ब्रजन्निरनुगो	5, 481
पटान्तकृतसंरोध	7, 603	पद्मके तान् प्रतिगते	8, 550
पट्ट शूरपुरं प्रातो	7, 1521	पद्मवत्या सुतस्तस्य	3, 383
पट्टादय प्रविश्याऽथ	7, 1505	पद्मोत्पलककल्याण°	4, 679
पण्डितः पुण्डरीकाक्षो	6, 290	पद्मोन्माथाद् टिरदरदनैः	8, 2856
पतत्स्वप्नसु भिक्षोश्च	8, 1678	पप्रथे पार्थिवस्थेऽर्थं	8, 160
पतन् रणे कर्णभूति.	8, 398	परकाव्येन कवय	5, 160
पतिगत्यनुगामित्वं	8, 3251	परदु खं समाकर्ण्य	1, 227
पतिगोपितदौःश्रीत्या	4, 3	परं पार वितस्ताया.	8, 1061
पतितेन हतेनाऽर्थो	7, 1706	परं व्यायामविद्याविद्	8, 1071
पत्नी तस्यैकभार्यस्य	8, 2342	परलोक गते तस्मिन्	7, 46
पत्नीप्रीति सुतन्नेहं	2, 21	परलोक प्रयातस्य	8, 3344
पत्न्यामभिन्नभावाया	8, 1916	परश्वधेन मूर्ध्न्येन	8, 2316
पत्न्या संप्रेरितः शश्वत्	7, 231	परस्परमनुत्पन्न°	5, 63
पत्न्याः पुत्रस्य चोद्वैगैः	7, 453	पराजयव्यञ्जनार्थं	4, 178
पत्युर्नाम्नाऽप्यग्रहारान्	7, 185	परापातभयाच्छीता°	8, 1441
पत्युः कोपे कृतावज्ञा	3, 502	पराभवाधायि भयं	7, 1398
पत्युः प्रीत्यै विसंधान°	8, 3063	परा प्रसिद्धि संप्राप्तो	7, 297
पत्यौ भक्तिर्नतं स्त्रीणाम्	2, 48	परावरज्ञः कार्याणां	8, 2307
पत्यौ मृते सपत्नीनां	6, 195	पराश्रयपरं द्वित्रा	7, 1460
पथि कश्चिदमुं हन्यात्	7, 639	परासुमहितैस्त्यक्तं	8, 336

परिज्ञाय हतस्याऽथ	8, 686	पशून् पुरुषरूपान् स	7, 1411
परिणाममनोज्ञत्वं	8, 2386	पश्चात्ततो हिरण्याक्षो	8, 3415
परिणीताङ्गनाशील°	8, 3336	पश्चात् प्रविष्टास्तत्रैनं	7, 81
परित्राणाय साधूना	8, 2256	पश्चिमाब्धेर्मसद्द्वयस्त°	4, 160
परिभाव्याद्भुतं तत्स	4, 252	पश्यतस्तस्य ते विद्र°	8, 2817
परिभ्रमन्नङ्गनान्त	7, 1565	पश्यद्भिर्जन्मवसुधा	4, 147
पारभ्रष्टमुपादत्त	7, 300	पश्यन्ती पश्चिमा सेवा	7, 467
परिमातुं परीमाणं	7, 756	पश्यन्नानीयमानं तं	8, 2300
परिहासपुरात् पित्र्या	4, 395	पश्यन्निवसतामेव	7, 842
परिहासपुरादेव	7, 28	पश्यन् प्रहारल्लनाङ्गान्	7, 161
परिहासपुरे जन्म°	7, 1098	पश्यन् संकटशैलाप्राद्	8, 1683
परिहासपुरे तेन	7, 1327	पाकश्चेन्न शुभस्य मेऽय तदसौ	3, 303
परिहासपुरे पारि°	7, 993	पाकोन्मुखशरच्छालि°	2, 18
परिहासहरेः पार्श्वे	4, 275	पाणिना ताडयन्नुर्वी	4, 651
परेशुः शारदा दृष्ट्वा	8, 2556	पाणिं सफणिवल्लीकं	8, 3215
परोपहासकुशलः	6, 156	पाणौ दर्शयता चोक्ता	7, 786
पर्णोत्समेव शनकै	6, 209	पाण्डुर्यामोऽग्निधूमार्द्रैः	8, 134
पर्यन्ताद्रितटाद्विलोक्य	1, 371	पाते वनस्पतेः शावा	8, 1433
पर्यन्ते वेतनमिमे	7, 428	पात्रायास्मै मही तस्मात्	3, 187
पर्यस्तशौचान् संचिन्त्य	8, 2839	पात्रे प्रसन्नचित्तस्य	4, 232
पर्यापतत्कालकरस्थभोगि°	7, 1630	पादत्रयस्य दृष्टार्थ°	2, 91
पर्याप्त तस्य भीरुत्व	7, 10	पादन्यस्तशिराः पौत्रो	7, 460
पर्याप्तयाऽस्य पर्यन्ते	8, 331	पादन्यस्तोतमाङ्गैस्तैः	7, 809
पर्यायेणाऽभवद् भृत्य	5, 285	पादेषु पक्षेषु च सत्सु	8, 2548
पर्युकाज्यत साजे	8, 2461	पानीयरेखाप्रतिमस्यैः	8, 871
पर्युक्तान् संकटे कार्ये	8, 2468	पापिनामपि हृत्तेयं	7, 121
पर्युकेण सम विड्°	8, 2469	पापो जनकराजाख्य°	8, 976
पर्वगुप्तगृहे भूत्वा	6, 265	पामरैः स्वर्णचित्राणि	7, 1576
पर्वगुप्तोऽभवत्तस्य	5, 420	पारतन्त्र्यकृतापार°	7, 306
पलायनैर्नाऽपयाति	8, 222	पारं गन्तुं वितस्तायाः	8, 1186
पलायितेषु काराया	7, 566	पार तरीलु निस्सेतो°	8, 1500
पलाय्य प्रययुः काऽपि	8, 351	पारश्वर्धी चारुवेधो	8, 3165
पलाय्य संप्रविशतो	7, 1714	पाराद्वारिनिधेः प्राप्ता°	3, 78
पवनोत्थापितै पाशु°	8, 1168	पारेणैकेन भूपाल°	8, 1875
पवित्रास्पर्शतोऽस्पृश्या°	5, 402	पारेवितस्तात् प्रातेभ्यः	7, 1608

पारेविशोकक्रोटादौ	4, 5	पितुर्बन्धेन सक्रोध	3, 121
पारेविशोके दिविरा°	6, 130	पितुर्मतेन बुद्धया वा	8, 2950
पार्थस्य निहृतस्याङ्गे	5, 438	पितुः पितामहस्याऽथ	8, 1030
पार्थः परमदुर्मैधा°	7, 108	पितुः पितृव्यजाद् भ्रातु	7, 260
पार्थः पितरमुत्पाद्य	5, 280	पितुः सिंहासनं तेन	1, 80
पार्थादीन् यैः समुत्पाद्य	5, 298	पितृघातिवधूदतै	5, 475
पार्थिवस्याश्वशालीया	7, 188	पितृघातिवधूश्छन्न°	5, 468
पार्थिवः प्रार्थितः सधि°	8, 3060	पितृघातिषुतो राजा	5, 449
पार्थिवानर्थदुश्चिन्ता°	8, 2871	पितृशोकार्द्रता तस्य	3, 266
पार्थिवाहस्कराच्चारु°	8, 3374	पित्रा विद्याधरेन्द्राय	1, 218
पार्थिवा स्वार्थसंसिद्धि°	8, 2975	पित्राऽस्य यद्वलाचष्ट	8, 1802
पार्थिवेष्वथ यातेषु	7, 595	पित्रोरेवान्तिके कुर्वन्	7, 245
पार्थिवैकाङ्गसामन्त°	6, 132	पित्रोः प्रेयस्तयोद्भृता	3, 495
पार्थ्वीहरिगु दुस्साध्यो	8, 2759	पित्र्येण वेलावितेन	6, 127
पार्श्वस्थं तं लग्नमुत्त्वा	3, 348	पित्र्योपरागकेत्वादि°	8, 76
पार्श्वस्थिताभ्या कन्याभ्याः	1, 224	पिशाचकपुरग्रामे	5, 469
पार्षदः समरस्वामि°	7, 1105	पिशाचा इव शुष्कास्या	8, 104
पालमेहान्भ्यविगमे	7, 179	पीठं कृतवतो रूपं	8, 2363
पालीभिरम्भ संरोध्य	5, 106	पीडयेत् लयन्भीर्भृद्	8, 1532
पाषाणसेतुबन्धेन	5, 91	पीडितस्तेन सप्रेष्य	8, 600
पिञ्चदेवादयोऽन्येऽपि	8, 1432	पीडितस्तेन रोद्रेण	8, 277
पिण्डस्पृहा परिलज्य	5, 133	पीताब्धिर्लङ्घितोर्वीभृत्	3, 325
पितरं कर्कटो हन्ति	8, 89	पीतामृतस्य क्षतविग्रहत्वं	8, 2170
पितरं गायन इव	7, 613	पुण्येऽहि शुक्लद्रादस्या	8, 993
पितरं निहत् श्रुत्वा	5, 435	पुण्यानुभावात् कारुण्य°	8, 2656
पिताऽनन्तस्य संप्रामो	7, 1287	पुण्यां वराणसी गत्वा	3, 297
पिता प्रविष्टमात्रं त	7, 322	पुण्या शुद्धा च संलक्ष्य	8, 2632
पिता भवानयं पुत्र	7, 326	पुण्यैरारिहायै स्वैः	8, 2105
पिता भ्राता च यैरस्य	5, 299	पुत्रपत्नीसुहृद्भृत्या	8, 1244
पितामहसमो भूयाद्	4, 403	पुत्रपौत्रशतोपेतः	1, 333
पितामहस्य नः सैन्यं	4, 405	पुत्रमन्त्र्यवरोधादि°	8, 3104
पितामहीं शिशोर्गोष्ठीं	6, 115	पुत्रं गोपालवर्माख्य	5, 221
पितुराप्ततया राज्ञा	8, 2697	पुत्रं भुवनचन्द्राख्यं	5, 145
पितुरेव तदा भृत्यो	7, 617	पुत्रयो राज्यलाभाय	5, 286
पितुरेव समं कालं	2, 10	पुत्र शीताशुनेवाऽग्नि	7, 642

पुत्रलेहान्धया पत्न्या	7, 388	पुरः कलशराजं तं	7, 1047
पुत्रस्य खेदविश्वास	7, 1687	पुरः प्रवेशे का राजन्	8, 1387
पुत्र कुमारपालस्य	8, 546	पुरा कृष्णविडालाङ्को	7, 281
पुत्र कुवल्यादिल्यो	4, 355	पुरा ग्रामगृहस्थस्य	4, 226
पुत्रागसा तादृशौ तौ	7, 353	पुरा देवमुखाख्यस्य	7, 111
पुत्रात् जिहीर्षुणा राज्यं	7, 390	पुरा रथ्यारज पुञ्ज	5, 74
पुत्रेणाऽपात्रसान्नार्या	8, 1959	पुरा सतीसर. कल्पा°	1, 25
पुत्रे तन्निकट प्राप्ते	7, 396	पुरीमट्टलिका जातु	8, 581
पुत्रो गञ्जपतेर्नाग°	7, 275	पुरुषान्तरविज्ञान°	8, 421
पुत्रो भीमाकरस्येन्द्रा°	8, 1818	पुरे निवसतस्तस्मिन्	3, 364
पुत्रो मङ्गलराजस्य	8, 510	पुरे स शून्ये सैन्यानि	8, 2806
पुत्रो लोकद्वयत्राता	7, 433	पुरे स्वर्ग इवाऽऽस्वादं	8, 856
पुत्रो विग्रहराजस्य	7, 251	पुरोगोऽपि कृत पश्चाद्	8, 401
पुत्रौ दत्तवतो नीवीं	8, 2216	पुरोभूतं कंचित् परिहरति	8, 1275
पुत्रौ विजयसिंहस्य	8, 184	पुरो मिथ्या गुणग्राही	1, 358
पुनराश्वयुजे राजा	8, 1011	पुष्पाकरप्रणयभू सुभगा	8, 2428
पुनस्तथातुक्कामस्य	8, 327	पुष्याणनाडं भूयोऽपि	8, 1038
पुनर्द्विजोऽभ्यधादेवं	1, 219	पुष्याणनाडादुत्पिञ्ज°	8, 1578
पुनर्द्वित्रैर्दिनैस्तस्य	3, 18	पूजा संत्यज्य गमनं	5, 54
पुनर्नृपगृहे तस्मिन्	7, 30	पूर्णापात्रप्रतिभटं	4, 120
पुनर्बभाषे सा भूषं	1, 136	पूर्णं कोटिशतं कुर्याद्	4, 618
पुनर्भदनपालेन	7, 574	पूर्वपूजापनयने	2, 125
पुनस्तेऽकथयन्नाप्ता	7, 1390	पूर्वप्रजासृज इवाऽद्भुत°	8, 1611
पुनः प्रविश्य कश्मीरान्	4, 591	पूर्वमेव हि जन्तूना	3, 426
पुनः समृतसामर्थ्यो	4, 514	पूर्वं तद्दर्शनाशया	8, 1222
पुनः सभा संप्रविष्टः	7, 620	पूर्वं तेनाथ चरमं	3, 307
पुनः सौधाप्रमारूढ.	7, 1517	पूर्वं दार्वामिसारेऽभूद्	7, 1283
पुंश्चलीजात्मवैधेय°	6, 159	पूर्वं मडवराज्योर्व्या	7, 1229
पुसस्तस्य स राज्ञाऽथ	6, 55	पूर्वं विपन्नतनयेऽभिजनस्य	3, 527
पुंसा निगौरवा भोज्य	1, 73	पूर्वयैव प्रहृत्या हि	8, 1316
पुरप्रामादिदग्धार°	8, 2497	पूर्वराजकुलाखण्ड°	8, 2417
पुरप्रतिष्ठा निष्पाद्य	7, 646	पूर्वराजाजितं पार्व°	8, 1956
पुरप्रवेशायान्येद्युः	3, 248	पूर्वराजापितान् कोशान्	7, 1090
पुरं दग्धं स्वमुत्सन्नं	8, 1187	पूर्वविप्रकृते भिक्षा°	8, 1668
पुरस्सरैर्भग्नसेतु°	8, 2900	पूर्ववरं स्मरन् सूर्यं	8, 644

पूर्वस्थितै प्रतीहारा°	8, 1684	पोषिते प्रेषितश्रीकै	8, 2487
पूर्वाकृतिविसंवादाद्	2, 115	पौत्रस्त्रिभुवनो नाम	6, 312
पूर्वाचार्यप्रभावेण	6, 111	पौत्रः प्रवरसेनस्य	3, 109
पूर्वापकारं स्मरतो	8, 961	पौत्रः श्रीशूरपालस्य	8, 324
पूर्वापरानुसंधान°	8, 1550	पौत्रे तयैव निहते	8, 3442
पूर्वापरानुसंधान°	8, 2303	पौत्रेषु मे कनीयान् यो	4, 359
पूर्वायातः सज्जपालो	8, 2165	पौत्रोऽय हर्षदेवस्य	8, 544
पूर्वावस्था मदीया ते	3, 312	पौरानगारहरणाद्य°	8, 2041
पूर्वाहृतान् सिंहभूमृद्	8, 1946	पौषे तस्यैव वर्षस्य	5, 302
पूर्वैर्बद्धं कथावस्तु	1, 8	पौषे सुवर्णसानूरात्	8, 1136
पूर्वोपकर्तृ सलिलं	8, 3248	प्रकाशेन सम राज°	8, 436
पूर्वोपकारान् विस्मृत्य	5, 405	प्रकाश्य वह्निना दुर्गा	8, 2581
पृथग्भूतः कोष्ठकोऽयं	8, 1707	प्रकुप्यत्यप्रतीकार्ये	6, 278
पृथिव्यापीड इत्यन्य°	4, 675	प्रकृत्या तस्य निर्द्रोह°	8, 2038
पृथिव्यापीडसंप्रामा°	8, 3428	प्रकृत्या रक्षवाग् राजा	8, 271
पृथिव्या वीरभोज्याया	7, 1289	प्रकृत्योत्पिक्तमुत्सेका°	8, 2066
पृथ्वीहरकुलच्छेद°	8, 3313	प्रक्रियामात्रतो मन्त्रं	8, 2465
पृथ्वीहरस्तत्र तत्र	8, 1164	प्रख्यापयन्तः संभूर्ति	7, 1618
पृथ्वीहरस्तरुच्छन्ने	8, 712	प्रख्यापयिष्यन् स्वामेव	4, 412
पृथ्वीहरस्तु संगहन्	8, 1057	प्रगल्भभावः प्रतिभान°	7, 985
पृथ्वीहरस्य भिक्षोश्च	8, 1015	प्रगल्भमाने शास्त्रेवम्	8, 1659
पृथ्वीहरस्याऽपजह्ने	8, 761	प्रचुरोत्कोचदानेन	8, 2353
पृथ्वीहरावतारादि°	8, 3026	प्रच्छाद्य सत्त्ववान् वक्त्रं	8, 1893
पृथ्वीहरेण भूयोऽपि	8, 1126	प्रजहार कृपाण्या च	8, 1758
पृथ्वीहरो मल्लकोष्ठः	8, 876	प्रजा एव ततः शान्तो°	7, 1388
पृष्टस्तेनाऽवदत् कश्चित्	8, 2675	प्रजागरचरन्यास°	7, 50
पृष्टः सभ्यैः स संभ्रान्तैः	8, 1794	प्रजाज्येष्ठं तनूजं च	7, 719
पृष्टः स राज्ञा विप्रेण	6, 58	प्रजाना पालनव्याजात्	1, 269
पृष्टत स पपाताऽथ	8, 2830	प्रजा निःशरणा एता	2, 33
पृष्ठानुसरणोद्युक्तो	5, 332	प्रजापीडनजं वित्तं	8, 1952
पृष्टे पूर्वं प्रविष्टस्य	7, 1708	प्रजापीडनसन्तापात्	7, 1583
पैतामहं निजं चाऽर्थ	7, 644	प्रजापुण्योदयैस्तीत्रैः	1, 325
पैतामहेन कोशेन	7, 486	प्रजाभिशापे पतिते	5, 210
पैतामहेन पित्र्येण	7, 1100	प्रजिहीर्षुभिरप्याशु	8, 252
पैतृकं वाञ्छतो राज्यं	5, 289	प्रजिहीर्षुभिरुर्वीशं	8, 280

प्रजिहीर्णुः स रोषेण	3, 510	प्रतीकाराय न शक्ति.	7, 1410
ऽजेशान कान्धकुब्जादौ	8, 2453	प्रतीक्षमाणा प्रालेय°	8, 2519
प्रजोपतापोपचित	8, 1949	प्रनीक्षमाणो द्वैराज्य°	8, 2746
प्रज्ञया द्योतमानं तं	3, 494	प्रतीक्षमाणो राज्याप्ति°	8, 1665
प्रणतात् करमादाय	7, 991	प्रतीहारकरन्यस्त°	8, 1657
प्रणतिर्ललितादित्य°	4, 280	प्रतीहारविसृष्टाय	8, 1631
प्रणाममभ्रमलस्तो°	8, 3233	प्रतीहारस्तु दुर्लक्ष्य°	8, 1603
प्रतस्थे दिवसद्वित्रै	4, 536	प्रतीहारस्य टिक्केन	8, 1695
प्रतापतापिताराति	4, 10	प्रतीहारोऽपि निस्सीम°	8, 1484
प्रतापमायति शोभा	5, 190	प्रतोलीक्रीलितदृशः	8, 2611
प्रतापाशुच्छटाकूटैः	4, 127	प्रत्यक्षदर्शिनोऽद्याऽपि	8, 895
प्रतापैर्नृपतेरित्थं	8, 2915	प्रत्यक्षस्य गुणान् राज्ञो	8, 1551
प्रतापैर्नृपतेस्तीक्ष्णै.	8, 574	प्रत्ययार्थं ततस्तस्य	7, 812
प्रतापैर्भूपतेस्तेन	7, 575	प्रत्यवस्थित्यसामर्थ्यात्	8, 2527
प्रतिग्रहाऽऽग्रहाद्द्वोराद्	5, 442	प्रत्यवेक्षापरे तस्मिन्	6, 8
प्रतिजज्ञे च भूपेन	4, 281	प्रत्यवेक्षा मुखे दत्त्वा	5, 169
प्रतिज्ञात सुतोद्वाह°	8, 2389	प्रत्यावृत्तस्ततो भोजः	7, 1539
प्रतिज्ञा भोजराजेन	7, 191	प्रत्यावृत्तस्य सत्कृत्य	8, 1580
प्रतिदेवगृहं कोशा	3, 363	प्रत्यावृत्तोऽथ नगरं	5, 234
प्रतिद्वन्द्वीव तीक्ष्णाना	8, 2200	प्रत्याशङ्क्योदयं रात्रौ	8, 2088
प्रतिप्रत्यूषमायास्तु	8, 738	प्रत्यासत्ति मदकरटिनो	4, 354
प्रतिप्रद्वतिषु क्षिप्रा°	8, 2322	प्रत्यासन्न स राजाऽथ	8, 716
प्रतिभाति गृहं तच्चेद्	4, 64	प्रत्यासन्नाच्छुचेर्मासात्	7, 970
प्रतिभात्यवगीतोयं	7, 434	प्रत्यासन्नाशुभा कम्प	8, 660
प्रतिभाप्रभवे प्रज्ञो°	8, 2397	प्रत्युद्गमादिसत्कारैः	7, 992
प्रतिभाप्रौढिनिर्भात°	8, 2879	प्रत्युद्गमेन संमान्य	8, 1986
प्रतिमार्कपरीमाण°	7, 876	प्रत्यूषे प्रचलंस्तैः	8, 1407
प्रतिमितरविदीपोद्भासि°	5, 483	प्रथमं देवसरसाद्	8, 662
प्रतिमोक्तुं पुरे ताम्ब्यां	7, 349	प्रथमाब्दात् प्रभृत्यात्°	8, 1247
प्रतिलिङ्गं महाग्रामाः	2, 132	प्रथां प्राप्तस्त्रपाहेतुं	7, 291
प्रतिशुश्राव तस्मै च	8, 1644	प्रदक्षिण कुर्वतोऽस्य	4, 103
प्रतिश्रुतकरो बद्ध°	8, 1968	प्रदातुस्तात भवत.	5, 183
प्रतिश्रुतविलम्बेन	8, 1281	प्रदेशादेकतो रूढा	4, 351
प्रतिष्ठा ज्येष्ठरुद्रस्य	1, 124	प्रदेशे कश्यपागारा°	8, 3357
प्रतिष्ठालोठनं कर्तुं	8, 2866	प्रवानवीरभूयिष्ठे	8, 1014

प्रनष्टं भृष्टमासादि°	8, 2251	प्रवरेशं क्षापयता	3, 372
प्रपितामहतुल्यः स	7, 1529	प्रवर्तिता त्वमात्याना	8, 2474
प्रपितृव्यात्मजस्तस्य	8, 3439	प्रवर्धमानपृतना	6, 222
प्रपेदे यत्र कल्याणं	4, 483	प्रवर्धमानया भिक्षा°	8, 711
प्रपौत्र शकुनेस्तस्य	1, 101	प्रवर्धमानवैरेण	6, 343
प्रबन्धं निर्वञ्जरिमुप°	8, 2606	प्रवर्धमानास्तानेव	8, 176
प्रबोधाधायिनो द्वेष्टि	8, 302	प्रवर्धमाने मरके	7, 1219
प्रभवन्त्या यदा चाऽऽसीत्	7, 421	प्रवर्धितायाः स्तन्येन	7, 1491
प्रभविष्णुर्निहलेयम्	7, 430	प्रवादमात्रसाराय°	8, 2523
प्रभाताया विभावर्याम्	3, 204	प्रवासवेतनप्रीति°	8, 741
प्रभाताया विभावर्या	4, 456	प्रवासायासभीत्या स्वै	8, 2669
प्रभावविजिताञ्कृत्वा	3, 29	प्रवाहेणेव कृत्यस्य	8, 3010
प्रभावाङ्केन वङ्कालान्	3, 480	प्रविवेश ततः श्रीमान्	7, 735
प्रभुर्वीतक्षान्तिः सुहृद°	7, 616	प्रविशन्तमधावंस्तं	7, 309
प्रभूताग्निररोगदच	7, 114	प्रविशन् नगरं तुङ्ग	6, 354
प्रभूतोत्कोचसप्रीत°	7, 994	प्रविशेति स्वयं राज्ञा	3, 175
प्रभो पुरस्तात् कार्यान्ते	8, 2910	प्रविश्य प्रावनिर्भुम्°	8, 466
प्रभो सकोचिताज्ञैस्त्वै	1, 361	प्रविश्याऽरिहयारोहै	7, 1369
प्रभ्रश्यद्विमसघात°	8, 2711	प्रविश्यैकाकिनैवाऽथ	4, 572
प्रमादस्खलिते हीना°	8, 3265	प्रविष्टमात्र प्रक्षिष्ट	3, 412
प्रमादात्तदनिष्पत्तौ	2, 129	प्रविष्टयुभय तोयान्त	8, 3168
प्रमादात् स्वामिनो राज्य	8, 1516	प्रविष्टश्च पुर दृष्ट्वा	8, 1834
प्रमापितोऽयं राज्ञेति	8, 2248	प्रविष्टः शरणं बाण°	8, 2179
प्रमोद सुहृदा त्रासं	8, 1667	प्रविष्टानां युद्धे गहनकवि°	8, 682
प्रयत्नसमृते कृत्ये	8, 2613	प्रविष्टेऽस्मिन्ननिर्व्यूढ°	8, 2161
प्रयागमात्रानुचरो	7, 1589	प्रविष्टेषु तत कोपात्	6, 240
प्रयागो गङ्गेनाऽऽसीत्	7, 690	प्रविष्टो जातु काश्मीरान्	6, 319
प्रयाणमात्रान्तरिते	8, 2844	प्रविष्टो निर्जनं बाह्यम्	8, 1309
प्रयाते त्र्यधिकेऽध्यर्ध°	8, 3407	प्रविष्टोऽसि ततो न्यस्त°	8, 1389
प्रयाते सुस्सलनूपे	8, 796	प्रवृत्ताया विभावर्या	8, 391
प्रयान्तं तत एवौज्ज्वीत्	8, 826	प्रवृद्धरागया राश्या	6, 333
प्रयुक्तिं गूढदण्डस्य	7, 689	प्रवृद्धि मल्लकोष्ठेऽपि	8, 667
प्रयोजकौ च सूदं च	7, 692	प्रवेशभागिकपदे	8, 278
प्ररूढस्तु प्रतीहारो	8, 1567	प्रवेशयन्निव बृहद्°	4, 436
प्रवया पञ्चषान् वारान्	8, 2708	प्रवेश्य धन्यद्वारेणौ	8, 2852

प्रशंसामानृशंसस्य	8, 2473	प्रहिणोति यदा दूतं	7, 1041
प्रशस्तकलशास्याऽन्ते	8, 570	प्रहितं चन्द्रराजेन	7, 1370
प्रशास्तराजो दुद्रुक्षुः	7, 1256	प्रहिताना नरेन्द्रेण	8, 503
प्रशान्तविप्लवे देशे	8, 1538	प्रहिते लहरं गग्ने	8, 38
प्रशान्ते तुमुले बिम्बा	7, 103	प्रहृष्टोऽविप्रकृष्टं तं	3, 436
प्रशान्ते मृङ्गसंपाते	3, 409	प्राकारमूर्ध्ना मुक्तेन	7, 1643
प्रशान्ते व्यसने तस्मिन्	8, 208	प्राक्कर्मभिर्भौहितो वा	5, 456
प्रसङ्गे साहसस्यैव	8, 2932	प्राक् चेतपतेद्धिमं तावत्	8, 2640
प्रसन्नसिंहविप्रेक्षी	7, 877	प्राक्स्थुष्यल्पपृतने	8, 1675
प्रसन्नालापसंप्राप्तौ	3, 154	प्राक्पीतकोशो वैवश्यात्	8, 2875
प्रसरत्प्रेक्षिनिवहा	8, 736	प्राक्पोषित हि साम्राज्यं	8, 1807
प्रसर्पतः करटिभिः	7, 936	प्राक्सेवामपि विस्मृत्य	8, 533
प्रसह्य प्राप्नुया राज्यम्	8, 1449	प्रागन्धकारो देशेऽस्मिन्	7, 1347
प्रसादवित्तया तस्य	7, 725	प्रागयोवर्मणा देहं	3, 397
प्रसादवित्ता येऽप्यासन्	8, 1786	प्रागुन्मीलति दुर्यश	7, 316
प्रसादवित्तो भूमर्तुं	7, 290	प्रागेव सरसस्तस्मात्	3, 449
प्रसादीकृतमस्यै च	7, 1118	प्रागजन्मप्रेमबन्धाद्वा	4, 21
प्रासादे प्रवरेशस्य	3, 378	प्रागजन्मप्रेमसंस्काराद्	8, 43
प्रासादैस्त्यागिनस्तस्य	7, 933	प्राग्राज्याधिगमात् किञ्चित्	8, 119
प्रासादैः प्रहितेस्तेन	8, 245	प्राग्राज्याधिगमाद् राज्ञाम्	8, 1029
प्रसुप्ताना फणीन्द्राणाम्	8, 165	प्रागवत्पृष्ठं गते पाणौ	4, 430
प्रस्तुतस्याऽर्थिने दातुं	8, 66	प्रागवर्णितशुकावल्या	8, 80
प्रस्थातुं पार्थिवे सज्जे	8, 2735	प्राच्छाद्यत बलज्ज्वाला°	8, 979
प्रस्थान लोहरे केचित्	8, 1363	प्राज्ये राज्यक्षणे तेषा	1, 171
प्रस्थास्तुमथ तं प्रत्यङ्°	8, 1188	प्राणचारेण शकुनं	7, 796
प्रस्थास्तु स निशीथेऽथ	8, 2580	प्राणप्रयाणसोद्योग°	5, 123
प्रस्थितस्तत्प्रमाथाय	8, 2811	प्राणान् धारयते निपीय	7, 502
प्रस्थिते डामरान् सर्वान्	8, 960	प्राणान्मुमुक्षोस्ते रुक्ष°	8, 3188
प्रस्थिते पथिकेऽस्मदाद्	8, 1421	प्राणान् संदेहमारोप्य	8, 3023
प्रस्थितो दयितावासं	8, 333	प्राणापहं महादण्डं	7, 1226
प्रस्यन्दनं शशिमणेर्गण°	4, 255	प्राणावसानसमये परि°	7, 718
प्रहरंस्तैस्त्रिभिस्तुल्य°	8, 2143	प्राणिना द्योतमानानां	7, 132
प्रहारं बलिनस्तस्य	8, 1092	प्राणोपकरणं राज्ञो	8, 3199
प्रहारविक्रवस्तिष्ठन्	8, 1195	प्रातश्चतुष्किका पौर°	8, 1375
प्रहारविवशो नाऽसौ	8, 1419	प्रातस्ततः स्वयं कोपात्	7, 56

प्रातस्तन्मृपतिर्वीक्ष्य	2, 51	प्रायाद् वारयितुं पूर्वम्	8, 908
प्रातस्तमथ शोचन्तं	4, 318	प्रायोपविष्टप्रमये	8, 51
प्रातस्तवेप्सितावाप्ति	6, 56	प्रायोपविष्टया द्वारे	7, 1174
प्रातः प्रेमाऽथ दुर्वार्ता°	8, 1830	प्रायोपवेशकुशला	8, 709
प्रातः प्रोक्तोऽसि यन्मन्त्र	7, 844	प्रायोपवेशकुशला	7, 1612
प्रातः सुखासिका प्रेम्णा	4, 14	प्रायोपवेशाधिकृतैः	6, 14
प्रादुर्भूते ततस्तस्मिन्	1, 127	प्रार्थयन्ते स्म ते युद्धे	8, 769
प्रादुर्भूतजगत्क्षोभे	8, 2783	प्रावर्तत भयभ्रश्यत्	8, 840
प्रादुर्भूतभियः क्षिप्त°	8, 3007	प्रावर्तताऽथ नगरे	8, 1535
प्रापयामास किं चाऽष्टौ	8, 3071	प्रावर्तन्त धनाधीश°	8, 854
प्रापय्योपवनोपात्तं	2, 117	प्रावर्तयत सातत्यात्	8, 2387
प्रापाऽवन्तिपुरं यावत्	8, 1479	प्रावारिताम्बरं कृत्वा	8, 1894
प्रापि प्रतिष्ठयैवाऽऽशु	8, 2418	प्रावेशयद् द्वारि रुद्ध	8, 1302
प्रापुश्चिरमवस्थानं	5, 279	प्रावेशयद् रङ्गच्छुद्धि°	8, 296
प्राप्तप्रसङ्गान् तदिदं	8, 1549	प्रामादपञ्चकम्बाजात्	8, 3353
प्राप्तमप्राप्तवद् राज्यं	7, 1661	प्रामादपालवैश्यस्य	7, 207
प्राप्तं भरतसेत्वग्रं	7, 1334	प्रासादान् विजयेशादि°	8, 2379
प्राप्तव्यं प्राप्तवान् सर्वो	8, 2547	प्रासोष्टाऽपत्यमत्रान्तः	8, 1251
प्राप्तसैन्यं प्रविश्याथ	4, 579	प्राहरत् कुलराजोऽस्य	8, 2325
प्राप्तसौख्यो वसंस्तत्र	8, 555	प्राहरत् प्रथमं तावत्	8, 1314
प्राप्तस्य पादयोस्तस्य	7, 395	प्राहिणीत् प्राभृत् भूरि	7, 1234
प्राप्तः कच्छुषता राजा	7, 548	प्राह्लादारभ्य सायाह°	8, 2392
प्राप्तान् सचिवसामन्तान्	5, 355	प्राह्नेऽथ राजस्थानीयो°	8, 2618
प्राप्तायामथ यामिन्या	4, 379	प्रियप्रजस्याऽमात्यस्य	8, 3330
प्राप्ताववेत्य तौ नद्या	8, 3125	प्रियप्रजस्याऽयमन्यो	8, 85
प्राप्ते यतस्तृतीयस्मिन्	7, 1374	प्रियमनुचितं क्षमापण्य°	4, 321
प्राप्तेषु प्रतिदूतेषु	4, 554	प्रियामन्यु ' सरागेण	8, 2575
प्राप्तोत्साहः पुनर्नूनम्	5, 310	प्रियमन्यो रामभक्त्या	4, 505
प्राप्तो मडवराज्यात् स	7, 1208	प्रियोक्त्यावेदनं प्रीति°	8, 1382
प्राप्य निष्कण्ठकं राज्यं	5, 351	प्रीतः पञ्चमहाशब्द°	4, 140
प्राप्य महासरित्कूलं	8, 3131	प्रीतिदायैस्तोष्यमाण	8, 1641
प्राप्य प्रेक्षितुमायातैः	8, 905	प्रीतिरासीन्न नृपतेः	8, 2039
प्राप्यशो हृतराज्यस्ते	6, 267	प्रीतिविस्फारितदशा	8, 3213
प्राप्यश्चाऽयतने काले	8, 1142	प्रीतिस्थैर्यैरुचितवचन°	1, 373
प्राप्यस्तृतीयगोनन्दाद्	1, 53	प्रीतिस्थैर्यैर्ज्ञातियोग्यैः	8, 2667

प्रेक्षकैर्वर्ण्यतेऽद्याऽपि	8, 917
प्रेम्ण पार्श्वस्थितस्ताभ्याम्	8, 1828
प्रेरणादुल्हणादीना	8, 2092
प्रेरितो ज्येष्ठपालेन	8, 1671
प्रेरितो युवराजेन	8, 547
प्रोञ्चल्यानिश्चयादेकः	8, 2579
प्रातश्चाले श्रुते तस्मिन्	2, 80
प्रौढ शक्त च कुरुत	5, 458
प्रौढा कञ्चुकिनो जरद्	8, 1
प्लवमानं मनोहर्षं	8, 3172
प्लुष्टो नगरनिर्दाहैः	8, 3321
प्लोषाय योऽस्य दववह्निं	8, 3038

फ

फणत्कारेण कर्तर्याः	7, 853
फलकाले समासने	8, 2168
फलं गृह्णन् फलपुर	4, 184
फलं मम तनीयोऽपि	3, 223
फल्गुणस्वामिमुख्याना	6, 169
फाल्गुने कृष्णसप्तम्या	5, 222
फाल्गुने हिमसंभारं	8, 598
फुल्लाब्जषण्डरुद्राशाः	2, 139

ब

बद्धप्रायोऽरिणा दुर्गात्	8, 2279
बद्धमूलतया दूरं	8, 2990
बद्धमूलो नातिदूरे	8, 1546
बद्धलक्ष्यः प्रदानार्थं	8, 2970
बद्धस्य मे मानधनं	8, 1891
बद्धः पलायमानोऽत्र	8, 1717
बद्धा द्वादशभिर्ग्रन्थं	1, 17
बद्धाभिर्नर्तकीभिश्च	8, 3338
बद्ध्वा तुरङ्गे युग्ये वा	8, 1340
बद्ध्वा त्वा लोहरे भूसृद्	8, 584
बद्ध्वा निश्शङ्कमासीनं	7, 1302
बद्ध्वाऽन्यं शकटे नमं	8, 97

बद्ध्वा महाशिला कण्ठे	6, 255
बद्ध्वा शैलमयान् सेतून्	5, 103
बन्धुं बद्धोद्यमो राजा	7, 335
बन्धकीपादमुद्राङ्कं	4, 670
बन्धकीबन्धुभावेन	4, 663
बन्धनं त्वपनेत्यामि	8, 2539
बन्धमश्रद्धानोऽस्य	8, 2982
बन्धमुद्राभिधानाय	4, 179
बन्धोर्हिमाद्रेर्दयित	8, 3366
बप्पटोद्भूटयो कुल्यौ	7, 482
बभषि तं क्षणं स्थित्वा	3, 290
बभूव जिन्दुराजात् स	7, 577
बभूव तस्य भूभर्तु	3, 484
बभूव रागिणो राज्ये	4, 661
बभूव साऽथ सुरपष्टं	6, 315
बभ्राम स्थानमन्विष्यन्	4, 420
बलक्षवारबाणस्य	7, 1549
बलमासकृतक्षैप्यम्	7, 702
बलरूपेच्छुरपरान्	7, 1135
बलिनं राजवदनं	8, 2962
बलिना भूभुजा गर्गः	8, 514
बलिनो तावबलया	6, 214
बलेरकप्रपाप्रान्तात्	7, 1240
बल्ह आनन्दराजश्च	8, 540
बहिरप्रतिभिन्दस्तत्	8, 231
बहिराभ्यन्तरं भेद	8, 2572
बहिर्हर्षकृतं गीतं	7, 717
बहि कोष्ठकमृत्येषु	8, 2331
बहुभिर्बहुधा भिन्नै	8, 281
बहुलोकावृततया	8, 2651
बह्वर्धदो लोठनश्चेत्	8, 1852
बह्वर्धमर्थ्यमानेन	8, 1870
बह्वात्मजः सिहराजो	7, 1285
बह्वीः कामयमानस्य	7, 522
बाणाभिजन्निपुरनिर्दहने	8, 2948

बान्धवानपि दुधुक्षन्	8, 802
बाल तनयमालोक्य	8, 2173
बालस्यैवाऽङ्घ्रिमुद्राऽस्य	8, 242
बालादित्यश्चोदभवद्	8, 3425
बालिशत्वादकुशलो	8, 2269
बालिशान् गृह्णता प्राय	8, 2106
बालेषु करुणा स्त्रीषु	1, 293
बाष्पैर्जलाज्जलि दत्त्वा	4, 284
बाहुमात्रसहायेन	8, 669
बाह्याल्यादौ सुतोदन्तं	7, 385
बाह्ये कुर्मणा तेन	8, 2061
बिज्जादयस्तु निद्रौहा	7, 560
बिज्जोऽधिकं प्रवृद्धोऽपि	7, 561
बिन्दुरेखाच्छविर्यस्य	1, 194
बिभ्यत् तु भूपतिस्तस्माद्	8, 2068
बिभ्यदेकाङ्गसङ्घातात्	6, 121
बिभ्रन्मन्त्रस्रुते शङ्का	8, 2111
बिम्ब साहायकप्रार्थी	8, 965
बिम्बितज्वलनज्वालाः	8, 1202
बिलावप्राप्तजान् क्षिप्तवा	7, 1016
बिलेऽपावृत्नता याते	3, 469
बुद्धत्रयं महाकारं	4, 507
बुद्धवान् राजपुत्रस्तत्	7, 630
बुद्ध्वा तदनुबन्धेऽपि	8, 2896
बुधः सदौषधीशान्ति°	8, 2424
बुभुक्षवः क्षमापयोग्यान्	8, 2566
बुभोज सिंहलादीन् यो	3, 356
बृहद्भजादिगङ्गेश	8, 276
बृहद्राजस्य जिह्वोऽप्य	8, 2217
बोधिसत्त्वश्च देशेऽस्मिन्	1, 173
बोधिसत्त्वोऽसि भूपाल	1, 134
बौद्धभाषामजानानो	1, 135
ब्रह्मराजाभिधस्तेन	7, 166
ब्रह्माण्डोर्ध्वक्वाटान्त°	8, 1176
ब्राह्मणैरपरिक्षीण°	8, 2239

ब्रूते च मामुल्हणश्च 8, 2098

भ

भक्त्या प्रतिष्ठां प्राक्तस्मिन्	3, 350
भगिनीभगसौभाग्य°	4, 684
भगिनीभगसौभाग्य°	5, 283
भग्नमानेष्वमात्येषु	8, 1904
भग्नं पृथ्वीहरत्रासात्	8, 1133
भग्नसेतुं पयोवेगैः	7, 909
भग्ने रिपुबले दूरम्	7, 980
भग्न सर्वानयं त्रातुं	8, 3108
भङ्ग्याऽमुष्मिन्विदधती	3, 133
भङ्गेनाऽमङ्गलोकार°	8, 2204
भजश्चतुष्कः सक्रोच	8, 2913
भट्टस्योद्भटवंशस्य	8, 2227
भट्टारकमठाधीशः	7, 298
भट्टारकमठाभ्यर्गो	8, 2426
भयत्यक्ताभिमानेषु	8, 2142
भयस्खलितपाशाना	8, 919
भयस्पृहाजनकयोः	3, 58
भयात् प्रजागराद् वाऽपि	6, 97
भयाद् गोपाद्रिमारुढा	8, 1104
भरतानुगमालक्ष्य	4, 423
भर्तुर्गृहीतनैराद्या	4, 360
भर्तुर्नारीविधेयत्व	7, 200
भर्तु कङ्कणवर्षस्य	6, 301
भर्तुः स्वदेहत्यागेन	4, 552
भर्तुप्रसादस्याऽऽनृत्यं	8, 198
भर्तुप्रसादाधिगता	8, 246
भर्त्रे हिताय सौहार्दं	8, 1985
भर्त्सितानश्वशालीशान्	7, 213
भवकीयस्य कृत्वाऽऽदौ	8, 1263
भवच्छक्त्यनुरोधेन	4, 102
भवच्छेदाभिधं प्रामं	3, 381
भवत्यौ पूर्वसुकृतै	1, 215

भवन्त इव तत्रापि	4, 615	भास्वद्विम्बाधरा कृष्ण°	3, 416
भवभक्तिप्रतस्नान°	7, 201	भास्वानप्यौघ्र्यमृदुतां	8, 830
भवान् यत्र हरिश्चन्द्र°	4, 649	भिक्षाकणभुजा कोऽयं	4, 644
भवितव्यतया दत्त°	8, 1838	भिक्षाकस्योचितं प्राम्यम्	7, 1665
भवितव्यतया दर्पे°	8, 2059	भिक्षाचरमृगेन्द्रस्य	8, 1762
भविता तत्र जामाता	3, 486	भिक्षाचरस्याऽसंभाव्य°	8, 858
भविव्यञ्जिव साप्राज्य°	8, 705	भिक्षाचर. प्रयाते तु	8, 888
भवेत् तद् यदहं कुर्याम्	8, 175	भिक्षाचरः समादिष्ट°	8, 224
भवेत् प्राप्तप्रसरणा	8, 1554	भिक्षाचरे हते बालं	8, 233
भवेद्धि प्रायशो योषित्	3, 505	भिक्षाचरो बिम्बशून्यो	8, 966
भव्यात्मत्वं प्रशममहिमो°	8, 3030	भिक्षाचरो लवन्याश्च	8, 1268
भस्मकूटतलात्तावत्	7, 416	भिष्णुको धान्यमुष्टीनाम्	7, 295
भागिनेयं प्रयागस्य	8, 911	भिष्णुणा क्षिसिकातीरे	8, 1055
भाग्यक्षयस्यैतदेव	7, 1603	भिष्णुपृथ्वीहरौ प्रातः	8, 938
भाग्यवानेकतोजात°	8, 2736	भिष्णुमलार्जुनौ काला°	8, 3340
भाग्याधीन धनं ध्यात्वा	7, 206	भिष्णुराजप्रदीपेन	8, 942
भाग्याम्बुवाहतडित	7, 1730	भिष्णुर्मलार्जुनस्त्वासीत्	8, 2502
भाकारमारुतारब्ध°	7, 907	भिष्णुर्वितीर्णमार्गं तं	8, 930
भाण्डस्ताण्डवमण्डपे कटु°	8, 3139	भिष्णुसंपर्कजं गन्धम्	8, 962
भाण्डादि कर्तुं मृत्पिण्डं	3, 114	भिष्णुस्तु राज्यविभ्रष्टः	8, 964
भानुर्दत्तपदोऽनूरो.	8, 3141	भिष्णु. कापुरुषाचार°	8, 1463
भारतं द्वापरान्तेऽभूद्	1, 49	भिष्णु. संत्यज्य कदमीरान्	8, 959
भारतस्तवराजादिः	8, 106	भिक्षो राज्यं समर्थोऽयं	8, 1162
भार्ययेति प्रेर्यमाण.	8, 1255	भिक्षोरेकं क्षणालक्ष्य°	8, 1756
भार्या कन्दर्पसिंहस्य	7, 102	भिक्षोर्नेदिष्टता दिष्ट°	8, 1496
भार्यासुहृदस्य भर्तव्या°	6, 18	भिक्षसन्धानभूर्यर्थ°	8, 108
भाल वह्निशिखाङ्कितं दध°	1, 2	भिक्षैराभ्यन्तरैरेव	8, 744
भावं भवस्तद्भवतो	3, 271	भिषगीशानचन्द्राख्य.	4, 216
भावा यत्र निसर्गभङ्गुर°	7, 483	भीमभ्रूभङ्गभीतेषु	4, 645
भाव्यं कौलीनभीतेन	4, 28	भीमभ्रूभङ्गमात्रेण	6, 258
भाव्यर्थस्याऽम्बुधा कुर्युः	2, 77	भीमसेनाभिधानस्य	4, 519
भाषावेषविशेषत. परि°	7, 1123	भीमादेवः समादाय	8, 209
भाष्यव्याख्याक्षणे श्लोकैः	4, 636	भुक्तक्षितौ द्वादशाब्दान्	4, 687
भासः प्रत्यग्रहीत् तस्य	8, 2834	भुक्तदेयधनो बिभ्यत्	7, 1171
भाषामिधः सुजिभृत्यो	8, 1429	भुक्तिमुक्तिफलप्राप्तिः	1, 32

भुक्तैश्वर्यो नव समा.	6, 114	भूपः प्रतापादित्योऽभूत्	8, 3419
भुक्तोत्तरं स्थिते राज्ञि	8, 305	भूपालजननी भोगैः	5, 230
भुक्तोत्तरोचितोदञ्चत्	5, 363	भूपालभोग्यं स्ववपु	7, 728
भुक्त्वा तद्वसतेर्गच्छन्	7, 1295	भूपालशय्यापालस्य	8, 1324
भुक्त्वा द्वात्रिंशतं वर्षान्	2, 9	भूपालोऽगणयित्वाऽथ	8, 2054
भुक्त्वा शमसुखं भूरीन्	7, 258	भूपावास्ता कुवल्या°	8, 3427
भुक्त्वैश्वर्यं स पर्यन्ते	1, 152	भूमट शर्वटश्छोजः	5, 423
भुजगेन्द्रतनूजाऽपि	1, 245	भूमर्तुष्टकविषये	8, 1091
भुजंगनामा सामन्त°	7, 91	भूमर्तु प्राश्रुतीकृत्य	8, 2475
भुजमुद्यम्य शमयन्	8, 1065	भूमुजा दानशौण्डेन	6, 87
भुजवनतरुच्छाया येषा	1, 46	भूमुजामपि मान्धातु°	8, 3331
भुजौ कण्ठे गृहीत्वैक.	8, 337	भूमुजो ग्रामकायस्था	5, 265
भुज्जान एव तत्तस्मिन्	1, 239	भूमुजोऽन्यस्तलोभस्य	5, 188
भुज्जानाः पवनं सरीसृप°	3, 194	भूमृता सगृहीताना	8, 1906
भुज्जाने कच्छगुच्छाना	1, 211	भूमृत् पितृदुह. कार्य°	8, 1692
भुज्जानैर्भृष्टमासानि	8, 1866	भूमृद्धामिकृतावात°	8, 3345
भुवनाद्भुतसंभार°	8, 2512	भूमिज्ञौ तौ हि क्रोष्टस्य	8, 1833
भुवनाद्भुतसाम्राज्य°	8, 3396	भूमिभृद्भास्वतस्तस्य	8, 1560
भूक्षीरवाटिकाया यो	1, 342	भूमेर्जलादुद्धरणं	5, 114
भूतग्रहादिभवमोषधिभिः	7, 669	भूय. प्रविष्टः वःशमीरान्	8, 520
भूतग्रामस्य सहारः	8, 992	भूयोऽपि चक्रे तद्गीत्या	7, 1084
भूतेशवर्षमानेश°	2, 123	भूयोऽपि मानुषपशून्	7, 1416
भूतेशस्य यथा पुरी हुत°	8, 110	भूयोऽपि मानुषाधौव°	8, 1076
भूतेश्वरे मठं कृत्वा	8, 3356	भूयोऽपि राजवदनो	8, 3305
भूत्वा कटोरेऽप्यारम्भा°	8, 2545	भूयो ब्राह्मण्यवादीतं	4, 94
भूत्वा किञ्चित्क्षणं भूमृत्	7, 33	भूयो राज्यार्जनोद्योग.	2, 2
भूत्वा गृहीतकौमारा	7, 1462	भूरिकार्यकृत स्वस्य	8, 2974
भूत्वा वातृक्तताच्छन्न°	5, 27	भूरिमेरीरवोद्धारि	4, 538
भूत्वा षट्त्रिंशतं वर्षान्	1, 349	भूरियोजनविस्तीर्णात्	4, 598
भूत्वा सप्तत्रिंशतिमब्दान्	3, 526	भूरिसैन्यानुगं शूर°	8, 1266
भूपतिप्रातिलोभ्येन	8, 2080	भूरीन् वाराञ्जितवतो	8, 670
भूपतिं भीमसेनोऽथ	4, 521	भूर्निर्जेना वृष्टिपातः	7, 1634
भूपतेरात्मना स्वर्धा	4, 490	भूषामभोगिफणारत्न°	1, 1
भूपतेर्विद्विषच्छेष°	8, 2600	भृङ्गैरिवानुगैर्दानं	4, 375
भूपमद्भुतसौभाग्यं	3, 126	भृत्यत्यक्त स दानेन	8, 827

मृत्यत्यक्तो नष्टवंशो	7, 1728
मृत्युप्रेरणया वशं	5, 479
मृत्युभिक्षाकयोः पूर्वं	7, 1669
मृत्यस्कन्धाधिरूढोऽथ	8, 1887
मृत्यस्योदयनाख्यस्य	8, 2601
मृत्यु सुज्जेश्चित्ररथः	8, 1620
मृत्या नर समाश्रित्य	1, 283
मृत्यान्तरापरिज्ञानं	8, 2034
मृत्यैरगणिताज्ञस्य	7, 716
मृत्यै प्रक्षालयन्नक्षं	7, 624
मृत्यैः सह युवप्रायैः	8, 2897
भेजुर्दावाभिसारादीन्	4, 712
भेजे राजा सज्जपालं	8, 2190
भेदाय क्रोद्धमारूढः	8, 1966
भेरीतूर्यादिनिर्घोषै	8, 1826
भेरीरवैः श्रुतिं भिन्दन्	5, 347
भोक्तं डामरमुण्डानि	7, 1237
भोगयोगेन मालिन्यं	1, 278
भोगयोगोर्जितं राज्यं	1, 65
भोगलोभप्रभुद्रोहं	8, 1250
भोगलोभोज्झितौचित्यं	8, 1493
भोग्वेलोचित्ताश्चर्यं	8, 3259
भोगसेनं ततोऽपश्यद्	8, 320
भोगसेनः क्षणे तस्मिन्	8, 393
भोगसेनाज्ञना मल्लाम्	8, 445
भोगसेनेक्षसे कस्माद्	8, 321
भोगसेनो निरनुगः	8, 181
भोगसेनोऽपि भूपेन	8, 293
भोगान्निर्वाणभूयिष्ठान्	7, 1443
भोगान् बुभुजिरे भव्यान्	8, 2407
भोगान् राजोचितान् विप्रा	8, 75
भोगाय देश्यभिक्षणा	3, 9
भोगे पुरस्कृताः केचित्	7, 1480
भोजत्यागार्थितो राज्ञा	8, 2964
भोजनिष्कयविक्रयं	8, 2988

भोजं सभाजयित्वाऽथ	8, 2781
भोजश्च्युतोऽमुतोऽन्येषा	8, 2959
भोजस्तु देवीमायान्ती	8, 3117
भोजस्तु वाजिभिर्द्वित्रै	7, 1651
भोजस्तुद्विजितं यन्नो	8, 2534
भोजस्योत्थातुकामस्य	8, 2930
भोजाय दातुमैच्छद् यो	8, 2953
भोजेन निर्जितानीको	7, 1538
भोजो बभाषे दाक्षिण्यं	8, 3221
भोज्यमुत्सृज्य यातस्य	1, 249
भोज्यं ददामि नाऽन्नातो	1, 165
भोज्याभावकृता तस्य	8, 2603
भ्रमतः समरे बभ्रुः	5, 333
भ्रमतां चन्द्रभागादिं	8, 626
भ्रमयन्क्षेपणीयं स	4, 478
भ्रमरैः शङ्खुपुच्छावैः	3, 395
भ्रष्टमष्टादशशरद्	8, 2024
भ्रष्टं निर्झरवारि शुभ्रं	8, 3036
भ्रष्टश्रीश्वक्रवर्माऽथ	5, 306
भ्रष्टः क्रयेषु दीनारं	8, 3335
भ्रष्टा सरित्स्ववसतेर्जलं	8, 1592
भ्रातरश्च सुताश्चाऽस्य	7, 215
भ्रातरो मन्त्रिणस्तस्य	3, 483
भ्रातरौ तौ समासाद्य	4, 401
भ्रातरौ लोहरगिरौ	8, 1795
भ्राता द्वैमातुरस्तेन	5, 22
भ्राता पितृव्यजस्तस्य	8, 2178
भ्राता वराहदेवस्य	7, 576
भ्राता व्यधत् नृपतेः	5, 25
भ्राताऽस्य मातुलापत्यं	7, 1658
भ्रातुः पुत्रस्य दिहाया	8, 3445
भ्रातुः पुत्रोऽजितापीडो	8, 3431
भ्रातृद्गुहा कुलच्छेदम्	8, 483
भ्रातृद्रोहात्ससुहृदा	4, 119
भ्रातृद्वयेऽश्ववारे च	7, 1595

आतृव्याय च मुख्याय	8, 1869	मण्डलं साध्वता तौ	2, 13
आतृव्येण पितृव्यस्य	8, 1995	मण्डलस्याऽन्तरे तस्य	8, 1663
आतृव्यो भिःखराजाख्यः	8, 2315	मण्डलानि विलभ्यन्ते	3, 243
आतृन् भर्तृन्पितृन्पुत्रान्	8, 985	मण्डले देवबिम्बाना	7, 1725
आत्रा तुल्यप्रभावेन	4, 374	मण्डले राजदण्डेन	7, 1217
आत्राहताना प्रासुर्यं	3, 103	मण्डले विगलुताचारे	1, 179
आत्रोदयनवत्सेन	7, 177	मण्डले विशारास्त्वम्	8, 443
आन्तामिव क्षमा पर्यस्तान्	8, 2648	मण्डलेश्वरता प्रज्जे	8, 1228
आम्यञ्श्रीकण्ठदत्तव्रत°	2, 171	मण्डलेश्वरपट्टादीन्	7, 1355
आम्यन् गतश्रीरेकाकी	7, 205	मण्डलेश्वरवत् तं स	7, 1546
भूमङ्गोद्वेष्टितवली°	8, 2372	मण्डलेऽस्मिन् प्रभावोप्रा	5, 394
भूसङ्गया वितीर्णाज्ञो	8, 2652	मतिमान् कन्यकुब्जेन्द्रः	4, 135
भूसङ्गयाऽसि कस्य त्वं	4, 431	मतिमोहेन नागं चेत्	8, 2995
म		मतिं राजपुरीयाणाम्	7, 539
मङ्गाख्यो डामरश्चिन्वन्	8, 995	मतिव्यामोहनिर्व्यूढ°	8, 2339
मज्जतो राजकार्येषु	8, 2391	मत्तवेतालमालेव	8, 1369
मज्जतो राज्यसौख्येषु	3, 279	मत्वा हिमव्यपायान्तं	8, 1445
मज्जनावासनौसेतु°	8, 1182	मत्वेति तेन प्रत्युक्त्वा	8, 1699
मठदेवगृहाराम°	8, 2380	मदन. क्षितिपालेन	7, 579
मठदेवगृहेष्वेवं	8, 2401	मदर्थं कुर्वता राज्यं	8, 1352
मठद्वयं ततः कृत्वा	7, 142	मदाद् दुर्गाण्युपेक्ष्यन्ते	4, 350
मठप्रतिष्ठा कृत्वा सा	8, 2439	मदेन न ददौ किञ्चित्	8, 1857
मठप्रतिष्ठावैकुण्ठ°	6, 305	मधुकैटभयोर्मेदः	1, 262
मठं सूर्यमतीदेव्याः	7, 1659	मधुमत्तेन तेनाऽऽजौ	8, 759
मठाग्रहारदेवौको°	8, 3355	मधुमत्यास्तटेऽन्यस्मिन्	8, 2883
मठाग्रहारप्रासाद°	7, 608	मध्यमं मण्डपं तस्मिन्	8, 307
मठाग्रहारा धन्येन	8, 2419	मध्यं प्रविश्य शमिते	7, 1297
मठाधिपतये तत्र	6, 88	मध्यं प्राप्ते नृपे पूर्णा	4, 540
मठेऽनुमितकोशत्वं	8, 3317	मध्याद् भिक्षाचरादीनां	8, 1262
मणिदीपमिवेशं तम्	3, 298	मध्याह्ने स तु कंदर्पः	7, 977
मणिपूरपुरे पार्थ	2, 94	मध्याह्ने स्कन्धविन्यस्त°	7, 1668
मणिभ्रमाद् वह्निकणं	4, 299	मध्ये लालितकादीना	5, 229
मणिमन्येन मणिना	4, 251	मनसाऽपि हि भूपाला	7, 593
मण्डनाभ्यवहारस्त्री°	8, 1815	मनागनवधानेन	1, 359
		मनुमान्धानृरामाया	4, 641

मनुष्यवाह्यमारूढः	8, 2298	मम्मायामवरुद्धाया	7, 104
मनोरथः शङ्खदन्तः	4, 497	मम्मेश्वरं स सौवर्णाम्	8, 3360
मन्त्रविक्रमयोस्तस्य	4, 502	मम्मोत्साहाऽसहिष्णुत्वात्	4, 708
मन्त्रविक्रमसंपन्न.	7, 997	मयग्रामस्थिते भिक्षा°	8, 729
मन्त्रशून्येन शौर्येण	7, 219	मयप्रामीणगङ्गादि°	7, 126
मन्त्रश्च मन्त्रिणश्चैते	7, 1044	मयि श्वशुरसैन्याना	8, 1871
मन्त्रसंकोचितं राजन्	4, 602	मयि सत्यपरोऽपि स्यात्	8, 2063
मन्त्रस्तस्य महीभर्तु.	4, 624	मय्येव प्रतिराजादि°	8, 2096
मन्त्र स तेषा क्लेशेन	7, 815	मरीचिकावितीर्णार्णो°	4, 172
मन्त्रान्तरानुयोक्तारं	7, 1406	मरुत्काकुत्स्थदूतस्य	8, 3159
मन्त्रिडामरसामन्त°	8, 1072	मर्तुं चिचलिषुस्तीर्थम्	8, 810
मन्त्रिणस्तस्करा राज्ञी	5, 391	मर्तुं ययौ च वाराह°	6, 186
मन्त्रिणामक्षपटल°	5, 389	मर्त्यसरपर्शभीरुः सा	3, 437
मन्त्रिणे नोनकायाऽसौ	7, 571	मर्म राजमुखादेव	8, 701
मन्त्रिणो जनकश्रीव°	8, 1074	मल्लकोष्ठशुरजय्य°	8, 3315
मन्त्रिणो भूतभिश्चाया.	8, 865	मल्लराजगृहे तादृक्°	8, 477
मन्त्रिणो राजकलशा°	7, 572	मल्लराजतनूजाना	8, 1141
मन्त्री ततोऽभवत् साधुः	7, 204	मल्लराजस्य वेदमाऽभूद्	7, 1566
मन्त्री तमूचे तेजश्चेत्	4, 567	मल्लस्य रामलाख्योऽहं	8, 216
मन्त्री पञ्चमहाशब्द°	4, 512	मल्लार्जुनं पुरस्कृत्य	8, 2260
मन्त्री महारथो नाम	7, 82	मल्लार्जुनं लोठनोऽथ	8, 1935
मन्त्रे भिन्ने निवृत्तं तं	7, 1277	मसूरविदलाकारं	6, 187
मन्त्रे श्रुतिं गते राज्ञ.	7, 902	महतो येऽवमन्यन्ते	4, 614
मन्त्रैः प्रभावसानिध्यं	4, 122	महत्तमस्य पुत्रो हि	7, 438
मन्त्रोपदेशो वृद्धस्य	8, 1547	महत्तमोऽनन्तसूनुः	8, 1427
मन्त्र्यश्चारोहसामन्त°	8, 838	महाकथितकन्थोऽन्यै.	8, 2197
मन्त्र्यान्त पुरिकादीनां	8, 3274	महाकुलीनैः सहितो	8, 1767
मन्दप्रतापतावाप्तो	7, 1466	महागृहाम्रितापेन	7, 1490
मन्दप्रतापे दायदे	8, 1440	महानसाम्निधुमेन	7, 1493
मन्दरेणाऽथ तेनाऽरि°	8, 2744	महान्तो ह्यर्धिताः स्वल्पं	3, 276
मन्दीकृतारिसरम्भम्	8, 2208	महापद्मसरःकुण्डाद्	5, 104
मन्यन्ते क्षमाभुजः क्रीडाम्	4, 612	महाप्रतीहारपीडा	4, 142
ममकारो मृगाक्षीषु	3, 517	महाप्रतीहारपीडा°	4, 485
ममाऽन्यप्रेरणादेशा	7, 652	महाबलैः कमलिय°	8, 2318
मम्मसूनुर्यशोवर्मा	4, 706	महाभिजनजातानाम्	6, 316

महाभिजनसंजातो	8, 3378	मातृभिर्दत्तपाथेयं	7, 1654
महार्धधान्यसंभारं	5, 274	मातेयं बप्पिका नाकात्	7, 1128
महावराहमौल्लिक्	7, 1311	मात्रा कयाऽपि त्यक्तोऽसौ	5, 76
महावराह. शुशुभे	4, 197	मात्सर्येण जहद् ग्रहान्	3, 492
महाशाक्य स नृपतिः	1, 141	माननीयानधृष्याश्च	5, 338
महासमयपूजासु	7, 523	मानी मनोरथो मन्त्री	4, 671
महासमयसञ्चारं	7, 279	मानोज्ञतैश्च भूयोऽपि	8, 164
महासरित्पथे निर्निं	8, 1158	मान्योऽय देवि सौजन्यं	8, 3243
महासरिद्वितस्ताम्भः	8, 339	मा भूदसौ बद्धमूल	7, 1305
महासाधनभागश्चेत्	4, 143	मा भूद् भिन्नोऽयमित्येवम्	8, 3057
महासेतुः स घटितो	7, 1550	मा भून्मदनुरोधस्ते	4, 35
महिमा राजपुर्यादिं	6, 286	मा भून्मोघाऽस्य मत्प्राप्ति.	3, 466
महीभुजा पीड्यमानैः	8, 1587	मा भैषीदिष संघित्सु	8, 3084
महीमघोना भर्तृन्ने	4, 106	मा भैषीरिति दत्तोक्ति	8, 2657
मह्यं प्राणाश्च राज्यं च	7, 838	मामवज्ञाय राज्ञेव	3, 104
मा कर्षं परराष्ट्रेषु	7, 270	मा ज्ञात्वेह स्थितं राज्ञ	8, 2693
माघेऽथ मल्लकोष्ठायैः	8, 1051	मांसासृग्भवेष्टनाद्यष्टीं	7, 160
माघे पलाय्य नगरं	8, 1147	मायाप्रयोगानन्योन्यम्	8, 2087
माघेऽष्टानवते वर्षे	5, 288	मायामेता विहितवान्	8, 2616
मा च भूद् विजयाशा वः	8, 3121	मायाव्युदयनो नाम	8, 1817
माञ्जिकाद्यैरथ प्राप्त	8, 1941	मार्गस्य याममात्रेण	8, 2021
माणिक्यसैन्यपतिना	8, 179	मार्गानसूचीसंचारै	8, 1376
मातर जघ्यकाख्यस्य	8, 678	मार्गैऽन्तरान्तराक्रन्दं	7, 351
मातामहस्य यो मात्रा	4, 8	मार्गेष्वकालप्रालेयं	8, 2213
मातामहेन भूभर्तृं	6, 178	मार्गैः खड्गलतावितानं	8, 2624
माता स्वसा सुता भार्या	8, 102	मार्जार्यास्तिर्यगुचितं	8, 2411
मातृवंपटदेव्याः स	5, 290	मालवाधिपतिर्भोजः	7, 190
मातुलं सोमपालस्य	8, 920	मा विषीद न देवस्य	8, 2630
मातुलस्याऽऽत्मजा मल्ला	7, 1469	मा वोचः किञ्चिदपरं	3, 49
मातुस्तेऽजनि निर्मिते पितृ	7, 1	मासमभ्यधिकं तेन	7, 1154
मातुः कार्कोटनागेन	3, 490	मासं षड्भिर्दिनैरुन्नं	4, 123
मातृकुक्षिमिव स्वोर्वी	8, 2912	मासार्धदिनमाहेन्द्रं	8, 170
मातृगुप्त इति श्लाघ्यं	3, 236	मासार्धलङ्घयं पन्थानं	4, 287
मातृगुप्तस्ततोऽजादीत्	3, 293	मासैश्चतुर्भि स पितृ	8, 1544
मातृगुप्तस्तु नृपतेः	3, 191	माहेश्वर्यमयी काचिद्	7, 957

मितपत्तियुतस्तावत्	8, 3163
मित्रदुर्गार्थसंपन्नाः	8, 1805
मिथ्याख्यातगुणो नासौ	3, 139
मिथ्यैतदिति तेनाऽथ	7, 1672
मिथ्यैतदित्यधिकक्षिप्य	8, 1290
मिथ्यैव प्रथिता कन्था	8, 2526
मिथ्यैव नीतिकौटिल्यै	8, 220
मिथ्यैव सुज्जिर्निस्तीर्ण	8, 2155
मिथ्योपकरणं नारी	7, 424
मिलितैस्तावदेकाङ्गैः	7, 135
मिषं यं यं समादाय	8, 2694
मिषाच्चिचलिषा तेषां	8, 2604
मिहिकासंहते. काल°	8, 2520
मुकुन्दरतत्र साश्चर्य°	8, 2438
मुक्तकेशा निरुष्णीषा	7, 922
मुक्तमालम्ब्य नृपतिः	7, 1640
मुक्तं विसृज्य कृत्वा च	7, 1703
मुक्ता इमा इति जलं नलि°	8, 2026
मुक्ताकणः शिवस्वामी	5, 34
मुक्तापणः शीर्णकोश	7, 1192
मुक्तापीडः पुरा राजा	7, 1429
मुक्ता स्वामिदुहः कृच्छ्र°	8, 1725
मुखरागो मनोवृत्ते	8, 3183
मुख्याप्रहारान् स प्राप्तौ	6, 336
मुख्येन गुणिना राज्ञा	5, 180
मुखं विमोह्य नृपति	7, 327
मुखान्निरनुसंधान°	8, 3076
मुख्ये राशि प्रमत्तेषु	8, 866
मुख्येभाजिनमस्य कुम्भ°	3, 1
मुण्ड न्यपातयद् भूमौ	8, 1452
मुदा सकुङ्कुमस्याऽङ्घ्रेः	8, 241
मुद्रिता रुद्रपालादि°	8, 1149
सुमूर्षुणा क्षतस्तेन	7, 1050
सुमूर्षुणा चक्रधरे	7, 269
सुमूर्षुरातान् कटकं	5, 219

सुमूर्षुर्यत्स लब्ध्वाऽपि	4, 116
सुमूर्षोरिव तत्राऽस्य	8, 2247
सुहुः सर्वशिरोद्रिक्त°	8, 2876
सुहूर्तमिव संचिन्त्य	6, 32
सूढाऽऽचरणहीना सा	6, 276
मूलस्रोतोऽग्रनिष्ठयूत°	5, 96
सृगव्यादौ ह्यै सार्धम्	5, 197
सृगीदृशा दुर्लभता ह्या°	7, 1109
सृतेन पित्रा मात्रा च	8, 3062
सृत्युञ्जयो राजतेऽस्या	8, 2435
सृत्योर्मस्तकपातित्वं	8, 249
सृदुपूर्वं गुणानेव	3, 147
मेघवाहनभूमर्तु°	3, 464
मेघवाहनमुख्याना	7, 1137
मेघागमः फणिभुज प्रथि°	1, 308
मेघाचक्रपुरप्राप्त°	8, 1403
मेने वैदेशिकप्रायान्	8, 1295
मेरुश्च सज्जनश्चाऽश्व°	8, 1416
मोहल्लसत्स्मृतिः स्मृत्वा	8, 1351
मौनव्रतादिनियम°	7, 1470
मौख्यात् सचिवतां केचित्	5, 390
म्रदिम्ना पाप्मिनस्तस्य	8, 564
म्लानक्षीणाम्बरा पत्नी	5, 432
म्लानाननो न यत्सिद्धं	7, 1164
म्लायत्सु तेषु भूमङ्ग°	8, 2821
म्लायद्वक्त्र इवावादीत्	4, 95
म्लेच्छैः संच्छादिते देशे	1, 107
म्लेच्छोच्छेदाय वसुधां	3, 128

य

य एव प्रथमं राज°	8, 927
यच्च मायामिमा ब्रूथ	8, 3120
यच्चाऽपथस्थितं पुत्रं	7, 342
ययुर्विनष्टसंघाता	8, 1513
यतो मृत्यान्तराज्ञानात्	8, 1616

यत्किञ्चनविधाय्यासीद्	8, 4	यथाऽऽह स तथैवैतत्	8, 2101
यत्कृते क्रियते कर्म	8, 1001	यथेष्टमशनं दातुं	1, 132
यत्कृते विफलकेशा	4, 717	यथैव तेन विश्वस्त.	8, 1163
यत्तार्क्ष्यभीत्या प्राप्तानां	1, 31	यथोचितं दानमानं	8, 2643
यत्ते विषूचिकाशूल°	8, 88	यथोत्तर संश्रिताथैः	6, 70
यन्नाज्जनकचन्द्रायैः	7, 1339	यथोपयोगं तेनैव	4, 306
यत्र तीरद्वयालम्बि°	5, 88	यददाद्धर्षदेवस्य	7, 732
यत्र दारापहरणं	4, 29	यदादौ श्रेयस इति	8, 136
यत्र द्विषस्तत्र याहि	7, 1402	यदा पुनस्तयोर्दाढ्यम्	7, 408
यत्र यत्र विवेदौघ°	5, 95	यदा यदा देव वाञ्छाम्	8, 3224
यत्र यत्राऽऽस्त भूपाल°	7, 1238	यदासीत्पिशिताशा इ°	3, 76
यत्र शस्त्रशालाकाऽपि	8, 3025	यदुल्लासाय संरम्भो	7, 917
यत्र सुस्सलभूपाद्याः	8, 1586	यदूचु सचिवास्तत् तान्	8, 872
यत्राऽऽस्था पार्थिवोऽबध्नात्	7, 1544	यदेतत्त्वामुपास्तेऽद्य	3, 54
यत्संप्रहो रत्नमहौषधीना	6, 227	यदेतद् दृश्यते भूरि	8, 1690
यत्सता प्रशमाधायि	4, 625	यद्विरा बहुमानोऽभूत्	7, 1664
यत्संबन्धाद् विटपिनिवहै°	8, 1036	यद्यथेनाऽऽहृतं तत्तत्	8, 1378
यत्स्वभाग्यापहाराय	7, 38	यद्यद्विदभ्युः सिध्येत् तत्	8, 2538
यथाकथञ्चिन्नोकोऽयं	2, 34	यद्यसाध्यानि दु खानि	2, 46
यथाकथञ्चिद् व्युत्क्रान्ता	7, 868	यद्यहिसाऽऽग्रहेणमं	3, 84
यथाकालं ततो गूढो°	8, 2747	यद्राजैः कन्यकुब्जाया	5, 266
यथा चित्तं तथाऽस्य स्यात्	7, 1329	यद्वा निर्मानुषोन्मेषं	8, 3100
यथा तत्कृत्यमायत्या	8, 2980	यद्वाऽनौचित्यदुष्पासु°	8, 1862
यथा तथा जनं दुःस्थं	5, 277	यद्वा न्यायोऽयमन्योन्य°	8, 2231
यथादेशस्तथेत्युक्त्वा	3, 210	यद्वैकेनैव संग्रामं	7, 1716
यथाऽधिकारमन्याश्च	7, 366	यद्वोपकर्तुरप्येष	8, 36
यथा नामाऽपि निर्नष्टं	7, 66	यन्त्रोपलक्षारासार°	8, 1677
यथापूर्वमधीकारान्	8, 1483	यन्निशब्दजला घनाश्म°	4, 308
यथाप्रधानं सचिवैः	3, 233	यन्मतानि प्रतीक्षन्ते	4, 33
यथा प्रागुच्चलो राजा	8, 496	यन्मत्पितृव्ये निहते	8, 1361
यथा प्राप्तिभ्रंशा घरणि°	8, 1472	यन्ममोपकृतं तेन	3, 316
यथामहाहिमापात°	6, 125	यमप्रतिमसौन्दर्यम्	5, 148
यथा यथाऽस्य विस्त्रम्भाद्	8, 3270	यमः कुबेरश्चौष्ठप्रे	7, 1418
यथाऽय वृत्तयेऽनन्य°	8, 3093	यमैलाभयबाणादि°	8, 185
यथावद् वृद्धिमप्राप्तं	1, 118	यं क्षमाविक्रममुखा.	4, 47

य राजोदयसीहान्ते	7, 1300
ययुर्विनष्टसंघाता	8, 1513
यशस्करकुले जन्म	8, 357
यशस्करस्य भूत्वाऽपि	6, 168
यशोऽनुरोधोऽदुचितं	4, 34
यशोराजानुयातेन	8, 1123
यशोऽर्थिनः पार्थिवेषु	3, 329
यशोवर्माणमुल्लङ्घय	4, 146
यशोवर्माद्रिवाहिन्याः	4, 134
यश्च ते प्रतिभात्येव	8, 3024
यश्च युद्धमिति व्यग्रं	8, 3003
यः शान्तवृजिनो राजा	1, 102
यः शुनोरिव संघर्षः	3, 516
यष्टुं यज्ञान्धृतोयोगः	3, 255
यस्तुज्ञोपाश्रयाल्लब्ध्वा	7, 112
यस्मिन्महासुभिक्षेषु	5, 116
यस्मिन्राजनि तत्त्वज्ञैः	3, 132
यस्य तास्ता व्यवहृतीः	7, 569
यस्य दिव्यप्रभावस्य	1, 109
यस्य पाणिप्रणयितां	3, 390
यस्य भ्रातृद्रुहः पार्श्वे	8, 396
यस्य भ्रूभङ्गमात्रेण	7, 375
यस्य सेनानिनादेन	1, 85
यस्याधर्मभयादासीत्	4, 52
यस्याविज्ञातसंभूतेः	5, 73
यस्येन्द्रद्वादशीयुद्धे	8, 182
यः पातार्थमुपार्जितोऽन्य°	7, 804
य प्रभाकरदेवोऽपि	5, 472
य सर्वकालमबुधैः	4, 530
यः सुस्सलभयोच्छेदम्	8, 423
या गतिर्भूभुजोऽमुष्य	3, 317
यातस्य दृक्पथात् सूनो	7, 1570
याताऽद्य कुर्यां प्रातर्वो	8, 2138
यातान् पलाय्य ताञ्ज्येष्ठा°	7, 1343
याते जामातरि क्षमाश्रुत्	8, 292

याते तस्मिन् कृतोद्वाहे	8, 1649
यातो मार्गात् पलाय्याऽयं	8, 2164
यातोऽस्तं युमणि पयोधि°	4, 371
यात्याश्रित किल समाश्रय°	1, 284
यादृशी तेन ददृशे	5, 426
यादृशीस्तादृशीस्तत्र	7, 964
यान्त शरा° ससीत्कारा°	8, 26
यान् द्रोहभीरून् संभाव्य	6, 119
यान्यक्षराप्यन्तरेण	3, 309
यान्यब्जान्युदयं द्विषन्ति	3, 284
या प्रथामगमनैति	1, 12
याभिरन्याभिभूताभिः	4, 609
यामद्य सल्हणोऽन्येयुः	8, 420
याममात्रावशेषेऽहि	7, 982
यामशेषे दिनेऽन्यस्मिन्	7, 715
यामिन्या यं वयं हन्मः	8, 304
या काणश्रावतीनर्त°	7, 1461
यावकाहारिणौ पादौ	3, 415
यावकोद्रवपूपादि	8, 2596
यावज्जीवं दरिद्रत्वं	2, 90
यावत् कवीना निर्भाति	8, 3225
यावदेकाहमभजत्	8, 1858
यावदैच्छन् संघभेदात्	8, 807
यावद्भिः पार्यते नेहक्	8, 2802
यावन्मात्राऽप्यौचित्यं सा	7, 1522
यावन्मूर्ध्नि रवे पादाः	3, 291
या वारिराशिसलिलान्तर°	5, 15
यास्यस्यनुशयं राजन्	7, 232
यियासुना वितस्तान्त	1, 163
यियासोरनुजं तस्य	7, 1622
यियासोस्तस्य चण्डाशु°	8, 2333
युक्तमप्युक्तवास्तत्र	8, 913
युक्तमित्यादि तेनोक्ता	8, 3094
युक्ताऽयुक्तविचारबाह्य°	6, 208
युक्तियुक्तमिदं चाऽन्यत्	8, 3122

युक्तोऽपि पूर्वराजार्थं	7, 1101	ये विस्तारितवर्णसकररुच	5, 378
युक्त्याऽपद्भुतसर्वखं	8, 149	येषा प्राणपरित्यागे	8, 1412
युक्त्यारब्धविधौ	8, 2466	ये सतसमताद् वर्षाद्	6, 256
युगान्तानपि जीवित्वा	7, 1412	ये संप्ररूढविपुलप्रणया°	7, 1211
युग्याधिरूढा सा यान्ती	8, 367	ये सायमुच्चलनृपं	8, 378
युग्यार्पितैः सितच्छत्र°	8, 901	ये हटापातिनो धातुः	7, 1441
युग्यैः क्षितिभुजा योग्यै	5, 33	यैः सैन्यसारैर्द्वैराज्य	8, 1905
युद्ध एव विपन्नाना	8, 742	योगक्षेमौ चिन्तयन्ती	6, 210
युद्धं सुवर्णसानूर°	8, 1134	यो गतो गत एवाऽसौ	7, 1685
युद्धान्युद्दीपनग्राव°	8, 1475	योग्य कृतापकारोऽपि	7, 891
युद्धासाध्येऽपि तिष्ठन्तः	8, 1967	योग्याय दातुं साम्राज्यं	5, 250
युद्धे पुरोपकण्ठेषु	8, 762	यो घूकानामिव श्वभ्रम्	8, 2731
युद्धे स्वान्स स्मरन्वैरं	8, 1034	योजनानि ततः पञ्च	1, 265
युद्ध्वा युद्ध्वा प्रचलत·	8, 1418	यो डामरतया भिक्षोः	8, 2857
युधिष्ठिराऽभिधानोऽभूद्	1, 350	योद्धुमभ्यापतन्तं तं	7, 1500
युध्यस्व मध्यगोऽस्माकं	7, 658	योद्धुं यियासु· शुश्राव	7, 987
युध्यस्व लोहरं वाऽपि	7, 1587	योधाना सौस्सले सैन्ये	8, 1018
युष्मभ्यं कथयित्वेति	8, 1860	यो नानाद्युतिमत्पदार्थ°	3, 218
यूयमेव सुहृद्भ्यु°	8, 259	यो मार्गो दुर्गमः पत्ति°	8, 1105
यूय पुत्रा ममेत्युक्त°	7, 1055	योऽयमार्योचितो वेषो	5, 208
ये कारणसधर्माणो	4, 610	योऽय तरुतले मुण्डः	1, 233
ये केऽपि देशे सन्त्यस्मिन्	7, 1613	योऽयं परापकरणाय	4, 125
ये दीर्घजागरा रात्रौ	7, 285	यो यस्तं पश्यति स्वात्म°	8, 1561
ये द्रष्टार सदसता	4, 60	यो यो वेद्याकथाऽभिज्ञो	4, 665
येन केनाऽपि संप्राप्तः	8, 56	यो यो हि व्यग्रहीत् तं तं	8, 1658
ये नागेन रुषा प्लुष्टे	1, 317	यो चिटश्चमको नाम	7, 289
येनैवाऽनीतिमार्गेण	8, 681	यो व्याजमूर्खो वैद्यत्व°	7, 282
येऽपि कर्दमराजाद्या	6, 325	योषिच्छिष्टुपशुव्रीहि°	8, 972
येऽपि वृत्तिं विरोध्याऽऽजि°	8, 3347	योषितोऽपि विशन्त्यभि	7, 1413
येऽपि सङ्घाभिधानस्य	8, 183	योषित्कशिपुभोग्येन	8, 2362
येऽप्यशोकादय पञ्च	1, 19	यो ह्यम्बराधिकार्यासीत्	7, 365
येऽप्यासन्निभकुम्भशायित°	1, 47		
ये प्रजापीडनपरा·	1, 188		
ये बालादपि संमूढाः	6, 274		
ये भिक्षुचिप्लवेऽप्याऽऽसन्	8, 3114		
		र	
		रक्कजो देवकलशो	6, 324
		रक्तप्रजं व्यूढसैन्यम्	7, 990

रक्तप्रजस्य भ्रभर्तुं	3, 3	रत्यन्तसुलभोद्भेदैः	5, 386
रक्तार्द्रशस्त्रं संदर्श्य	8, 1321	रथाङ्गाक्रन्दिनी रात्रिः	8, 2612
रक्तिक्स्तु शरैणैव	8, 1766	रथ्यागृहीतः प्राभूच्च	8, 3434
रक्षणीयो हतो बालो	7, 1677	रथ्यागृहीतो गोपाल°	5, 242
रक्षदिशरःप्रतिच्छन्दैः	3, 77	रन्ध्रमन्विष्य दरदा	7, 1172
रक्षा पैतामहे कोशे	7, 490	रन्ध्रान्वेषी स तद्रोषाद्	8, 1571
रक्षा भिक्षाचरस्याऽऽहुः	8, 286	रम्यैः शैलपथैर्ब्रजश्रम°	1, 369
रक्षारत्नोपमे तस्मिन्	4, 585	रम्यावद्याभिधो दीप°	8, 322
रक्षिणोऽथ बहिर्न्यस्य	7, 1026	रराजाऽऽजौ साज्जपालिः	8, 3289
रक्षिणोऽपि न यावत्तम्	4, 580	रसातलैकतिलकं	3, 55
रक्षिणो मन्त्रिणाभाप्ता	7, 681	रहः क्षणप्रार्थिनस्ता	8, 1299
रक्षितूनग्रहीत् क्षमापात्	8, 3256	रहः प्रवेशितो दूत्या	6, 321
रक्षित्री क्षमापतेर्माता	6, 193	रहो महेन्द्रसंदिष्टं	4, 223
रक्षित्वा दशमासोनाः	3, 124	राक्केः क्षेमस्य य. पौत्रो	7, 894
रक्षिष्यति सुतं स त्वां	7, 657	रागग्रहगृहीतस्य	4, 677
रक्ष्यमाणोऽपि भ्रभर्तुः	7, 674	रागध्वान्तान्वितधिय	8, 2573
रजोजवनिकालक्ष्य°	8, 1519	रागान्द्रुद्धान्तकान्ताना	6, 74
रजोन्धकारे छत्रेन्दु°	7, 1503	रागान्धेन कृता हसी	5, 387
रङ्गादेवीतनूजाना	8, 3301	रागिणो भूमिपालस्य	4, 396
रङ्गा शरणमेत्योच्च°	8, 3399	रागी मधुप्रणयवान्	6, 154
रणरङ्गनटो नृत्यन्	8, 346	राजकार्याणि कुर्वाण.	6, 285
रणशान्तेन गमिता	8, 2813	राजकार्ये च भानौ च	8, 1726
रणादित्यनृपामात्ये	3, 434	राजकौटुम्ब्यदृप्ताना	5, 396
रणादित्यस्य गोमन्द°	3, 473	राजक्षत्तु प्रमोदस्य	4, 513
रणारम्भानुभावेन	3, 454	राजगृह्यं त्वलङ्कारं	8, 2671
रणारम्भास्वामिदेवौ	3, 460	राजचूडामणिः श्रीमान्	4, 45
रणे द्वारपतेर्गर्भ°	8, 592	राजतान् व्वापि सौवर्णान्	4, 105
रणे पूर्णव्रणाश्यान°	8, 3018	राजदौवारिकः श्रीमान्	5, 28
रतिसेनाभिधश्चोल°	3, 432	राजद्रोहोचितं तस्य	8, 348
रत्नज्योतिर्हुतवहधिया	8, 2084	राजधर्मगभीरत्व°	7, 551
रत्नं जिष्टुक्षोरन्येन	7, 136	राजधर्मविधेयत्वाद्	8, 3098
रत्नादेव्या दृढारूढ°	8, 2402	राजधानीमप्रविष्टो	8, 955
रत्नापुरे बहुद्वार°	8, 2434	राजधानीमवाप्तस्य	7, 317
रत्नोज्ज्वलाः प्रविकिरन्	3, 197	राजधानी प्रविष्ट स	7, 986
रत्नौषधीजुषो. स्पर्श	8, 2655	राजधानी राजसैन्ये	6, 244

राजधानीस्थितस्याऽपि	6, 94	राजसंवाहनामाऽयं	5, 192
राजधान्यन्तिके क्षिति°	8, 732	राजसूनुस्त्रिभिर्वर्षै	8, 1230
राजधान्युन्मुखं दृष्ट्वा	7, 1567	राजसैन्यं तदन्येद्युः	7, 1358
राजन्गिरिसुतोद्वाहि	3, 443	राजस्थानात् स्रजं धन्यम्	8, 1624
राजन्प्रजाना कुकृतै	2, 45	राजाप्रहारयो कर्ता	1, 100
राजन् मानवता धुर्यो	7, 324	राजा च बिज्जलावेश्म	8, 306
राजन्याभिजने जातो°	8, 3031	राजा चौर्यरतौत्सुक्यात्	7, 305
राजन्याविच्छटिकुलो°	8, 1083	राजा जगाद तं नास्मात्	4, 569
राजन् युगानुरूप्येण	4, 646	राजा जगाद तं सत्त्व°	8, 3220
राजन् रजन्युपाभ्यायो	5, 318	राजा जगाद ता देवि	8, 3252
राजन् विज्ञाप्यते किञ्चित्	4, 66	राजाज्ञया निशाभिका	6, 96
राजन् स्वामिवियोगेऽस्मिन्	7, 1684	राजाज्ञया प्रयागेण	7, 1045
राजपुत्र पवित्रेयं	8, 3173	राजा तु गतलज्जः स	7, 1204
राजपुत्रमहामात्य°	7, 48	राजा तु संमन्त्र्य ततः	8, 1973
राजपुत्रः कल्लट इति°	4, 462	राजा तृतीयगोनन्दः	1, 185
राजपुत्रहयारोह°	7, 360	राजात्मजहयारोह°	8, 1841
राजपुत्रहयारोह°	7, 1514	राजाऽथ तद्वधादन्यद्	8, 2085
राजपुत्रः स तान्चे	7, 790	राजाऽथ देवसरसं	8, 1260
राजपुत्रः साहदेविः	8, 926	राजाऽथ विजयक्षेत्रं	8, 1676
राजपुत्राभिजातस्य	8, 3045	राजा दुर्योधन इव	7, 1719
राजपुर्यध्वना बिम्बं	8, 884	राजादेशादसंरुद्धै	8, 1835
राजपुर्यामाकुलत्वं	8, 1465	राजानं राजवदनः	8, 2888
राजपुर्याः प्रकृत्यैव	7, 1262	राजा निर्जमुषः स्वोर्वी	8, 2312
राजप्रष्ठः प्रतिष्ठा स	4, 368	राजानीके स्रजपालः	8, 511
राजप्रसादनोपाय°	8, 3040	राजानुप्राहको गर्गः	8, 425
राजबीजी मधोर्नता	8, 1751	राजानो राजपुत्रा वा	4, 447
राजभिस्तस्य तत्रोपैः	4, 164	राजान्तरङ्गाः साशङ्का-	8, 1296
राजमृत्यैः प्रतिज्ञातः	6, 101	राजाऽपश्यत्ततः पङ्के	4, 601
राजमातुस्तथा राज्य°	7, 137	राजाऽपि ममतास्फीत°	8, 3258
राजराजाभिधानेन	8, 1992	राजाऽप्युदयराजाख्यं	7, 1362
राजलोकं प्रवृद्धोऽपि	7, 591	राजा प्रवरसेनोऽथ	3, 324
राजवंशेष्वनेकेषु	3, 472	राजा प्रवरसेनोऽपि	3, 321
राजवंश्या महीपाल°	8, 1330	राजा प्रसाद्यमानोऽपि	7, 1209
राजवाजिनमेकैकं	8, 1342	राजा ब्रह्मगल्लनाभ्यां	3, 475
राजशब्दस्तदा सेहे	7, 920	राजा भवन् परः कोऽस्तु	8, 2032

राजा भूत्वा कथं माहृक्	3, 313	राज्ञा कनकवाहिन्या	1, 150
राजाभ्यन्तरभेदेन	8, 801	राज्ञा कर्तुं विनियमं	8, 2702
राजा मल्हाणपुरकृत	4, 484	राज्ञा तन्वङ्गनतारौ	7, 1053
राजायमानो भोजोऽथ	8, 2718	राज्ञा तुङ्गादिभिश्चैतत्	7, 16
राजाऽवकत्ययो पत्न्यौ	7, 1488	राज्ञा नागमठोपान्तम्	8, 782
राजा वसुकुलस्तस्य	8, 3416	राज्ञाऽपि कुटिलाचारो	4, 305
राजा व्याजात् पितृव्येण	8, 1937	राज्ञा प्रदत्ते रङ्गाय	5, 397
राजा शून्याटवीभूते	7, 417	राज्ञा प्रयुक्तं विज्ञाय	8, 2350
राजा श्रीललितादित्य	4, 126	राज्ञा प्रवर्तिते तेन	1, 186
राजा संग्रामपालाख्य	7, 589	राज्ञा कार्कोटवंश्याना	4, 713
राज्य सहजपालश्च	8, 539	राज्ञा कृपणवित्तैर्यत्	4, 682
राजा सिद्धाभिधः सोऽथ	1, 276	राज्ञां रागः क्रियानाम	1, 271
राजा स्वप्ने निशम्येति	4, 596	राज्ञां वज्रधरादीना	8, 625
राजेति तेन विज्ञतो	6, 28	राज्ञा वितीर्णस्कन्धाना	7, 466
राजेश्वरो द्वारपतिः	7, 223	राज्ञां संघटनं यावद्	8, 2765
राजौकस्यैव ता वार्ता	8, 2159	राज्ञा हि नरकेगैतत्	2, 150
राज्ञ एव मुखाद् बुद्धवा	8, 910	राज्ञि गाम्भीर्यदुर्लक्ष्यं	8, 1566
राज्ञश्च हर्षभूर्भृत्	8, 2686	राज्ञि मन्त्रयमाणेऽथ	7, 1043
राज्ञस्तयोश्च ससक्तं	5, 367	राज्ञी कमलवत्यस्य	4, 208
राज्ञस्तस्य कदाचित्तु	1, 131	राज्ञी कुमुदलेखाख्या	7, 1487
राज्ञस्तस्यैव राजश्रीः	1, 281	राज्ञी कृतज्ञभावेन	6, 261
राज्ञस्तुल्यवयस्स्यौ हि	8, 1572	राज्ञी कृतप्रणामं तं	8, 3180
राज्ञः किमन्यसंधानैः	8, 3042	राज्ञीभिर्निर्गमात्तस्मिन्	7, 1296
राज्ञ कृत्वावसन्नस्य	7, 1601	राज्ञी भुवनमत्यस्मिन्	7, 680
राज्ञ. परीक्ष्य सामर्थ्यम्	8, 1518	राज्ञीमज्ञातपारुष्यं	8, 1223
राज्ञ पुरस्तात् शस्त्रं	5, 349	राज्ञी राजात्मजाश्चैते	8, 3080
राज्ञ प्रतापशिखिन	8, 2880	राज्ञे देव्यनुरक्ताय	3, 465
राज्ञ प्रसादनं त्यक्त्वा	7, 1269	राज्ञो दत्तार्गले धाम्नि	7, 1025
राज्ञः प्रहरत शस्त्रं	7, 1712	राज्ञोऽनन्तरजस्तस्य	3, 477
राज्ञ प्राजिधरस्याऽऽजौ	8, 3398	राज्ञोऽप्युत्पाटने सज्जैः	7, 15
राज्ञ. प्रियो रक्षितोऽभूद्	4, 334	राज्ञोऽभ्यर्णं विशेत्युक्ते.	8, 3186
राज्ञ सतोऽपि नाऽऽश्वासो	5, 316	राज्ञो मनः कलुषयन्	7, 100
राज्ञ संदर्श्य दायार्दं	7, 1693	राज्ञो यशस्करस्याऽर्थान्	8, 1955
राज्ञ स सचिव. सत्यं	6, 298	राज्ञो यात्रादिसमये	7, 895
राज्ञ सुतार्पणाद् बद्धं	6, 194	राज्ञो रणान्निवृत्तस्य	7, 164

राज्ञो वसन्तलेखाख्या	7, 956	राज्यारम्भे बभूवैयं	8, 1548
राज्ञो विजयपालस्य	8, 205	राज्यार्हमग्रज बद्ध्वा	8, 289
राज्ञो विरोधकृद्वक्तुं	7, 563	राज्यार्हाऽन्वेषिभिर्विप्रै	5, 464
राज्ञो विशुद्धि क्रियता	7, 1056	राज्ये कुबलयापीडो	4, 362
राज्यकिञ्चित्क्रे गर्गा°	8, 426	राज्ये तस्य महीभर्तुः	7, 202
राज्या बप्पटदेव्या स	5, 282	राज्ये बहुच्छले तादृग्	7, 1139
राज्या मिथस्तयोरैवं	7, 383	राज्येऽभ्यषिञ्चदाषाढ°	8, 1232
राज्या श्वेताभिधानाया	8, 373	राज्ये संग्रामराजाख्यं	7, 1286
राज्या संजघटे लोकः	6, 242	राज्योद्याने नृपतिमधुपा	8, 334
राज्यदानाभिमानेन	6, 4	राज्योपकरणे सज्जी°	7, 134
राज्यप्रदस्य ते यश्च	8, 1653	रात्रौ क्षेत्रं च लग्नं च	3, 337
राज्यप्रदः क्षतारिश्च	8, 415	रात्रौ तथैवाऽऽदारिद्र्यात्	8, 3095
राज्यप्रदेन नृपते	5, 163	राधमासावधि दधुः	8, 2681
राज्यप्राप्तेर्मासमात्रे	8, 505	रामजाख्यमुपाध्यायं	5, 29
राज्यप्रार्थी पर्वगुप्तो	6, 211	राष्ट्रगुप्त्यै स्वयं राज्ञा	8, 631
राज्यभ्रंशादिद्वृतान्तम्	5, 308	राष्ट्रद्वयोपमर्देन	8, 766
राज्यभ्रष्ट स निर्लुण्ठ्य°	8, 2023	राष्ट्राग्निर्वासने रिल्ह°	8, 2089
राज्यं कलशपुत्राय	7, 256	रिक्त. खेम्यः परैभ्यश्च	7, 645
राज्यं जिहीर्षुर्बालस्य	7, 534	रिपुकण्ठाटवीष्वासीत्	3, 388
राज्यं जिहीर्षुः पुत्रस्य	7, 389	रिल्हणादीन् योधयित्वा	8, 2205
राज्यं दातु निजे देशे	7, 739	रिल्हणादीन् स्थिताऽश्चर°	8, 1404
राज्यं निष्कण्टकं कृत्वा	4, 377	रिल्हणोऽथ गुणिग्राम°	8, 2403
राज्यं निष्कण्टकं कृत्वा	5, 427	रीतिप्रस्थसहस्रैस्तु	4, 203
राज्यं निष्पाद्य निर्विघ्नम्	5, 21	रुचिताऽस्य बभूवाऽष्टा°	6, 66
राज्यं प्रादा. किमन्यस्मै	7, 900	रुदतीभिः परीतस्य	8, 1716
राज्यं प्राप्तमपि प्रनष्टम्	8, 2626	रुद्रः पञ्चनदे जातु	4, 248
राज्यं विदद्विः संप्राप्तं	8, 1391	रुद्रपाल परित्राता	7, 148
राज्यं शय्या नयत्येवं	8, 1383	रुद्रपाले ततो लूता°	7, 178
राज्यं स दित्सुर्हर्षाय	7, 703	रुद्रेण भूपति. सख्या	7, 153
राज्यं समा समासार्धा	4, 392	रुद्रोपेन्द्रमहेन्द्राद्या	7, 1419
राज्यं स्वीकुर्वतोरन्यो	8, 388	रुक्षाभिभाषी क्षुत्क्षामो	2, 25
राज्यव्यवस्था यावच्च	6, 327	रूढच्छन्नप्रकोपस्य	8, 613
राज्यस्याऽनन्यदृष्टस्य	8, 859	रूढव्रणोऽपि किमिसाद्°	8, 2340
राज्याच्च्युतस्य बहुश.	1, 368	रूढिः परम्परायाता	4, 271
राज्यारम्भेऽनुयुक्तो	8, 45	रूढ्या तथैव गञ्जेशो	6, 266

रूपं काश्चिद्वलं काश्चित्	7, 426
रेजे शैलश्चलद्भिःसैः	8, 2638
रेणुभिर्येऽन्धितदशः	3, 402
रोगग्रस्ते रणप्रेष्ठे	8, 2872
रोगोच्चण्डतया दण्ड°	8, 2954
रोद्धुकामाण्डामरीयान्	8, 3164
रोधस्यपरपाथोधे	3, 328
रोह्यन्तिकसीमनि प्रति°	8, 237
रौक्मैश्च राजतैश्चाऽऽसीद्	7, 950
रौहीतदेशे जाताना	4, 12

ल

लक्षाणि नव पत्तीनां	5, 143
लक्ष्मीतडिल्लता कीर्ति°	7, 1456
लक्ष्मीधरमुखेनैव	7, 1259
लक्ष्मीं कृत्वाऽर्थिसात्कृत्स्नां	5, 18
लक्ष्मीं कृत्वोपकरणं	3, 127
लक्ष्मीस्थैर्यप्रतिभुवः	8, 290
लक्ष्मीः कर्मणचूर्णाङ्का	8, 189
लक्ष्म्या जाज्वल्यमानं तं	7, 1215
लक्ष्मीभूते नृपे शीघ्रम्	8, 2328
लम्नाभिघातं रुधिरं	7, 623
लम्नाभिघातानानीतान्	8, 1103
लम्ने रणे चित्ररथः	8, 2203
लजास्मितमुखी पत्युः	8, 3246
लजेऽहमस्य स्वयमात्तशस्त्रः	7, 1396
लडत्तालीदला. स्थूल°	7, 927
लडत्प्रलम्बनिर्भूष°	7, 1562
लब्धप्रतापे नगरं	8, 1481
लब्धप्रवेशैः समये	6, 233
लब्धबोधिरिवाऽरेर्यं.	8, 2377
लब्धभूपालवाङ्म्या	8, 84
लब्धभूम्यपरित्यागो	8, 2211
लब्धरन्ध्रः प्रतीहारो	8, 1610
लब्धलक्षेऽपरिक्षीणे	8, 3077

लब्धवर्णस्य नाऽवर्णा°	8, 3002
लब्धस्थिति. स्फीतविभूति°	7, 1399
लब्धाऽऽदेशो गृहान् गत्वा	7, 550
लब्धाऽऽधिपत्यसंख्याना	1, 50
लब्धान्तरे प्रवासाय	8, 318
लब्धा लिखिततत्कृत्य°	8, 2257
लब्धा तदर्धाध्यारोहं	8, 82
लम्बाम्बुदेऽम्बरे दूरं	8, 2790
लम्बेन्दुवदना सान्द्रा°	7, 1680
ललाटहृक्पुटश्रोत्रं	8, 133
ललाटे शूलमुद्राङ्के	3, 365
ललिताख्ये पुरे तस्मिन्	4, 187
ललितादित्यदेवेन	8, 3373
ललितादित्यपादाब्ज°	4, 154
ललितादित्यपुरजान्	6, 224
ललितादित्यभूर्भर्तुः	4, 213
ललितादित्यभूर्भर्तुः	5, 69
ललितापीडनामाऽभूत्	4, 660
ललितापीडसंग्रामा°	8, 3429
लवणार्णवपानेन	3, 478
लवणोत्से निशामिका	7, 762
लवणोत्सौकसा दृता°	6, 57
लवन्य एव मां दध्यात्	8, 2678
लवन्यललनाः कुर्युः.	8, 2338
लवन्यलुण्ठितग्राम°	8, 1541
लवन्यलोको मा ज्ञासीद्	8, 747
लवन्यविप्लवाद् राज्ञः	8, 776
लवन्या° कतिचित् क्रोशान्	8, 3178
लवन्यैर्नगरं प्राप्तं	8, 1062
लवन्योन्मूलनाराति°	7, 1379
लवराज्यशोराज°	8, 1345
लहराद् देवसरसात्	8, 3115
लहरारब्धतिक्रान्त°	8, 1132
लहरे विप्लुते राजा	8, 642
लावन्यलुद्धया शूलानि	7, 1231

लिखितैरिव तान् सर्वे.	8, 2074
लिङ्गपीठलुठस्नान°	2, 126
लिलेख सोऽथ सन्त्रासाद्	5, 399
लुङ्गाभिधाऽभूत् कैवर्त°	7, 405
लुण्ठितद्रविणापूर्णाः	8, 3285
लुण्ठितश्रीवकानीक°	8, 1420
लुण्ठ्यमानाश्चमूस्त्रातुं	8, 1882
लुब्धत्वध्वस्ताधीर्भूसुत	4, 629
लुब्धेन पित्रा संत्यक्ता	7, 611
लुब्धेनाऽपि प्रतीहारा	8, 1903
लुह्यादयः फुल्लपुरे	8, 1843
लुह्योऽपि पलितश्वेतो°	8, 1899
लूनाङ्गोऽमङ्गलाशंसी	4, 304
लेखैर्डाभरसंहार°	8, 3150
लेभिरे निधनं तस्मात्	6, 71
लोकपुण्ये पुरं कृत्वा	4, 193
लोकसंज्ञेशनोद्भूतः	8, 1953
लोकान्तरगता कान्ता	8, 2410
लोकान्तरातिथिं बिज्जा°	8, 3343
लोकान्तरादिवायातं	1, 328
लोकान्तरेऽपि शरणं	8, 3219
लोकालोकाद्रिपार्श्वस्थाः	1, 137
लोकै भगवतो लोक°	1, 138
लोकैकचक्षुषि गते पर°	7, 1686
लोकोत्तरस्वामिभक्ति°	4, 333
लोको येष्वय केषाचित्	8, 372
लोको विरक्तः सेत्वग्रे	7, 1552
लोठनं बद्धसंधि वः	8, 1859
लोठनस्तु निजग्राह	8, 1989
लोठनस्याऽन्तिकादेश्य	8, 1901
लोठनाद्यैर्हि कर्णाहात्	8, 2525
लोठनेऽन्यप्रतिष्ठानाम्	8, 3351
लोठितावसधस्तुङ्गौ	7, 98
लोभाभ्यासात्तथा क्रौर्यं	4, 628
लोभाभ्यासेन भूयोऽपि	8, 567

लोलश्रोत्रपुटो मदोत्क°	4, 428
लोष्टमात्रावशेषेऽपि	8, 72
लोष्टावशेषे नगरे	8, 1184
लोहरद्रोहधर्मोष्म°	8, 2347
लोहरप्रस्थितौ विघ्न	7, 1599
लोहरारब्धिनिर्नष्टान्	8, 2094
लोहरे विहितस्थैर्यो	8, 1996
लौकिकेऽब्दे चतुर्विंशे	1, 52

व

वचोमूर्खोऽयमिलेव	4, 487
वज्रादित्योदयादित्य°	4, 43
वज्रादित्यो बप्पियको	4, 393
वज्राद्ब्रह्मकृतं भयं विर°	4, 331
वज्रेन्द्रतनयौ वज्र°	3, 384
वञ्चयित्वा दृशौ पत्युः	8, 875
वञ्चयित्वाऽप्यरीच भूसुत्	8, 1963
वञ्चितः कथमेषोऽहम्	8, 1335
वणिक् तु कुकृती तस्य	8, 127
वत्सरे पञ्चपञ्चाशे	7, 361
वत्सरे सप्तपञ्चाशे	7, 452
वदङ्गिरादरात्स्थैर्यं	3, 157
वदनेषु स नम्राटै.	7, 1092
वदान्यः संविभाग्येभ्य.	3, 66
वद्भवाऽधिकारिणः शुल्कं	8, 2010
वधादिपापं पाथेन	7, 109
वधूर्व्यघत्त पद्मस्य	4, 696
वधे दर्शनपालस्तु	7, 1496
वनकरिरसितैः पदे	2, 168
वनपूर्वाभिधग्राम°	8, 1438
वनप्रसूनसंपर्क°	2, 122
वनप्रस्थाभिधे स्थाने	8, 1929
वनराजिद्यामलेन	4, 150
वन्य कोऽपि सुधास्यन्दा°	1, 3
वंशः श्रीजीवितं दारा	5, 211

वयसस्त्रिंशति वर्षान्	8, 1775	वशीकृतेयं पृथिवी	3, 68
वरं स एव विश्वास्य	8, 1254	वशीकृत्य शनैर्देशं	8, 2457
वराकं द्वारसेत्वप्राद्	8, 413	वश्यं जनकसिंहस्य	8, 907
वराश्वान् सुस्सलानीकाद्	8, 199	वसतोऽस्य दिशो जित्वा	3, 336
वराहमूलं प्रविशन्	7, 1310	वसन्तलेखाप्रमुखा	7, 1580
वराहमूलं संप्राप्तम्	8, 1229	वसन्तस्य सुता धन्यो°	8, 2337
वर्णान् महेश्वरेत्येतान्	7, 1713	वसन्ते डामराः सर्वे	8, 1155
वर्णाश्रमप्रत्यवेक्षा°	6, 108	वसन्तेनेव न मया	3, 163
वर्ततेऽद्य महानद्यो.	5, 98	वसन्त्यधृष्ये देशेऽस्मिन्	7, 1578
वर्तेऽद्य सङ्कटे दुष्टे	7, 777	वसन्नप्राप्तसाम्राज्यः	2, 146
वर्धनस्वामिपार्श्वस्थ°	6, 191	वसाल्पपरिवारोऽस्मद्°	8, 1534
वर्धमानक्षीयमाण°	8, 2752	वसुधाधिपते वाञ्छा°	3, 344
वर्धमानः स संपर्क	3, 110	वस्तु क्षणादनुपपत्त्यु°	5, 379
वर्मगौरवभूषण°	8, 3294	वस्तुतस्त्वाद्द्रहृदयः	8, 485
वर्ष एकोनपञ्चाशे	6, 311	वस्त्रं स्त्रियः कृथा भोज्यम्	4, 349
वर्षतो विषयोत्सुक्यात्	8, 1948	वस्त्रापासन एव शीत°	8, 2823
वर्षत्रयेणोत्पलके	4, 709	वस्त्रालंकारनिर्वाह°	7, 1126
वर्षमात्रावशेषायुः	7, 1497	वस्त्वन्तरं किमपि तत्	2, 52
वर्षमासग्रहतिथि°	8, 145	वह्निदानमहायोध°	8, 1166
वर्षयुद्धापकर्षादि°	8, 2991	वह्निनिर्दिग्धसर्वाज्ञ°	8, 1206
वर्षषष्टिं प्रतापायुः	6, 257	वह्निनिष्ठयूतशेषाणि	8, 1209
वर्षषष्टिं सषण्मासे	1, 192	वह्निसात्क्रियमाणेषु	8, 594
वर्षाणां द्वादशशती	1, 54	वह्नेः कहकहाशब्दो	8, 989
वर्षानेकान्नपञ्चाशद्	7, 723	वाक्पारुष्यं नृपस्याऽऽसीत्	8, 491
वर्षान्यञ्चाशतं भुक्त्वा	4, 44	वाक् मर्मच्छेदिनी दीर्घ	1, 357
वर्षे एकोनवते	5, 259	वाचिकं तद् गृहीत्वा ताम्	8, 3072
वर्षे गते तमुत्पाद्य	5, 295	वाचि सप्रत्ययाः पौरा	4, 465
वर्षेऽपरस्मिन्निखिलान्	5, 173	वाजिनं विजिताभ्यासम्	7, 394
वर्षे षण्णवते कृष्ण°	8, 819	वाजिभिस्तर्जकैर्मल्लेच्छ°	8, 2784
वर्षेऽष्टानवते चैत्रे	8, 1053	वाजिबर्मासिभूयिष्ठां	8, 855
वर्षेः षट्त्रिंशता शान्ते	2, 56	वाडौत्स- सुखराजाख्यो	8, 1306
वर्षोऽथ दुस्तरः ह्यात्	8, 1154	वातगण्डस्तदुद्योगे	7, 1178
वर्षोपभोग्यान्यन्नानि	4, 347	वातूलोऽसाविति निजैः	5, 83
वलीपलितयुक्तस्य	7, 431	वात्सल्यमिश्रवैरेण	8, 295
वल्गन्मध्येऽश्ववाराणां	5, 343	वात्सल्येनाऽन्वितं प्रेम	8, 1218

वात्सल्योत्पुलकस्मेरं	8, 1357	विजयेशाग्रं तीर्त्वा	8, 1509
वादी वादपराजित प्रति°	7, 1170	विजयेशाग्रतः पीत°	8, 2222
वामनस्याऽऽत्मज. क्षेम	7, 1073	विजयेशाङ्गनस्थाना	7, 1515
वामेन सिन्धुस्त्रिप्राभ्या	5, 97	विजयेश्वरगङ्गाग्र°	7, 1507
वारं वारं लवन्यः स	8, 1127	विजयेश्वरनन्दीश°	1, 113
वारस्त्रिया स विरह°	7, 1638	विजये सावशेषेऽसौ	7, 1553
वाराणस्या विजहता	8, 13	विजयो वर्णसोमादि°	8, 778
वारित पार्श्वगेनापि	4, 231	विजिते राजकलशे	7, 22
वार्ता चेद्वगीतेयं	7, 1697	विजीयते पुष्यबलै.	1, 39
वार्तामबुद्ध्वा पुत्रस्य	7, 1588	विज्ञप्तिदम्भादेकेन	8, 309
वास्तव्या डामराश्वाऽथ	7, 1573	विज्ञापितोऽथ तैरेत्य	4, 57
वास्तव्याना निशम्याऽर्ति	8, 60	विज्ञाप्यौपयिकावाति°	8, 3272
वाहनाज्जोहिलमठे°	7, 1620	विटत्वे निस्त्रपत्वे च	7, 1127
वाहिनीरुद्धमागौ तौ	8, 2789	विट. प्रसाद्य नृपति	7, 1125
विकृत्यकान् प्रभोः साम्य°	8, 3267	विटा प्रविष्टा हृदयं	6, 155
विकासः केषाचिन्नयन°	8, 1556	विटैरसूयाविषमै	8, 2031
विकोशशस्त्रकदली°	8, 843	विडालपुत्रा नीलाया	8, 1085
विकोशशस्त्र सच द्रोहा°	8, 482	विडुसीहस्तु विज्ञात°	8, 2761
विकोशा चाऽकरोत् पश्यन्	8, 1313	विडवाणिज्यं सौनिकत्वं	7, 39
विक्रमाक्रान्तविश्वस्य	3, 474	वितस्ताऽऽदृश्यतोऽज्ज्वाल°	8, 1175
विक्रमादिलमुत्सिक्तम्	3, 282	वितस्तापरिखाक्षिता	8, 1052
विक्रमालोकनोत्कम्पी	7, 1213	वितस्तापुलिने बाण°	8, 3349
विक्रयेण प्रयच्छन्स	4, 397	वितस्तापुलिने राजा	6, 89
विक्रान्तः स हि कार्यस्थो	8, 294	वितस्तापुलिने सोऽथ	8, 579
विगाहसे दिशं यां या	4, 238	वितस्तां गौरिकाबाल°	7, 1340
विचारपरिहारेण	8, 215	वितस्ताया स भूपालो	3, 354
विचारशैलमथितात्	4, 381	वितस्तासिन्धुसंभेद°	8, 3149
विच्छिन्नप्रसरा विद्या	5, 32	वितानैः सपयोदेव	7, 946
विजने मन्दिरे हन्याम्	7, 901	वित्तीर्णं चित्रचार्यन्ते	8, 1746
विजयक्षेत्रजास्ततत्	8, 971	विदद्मै स तु तयोधैः	8, 453
विजयस्याऽथ जननी	8, 1069	विदधे प्राजिमठिका°	7, 1183
विजये गर्गसंबन्धात्	8, 524	विदन्ति जन्तवो हन्त	4, 385
विजयेन समं तस्य	8, 666	विदुषा विततोत्सेध°	8, 2396
विजये राजवर्ग्याणां	8, 799	विदूरथादिवृत्तान्तं	8, 1277
विजयेशाशिलावेरम°	7, 525	विदूराश्रयनिर्गो°	8, 3255

विद्यते यन्न गजैऽस्मिन्	5, 238
विद्याधरीरिवोदात्त°	7, 1579
विद्यावेद्मानि तुङ्गानि	1, 42
विद्योतमाने निश्चोद्यै.	8, 2454
विद्वन्तोऽनुयाताः स्युः.	8, 1398
विद्रुतस्याऽऽस्पदे तस्य	8, 194
विद्वच्चूडामणिर्भूसुत्	7, 934
विद्वान् दीनारलक्षेण	4, 495
विद्वान् यशस्करो नाम	5, 473
विधाता नित्यविधुर.	8, 1769
विधाय निस्सुखं सूनुं	7, 242
विधाय सोऽश्मप्रासादं	1, 148
विधिनेव विरुद्धेन	7, 1556
विधुरेऽपि विधौ शूर°	7, 1403
विधूय जयचन्द्रादीन्	8, 2846
विधेया नारीणा तनय°	7, 449
विधेयान् बुद्धियुक्तेन	7, 209
विध्येदाशु शिलीमुखैः प्रवि°	8, 2524
विनयच्छन्नशौरीर्ये	7, 158
विना पुत्र न पश्यामि	7, 1591
विना पुत्रेण देव्या च	8, 720
विना प्रयोजनं मुख्यं	4, 240
विनाऽमुं चाऽनयो सम्यक्	8, 2570
विनाशशंस्ययं पुत्र	7, 374
विनाऽस्मान्मन्त्रदो राज्ञः	7, 864
विनिर्गताना स्वभुवः	4, 343
विनिस्सरज्जनतया	4, 129
विनोदलीलोद्यानैस्तैः	8, 3381
विनोदशून्यनिर्विण्ण°	8, 1220
विन्ध्याद्रिमार्गाः पर्याप्ता	4, 153
विन्ध्याद्रिस्तद्वलक्षुण्ण°	4, 161
विन्ध्यस्य पशुपालानां	7, 1519
विपक्षः कम्पनेशः स	7, 1367
विपक्षाणा सुभिक्षेण	8, 3346
विपक्षावरणापाये	8, 2385

विपक्षाश्रयणेऽप्यस्मिन्	8, 1458
विपन्नस्य पितुर्वैर°	7, 961
विपन्नेऽस्मिन्नलं मूढा.	8, 1773
विपर्यस्तचरित्रस्य	4, 634
विपर्यस्ता मति पुत्रे	8, 1257
विपाकसुकुमारोऽपि	8, 3323
विपेदिरेऽन्ये गङ्गाया.	7, 34
विप्रमन्त्रिमतैक्येन	7, 14
विप्रलब्धैः सवर्णाश्च°	8, 1161
विप्राणा शतमेकोनम्	4, 633
विप्लवे चिरनष्टेऽपि	8, 2348
विप्लुतान्समरे भ्रातृन्	5, 20
विबभौ धवलोष्णीषा	5, 356
विबुधप्रतिमाश्चक्रुः	7, 1094
विभक्तवर्णशोभस्य	4, 111
विभक्ताशेषसैन्यस्य	8, 2795
विभज्य भुङ्गतो राज्यं	7, 899
विभवैर्नित्यसमूढा	7, 1537
विभिन्न इव भोजस्तु	8, 2981
विभूतिमध्ये लुब्धस्य	7, 113
विभूर्ति रभसावाप्ता	5, 460
विभूत्या सविभक्तेषु	8, 2429
विमर्शः पश्यता यावद्	8, 2141
विमानस्योत्पत्ताकस्य	7, 465
विमानितः पुराद् गङ्गा°	8, 1626
विमानिता विशालेच्छाः	8, 297
विमुखे राज्ञि नागेन	8, 2698
विमुखे लोठनेऽकुण्ठ°	8, 2535
विमृष्यन्निति भूपालो	4, 30
विमोक्ष्यामि क्षपायां त्वां	8, 2540
विरराम तदा देशे	8, 1907
विरागशंसिभिल्लिङ्गैः	6, 198
विरुदद्वाहिनीवृन्दा	8, 1559
विरुद्धामरानीकान्	5, 453
विरुद्धं तस्य बद्धस्य	7, 1214

विरुद्धे बन्धुधीर्हृष्ट°	8, 1288	विशुद्धये करोत्वेष	7, 649
विरेजे राजतो देव.	4, 195	विशुद्धवंश्यैर्गुणिभिः	5, 336
विरोधकारिण बुद्धा°	6, 126	विशुद्धलं नयेच्छप्या	8, 2232
विरोधात् पारिषद्याना	7, 1082	विशुद्धलत्रपाकोप°	8, 818
विरोधिप्रतिरोधाय	7, 1458	विश्रान्तसर्वचित्तस्य	7, 359
विरोधियोधैर्नारन्ध्रं	7, 1483	विश्वतोऽस्थिमये जाते	5, 273
विरोधिवशवर्तिभ्यो	8, 1373	विश्वान्यायनवप्तसिन्धु°	8, 2382
विलम्बमानेष्वान्तेषु	8, 1303	विश्वसनिहतान् निन्दन्	8, 1276
विलम्बमाने संनद्ध°	7, 1306	विश्वसाय परं राज्ञो	7, 1474
विलम्बितस्य स्तम्भाग्रे	8, 2246	विश्वसाय स्वताडङ्क°	7, 749
विलम्ब्यता तथाऽप्यत्र	7, 791	विश्वसोज्झितधीं शिशून्	6, 275
विलासशयनस्थस्य	8, 1349	विश्वस्याऽपि तथा हन्तुं	8, 2113
विलासहासासनयान°	7, 1111	विषघ्नमन्त्रवीर्येण	7, 1037
विलासित्वेन लक्ष्म्या च	4, 16	विषमस्थावथेत्यं तौ	8, 2593
विलीनास्रवसामेदो°	8, 990	विषमे वर्तमानस्य	8, 788
विलेपनानि नाऽस्राक्षीत्	8, 834	विषवृक्षो नियोगी च	8, 91
विलोक्य तदसंभाव्यं	6, 250	विष्णु पुराणाधिष्ठाने	5, 267
विलोक्य वैकल्यहतौ	8, 2319	विसंवादिनमाकारा°	7, 435
विलोक्य सैन्यसामग्रीम्	7, 1152	विससर्ज प्रतीहारं	8, 1681
विलोलतिलकान्तैर्य.	4, 130	विसस्माराऽन्तरा दुःखम्	7, 1647
विवादे श्रेष्ठिना शार्ढ्वं	8, 130	विसूत्रितेऽपि कटकं	7, 1180
विवादे संदिहानस्य	8, 158	विसृज्य भ्रातरं हम्बं	8, 677
विवाहयज्ञयात्रादि°	7, 515	विसृज्यमानः पुष्पाणि	7, 301
विविक्षन् देवसरसं	8, 685	विसृज्यमानः संप्रात°	8, 2358
विविधाभिरशून्याम्बु	7, 940	विसृज्य लोठनं तिष्ठन्	8, 2009
विविधे भूतसर्गेऽस्मिन्	8, 166	विसृज्य वाट्टदेवादीन्	7, 1299
विवेका प्राप्तराज्य. स	5, 5	विसृज्य शूरं निष्कम्प°	8, 1938
विवेचकतया तस्य	3, 259	विसृष्टदूताः कटकं	8, 1874
विवेष्टमानः शय्याया	6, 104	विस्तीर्णा. प्रथमे ग्रन्थाः	1, 11
विशङ्कयो जिन्दुराजोऽयं	7, 271	विस्फोटशोफातीसार°	8, 1605
विशतस्तस्य चाऽनेकै.	7, 1326	विस्मयस्नेहयोः पश्चात्	4, 578
विशता दशनश्रेण्यः	4, 162	विस्मारितो नित्यकृत्यं	1, 125
विशतोऽश्मक्षतः पादः	7, 1644	विस्मृतः सकृतक्षमाभृत्	4, 117
विशङ्कतान्तवाहारि°	8, 978	विस्मृति लब्धराज्यानां	8, 118
विशा विपाटितारिष्टम्	3, 482	विस्रब्धघात्यभव्योऽहं	8, 2682

विस्रम्भभूरमुष्यारिः	8, 1691	वेद्यानुरागस्य महेन्द्रचाप°	5, 382
विस्रम्भभृत्यः शृङ्गार°	8, 2120	वेद्यायतीकृतैश्वर्य.	8, 863
विस्रुताविस्रुतप्रज्ञा	8, 2533	वेष्टितश्मश्रुरुष्णीषो	5, 207
विहस्य नीयते वित्तं	8, 1706	वेष्टिताङ्घ्रि शिरश्शीर्षे.	2, 88
विहस्योवाच तं राजा	4, 650	वेष्टितालम्बकूर्चैन	8, 948
विहाय देहं शेषाहे	1, 58	वैक्लव्यदर्शनात् सैर्ष्य	7, 1033
विहारतूर्यनिर्घोषै	1, 140	वैतस्तं वारि वास्तव्यैः	3, 362
विहाराणा सहस्राणि	1, 200	वैतस्तेन तु तोयेन	7, 473
विहारै निवसन्नेकः	1, 199	वैदग्ध्यदिग्धमनसामय°	8, 2522
विहितप्रत्ययस्तस्या	8, 3073	वैदेशिको निश्शरणो	3, 161
विहितमजगोशृङ्गाप्राभ्या	2, 1	वैधेयै स्वार्थलोभान्धैः	8, 1258
विहितैक्येषु विषेषु	6, 337	वैमत्यात् ते तु पत्नीनां	8, 1406
वीक्षणं राजदासीनां	3, 155	वैमत्येन मिथस्तेषा	5, 463
वीक्ष्य डामरदूतास्ताञ्	7, 1266	वैमुख्यं तेषु यातेषु	8, 1399
वीक्ष्य नीतिदशा कार्यं	7, 224	वैमुख्येन व्रजन् कुर्यात्	7, 1371
वीक्ष्याऽऽवच्छत्रतुरगैः	8, 1536	वैयात्यच्छादितानन्त°	7, 830
वीक्ष्यैतद्विव्यया दृष्टया	3, 521	वैरस्य रूपमेतद्वि	7, 384
वीतास्कन्दो लोठनेऽपि	8, 1974	वैरिनिर्वासितं पित्र्ये	3, 330
वीरदेहदुमाग्रेभ्यो	8, 1686	वैरिपक्षगते तस्मिन्	8, 1145
वीरपट्टाञ्चलत्रिष्टैः	8, 844	वैरि सैन्यतमो यत्र	8, 1098
वीरस्ताम्यन्विलम्बेन	8, 1740	वैशाखेऽथ कृतारंभ	8, 1497
वीरानकाभिधं वीर°	8, 409	व्यक्तीभूतकुकर्मा स	5, 241
वृत्ति स्वा बहु मन्यते हृदि	1, 228	व्यजिज्ञपत् स भूपालं	8, 3217
वृथावृद्धाः सुखप्राप्यं	8, 100	व्यञ्जितास्यसदाचारं	8, 3102
वृद्धर्षीबालभूयिष्ठान्	8, 1408	व्यतीतेन स वर्षैक°	8, 341
वृद्धाः सुरौकोर्नर्कयो	8, 708	व्यतीतेष्वथ मासेषु	8, 1604
वृद्धिमानीतयो राज्ञा	7, 1068	व्यथया तस्य तादृश्या	5, 444
वृषणोत्पाटको भिक्षा°	8, 142	व्यधत्त पञ्च दिविरान्	5, 177
वेतनं ग्रन्थिबद्धं तत्	6, 48	व्यधत्त स्कन्दभवन°	6, 137
वेतनस्वीकृतैः सर्वै	7, 1465	व्यधात् कारपथेशस्य	8, 2444
वेतालवेदितं लभं	3, 351	व्यधादिनाऽपि सामग्रीं	4, 468
वेतालोत्थापनाच्छ्वभ्र°	8, 2187	व्यधान्मायामयी राज्ञ°	3, 438
वेत्रिवित्रास्यमानास्तु	6, 3	व्यनीयत न योऽमात्यै.	4, 51
वेधाः परा धुरमुपैति	2, 60	व्यपोहन्ती बलहरी	8, 2898
वेलाद्रिभिरिवोद्भूतैः	8, 1107	व्ययस्थिति चाऽनपाया	7, 526

व्यवहारानभिज्ञोऽपि	8, 112	शक्त कियन्ति क प्रातुं	6, 357
व्यवहारा वचोनिष्ठा	6, 53	शक्तिसेनाऽभिधानस्य	6, 216
व्यसनप्रशमं राज्ञ	8, 2125	शक्तिसेनेन याष्टीकाः	6, 217
व्यसने सम्प्रवेद्यान्यान्	6, 361	शक्तिस्तृणं कुब्जयितुं	8, 772
व्यसनोल्लासवैवर्द्यं	8, 2920	शक्नोषि धम्मट क्खुं	7, 1048
व्याघ्रप्रशस्तराजादीन्	8, 1282	शक्ये राज्यादपाकर्तुं	6, 92
व्याघ्रं निहत्योग्रसत्त्वं	7, 1010	शङ्कितस्तन्निहन्तारं	8, 620
व्याघ्रिणाऽथ क्षतं वक्ष	8, 1315	शङ्खपद्ममुखैर्नागै	1, 30
व्याजहारेति यद्भोज	8, 2774	शचीनरस्तस्य सूनुः	1, 99
व्याजाद् यात्रा वदन् सज्जः	7, 1024	शतमन्युः शान्तमन्यो	1, 92
व्याजेन तेन सर्वस्य	7, 333	शतादप्यूनसंख्यैर्यः	8, 1381
व्याजेन राज्ञा संदिष्टं	8, 1934	शतेषु षट्सु सार्धेषु	1, 51
व्याधितस्य विनिद्रोऽपि	8, 3329	शतैकीयो योऽवशिष्टो	8, 1272
व्याध्याऽधिप्रशमायासैः	6, 146	शनैरपसरन् सोऽथ	7, 1315
व्यापादयैनमेवाऽऽदौ	7, 821	शनैर्जनकसिंहेन	8, 860
व्यापाद्यमानाः साकोपं	8, 2176	शनैर्युद्धाय निर्याते	8, 590
व्यावृत्य चोलकर्णाटं	1, 300	शनैर्विज्ञातवार्तस्य	5, 237
व्यावृत्य प्रत्यवस्थातुं	8, 353	शनैः कौट्टन्यदुर्गोष्ठीं	7, 302
व्याहारव्यवहारादि	8, 2056	शनैः शनैस्ततो नष्टां	8, 892
व्यूढवक्षा. क्षाममध्ये	7, 878	शममुत्पन्नमुत्पन्नं	8, 498
व्यूढेष्वस्मासु पर्याप्तम्	8, 2568	शमव्यसनिनस्तस्य	2, 143
व्योम्नोऽङ्गीयेत वा सैन्यं	8, 1712	शमालाडामरं घ्नन्तं	7, 159
व्रजशरदियो दुष्टो	8, 2183	शमालादीनपि व्यूढान्	8, 1517
व्रजतस्तस्य धीरासीं	7, 1652	शमाला निर्गतः श्रीमान्	8, 1585
व्रजति रजनी त्यक्तवा क्वापि	7, 856	शमाला प्रययौ पृथ्वीं	8, 1003
व्रजन् स्वामिहितं कर्तुं	8, 2128	शमिते चाऽश्वशालीयं	7, 198
व्रणपट्टाञ्चनं शल्यो	8, 740	शमिते पूर्वकायस्थं	8, 562
व्रतस्नानादिनियमैस्तं	5, 79	शरण त्वामहमगाम्	4, 607
व्रतिवेषं तमादिष्टं	3, 273	शरणं प्रत्यभाद् शृत्यो	5, 258
व्रीडानिगडनिर्मुक्तो	1, 254	शरणं मरणादन्यत्	7, 846
		शरणाय प्रविष्टानां	1, 261
		शरीरनिरपेक्षास्ते	6, 245
		शल्यमुद्धर निक्षेपं	8, 147
		शवाजीवोऽपि पुष्पाति	7, 44
		शवैर्नद्योऽभवन्नम्भ	7, 1223
श			
शकारिर्विक्रमादित्यः	2, 6		
शकुनैराहितोत्साहः	7, 769		
शकुनैः शावसंचारं	8, 984		

शवैश्वरप्रविष्टाम्बु°	5, 272	शिशुरेवायुषोऽल्पत्वं	4, 4
शशङ्के सङ्गपालाच्च	8, 2078	शिशुर्मुमूर्षुर्मे राजन्	3, 35
शशिहीनेव रजनी	6, 279	शिशुश्छुङ्खाख्यया मात्रा	8, 1122
शश्वत्कुर्वन् परावृत्ती	8, 2829	शिशून् शङ्करवर्मादीन्	5, 429
शश्वत्प्रतिश्रुतार्थाना	4, 56	शीघ्रदण्डत्वमुच्चण्ड°	8, 113
शश्वत् स गोचरीभूत	7, 628	शीतवातहता योधा	7, 1375
शश्वद्वावर्तमानस्य	8, 2967	शीतार्त्या युमणावौर्व°	3, 170
शस्त्रधत् प्रतीहारो	6, 346	शीतेनोद्धृषितस्य माष°	3, 181
शस्त्रं जनकचन्द्राद्या	8, 28	शीतोपचारकरणाद् दयि°	8, 3206
शस्त्रं संत्याज्यमानेषु	7, 863	शुक्लाया मार्गशीर्षस्य	7, 713
शाठ्यान्वितैरनुचरैः	8, 3151	शुद्धान्तेऽशुद्धशीलाना	7, 963
शान्तप्रायस्वदेशोर्वी°	8, 1271	शुशुभे रुधिरासार°	7, 61
शान्तयोर्जीवितस्थानं	7, 1437	शुश्राव बद्धं तन्मध्ये	8, 2275
शान्ताऽपि ज्वलति क्वापि	8, 221	शुष्कलेत्राभिधे प्राप्ते	4, 473
शान्ताहन्तस्तु संवृत्त°	8, 2628	शुष्यत्तमालपत्राणि	3, 326
शान्तेऽथ संप्रामापीडे	4, 402	शून्यानि सुरयुग्यानि	8, 940
शान्ते मात्रा पाल्यमाने	8, 3441	शून्ये देवग्रहे तत्र	7, 1655
शारदाख्या बधुरेका	8, 1823	शून्ये प्राग्ज्योतिषपुरे	4, 171
शारदादर्शनमिषात्	4, 325	शूरवर्मप्रणप्तारं	8, 3435
शारदारम्भसुभगे	8, 1848	शूरस्य लभ्यं शौर्येण	6, 363
शारम्बरपथं वैरि°	8, 1876	शूरस्यापि नरेन्द्रं तं	5, 47
शालीन् पलालपुरुषोऽवति	8, 1495	शूराश्च मतिमन्तश्च	2, 39
शास्तुः सर्वार्थसिद्धाख्या	8, 240	शूरेश्वरं प्रतिष्ठाप्य	5, 38
शास्त्रसंदर्भविच्वेऽपि	7, 1425	शूरोऽथ पृष्टकुशलो	5, 61
शाहिपुत्रीभिरुक्ता या	8, 227	शूलवेणुवनाकीर्णैः	8, 1885
शाहिपुत्र्यस्तदज्ञात्वा	7, 1572	शूले प्रमापितं सिंहं	8, 1006
शाहिसैन्ये गतेऽप्यासीद्	7, 58	शूले लवन्यस्यैकस्य	7, 1232
शिपाटको हंसराजो	6, 350	शूले व्यापादिता गज°	8, 530
शिरीष इव ससारि	2, 83	शृङ्गारतन्त्रपतिना	8, 2422
शिरोर्तिरस्य संजाते°	7, 332	शृङ्गारो लक्ष्मकापत्य	8, 1287
शिवदासादिभिर्दुग्धैः	4, 622	शृङ्गासक्तमितातपाः शब°	2, 167
शिवरात्र्युत्सवे श्लोकम्	8, 111	शेडादिगणनास्थान°	4, 691
शिवशक्त्यादयो वीराः	5, 131	शेषाहिदेहान्मेदिन्या	8, 122
शिवलिङ्गसहस्रस्य	2, 128	शैलप्रस्थानपथिकैः	8, 2756
शिशुभ्योऽस्य बिडा°स्य	8, 139	शैलपसेव मे राज्य°	2, 156

शैलुषस्येव ये शोक°	7, 1414	श्रीपर्वते पाशुपत°	3, 267
शैवलेष्विव खल्लेषु	7, 1484	श्रीमान् उदयगुप्ताख्यो°	6, 219
शैशवे पाशुपात्येन	8, 1246	श्रीमान् कथ्यविहारोऽपि	4, 210
शैशवे बालिशप्रायै	8, 2033	श्रीमेघवाहनस्येव	5, 64
शैशवे वर्धितो याभि	7, 1147	श्रीमेघवाहनेनाऽथ	8, 3421
शोच्य गतायुषो राज्ञ	7, 1486	श्रीयशस्करदेवस्य	8, 261
शोच्यस्त्वदाश्रयो मन्युः	8, 1356	श्रीयशस्करभूर्भर्तु°	6, 138
शोणितं जग्धगन्धेभ°	4, 454	श्रीयशोवर्मणः संधौ	4, 137
शोभते रुधिराताम्र°	8, 2288	श्रीलेखा पार्थिववधू.	7, 123
शोभामान्नोदितागर्ह°	8, 2791	श्रीलेखाप्रेरिता. सेनाः	7, 141
शोभोपयोगिनो भर्तु.	8, 2121	श्रीलेखाभ्रातृसूनोर्यः	7, 1468
शौचस्थाने कृतवसतिभि.	8, 1612	श्रीसंप्राममठाभ्यर्ण°	8, 609
शौर्यं निष्परिवारस्य	7, 585	श्रीसिहस्वामिनं नाम्ना	6, 304
श्यामला रक्तसंसिक्ताः	4, 329	श्रीसुधारत्नदन्यश्व°	8, 1780
श्यामायमानं बाष्पेण	8, 1336	श्रीः सातवाहनकुलेऽकृत	7, 1733
श्रमस्तत्राऽविशेषोऽभूद्	8, 1521	श्रुतनन्दिपुराण स	1, 123
श्राद्धार्थमुत्थित स्नातुं	1, 162	श्रुतापसार सैन्याना	7, 382
श्रान्ताः पितृपितृव्यास्ते	8, 1233	श्रुतेऽप्रनष्टे नगरे	4, 319
श्रान्तैरमात्यैर्निर्बद्धे	8, 2499	श्रुत्वा चिकीर्षितं तस्य	7, 765
श्रान्तोऽस्यध्वन्य नान्यस्माद्	3, 367	श्रुत्वाऽथ विक्रमादित्य°	3, 231
श्रावणे लाहरैर्योधैः	8, 723	श्रुत्वा समेतसैन्यं तं	6, 205
श्रीकल्याणपुराद् भङ्गं	8, 1135	श्रुत्वा स्वीकार्यमाणं च	7, 914
श्रीगर्भपदपर्याय°	7, 1108	श्रुत्वेति गर्गसंदेशं	8, 386
श्रीचक्रधरयोगेश°	8, 78	श्रुत्वेति तस्य सा वाचम्	6, 362
श्रीचङ्कुणविहारं या	8, 2415	श्रुत्वेति निर्गतो गत्वा	4, 573
श्रीचन्द्रापीडदेवस्य	4, 115	श्रुत्वेति प्रतना कृत्वा	4, 295
श्रीचिप्पटजयापीडो	4, 676	श्रुत्वेति भूसृत् त्वरया	8, 1832
श्रीजयापीडदेवस्य	4, 417	श्रुत्वेति राजपुत्रस्य	5, 193
श्रीजयेन्द्रविहारस्य	3, 355	श्रुत्वेत्यैच्छन्नृपो यावत्	7, 344
श्रीत्रिलोचनपालस्य	7, 47	श्रूयतेऽर्था यथा मह्यं	8, 67
श्रीदेवो प्रामचण्डाल.	4, 476	श्रूयते हि जयापीडो	4, 461
श्रीद्वारवत्यधिष्ठानं	4, 511	श्रोतृणां श्रुतपाञ्चाली°	8, 2305
श्रीनगर्या प्रतिष्ठाप्य	4, 6	श्रोत्रियेणैव तेनाऽपि	6, 69
श्रीनगर्यां हि दुर्बुद्धिः	1, 306	श्र्यानन्दः काककुलजो	8, 1102
श्रीपद्मश्रीप्रपापार्श्व°	7, 1582	श्लाघ्यश्रमै प्रतिफलं	8, 58

श्लाघ्य. स एव गुणवान्	1, 7
श्लिष्टद्वाराररिपुटं	8, 2560
श्लोक्रेनात्मगतं तेन	4, 442
श्वपाकस्कन्धमाहडो	7, 1698
श्वपाकीकामुके पापे	5, 415
श्वपाकीकामुकोऽप्यासीद्	7, 1391
श्वपाकीशयनाऽऽवासा°	5, 407
श्वपाको भोगेदेवाख्य.	8, 526
श्वविग्रहेण धर्मेण	4, 76
श्वशुरानुग्रहाज्ञाणी°	1, 268
श्वशुरेण प्रजाभिश्च	8, 3065
श्वशुरो लोठनस्योज°	8, 422
श्वस्त्वा प्रभाते द्रक्ष्यामि	8, 2704
श्व. प्रतिष्ठाप्रसङ्गेऽथ	3, 440
श्वसैरगलितावेगै	3, 508
श्वेतच्छत्राशुपृक्तेव	8, 2349
श्वेतशैलमय चाऽन्यं	6, 302
श्वो वक्ताऽस्म्यथ कर्तव्यं	7, 1445
श्वो व्यवस्थापिते युद्धे	7, 169

ष

षट्त्रिंशद्गृहलक्षाणि	3, 357
षट्सप्ततेऽब्दे नगरात्	7, 1255
षट्सप्तहायनो राज°	8, 3302
षड्भिर्दिनैर्निजे स्थाने	5, 225
षड्भि सद्वादशदिनै.	8, 954
षड्विंशवत्सराघाठ°	6, 148
षण्मासान् हर्षभूर्भर्तु°	8, 3449
षण्मासाभ्यन्तरे तुङ्गो	7, 79
षष्टिमब्दान्प्रशास्योर्वीम्	1, 282
षष्ठ्यन्ध्रे गते निष्ठा	8, 2983
षष्ठस्य जयचन्द्रश्च	8, 2753
षष्ठस्य संकटं जानन्	8, 2788
षष्ठे निष्ठा गते रोग°	8, 2958
षष्ठेऽब्दे लोठनः शुक्र°	8, 1943

षष्ठेऽह्नि तत्र निश्शेषी°	8, 2589
षठीवन श्मश्रुमालासु	6, 157

स

स एव ग्रामसामग्री°	8, 3319
स एवगन्धतामिस्रे	7, 1136
स एवमेकविशेऽब्दे	8, 3179
स एवं भूपतिर्भुक्त्वा	3, 470
सकक्षवद्धमूलानाम्	8, 343
स कन्यकुब्जगौडादि°	8, 2052
स कम्पनाद्यधीकार°	8, 1982
स कल्याणपुराभ्यर्णे	8, 1261
स कापुरुषवद्धीर	8, 2086
स कार्यगौरवात् प्रह्वो	7, 1267
स कार्यवेषं हास्याय	8, 94
स कालगण्डिकातीर°	4, 546
स कालगण्डिकासिन्धोः	4, 555
स काष्ठवाट संप्राप	8, 390
सकुटुम्बेषु दग्धेषु	8, 994
स कुम्भकारगेहिन्या	3, 107
स कृतप्रणतेस्तस्य	6, 232
सकृदर्शितविद्वेष°	8, 2381
स कृष्णषष्ठ्या ज्यैष्ठस्य	8, 1064
स केशवश्च स मठा°	8, 469
स केषाचिदमात्यानाम्	7, 925
स क्रूरचरितो भ्रातुः	4, 394
स क्षिति पत्तिपृतना°	5, 57
स खागिखोनमुषयो.	1, 90
स खिन्नो नीचदायाद°	8, 604
सखीमध्ये रहः स्मेरा	3, 501
सखोलखागिकाहाडि°	1, 340
सख्यं कारणनिर्व्यपेक्ष°	8, 161
सख्या दर्शनपालेन	7, 1254
स गङ्गाऽऽलिङ्गिताङ्गस्य	3, 327
सगणोऽवगणो वाऽस्तु	8, 2126

स गम्भीरस्य भ्रूमर्तु	3, 130	स जगज्जीवितेनाऽपि	8, 3328
स गूर्जरजयन्यग्र	5, 144	स जयाकरगङ्गादि°	7, 125
स ग्रामक्षेत्रपालस्य	7, 296	स जातु देवी संवीत°	1, 294
संक्रान्ते वितीर्णानु°	8, 2775	स जातु राजभवने	4, 13
संकोचकारिणो वृद्धान्	4, 668	स जानन् दैवतक्रोधं	7, 709
संक्रान्तदुःख संचिन्त्य	7, 751	स जानुदघ्नं निर्विघ्नं	4, 539
संक्रान्तप्राक्तनानन्त°	1, 22	स जासटेन संबन्धि°	8, 542
संक्षोभावसरे क्षता	8, 1731	सज्जे प्रतिष्ठात्मनेऽथ	3, 453
सङ्गिकाख्य प्रतीहारो	8, 2181	स ज्येष्ठे भ्रातरि मृते	6, 72
संगृह्यता चमूस्तेन	8, 2488	संजग्राह स देशेभ्यः	4, 245
संग्रामपाले नृपतौ	8, 288	सञ्जपालादयो द्वित्राः	8, 408
संग्रामबहले काले	8, 1113	सञ्जपाले गृहाद् बन्धु°	8, 2114
संग्रामं पद्मराजाख्य	7, 95	सञ्जपाले यवनकै	8, 2264
संग्रामराजतुङ्गादीन्	7, 8	संजातमुच्चलस्याऽन्ते	8, 572
संग्रामराजदायादो	7, 455	सजातं लम्बमानार्क°	8, 1722
संग्रामराजः श्रीलेखा°	8, 1957	संजात सहजाख्याया	8, 1932
संग्रामे तुमुलेऽमायौ	8, 507	संजातश्रौनसंबन्ध°	8, 2064
संग्रामै खण्डश कुर्वन्	8, 653	संजाते सञ्जपालस्य	8, 3322
संघटय्याऽखिलान् भिक्षु	8, 1488	सटा हरे फणारत्न°	8, 1528
स चतुर्थसमाषाढ°	7, 127	स टिकेन पितृद्रोहाद्	8, 1664
स चतुर्नवताद् वर्षात्	8, 1460	स डामरकुलाकाल°	7, 217
स च पार्थ्वीहरिश्चाऽऽस्ताम्	8, 2837	सतताभ्यस्तताम्ब्रूलै	7, 1067
स च भोजनरन्द्रश्च	7, 259	स तत्र ज्येष्ठसदस्य	4, 190
स चर्मकौपीनपटी°	8, 1735	स तत्र पितुरादेशात्	1, 241
स चातिरम्यः काश्मीरो	2, 138	स तत्र रत्नवर्षाख्यं	8, 515
स चाऽन्ये च तत क्रूरा	8, 674	स तत्र साक्षिपं कृत्वा	7, 1516
स चाऽरमुडिभूमुच्च	4, 558	स तत्रान्यं नृपं दत्त्वा	1, 299
सचिवः सल्हाराजस्य	8, 472	स तत्समर्थना यावत्	7, 1159
सचिवा विजयक्षेत्र°	8, 1779	स तथा दारदान् भग्नात्	8, 2867
सचिवैर्निहते नागे	8, 2997	स तथा विषमस्थोऽपि	8, 2779
सचिवैः स्वगृहान्नीत्वा	8, 873	स तथेति ततो नागम्	1, 237
सचेतनोऽपि दुर्नर्म°	8, 3275	स तथोत्तेजितोऽप्योजो	8, 2627
सचेताः संस्तवव्यक्त°	4, 499	स तन्नाम्रैव दुष्टात्मा	7, 406
सच्छत्रवामरे राश्र्यौ	8, 369	स तन्निवारयामास	7, 212
सच्छायपादपतले	1, 205	स तन्निवार्य विहसन्	7, 721

स तन्मिथ्या प्रतिश्रुत्य	7, 747	स तु मार्गात् पलाय्याऽयं	8, 397
स तमाह स्म विहसन्	4, 252	स तु राजविरुद्धत्व°	2, 71
स तं च जातु निर्विद्य°	8, 2370	स तु रामखराद्याजि°	8, 2926
स तं दिव्यस्तदाऽवादीत्	3, 53	स तुरुष्कशताधीशान्	7, 1149
स तं बभाषे निशशस्त्रो	4, 566	सतुर्षं शुष्कसक्त्वादि	8, 1864
स तं बभाषे शंभुं त्वा	3, 275	स तूलकूटमिव तत्	8, 2928
स तं वक्राङ्घ्रिसंग्रामं	6, 128	स ते तादृश एवाऽयं	7, 1059
स तं व्यजिज्ञपद्राजन्	4, 599	स तेन दुर्निमित्तेन	8, 719
स तथा संज्ञया व्यग्र°	8, 1312	स तेन निजजामात्रा	8, 2749
स तयोक्तृत्य तन्मासं	3, 347	स तेन सुनिमित्तेन	7, 743
स तस्मात् क्रमराज्यस्थात्	4, 617	स तेनानुपचारेण	3, 150
स तस्मै सिकतासिन्धु°	4, 279	स तैरसकृदायातै°	7, 489
स तस्य नगरात् पत्नी.	7, 397	सत्क्रोशाशुकरत्नादौ	8, 2448
स तस्य नाऽग्रहीद्वान्यं	7, 55	सत्क्षेत्रप्रतिपादितः प्रिय°	4, 234
स तस्य पद्मराजाख्य.	7, 193	सत्त्वं साहससिद्धि च	8, 355
स तस्या शाहिदौहित्र्या	6, 177	सत्त्ववाच्चाकरोत् पत्न्या	7, 910
स तादृशोऽपि राजेन्द्र°	8, 162	सत्त्वानामिव भृत्याना	8, 3392
स तानुवाच सामान्यो	5, 198	सत्यंकारोऽधुना भूत्वा	8, 2291
स तानुवाच स्वं हन्तुं	7, 1408	सत्यं वातूल एवाऽसौ	5, 86
स तानूचे न हास्यं मे	8, 1732	सत्य विवेक्षा संग्राम°	7, 122
स तान् वन्ध्यश्रमान् वीक्ष्य	7, 802	सत्यं विश्वंभरा देवी	3, 300
स तापसस्य संबन्धी	8, 561	सत्यवाक्पारतन्त्र्यस्य	6, 59
स ताभि परदारैश्च	7, 521	स त्रीनप्यभियोक्तुंस्तान्	8, 2327
स तामकथयन्मातः	7, 1384	स त्वन्तिकाऽऽगतस्येषत्	7, 1260
स तामुवाच सत्या चेद्	3, 425	स त्वमेध्योपलिप्ताङ्ग.	8, 1700
स ता बभाषे शान्तो मे	3, 420	स त्वं गुणवतामग्न्यो	7, 643
स ताम्बूलाधरः सक्ति.	8, 1736	सत्त्वरस्तत्त्वजिज्ञासा°	3, 118
सता स्यादनुपालभ्यो	8, 690	स त्वामवोचत् मा भुङ्क्ष्व	4, 230
सतीदेशे तीर्थसार्था.	8, 3384	स दर्पितपुर प्रातः	7, 966
सतीदैवतविप्राणाम्	1, 272	सदाचारसुधास्वादे	3, 47
स तु किं वक्षि न द्वारं	8, 301	सदाचारस्य भवता	8, 3176
स तु धूर्तत्वदुर्लक्ष्य°	8, 2069	सदाचारोऽपि स नृप.	1, 198
स तु पुत्रः क्षणे तस्मिन्	7, 471	स दामोदरगुताख्यं	4, 496
स तु पृथ्वीगिरि दुर्गं	7, 1153	स दामोदरसूदान्त°	1, 167
स तु प्रत्येकमाहूय	7, 787	स दुर्जातिर्महासैन्य°	8, 1144

स दुष्प्रवादनिरर्द्धधो	7, 101	संदिग्धशिक्षितं कार्यं	8, 3133
स दृढद्रादिकामुष्टिः	8, 1581	संदिदेश च दायदा	8, 2544
स दृष्टप्रत्यय शश्वत्	3, 441	संदिदेशाऽथ स क्षमापम्	7, 1331
स दृष्ट्वा तं महाकायम्	4, 457	सन्दूय बाष्पैर्दु खोष्णैः	5, 14
सदैन्येष्वरविन्देषु	8, 3144	संदृश्यते परिश्रुता चिरं	8, 798
स दैवतमिवाऽस्माकं	8, 3050	संदेहे जहति द्रोहं	8, 2676
सदैवाऽग्नेसरोऽन्यत्र	8, 3271	संधि तत्र विधाभ्यामि	8, 457
सदोषोऽस्मीति सोऽज्ञासीत्	7, 1616	संधि निबद्धं विज्ञाय	8, 2609
सद्भावश्यादिका देव्यः	3, 353	संधि पदे पदे बद्ध्वा	8, 2966
सद्यो यात्रातारतम्यात्	8, 2615	सन्धिबन्धे समुत्पन्ने	7, 401
सद्यो व्यापादिततनुः	4, 575	सन्धिविग्रहशुद्धान्तं	6, 189
स द्रोहो द्रोह इत्युक्त्वा	8, 311	सन्ध्यादेवी जलं यस्मिन्	1, 33
स द्रौणिरिव निर्नष्टे	7, 1366	संनद्धयोः प्रविशतोः	8, 2071
स द्विषां कदनं कृत्वा	8, 1203	संनद्धे राजसैन्येऽथ	7, 903
स धावन् वाजिनाऽराजद्	8, 3292	सन्नाहरक्षिताङ्ग स	7, 157
स नरेन्द्रश्रिया सार्धं	1, 76	सपक्षभेदाद् भूर्भर्तुः	8, 3110
स नाख्यमण्डपात्तेन	7, 707	स पञ्चनवते वर्षे	8, 635
स नाऽभूदुत्सवः कश्चित्	8, 171	सपत्नसादहितसाद्	8, 1951
स नाम्ना स्वस्य देव्याश्च	3, 439	सपत्नीको निजैः कोशैः	2, 28
स नासीदसुहृद्ग्रह्ये	8, 1485	स पर्वगुप्तकौटिल्यं	6, 93
स नास्ति कश्चित्प्रथमं	5, 7	स पार्थिवत्वमन्त्रित्वं	6, 117
स निमन्त्र्य निजं नीतो	8, 889	सपिण्डानामपि व्यक्तं	8, 190
स निर्यातो गृहात् कान्तां	7, 313	स पितामहयोर्दूतैः	7, 392
स निरर्थियासुरामन्त्र्य	8, 2090	स पित्रैकान्ततो राज्ञो	8, 2719
संततध्वान्तमिषत्.	3, 169	स पिप्रिये तानज्ञातां	8, 2766
संतापविद्वुतव्योमं	8, 981	स पीतकोशः संगृह्य	7, 492
संतोष्य हारकेयूरं	5, 380	सपुत्रं सूर्यकं शूले	8, 679
संत्यक्तजीविताशाना	4, 296	स पुनर्बोधिमत्त्वानाम्	3, 4
संत्यक्तानन्तसैन्योऽपि	8, 1068	स पृष्टो विग्लुतैर्नातं	8, 3019
सत्यज्य विजकक्षेत्रम्	7, 710	स पौरान रोदयन्ने	8, 2308
सत्यज्य विक्रमादित्यं	3, 343	सप्तत्रिंशतिवर्षेषु	2, 81
सन्त्येवाऽस्याऽपि विषमा	8, 1555	सप्तपातालनिक्षिप्तं	3, 519
संन्रस्तैश्छत्रमात्रं तैः	8, 1425	सप्तभिर्म्लेच्छभूपालैः	7, 167
संदर्श्य पाशमेतेन	8, 886	सप्त मम्मनिकामुख्या	7, 724
संदर्श्याऽग्ने स्वभार्यायाः	7, 892	सप्तर्षियोषिदाश्लेषं	8, 2336

सप्तान्दान्वसुधा भुक्त्वा	4, 398	सभ्रातृकस्य प्राप्तस्य	7, 632
स प्रभाव दर्शयितुं	8, 748	सभ्रातृकेण तुङ्गेन	6, 334
स प्रविद्य नृपास्थानं	7, 80	समग्रदुर्गतावर्हद्	8, 3039
स प्रविष्टोऽथ नगरं	7, 597	समग्रशक्तिरात्राङ्क्ष्य°	8, 2070
सप्रसूनफला वृक्षा	7, 1225	समग्रशक्तेरेकेना°	7, 1401
स प्राग्बुद्ध्यावाप्तौ	8, 2169	समग्रहीतथा राजा	4, 493
स प्राणमशये सर्वा°	7, 1333	समत्यजदपत्यादि°	8, 2946
स प्राणुर्वेष्टितश्मश्रुः	8, 95	स मन्त्री दानमानाभ्या	3, 499
स प्रेरयंश्च तुरग	8, 1198	स मन्त्रो व्यापदि शुभ.	8, 721
सफलं तस्य तारुण्यम्	5, 374	समन्यु प्रातराज्योऽथ	8, 1698
स बकेशं बकश्वेत्रे	1, 329	समन्यो स्वैरिणीवृत्ति	7, 133
स बन्धाविव निर्बन्वाद्	8, 1278	सम सोमेन तत्सैन्य°	8, 1861
स बहिर्विहरञ्जातु	3, 16	समं सौस्सलिना बद्ध°	8, 1529
स बालकतया नित्य°	8, 3059	समग्रान्वेषिणो हन्तु	8, 1284
स बात्यान्निष्परीपाक°	8, 1978	समयापेक्षयाऽक्षोभो	8, 2683
स भग्नमानो नगरं	8, 655	समयालङ्घनामोघ°	8, 3105
स भट्टपादानुत्लाघान्	7, 283	समराय विनिर्यात	7, 770
स भयद्विगुणाकांशु°	7, 1559	समरे वधबन्धादि	7, 175
स भयद्विगुणीभूत°	3, 177	समरैरप्रतिहतो	8, 437
स भाङ्गिलं लब्धुमिच्छन्	7, 498	समर्थमन्त्रिभिरहात्	7, 7
सभाजनाय सौजन्य°	8, 3244	समर्पिताऽधिकारोऽपि	7, 755
सभाजयित्वा तान् मल्ल°	8, 725	समार्थ सचिवैकाङ्ग°	6, 91
सभाया तत् प्रदर्श्याऽथ	6, 40	समस्तसंपत्पूर्णोऽपि	8, 191
सभाया विजयेशस्य	1, 106	समस्तानपि सामन्तान्	7, 1181
स भिक्षाक प्रयागेण	7, 1666	समस्या इव स क्षमाश्रुत्	4, 619
सभिष्णुः प्रययौ पृथ्वी°	8, 1124	स महद्भिः समं सैन्यै	7, 969
स भिक्षोर्मल्लकोष्ठाद्यै	8, 839	स मही राजकन्या च	4, 2
स भूर्पं रभसाऽऽयातं	8, 2202	समागमक्षणे यस्मात्	5, 147
स भूमृन्मन्त्रिविक्रान्ति°	8, 416	समागम स शुशुभे	3, 74
स भूम्यनन्तरोऽन्यन्त°	8, 2455	समागमेन नव्येन	5, 385
सभृत्यैः सप्तभिस्तत् तत्	8, 1825	स भातृगुतस्वाम्याख्यं	3, 263
स भेरीतूर्यनिर्घोषैः	7, 714	समातृचक्रं निर्माय	3, 99
स भोजनं कारयितुं	7, 745	समाद्वाविशती राज्या°	8, 3404
सभ्यैरभ्यर्च्यमानेन	6, 41	समानप्रायवयसो	7, 1524
सभ्यैरुच्चावचं तत्र	8, 1467	स मासान् पञ्चपान्याप्य	8, 2259

समाहिताशुकोष्णीष°	8, 3211	संमान्य तं नरपतिः	7, 898
समीरणसमीकीर्ण°	2, 86	संरब्धास्तद्विभोधाय	8, 1696
स मूलग्रहणं पिण्डी°	8, 146	संरम्भस्मितविद्योति	8, 1189
समृत्सु क्षाल्यमानेषु	7, 500	सरमात् कर्तुमारेभे°	8, 2947
स मेघवननामानम्	3, 8	संरूढं मधुगोलमुच्चविट°	7, 1071
समेतानन्तसैन्येन	7, 1316	संलक्ष्यकुचकक्ष्यान्ताः	6, 163
सम्पद्यापत्सहायस्य	5, 314	संविभेजेऽनुजग्राह	3, 113
सम्प्रेर्य त तदा रात्रौ	7, 391	संविभेजे स्वसंभारै	8, 2388
सम्राट् समरवर्माद्यै	5, 135	सवृत्तो निरसहायश्च	8, 3299
सपन्नसस्या च तथा	8, 1236	संवेगात् पाप्मन शीघ्र	8, 1000
संपूर्णमन्यो लक्षं य	4, 416	संवेष्टयन्नट्टालिका°	8, 1842
संपूर्णं पूर्णमहिमा	5, 24	संशुभ्रवासं स तथा	8, 2237
संप्रविष्टाऽपि पूर्वाब्धिम्	4, 515	संश्रयार्थ्य बभ्राम	7, 1611
संप्रविष्टो मुखान् मृत्यो	8, 2828	संश्रित्य विजयक्षेत्र	7, 727
संप्रवृत्तोपचाराया	6, 271	संस्तम्भ्य विजयक्षेत्रे	8, 512
संप्राप्तं व० प्रतीक्ष्वं	8, 2862	संस्तम्भ्याम्भ० प्रविष्टेन	1, 111
संप्राप्तविजयोऽप्यासीत्	7, 64	संस्थाप्यमानो दुर्नीत्या	7, 849
संप्राप्तालुपदेशुमिन्दु°	4, 720	संहतैर्भेदनिर्यातै	5, 255
संप्राप्ताः समशीर्षिका विस°	8, 656	संहरंस्तुरगान् वीक्ष्य	7, 904
संप्राप्नुवन्ति ननु मण्डल°	8, 2622	संहृत्य सत्यनित्यत्वं	8, 2977
संप्राप्य प्रातरप्लष्टं	7, 414	सयत्नं तव कर्तुं तत्	3, 269
संप्रेरितः कुसचिवै	5, 440	स युवा पितुरादेशाद्	2, 147
संबन्धाऽयोग्यमपि तं	1, 243	सयूथ्यकन्थाग्रथना°	8, 2491
संबन्धी काकवंश्याना	8, 534	स योधयित्वा संग्रामे	7, 62
संभावनानुसारेण	3, 136	सरलस्यन्दसुभगा	3, 226
संभाव्यते त्वयि न तद्	7, 648	सरला सरणि ल्यक्त्वा	3, 399
संभाव्यते योऽनुभाव	8, 1350	स रसेन समातन्वन्	4, 247
संभाव्य सत्त्वावष्टम्भात्	3, 117	स राजजननीजारः	5, 235
संभोगं भगिनीवर्षे	7, 1184	स राजपुर्यादिजयी	7, 578
संभोगाभग्नसौभाग्य°	6, 164	स राजबीजी नाशाय	8, 236
संभ्रान्ताया ततो राश्याम्	7, 447	स राजवदनस्तादृक्	8, 2785
संमन्थ्य नृपतिं मैत्री°	8, 2091	स राजसूनुद्वाम°	7, 1531
संमन्थ्य नोनक० सा च	7, 686	स राजोचितनेपथ्यः	2, 119
संमन्थ्य सार्धं भोजेन	8, 2973	स राज्ञा हतसर्वस्वो	7, 226
संमानावसरे तस्य	8, 654	स राज्ञाः प्रावृष इव	7, 228

स राज्यमथ निक्षेपु°	8, 1227	सर्वाभ्यधिकसामर्थ्यं	8, 583
सरिता सेतवो वारि°	c 1210	सर्वावरोधप्रधान्य°	7, 726
सरित्पार रिपौ प्राप्ते	8, 956	सर्वाऽऽस्थानाऽस्त्रपूजादि°	7, 246
सरित् सा जानुद्वाम्भा	8, 3085	सर्वेषामाहिताग्नीना	8, 2406
सरित्त्वानगृहे ज्ञान्तो	8, 706	सर्वेषु गलितौजस्सु	8, 2313
स रुद्धवसुधान्मलेच्छात्	1, 115	सर्वैर्यथा निखिलरन्ध्र°	7, 1602
स रोद्धा प्रतियोधाना	8, 1754	सर्वोत्साहोदयक्षेत्र	7, 869
स रोषादिव निर्गच्छन्	8, 2135	सर्वोपभोगभागिन्य	7, 1489
स रोहद्द्रोहसंकल्प°	7, 627	सर्वोपायैरसाध्या च	1, 255
सर्वकालं ब्राह्मणानाम्	4, 631	स लक्ष्मकप्रतीहार°	8, 1286
सर्वकालं विदित्वाऽपि	7, 429	स लक्ष्मीमहिमक्षिप्र°	8, 1920
सर्वत परचक्रेऽथ	8, 726	सलिलोत्तरणोपायो	4, 260
सर्वतो ज्यायसी भर्तु°	8, 2285	सलोठेने कोष्ठकेऽथ	8, 2003
सर्वतोदिक्कमालोक्य	4, 163	स लोहरात् प्रचलितो	7, 140
सर्वत्र समदृष्टित्वं	1, 355	सत्हणे सानुजेऽभ्येत्स्य	8, 461
सर्वदेवगृहग्राम°	7, 1104	सत्हस्तमन्वगाच्छन्नं	8, 212
सर्वदोषोज्झितं सेव्य	3, 143	सत्हो हर्षमहीभर्तु°	8, 210
सर्वनाशशुचा दीना	7, 410	स वज्रशङ्कुपुच्छाना	3, 396
सर्वनाशादभूद् दु खं	7, 1536	स वणिगगणनाध्यक्षं	6, 36
सर्वप्रकारं तिलक	8, 689	स वर्षसप्तति भुक्त्वा	1, 309
सर्वप्रतीहारघटा°	7, 896	स विक्रमप्रभावाभ्या	1, 121
सर्वरत्नजयस्कन्द°	3, 380	स विटोद्वेचितो वीत°	7, 1121
सर्वविद्यानिधि ज्येष्ठं	7, 319	स विद्धो मर्मसु शरैः	7, 1555
सर्वसाधारणीभूत°	7, 262	स विधायाधिकरणं	3, 385
सर्वास्मिन् वस्तुतोऽर्वाचि	8, 2375	सविभ्रमगतागत° किमपि	8, 1614
सर्वस्वर्ध्वंसिना येन	7, 1600	स विलङ्घितगव्यूति.	2, 163
सर्व स्मरति सर्वस्य	3, 311	स विविक्तीकृते धाम्नि	7, 1282
सर्व. स्वकार्यताहर्थात्	8, 2864	स विसृज्य भुवं स्वा स्वा	4, 414
सर्वाधिकरणस्थैर्यो°	4, 81	सविहारमठोदप्र°	8, 2431
सर्वाधिकारप्रवगा°	8, 2470	सविहारस्य निर्माता	1, 169
सर्वाधिकारिणं राज°	8, 862	स वीक्ष्य स्वं क्षतं द्रोहं	8, 30
सर्वाधिकार्युदयनः	8, 1850	स वृत्तप्रत्यभिज्ञ सन्	3, 457
सर्वानौचित्यबहुल	8, 767	स वृत्तप्रत्यभिज्ञोऽथ	8, 228
सर्वान्तरक्षणेष्वस्त°	8, 1298	सवृद्धबालं नगरं	8, 812
सर्वापकारकृद्राज्ञः	8, 2650	स व्यक्तमात्रासंबोध°	8, 3054

स व्यक्तीभूतकौटिल्य	7, 21	ससृजे यस्य कृत्विनो	4, 363
स व्यवस्थापने दुस्स्थ°	8, 2738	स सैन्यसर्गलितद्वार°	8, 463
स शापितोऽस्महेहेन	3, 208	स सोमभालकोटिन्य	8, 1270
स शापो गान्धार्यास्तदपि	8, 1289	स सौजन्ययुवाभिन्धु.	8, 2631
स शाहिदेशः सामात्य	7, 69	स सौदास इवानिक°	4, 626
रा शिक्षिताक्षरो लब्ध्वा	5, 470	स स्त्रीवयं व्यधात् पापी	8, 1138
स शीर्षदर्शनं साम्य°	8, 96	स स्थित्यै दण्डयन् दण्डयान्	8, 65
स शूत्कारत्रणं नम्र°	8, 338	स स्वप्ने पश्चिमाशया	4, 498
स शूलैर्विद्विषा भीमै	7, 1568	स स्वर्गिण पितुर्नात्ता	8, 243
स शोचन्नात्मजं बाल्ये	7, 1674	सरवेदेतरहरताम्र°	5, 344
स शोभादायिनीर्भङ्गीः	7, 921	सह गेहै समं स्त्रीभिः	8, 1960
स शौर्यरवामिभक्त्यर्थ°	8, 1837	स हठागतिता लक्ष्मी	3, 322
स श्मशानभुवं प्रायाद्	2, 84	स हत्वा चौरसेनान्य	7, 1009
स श्रीमौल्लिल्य शाहि°	5, 155	स हन्तुं वैपरीत्य तं	8, 1728
स श्रोत्रिय इवोत्कम्पी	7, 759	सहस्थितौ राजपुत्रौ	7, 771
सपङ्दिना वर्षषष्टि	1, 345	सहस्रपादस्य गतेर्निमित्त°	8, 2549
स षण्णवत्या गेहाना	1, 104	सहस्रभक्तमिःयेव	4, 243
स सकुचितविकान्ति	8, 671	सहस्रमङ्गलगृहे	7, 1018
स सत्य सचिवोऽप्रायः	8, 2608	सहस्रमश्ववाराणा	5, 454
स सत्त्वहिसाविरत	1, 133	सहस्रश. संभवन्त.	4, 307
स संस्थापयितुं हन्तुं	8, 2117	सहस्रैर्भूरिभिर्हेम्नः	7, 529
स समभ्रमयत् भ्राम्यन्	8, 2261	सह स्ववृद्धै समशीर्षिका	8, 1574
स समर्थाहितापात°	4, 480	स हि कारयितुं यक्षै	1, 159
स सर्वशास्त्राधिगम°	7, 960	स हि गोवर्धनधरो°	7, 1368
स सर्वेषु विरुद्धेषु	7, 694	स हि जन्मान्तरे पूर्व	3, 392
स सातवाहनं तस्मात्	7, 1284	स हि तस्याऽऽत्मजो नील°	7, 253
स सामप्रमुखोपाया°	7, 1432	स हि तादृमहारम्भ°	8, 1515
स सिद्धपथमार्गेण	8, 557	रा हि त्यागक्षमास्तम्भा°	8, 2725
स सिंह इव संहारं	7, 1657	स हि द्यूधौ निर्विरोधो	8, 3074
स सिंहनादैरुद्दामै	8, 953	स हि दिभाद्रे तत्राऽब्दे	8, 35
स सिंहलेन्द्रेण समं	1, 297	स हि द्वैराज्यसज्जाभ्या	7, 1473
स सुखानुभवप्राप्त°	8, 868	स हि प्राक्सविदं चक्रे	7, 1627
स सुय्यनामा मतिमात्र	5, 78	स हि भिक्षाचरं टिकं	8, 1248
स सुराभ्यर्चनं कुर्वन्	7, 1476	स हि भिक्षाचरौन्मुख्यान्	8, 1854
स सूर्यवर्मचन्द्रस्य	8, 2780	स हि भिक्षो. कृतद्रोह°	8, 1718

स हि यत्तत्प्रदानेन	8, 3012	साधिविग्रहिको मङ्गल°	8, 3354
स हि सर्वाधिकारस्थ	6, 149	सान्निध्यं यस्य सैन्यान्तः	1, 291
स हि स्वप्ने जलान्तर्मे	4, 510	सापत्यास्ते बुभुजिरे	4, 694
स हेमन्तानिलैर्भूरि°	3, 172	सा पार्थिवेषु तीर्थेषु	8, 3386
सहोत्थितेन कतिचित्	7, 553	साऽपि दर्शितमालीभिः	4, 20
स ह्यतिक्रम्य साबाधान्	8, 2283	साऽपि हि यसदो वेश्म°	7, 858
स ह्यपर्यन्तसामन्त°	8, 2244	साप्सरा इव कान्ताभिः	7, 947
स ह्यसंनिहितोऽन्यस्मिन्	8, 1225	सा ब्रह्मप्रतिभं सिद्धं	3, 459
स ह्युत्तरापथे नाना°	7, 1430	सा भर्तुर्व्यसनोदन्तै	8, 1221
साक विजयमल्लेन	7, 826	सा भूतिविभवोदग्र°	2, 55
साकन्दैर्न चटकारी	7, 480	सामग्र्यून° शनै स्थैर्यं	8, 2723
सा क्रौर्याभ्यासविषमा	6, 280	सामन्तानामागतानाम्	8, 3152
साक्षाद् विरोधिभृत्येन	8, 462	सामन्तैरग्रमायातैः	4, 556
सागसेऽपि न कुपयन्ति	1, 139	सामर्थ्यांश्चिथिलामित्र°	8, 2972
सा चेदासिष्यतोद्युक्ता	7, 330	सामर्थ्योपनतप्राय°	4, 714
सा तथेत्यब्रवीद् यावत्	6, 268	सामात्यान्त°पुरोऽभ्येत्य	4, 466
सा तस्य लुब्धताख्याति.	7, 758	सामान्येन सता कैश्चित्	6, 85
सा तस्याऽन्युपचारस्य	8, 1252	सामान्येष्वेव लभते	4, 254
सा तेनोत्पादितानर्घ°	6, 297	सामुद्रास्तिमयो नृपाश्च	4, 630
साऽथ पृथ्वीहरेणैत्य	8, 1070	साम्राज्यकामो नृपति	6, 86
सादिना शतमादिश्य	7, 462	साम्राज्यप्रक्रियामात्र°	8, 1234
सा देवकलशेनाऽथ	6, 330	साम्राज्यं विधिनोपनीत°	8, 2625
सा धी स साहसारम्भ°	7, 1455	साम्राज्येच्छो समामेका	3, 272
साधु भूपति वक्तव्ये	5, 17	सा यत्र शुचिचारित्रा	2, 57
साध्वी स्पृशति चेदेना	1, 320	साय वनस्पतिर्लिनै.	8, 474
सानाथ्यकाङ्क्षिणौ पार्थि°	8, 523	साय विचिन्तितो राज्ञौ	8, 360
सा नित्यदर्शनाभ्यास°	3, 497	सार्यं हुताश प्रविशन्	6, 62
सा निर्मात्री विपन्नस्य	6, 299	सा यागज्वलेने राज°	6, 143
सानुगरस्यक्तमार्गा स	8, 1720	सा योजनाधिके शेषे	1, 264
सानुगे नृपतौ याते	3, 471	सा राजधान्या साम्राज्य°	5, 257
सान्तर्हासो मोहयस्तौ	8, 2989	सा राज्यविप्रलम्भेन	7, 138
सान्तस्तोषे कोपशोका°	8, 37	सार्थभ्रष्टमिवाऽध्वन्यम्	7, 738
साधिविग्रहिकस्तस्य	4, 711	सार्धं क्रोशं खनित्वा स	7, 496
साधिविग्रहिकः सोऽथ	4, 504	सार्धं तपोधनैस्तै.	2, 141
साधिविग्रहिको दारवा°	8, 2427	सार्धं प्रचण्डैश्चण्डाले.	4, 516

सार्धं सुगन्धादित्येन	5, 269	सिंहद्वारे नरपते	7, 882
सार्धां शतद्वयी तस्य	8, 749	सिंहद्वारे महाघण्टा	7, 879
सा लालिताऽपि राज्ञा	6, 77	सिंहलेषु नरेन्द्राब्धि°	1, 295
सा लोठिकामठं कृत्वा	7, 120	सिंहासनं जितादाजौ	4, 471
साल्हणि° स तु निस्तीर्णः	8, 2670	सिंहासनं स्ववंश्याना	3, 331
सावशेषतया भूप°	8, 527	सिंहे गजाहवव्यग्रे	8, 765
सा वा चण्डालकुलजा	6, 79	सिम्बोऽपि कम्पनाधीशो	8, 1039
सा वैधव्यविविक्तेन	8, 1969	सिल्लनाख्यस्य च भ्रातुः	7, 183
सा शोकपिहितक्रौर्या	6, 294	सुखं त्वद्विषये राजन्	4, 593
सारचर्यशौर्यः पर्यन्ते	8, 1713	सुखयन्त स्वमन्यांश्च	8, 710
सा स चान्योन्यमुन्मन्यू	3, 119	सुखराजादयः सैन्यं	5, 223
सा सानुग तत्र याता	6, 269	सुखसुप्तेषु सर्वेषु	3, 174
सासिधेनुर्निरुष्णीषो	8, 266	सुखार्थी नागारिप्रतिभय°	3, 215
सासूयमिति तेनोक्तः	5, 203	सुगतप्रतिमारीति	6, 172
साहसे सा हि तनये	7, 1382	सुगन्धादित्यमौत्सुक्यात्	5, 284
साहायकागतान् साक्षी°	8, 2838	सुचिराङ्कुरितप्रतिः	6, 139
साहायकाय द्वारेणं	8, 2097	सुजिरारोग्यमन्वेष्टुम्	8, 1617
साहायकाय प्राप्तस्य	8, 1845	सुचिराविष्कृताकृता	7, 436
साहायकाय राज्ञोऽहं	4, 475	सुजनाकरनामा हि	8, 312
साहायकाय स्वं सैन्यं	8, 2218	सुज्जिचित्ररथाभ्या तं	8, 2047
साहायकार्थमाहूतो	1, 59	सुज्जिद्वेषात् पुरा दूतैः	8, 2046
साहायकार्थी यत् प्रादात्	7, 11	सुज्जिनिर्वासनप्राप्त°	8, 2480
सा हि राजसुते तस्मिन्	7, 1248	सुज्जिर्जालन्धरं प्रातः	8, 1670
सा हि सर्वांश्शिशुप्रायान्	6, 356	सुज्जिर्न व्यश्वसीत् तस्मिन्	8, 1280
सा ह्यानुशंस्यमाधुर्य°	8, 83	सुज्जिस्यालस्तु शृङ्गार°	8, 2180
साह्याभिधानप्रख्यात°	8, 1245	सुज्जि पद्मरथापत्यं	8, 1939
सितषष्ठ्या सहस्यस्य	7, 677	सुज्जि सभूपानाक्षेप्तुं	8, 2072
सितेयं शर्करेत्येकः	7, 1575	सुज्जौ हते क्षते वाऽपि	8, 2154
सितोष्णवारणशशि°	8, 3403	सुतभ्रातृसुतैर्दृप्तै	8, 1797
सिद्धः सिद्धः सदेहोऽयम्	1, 285	सुतमुच्चलदेवस्य	8, 371
सिन्धुकूलाश्रयान् देशान्	5, 216	सुत सुगन्धिंसीहस्य	7, 124
सिन्धुं तरन्तो निरसेतुं	8, 1129	सुतः सुस्सलभूमर्तुः	8, 3451
सिन्धोरुभयतस्तोयै	8, 3087	सुतासतानमाप्राज्यम्	3, 487
सिन्धोर्मधुमतीमुक्ता°	8, 2492	सुता. स्वाच्छन्द्यविवशा.	7, 573
सिंहयक्त्रसिंहाभ्याम्	8, 1045	सुतो महीमहेन्द्रस्य	2, 63

सुदीर्घचिन्तागलिता°	8, 1744	सूनुर्नरेन्द्रादित्योऽस्य	1, 347
सुदीर्घदर्शिनोऽप्यन्ते	8, 1469	सूरयो येन सग्रामे	8, 2395
सुदीर्घविप्रहाशान्तै	4, 139	सूरोद्रेकविपर्यासात्	8, 3140
सुदीर्घसाहसारम्भ°	6, 145	सृगालयेव तुङ्गाय	7, 71
सुदूरदर्शिना तत्र	7, 239	सेतुद्वयाध्वना युद्धे	8, 25
सुदूरदर्शिना राज्ञा	8, 1729	सेतुना स्वत्पपाद्वेन	8, 745
सुधावर्षां प्रियालाप°	8, 57	सेतुं तीर्णस्ततो वैरि°	7, 1557
सुधासिता सुरग्रहा	8, 1181	सेतौ सदाशिवाग्रस्थे	8, 934
सुनिश्चितपुरं चक्रे	4, 183	सेनाङ्गैः कतमै केन	7, 377
सूनुश्च सज्जलः सुजे	8, 2184	सेनानाथाश्च ये मुख्या	8, 1397
सुन्दरीभवनाभ्यर्ण°	5, 100	सेनानी. कुलराज. स	8, 2116
सुप्तस्तटाद्भ्रूदे भ्रष्ट	5, 409	सेन्द्रं स्वर्गं सशैला क्षमा	4, 642
सुप्ते सुष्वाप निष्पन्न°	6, 262	सेयं वितस्ता दृष्ट्वेना	1, 164
सुबह्वीभिः प्रतिष्ठाभि.	8, 3388	सेवक शूरटो नाम	8, 332
सुभगकरणं किञ्चित्	6, 78	सेवमान. स्वयं बाल°	6, 118
सुभटाऽपरनाम्नी सा	7, 180	सेवया दृष्टकष्टस्य	3, 138
सुमनस्सेवित कुर्वन्	7, 128	सेवावशीकृत स्तेन°	7, 580
सुय्याकुण्डलनामानं	5, 120	सेव्यमानः सदाक्षिप्यः	8, 59
सुरप्रतिष्ठया दार्ढ्यं	6, 173	सेर्ष्या स्नुषाणामुत्कर्ष	7, 249
सुरेश्वरीप्राङ्गनत	5, 40	सेहेऽथ लहरे द्वित्रान्	8, 602
सुरेश्वर्यमरेशोर्वा°	8, 506	सैकादशदिनात् सप्त	4, 366
सुलककनो रक्कसूनु.	6, 342	सैनिका शत्रुभिस्तस्य	8, 668
सुल्ला स्वसारमुद्दिश्य	8, 248	सेनिकैस्तेर्बृहद्विका°	8, 529
सुल्लाविहारं पैतृव्यं	8, 3318	सैन्ययोरुभयोस्तत्र	7, 1317
सुवर्णपार्श्वं विप्रेभ्यो	4, 673	सैन्याना संकटे त्राणम्	8, 1017
सुवर्णरूपकश्चतं भ्रान्त्वा	6, 45	सैन्ये गते शून्यतया	8, 2677
सुस्वप्नदर्शनैः पीठ°	5, 474	सैन्ये भिक्षाचरापातं	8, 1715
सुस्सलक्ष्मापतिर्बद्धे	8, 1844	सैन्येषु ज्वलितावास°	8, 1185
सुस्सलाख्योऽप्रहीद्राज्यं	8, 3448	सैन्यैरन्येद्युर्नुनादै	8, 842
सुस्सलापातकल्पान्तं	7, 1359	सोऽखण्डिताश्मप्राकारं	4, 192
सुस्सलेन हतं राज्यं	7, 1541	सोऽग्निर्वा मारुतोद्धूत.	8, 1170
सूदश्चण्पकभृत्यस्य	7, 1624	सोऽचिन्तयद्दहो कथाः	3, 513
सूदे दामोदरीये यत्	1, 157	सोऽजायत रणादित्यो	3, 431
सूनुर्दामोदरोऽस्याऽथ	8, 3408	सोऽज्ञासीद् यावतीर्विद्याः	7, 941
सूनुर्दुर्लभकस्तस्य	8, 3426	सोत्कम्पः साहसस्रोतः°	8, 2919

सोत्कर्षपौरुषाद् भिक्षो°	8, 1028	सोऽयं त्रिकोटिहा मुक्तो	1, 310
सोत्सेकाभिव ता वाच	8, 2134	सोऽयं त्रिभुवनापीडो	4, 690
सोऽथ निश्शेषितभिष.	8, 135	सोऽयमासादितः पुण्यै	3, 131
सोऽथ भूमृज्जलौकोऽभूद्	1, 108	सोऽथै क्रीतप्रथोऽयासीत्	7, 600
सोऽथ भूमृत् सज्जपाले	8, 456	सोऽल्पोऽपि राज्यकालोऽभूद्	8, 449
सोऽथ लम्बशिरोनिर्यत्°	7, 854	सोल्लेखप्रतिभोच्चीत°	8, 2374
सोऽथ शुक्लत्रयोदश्या	8, 916	सोऽशेषदेशभाषाज्ञ	7, 610
सोऽथ शूरपुरेऽकस्माद्	8, 2799	सोऽश्ववारैः सह रण	8, 1054
सोदरो डामरौघश्च	8, 3	सोऽश्वेनैकश्चरन् राजे°	8, 55
सोऽनिशं हि गजारूढो	8, 5	सोऽध्मस्नानगृहाः शीति	1, 40
सोऽनुगै सह निद्रोह	5, 209	सोऽस्वतन्त्रेण राज्ञा	8, 2050
सोऽन्तर्बाष्पस्तं बभाषे	7, 1590	सोऽहं धर्मे वहन् वर्म	5, 196
सोऽन्य एवाऽभवत् तस्मिन्	8, 806	सोऽहं विपद्ये क्षीणाऽथौ	6, 27
सोऽन्विव्य गर्गेण हतान्	8, 513	सौवर्णद्रुहिणाण्डकर्पर°	8, 3370
सोऽन्वेष्यश्चेत्स्वय प्राप्त	4, 463	सौवर्णामलमाराढ्या°	7, 938
सोऽपश्यत्सुरतक्लान्ति°	3, 507	सौवर्णारिष्टिका कृत्वा	8, 639
सोऽपानकूपं सम्प्राप्ता	6, 23	सौवर्णे सरथाङ्गेव	7, 1195
सोऽपानकूपसहित	6, 30	सौहृदारूढसद्भावे	8, 124
सोऽपि तस्मिन्ननायाते	7, 631	स्कन्धकग्रामकायस्थ°	5, 175
सोऽयग्रजं प्राप्तराज्यं	7, 836	स्कन्धमात्रोपरिन्यस्तं	8, 951
सोऽप्यद्रिदुर्गस्वाम्यस्य	8, 2484	स्कन्धावारे गते वर्षे°	8, 2639
सोऽभूत् केन प्रकारेण	6, 80	स्कन्धावारेण सार्वं च	8, 2853
सोऽभूत्सधिर् यशोवर्म°	4, 138	स्कन्धेऽधिरोप्य निश्शेषी°	8, 1892
सोऽभूत् स्वभावदुर्वृत्तो	6, 151	स्तनयुगतलनद्धत्वस्त°	1, 372
सोऽभ्यधात् कुम्भदास्याऽपि	8, 1727	स्तब्धश्चोत्रो व्यात्तवक्त्र	4, 452
सोऽभ्यधात् कपित्थानि	4, 222	स्तम्भच्छन्नस्तद्विलोक्य	8, 32
सोऽभ्यधात्तान् धिगेतेषाम्	4, 58	स्तोकावशेषप्राणं तं	3, 410
सोऽभ्यधादवरोधस्त्री°	7, 1389	स्त्रीति नामेन्द्रियाथोऽयम्	3, 514
सोऽभ्यर्णं कर्णभूत्याख्यम्	8, 394.	स्त्रीभिर्नवनवाभिश्च	8, 867
सोमपालात्मजो भूसृद्°	8, 3394	स्त्रीराज्यदेव्यास्तस्याग्रे	4, 174
सोमपालादय. श्लाघ्या.	8, 634	स्त्रीसम्बन्धेन भूपाल°	6, 366
सोमपालादिभि. प्रह्वै.	8, 1898	स्थगिता तत्कथापाप°	5, 416
सोमपालाभिधेनाऽरि°	7, 1338	स्थपुटस्याकमच्छेदाद्	8, 2150
सोमपालेऽथ भूपाल°	8, 2215	स्थलोत्पत्तिः स दिग्देश°	7, 495
सोमानन्दाभिधानस्य	7, 1636	स्थातुमप्रत्यवस्थित्या	7, 746

स्थानपालैरपि प्राय ^०	8, 811
स्थानेश्वरादिभिर्मुष्ट्यैः	6, 283
स्थाने स्थाने जलान्तश्च	2, 131
स्थाने स्थाने ततः प्राप	8, 702
स्थाने स्थाने यदीया श्रीः	4, 48
स्थितमप्रातिलोभ्येन	8, 2081
स्थितस्य तत्त्वविज्ञाने	8, 1552
स्थितान् दत्तार्गले धान्नि	8, 2144
स्थिते मडवराज्यान्तः	5, 303
स्थितैर्महाश्मप्राकार ^०	8, 1476
स्थिरप्रसादे भूपाले	8, 3393
स्थिरप्रसादो दत्तो यत्	8, 1562
स्थूलेषु राजतस्थाल ^०	5, 12
स्थेयास्तमूचुर्बहुशो	6, 29
स्थेयैरनिश्चितन्यायं	8, 150
स्थैर्यं पृथ्वीहरादीना	8, 2726
स्नातस्य निर्झराम्भोभिः	2, 137
स्नातुं प्रवृत्त पाद्वस्थं	8, 605
स्नात्वा युनधामेष्यामि	8, 1656
स्नात्वा युनद्या व्यावृत्त	8, 2219
स्नात्वाऽभ्येष्यति गङ्गाया	8, 1991
स्नात्वोत्थितस्य यस्याऽस्य	7, 442
स्नानकोष्ठमठग्रह ^०	8, 2423
स्नानार्द्रकेशं शीतालु ^०	8, 1310
स्नानार्द्रधवलस्याम ^०	7, 1478
स्नाय्वस्थिशेषे बीभत्से	2, 2445
स्नाह्यद्य तावत्त्वं स्पृष्टो	3, 369
स्निग्धस्यामकचाश्चार ^०	8, 173
स्निग्धोक्त्या स्पृष्टमासादि ^०	7, 1511
स्पर्शोऽङ्गानि यथा वाचं	1, 304
स्पृशंश्चाऽन्नं चिरात् प्राप्तम्	8, 2691
स्पृष्ट्वा पादौ निषण्णोऽग्रे	8, 3214
स्पृहणीया च वर्ज्या च	7, 872
स्फाटिकेनेव सैन्येन	8, 2870
स्फुरत्तरङ्गजिह्वाः स	5, 102

स्फुरन् योद्धव्यमित्येव	8, 1772
स्फुलिङ्गमिव संभाव्य	7, 1069
स्फुलिङ्गैः प्लोषवित्रस्त ^०	8, 983
स्फोटने भाण्डभारस्य	8, 138
स्मरेन्नोपपत्तिः पूर्व ^०	8, 121
स्मित्वा किमेतदित्युक्त ^०	7, 1081
स्मृत्वाऽपकारान् सुबहून्	7, 889
स्यात्कुतोऽत्र स भूपाल	4, 459
स्यालं गर्गस्य विजयं	8, 587
स्युश्चेत् सोढाग्रिमाटोपाः	8, 2772
स्रष्टुर्विष्टरपाथोजं	4, 110
स्रोतासि प्रबलत्वमेत्य	7, 505
स्रोतोऽधिराज्यमधिगम्य	6, 317
स्रोतोभिर्व्यस्तमम्भोधौ	8, 128
स्वकाले ल्यजता लक्ष्मी	2, 155
स्वकुलस्त्रीसमुचितं	7, 443
स्वकृता स्थापिता तेन	5, 119
स्वकृते पत्तनवरे	5, 39
स्वकोशसञ्चयं दत्त्वा	7, 197
स्वचित्तसंवादि वचो वद ^०	6, 235
स्वजातीयवधक्रोधाद्	8, 2998
स्वतुल्यवेषालंकाराः	6, 152
स्वदेशगमनानुज्ञा	4, 419
स्वदेशादेव नयविद्	4, 404
स्वदेशोऽयं विदेशोऽयम्	4, 606
स्वदेहमामिषीभूतं	7, 823
स्वदोर्मात्रसहायस्य	7, 1344
स्वदौस्स्थार्तमनास्तस्य	8, 3020
स्वनामाङ्कं शशाङ्काङ्क ^०	1, 175
स्वपतो दिनयामौ द्वौ	7, 943
स्वपत्नी बन्धकीभूताम्	5, 467
स्वपुरस्योपकण्ठेऽपि	5, 138
स्वप्नेन्द्रजालमायानाम्	8, 235
स्वप्नेऽपि यदसंभाव्यं	7, 67
स्वप्नेश्च सिद्धिलिङ्गैश्च	3, 477

स्वभावदुर्जनाः केचिद्	8, 707
स्वभाववैपरीत्येन	8, 285
स्वभावाद्राजपुरुषैः	3, 156
स्वभृत्यैर्भेदनिर्थातैः	7, 1023
स्वभावेदयितुं नवा	3, 371
स्वं कलत्रमपि द्रष्टु	8, 832
स्वं नेतु पार्थिवचमूं	8, 2679
स्वं रक्षितुं स मध्यस्थान्	7, 761
स्वयमग्रे समप्राणा	7, 1301
स्वयमन्यमुखेनाऽपि	7, 1251
स्वयमुत्थापितानर्थः	8, 722
स्वयमुद्यमिना राज्ञा	8, 1088
स्वयमेत्य प्रतीहारः	8, 1647
स्वयं गृहीत्वा ताम्बूलं	8, 2129
स्वयं च तमुवाचाङ्ग	3, 207
स्वयं प्रादात् समास्कन्दं	7, 1472
स्वयंभूमिश्च तीर्थैश्च	2, 136
स्वयम्भूर्यत्र हुतभुक्	1, 34
स्वयंभुः प्रकटीभूय	8, 2430
स्वयं राज्ञा सुतोद्वाहं	8, 877
स्वय वणिगिवाऽर्थानां	7, 507
स्वयं विधेयं नागोऽन्य°	8, 2860
स्वयूथ्य एवेति वचः	7, 865
स्वराज्यमुज्ज्वलीकर्तुं	7, 363
स्वर्णकेतकपत्राङ्क°	7, 928
स्वर्णत्सरुप्रभाजाल°	8, 2825
स्वर्णपत्रं सुरेश्वर्या	8, 3365
स्वर्णरूप्यत्सरुश्रेणि°	7, 1518
स्वर्णरूप्यादिघटिता	7, 1093
स्वल्पसत्त्वो नरपति·	5, 161
स्वविक्रमकथास्तोत्र°	5, 352
स्वविहारेऽथ भगवान्	4, 262
स्ववृन्दस्थाऽत्युदारौजा	3, 112
स्ववेदेमेव गृहस्थस्य	7, 512
स्वशिष्यस्तेन तस्याऽऽसीद्	7, 1117

स्वसंचितानि सोऽन्नानि	8, 61
स्वसंभवस्य ता भर्तु·	7, 1385
स्वसा सुश्रवसो नागी	1, 263
स्वसेवकाननादत्य	7, 886
स्वस्ति तु+यं चिरं स्थेया	4, 77
स्वस्याख्यातिस्तयोर्बाधा	8, 2687
स्वस्याऽन्यस्य च संधाने	8, 3067
स्वस्यैवाऽर्थस्य दाढ्याय	8, 3083
स्वस्तीय· सुखराजस्य	5, 214
स्वादूचितं स्वादुतयैव	7, 1114
स्वानुगैर्लुण्ठितं रूक्षम्	8, 2060
स्वामिऋत्योद्यमस्तुल्य°	7, 1381
स्वामिद्रोहापवादश्च	7, 637
स्वा ता च शस्त्रीं तत्	8, 3234
स्वास्थ्यवार्तोपलम्भाय	7, 543
स्वीकृत्य पत्नीन् विज्जादि°	7, 368
स्वीयैर्दृष्टै क्षतै केचिद्	7, 988
स्वेदसंवाहनस्नेह°	7, 1447
स्वेन दौःशील्यदोषेण	7, 1145
स्वेन राज्ञश्च सैन्येन	8, 1137
स्वैराहारोदितगुरुमदा	7, 1012
स्वैरिणीसंगमो भोगा	3, 496
स्वैरेव प्रेरिता दारै	5, 412
स्वैरेव स हतो नोचेत्	7, 1428
स्वै· स्वै· प्रदेशैरादिश्य	8, 2201
स्वोद्वाहे ललनौघमङ्गल°	8, 359

ह

हठत्यागासक्ति· प्रिययुव°	7, 678
हठप्रविष्टाभिर्यातुम्	8, 3127
हठप्रविष्टो हतवान् स	8, 2162
हठप्रवेशायोग्याजि°	8, 2508
हतं भोजं श्रुतवतोः	7, 1660
हत भुत्वा रिपुं राज्यो°	8, 1385
हतलुण्ठितविध्वस्त°	8, 1508

हतविक्षतविश्वस्त°	8, 406	हर्षदेवेन यो निन्ये	8, 79
हतवीराबलाक्रन्द°	8, 1008	हर्षदेवे परित्यक्ते	7, 772
हतशेषा. क्षताः शस्त्र°	8, 593	हर्षभृष्टद्भृत्यवर्गे	7, 1377
हतः समस्तविद्वेष्यः	8, 1386	हर्षमित्र कम्पनेशो	8, 509
हतः स समरे वृत्त्या°	7, 1675	हर्षस्तु साधुवादैस्त°	7, 651
हतस्वामिपरित्यागम्	8, 1394	हर्ष प्रच्छाद्यमानस्तु°	7, 816
हतानामपि सौन्दर्य	7, 1066	हर्षे बद्धे त्वयि गते	7, 763
हते जज्जे जयापीडः	4, 482	हस्तं च सङ्गचन्द्रस्य	8, 643
हतेषु तेषु संग्रामे	8, 2007	हस्तस्य स्वामिनः स्वामि°	8, 1411
हते सेनाधिपे तत्र	5, 331	हस्ताम्बुजाभ्यामाम्लव्य	8, 2654
हतेऽस्मिन् बहुभृत्यस्य	8, 3091	हा धिक् चतुर्णां यामानाम्	8, 377
हतेऽस्मिन् स्वशिरश्छिन्द्याम्	7, 654	हा मातर्हा पितः केत्थं	7, 350
हतो दैशिकसंवादि°	8, 1328	हारकङ्कणकेयूर°	5, 359
हत्वा गयाया सामन्तम्	7, 1008	हारितौ दुर्गकोशौ तौ	8, 1803
हन्तव्यांश्चाक्रिकानस्मान्	8, 1931	हारिनेत्राञ्चलैर्मन्द°	1, 209
हन्तुं तं नष्टमायान्तं	8, 1413	हा वत्स दृष्टुमीदृक्ते	2, 87
हन्तुं व्याजेन विश्वस्ता	5, 406	हास्यं बभूव भूर्भर्तु	7, 117
हन्तुं ज्येष्ठकनिष्ठौ द्वौ	8, 374	हास्यावहोऽप्यविकृतो विकृ°	8, 2356
हन्यान्मा भूमृदित्येष	8, 2536	हितं लोकोत्तरं किञ्चित्	1, 158
हंसी नागलता चाऽस्य	5, 360	हिताना दाराणा सदृश°	8, 1553
हर्मरेण तदा सैन्यं	7, 53	हित्वा भूर्यथ तूर्यादि	8, 1081
हयप्रीववधं मेण्ठः	3, 260	हिमसंघातदुर्लब्ध्य°	2, 38
हययुधतनुत्रादि	7, 346	हिमाद्रिकच्छैर्मल्लच्छेशा.	8, 2764
हरन्ति ग्रावभिरिव क्षमा	7, 427	हिमान्या बौद्धवाधाय	1, 180
हरप्रसादपात्रेण	1, 155	हिमेनैव हिमं शाम्येद्	5, 401
हरायतनसोपान°	2, 124	हिरण्यकुल इत्यस्य	1, 288
हरिराजानन्तदेवौ	8, 3443	हिरण्यतोरमाणाख्यौ	3, 102
हर्म्यप्राङ्गनमायाते	8, 1741	हिल्लात्मजन्मन. सुज्जि°	8, 2157
हर्म्यस्तम्भच्छन्नगात्री	4, 23	हीनदर्शनसामर्थ्यः	5, 220
हर्म्यस्य निर्जनतया	4, 19	हीनोऽर्धदुर्गामात्यैर्यत्	8, 1839
हर्म्याप्राद्वीक्षमाणस्तद्	4, 313	हतं भोजाधिराजेन	5, 151
हर्म्यैर्निम्नोन्नतैस्तैः	8, 1752	हतं राज्यं प्रिया दग्धा	7, 1649
हर्षदेवस्तु पितरि	7, 737	हतशस्त्र. स बलिन.	8, 2314
हर्षदेवस्याऽपि पूर्व	7, 860	हताधिकारे प्रव्यक्त°	8, 1625
		हताशुकेन भूर्भर्ता	6, 134

हृतेषु कोशेष्वानेतुं	7, 1091	ह्यस्तनव्ययशिष्टं मे	7, 1690
हृतेषु तेन ग्रामेषु	5, 52	ह्य० पश्यद्भिरकारणस्मित°	4, 386
हृत्वाऽधिकारं त्वस्याऽथ	8, 633	ह्यो जानके भैक्षवेऽद्य	8, 941
हेतु सरूपतामात्रं	3, 489	ह्यो धनूंषि शिरास्यद्य	8, 924
हेतुनुदीर्य विविधान्	3, 332	हासोल्लासे हि कार्याणां	8, 3064
हेमभोजनभाण्डादि	5, 10	हियता ग्रामहेमादि	7, 1077
हेलयाऽपि विनिर्यान्ती	4, 218	हेपितः स्वावरोधैश्च	8, 2899
हेवाकप्रतिपत्त्यन्या°	8, 2460	ह्लादोदयान्नुत्तगीत°	1, 151

Additional Index of Pratikas

अटव्या वृष्टिसंपाते	5, 276	ततस्तथाविध क्षुभ्यन्	3, 511
अत्यन्तानुचितं चाऽन्यत्	8, 1457	ततोऽवमानान्न त्रासात्	7, 1427
अत्युदात्तगुणेष्वेषा	3, 303	तं च रिल्हणधन्यौ च	8, 2368
अथ पार्थ्वीहरियोऽभूत्	8, 2748	तस्मिन्नहन्यरखलिता	8, 1877
अप्रत्यवेक्षाक्षपित°	8, 1958	तावन्मिलितसामन्त°	5, 342
अभेद्यसंघास्ताञ्जेतुं	8, 652	तेन तस्य निमित्तेन	2, 149
अशिक्षयत यन्मन्युः	8, 1359	तेपा तदर्थायाताना	8, 3155
आद्ये प्रवरभूमर्तुः	8, 2409	थेदा च भीमादेवी च	2, 135
इत्येकैकं च निर्धाय	7, 1650	दूत्यार्होऽयमिति प्रहाय	7, 998
उत्पताकध्वजच्छत्र°	5, 466	दूत्येः कृत्यान्तरज्ञत्वं	8, 2359
ककुद्भत्ककुदोत्सेधि°	8, 3209	धीप्रभावाविशेषेऽपि	8, 2819
कर्णे तत्कथयन्ति दुन्दुभि°	8, 3138	पलायितस्यानुसरन्	8, 673
कृतोऽक्षपटलाधीशः	5, 301	प्रतिज्ञाय लतामात्र°	8, 1643
कृतो गत्यन्तराभावात्	7, 1528	प्राह्णे कुतश्चिदानीतो	7, 1662
क दृष्टा त्यागिता भिक्षोः	8, 797	वात्यादव्यक्तदौ शीत्ये	5, 291
क बालबालिशप्रायो	8, 2463	बाष्पैः पित्रे प्रयच्छन्तं	7, 741
क्षिति प्रदक्षिणयतो	4, 131	बिज्जस्यापूजयन् धीराः	7, 328
क्षिता केचिद् वितस्ताया	8, 1004	बिभ्यद्भिरतुरगानीकात्	7, 1361
क्षुत्पिपासाङ्गमाराति°	8, 1589	ब्रह्मदण्डकृत दण्डं	4, 656
खशैरस्मिन्नवसरे	8, 1739	मग्नं कापि कचिद् दृश्यं	4, 534
खिलीकृतखलालापे	3, 134	मुग्धा न केचन परे गणि°	8, 3198
गर्ग सदारतनयो	8, 611	यः सर्वकषनिष्कम्प°	8, 2376
गायन्त्यौ भावमालक्ष्य	5, 366	राज्ञी चम्पोद्भवा देव°	8, 1443
गुणोज्ज्वला जजला सा	8, 1444	विज्ञाय भावं प्रीतेन	8, 3257

Corrigenda and Addenda

Page : Line

- XI 14 read तीर्थङ्कराणा
 XVIII 7 ch one to two
 Tar. Ślo
 1, 89 °) read शौर्याश्रय.
 1, 229 °) read विवेकृणा
 1, 306 °) fn ch VII 1228,
 VIII 733, 1432 to
 VII 1229, VIII
 733, 1430
 1, 315 °) read क्षुरखङ्गा°
 1, 329 °) read परार्थ्य°
 2, 64 °) read °नोज्ज्वलाम्
 2, 67 fn add After this v.
 युग्मम्
 2, 72 °) read °माहात्म्या°
 2, 86 °) read °समाकीर्ण°
 2, 113 °) read कथा
 2, 167 °) read शृङ्गा°
 2, Colo. read श्रीकाश्मीरक°
 2, Colo. fn. add A v. is in-
 serted in all Mss -
 “शतद्वये वत्सराणामष्टभि परिवर्जिते ।
 अस्मिन् द्वितीये व्याख्याताः षट्प्रख्यात-
 गुणा नृपाः ॥”
 3, 16 °) read °शृणोत्क°
 3, 52 °) read कश्चिद्°
 3, 76 °) fn. read : All Mss

Tar. Ślo

- 3, 144 °) read त्यक्त्वा
 3, 206 °) read . भूसंज्ञितेन
 3, 228 °) ch. काश्मीरि° to
 काश्मीर°
 3, 233 °) read परार्थ्य°
 3, 310 °) read °धीर्य ते
 3, 317 °) read °विवेकृत्व°
 3, 437 °) read °देवी भव°
 4, 4 °) read मल्ह°
 4, 19 °) read निःशङ्क°
 4, 26 °) read धिक्कष्टं
 4, 46 °) read °वोज्जितो
 4, 53 °) fn. add (cf. PW),
 after VP
 4, 144 °) read कविवाक्पति°
 4, 258 °) read स्वामिनो
 4, 395 °) read परिहासपुरात्
 4, 484 °) read मल्हाण°
 5, 37 °) ch सोऽव्यय° to सव्यय°
 5, 79 °) read व्रतस्ना°
 5, 229 °) read लालितका°
 5, 424 °) fn ch. : 1232 to
 1233
 6, 96 °) read °वर्णदो
 6, 238 °) read °द्विक्रिया
 6, 303 °) ch. : काश्मीरि° to
 काश्मीर°

Tar. Ślo

- 6, 305 d) read °सिन्धु°
 6, 349 d) ch. काश्मीरिक° to
 काश्मीरिक°
 7, 25 a) read °धिरोप्याऽऽशु
 7, 289 a) read °श्वमको नाम
 7, 528 c) read तुरुक्क°
 7, 589 d) read सङ्गटो
 7, 668 b) fn de Obviously,
 St. has.....with that.
 7, 799 a) read तमुद्दिश्य
 7, 927 a) read . °दला
 7, 938 c) read °भ्रंलिह°
 7, 1033 c) read °पौत्राद्दुल्ला°
 7, 1065 b) read गुल्लश्च
 7, 1334 c) read आजानेयै
 7, 1428 a) read नो चेत्
 7, 1513 a) read नृपतिर्हर्ष°
 7, 1542 a) read जवेन
 7, 1609 c) add राजा, after
 °जितो
 7, 1614 a) read . °कोद्वस्थे
 7, 1696 a) ch. . भूतिभि° to
 भूतभि°
 8, 96 a) read . सशीर्षदर्शने
 8, 154 d) read . °न्तरान्तरा
 8, 210 a) read : सल्हो
 8, 210 c) read . °पालस्य
 8, 212 a) read सल्ह°
 8, 375 c) read . °श्वारोह°
 8, 384 c) read . कृत्स्न°

Tar. Ślo.

- 8, 624 a) read दस्वा
 8, 671 a) read संकुचित°
 8, 728 d) read समरोन्मुखा
 8, 899 c) read °नवाटिका°
 8, 1019 c) read . भिक्षाचर°
 8, 1174 b) read °स्तत
 8, 1219 b) read °तिर्गृहिणी
 8, 1232 c) ch. स to च
 8, 1303 a) read °मानेष्व्वा°
 8, 1314 b) read तयैव
 8, 1353 c) read ते मानिनो°
 8, 1420 d) read सुज्जे°
 8, 1440 d) read विनिर्ययुः
 8, 1453 a) read : दश मासा°
 8, 1466 a) read . °क्षैव्य°
 8, 1573 cd) read . °कुरुता राज°
 8, 1584 a) read पलायितैः
 8, 1613 b) read . प्रीत्युत्फुल्ल°
 8, 1614 c) read °विक्रिया°
 8, 1702 b) read . °यामा प्रत्यू°
 8, 1710 b) read . °त्कृतेऽखिलै°
 8, 1713 b) read . °रायुधम्
 8, 1761 a) read : अशक्नुवन्त°
 8, 1860 a) read : युष्मभ्यं
 8, 1913 a) read : छाया निर°
 8, 1929 d) read : °द्वलम्
 8, 1946 a) read : पूर्वा°
 8, 2024 b) read : °श्येनाऽष्टम्°
 8, 2026 a) read . नलिनेषु
 8, 2029 c) read : उदयैः

Tar. Ślo.

- 8, 2050 ^a) add . च, after राज्ञा
 8, 2053 ^c) read °न्तिकै°
 8, 2196 ^c) read लोठनदेवः
 8, 2196 ^d) read हाडिग्रामं
 8, 2217 ^c) read नाऽऽर्षा°
 8, 2256 fn. ch. : (III 8) to
 (IV 8)
 8, 2262 ^b) read पीडिताङ्ग
 8, 2315 ^a) read भ्रातृव्यो
 8, 2389 ^c) read तेनौ°
 8, 2401 ^d) ch . व्यवस्थिति to
 व्ययस्थिति.
 8, 2440 ^d) read तथा

Tar Ślo.

- 8, 2456 ^a) read निजामात्यो
 8, 2520 ^b) read . °तल्पा°
 8, 2538 ^c) read °अन्यात्त्व°
 8, 2571 ^c) read . चक्षुरागात्
 8, 2621 ^b) read किन्तु
 8, 2737 ^b) read सशाब्धं
 8, 3102 ^c) read भोजेन
 8, 3151 ^a) fn ch °तुसरै° to
 °तुसरै°

Page · Line

- 68 · 1 read Pratikas
 95 20 (Col. 2) ch 3447
 to 3450

